

KEN FOLLETT

**TRECI
BLIZANAC**

Ken Follett

TREĆI

BLIZANAC

*S ljubavlju posvećujem svojoj pastorčadi:
Jann Turner, Kim Turner i Adamu Broeru*

NEĐJELJA

1.

Val vrućine nadvijao se nad Baltimoreom poput kakva plašta. Zelena predgrađa rashlađivala su se stotinama naprava za automatsko zalijevanje travnjaka, no imućni stanovnici zadržavali su se u kućama, uz klimatske uređaje podešene na maksimalno hlađenje. U Sjevernoj aveniji, beživotne prostitutke nisu se odvajale od hlada, znojeći se pod perikama, dok su klinci na uličnim uglovima dilali drogu vadeći je iz džepova na širokim kratkim hlačama. Primicao se konac rujna, no činilo se da je jesen još daleko. Bijeli Datsun pun hrđe, sa staklom jednog fara zalijepljenim izolir-vrpcom u obliku slova X, polako je kružio bjelačkom radničkom četvrti sjeverno od gradskog središta. Automobil nije imao klimatski-uređaj i njegov je vozač otvorio sve prozore. Bio je to pristao dvadesetdvogodišnji mladić u odrezanim trapericama, čistoj bijeloj majici s kratkim rukavima i crvenom šiltericom na čijem je prednjem dijelu bijelim slovima bila ispisana riječ *OSIGURANJE*. Površina sjedala od umjetnog materijala bila je skliska od njegova znoja, no on nije dopuštao da mu to smeta. Bio je dobro raspoložen. Slušao je radio-postaju 9zQ - *"Dvadeset hitova bez prekida!"* Na sjedalu pokraj njega ležao je otvoreni fascikl. Povremeno ga je pogledavao, učeći napamet stranicu s natipkanim tehničkim izrazima za sutrašnji test. Učio je bez poteškoća i nakon samo nekoliko minuta znao bi sve što mu je bilo potrebno. Na semaforu pokraj njega zaustavila se neka plavuša u Porsche kabrioletu. Nasmiješivši joj se, on reče:

- Lijep auto!

Ona odvrati pogled ne rekavši ni riječi, no njemu se učini da joj je u kutovima usana ugledao tračak smiješka. Zaklonjena velikim sunčanim naočalama, vjerojatno je bila dvostruko starija od njega, kao i većina žena koje voze Porsche.

- Da vidimo tko će prvi doći do sljedećeg semafora - reče on.

Ona se na to nasmije. Bio je to koketan, ugodan smijeh. Potom je tankom, elegantnom rukom ručicu mjenjača ubacila u prvu brzinu i poletjela prema naprijed poput rakete. On slegne ramenima. Samo je vježbao. Vozio se pokraj drvećem zaklonjenog kompleksa zgrada sveučilišta *Jones Falls*, elitne ustanove neusporedivo uglednije od njegova fakulteta. Dok je prolazio pokraj impozantnog ulaza, skupina od osam-deset žena

protrčala je pokraj njega u odjeći za jogging: bickama, Nikeicama, majicama kratkih rukava natopljenih znojem i sintetičkim bodijima. *Trening ženskog tima u hokeju na travi*, zaključio je.

Djevojka koja je trčala ispred skupine, zacijelo kapetan ekipe, izgledala je atletski razvijeno i prije početka sezone željela je svoj tim dovesti u formu. Djevojke su utrčale u prostor između zgrada sveučilišta, a njega je odjednom obuzela snažna maštarija uzbuđujući ga toliko da je jedva vidio kamo vozi. Zamišljao ih je u svlačionici onu punašniju kako se sapuna pod tušem, crvenokosu kako ručnikom briše dugu zagasitocrvenu kosu, crnu djevojku kako navlači bijele čipkaste gaćice, lezbo-predvodnicu momčadi kako se uokolo šeće gola, svima pokazujući mišiće, u trenutku kada se događa nešto što će ih užasnuti.

Odjednom sve postaju obuzete paničnim strahom, razrogačenih očiju u kojima se odražava užas, vrište i zapomažu, na rubu histerije. Trče kao bezglave, međusobno se sudarajući. Ona debela djevojka pada i ostaje ležati bespomoćno plačući, dok je druge gaze, nimalo se ne obazirući, očajnički se pokušavajući sakriti, ili pronaći vrata, ili pobjeći od toga čega su se toliko prestrašile.

Zaustavivši se s desne strane ceste, on izbací motor iz brzine. Teško je disao i jasno osjećao snažno udaranje srca. Ovo je dosad bila najbolja maštarija. Ali, nedostajao je maleni dio fantazije, čega su se djevojke bojale? Pretraživao je svoju plodnu maštu, u želji da dođe do odgovora, a kada mu se ukazao, od silne je želje gotovo ostao bez daha: požar.

Zgrada je bila zahvaćena vatrom i djevojke je užasn timer plamen. Kašljale su i gušile se od dima dok su, onako polugole, bezglavo trčale na sve strane, posve izbezumljene.

- Bože moj - prošapće on, nepomično gledajući pred sebe, gledajući prizor kao da je riječ o filmu koji se projicira na unutarnju stranu Datsunova vjetrobrana.

Nakon nekog se vremena smirio. Još je uvijek osjećao snažnu želju, ali fantazija više nije bila dovoljna: bila je poput pomisli na pivo u trenucima neobuzdane žeđi. On podigne donji dio bijele majice i njime s lica obriše znoj. Znao je da bi trebao zaboraviti maštariju i poći dalje; ali bila je odviše divna. Bilo bi to užasno opasno, kad bi ga uhvatili, u zatvoru bi proveo godine i godine ali, opasnost ga nikada u životu nije ni od čega odvratila. Silno se trudio da se odupre iskušenju, premda je to trajalo tek nekoliko sekundi.

- Želim to - reče tada tiho, te okrene automobil u suprotnom smjeru i kroz veličanstveni ulaz uđe na podrulje sveučilišta. To mu nije bio prvi ulazak.

Sveučilište je zauzimalo stotinu jutara travnjaka, vrtova i šumaraka. Zdanja su uglavnom bila načinjena od identične crvene opeke, uz tek nekoliko suvremenih zgrada od betona i stakla. Sve njih međusobno je povezivala zamršena mreža uskih čestica uz čije su rubove bili poredani satovi za parkiranje.

Hokejaška momčad već se bila izgubila, no on je bez poteškoća pronašao sportsku dvoranu: bila je to niska zgrada koja se nalazila pokraj atletske staze, a ispred koje se nalazio veliki kip bacača diska. Parkirao se pokraj jednog sata, ali nije ubacio novčić: nikada nije ubacivao novac u satove za parkiranje. Mišićava predvodnica momčadi stajala je na ulaznim stubama i razgovarala s nekim tipom u poderanoj trenirci.

On potrci uza stube, u prolazu se smiješeći predvodnici momčadi, te uđe u zgradu. Predvorje je bilo prepuno mladića i djevojaka ukratkim hlačama i s trakama oko glave koji su dolazili i odlazili, u rukama držeći reketi i sasportskim torbama prebačenim preko ramena a većina sveučilišnih momčadi nesumnjivo je održavala treninge nedjeljom.

U središtu predvorja za stolom je sjedio čuvar koji je provjeravao studentske iskaznice; no upravo u tom trenutku naišla je velika skupina trkača koja je prošla kraj čuvara. Neki od njih na trenutak su pokazali kartice, dok su drugi to zaboravili učiniti, a čuvar jesamo slegnuo ramenima i nastavio čitati *The Dead Zone*.

Neznanac se okrenuo i pogledao srebrne pokale izložene u vitrini, trofeje koje su osvojili sportaši *Jones Fallsa*. Trenutak kasnije, u predvorje je ušla nogometna momčad, deseterica muškaraca i zdepasta žena u kopačkama, i on im sada brzo priđe i umiješa se među njih. Kao član njihove skupine prešao je predvorje i za njima se širokim stubištem spustio do podruma. Razgovarali su o utakmici, smijući se sreći koja im je omogućila da postignu zгодitak i ogorčeni zbog nevjerojatnog prekršaja, te ga tako nisu ni primijetili. Držao se opušteno i nehajno, no pogledom je pažljivo pratio sve oko sebe.

U podnožju stuba nalazilo se malo predvorje u kojem je stajao automat s Coca-Colom i telefonska govornica u akustičnoj polukabini. Muška svlačionica nalazila se na suprotnoj strani predvorja. Žena iz nogometne momčadi pošla je dugačkim hodnikom, vjerojatno prema ženskoj svlačionici koju je, najvjerojatnije naknadno, vrijeme kada je "mješovito školovanje"

još bila seksi riječ, pridodao neki arhitekt, uvjeren da na *Jones Fallsu* nikada neće biti puno djevojaka.

Neznamac je podignuo slušalicu telefonskog aparata i stao se pretvarati da traži novčić od dvadeset i pet centi. Muškarci su jedan po jedan ušli u svlačionicu. Promatrao je ženu kako otvara neka vrata i nestaje. To mora biti ženska svlačionica. *One su sve sada unutra*, pomisli on uzbuđeno, razodijevaju se, tuširaju i brišu ručnicima. Već sama činjenica što im je tako blizu kod njega je izazvala vrućinu. On nadlanicom obriše čelo. Da bi dovršio maštariju, trebao ih je još samo sve nasmrt prestrašiti. On se primiri. Neće sada sveupropastiti žurbom. Za akciju je bilo potrebno nekoliko minuta planiranja.

Kada su se svi izgubili, polako je pošao hodnikom za onom ženom. S hodnika se moglo ući na troja vrata, po jedna sa svake strane, te treća na njegovu kraju. Žena je ušla na vrata s desne strane. On otvori vrata na kraju hodnika i nađe se na ulazu u veliku, prašnjavu prostoriju prepunu velikih naprava: kotlova i filtera, pretpostavio je odmah, za bazen. On uđe i zatvori vrata. Unutra se čulo prigušeno, jednolično brujanje.

U mislima tada ugleda neku djevojku, izbezumljenu od straha, samo u donjem rublju, zamišljao je grudnjak i gaćice s cvjetnim uzorkom kako leži na podu, kako ga iz tog položaja promatra užasnutim pogledom, dok on otkopčava pojas na hlačama. Nekoliko je trenutaka uživao u tom prizoru, jedva se primjetno nasmiješivši.

Bila je na samo nekoliko metara od njega. Sada možda upravo razmišlja o tome kako će provesti večer: možda ima dečka i možda misli kako bi mu večeras mogla dopustiti da ide do kraja; ili je možda studentica prve godine, usamljena i pomalo stidljiva, te u nedjelju navečer nema što raditi osim gledati Columba; ili možda sutra ujutro treba predati neku seminarsku radnju, pa namjerava cijelu noć raditi kako bi je dovršila.

Ništa od toga, srce. Vrijeme je za nocnu moru.

Ovo nije činio prvi put, no još nikada nije učinio nešto ovakvih razmjera. Oduvijek, otkako je znao za sebe, volio je zastrašivati djevojke. U srednjoj školi ništa mu nije bilo draže nego da neku djevojku uhvati nasamo, u nekakvom zakutku, i stane joj prijetiti sve dok ne bi zaplakala i stala ga preklinjati da je pusti. Zbog toga se stalno morao seliti iz škole u školu. Katkada je i izlazio s djevojkama, ali samo zbog toga da bi bio kao i drugi decki i da bi pri ulasku u kakav bar imao nekoga pod rukom. Ako mu se činilo da to od njega očekuju, povalio bi ih, ali to mu se uvijek činilo nekako besmislenim. Držao je da je svatko udaren na svoj način: neki muškarci vole

navlačiti žensku odjeću, drugi pak žele da ih djevojke odjevene u kožu gaze cijelim tijelom u cipelama s oštrim potpeticama. Jedan njegov poznanik najseksipilnijim dijelom ženina tijela smatrao je stopala: dobio bi erekciju dok bi stajao na odjelu sa ženskom obućom u nekoj robnoj kući i promatrao ih kako isprobavaju cipele.

On se palio na strah. Uzbudivala bi ga žena koja drhti od užasa. Bez straha za njega nije bilo ni uzbuđenja.

Dok je metodično promatrao sve oko sebe, opazio je ljestve učvršćene za zid koje su vodile do željeznog pokrova sa zasunom postavljenim s unutarnje strane. On se hitro uspane ljestvama, pomakne ručice i podigne pokrov. Iznad sebe ugledao je gume parkirano Chryslerova modela *New Yorker*. Nakon kratkog razmišljanja i orijentacije, zaključio je da se nalazi iza zgrade. Zatvorivši pokrov, spusti se ljestvama. Potom iziđe iz kotlovnice.

Dok je koračao hodnikom, neka žena koja mu je naišla u susret prostrijelila ga je neprijateljskim pogledom. Na trenutak je osjetio nervozu: mogla bi ga upitati koga se to vraga vucara u blizini ženske svlačionice. Takva rasprava nije bila dio njegova plana. U ovom trenutku mogla bi ga posve pokvariti. Međutim, njezin se pogled zaustavio iznad njegova lica, uočavajući riječ *OSIGURANJE*. Ona tada odvratila pogled i skrene u svlačionicu.

On se nasmiješi. Tu kapu kupio je za 8,99 dolara u nekoj prodavaonici suvenira. Ali ljudi su bili naviknuti na to da na rock-koncertima vidaju čuvare u trapericama, detektive koji nalikuju kriminalcima sve dok ne pokažu iskaznice, aerodromske policajce u puloverima; bilo bi odviše mučno tražiti dokaze od svake budale koja se naziva pripadnikom službe osiguranja.

Prišao je vratima koja su se nalazila nasuprot ženskoj svlačionici. Iza njih bio je maleni skladišni prostor. On uključi svjetlo i za sobom zatvori vrata. Posvuda je oko njega na policama bila poslagana zastarjela sportska oprema: velikecrne medicinke, izlizane strunjace, drveni čunjevi za vježbanje ruku, pljesnive boksačke rukavice i potrgani drveni sklopivi stolci. U prostoriji se nalazio i gimnasticki konj s poderanom presvlakom i slomljenom nogom. Cijela soba bila je ispunjena mirisom plijesni. Uzduž stropa prolazila je široka srebrna cijev i on zaključi da je riječ o cijevi za ventilaciju svlačionice na suprotnoj strani hodnika. Potom podigne ruke i pokuša okrenuti matice kojima je cijev, činilo se, bila učvršćena za ventilator. Nije ih mogao okrenuti prstima, no u prtljažniku Datsuna imao

je ključ. Kada bi uspio odvojiti cijev, ventilator bi usisavao zrak iz spremišta umjesto izvana.

Vatru će zapaliti neposredno ispod ventilatora. Kupit će kanistar benzina i dio pretočiti u praznu bocu mineralne vode, te je donijeti u ovu prostoriju, zajedno sa šibicama i novinama za potpaljivanje, te onim ključem. Vatra će se rasplamsati brzo i stvoriti prave oblake dima. On će preko nosa i usta svezati mokru krpu i pričekati da se spremište posve ispuni dimom. Potom će odvojiti cijev. Dim će tako ući u kanal, a ventilator će ga potjerati u žensku svlačionicu. Isprva ga nitko neće primjećivati. Onda će nekadjevojka onjušiti zrak i reći:

- Netko ovdje puši?

On će otvoriti vrata spremišta i tako omogućiti dimu da ispuni i hodnik. Kada uvide da nešto ozbiljno nije u redu, djevojke će otvoriti vrata i pomisliti da je cijela zgrada zahvaćena plamenom. Sve će ih obuzeti paničan strah. On će tada ući u svlačionicu. Ondje će ugledati pravo more grudnjaka i ženskih čarapa, obnaženih grudi, stražnjica i stidnih dlaka. Neke od njih istrčavat će iz tuševa, gole i mokre, u očajničkoj potrazi za ručnikom; druge će pokušavati navući odjeću; većina će ih trčati uokolo i tražiti vrata, ništa ne videći od dima. Prostorijom će odzvanjati vriskovi, jecaji i prestrašeni povici. On će se i dalje pretvarati da je pripadnik osiguranja i izvikivat će naredbe:

-Ne gubite vrijeme s odijevanjem! Imamo požar! Izlazite! Cijela je zgrada u plamenu! Trčite, trčite!

Udarat će ih po golim stražnjicama, odguravati ih, oduzimati im odjeću i pipati ih. Njima će biti jasno da nešto strašno nije u redu, ali većina će ih biti preglupa da bi otkrila o čemu je riječ. Zatekne li se unutra još uvijek i snažna predvodnica hokejskog tima, ona će možda biti dovoljno pribrana da mu se suprotstavi, no on će je jednostavno oboriti jednim udarcem. U obilasku svlačionice odabrat će glavnu žrtvu. Bit će to neka zgodna djevojka ranjiva izraza lica. Uхватit će je za ruku i reći:

- Ovuda, molim, ja radim u osiguranju.

Potom će je povesti na hodnik, a zatim skrenuti na pogrešnu stranu, u smjeru kotlovnice. Ondje, u trenutku kada ona pomisli da je odvođeni u sigurnost, opalit će joj pljusku i udariti je u trbuh, te je odbaciti na prljavi betonski pod. Promatrat će je kako se previja i uzdiže u sjedeći položaj, hvatajući zrak i jecajući, promatrajući ga s užasom u očima. Potom će se nasmiješiti i otkopcati hlače.

2.

Gospođa Ferrami reče:

- Želim se vratiti kući.

Njezina kći Jeannie reče joj:

- Budi bez brige, mama, odvest ćemo te odavde prije nego što misliš.

Jeanniena mlađa sestra, Patty, prostrijeli je pogledom i upita:

- Kako, dovraga, misliš da ćemo to izvesti?

Majčino zdravstveno osiguranje bilo je dovoljno samo za smještaj u domu *Bella Vista Sunset*, a ta ustanova za starije osobe bila je uređena vrlo skromno. U sobi su se nalazila dva visoka bolnička kreveta, dva ormara, kauč i televizijski prijamnik. Zidovi su bili obojeni u sivosmeđu boju, a pod pokriven vinilskim žutobijelim pločicama prošaranim narančastom bojom. Prozor je imao rešetke, ali ne i zavjese, i gledao je na benzinsku postaju. U uglu se nalazio umivaonik, a dalje niz hodnik i nužnik.

- Želim ići kući - ponovi mama. Patty rece:

- Ali, mama, stalno nešto zaboravljaš, ne možeš se više brinuti sama za sebe.

- Dakako da mogu, da se nisi ni usudila tako razgovarati sa mnom.

Jeannie se ugrize za usnu. Pri samom pogledu na ljudsku olupinu koja je nekoć bila njezina majka najradije bi bila zaplakala. Majka je imala markantno lice: crne obrve, tamne oči, pravilan nos, široka usta i snažnu donju vilicu. Iste crte ponavljale su se i na licu Jeannie i Patty, premda je mama bila malena, a one obje visoke kao tata. Sve tri bile su jednako odlučne i energične kao što se moglo zaključiti iz njihova izgleda: "*strašne*", kako su ljudi obično karakterizirali žene iz obitelji Ferrami.

Ali, mama više nikada neće biti "*strašna*". Imala je Alzheimerovu bolest. Još nije napunila šezdeset. Jeannie, kojoj je bilo dvadeset devet, i Patty, kojoj je bilo dvadeset šest godina, nekako su se nadale da će se još nekoliko godina sama moći brinuti o sebi, ali i ta nada raspršila se danas u pet ujutro, kada je nazvao neki washingtonski policajac koji je rekao da je njihovu majku zatekao kako hoda Osamnaestom ulicom u neurednoj spavaćici, svu uplakanu, i govori kako se ne može sjetiti gdje živi.

Jeannie je odmah odjurila do automobila i odvezla se u Washington, sat vremena od Baltimorea, s obzirom na slab promet u nedjelju ujutro. Došla je po majku u policijsku postaju, odvela je kući, pomogla joj da se opere i odjene, a potom nazvala Patty.

Njih dvije zajedno su dogovorile sve što je bilo potrebno da bi im se majka smjestila u *Bella Vista*. Starački dom nalazio se u gradu Columbiji, između Washingtona i Baltimorea. U toj ustanovi svoje je posljednje godine provela i njihova teta Rosa. Teta Rosa imala je istu policu osiguranja kao i njihova majka.

- Ne sviđa mi se ovdje - reče mama. Jeannie reče:

- Ni nama, ali trenutačno si ne možemo priuštiti ništa drugo.

Namjera joj je bila to izreći neutralnim, razumnim tonom, no rečenica je zazvučala grubo. Patty je prijekorno pogleda i reče:

- No, hajde, mama, živjeli smo i u lošijim uvjetima.

To je bilo točno. Nakon što im je otac i drugi put završio u zatvoru, dvije su djevojke s majkom živjele u jednoj sobi s električnim kuhalom na komodi i slavinom s umivaonikom na hodniku. Bile su to godine preživljavanja od socijalne pomoći.

Ali, majka je u nevoljama bila prava lavica. Čim su se i Jeannie i Patty našle u školi, pronašla je povjerenja vrijednu stariju ženu da se brine za djevojke po njihovu povratku kući, sebi pronašla posao, radila je kao frizerka i taj joj je posao još uvijek išao dobro, premda su frizure koje je radila bile staromodne, i s njima se preselila u mali stan s dvije spavaće sobe u *Adams Morganu*, četvrti u kojoj su u to vrijeme živjeli ugledni pripadnici radničke klase.

Za doručak bi pripremala pohani kruh i upućivala Jeannie i Patty u školu u čistim haljinama, potom bi uređivala svoju frizuru i šminkala se, za rad u salonu morala je biti elegantna, te bi za sobom uvijek ostavljala besprijekorno čistu kuhinju i pladanj s kolačićima na stolu koji bi djevojke dočekao na povratku iz škole.

Nedjeljom bi njih tri pospremala i čistile stan i zajedno prale i glačale rublje. Mama je uvijek bila tako sposobna, tako pouzdana, tako neumorna, da je sada bilo užasno bolno gledati tu ženu kako leži u krevetu, zaboravlja i samo se tuži.

Sada se namrštila, kao da je zbunjena, i rekla:

- Jeannie, zbog čega imaš naušnicu u nosu?

Jeannie dodirne tanku srebrnu naušnicu i nasmiješi se.

- Mama, nosnicu sam probušila još kao dijete. Zar se ne sjećaš koliko si se zbog toga ljutila? Mislila sam da ćeš me izbaciti na ulicu.

- Zaboravljam... - reče majka.

- Ja se i te kako dobro sjećam - reče Patty. - činilo mi se da je to nešto najdivnije što je uopće moguće. Ali, meni je bilo jedanaest, a tebi četrnaest

godina i svaki tvoj korak meni je bio hrabar, moderan i pametan.

- Možda je i bio - reče Jeannie, hineći samodopadnost.

Patty se zasmijulji.

- Narančasta jakna to svakako nije bila.

- O,Bože, ta jakna. Mama ju je konačno spalila nakon što sam u njoj spavala u napuštenoj zgradi i zaradila buhe.

- Sjećam se toga - reče mama. - Buhe! Moje dijete!

Još i sada, petnaest godina kasnije, zbog toga je bila ogorčena. Atmosfera se odjednom razvedrila. Uspomene su ih podsjetile na to koliko su bliske. Bio je to pogodan trenutak za odlazak.

- Morala bih poći - reče Jeannie, ustajući.

- I ja - reče Patty. - Moram prirediti večeru.

Međutim, nijedna od njih nije pošla prema vratima. Jeannie je imala osjećaj da napušta majku, da je ostavlja u nevolji. Ovdje je nitko ne voli. Potrebna joj je obitelj koja će se o njoj brinuti. Jeannie i Patty trebale bi ostati s njom, kuhati joj, glačati joj spavačice, uključiti joj najdražu televizijsku emisiju. Mama ih upita:

- Kada ću vas ponovno vidjeti?

Jeannie je oklijevala. Željela je reći: "*Sutra, donijet ću ti doručak i s tobom ostati cijeli dan*". Ali, to nije bilo izvedivo. Na poslu ju je čekao naporan tjedan. Osjećala je kako je preplavljuje osjećaj krivnje. *Kako samo mogu biti toliko okrutna?*

Spasila ju je Patty:

- Doći ću sutra i dovest ću djecu da te vide. To će ti se dopasti.

Mama nije imala namjeru dopustiti Jeannie da se izvuče samo tako.

- Hoćeš li i ti doći, Jeannie?

Jeannie je jedva uspjela izgovoriti riječi:

- Čim uzmognem. - Gušeći se od boli, ona se nagne nad krevet i poljubi majku. - Volim te, mama. Potrudi se da to ne zaboraviš.

Čim su se našle na hodniku, Patty je briznula u plač. I Jeannie bi bila najradije zaplakala, no ona je bila starija sestra i još je davno naučila kontrolirati emocije dok se brine za Patty. Kada su pošle besprijekorno čistim hodnikom, ona zagrlj sestru. Patty nije bila slaba, ali se više mirila s činjenicama nego Jeannie, koja je bila borbena i uporna. Mama je uvijek kritizirala Jeannie i govorila joj kako bi se trebala ugledati na Patty.

- Tako bih voljela da može biti kod mene, ali to nije moguće - reče Patty tužno.

Jeannie se slagala s tom izjavom. Patty se udala za nekog stolara po

imenu Zip. Živjeli su u malenoj kući koja je imala dvije spavaće sobe, u nizu spojenih obiteljskih kuća. Drugu sobu dijelila su trojica njezinih dječaka. Daveyju je bilo šest, Melu četiri, a Tomu dvije godine. Za baku nikako nije bilo mjesta.

Jeannie je živjela sama. Kao docentica na sveučilištu *Jones Falls*, zarađivala je trideset tisuća dolara godišnje, znatno manje od Pattyina muža pretpostavljala je, i upravo je podigla prvi kredit kojim je kupila dvosobni stan, te ga namjestila uz pomoć zajma. Jedna prostorija činila je dnevnu sobu s priručnom kuhinjom, druga je bila spavaća soba s ormarom i malenom kupaonicom. Kad bi mami ustupila krevet, morala bi svake noći spavati na kauču; a tijekom dana kod kuće nije bilo nikoga tko bi mogao paziti na ženu koja boluje od Alzheimerove bolesti.

- Ni ja je ne mogu dovesti kući - reče ona.

Patty je kroz suze izražavala i ljutnju.

- Zašto si joj onda rekla da ćemo je izbaviti odande? Mi to ne možemo!

Izišle su iz zgrade i našle se usred tropske vrućine. Jeannie reče:

- Sutra ću otići u banku i zatražiti zajam. Premjestit ćemo je u neki bolji dom i ja ću pokriti razliku u troškovima.

- Ali, kako ćeš to otplatiti? - upita Patty, uzimajući u obzir praktične pojedinosti.

- Promaknut će me u izvanrednog, a kasnije i u redovnog profesora i od mene naručiti pisanje udžbenika, a tri međunarodna konglomerata zatražit će moju stručnu savjetodavnu pomoć.

Patty se nasmiješi kroz suze.

- Ja ti vjerujem, ali hoće li ti povjerovati i banka?

Patty je oduvijek vjerovala u Jeannie. Sama nikada nije bila ambiciozna. Bila je ispod prosječna učenica, udala se s devetnaest i pomirila s podizanjem djece bez vidljivih znakova žaljenja. Jeannie je bila njezina suprotnost. Najbolja u razredu i predvodnica svih sportskih momčadi, bila je višestruka pobjednica u tenisu, tako da je studij završila uz pomoć sportskih stipendija. Što god da je rekla da će učiniti, Patty u to nikada nije nimalo sumnjala. Ali, Patty je imala pravo, banka joj neće odobriti još jedan kredit tako brzo nakon što je financirala kupnju njezina stana. A tek je počela raditi kao docentica: da bi je samo uzeli u obzir za promaknuće trebat će proći tri godine.

Kada su došle do parkirališta, Jeannie s očajem u glasu reče:

- U redu, prodat ću auto.

Obožavala je taj automobil. Bio je to dvadeset godina star *Mercedes*

230C, crveno vozilo s dvojim vratima i crnim kožnim sjedalima. Kupila ga je prije osam godina s pet tisuća dolara koje je primila kao pobjednica turnira *Mayfair Lites College Tennis Challenge*. To je bilo prije nego što je postalo moderno imati stari Mercedes.

- Vjerojatno vrijedi dvostruko više nego što sam ga platila - reče sada.

- Ali, u tom bi slučaju morala kupiti drugi auto - reče Patty, i dalje neumoljivo na zemlji.

- Imaš pravo. - Jeannie uzdahne. - Mogla bih davati instrukcije. To bi se kosilo s pravilima koja vladaju na *Jones Fallsu*, ali vjerojatno bih mogla dobiti četrdeset dolara na sat podučavajući statistici bogate studente koji su taj ispit pali na nekom drugom sveučilištu. Tako bih možda mogla doći i do tristo dolara tjedno; bez poreza, ako ne prijavim. - Ona pogleda sestru uoči. - Možeš li ti štogod dati?

Patty odvratila pogled.

- Ne znam.

- Zip zaraduje više od mene.

- Ubit će me zbog ovoga, ali možda bismo mogli dati sedamdeset pet-osamdeset dolara tjedno - reče Patty na koncu. - Nagovorit ću ga da zatraži povišicu. On se nekako ustručava tražiti, ali znam da ju je zaslužio, a i šef ga voli.

Jeannie se sada malo razvedri, premda je pomisao na to da bi nedjelje trebala provoditi u poučavanju nazadnih studenata kod nje izazivala potištenost.

- Uz dodatne četiri stotine tjedno mogli bismo mami osigurati jednokrevetnu sobu sa zasebnom kupaonicom.

- U tom slučaju uza sebe bi mogla imati više svojih stvari, ukrasa, a možda i dio namještaja iz stana.

- Raspitajmo se malo, da vidimo zna li netko za kakvo zgodno mjesto.

- Može. - Patty je bila zamišljena. - Mamina je bolest nasljedna, zar ne? Gledala sam nešto o tome na televiziji.

Jeannie kimne.

- Riječ je o oštećenju gena, AD3, koji se povezuje s ranim razvojem Alzheimerove. - *Pronađen je u kromosomu 14/q24.3*, prisjećala se Jeannie, ali to Patty ne bi značilo ništa.

- Znači li to da ćemo i ti i ja na koncu završiti kao mama?

- To znači da postoje dobri izgledi da hoćemo.

Obje su nekoliko trenutaka ostale šutjeti. Pomisao na gubitak pamćenja bila je odviše strašna da bi o njoj razgovarale.

- Drago mi je što sam mlada rodila djecu - reče Patty. - Kada ja obolim, bit će dovoljno odrasli da se mogu sami brinuti o sebi.

Jeannie u tome primijeti određeni prizvuk prijekora. Kao imama, i Patty je držala da nešto nije u redu kada imaš dvadeset devet godina i još nemaš djecu. Jeannie reče:

- Činjenica da su otkrili taj gen daje nadu. To znači da bi, do trenutka kada budemo mamine dobi, možda moglo biti izvedivo da nam ubrizgaju izmijenjenu verziju naše vlastite DNA u kojoj neće biti kobnoga gena.

- To su spomenuli na televiziji. Tehnologija rekombinacije DNA, je li tako?

Jeannie se nasmiješi sestri.

- Tako je.

- Vidiš da nisam tako glupa.

- Nikada te nisam smatrala glupom.

Patty zamišljeno reče:

- Riječ je o tome da smo upravo zbog DNA to što jesmo. Ako mi promijeniš DNA, postajem li onda druga osoba?

- Za to što jesi nije zadužena samo DNA. Stvar je i u odgoju. Upravo na tome temelji se čitav moj rad.

- Kako novi posao?

- Uzbudljiv je. Ovo mi je velika prilika, Patty. Puno ljudi pročitalo je članak koji sam napisala o kriminalitetu i otome je li nam takvo ponašanje u genima.

U potpisu članka, objavljenog prošle godine, dok je još bila na sveučilištu Minnesota, najprije je navedeno ime njezina mentora, a tek onda njezino, no ona je sve obavila sama.

- Nikada nisam uspjela shvatiti jesi li rekla da je sklonost kriminalu nasljedna ili ne.

- Identificirala sam četiri nasljedne karakteristike koje dovode do kažnjivih oblika ponašanja: impulzivnost, neustrašivost, agresivnost i hiperaktivnost. Ali moja velika teorija kaže da određeni načini podizanja djece mogu suzbiti te karakteristike i od potencijalnih kriminalaca stvoriti dobre građane.

- Kako je to uopće moguće dokazati?

- Proučavanjem jednojajčanih blizanaca odgojenih odvojeno. Jednojajčani blizanci imaju istu DNA. A kada ih usvoje nakon rođenja ili ih razdvoje iz nekog drugog razloga, primaju drugačiju vrstu odgoja. Stoga tražim onakve parove blizanaca ukojima je jedan od njih kriminalac, a drugi

normalna osoba. Potom proučavam načine na koji su odgojeni i što su to njihovi roditelji činili različito.

- Tvoj je rad uistinu važan - reče Patty.

- Mislim da jest.

- Moramo otkriti zašto toliki broj Amerikanaca danas skreće s pravoga puta.

Jeannie kimne. Upravo to, u jednoj rečenici. Patty se okrene prema svome automobilu, velikom starom Ford karavanu, čiji je prtljažnik bio prepun šarenih dječjih stvari: tricikl, sklopljena kolica, hrpa reketa i loptica, veliki plastični kamion bez jednog kotača. Jeannie reče:

- Daj dečkima veliku pusu od mene, može?

- Hvala. Nazvat ću te sutra kad se vratim od mame.

Jeannie izvadi ključeve i, pomalo oklijevajući, priđe Patty i zagrli je.

- Volim te, sestrice - reče tada.

- I ja tebe.

Jeannie uđe u automobil i odveze se. Osjećala se uzrujano i nespokojno, prepuna neriješenih osjećaja u vezi s mamom i Patty, te njihovim ocem kojeg nije bilo. Skrenula je na I-70, vozeći prebrzo, pretičući i vraćajući se u kolonu. Pitala se što da učini s preostalim dijelom dana, a onda se sjetila da u šest ima dogovoren tenis, te potom dogovor za pivo i pizzu sa skupinom postdiplomanata i mladih nastavnika na *Odsjeku za psihologiju Jones Fallsa*. Prvo što je pomislila bilo je otkazati sve dogovore. Ali, nije željela ni sjediti kod kuće obuzeta mračnim mislima. Poći će na tenis, zaključiti sada: od žustre igre osjećat će se bolje. Nakon toga, na sat vremena otići će u *Andy's Bar* i onda rano poći na počinak.

Međutim, stvari se nisu razvijale željenim tijekom. Suparnik u tenisu bio joj je Jack Budgen, glavni knjižničar na *Jones Fallsu*. Jednom je igrao na turniru u Wimbledonu i, premda je sada bio čelavi pedesetogodišnjak, još je uvijek bio u dobroj formi, a i služili su ga svi nekadašnji udarci. Jeannie nikada nije došla do Wimbledonu. Vrhunac njezine karijere bilo je uvrštenje u američku olimpijsku momčad još za vrijeme studija. Ali, bila je snažnija i brža od Jacka.

Igrali su na jednom od zemljanih terena koji su se nalazili u sklopu sveučilišta. Bili su podjednaki, tako da je meč privukao i omanju skupinu gledatelja. Nije bilo pravila o načinu odijevanja, no Jeannie je iz navike uvijek igrala u besprijekornim bijelim kratkim hlačama i bijeloj majici. Imala je dugu tamnu kosu, ne onako svilenkastu i ravnu poput sestrine, već kovrčavu i neukrotivu, te ju je stoga ugurala pod šiltericu. Jeannien servis

bio je eksplozivan, a dijagonalni smash udaren bekhendom, s obje ruke, jednostavno neuhvatljiv. Jack nije mogao bogzna što poduzeti u vezi s početnim udarcem, ali nakon prvih nekoliko gemova pobrinuo se za to da joj ne pruži puno prigoda za bekhend smash. Igrao je lukavo, čuvajući energiju, puštajući Jeannie da griješi. Igrala je preagresivno, čineći dvostruke servisgreške i prerano izlazeći na mrežu.

U uobičajenim prilikama, računala je, može ga pobijediti; no danas nije imala nimalo koncentracije, a nikako nije mogla predvidjeti njegovu igru. Osvojili su svatko po set, a onda je on u trećem poveo s pet prema četiri i ona je počela servirati da bi ostala u meču. U tom gemu došlo je do dva izjednačenja, a potom je Jack osvojio bod i tako stekao prednost. Jeannie je uputila servis u mrežu, a iz malene skupine oko terena jasno se začuo uzdah. Umjesto, normalnog, sporijeg drugog servisa, ona je odustala od svakog opreza i ponovno servirala kao da je riječ o prvome udarcu. Jack je samo postavio reket pod lopticu i vratio je na njezinu bekhend stranu. Ona ju je vratila smashom i potrčala na mrežu. Međutim, Jack nije bio izgubio ravnotežu kao što se dotada pretvarao, te je lopticu vratio savršenim lobom koji joj je preletio iznad glave i pao točno naosnovnu liniju.

Jack je dobio meč. Jeannie je stajala i promatrala lopticu, rukama se oslonivši o bokove, užasno ljutita na samu sebe. Iako već godinama nije igrala ozbiljno, zadržala je nepopustljiv natjecateljski duh zbog čega je teško podnosila poraze. Primirivši emocije i na lice navukavši osmijeh, okrenula se.

- Predivan udarac! - dovikne mu. Prišavši mreži, stisne mu ruku, a iz publike se začuje isprekidani pljesak. U tom trenutku priđe joj neki mladić.

- Hej, ovo je bila odlična igra! - reče joj uz širok osmijeh.

Jeannie ga obuhvati jednim pogledom. Bio je pravi komad: visok i sportski građen, s kovrčavom svjetlom, kratko podrezanom kosom i lijepim plavim očima. Sada joj se nabacivao punom snagom. Nije bila raspoložena.

- Hvala - odgovori bez imalo ljubaznosti.

On joj se ponovno nasmiješi, samouvjereno, tim joj opuštenim osmijehom govoreći kako je većina djevojaka presretna kada im se obrati, bez obzira na to imaju li njegove riječi imalo smisla.

- Znaš, i ja pomalo igram tenis, pa sam mislio..."

- Ako samo pomalo igraš tenis, onda vjerojatno ne spadaš u moju ligu - reče ona i žurno prođe pokraj njega. Iza sebe začula ga je kako raspoloženim tonom govori:

- Smijem li u tom slučaju zaključiti da romantična večera nakon koje

slijedi strastvena noć ne dolazi u obzir?

Nije mogla ne nasmiješiti se, ako ni zbog čega drugog, onda zbog njegove ustrajnosti, a i ona se ponijela neuljudnije nego što je bilo potrebno. Okrenuvši glavu, tada mu, bez zaustavljanja, preko ramena reče:

- Da, ali hvala na ponudi.

Otišla je s terena i krenula prema svlačionici. Pitala se što joj radi mama. Sada je već vjerojatno večerala: bilo je pola osam, a u svim ustanovama obroci se dijele rano. Vjerojatno u dnevnom boravku gleda televiziju. Možda pronade prijateljicu, neku vršnjakinju koja se neće obazirati na njezinu zaboravljivost i sa zanimanjem pogledati fotografije njezinih unuka. Mama je nekoć imala puno prijatelja, bile su to druge žene iz frizerskog salona, neke od mušterija, susjedi, ljudi koje je poznavala dvadesetpet godina, ali njima je bilo teško održavati prijateljstvo kada je mama uporno zaboravljala tko je, dovruga, tko.

Prolazeći pokraj igrališta za hokej, naletjela je na Lisu Hoxton. Lisa joj je bila prva istinska prijateljica s kojom se zbližila otkako je prije mjesec dana došla na *Jones Falls*. Radila je kao tehničarka u laboratoriju na *Odsjeku za psihologiju*. Imala je fakultetsku diplomu, ali nije se željela baviti akademskim radom. Poput Jeannie i ona je potekla iz siromašne sredine i pomalo ju je zastrašivala elitna i ukočena atmosfera na *Jones Fallsu*. Zbližile su se već na prvi pogled.

- Upravo me pokušalo pokupiti neko dijete - reče Jeannie uz osmijeh.

- Kako je izgledao?

- Kao Brad Pitt, samo viši.

- Jesi li mu rekla da imaš prijateljicu koja mu je bliža po godinama? - upita Lisa. Bile su joj dvadeset i četiri godine.

- Nisam. - Jeannie se osvrne, ali tog muškarca više nije bilo na vidiku. - Samo nastavi hodati, za slučaj da je pošao za mnom.

- A što bi u tome moglo biti loše?

- No, hajde...

- Jeannie, od odvratnih dosadnjakovića bježi.

- Prestani!

- Mogla si mu dati moj broj telefona.

- Trebala sam mu dati listić na kojem bi pisao broj tvog grudnjaka, to bi upalilo.

Lisa je imala veliko poprsje. Lisa se zaustavi. Jeannie na trenutak pomisli da je pretjerala i uvrijedila je. Već je počela smišljati ispriku. Lisa tada reče:

- Kakva odlična zamisao! "*Nosim 36D, za poblize informacije nazovite ovaj broj*". K tome, riječ je i o tako profinjenoj poruci.

- Ja sam ti samo zavidna. Oduvijek sam željela velike dude - reče Jeannie i obje tada stanu hihotati. - Ali, to je istina, molila sam se za sise. Mengu sam dobila posljednja u razredu. Bilo mi je tako neugodno.

- I doista si rekla: "*DragiBože, molim te da mi narastu sise*" dok si klečala uz krevet?

- Zapravo sam se molila Djevici Mariji. Nekako sam mislila da je to ženska stvar. I, dakako, nisam rekla "*sise*".

- Što si rekla, grudi?

- Ne, nekako sam mislila da Majci Božjoj baš i ne možeš reći "*grudi*".

- I kako si ih onda nazvala?

- Grudobran. - Lisa prasne u smijeh. - Ne znam odakle mi ta riječ, vjerojatno sam to slučajno čula od nekih muškaraca. Činilo mi se da je to pristojan eufemizam. Ovo još nikada nikome nisam ispričala.

Lisa se osvrne.

- No, dobro, ne vidim nikakve zgodne tipove koji bi nas slijedili. Izgleda da smo se uspjeli osloboditi Brada Pitta.

- I dobro je da jesmo. Baš je moj tip: zgodan, seksi, pretjerano samopouzdan i posve nepouzdan.

- Kako znaš da je nepouzdan? S njim si bila samo dvadeset sekundi.

- Svi su muškarci nepouzdati.

- Vjerojatno imaš pravo. Dolaziš li večeras kod Andyja?

- Da, sama na sat ili malo više. Najprije se moram otuširati. - Majica joj je bila posve natopljena znojem.

- I ja. - Lisa je bila u kratkim hlačama i tenisicama. - Trenirala sam s hokejskom momčadi. Zašto samo na sat vremena?

- Imala sam naporan dan. - Meč joj je bio odvuкао pozor nost, no Jeannie se sada lecne, jer ju je ponovno obuzeo val užasne tuge. - Morala sam smjestiti mamu ustarački dom.

- O, Jeannie, tako mi je žao.

Jeannie joj je ispričala cijelu priču dok su ulazile u sportsku dvoranu i stubama se spuštale u podrum. U svlačionici, Jeannie u zrcalu uhvati njihov odraz. Izgledale su toliko različito da se činilo da je riječ o paru komičarki. Lisa je bila nešto ispod prosječne visine, a Jeannie je imala čak i nešto malo više od stotinu osamdeset centimetara. Lisa je bila plava i zaobljena, dok je Jeannie bila tamnokosa i mišićava. Lisa je imala zgodno lice, sa sićušnim pjegama razasutim preko pravilnog nosića, te usta u obliku luka. Većina

ljudi opisivala je Jeannie kao privlačnu, i muškarci su joj katkada govorili da je lijepa, no nitko joj nikada nije rekao da je zgodna. Dok su svlačile znojem natopljenu sportsku odjeću, Lisa reče:

- A što je s tvojim ocem? Njega nisi spomenula.

Jeannie uzdahne. Bilo je to pitanje kojeg se odavno počela užasavati, još kao djevojčica; no do njega bi bez iznimke dašlo, prije ili kasnije. Dugo je godina lagala, govoreći kako joj je tata umro ili nestao ili se ponovno oženio i otišao raditi u Saudijsku Arabiju. Uposljednje je vrijeme, međutim, govorila istinu.

- Moj je otac u zatvoru - reče sada.

- O, Bože, nisam te to trebala pitati.

- Sve je u redu. Život mi je prolazio uz njegov boravak u zatvoru. Bavio se provalama. Ovo mu je treća kazna.

- Na koliko je osuđen?

- Ne sjećam se. Nije ni važno. Od njega neće biti ništa ni kada iziđe. Nikada se nije brinuo za nas i sigurno je da to neće početi ni sada.

- Nikada nije imao normalan posao?

- Samo kada je želio nešto proučiti radi pljačke. Tjedan-dva radio bi kao kućepazitelj, vratar, čuvar, a onda bi to što je čuvao i opljačkao.

Lisa joj uputi prepreden pogled.

- Zbog toga te toliko zanima genetika kriminalaca?

- Moguće.

- Vjerojatno ne. - Lisa odmahne rukom. - Ionako mrzim amaterske psihoanalize.

Potom su pošle pod tuševu. Jeannie je u kabini ostala duže, jer je prala kosu. Bila je zahvalna zbog Lisina prijateljstva. Lisa je na *Jones Fallsu* boravila tek nešto više od godinu dana i pomogla je Jeannie da se snađe kada je početkom semestra došla na sveučilište. Jeannie je voljela s Lisom raditi u laboratoriju jer je bila posve pouzdana; i voljela se s njom družiti nakon posla jer je imala osjećaj da joj može reći što god joj padne na pamet, bez straha da će je šokirati.

Jeannie je na kosu upravo nanosila omekšivač kada je začula neke neobične zvukove. Zaustavila se i stala oslušivati. činilo joj se da čuje prestrašene vriskove. Tada osjeti kako je obuzima val nelagode i ona zadrhti. Odjednom se osjećala vrlo ranjivo: bila je naga, mokra i pod zemljom. Nakon nekoliko trenutaka oklijevanja obrisala je kosu i onda izišla iz kabine kako bi vidjela što se događa.

Čim je izišla ispod tuša osjetila je miris paljevine. Nigdje nije vidjela

vatru, ali u blizini stropa lebdjeli su gusti oblaci crnog i sivog dima. Činilo se da dolazi iz otvora za ventilaciju.

Ona osjeti strah. Još nikada nije doživjela požar.

Pribranije žene uzimale su torbe i kretale prema izlazu. Druge je obuzimala histerija i sada su preplašenim glasovima vikale jedna na drugu i besciljno trčale uokolo. Neka budala od čuvara, s točkastim rupčićem svezanim preko nosa i usta, još ih je više plašila, neprestano obilazeći prostoriju, gurajući ih i izvikujući naredbe. Jeannie je znala da se ne smije zadržavati radi odijevanja, ali nikako se nije mogla prisiliti na to da iz zgrade iziđe gola. Strah joj je kolao žilama poput ledene vode, no ipak se uspjela pribrati. Pronašla je svoj ormarić. Lise nije bilo nigdje u blizini. Ona ščepa odjeću, brzo navuče traperice i prebaci majicu preko glave.

Sve to potrajalo je tek nekoliko sekundi, no i za to kratko vrijeme prostorija je ostala bez ljudi i ispunila se dimom. Više nije vidjela vrata i sada je počela kašljati. Pomisao na to da neće moći disati plašila ju je. *Znam gdje su vrata, samo moram ostati pribrana*, govorila je samoj sebi. Ključevi i novac nalazili su joj se u džepu traperica. Ona uzme teniski reket. Zadržavajući dah pođe između ormarića žurno prema izlazu.

Hodnik je bio prepun gustog dima i oči su joj počele suziti, tako da nije vidjela gotovo ništa. Sada je silno žalila zbog toga što nije izišla gola i tako dobila nekoliko dragocjenih sekundi. Traperice joj nisu pomogle da vidi ili lakše diše u toj magli stvorenoj od dima. I nije važno jesi li odjeven ili gol ako si mrtav.

Drhtavom rukom pridržavala se za zid, kako bi lakše održavala pravac dok je jurila prolazom, i dalje zadržavajući dah. Pomislila je kako bi mogla naletjeti na druge žene, ali činilo se da su sve izišle prije nje. Kada više nije bilo zida, znala je da se našla u malenome predvorju, iako nije vidjela ništa osim oblaka dima. Stube moraju biti točno ispred nje. Ona prijeđe na drugu stranu predvorja i udari o automat s Coca-Colom. Jesu li stube sada s lijeve ili s desne strane? *S lijeve*, pomisli. Krenuvši na tu stranu, nađe se pred ulazom u mušku svlačionicu i zaključa da je pogriješila. Više nije mogla susprezati dah. Uz teško stenjanje, ona udahne zrak. Bio je to uglavnom dim i ona sada grčevito zakašlje. Potom posrćući, i držeći se zida, krene prema natrag, sva napregnuta od kašlja, uz žarenje u nosnicama i očiju punih suza, kroz koje je jedva vidjela i vlastite ruke.

Cijelim bićem žudjela je za jednim daškom zraka na koji punih dvadeset devet godina uopće nije obraćala pozornost. Slijedeći zid, došla je do automata za Coca-Colu i došla s njegove druge strane. Znala je da je došla

do stubišta kada se spotaknula o prvu stubu. Ispustila je reket i on joj se odmah izgubio iz vida. Bila je to osobita uspomena, njime je osvojila turnir *Mayfair Lites*, no ipak ga je ostavila i na rukama i koljenima pojurila prema gore. Kada je došla do prostranog prizemlja u predvorju, dim se odjednom prorijedio. Jasno je vidjela ulazna vrata, koja su bila otvorena. Neki čuvar stajao je pred vratima, dozivajući je i vičući:

- Dođite!

Kašljući i gušeći se, oteturala je na drugu stranu predvorja i izišla na blaženi svjež zrak. Još dvije ili tri minute ostala je stajati na stubama, presavijena u struku, gutajući zrak i iskašljavajući dim iz pluća. Kada joj se disanje konačno počelo normalizirati, negdje u daljini začula je zavijanje kola hitne pomoći. Pogledom je potražila Lisu, ali je nije ugledala. Nije valjda ostala unutra?

Još uvijek nesigurna koraka, Jeannie pođe kroz masu, pogledom prelazeći licima. Sada kada su se svi našli izvan opasnosti, gotovo sa svih strana čuo se nervozan smijeh. Većina studenata bila je manje ili više neodjevena, tako da je u okupljenoj masi vladala neobična vrsta prisne atmosfere. Oni koji su uspjeli iznijeti torbe posuđivali su višak odjeće onima koji nisu imali toliko sreće. Gole žene sa zahvalnošću su od prijatelja i prijateljica primale umrljane i znojem natopljene majice s kratkim rukavima. Nekoliko osoba bilo je omotano samo ručnicima.

Lise nije bilo nigdje u okupljenoj masi. Uza sve izraženiji strah, Jeannie se vratila do čuvara na ulazu.

- Mislim da mi je unutra ostala prijateljica - reče, u vlastitom glasu začuvši drhtavu notu straha.

- Ja ne idem po nju - odgovori joj on brzo.

- Hrabar ste čovjek - otrese se na njega Jeannie. Nije točno znala što bi željela da on učini, ali nije očekivala da će biti posve beskoristan. Na njegovu licu jasno se odražavala srdžba.

- To je njihov posao - reče, rukom pokazujući prema vatrogasnom vozilu koje je upravo stizalo.

Jeannie je počela osjećati strah za Lisin život, ali nije znala što bi mogla poduzeti. Promatrala je, nestrpljiva i bespomoćna, kako vatrogasci izlaze iz kamiona i navlače opremu za nesmetano disanje. Činilo joj se da se kreću toliko sporo da ih je poželjela prodrmati i povikati:

-Brže, brže!

Stiglo je još jedno vatrogasno vozilo, a potom i bijela policijska patrolna kola s plavosrebrnim linijama, oznakama baltimorske policije. Dok su

vatrogasci u zgradu uvlačili šmrk, jedan vatrogasni časnik prišao je čuvaru iz predvorja i upitao ga:

- Što mislite, gdje je izbila vatra?
- U ženskoj svlačionici - reče mu čuvar.
- A gdje se ona točno nalazi?
- U podrumu, sa stražnje strane.
- Koliko je izlaza iz podruma?
- Samo jedan, stube koje vode u glavno predvorje, evo upravo ovdje.

Toj izjavi usprotivio se čovjek zadužen za održavanje koji je stajao u blizini.

- U kotlovnici postoje ljestve koje vode do otvora iza zgrade.

Jeannie tada privuče vatrogaščevu pozornost i reče:

- Mislim da bi se unutra još uvijek mogla nalaziti moja prijateljica.
- Prijateljica?
- Dvadeset i četiri godine, niska, plava.
- Ako je unutra, pronaći ćemo je.

Jeannie na trenutak osjeti više sigurnosti. A onda shvati da joj nije obećao da će je pronaći živu. Od pripadnika službe osiguranja koji je bio u svlačionici sada nije bilo ni traga ni glasa. Jeannie tada reče časniku:

- Dolje je bio još jedan čuvar, ni njega ne vidim nigdje vani. Visoki tip.

Čuvar iz predvorja reče:

- U zgradi nema više nikoga od osiguranja.
- Znam samo da je imao kapu na kojoj je pisalo "*Osiguranje*" i da je svima govorio neka napuste zgradu.

- Ne zanima me što mu je pisalo na kapi...

- O, za ime Božje, prestanite se prepirati! - otrese se Jeannie. - Možda mi se samo učinilo da sam ga vidjela, ali ako nije, i njegov bi život mogao biti u opasnosti!

Pokraj njih stajala je i slušala ih neka djevojka u muškim žutosmeđim hlačama s podvrnutim nogavicama.

- I ja sam vidjela tog tipa, pravi je ljigavac - reče ona. - Ispipao me.

Vatrogasni časnik reče:

- Samo mirno, molim, sve ćemo pronaći. Hvala na suradnji.

On potom ode. Jeannie se na trenutak ljutito zagleda u čuvara iz predvorja. Imala je dojam da je se vatrogasni časnik oslobodio kao nekakve histerične žene, jer se izderala na čuvara. Ona se sada s gađenjem okrene na drugu stranu.

Što će sada?

Vatrogasci su utrčavali u zgradu s kacigama na glavi i učizmama. Ona je bila bosa i na sebi je imala majicu s kratkim rukavima. Da pokuša ući s njima, izbacili bi je. Sva izvan sebe, ona stisne šake. *Razmišljaj, razmišljaj!* Gdje bi Lisa još mogla biti? Sportska se dvorana nalazila uz zgradu *Ruth W. Acorn* u kojoj je bio smješten *Odsjek za psihologiju*. Zdanje je dobilo ime po supruzi nekog dobročinitelja, no svima, uključujući i profesore, bila je poznata pod nazivom *Ludnica*. Je li Lisa mogla otići onamo?

S obzirom na to da je bila nedjelja, vrata su bila zaključana, no ona je vjerojatno imala ključ. Možda je otrčala u tu zgradu kako bi pronašla kakav laboratorijski ogrtač ili jednostavno sjela za svoj stol i oporavila se od šoka. Jeannie to odluči provjeriti. Bilo što bolje je od ovakvog besposlenog stajanja.

Ona preko travnjaka pojuri do glavnog ulaza u *Ludnicu* i pogleda kroz staklena vrata. U predvorju nije bilo nikoga. Potom iz džepa izvadi plastičnu karticu koja je služila umjesto ključa i provuče je kroz otvor. Vrata se otvore. Ona potrči na kat, dozivajući:

- Lisa! Jesi li tu?

U laboratoriju nije bilo nikoga. Lisin stolac bio je uredno spremljen pod radni stol, a na ekranu njezina računala vladalo je jednolično sivilo. Jeannie ode u ženski nužnik na kraju hodnika. Ništa.

- Prokletstvo! - reče u očaju. - Gdje si, dovraga?

Sva zadihana, zatim se žurno vrati van. Tada je odlučila obići sportsku dvoranu, za slučaj da Lisa jednostavno sjedi negdje na travnjaku i pokušava doći do daha. Potrčala je oko zgrade, prolazeći prostorom ispunjenim divovskim kantama za smeće. Sa stražnje strane nalazilo se maleno parkiralište. Tada je na pješačkoj stazici ugledala nekoga kako polako trči, udaljavajući se od zgrade. Ta osoba bila je previsoka da bi mogla biti riječ o Lisi i Jeannie je bila poprilično sigurna da je riječ o nekome muškarcu. Pomislila je da bi to mogao biti onaj čuvar kojeg nigdje nema, no on se izgubio iza ugla *Studentskog kluba* prije nego što se u to mogla uvjeriti.

Nastavila je obilaziti zgradu. Na suprotnoj strani nalazila se atletska staza, na kojoj sada nije bilo nikoga. Načinivši puni krug, ponovno je došla pred glavni ulaz. Okupljenu masu sada je činilo još više ljudi, a u međuvremenu pristigla su i nova vatrogasna i policijska vozila, no još uvijek nije bilo Lise. Činilo segotovo posve izvjesnim da je još uvijek u zgradi zahvaćenoj plamenom.

Jeannie osjeti kako je obuzima mračan zloslutni osjećaj i ona mu se odupre. *Ne možeš jednostavno dopustiti da se to dogodi!* Tada je ugledala

vatrogasnog časnika s kojim je već razgovarala. Odmah ga je šćepala za ruku.

- Gotovo sam posve sigurna da je Lisa Hoxton još uvijek unutra - reče mu gorljivo. - Posvuda sam je tražila.

On je prodorno pogleda i onda, činilo se, zaključi da je riječ o pouzdanoj osobi. Ne odgovorivši joj ništa, on ustima prinese primopredajnik.

- Potražite mladu bjelkinju za koju se drži da je još u zgradi. Zove se Lisa, ponavljam, Lisa.

- Hvala - reče mu Jeannie.

On samo kratko kimne i pođe dalje. Jeannie je bilo drago što ju je poslušao, ali i dalje nije imala mira. Lisa je možda zarobljena negdje unutra, zaključana u nužniku ili okružena plamenom, doziva pomoć, a nitko je ne čuje; ili je možda pala, zadobila udarac u glavu i onesvijestila se ili podlegla dimu i leži u nesvijesti, dok joj se vatra iz minute u minutu sve više primiče.

Jeannie se prisjeti kako je čovjek zadužen za održavanje rekao kako postoji još jedan ulaz u podrum. Nije ga vidjela dok je u trku obilazila dvoranu. Sada odluči ponovno pogledati, te se vrati do stražnje strane zdanja. Ugledala ga je istoga trena. Otvor je bio smješten u asfaltu, nedaleko od zgrade, djelomično zakriven sivim Chryslerovim *New Yorkerom*. Čelični pokrov bio je otvoren i naslonjen na zid zgrade. Jeannie klekne pokraj četvrtaste rupe i nagne se kako bi zavirila unutra.

Ljestve su vodile unekakvu prljavu sobicu osvijetljenu fluorescentnim svjetlom. Unutra je vidjela razne naprave i mnoštvo cijevi. U zraku su se vidjeli tragovi dima, ali nije bilo gustih oblaka: prostorija je očito zatvorena i tako odvojena od preostalog dijela podruma. Miris dima ipak ju je podsjetio na to koliko je kašljala, kako se gušila i kako je kao slijepa tražila stubište. Od te pomisli srce joj stane ubrzanoudarati.

- Ima li koga? - zazove sada. Tada joj se učini da je začula neki zvuk, ali u to nije bila sigurna. Potom glasnije poviče: - Halo!

Nije bilo odgovora. Oklijevala je. Najrazumniji potez svakako bi bio vratiti se pred zgradu i dovući nekog vatrogasca, ali to bi moglo predugo potrajati, naročito ako bi je taj vatrogasac odlučio ispitivati. Druga je mogućnost bila spustiti se ljestvama i pogledati. Od same pomisli na ponovni ulazak u zgradu osjetila je kako je izdaju noge. U grudnome košu još je uvijek osjećala bolove od neobuzdanih grčeva kašlja izazvanih dimom. Ali Lisa je možda tu, dolje, povrijeđena i ne može se micati, ili je ostala zarobljena pod otpalim komadom grede ili se jednostavno onesvijestila. Mora ići pogledati.

Skupivši svu hrabrost, ona položi nogu na ljestve. Tada osjeti klecanje u koljenima i zamalo padne. Oklijevala je. Nakon nekoliko trenutaka osjetila je novu snagu i zakoračila prema dolje. U tom trenutku u grlu joj se našao zapuh dima i ona stane kašljati, te ponovno iziđe na parkiralište. Kada je prestala kašljati, pokušala je još jednom. Spustila se za jednu prečku, potom i na drugu.

Stanem li kašljati zbog dima, jednostavno ću ponovno izići, govorila je samoj sebi. Treći je korak bio lakši, a nakon toga spuštala se brzo, skočivši s posljednje prečke na betonski pod. Tako se našla u velikoj prostoriji prepunoj crpki i filtera, vjerojatno namijenjenih za izmjenu vode u bazenu. Miris dima bio je snažan, ali mogla je normalno disati.

Lisu je ugledala odmah, a od tog prizora zastao joj je dah. Ležala je na boku, sklupčana poput fetusa, gola. Jedno bedro bilo joj je umrljano, činilo se, krvlju. Nije se micala. Na trenutak, Jeannie se ukočila od straha. Tada se pokuša pribрати.

- Lisa! - poviče.

U vlastitome glasuzočula je prodoran ton hysterije i sada duboko udahne kako bi se smirila. *Molim te, Bože, samo da sve bude u redu*. Probivši se na drugu stranu prostorije kroz labirint cijevi, ona klekne pokraj prijateljice.

- Lisa? - Lisa otvori oči. - Hvala bogu - reče Jeannie. - Već sam mislila da si mrtva.

Lisa se polako pridigne u sjedeći položaj. Nije gledala u Jeannie, usne su joj bile povrijeđene.

- On... Silovao me - reče joj.

Olakšanje zbog toga što ju je pronašla živu kod Jeannie je sada zamijenio mučan osjećaj užasa koji joj je stegnuo srce.

- Bože moj. Ovdje?

Lisa kimne.

- Rekao je da je tu izlaz.

Jeannie sklopi oči. Jasno je osjećala Lisinu bol i osjećaj poniženja, osjećaj da ju je netko nasilno uzeo, oskrvnuo, uprljao. Oči su joj se ubrzano punile suzama i ona ih sada žestoko odvrti. Nekoliko trenutaka osjećala se odviše slabo, obuzeta mučninom da bi mogla bilo što reći. A onda se pokušala pribрати.

- Tko je to bio?

- Tip iz osiguranja.

- S točkastim rupcem preko lica?

- Skinuo ga je. - Lisa okrene glavu na drugu stranu. - Bez prestanka se smiješio.

Sve se poklapalo. Ona djevojka u žutosmeđim hlačama rekla je da ju je čuvar ispipao. Čuvar iz predvorja bio je uvjeren da u zgradi osim njega nije bilo nikoga od osiguranja.

- To nije bio tip iz osiguranja - reče Jeannie.

Vidjela ga je kako, polako trčeći, odlazi prije nekoliko minuta. Ona osjeti kako je na pomisao da je taj užas počinio upravo ovdje, usred sveučilišnog kompleksa, u sportskoj dvorani, gdje su se svi osjećali dovoljno sigurnima da svuku odjeću i tuširaju se, obuzima val neobuzdanog bijesa. Od tog bijesa počele su joj drhtati ruke i ona osjeti želju da pojuri za njim i rukama ga uguši.

Tada je začula snažnu buku: prodorne muške glasove, teške korake i mlazove vode. Vatrogasci su gasili vatru.

- Čuj, ovdje smo u opasnosti - reče ona s prizvukom hitnosti. - Moramo izići iz zgrade.

Lisin glas bio je posve bezličan.

- Nemam ništa od odjeće. Ovdje bismo mogle poginuti!

- Ne brini se za odjeću, vani su svi polugoli.

Jeannie je pogledom žurno pretraživala prostoriju i tako je usred prljavštine ispod jednog rezervoara ugledala Lisin crveni čipkasti grudnjak i gaćice. Ona ih podigne.

- Odjeni donje rublje. Prljavo je, ali je bolje nego ništa.

Lisa je i dalje sjedila na podu, odsutno buljeći pred sebe. Jeannie potisne panični strah. Što može učiniti odbije li se Lisa pomaknuti? Vjerojatno bi je mogla podići, ali bi li je mogla nositi i uz ljestve? Ona sada podigne glas.

- Hajde, diži se!

Uhvativši je za ruke, pridigne Lisu na noge. Lisa je tada konačno pogleda u oči.

- Jeannie, bilo je užasno.

Jeannie joj prebaci ruku preko ramena i snažno je stisne u zagrljaj.

- Žao mi je, Lisa, tako mi je žao - reče. Dim je postajao sve gušći, unatoč debelim vratima. Sažaljenje koje je osjećala usrcu sada je ustupilo mjesto strahu. - Moramo pobjeći odavde... sve će izgorjeti. Za ime božje, navuci ovo!

Lisa se tada konačno pokrene, navuče gaćice i zakopča grudnjak. Jeannie je uzme za ruku i povede do ljestava učvršćenih za zid i onda je navede da krene prva. U trenutku kada je pošla za njom, vrata se uz tresak

otvore i na njima se pojavi vatrogasac u oblaku dima. Oko njegovih čizama u vrtlozima je dotjecala voda. On ih preneraženo pogleda.

- Sve je u redu, izići ćemo s ove strane - dovikne mu Jeannie.

Potom se nastavi uspinjati za Lisom. Trenutak kasnije već su bile vani, na svježem zraku. Jeannie je od silnog olakšanja osjećala slabost: izbacila je Lisu iz požara. Ali, Lisi je sada bila potrebna pomoć. Jeannie je zagrlila i povede prema glavnome ulazu. Na prilaznoj cesti u svim je mogućim smjerovima stajalo mnoštvo vatrogasnih i policijskih vozila. Većina žena u okupljenoj masi sada je već bila pronašla nešto čime će prekriti golotinju, tako da je Lisa u crvenom donjem rublju bila vrlo uočljiva.

- Ima li tko kakve hlače ili bilo što? - upita Jeannie dok su se probijale kroz gomilu.

Ljudi su već bili razdijelili sve što im nije trebalo. Jeannie bi Lisi bila dala gornji dio trenirke, ali ispod njega nije imala grudnjak. Na koncu, neki visoki crni muškarac svukao je košulju sa zakopčanim vrhovima ovratnika i dao je Lisi.

- Molit ću da mi je vratite, to je *Ralph Laurenova* košulja - reče zatim. - Mitchell Waterfeld, matematika.

- Zapamtit ću - reče Jeannie sa zahvalnošću.

Lisa odjene košulju. Kako ke bila niska, sezala joj je sve do koljena. Jeannie se učini da polako stječe nadzor nad ovom noćnom morom. Povala je Lisu prema kolima hitne pomoći. Trojica policajaca stajali su besposleno, naslonjeni na patrolna kola, Jeannie se obrati najstarijem od njih, debelome bijelcu sa sijedim brkovima.

- Ova žena zove se Lisa Hoxton. Silovana je.

Nekako je očekivala da će ih vijest o počinjenom velikom zločinu u trenu pokrenuti, no reagirali su iznenađujuće nezainteresirano. Nekoliko sekundi razmišljali su o toj informaciji i Jeannie se već spremala podviknuti na njih, kada se policajac s brkovima odmaknuo od automobila i upitao:

- Gdje se to dogodilo?

- U podrumu zgrade u plamenu, u kotlovnici sa stražnje strane.

Jedan od preostale dvojice, mladi crnac, reče:

- Ovi vatrogasci sada šmrkovima brišu dokaze, naredniče.

- Imaš pravo - odvrati stariji muškarac. - Bit će bolje da odmah pođeš dolje, Lenny, i osiguraš mjesto zločina. - Lenny žurno ode. Narednik se tada obrati Lisi. - Poznajete li muškarca koji je to učinio, gospođice Hoxton? - upita je.

Lisa odmahne glavom. Jeannie reče:

- Riječ je ovisokome bijelcu s crvenom šiltericom na glavi, na čijoj prednjoj strani piše "Osiguranje". Vidjela sam ga u ženskoj svlačionici nedugo po izbijanju požara i mislim da sam ga vidjela kako bježi neposredno prije nego što sam pronašla Lisu.

Policajac iz automobila izvuče mikrofonski uređaj. Nakon što je neko vrijeme govorio, ponovno ga je odložio u automobil.

- Bude li dovoljno glup da ostavi kapu na glavi, mogli bismo ga i uhvatiti - reče. Potom se obrati trećem policajcu. - McHenty, odvedi žrtvu u bolnicu.

McHenty je bio mladi bijelac s naočalama. On upita Lisu:

- Želite li sjediti naprijed ili straga?

Lisa ne reče ništa. Izgledala je prestrašeno. Jeannie joj pomogne.

- Sjedni sprijeda. Ne želiš izgledati kao da si osumnjičena.

Na Lisinu licu pojavi se užasnut izraz i onakonačno progovori.

- Ti ne ideš sa mnom?

- Idem, ako želiš - reče Jeannie umirujućim tonom. - Ili mogu samo navratiti do svog stana, potražiti ti nešto odjeće i naći se s tobom u bolnici.

Lisa zabrinuto pogleda McHentyja. Jeannie reče:

- Sve će biti u redu, Lisa. - McHenty joj otvori vrata patrolnih kola i Lisa uđe. - U koju bolnicu? - upita ga Jeannie.

- Santa Teresa. - On uđe u vozilo.

- Dolazim za nekoliko minuta - dovikne Jeannie kroz staklo u trenutku kada je automobil pojurio naprijed.

Potom je otrčala do parkirališta za nastavničko osoblje, već požalivši što nije pošla s Lisom. Na odlasku je izgledala prestrašeno i jadno. Dakako da joj je potrebna čista odjeća, ali možda još snažnije osjeća potrebu da s njom bude neka žena koja će je držati i tješiti. Posljednje što bi željela vjerojatno je biti nekakvim macho-muškarcem koji usto ima i pištolj. U trenutku kada je uskakala u automobil, Jeannie pomisli kako je pogriješila.

- Kriste, kakav dan - reče, jureći s parkirališta.

Živjela je nedaleko od sveučilišta. Njezin stan bio je na gornjem katu jedne od malenih kuća izgrađenih u nizu. Jeannie se parkira na ulici, usporedo s već parkiranim vozilom, i utrči u kuću. Žurno opravi ruke i lice, ona odjene nešto čiste odjeće. Nekoliko trenutaka razmišljala je o tome što bi moglo odgovarati Lisinoj niskoj, zaobljenoj figuri. Potom iz ormara izvadi široku majicu i donji dio trenirke s elastičnim pojasom. S donjim rubljem već je bilo teže. Pronašla je široke muške bokserice koje bi mogle biti od koristi, ali nijedan od njezinih grudnjaka ne bi mogao odgovarati Lisi, koja će

morati biti bez grudnjaka. Uzevši i mokasine bez potpetice, ona sve to potrpa u veliku torbu i ponovno istrči iz kuće.

Dok se vozila prema bolnici, raspoloženje joj se promijenilo. Otkako je izbio požar, neprestano je razmišljala o tome što mora učiniti: sada je počela osjećati srdžbu. Lisa je bila vesela, razgovorljiva žena, ali šok i užas onoga što se dogodilo od nje su načinili zombija, osobu koja se boji sama ući u policijsko vozilo.

Dok se vozila jednom ulicom s puno prodavaonica, Jeannie je počela tražiti tipa s crvenom kapom, zamišljajući kako bi, da ga ugleda, skrenula na pločnik i pregazila ga, ali, zapravo ga ne bi prepoznala. Svakako je skinuo maramu, a vjerojatno i kapu. Što je još imao na sebi? Ona s užasom shvati da se toga sjeća tek nejasno. Nekakvu majicu s kratkim rukavima, činilo joj se, i traperice ili možda kratke hlače. Osim toga, sada se već mogao i preodjenuti, kao i ona. Zapravo, to je mogao biti bilo koji visoki bijelac na ulici: onaj dostavljač pizze u crvenoj uniformi; ćelavi tip koji sa ženom ide u crkvu, pod rukom noseći pjesmaricu; zgodni muškarac s bradom koji nosi kutiju s gitarom, pa čak i policajac koji razgovara s nekim beskućnikom ispred prodavaonicealkoholnih pića.

Jeannie nije imala kamo usmjeriti bijes i sada je stiskala upravljač sve dok joj zglobovi na rukama nisu posve pobijeljeli.

Santa Teresa bila je velika bolnica u predgrađu u blizini sjevernog ruba grada. Jeannie je ostavila automobil na parkiralištu i pronašla odjel hitne pomoći. Lisa je već bila u postelji, u bolničkoj spavaćici, zagledana u prazno. Na televizijskom ekranu, bez tona, prikazivana je svečanost dodjele nagrada *Emmy*: stotine hollywoodskih zvijezda u svečanim toaletama piju pjenušac i međusobno razmjenjuju čestitke. Pokraj kreveta sjedio je McHenty, s notesom položenim na koljeno. Jeannie odloži torbu.

- Donijela sam ti odjeću. Što se događa?

Lisanije promijenila izraz lica i nastavila je šutjeti. *Još je uvijek u šoku*, pomisli Jeannie. *Potiskuje osjećaje, silno se trudeći da vlada sobom*. Ali, u jednom će trenutku morati pokazati koliko je razjarena. Prije ili kasnije doći će do erupcije. McHenty reče:

- Moram pribilježiti nekoliko osnovnih činjenica, gospođice... možete li nas još nekoliko trenutaka ostaviti nasamo?

- O, svakako - reče Jeannie, ispričavajući se. A onda uhvati Lisin pogled i ostane neodlučno stajati. Prije nekoliko minuta proklinjala je samu sebe zbog toga što ostavlja Lisu samu s nepoznatim muškarcem. A sada se to

spremala ponovno učiniti. - S druge strane - reče - možda bi Lisa više voljela da ostanem.

Njezin instinkt dobio je potvrdu kada je Lisa jedva primjetno kimnula. Jeannie sjedne na krevet i uhvati je za ruku. Činilo se da McHentyja to ljuti, ali nije se bunio.

- Pitao sam gospođicu Hoxton kako se pokušala oduprijeti napadu - reče on. - Jeste li vrištali, Lisa?

- Jednom, kada me odbaciona pod - reče ona prigušenim glasom. - A onda je izvukao nož.

McHentyjev glas bio je služben i dok je govorio, gledao je samo u notes.

- Jeste li mu se pokušali suprotstaviti?

Ona odmahne glavom.

- Bojala sam se noža.

- Znači, nakon onog prvog krika, niste pružili nikakav otpor?

Ona odmahne glavom i stane plakati. Jeannie joj stisne ruku. Željela je reći McHentyju: "*A što je, dovraga, trebala učiniti?*" Ipak, ostala je šutjeti. Danas je već bila gruba prema mladiću koji je izgledao kao Brad Pitt, ružno se našalila u vezi s Lisinim grudima i otresla na čuvara u sportskoj dvorani. Znala je da joj komunikacija s osobama koje imaju određeni autoritet ne ide dobro i odlučno je željela od ovog policajca, koji je samo pokušavao obaviti dužnost, ne stvoriti neprijatelja. McHenty nastavi:

- Neposredno prije nego što je došlo do penetracije, je li vam nasilno razdvojio noge?

Jeannie se lecne. Ne bi li ovakva pitanja trebale postavljati žene koje rade u policiji? Lisa reče:

- Vrškom noža dodirnuo mi je bedro.

- Je li vam zarezao kožu? - Nije.

- Znači, svojevolumeno ste raširili noge?

Jeannie reče:

- Ako sumnjiva osoba izvuče pištolj i usmjeri ga prema policajcu, u pravilu pucate u njega, zar ne? To također nazivate svojevolumenim?

McHenty je bijesno pogleda.

- Molim vas, prepustite ovo meni, gospođice. - Potom se ponovno obrati Lisi. - Jeste li pretrpjeli bilo kakve ozljede?

- Krvarim, da.

- Je li to posljedica nasilnog snošaja?

- Da. Gdje ste točno ozlijeđeni?

Jeannie to više nije mogla trpjeti.

- Kako bi bilo da utvrđivanje toga prepustimo liječniku?

On je pogleda kao da je glupa,

- Moram sastaviti preliminarni izvještaj,

- U tom slučaju napišite da je zbog silovanja zadobila unutarnje ozljede.

- Ja vodim ovo ispitivanje.

- A ja vam govorim da malo ohladite, gospodine - reče Jeannie, trudeći se da pod nadzorom održi silnu potrebu da stane vikati na njega. - Moja je prijateljica u šoku i mislim da vam sada ne treba opisivati svoje unutarnje ozljede kada je svakoga trena treba pregledati liječnik.

McHenty je kiptio od bijesa, ali je ipak prešao na sljedeće pitanje.

- Primijetio sam da ste imali crveno čipkasto donje rublje. Mislite li da je to imalo bilo kakva utjecaja na ono što se dogodilo?

Lisa odvrati pogled, očiju ispunjenih suzama. Jeannie reče:

- Da vam prijavim kako mi je ukraden crveni Mercedes, biste li me pitali jesam li izazvala krađu time što sam vozila tako privlačan automobil?

McHenty se nije obazirao na njezine riječi:

- Mislite li da ste se ranije možda već susreli s počiniteljem, Lisa?

- Ne.

- Ali, dim vam je vjerojatno onemogućavao da ga dobro vidite. I lice mu je bilo pokriveno nekakvim rupcem.

- Isprva sam bila praktički slijepa. Ali u sobi gdje... je to učinio nije bilo puno dima. Vidjela sam ga. - Ona kimne samoj sebi. - Vidjela sam ga.

- Znači, prepoznali biste ga da ga ponovno vidite?

Lisa zadrhti.

- O, da.

- Ali, dotada ga niste vidjeli, u nekom baru ili tako nešto?

- Ne.

- Izlazite li ubarove, Lisa?

- Svakako.

- U barove za samce i slične lokale?

Jeannie se više nije mogla kontrolirati.

- Kakvo je sada to, dovraga, pitanje?

- Pitanje kakvo bi postavio svaki odvjetnik obrane - reče McHenty.

- Lisa nije na sudu... ona nije počinitelj, ona je žrtva!

- Jeste li bili nevini, Lisa?

Jeannie ustane.

- U redu, sada bi bilo dosta. Mislim da do ovoga ne bi trebalo dolaziti.

Od vas se ne traži da postavljate ovakva pitanja.

McHenty sada podigne glas.

- Pokušavam utvrditi vjerodostojnost svjedoka.

- Sat vremena nakon što je silovana? To lijepo zaboravite!

- Samo obavljam svoj posao...

- Ne bih rekla da znate što vam je posao. Mislim da nemate pojma, McHenty.

Prije nego što joj je uspio odgovoriti, u sobu bez kucanja uđe neki liječnik. Bio je mlad i izgledao je uzrujano i umorno.

- Je li ovo silovanje? - upita.

- Ovo je gospodica Lisa Hoxton - reče Jeannie ledenim tonom. - Da, ona je silovana.

- Trebat ću vaginalni bris.

Bio je odbojan, ali je barem mogao poslužiti kao izlika da se riješe McHentyja. Jeannie pogleda policajca. Nije se micao, kao da je držao da će nadgledati uzimanje brisa. Ona reče:

- Prije nego što to učinite, doktore, možda bi policajac McHenty mogao izići?

Liječnik zastane i pogleda McHentyja. Policajac slegne ramenima i izide. Liječnik grubim pokretom s Lise strgne pokrivač.

- Zadignite spavaćicu i raširite noge - reče joj.

Lisa zaplače. Jeannie nije mogla vjerovati vlastitim očima. Što je to s tim muškarcima?

- Oprostite, gospodine... - obrati se sada liječniku. On je prostrijeli nestrpljivim pogledom.

- Imate problema?

- Možete li, molim vas, pokušati biti malo uljudniji?

On se zajapuri.

- Ova je bolnica prepuna ljudi s traumatološkim ozljedama i po život opasnim bolestima - reče tada. - U hitnoj se trenutačno nalazi troje djece izvučene iz olupine automobila i sve troje će umrijeti. A vi se žalite što nisam uljudan s djevojkom koja je ušla u krevet s pogrešnim tipom?

Jeannie jeostala zabezeknuta.

- Ušla u krevet s pogrešnim tipom? - ponovi ona. Lisa se uspravi.

- Želim ići kući - reče.

- To je vraški dobra zamisao - reče Jeannie.

Potom otvori torbu i stane stavljati odjećuna krevet. Liječnik je na nekoliko trenutaka ostao bez riječi. A onda bijesno reče:

- Činite što želite. -Potom izide.

Jeannie i Lisa se pogledaju.

- Ne mogu vjerovati... - reče Jeannie.

- Hvala Bogu da ih više nema - reče Lisa i ustane iz kreveta.

Jeannie joj pomogne svući bolničku spavaćicu. Lisa brzo navuče čistu odjeću i obuče cipele.

- Odvest ću te kući - reče Jeannie. - Bi li htjela prespavati u mome stanu? - upita Lisa.

- Večeras ne želim biti sama.

- Svakako. Rado ću ostati s tobom.

McHentyje čekao pred vratima. Sada više nije izgledao onako samouvjeren. Možda mu je postalo jasno da nije dobro vodio ispitivanje.

- Imam još nekoliko pitanja - reče on. Jeannie mu tiho i smireno reče:

-Odlazimo. Lisa je trenutačno odviše uzrujana da bi odgovarala na pitanja.

On je bio gotovo prestrašen.

- Mora odgovoriti - reče. - Podnijela je prijavu.

Lisa reče:

- Nisam silovana. Sve to bila je greška. Sada samo želim poći kući.

- Je li vam jasno da lažni navodi čine prijestup?

Jeannie ljutito reče:

- Ova žena nije kriminalac... ona je žrtva kriminalnog čina. Ako vas šef upita zbog čega je povukla prijavu, recite joj da je to učinila zbog toga što ju je brutalno maltretirao policajac McHenty iz baltimorske policije. A sada je vodim kući. Oprostite, molim. - Ona zagrli Lisu i pokraj policajca je povede prema izlazu. Dok su se udaljavale, začula ga je kako mrmlja:

- Što sam im učinio?

3.

Berrington Jones pogleda dvojicu svojih najstarijih prijatelja.

- Ne mogu vjerovati kako se to nas trojica sada držimo - reče im. - Svi smo se primakli šezdesetoj. Nijedan od nas nikada nije zarađivao više od par stotina tisuća dolara godišnje. Sada svakom od nas nude šezdeset milijuna dolara... a mi ovdje sjedimo i razgovaramo o tome kako ćemo odbiti ponudu!

Preston Barck reče:

- Ovo nikada nismo radili zbog novca.

Senator Proust reče:

- Ja to još uvijek ne razumijem. Ako sam ja vlasnik trećine tvrtke koja vrijedi stotinu osamdeset milijuna dolara, kako to da se uokolo vozim u tri godine staroj *Crown Victoriji*?

Njih trojica bili su vlasnici malene privatne biotehnoške tvrtke, *Genetico Inc.* Preston je vodio posao; Jim se bavio politikom, a Berrington je bio sveučilišni profesor. Međutim, prodaja je bila Berringtonovo djelo. Tijekom leta za San Francisco upoznao se s generalnim izvršnim direktorom *Landsmanna*, njemačkog farmaceutskog konglomerata. Tog čovjeka zainteresirao je za kupnju. Sada je trebao uvjeriti partnere u to da prihvate ponudu. Ta zadaća pokazala se težom nego što je očekivao.

Nalazili su se u dnevnoj sobi jedne kuće u *Roland Parku*, bogatome predgrađu Baltimorea. Vlasnik kuće bilo je sveučilište *Jones Falls*, koje ju je posuđivalo profesorima koji bi dolazili na sveučilište u svojstvu gostapredavača. Berrington, koji je držao predavanja na *Berkeleyju* u Kaliforniji, te na Harvardu, kao i na *Jones Fallsu*, koristio se tom kućom tijekom šest tjedana koje je godišnje provodio u Baltimoreu. U prostoriji je bilo malo toga što je pripadalo njemu: prijenosno računalo, fotografija bivše supruge i njihova sina, te hrpa novih primjeraka njegove nove knjige, *Naslijediti budućnost: kako će genetički inženjering izmijeniti Ameriku*. Na televizoru na kojem je bio isključen ton prikazivala se svečanost dodjele *Emmyja*.

Preston je bio mršav, ozbiljan čovjek. Premda je bio jedan od najistaknutijih znanstvenika svoje generacije, izgledao je poput kakvog knjigovođe.

- Klinike su oduvijek dobro zarađivale - reče Preston. Tvrtka *Genetico* u vlasništvu je imala tri klinike koje su se bavile začecima *in vitro*, bebama iz epruvete, postupkom koji je omogućilo Prestonovo revolucionarno istraživanje obavljeno sedamdesetih godina. - Plodnost je medicinsko područje koje u Americi doživljava najveći porast. *Genetico* će *Landsmannu* omogućiti ulazak na ovo veliko novo tržište. Žele dasljedecih deset godina otvaramo po pet novih klinika godišnje.

Jim Proust bio je ćelav, preplanuo muškarac s velikim nosom i masivnim naočalama. Njegovo snažno, ružno lice bilo je pravi dar za autore političkih karikatura. On i Berrington bili su prijatelji i kolege punih dvadeset pet godina.

- Kako to da nikada nismo vidjeli nikakav novac? - upita Jim. - Uvijek smo trošili na istraživačke projekte.

Genetico je imao vlastite laboratorije, a nudio je i istraživačke ugovore sveučilišnim odsjecima za biologiju i psihologiju. Berrington se brinuo za

veze njihove tvrtke s akademskim svijetom. Berrington sada već očajnim tonom reče:

- Nije mi jasno kako vas dvojica ne uvidate da je ovo za nas velika prilika.

Jim rukom pokaže prema televizoru.

- Pojačaj zvuk, Berry... da te čujemo.

Umjesto *Emmyja*, na programu je sada bila emisija *Larry King Live*, u kojoj je gost bio Berrington. Mrzio je Larryja Kinga, po njegovu mišljenju to je bio crveni liberal, ali, emisija je bila prigoda da se obrati milijunima Amerikanaca. Pomnije promotrivši svoj lik na ekranu, on zaključi da je zadovoljan onim što vidi. U stvarnosti je bio nizak čovjek, ali na televiziji svi izgledaju kao da su jednake visine. Njegovo tamnoplavo odijelo izgledalo je dobro, nebeskoplava košulja odgovarala je njegovim očima, a kravata je bila zagasitocrvene boje, tako da na ekranu nije bliještala. Kako je bio superkritičan, pomislio je da mu je srebrna kosa začušljana odviše pomno, gotovo natapirano: postojala je opasnost da izgleda poput kakvog televizijskog propovjednika. King, koji je i ovoga puta nosio svoj zaštitni znak: naramenice, bio je agresivno raspoložen, a njegov promukli glas sada je izazivao.

- Profesore, svojom ste najnovijom knjigom ponovno pokrenuli niz proturječnih reakcija, ali neki drže da nije riječ o znanosti, već o politici. Što vi kažete na to?

Berrington je s olakšanjem začuo kako njegov glas u odgovoru zvuči blago i razumno.

- Pokušavam reći da je političke odluke potrebno temeljiti na čvrstim znanstvenim činjenicama, Larry. Priroda, kad se nitko ne miješa u njezine procese, voli dobre gene, a uništava loše. Naša socijalna politika radi protiv prirodne selekcije. Na taj način stvaramo generaciju drugorazrednih Amerikanaca.

Jim otpije gutljaj whiskeyja i reče:

- Dobra fraza... generacija drugorazrednih Amerikanaca. Dobro za citate.

Na televiziji, Larry King je pitao:

- Kada bi bilo po vašem, što bi se događalo s djecom siromašnih roditelja? Umirali bi od gladi, nije li tako?

Berringtonovo lice na ekranu poprimi dostojanstven izraz.

- Moj otac poginuo je 1942. godine, kad je neka japanska podmornica u Guadalcanalu potopila nosač zrakoplova *Wasp*. Tada mi je bilo šest godina.

Moja se majka silno mučila da me podigne i omogući mi školovanje. Larry, ja sam dijete iz siromašne obitelji.

To je zapravo bilo poprilično blizu istine. Njegov otac, vrlo sposoban vojni inženjer, njegovoj je majci ostavio maleni prihod, koji je bio dovoljan da ne mora raditi ili se ponovno udavati. Upisala je Berringtona u skupe privatne škole, a potom na Harvard, ali ipak je bila riječ o mukama. Preston reče:

- Dobro izgledaš, Berry... osim, možda, kaubojske frizure.

Barck, pedesetpetogodišnjak, najmlađi od njih trojice, imao je kratku crnu kosu koja mu je pokrivala lubanju poput priljubljene vunene kape. Berrington nešto uzrujano progundā. I on je pomislio isto to, ali nerviralo ga je da takvu primjedbu čuje i od nekog drugog. On u svoju čašu natoči malo whiskeyja. Pili su *Springbank*, čistu vrstu. Na ekranu, Larry King je govorio:

- Teoretski govoreći, po čemu se vaši stavovi razlikuju od, recimo, nacističkih?

Berrington pritisne dugme na daljinskom upravljaču i isključi aparat.

- Ovo radim već deset godina - reče. - Nakon tri knjige i milijun usranih televizijskih emisija, što sam postigao? Ništa.

Preston reče:

- Postigao si nešto. Genetika i rasa zbog tebe su postali važno pitanje. Samo si nestrpljiv.

- Nestrpljiv? - upita Berrington razdraženo. - I te kako sam nestrpljiv! Za dva tjedna imam ću šezdeset. Svi starimo. Nije nam ostalo puno vremena!

Jim reče:

- Ima pravo, Prestone. Zar se ne sjećaš kako je bilo kada smo bili mladi? Gledali smo oko sebe i vidjeli Ameriku kako odlazi k vragu: građanska prava za crnce, nepregledna rijeka Meksikanaca koji ulaze u zemlju, najbolje škole prepune djece židovskih komunista, naša djeca puše marihuanu i izbjegavaju mobilizaciju. I, Bože moj, kako smo samo imali pravo! Pogledaj što se otada dogodilo! Ni u najstrašnijim noćnim morama nismo mogli predvidjeti da će ilegalni narkotici postati jedna od najvećih američkih gospodarskih grana i da će trećinu ukupnog broja djece rađati majke koje primaju pomoć. A mi smo jedine osobe koje imaju hrabrosti suočiti se s problemima, mi i još par individua koje razmišljaju kao mi. Svi ostali zatvaraju oči i nadaju se najboljem.

Nisu se promijenili, pomisli Berrington. Preston je uvijek bio tako oprezan i u strahu, Jim bombastično samouvjeren. Poznavao ih je toliko

dugo da je s naklonošću gledao na sve njihove mane, barem u većini slučajeva. I već je bio naviknut na svoju ulogu posrednika koji će ih dovesti do kompromisnog rješenja. On sada reče:

- Gdje smo sada s Nijemcima, Prestone? Upoznaj me s najnovijim razvojem događaja.

- Vrlo smo blizu završnici - reče Preston. - Žele objaviti kupnju na konferenciji za novinstvo za osam dana.

- Za osam dana? - upita Berrington uzbuđenim glasom. - Pa to je fantastično!

Preston odmahne glavom.

- Moram vam priznati, još uvijek nisam posve siguran. - Berrington razdraženo otpuhne. Preston nastavi: - Bili smo podvrgnuti postupku koji se zove otkrivanje. Dužni smo otvoriti sve poslovne knjige *Landsmannovim* ljudima zaduženim za financije i reći im sve što bi u budućnosti eventualno moglo utjecati na našu zaradu, naprimjer, sveo propalim dužnicima ili predstojećim sudskim sporovima.

- Pretpostavljam da kod nas nema ničeg sličnog? - reče Jim.

Preston mu uputi zlokoban pogled.

- Svi dobro znamo da u ovoj tvrtki postoje tajne.

Prostorijom je na trenutak ovladala tišina. Jim potom reče:

- Dovraga, pa to je bilo tako davno.

- I što onda? Dokazi o onome što smo učinili slobodno kruže uokolo.

- Ali, jednostavno nepostoji mogućnost da *Landsmann* za to dozna... naročito ne u razdoblju od tjedan dana.

Preston slegne ramenima, kao da želi reći: "*Tko zna?*"

- Moramo biti spremni na takav rizik - reče Berrington odlučno. - Injekcija kapitala koju ćemo primiti od *Landsmanna* omogućit će nam da ubrzamo istraživački program. Za nekoliko godina, imućnim bijelim Amerikancima koji dođu unaše klinike moći ćemo ponuditi savršeno dijete koje će biti rezultat genetskog inženjeringa.

- Ali, koliko će to značiti? - upita Preston. - Siromasi će se i dalje rađati brže od bogatih.

- Zaboravljaš Jimovu političku platformu - reče Berrington. Jim reče:

- Jedinstveni porez na prihod u visini od deset posto i obvezne injekcije sredstva za kontracepciju kod žena koje primaju socijalnu pomoć.

- Zamisli samo, Prestone - reče Berrington. - Savršena djeca za srednju klasu i sterilizacija za sirotinju. Mogli bismo početi ispravljati rasnu ravnotežu u Americi. To nam je oduvijek i bio cilj, od samoga početka.

- Tada smo bili prepuni ideala - reče Preston.

- Imali smo pravo! - reče Berrington.

- Da, imali smo pravo. Ali, kako starim, sve mi se više čini da će svijet vjerojatno nekako uspijevati vrludati naprijed čak i ako ne postignem sve što sam planirao kao dvadesetpetogodišnjak. Ovakve izjave mogle bi potkopati velike pothvate.

- Ali, možemo postići što smo planirali - reče Berrington. - Sve ono čemu smo težili tijekom posljednjih trideset godina sada nam je nadohvat ruke. Rizici kojima smo se u početku izložili, sve te godine i godine istraživanja, novac koji smo uložili... sve to konačno donosi plodove. Ne dopusti da te živci izdaju u ovoj fazi, Prestone!

- Nemam problema sa živcima, samo podvlačim stvarne, praktične probleme - reče Preston zlovoljno. - Jim može predložiti svoju političku platformu, no to ne znači da će se ona i ostvariti.

- Upravo tu i dolazimo na ulogu *Landsmanna* - reče Jim. - Novac koji ćemo dobiti za svoje dionice u tvrtki omogućit će nam da pokušamo doći i do najvećeg mogućeg zgoditka.

- Što time želiš reći? - Preston se doimao zbunjeno, no Berrington je znao što slijedi, te se nasmiješio.

- Do Bijele kuće - reče Jim. - Kandidirat ću se za predsjednika.

4.

Nekoliko minuta prije ponoći, Steve Logan parkirao je svoj stari zadržali Datsun u ulici Lexington, u Hollins Marketu, dijelu Baltimorea zapadno od gradskoga središta. Tu noć namjeravao je provesti s bratićem Rickyjem Menziesom, koji je na sveučilištu *Maryland* u Baltimoreu studirao medicinu. Ricky je živio u jednoj od soba velike stare kuće koju su u cijelosti zakupili studenti. Ricky je bio najveći divljak kojeg je Steve ikada upoznao. Obožavao je piti, plesati i tulumariti, a takvi su mu bili i prijatelji. Steve se radovao večeri provedenoj s Rickyjem. Ali, problem s divljacima bio je to što su nepopravljivo nepouzdana.

U posljednjem trenu, Ricky je pribavio neodoljivu djevojku za izlazak i otkazao dogovor, tako da je Steve cijelu večer proveo sam. Izišao je iz automobila, noseći malenu sportsku torbu u kojoj je bila čista odjeća za sutradan. Noć je bila topla. On zaključa automobil i pođe prema uličnome uglu. Skupina klinaca, četiri-pet dječaka i jedna djevojka, svi crnci, stajali

su pred nekom videotekom i pušili cigarete. Steve nije bio nervozan, premda je bio bijelac: izgledao je kao da pripada u tu četvrt, s tim starim autom i izlizanim trapericama; osim toga bio je nekoliko centimetara viši od najvišeg od njih. Dok je prolazio pokraj njih, jedan mladić tiho, ali posve razgovijetno reče:

- Trebaš trave, trebaš *koke*?

Steve odmahne glavom, nimalo ne usporivši korak. U susret mu je dolazila neka izrazito visoka crna žena opasno zavodljiva izgleda, u minisuknji i cipelama s visokim, tankim potpeticama, kose svezane visoko na tjemenu, s crvenim ružem na usnama i plavim sjenilom za kapke. Nije mogao prestati buljiti u nju. U trenutku kad mu se približila, rekla je:

- Bok, zgodni - dubokim muškim glasom i Steve uvidi da je zapravo riječ o muškarcu. Nasmiješivši se, on pođe dalje. Iza sebe začuo je klince kako pozdravljaju transvestita opuštenim i prisnim tonom.

- Bok, Dorothy!

- Zdravo, dečki.

Trenutak kasnije začuo je škripu automobilskih guma i osvrnuo se. Bijeli policijski automobil sa srebrno-plavim linijama zaustavio se na uglu. Dio klinaca nestao je u mraku sporednih ulica; drugi su ostali. Dva crna policajca izišla su iz vozila bez žurbe. Steve se okrene kako bi vidio što se događa. Kada je ugledao muškarca koji se nazivao Dorothy, jedan od policajaca pljune i pogodi vršak crvene cipele s visokom potpeticom. Steve je bio preneražen. Taj je čin bio toliko neopravdan i nepotreban. Međutim, Dorothy se gotovo i nije obazirao.

- Jebi se, idiote - promrmlja on.

To je izgovorio jedva čujno, no policajac je imao dobar sluh. On ščepa Dorothy za ruku i tresne ga o izlog obližnje prodavaonice. Dorothy zatetura na visokim potpeticama.

- Da mi se više nikada nisi tako obratio, govno jedno - reče policajac.

Steve je bio ogorčen. Što, za ime svijeta, taj tip očekuje ako pljuje na ljude? Negdje u njegovoj podsvijesti oglasio se znak za uzbunu. *Nemoj se sukobljavati, Steve.* Drugi policajac stajao je naslonjen na automobil i bezizražajno promatrao što se događa.

- Što je bilo, brate? - upita Dorothy zavodljivo. - Smetam ti?

Policajac ga udari u trbuh. Bio je to jak tip i udarac je nosio svu njegovu snagu. Dorothy se presavije u struku, hvatajući dah.

- Dovraga s ovim - reče Steve samome sebi i priđe uličnome uglu. *Što to činiš, Steve?* Dorothy je još uvijek bio pognut i hvatao zrak. Steve reče:

- Dobra večer, policajče.

Policajac ga pogleda.

- Nestani, kučkin sine - reče mu.

- Neću - reče Steve.

- Što si to rekao?

- Rekao sam da neću, policajče. Ostavite ovog čovjeka na miru.

Odlazi, Steve, prokleta budalo, makni se. Njegov inat ohrabrio je i klince.

- Da,tak' je - reče visoki, mršavi mladić obrijane glave. - Nemaš pravo zajebavat' Dorothy. Nije prekršio zakon.

Policajac uzdignutim prstom zaprijeti dječaku.

- Ako želiš da ti pronađem drogu, samo nastavi tako pričati.

Dječak spusti pogled.

- Ali, ima pravo - reče Steve. - Dorothy ne krši nijedan zakon.

Policajac sada priđe Steveu. *Nemoj ga udariti, što god da činiš, ne diraj ga. Sjeti se Tipa Hendricksa.*

- Jesi li ti slijep? upita ga policajac.

- Kako to mislite?

Onaj drugi policajac reče:

- Hej,Lenny, zajebi stvar. Idemo. - činilo se da se osjeća nelagodno.

Lenny se nije obazirao i sada se ponovno obrati Steveu.

- Ne vidiš? Ti si jedina bijela faca na cijeloj slici. Ne spadaš ovamo.

- Ali,upravo sam bio svjedok prijestupa.

Policajac je stajao blizu Stevea, preblizu da bi se ovoj mogao osjećati lagodno.

- Želiš s nama do grada? - upita ga. - Ili se nosiš odavde i to odmah?

Steve nije želio poći s njima. Njima bi bilo tako lako u džep mu staviti malo droge ili ga pretući i reći da se opirao uhićenju. Steve je studirao pravo: da ga osude zbog prijestupa, nikada ne bi mogao raditi kao odvjetnik. Sada mu je bilo žao što se uopće miješao. Nije vrijedilo odreći se čitave karijere samo zbog toga što je jedan policajac maltretirao nekog transvestita. Ali to nikako nije bilo u redu. Sada je policajac maltretirao dvije osobe, Dorothy i Stevea. I taj je policajac kršio zakon. Steve se nikako nije mogao prisiliti na to da jednostavno ode. Ali, glas mu je sada postao pomirljiv.

- Ne želim izazivati nevolje, Lenny - reče. - Ti lijepo pusti Dorothy, a ja ću zaboraviti da sam te vidio kako ga napadaš.

- Ti meni još i prijetiš, seronjo?

Jedan udarac u trbuh, a potom lijevo, pa desno u glavu. Jedan za novac, druga dva za publiku. Policajac bi pao poput konja sa slomljenom nogom.

- Bio je to samo prijateljski prijedlog. - činilo se da policajac traži nevolje.

Steve više nije vidio nikakvu mogućnost za izbjegavanje sukoba. Razmišljao je o tome kako bi bilo dobro da Dorothy sada neprimjetno ode, dok mu je Lenny okrenut leđima; no transvestit je nepomično stajao i promatrao ih, dlanom se polako gladeći po bolnome trbuhu, uživajući u policajčevu bijesu. Tada se umiješala sreća. Oglasio se radio-uređaj u patrolnim kolima. Oba policajca ukočila su se i stala osluškivati. Steve nikako nije uspio razabrati pravu zbrku riječi i brojčanih šifri, no Lennyjev partner reče:

- Policajac u nevolji. Idemo.

Lenny je oklijevao, i dalje bijesno promatrajući Stevea, no Steveu se učinilo da je u policajčevim očima ugledao i tračak olakšanja. Možda je i on izbavljen iz teške situacije. U njegovu tonu, međutim, bilo je samo zlobe.

- Zapamti me reče - tada Steveu. - Jer ja ću zapamtiti tebe.

Nakon toga, uskočio je u vozilo i zalupio vratima, a automobil je istog trenu odjurio. Klinci su pljeskali i povicima se izrugivali policajcima.

- HUUU - reče Steve s olakšanjem. *Ovo je bilo opasno. Usto je bilo i glupo. Dobro znaš kako je moglo završiti. Znaš kakav si.*

U tom trenutku naišao je njegov bratić Ricky.

- Što se dogodilo? - upita Ricky, gledajući za policijskim vozilom koje se udaljavalo. Dorothy priđe Steveu i položi mu ruke na rame.

- Moj junak – reče koketnim glasom. - John Wayne.

Steveu je bilo neugodno.

- No, hajde...

- Kad god poželiš ljudi provod, John Wayne, obrati se meni. Neću ti naplatiti.

- Neka, hvala...

- Poljubila bih te, ali vidim da si stidljiv, pa ću ti samo reći doviđenja. - On mahne prstima s crvenim vršcima i okrene se.

- Bok, Dorothy.

Ricky i Steve pođu u suprotnome smjeru.

- Vidim da već imaš prijatelje u ovome kvartu.

Steve se nasmije, uglavnom od olakšanja.

- Zamalo sam se našao u velikoj frci - reče. – Neki seronja iz policije počeo je tući onog tipa u minici, a ja sam bio dovoljno glup da mu kažem neka prestane.

Ricky je bio zapanjen.

- Možeš biti sretan što si uopće ovdje.

- Znam.

Došli su do Rickyjeve kuće i ušli. Cijeli prostor imao je miris po siru, ili možda pokvarenome mlijeku. Na zelenim zidovima bili su ispisani grafiti. Provukavši se uz bicikle zaključane u hodniku, pošli su uza stube. Steve reče:

- To me jednostavno izluđuje. Zbog čega bi Dorothy trebao dobiti udarac u trbuh? Voli nositi minice i šminkati se: kome je do toga stalo?

- Imaš pravo.

- I zašto bi se Lenny trebao samo tako izvući zbog toga što nosi policijsku uniformu? Policajci bi se trebali pridržavati viših mjerila u ophođenju upravo zbog svog povlaštenog položaja.

- Možeš misliti...

- Zbog toga i želim postati odvjetnikom. Želim spriječiti ovakva sranja. Imaš li ti svog junaka, nekoga kome bi želio biti sličan?

- Možda Casanovi.

- Ralph Nader. On je odvjetnik. To je moj uzor. Namjerio se na najmoćnije američke korporacije i, dobio!

Ricky se nasmije i, kada su ušli u njegovu sobu, zagrli Stevea.

- Moj je bratić idealist.

- Ah, dovraga...

- Jesi li za kavu?

- Svakako.

Rickyjeva soba bila je malena i prepuna raznovrsnog otpada. Imao je uski krevet, ofucani radni stol, uleknuti kauč i veliki televizor. Na zidu se nalazio poster na kojem je bila prikazana gola žena s označenom svakom ljudskom kosti, od parietalne kosti na glavi, do članaka na stopalima. U sobi se nalazio i klimatski uređaj, ali činilo se da ne radi. Steve sjedne na kauč.

- Kako je prošao izlazak?

- Nije bila onako strašna kako se pričalo. - Ricky natoči vodu u čajnik. - U redu, Melissa je slatka, ali ne bih se vratio kući ovako rano da je onako luda za mnom kako su me naveli da povjerujem. Ti?

- Malo sam razgledao *Jones Falls*. Poprilično otmjeno mjesto. I ja sam upoznao jednu djevojku. - Sada kada se toga prisjetio, odmah se razvedrio. - Gledao sam je kako igra tenis... visoka, razvijenih mišića, u vraški dobroj formi. Servis kao iz kakve proklete bazuke, kunem ti se.

- Još nikada nisam čuo da neko pada na djevojku zbog njezina tenisa. - Ricky se nasmiješi. – Dobro izgleda?

- Ima vrlo markantno lice. - Steve ga je sada jasno vidio. - Tamnosmeđe oči, crne obrve, dugu i gustu tamnu kosu... i maleni srebrni prstenčić u lijevoj nosnici.

- Stvarno? Neobična mala, ha?

- Ako ti kažeš...

- Kako se zove?

- Ne znam. - Steve se tužno nasmiješi. - Otpisala me a da nije ni zastala.

Vjerojatno je više nikada neću vidjeti.

Ricky natoči kavu.

- Možda je tako i bolje... imaš stalnu curu, zar ne?

- Tako nekako. - Steve je osjećao blagu krivnju zbog toga što ga je tenisačica toliko privukla. - Zove se Celine - reče. Zajedno učimo. - Steve je studirao u Washingtonu.

- Spavaš s njom?

- Ne.

- Zašto?

- Ne osjećam da smo na tom stupnju. - Ricky se doimao iznenađeno. - Ja ne govorim taj jezik. Moraš osjećati određeni stupanj povezanosti s djevojkom prije nego što je povališ? - Steveu je bilo neugodno. - Jednostavno sam takav, kužiš?

- Jesi li oduvijek takav?

- Nisam. U srednjoj sam školi radio sve što bi mi djevojke dopustile, bilo je to poput kakvog natjecanja. Opalio bih svaku zgodnu djevojku koja bi svukla gaćice... ali to je bilo tada, a ovo je sada i više nisam dijete. Barem tako mislim.

- Koliko imaš godina, dvadeset dvije?

- Da.

- Ja imam dvadeset pet, ali izgleda da nisam odrastao kao ti. - Steve u njegovu tonu primijeti tračak kivnosti.

- Hej, nisam te kritizirao, znaš?

- Znam. - Činilo se da Ricky nije ozbiljno uvrijeđen. - Onda, što si učinio nakon što te samo tako otpisala?

- Otišao sam u jedan bar u Charles Villageu, popio par piva i pojeo hamburger.

- Sad si me podsjetio... gladan sam. Hoćeš li nešto pojesti?

- Što imaš?

Ricky otvori ormarić.

- *Boo Berry, Rice Krispies ili Count Chocula?*

- Hej... *Count Chocula*, to mi se sviđa...

Ricky na stol stavi zdjelice i mlijeko i obojica navale na žitne pahuljice. Kada su pojeli, obrisali su zdjelice i spremili se za spavanje. Steve se ispružio na kauču samo u gaćama: bilo je prevruće za pokrivač. Ricky je legnuo na krevet. Prije nego što su zaspali, Ricky reče:

- Onda, što ćeš raditi na *Jones Fallsu*?

- Tražili su da sudjelujem u nekakvom istraživanju. Moram proći psihološke testove i slične stvari.

- Zašto baš ti?

- Ne znam. Rekli su da sam poseban slučaj i da će mi sve objasniti kada dođem.

- Zbog čega si pristao? Po ovome što si mi rekao, čini mi se da ćeš samo gubiti vrijeme.

Steve je imao poseban razlog, ali to nije namjeravao reći Rickyju. Njegov odgovor bio je dio istine.

- Valjda iz znatiželje. Hoću reći, ti si ne postavljaš pitanja o sebi? Na primjer, kakva sam doista osoba i što želim u životu?

- Ja želim biti strašan kirurg i godišnje zarađivati milijun dolara na umecima za dojke. Ja sam ti valjda priprosta duša.

- Ne pitaš se što je svrha svega?

Ricky se nasmije.

- Ne, Steve, ne pitam se. Ali ti se pitaš. Ti si oduvijek bio filozof. Čak i dok smo još bili djeca, razmišljao si o Bogu i takvim stvarima.

To je bilo točno. Steve je negdje oko trinaeste godine prolazio kroz religioznu fazu. Obišao je nekoliko različitih crkava, jednu sinagogu i jednu džamiju i s puno ozbiljnosti i zanimanja ispitivao niz zbunjenih svećenika o njihovoj vjeri. Time je zbunio i roditelje, koji su oboje bili nezainteresirani agnosticima.

- Ali, ti si oduvijek bio pomalo drukčiji - nastavi Ricky. - Još nikada nisam vidio nekoga tko bi u testovima mogao postići tako dobre rezultate.

I to je bilo točno. Steve je oduvijek brzo učio, bez napora, i uvijek je bio najbolji u razredu, osim kada bi ga druga djeca zadirkivala, pa bi namjerno griješio samo da bude manje uočljiv.

Ali, postojao je još jedan razlog zbog kojeg ga je toliko zanimala vlastita psiha. Ricky za to nije znao. Kao ni bilo tko drugi na pravnome fakultetu. Znali su samo njegovi roditelji.

Steve je zamalo ubio jednu osobu.

Tada mu je bilo petnaest godina i već je bio visok, ali i mršav. Bio je kapetan košarkaške momčadi. Te godine škola *Hillsfield High* dospjela je do

polufinala gradskog prvenstva. Igrali su protiv momčadi bezobzirnih uličnih huligana iz jedne od škola u najsiriromašnjoj washingtonskoj četvrti. Jedan protivnik, kojeg se sjećao posve jasno, dječak po imenu Tip Hendricks, tijekom cijele utakmice faulirao je upravo Stevea. Tip je igrao dobro, ali je svoje vještine usmjerio na varanje. I svaki put kad bi to učinio, nacerio bi se kao da želi reći: "*Ponovno sam te prešao, budalo!*" Stevea je to izluđivalo, ali taj bijes morao je zadržavati u sebi. Ipak, igrao je loše i njegova je momčad izgubila, ostajući bez mogućnosti za osvajanje prvog mjesta.

Da nesreća bude još veća, Steve je naišao na Tipa na parkiralištu, gdje su stajali autobusi koji će igrače vratiti u školu. Što je bilo najpogubnije, jedan od vozača upravo je mijenjao gumu i na asfaltu pokraj njega stajala je otvorena kutija s alatom.

Steve nije obraćao pozornost na Tipa, no Tip je prema njemu bacio opušak koji mu je pao na jaknu. Ta jakna Steveu je značila puno. Štedio je zaradu od subotnjeg rada u *McDonald'su*, i tu prokletu jaknu kupio tek dan ranije. Bila je to lijepa, meka kožna jakna boje maslaca, stegnuta ispod bokova. A sada je posred prednje strane, gdje nikako nije mogla proći neprimjetno, zjapila crna rupa. Jakna je bila upropaštena. Steve ga je stoga udario.

Tip je uzvratio žestoko, udarajući ga nogom i glavom, no Steve je bio toliko bijesan da je bio gotovo posve otupio i jedva je osjećao udarce. Tipovo lice već je bilo umrljano krvlju kada mu je pogled pao na otvorenu kutiju s alatom i on je tada iz nje izvadio polugu za skidanje gume. Njome je dvaput udario Stevea posred lica. Udarci su bili doista bolni i Steveov je bijes sada već postao slijep. Oduzeo je Tipu polugu i više se nije sjećao ničega, sve do trenutka kada se zatekao kako stoji nad Tipovim tijelom, u ruci držeći krvavu šipku, dok je netko drugi govorio:

- Bože presveti, mislim da je mrtav.

Tip nije bio mrtav, premda je umro dvije godine kasnije, a ubio ga je neki dobavljač marihuane s Jamajke kojem je bio dužan osamdeset pet dolara. Međutim, Steve ga je želio ubiti i pokušao ga je ubiti. Nije imao nikakvog valjanog izgovora: on je zadao prvi udarac i, premda je Tip uzeo željeznu polugu, divljački ju je upotrijebio Steve.

Steve je osuđen na šest mjeseci zatvora, no izvršenje kazne tada je odgođeno. Po svršetku suđenja nastavio je pohađati jednu drugu školu, u kojoj je sve obveze ispunio kao i obično. Zbog toga što je u vrijeme tučnjave bio maloljetan, njegov sudski dosje bio je zatvoren za sve, te ga tako nije spriječio u upisu na pravni fakultet. Mama i tata sada su to smatrali

noćnom morom koja je ostala iza njih. Ali, Steve je još uvijek pomalo sumnjao. Znao je da ga je od suđenja za ubojstvo spasila samo sreća i izdržljivost ljudskog tijela.

Tip Hendricks bio je ljudsko biće, a Steve ga je zamalo ubio zbog jedne jakne.

Dok je slušao Rickyjevo spokojno disanje na suprotnome kraju sobe, ležao je budan na kauču i mislio:

Što sam zapravo?

PONEĐJELJAK

5.

- Jesi li ikada upoznala muškarca za kojeg bi se željela udati? - upita Lisa.

Sjedile su za stolom u Lisinu stanu i pile instant-kavu. U tom prostoru sve je bilo lijepo, poput Lise: pokrivači i tkanine s cvjetnim uzorcima, ukrasni predmeti od porculana i plišani medvjedić s leptir-kravatom ukrašenom točkama.

Lisa je namjeravala uzeti slobodan dan, no Jeannie je bila spremna za posao, u tamnoplavoj suknji i bijeloj pamučnoj bluzi. Pred njom je bio važan dan i bila je napeta. Prvi od njezinih ispitanika danas dolazi u laboratorij. Hoće li se uklopiti u njezinu teoriju ili će joj se narugati? Danas navečer će ili osvijetlati obraz, ili će s puno boli svoje zamisli podvrgnuti novoj procjeni.

Međutim, nije željela otići sve do posljednjeg trena. Lisa je još uvijek bila vrlo slaba. Jeannie se činilo da je najbolje što može učiniti sjediti i s njom razgovarati o muškarcima i seksu onako kao što su to uvijek činile, pomoći joj da se vrati na put koji će je dovesti do normalnog stanja. Voljela bi s njom ostati čitavo prijepodne, ali to nije mogla učiniti. Bilo joj je istinski žao što Lisa danas neće biti u laboratoriju da joj pomogne, no to nije dolazilo u obzir.

- Jesam, jednog - reče Jeannie, odgovarajući na pitanje. - Postojao je jedan tip za kojeg sam se željela udati. Zvao se Will Temple. Bio je antropolog. Još je uvijek antropolog. - Jeannie ga je sada jasno vidjela, tog velikog muškarca svijetle brade, u trapericama i ribarskome puloveru, kako hodnicima sveučilišta nosi svoj bicikl s deset brzina.

- Već si mi ga spominjala - reče Lisa. - Kakav je bio?

- Bio je divan. - Jeannie uzdahne. - Bio je duhovit, brinuo se za mene kada sam bila bolesna, sam je glačao svoje košulje i imao je velikog... Kao konj.

Lisa se nije nasmiješila.

- I što je onda bilo s vama?

Jeannie je odgovorila nehajnim tonom, no uspomena na to donijela joj je bol.

- Ostavio me zbog Georgine Tinkerton Ross. - Kao objašnjenje potom doda: - Iz pittsburške obitelji Tinkerton Ross.

- Kakva je bila?

Posljednje što je Jeannie željela bilo je prisjećati se Georgine. Međutim, na taj način odvrćala je Lisine misli od silovanja, stoga se prisilila na povratak u prošlost.

- Bila je savršena - reče i odmah s negodovanjem uvidi koliko joj je glas prepun ogorčenog sarkazma. - Plavuša s primjesama crvene, besprijekorne mjere, nepogrešiv ukus, u puloverima od kašmira i cipelama od krokodilske kože. Bez mozga, ali s vraški bogatom zakladom na svoje ime.

- Kada se sve to dogodilo?

- Will i ja živjeli smo zajedno godinu dana kada sam radila na doktoratu. - Bilo je to najsretnije razdoblje kojeg se uopće mogla prisjetiti. - Odselio se dok sam pisala članak o tome je li sklonost kriminalnome ponašanju nasljedna. - *Odlično si odabrao trenutak, Will. Samo mi je žao što te ne mogu više mrziti.* - Potom mi je Berrington ponudio posao na *Jones Fallsu*, a ja sam prihvatila bez razmišljanja.

- Muškarci su ljigavci.

- Will zapravo i nije ljigavac. To je jedan divan tip. Jednostavno je pao na drugu ženu i to je sve. Mislim da je pri tom odabiru iskazao vrlo lošu moć rasuđivanja. Ali, nas dvoje nismo bili ni u braku ni bilo što slično. Nije pogazio nikakva obećanja. Čak me nije ni prevario, osim možda jednom ili dvaput, prije nego što mi je rekao. - Jeannie uvidi da sada ponavlja upravo riječi kojima se Will pokušao opravdati. - Ne znam, možda je ipak bio ljigavac.

- Možda bismo se trebali vratiti viktorijanskim načelima. Muškarac koji bi poljubio ženu tada se smatrao zaručenim. Djevojke su tako barem znale na čemu su.

Lisin pogled na muško-ženske veze trenutačno je bio poprilično iskrivljen, ali Jeannie to nije rekla. Umjesto toga, ona je upita:

- A ti? Jesi li ti ikada pronašla nekoga za koga si se željela udati?

- Nikada. Nikoga.

- Ti i ja imamo visoke kriterije. Budi bez brige, kada naiđe onaj pravi, bit će to divan muškarac.

U tom trenutku oglasio se interfon i obje se djevojke trgnu. Lisa poskoči na noge i udari o stol. Vaza od porculana padne na pod i razbije se, a Lisa reče:

- Dovraga!

I dalje je bila razdražljiva.

- Ja ću je pokupiti - reče Jeannie umirujućim glasom. - Ti vidi tko je na

vratima.

Lisa podigne slušalicu. Na licu joj se tada pojavi namršten i zabrinut izraz i ona se bolje zagleda u lik na ekranu.

- U redu je, valjda - reče nesigurno i pritisne dugme koje je otvaralo ulazna vrata u zgradu.

- Tko je to? - upita Jeannie.

- Detektiv iz Odjela za suzbijanje seksualnog nasilja.

Jeannie se pribojavala da će policija uputiti nekoga tko će zastrašivanjem navesti Lisu da surađuje s istragom. Odlučno je željela ne dopustiti im da u tome uspiju. Posljednje što je Lisi sada bilo potrebno bila su nova nametljiva pitanja.

- Zašto mu nisi rekla neka se nosi?

- Možda zato što je riječ o crnkinji - reče Lisa. - Doista?

Lisa kimne.

Kako su pametni, pomisli Jeannie dok je skupljala komadiće porculana i stavljala ih na dlan. Policajci su znali da su ona i Lisa neprijateljski raspoložene. Da su uputili nekog bijelog detektiva, on ne bi došao dalje od ulaznih vrata. Stoga su poslali crnkinju, znajući da će dvije bijele djevojke iz srednje klase dati sve od sebe kako bi prema njoj bile uljudne. *No, dobro, ali pokušava li Lisu prisiliti na bilo što, svejedno ću je izbaciti odavde kao da je riječ o bijelome detektivu*, pomisli Jeannie.

Pokazalo se da je riječ o snažnoj ženi četrdesetih godina, elegantno odjevenoj, u žutobijeloj bluzi i živopisnoj svilenoj marami, s aktovkom u ruci.

- Narednica Michelle Delaware - reče ona. - Zovu me Mish.

Jeannie se upita što bi se moglo nalaziti u aktovci. Detektivi obično nose pištolje, a ne papire.

- Ja sam doktorica Jean Ferrami - reče Jeannie. Akademsku titulu koristila je kad god bi joj se činilo da će se s nekim posvađati. - Ovo je Lisa Hoxton.

Narednica reče:

- Gospođice Hoxton, željela bih vam reći koliko mi je žao zbog onoga što vam se jučer dogodilo. Moj odjel u prosjeku obrađuje jedno silovanje dnevno i svaki od tih događaja užasna je tragedija, trauma koja žrtvi ostavlja duboku ranu. Znam koliko ste povrijeđeni i razumijem vas.

Hej, pomisli Jeannie, *ovo nije kao jučer*.

- Pokušavam to nekako ostaviti iza sebe - reče Lisa prkosnim tonom, no u očima su joj se pojavile suze koje su je odale.

- Smijem li sjesti?

- Svakako.

Narednica sjedne za kuhinjski stol. Jeannie ju je pomno promatrala.

- Vaš je stav drugačiji od stava policajaca iz patrole - reče.

Mish kimne.

- Također duboko žalim i zbog McHentyja i načina na koji je postupio prema vama. Kao i svi policajci, i on je pohađao obuku na kojoj su ga učili kako postupati sa žrtvama silovanja, ali čini se da je zaboravio što je ondje naučio. Neugodno mi je zbog cijele policijske organizacije.

- Bilo je to kao da me netko ponovno siluje - reče Lisa kroz suze.

- To se više ne bi trebalo događati - reče Mish, a u glasu joj se pojavi prizvuk bijesa. - Upravo zbog toga brojni slučajevi silovanja završavaju u ladici na kojoj piše "*Neutemeljeni*". Uzrok nije to što žene lažu u vezi sa silovanjem. Riječ je o tome da pravosudni sustav prema njima postupa tako okrutno da one povlače prijavu. ..

Jeannie reče:

- To vam vjerujem. - Samojoj sebi rekla je da treba biti na oprezu. Mish može govoriti kao da im je sestra, no ipak je riječ o osobi iz policije.

Mish iz torbice izvadi posjetnicu.

- Ovo je broj volonterskog centra za žrtve silovanja i zlostavljanja djece - reče im. - Prije ili kasnije, svakoj je žrtvi potrebna stručna pomoć.

Lisa uzme posjetnicu, ali reče:

- Trenutačno taj događaj želim samo zaboraviti.

Mish kimne.

- Poslušajte što vam savjetujem. Spremite karticu u ladicu. Osjećaji vam se mijenjaju ciklički i vjerojatno će doći trenutak kada ćete biti pripravnici potražiti pomoć.

- U redu.

Jeannie zaključuje da je Mish već zaslužila barem malo ljubaznosti.

- Biste li popili kavu? - ponudi joj.

- Bila bih vam zahvalna za šalicu kave.

- Pripremit ću svježu. - Jeannie ustane i napuni aparat za kavu.

Mish reče:

- Vas dvije radite zajedno?

- Da - odvrati Jeannie. - Proučavamo blizance.

- Blizance?

- Procjenjujemo njihove sličnosti i razlike i pokušavamo odrediti koliko je toga nasljedno, a koliko ovisi o načinu odgoja.

- Kakva je vaša uloga u tome, Lisa?

- Moj je posao znanstvenicima pronalaziti blizance kako bi ih mogli proučavati.

- Kako to postižete?

- Počinjem s knjigama rođenih, koje su u većini saveznih država otvorene za javnost. Na blizance otpada oko jedan posto sve rođene djece, tako da par blizanaca dobivamo na svakih stotinu pregledanih prijava o rođenju. Iz rodnog lista dobivamo datum i mjesto rođenja. S primjerkom rodnog lista krećemo u potragu za blizancima.

- Kako?

- Sve američke telefonske imenike imamo na CD-ROM-u. Možemo se koristiti i potvrdama o izdavanju vozačkih dozvola, te kreditnih kartica.

- I uvijek dođete do blizanaca?

- Zaboga, ne. Naš uspjeh ovisi o njihovoj dobi. Uspijemo doći otprilike do devedeset posto desetogodišnjaka, ali tek do pedeset posto osamdesetogodišnjaka. Kod starijih je ljudi vjerojatnije da su se više puta selili, promijenili ime ili umrli.

Mish pogleda Jeannie.

- I onda ih vi proučavate.

Jeannie reče:

- Specijalnost su mi jednojajčani blizanci koji su podignuti odvojeno. Njih je puno teže pronaći. - Ona odloži staklenku s kavom na stol, a onda napuni šalicu za Mish. Ako je narednica imala namjeru pritisnuti Lisu, za to se svakako pripremala vrlo polako.

Mish otpije gutljaj kave, a onda upita Lisu:

- Jeste li za boravka u bolnici primili bilo kakav lijek?

- Nisam, ondje sam bila vrlo kratko.

- Trebali su vam ponuditi tabletu za sprječavanje začeca nakon snošaja. Ne želite zatrudnjeti...

Lisa zadrhti.

- Nikako. Pitala sam se što bih u vezi s tim, dovraga, mogla poduzeti.

- Pođite svome liječniku. On bi vam trebao dati tu tabletu, osim ako joj se ne protivi iz vjerskih razloga... nekim liječnicima katolicima to je problematično. U tom slučaju, centar za žrtve preporučit će vam nekog drugog liječnika.

- Tako je dobro razgovarati s nekim tko sve to zna - reče Lisa.

- Požar nije bio nikakva slučajnost - nastavi Mish. - Razgovarala sam sa zapovjednikom vatrogasne jedinice. Netko je zapalio vatru u skladišnome prostoru pokraj svlačionice... i taj netko odvojio je cijevi za ventilaciju kako

bi ventilatori svakako potjerali dim u svlačionicu. Silovatelje zapravo i ne zanima seks: njih uzbuđuje strah. Stoga držim da je cijeli taj požar bio dio nekakve bolesne fantazije tog ljigavca.

Jeannie takva mogućnost nija pala na pamet.

- Ja sam pretpostavila da je riječ tek o tipu koji je mislio da lijepo može iskoristiti priliku.

Mish odmahne glavom.

- Prilika se koristi kada je riječ o silovanjima koja se događaju pri dogovorenim izlascima: tip shvati da je djevojka toliko pod utjecajem droge ili alkohola da mu se ne može oduprijeti. Ali, muškarci koji siluju nepoznate osobe drugačiji su. Riječ je o tipovima koji planiraju. Događaj najprije proživljavaju u mašti, potom rade na tome da sanjariju i ostvare. Katkada su vrlo pametni. Zbog toga su još strašniji.

Jeannie je sada osjećala još veći bijes.

- Zamalo sam poginula u tom prokletom požaru - reče.

Mish reče Lisi:

- Imam pravo kada držim da nikada dotad niste vidjeli tog muškarca? Bio vam je posve nepoznat?

- Mislim da sam ga vidjela otprilike sat vremena prije toga - odgovori ona. - Kada sam bila vani, trčala sam s hokejaškom momčadi, neki automobil usporio je točno kod nas i tip je buljio u nas. Imam osjećaj da je to bio on.

- Kakav je to bio automobil?

- Bio je star, to je sigurno. Bijeli, s puno hrđe. Možda nekakav *Datsun*.

Jeannie je očekivala da će Mish to zapisati, no ona je nastavila govoriti.

- Imam dojam da je riječ o nekom inteligentnom i posve bezobzirnom perverznojaku koji će učiniti bilo što samo da bi došao do užitka.

Jeannie s ogorčenjem u glasu reče:

- Trebalo bi ga zatvoriti i ostaviti iza rešetaka do kraja života.

Mish sada na stol baci adut.

- Ali, neće završiti iza rešetaka. Na slobodi je. I ponovno će učiniti istu stvar.

Jeannie je bila sumnjičava.

- Kako u to možete biti uvjereni?

- Većina silovatelja to čini serijski. Jedina iznimka su silovatelji koji koriste prigode na spojevima, a o njima sam već govorila: takav tip može počinuti prijestup samo jednom. Ali, tipovi koji siluju nepoznate žene to će učiniti ponovno i ponovno i tako unedogled... sve dok jednom ne budu

uhvaćeni. - Mish prodorno pogleda Lisu. - Za sedam do deset dana, muškarac koji vas je silovao neku će drugu ženu staviti na iste takve muke... osim ako ga prije ne uhvatim.

- O, Bože moj - reče Lisa.

Jeannie je bilo posve jasno što Mish namjerava. Kao što je i očekivala, narednica će pokušati nagovoriti Lisu na to da pripomogne istrazi. Jeannie je i dalje odlučno željela ne dopustiti joj da Lisu zastrašuje ili joj postavlja nekakve uvjete. Ali, argumentima kakvima se sada koristila bilo je teško prigovoriti.

- Potreban nam je uzorak njegove DNA - reče Mish.

Na Lisinu licu pojavi se izraz gađenja.

- Mislite, njegova sperma?

- Da.

Lisa odmahne glavom.

- Otuširala sam se, okupala i isprala irigatorom. Svim se srcem nadam da u meni više nema ničega što bi bilo njegovo.

Mish je bila nenametljivo ustrajna.

- Tragovi se u tijelu zadržavaju četrdeset osam do sedamdeset dva sata nakon silovanja. Trebamo vaginalni bris, pročešljavanje stidnih dlaka i analizu krvi.

Jeannie reče:

- Jučer u *Santa Teresi* liječnik je bio prava neotesana budala.

Mish kimne.

- Liječnici mrze kada se moraju baviti žrtvama silovanja. Ako idu na sud, gube i vrijeme i novac. Ali, nikako vas nisu trebali odvesti u *Santa Teresu*. To je bila jedna od brojnih McHentyjevih grešaka. Tri bolnice u ovome gradu određene su kao središta za žrtve seksualnog nasilja, a *Santa Teresa* ne pripada među njih.

Lisa reče:

- Kamo želite da pođem?

- Bolnica *Mercy* ima odjel za forenzično ispitivanje žrtava seksualnog nasilja. Odjel zovemo *FIS*.

Jeannie kimne. *Mercy* je bila velika bolnica u gradskome središtu.

Mish nastavi:

- Ondje će vas primiti bolničarka, redovito je riječ o ženi, koja je posebno obučena za prikupljanje dokaza u slučajevima seksualnog nasilja, što kod liječnika s kojim ste jučer imali posla nije bio slučaj... on bi vjerojatno ionako zeznuo stvar.

Bilo je očito da Mish osobito ne cijeni liječnike. Ona sada otvori aktovku. Jeannie se nagne prema naprijed, ispunjena znatiželjom. U aktovci se nalazilo prijenosno računalo. Mish podigne poklopac i uključi uređaj.

- Imamo jedan program koji se zove *E-TIL, Elektronička tehnika identifikacije lica*. Volimo kratice. - Ona se ironično nasmiješi. - Osmislio ga je jedan detektiv *Scotland Yarda*. Omogućuje nam da dođemo do modela lica sličnog licu počinitelja, a da se ne koristimo uslugama crtača.

Ona s puno iščekivanja pogleda Lisu. Lisa pogleda Jeannie.

- Što ti misliš?

- Nemoj dopustiti da osjećaš bilo kakav pritisak - reče Jeannie. - Misli na sebe. Na to imaš pravo. Učini ono zbog čega ćeš se osjećati ugodno.

Mish je ljutito pogleda, a potom reče Lisi:

- Niste ni pod kakvim pritiskom. Ako želite da odem, odmah izlazim. Ali, molim vas... Želim uhvatiti tog silovatelja i potrebna mi je vaša pomoć. Bez vas nemam nikakvih izgleda.

Jeannie je bila obuzeta divljenjem. Mish je dominirala i nadzirala razgovor od trenutka kada je ušla u stan, pa ipak, sve to učinila je bez zastrašivanja i manipuliranja. Dobro je znala što govori i što želi.

Lisa reče:

- Ne znam.

Mish reče:

- Predlažem da pogledate ovaj kompjuterski program. Uzrujate li se, prekidamo. Ako ne, barem ću imati nekakvu sliku tipa kojeg tražim. Potom, kada budemo gotovi, možete razmisliti želite li poći u *Mercy*.

Nakon još jednog kratkog oklijevanja, Lisa reče:

- U redu.

Jeannie reče:

- Samo zapamti da možeš prekinuti kada god osjetiš uzrujanost.

Lisa kimne. Mish reče:

- Za početak, načinit ćemo jednu grubu sliku. Neće mu biti slična, ali od toga ćemo moći poći dalje. Potom ćemo dotjerivati pojedinosti. Potrebno je da se dobro koncentrirate na počiniteljevo lice i potom mi date jedan opći opis. Nemojte žuriti.

Lisa zatvori oči.

- Bijelac, približno moje dobi. Kratka kosa neodređene boje. Svijetle oči, valjda plave. Pravilan nos...

Narednica je radila mišem. Jeannie ustane i stane iza nje kako bi mogla vidjeti ekran. Bio je to program koji je radio u *Windowsima*. U gornjem

desnom kutu nalazilo se lice podijeljeno u osam dijelova. Kako je Lisa nabrajala karakteristike, Mish je aktivirala meni za taj dio i na temelju Lisinih opažanja unosila pojedinosti: kratka kosa, svijetle oči, pravilan nos.

Lisa je govorila dalje:

- Pomalo četvrtasta brada, obrijano lice... Kako mi ide?

Narednica ponovno pritisne dugme na mišu i u glavnome se prozoru pojavi cijelo lice. Bilo je to lice tridesetogodišnjeg bijelca, pravilnih crta, tako da je mogla biti riječ o bilo kome od tisuću muškaraca. Mish okrene računalo kako bi Lisa vidjela ekran.

- Sada ćemo mijenjati dio po dio. Najprije ću vam pokazati ovo lice s cijelim nizom različitih tipova čela i kose. Samo mi trebate reći da, ne, ili možda. Jeste li spremni?

- Svakako.

Mish pritisne dugme. Lice na ekranu se promijeni: bio je to proćelav muškarac.

- Ne - reče Lisa.

Mish ponovno pritisne dugme. Ovoga puta šiške su bile podrezane ravno, kao na staromodnoj frizuri po uzoru na Beatlese.

- Ne.

Kosa je zatim postala valovita i Lisa reče:

- To je već sličnije, ali mislim da je imao razdjeljak.

Nova kosa bila je kovrčava.

- Još bolje - reče Lisa. - Ovo je bolje od prošle. Ali, kosa je pretamna.

Mish reče:

- Kada pogledamo sve, vratit ćemo se na ove koje su vam se dopale i odabrati najbolju. Kada dobijemo cijelo lice, možemo ga nastaviti dotjerivati retuširanjem: potamniti ili posvijetliti kosu, pomaknuti neki dio, cijelome licu dati stariji ili mlađi izgled.

Jeannie je bila opčinjena, no to će potrajati još sat ili više, a ona je imala posla.

- Moram ići - reče. - Jesi li dobro, Lisa?

- Dobro sam - reče Lisa.

Jeannie je bilo jasno da govori istinu. Možda će za Lisu i biti bolje da se uključi u potragu za silovateljem. Ona uhvati Mishin pogled i u njemu ugleda iskricu slavodobitne radosti. *Jesam li pogriješila*, pitala se Jeannie, *kada sam se prema njoj postavila neprijateljski i kada sam toliko štitila Lisu? Mish je svakako simpa. Sve riječi bile su joj na mjestu. Ipak, na prvome mjestu nije joj bilo pomoći Lisi, već uhvatiti silovatelja. Lisi je i dalje*

potreban iskren prijatelj, netko tko će se brinuti prvenstveno za nju.

- Nazvat ću te - reče joj Jeannie.

Lisa je zagrlila.

-Neizmjerne sam ti zahvalna što si ostala sa mnom - reče joj.

Mish ispruži ruku i reče:

- Bilo mi je drago.

Jeannie joj stisne ruku.

- Sretno - reče. - Nadam se da ćete ga uhvatiti.

- I ja - reče Mish.

6.

Steve je parkirao na velikom parkiralištu za studente u jugozapadnome dijelu stotinu jutara kompleksa sveučilišta *Jones Falls*. Bilo je nekoliko minuta do deset sati i sve je bilo prepuno studenata u laganoj ljetnoj odjeći koji su išli na prvo prijepodneвно predavanje. Dok je hodao prema zgradama, pogledom je tražio tenisačicu. Mogućnost da je ugleda bila je vrlo mala, to je znao, ali nije mogao ne pogledati svaku visoku tamnokosu ženu, ne bi li vidio ima li u nosu naušnicu.

Zgrada odsjeka za psihologiju Rutla W. Acorn bilo je moderno četveroetažno zdanje izgrađeno od iste crvene opeke kao starije i staromodnije sveučilišne zgrade. Nakon što mu je u predvorju rekao kako se zove, čuvar ga je uputio u laboratorij.

Tijekom sljedeća tri sata prošao je više ispitivanja nego što je mislio da uopće može postojati. Izvagali su ga, izmjerili i uzeli mu otiske prstiju. Znanstvenici, tehničari i studenti fotografirali su mu uši, ispitivali snagu šake i procjenjivali refleks iznenađenja pokazujući mu snimke žrtava požara i unakaženih tijela. Odgovarao je na pitanja o tome čime se zanima u slobodno vrijeme, o vjerskim uvjerenjima, o djevojkama, o profesionalnim ambicijama. Morao je navesti zna li popraviti zvonce na vratima, smatra li sebe urednim i dotjeranim, bi li tukao svoju djecu i potiče li ga određena glazba na to da se sjeti slika ili promjena boja i oblika.

Međutim, nitko mu nije rekao zbog čega je odabran za ovo istraživanje.

Nije bio jedini ispitanik. U laboratoriju su cijelo vrijeme bile i dvije djevojčice, te neki sredovječan muškarac u kaubojskim čizmama, trapericama i kaubojskoj košulji. U podne su se svi okupili u salonu u kojem su se nalazile sofe i televizor, te su za objed dobili pizze i Coca-Colu. Tek

tada Steve je uvidio da je riječ o dvojici sredovječnih muškaraca u kaubojskim čizmama: bili su to blizanci, identično odjevena braća.

Predstavio se i tako doznao da se kauboји zovu Benny i Arnold, a djevojčice Sue i Elizabeth.

- Vas se dvojica uvijek odijevate jednako? - upitao ih je Steve dok su jeli. Njih dvojica se pogledaju, a Benny potom reče:

- Ne znamo. Tek smo se upoznali.

- Blizanci ste i tek ste se upoznali?

- U ranom smo djetinjstvu usvojeni... usvojile su nas dvije obitelji.

- I slučajno ste se isto odjenuli?

- Tako izgleda, zar ne?

Arnold pridoda:

- I obojica smo stolari, obojica pušimo *Camel Light* i obojica imamo po dvoje djece, sina i kćer.

Benny reče:

- I jedna i druga djevojčica zovu se Caroline, ali moj sin je John, a njegov Richard.

Arnold reče:

- Želio sam sina nazvati John, ali moja je žena uporno tražila da se zove Richard.

- Hej! - reče Steve. - Ali, niste mogli naslijediti sklonost *Camel Lightu*.

- Tko zna?

Jedna od djevojčica, Elizabeth, upita Stevea:

- Gdje je vaš blizanac?

- Ja nemam blizanca - odgovori on. - Znači, ovdje proučavaju, blizance?

- Da - potom s ponosom doda: - Sue i ja smo dizigotne.

Steve uzdigne obrve. Izgledala je kao da ima oko jedanaest godina.

- Nisam siguran da znam tu riječ - reče on ozbiljno. - Što to znači?

- Nismo identične. Mi smo dvojajčane blizanke. Zato i nismo iste. - Ona tada pokaže na Bennyja i Arnolda. - Oni su monozigotični. Imaju iste DNA. Zbog toga su toliko slični.

- Izgleda da znaš puno o tome - reče Steve. - Zadivljen sam.

- Već smo bile ovdje - reče ona.

Iza Stevea u tom se trenutku otvore neka vrata i Elizabeth podigne pogled i reče:

- Dobar dan, doktorice Ferrami.

Steve se okrene i ugleda tenisačicu.

Mišićavo tijelo bilo je skriveno do koljena dugim bijelim laboratorijskim

ogrtačem, no ona se, ulazeći u prostoriju, kretala poput rasne sportašice. I dalje je izgledala onako krajnje koncentrirano, što je na teniskom terenu izgledalo tako dojmljivo. On je piljio u nju, čudeći se tolikoj sreći.

Ona se pozdravi s djevojčicama, te se predstavi ostalima. Kada je stisnula Steveovu ruku, pogledala ga je još jednom.

- Znači, vi ste Steve Logan! - reče.
- Fantastično igrate tenis - reče on.
- Ali, ipak sam izgubila.

Ona sjedne. Gusta tamna kosa slobodno joj je padala preko ramena i Steve pod neumoljivom laboratorijskom rasvjetom primijeti da ima i par sijedih. Umjesto srebrnog prstena, u nosnici je imala jednostavnu zlatnu iglu. Danas je bila našminkana, a tamne oči bile su još hipnotičnije zbog maskare.

Zahvalila im je na tome što su odvojili vrijeme za znanstveno ispitivanje i upitala ih jesu li pizze bile dobre. Nakon još nekoliko uljudnih rečenica, djevojčice i kauboje uputila je na poslijepodneva ispitivanja.

Potom je sjela do Stevea i on je na neki način stekao osjećaj da joj je neugodno. Činilo se kao da se sprema priopćiti mu nepovoljne novosti. Ona reče:

- Sada se već sigurno pitate o čemu je tu zapravo riječ.
- Mislio sam da sam odabran zato što sam uvijek bio tako dobar u školi.
- Ne - reče ona. - Istina, postigli ste vrlo visoke rezultate na svim ispitivanjima intelektualnih sposobnosti. Kvocijent inteligencije vam je iznad uobičajenih vrijednosti. Vjerojatno ste najbolji u razredu ili skupini i bez osobitog truda, imam li pravo?

- Da. Ali, to nije razlog zbog kojeg sam ovdje?

- Ne. Naš projekt temelji se na pitanju koliko na čovjeka utječe genetsko naslijeđe. - Čim je prešla na bliskiju temu, nelagode je nestalo. - Određuje li DNA jesmo li inteligentni, agresivni, romantični, snažni, ističemo li se u sportskim aktivnostima? Ili je stvar u odgoju? Ako na krajnji ishod utječe i jedno i drugo, kakva je njihova interakcija?

- Prastara dilema - reče Steve. Na fakultetu je slušao i predavanje iz filozofije i ova ga je rasprava upravo općinila. - Jesam li ovakav zbog toga što sam se takav rodio? Ili sam produkt odgoja i društva u kojem sam podignut? - Sjećao se i pitanja pomoću kojeg se lako pamtila temeljna dilema: - Priroda ili odgoj?

Ona kimne, a kosa joj se pomakne u velikome valu, poput oceana. Steve se upita kakva je pod dodirom.

- Ali, mi to pitanje pokušavamo razriješiti na strogo znanstven način - reče ona. - Znaite, jednojajčani blizanci imaju identične gene... posve jednake. Dvojajčani blizanci nemaju, ali obično odrastaju u posve istoj okolini. Proučavamo obje vrste i uspoređujemo ih s blizancima koji su odrasli odvojeno, te pokušavamo doći do pokazatelja o tome koliko su slični.

Steve se pitao kakve to ima veze s njim. Pitao se i koliko je Jeannie godina. Kada ju je jučer vidio na teniskome terenu, kose skrivene pod kapom, pretpostavio je da je otprilike njegovih godina; ali sada je jasno vidio da je bliže tridesetoj. Ta spoznaja kod njega nije nimalo promijenila stav prema njoj, ali još nikada dotada nije ga privukla neka zrelija žena.

Ona nastavi:

- Ako je bila važnija okolina, blizanci koji su odrasli zajedno bit će vrlo slični, a blizanci podignuti odvojeno vrlo različiti, bez obzira je li riječ o jedno ili dvojajčanima. Zapravo dolazimo do suprotnila rezultata. Jednojajčani blizanci međusobno su slični, bez obzira na to tko ih je podizao. Štoviše, jednojajčani blizanci odgojeni odvojeno sličniji su od dvojajčanih blizanaca koji su odrasli zajedno.

- Kao Benny i Arnold?

- Upravo tako. Vidjeli ste koliko su slični, premda su odrasli u različitim sredinama. To je tipičan slučaj. Ovaj odsjek proučio je više od stotinu jednojajčanih blizanaca odraslih odvojeno. Od te dvije stotine osoba, dvije su bile pjesnici s objavljenim knjigama i bila je riječ o blizancima. Dvije osobe profesionalno su se bavile kućnim ljubimcima, jedan je bio trener, a drugi uzgajivač pasa, i također je bila riječ o bratskome paru. Imali smo dvojicu glazbenika, učitelja glasovira i studijskog glazbenika, također blizance. Ali, to su samo očitiji primjeri. Kao što ste se jutros uvjerali, obavljamo znanstvena ispitivanja ličnosti, inteligencije i raznih fizičkih dimenzija, a one često iskazuju isti obrazac: jednojajčani su blizanci vrlo slični, bez obzira na odgoj.

- Dok Sue i Elizabeth izgledaju posve različito.

- Tako je. Premda imaju iste roditelje, isti dom, pohađaju istu školu, cijeli život jedu istu hranu i tako dalje. Pretpostavljam da je Sue tijekom cijelog objeda šutjela, a da vam je Elizabeth ispričala životnu priču.

- Štoviše, objasnila mi je značenje riječi "*monozigotičan*".

Doktorica Ferrami se nasmije, pokazujući bijele zube i vršak ružičastog jezika, a Steve osjeti neobuzdanu količinu radosti zbog toga što ju je nasmijao.

- Ali, još mi niste objasnili moju ulogu - reče on.

Ponovno se činilo da joj je nelagodno.

- To je pomalo teško - reče ona. - To se još nikada nije dogodilo.

Njemu odjednom sine. Bilo je to tako očito, ali i tako neobično da dosad nije ni pomislio na tu mogućnost.

- Mislite da imam brata blizanca za kojeg i ne znam? - upita on s nevjericom u glasu.

- Ne pada mi na pamet nijedan način na koji bi vam to bilo moguće priopćiti malo-pomalo - reče ona, očito uzrujana. - Da, mislimo da imate brata blizanca.

- Hej... - Osjećao se omamljeno: bilo je to teško uopće pojmiti.

- Uistinu mi je žao.

- Valjda se i nemate zbog čega ispričavati.

- Ali, imam. Ljudi prije dolaska k nama obično znaju da su blizanci. Međutim, za ovo istraživanje, prvi sam put uvela jednu novu metodu pronalaženja ispitanika, a vi ste među njima prvi. Zapravo, činjenica da ne znate da imate brata blizanca silna je potvrda za moj sustav. Ali, nisam predvidjela da bismo ljudima tako mogli priopćavati vijesti koje će ih šokirati.

- Oduvijek sam želio brata - reče Steve. Bio je jedinac, rođen kada su mu se roditelji već bili primakli četrdesetoj. - Je li riječ o bratu?

- Da. Jednoajčani ste blizanci.

- Identični brat blizanac - reče tiho Steve. - Ali, kako je moguće da ja za to ne znam?

Ona je izgledala kao da je već propala u zemlju.

- Čekajte malo, nešto mi pada na pamet - reče Steve. - Možda su me usvojili.

Ona kimne.

Bila je to još šokantnija pomisao: mama i tata možda mu nisu roditelji.

- Ili su možda usvojili mog brata.

- Da.

- Ili možda obojicu, kao Bennyja i Arnolda.

- Ili obojicu - ponovi ona ozbiljno. Tim tamnim očima netremice je piljila u njega. Unatoč uskovitlanim mislima, nije mogao ne primijetiti koliko je lijepa. Želio je da ga tako nastavi gledati zauvijek.

Ona reče:

- Prema mojim dosadašnjim iskustvima, čak i kada ispitanik ne zna da ima blizanca, obično zna da je usvojen. Unatoč tome, mogla sam pretpostaviti da bi kod vas moglo biti drukčije.

Steve s boli u glasu reče:

- Ne mogu vjerovati da su mi mama i tata tajili usvojenje. To nije njihov stil.

- Pričajte mi o roditeljima.

Znao je da ga navodi na pričanje kako bi mu pomogla da se suoči sa šokom, ali to mu nije smetalo. On se pribere.

- Mama je na svoj način nesvakidašnja žena. Čuli ste za nju, zove se Lorraine Logan.

- Autorica rubrike "*Usamljena srca*"?

- Tako je. Njezina kolumna izlazi u četiri stotine novina, a napisala je i šest bestsellera na temu ženskoga zdravlja. Bogata i slavna, a to je i zaslužila.

- Zbog čega ste to rekli?

- Uistinu joj je stalo do ljudi koji joj pišu. Odgovara na tisuće pisama. Zna, većina od njih u biti traži da zamahne čarobnim štapićem... da nakon toga nestane njihovih neželjenih trudnoća, da im se djeca prestanu drogirati, da im se muževi koji ih zlostavljaju pretvore u ljubazna bića koja će im pružati potporu. Uvijek im daje potrebne informacije i govori im da je na njima da odluče što će učiniti. Pouzdaj se u svoje osjećaje i ne dopuštaj nikome da te zastrašuje. To je dobra filozofija.

- A vaš otac?

- Tata je, valjda, običan tip. U vojsci je, radi u Pentagonu. Pukovnik je. Radi na odnosima s javnošću, piše govore za generale i slične stvari.

- Odan disciplini?

Steve se nasmiješi.

- Ima visoko razvijen ošjećaj za dužnost. Ali, nije nasilna osoba. Imao je određenih iskustava u neposrednoj borbi, u Aziji, ali prije nego što sam se ja rodio. No, to nikada nije kao opterećenje donio kući.

- Je li vas bilo potrebno disciplinirati?

Steve se nasmije.

- Bio sam najnestašniji u razredu, tijekom cijelog školovanja. Neprestano u nevoljama.

- Zbog čega?

- Nepoštivanja pravila. Trčanja hodnicima. Nošenja crvenih čarapa. Žvakanja gume na satu. Zbog toga što sam s trinaest godina u školskoj knjižnici, iza police s knjigama iz biologije, poljubio Wendy Prasker.

- Zašto?

- Zato što je bila tako lijepa.

Ona se ponovno nasmije.

- Htjela sam pitati, zašto ste kršili sva ostala pravila?

On odmahne glavom.

- Jednostavno nisam mogao biti poslušan. Činio sam ono što sam želio. Pravila su mi izgledala glupo, pa sam se dosađivao. Bili bi me izbacili iz škole, ali uvijek sam dobivao dobre ocjene, i obično sam bio kapetan ove ili one momčadi: u footballu, košarci, baseballu, atletici. Ne razumijem samog sebe. Jesam li čudak?

- Svatko je čudan na svoj način.

- Valjda... Zašto vi imate naušnicu u nosu?

Ona podigne obrve, kao da želi reći: "*Ovdje ja postavljam pitanja*", no ipak mu odgovori.

- Negdje oko četrnaeste godine bila sam u punk-fazi: zelena kosa, rasparane čarape i sve ostalo. Probušena nosnica bila je dio tog imagea.

- Da ste dopustili, rupica bi se zatvorila i zarasla.

- Znam. Valjda sam je ostavila jer imam osjećaj da je potpuna ozbiljnost smrtno dosadna.

Steve se nasmiješi. *Bože moj, ova mi se žena sviđa*, pomisli, *iako je prestara za mene*. Misli mu se potom vrate onome što mu je rekla.

- Zbog čega ste toliko uvjereni da imam brata blizanca?

- Stvorila sam kompjutorski program koji u bolničkim arhivima i drugim bazama podataka traži parove. Jednoajčani blizanci imaju slične moždane valove, elektrokardiogram, broj vijuga na otiscima prsta, te zube. Pretražila sam jednu veliku bazu podataka koja sadrži rentgenske snimke zuba, a u vlasništvu je jedne osiguravajuće tvrtke, te sam došla do osobe čije su mjere i oblici zuba isti kao vaši.

- To mi ne izgleda uvjerljivo.

- Možda i nije, premda ima čak i plombe na istim mjestima kao i vi.

- I, onda, tko je to?

- Zove se Dennis Pinker.

- Gdje živi?

- U Richmondu, u Virginiji.

- Jeste li se već vidjeli s njim?

- Sutra putujem u Richmond kako bismo se našli. Na njemu ću obaviti velik dio istih ispitivanja i uzeti mu uzorak krvi kako bismo njegovu DNA mogli usporediti s vašom. Tada ćemo moći biti sigurni.

Steve se namršti.

- Postoji li unutar genetike neko područje koje vas osobito zanima?

- Da. Specijalnost mi je kriminalitet i pitanje jesu li takvi oblici ponašanja nasljedni.

Steve kimne.

- Sada mi je jasno. Što je učinio?

Oprostite, kako molim?

- Što je Dennis Pinker učinio?

- Nije mi jasno što želite reći.

- Posjetit ćete ga, umjesto da od njega tražite da dođe ovamo, stoga je očito da je u zatvoru.

Ona se blago zarumeni, kao da ju je uhvatio u laži. S tim zažarenim obrazima izgledala je seksepilnije nego ikada dotad.

- Da, imate pravo - reče mu.

- Zbog čega je u zatvoru?

Ona je oklijevala.

- Zbog ubojstva.

- Isuse! - On odvrati pogled, pokušavajući pojmiti ono što je upravo čuo.
- Ne samo da imam jednojajčanog blizanca, već je on i ubojica! Kriste sveti!

- Žao mi je - reče ona. - Postupila sam vrlo loše. Vi ste mi prvi ovakav ispitanik kojeg sam ikada proučavala.

- O, Bože! Došao sam ovamo u nadi da ću naučiti nešto o sebi, ali doznao sam više nego što sam želio.

Jeannie nije znala, i nikada neće doznati, da je zamalo ubio dječaka po imenu Tip Hendricks.

- A vi ste mi vrlo važni.

- Kako to?

- Pitanje glasi jesu li kriminalni oblici ponašanja nasljedni. Objavila sam jedan rad u kojem sam ustvrdila da je određeni tip ličnosti nasljedan, kombinacija impulzivnosti, neustrašivosti, agresivnosti i hiperaktivnosti, ali da to hoće li takvi ljudi postati kriminalci ili ne ovisi o načinu na koji prema njima postupaju roditelji. Da bih dokazala tu svoju teoriju, moram pronaći parove jednojajčanih blizanaca, od kojih je jedan kriminalac, a drugi čestit građanin koji se pridržava zakona. Vi i Dennis moj ste prvi par i savršeni ste: on je u zatvoru, a vi, oprostite mi, vi ste idealan američki dečko. Da vam pravo kažem, zbog toga sam toliko uzbuđena da jedva uspijevam mirno sjediti.

Pomisao na to da je ova žena odviše uzbuđena da bi mogla mirno sjediti izazvala je nemir i kod Stevea. On odvrati pogled od nje, bojeći se da bi mu se na licu mogla odraziti žudnja. Ali, ono što mu je rekla bilo je bolno i silno

ga je uznemiravalo. Ima istu DNA kao i jedan ubojica. Što je onda on?

U tom trenutku iza Stevea se otvore vrata i ona podigne pogled.

- Bok, Berry - reče. - Steve, dopustite da vam predstavim profesora Berringtona Jonesa, voditelja projekta izučavanja blizanaca ovdje na JF-u.

Profesor je bio nizak muškarac koji se približavao šezdesetj, zgodan, s pomno njegovanom srebrnosijedom kosom. Nosio je skupo odijelo od irskoga tvida sa sivim mrljama, te crvenu leptir-kravatu s točkicama i izgledao poput tek raspakirane lutke. Steve ga je nekoliko puta vidio na televiziji, gdje je govorio o tome kako cijela Amerika srlja k vragu. Steveu se njegovi pogledi nisu sviđali, ali je bio odgojen tako da bude pristojan, te je ustao i ispružio ruku.

Berrington Jones trgnuo se kao da je upravo ugledao duha.

- Sveti Bože! - reče i istodobno problijedi.

Doktorica Ferrami reče:

- Berry! Što se dogodilo?

Steve upita:

- Jesam li ja što učinio?

Profesor nekoliko trenutaka ne reče ništa. Nakon toga, činilo se da se pribrao.

- Oprostite, nije ništa - reče, no i dalje se činilo da je duboko potresen. - Samo sam se odjednom nečega sjetio... nečega što sam zaboravio, gotovo užasne greške. Molim vas, ispričajte me. - Potom priđe vratima, i dalje mumljajući: - Ispričavam se, oprostite. - Tad iziđe.

Steve pogleda doktoricu Ferrami.

Ona slegne ramenima i bespomoćno raširi ruke.

- Nemam pojma u čemu je stvar - reče.

7.

Berrington je sjedio za svojim radnim stolom i teško disao. Njegov ured bio je na uglu zgrade. Prostorija je imala samostanski izgled: pod pokriven imitacijom keramičkih pločica, bijeli zidovi, jednostavni ormari za spise, jeftine police za knjige. Od sveučilišnih se profesora nije očekivalo da imaju raskošne urede. Screensaver na njegovu računalu pokazivao je DNA koja se polako okretala, zakrivljenu u čuvenu dvostruku spiralu. Na radnome stolu nalazile su se fotografije na kojima je bio prikazan u društvu Geralda Rivere, Newta Gingricha i Rusa Limbaughal. S prozora se pružao pogled

na sportsku dvoranu, zatvorenu zbog jučerašnjeg požara. S druge strane ceste, dvojica mladića igrali su tenis, unatoč vrućini.

Berrington protrlja oči.

- Prokletstvo, prokletstvo, prokletstvo - reče iz srca.

On je nagovorio Jeannie Ferrami da dođe ovamo. Njezina studija o kriminalitetu otvorila je nove mogućnosti proučavanja sastavnica kriminalu sklone ličnosti. To pitanje bilo je od presudne važnosti za *Geneticov* projekt. Želio je da ona nastavi raditi pod njegovim nadzorom. Od *Jones Fallsa* za nju je ishodio radno mjesto i sredio sve kako bi se njezino istraživanje financiralo novčanom pomoći dobivenom od *Genetica*.

Uz njegovu pomoć, ona bi mogla učiniti velike stvari, a činjenica da je potekla iz siromašne obitelji njezinim je uspjesima samo pridavala dodatnu težinu. Prva četiri tjedna njezina boravka na *Jones Fallsu* potvrdila su njegove procjene. Odlično se snašla i njezin je projekt brzo krenuo u realizaciju. Većina ljudi bila joj je naklonjena, premda je katkada znala biti i agresivna: jedan laboratorijski tehničar s kosom svezanom u rep koji je mislio da će se moći provlačiti s nemarnim radom, iskusio je žestok prijekor već za njezina drugog dana boravka u laboratoriju.

Sam Berrington bio je posve osupnut. Bila je podjednako nevjerojatna i fizički i intelektualno. Bio je razapet između očinske potrebe da je potiče i usmjerava i snažnog poriva da je zavede.

A sada još i ovo!

Kada je došao do daha, podignuo je telefonsku slušalicu i nazvao Prestona Barcka. Preston je bio njegov najstariji prijatelj: upoznali su se šezdesetih godina na sveučilištu *Massachusetts Institute of Technology*, gdje je Berrington pripremao doktorat iz psihologije, a Preston je bio istaknuti mladi embriolog. Obojicu su u tom razdoblju razuzdanog življenja smatrali čudacima: imali su kratku kosu i nosili odijela od tvida. Ubrzo su spoznali da se slažu u mnoštvu raznovrsnih pitanja: moderni je džez podvala, marihuana je prvi korak na putu do heroina, jedini pošteni američki političar je Barry Goldwater*. Njihovo se prijateljstvo pokazalo izdržljivijim od njihovih brakova. Berrington više nije razmišljao o tome voli li Prestona: Preston je jednostavno postojao, kao činjenica, poput Kanade.

Preston bi sada trebao biti u sjedištu *Genetica*, skupini elegantnih niskih zdanja iz kojih se pružao pogled na igralište za golf u okrugu

*Barry Goldwater - republikanski kandidat na izborima 1964.; izgubio od Lyndona B. Johnsona - prim. prev.

Baltimore, sjeverno od grada. Prestonova tajnica rekla je da je na sastanku, a Berrington joj je naložio da ga ipak odmah spoji.

- Dobro jutro, Berry... što se događa?

- Tko je još s tobom?

- Lee Ho, jedan od viših knjigovođa u *Landsmannu*. Prelazimo posljednje potankosti *Geneticovih* financijskih podataka.

- Odmah mu reci neka se nosi dovraga!

Prestonom se glas stišao u trenutku kada je odmaknuo slušalicu od uha.

- Oprosti, Lee, ovo će malo potrajati. Vidimo se malo kasnije. - Nakon stanke od nekoliko trenutaka, on ponovno stane govoriti u mikrofon. Glas mu je sada bio zlovoljan. - Upravo sam izbacio desnu ruku Michaela Madigana. Madigan je *Landsmannov* generalni izvršni direktor, ako si slučajno zaboravio. Ako i dalje želiš tu prodaju kao što si je želio sinoć, bilo bi bolje da se ne...

Berrington više nije imao strpljenja i sada ga prekine.

- Steve Logan je ovdje.

Na drugoj strani linije uslijedio je trenutak zapanjene tišine.

- Na *Jones Fallsu*?

- Da, ovdje, usred zgrade odsjeka za psihologiju.

Preston je istoga trena zaboravio na Leea Hoa.

- Isuse Kriste, kako to?

- Došao je kao ispitanik, podvrgnut je ispitivanjima u laboratoriju.

Prestonov glas uzdigne se za čitavu oktavu.

- Kako je, dovraga, došlo do toga?

- Ne znam. Slučajno sam ga vidio prije pet minuta. Možeš si zamisliti koliko sam se iznenadio.

- Jednostavno si ga prepoznao?

- Dakako da sam ga prepoznao.

- Zbog čega je na ispitivanju?

- Ispituju ga u sklopu našeg istraživanja blizanaca.

- Blizanaca? - poviče Preston. - Blizanaca? Tko je drugi prokleti blizanac?

- To još ne znam. Čuj, nešto ovakvo jednostavno se moralo dogoditi, prije ili kasnije.

- Ali, kako baš sada?!? Moramo odustati od posla s *Landsmannom*.

- Dovraga, to nikako! Neću ti dopustiti da ovo upotrijebiš kao izgovor za kolebanje u vezi s pogodbom, Prestone.

Berrington sad požali što ga je nazvao. Ali, bilo mu je potrebno da s nekim podijeli šok. A Preston je znao biti pronicav i lukav strateg.

- Moramo samo iznaći način na koji ćemo steći nadzor nad situacijom.

- Tko je doveo Stevea Logana na sveučilište?

- Novi docent kojeg smo upravo angažirali, dr. Ferrami.

- To je tip koji je napisao onu sjajnu radnju o kriminalitetu?

- Da, osim što je riječ o ženi. Štoviše, o vrlo privlačnoj ženi...

- Što se mene tiče može biti i jebena Sharon Stone...

- Pretpostavljam da je pozvala Stevea kako bi kao ispitanik sudjelovao u projektu. Kad sam ga vidio, bio je s njom. Provjerit ću.

- To je ključ svega, Berry. - Preston se sada već pomalo smirio i koncentrirao na rješenje, a ne više na problem. - Otkrij kako je došla do njega. Onda ćemo moći procijeniti u kolikoj smo opasnosti.

- Odmah ću je pozvati.

- Nazovi me odmah nakon toga, može?

- Svakako. - Berrington spusti slušalicu.

No, nije odmah pozvao Jeannie. Umjesto toga, ostao je sjediti ne bi li se pribrao.

Na radnom stolu stajala je stara crno-bijela fotografija koja je prikazivala njegova oca kao potporučnika, u blistavoj bijeloj mornaričkoj odori i kapi. Kada je *Wasp* potonuo, Berringtonu je bilo šest godina. Poput svakog američkog dječaka, mrzio je Japance, koje je, igrajući se, u mašti ubijao na desetke. A njegov tata bio je nepobjedivi junak, visok i naočit, hrabar i snažan, nadmoćniji od sviju. Još je uvijek mogao jasno osjetiti neizreciv bijes koji ga je obuzeo kada je doznao da su mu Japanci ubili oca. Molio se Bogu da rat potraje dovoljno dugo kako bi on mogao odrasti i sam stupiti u mornaricu i iz osвете pobiti milijun Japanaca.

Nikada u životu nije nikoga ubio. Ali, nikada nije ni zaposlio nekog Japanca, nikada na studij nije primio nijednog studenta Japanca, nikada nije ponudio posao nekom japanskome psihologu.

Većina muškaraca suočenih s takvim problemom pitala se što bi na njihovu mjestu poduzeo njihov otac. Prijatelji su mu rekli ovo: riječ je o povlastici koju on nikada neće imati. Bio je premlad da bi dobro upoznao oca. Nije imao pojma što bi potporučnik Jones učinio u kriznoj situaciji. Nikada zapravo nije imao oca, već samo superjunaka.

Ispitat će Jeannie Ferrami o metodama pribavljanja ispitanika. Potom će je, odluči tada, pozvati na večeru.

Nazvao je Jeannien interni broj. Javila se odmah. On priguši glas i

stane govoriti tonom koji je njegova bivša supruga, Vivvie, obično nazivala krznenim.

- Jeannie, ovdje Berry - reče.

Kao i obično, ona je bila izravna.

- Što se, za ime svijeta. događa? - upita ga.

- Možemo li na trenutak popričati, molim te?

- Svakako.

- Bi li ti bilo teško doći u moj ured?

- Dolazim odmah. - Ona spusti slušalicu.

Dok ju je čekao, dokono se upitao koliko je žena odveo u postelju. Trajalo bi predugo da ih se prisjeća jedne po jedne, ali možda bi znanstvenom procjenom mogao doći do približne brojke. Više od jedne i svakako više od deset. Više i od stotinu? To bi bilo dvije i pol godišnje od devetnaeste godine: nesumnjivo ih je imao više. Tisuću? Dvadeset i pet godišnje, druga žena svaka dva tjedna i tako četrdeset godina? Ne, nije bio toliko dobar. Tijekom deset godina braka s Vivvie Ellington, vjerojatno nije imao više od ukupno petnaest-dvadeset ljubavnih veza. Ali, to je nadoknadio kasnije. Dakle, negdje između stotinu i tisuću. Ali, Jeannie neće odvesti u postelju. Od nje će doznati kako je, dovruga, došla u vezu sa Steveom Loganom.

Jeannie zakuca na vrata i uđe. Nosila je bijeli laboratorijski ogrtač, a ispod njega suknju i bluzu. Berringtonu se sviđalo kada su mlade žene nosile ogrtače poput haljina, kada ispod njih nisu imale ništa osim donjeg rublja. To mu je bilo seksi.

- Lijepo od tebe što si navratila - reče joj. Zatim joj primakne stolac te s druge strane stola dovuče i svoj naslonjač, kako između njih ne bi bilo nikakve prepreke.

Prvo što je morao učiniti bilo je Jeannie pružiti uvjerljiv razlog za onakvo držanje pri susretu sa Steveom Loganom. Njoj neće biti lako zamazati oči. Sada mu je bilo žao što o tome nije bolje razmislio, umjesto što je brojao osvojene žene.

On sad sjedne i uputi joj razoružavajući osmijeh.

- Želio bih se ispričati za svoje neobično ponašanje - reče. - Danas sam skidao neke datoteke iz baze podataka sveučilišta Sydney u Australiji. - On rukom pokaže prema računalu na radnome stolu. - Upravo u trenutku kada si se spremala upoznati me s onim mladićem, uvidio sam da sam računalo ostavio uključeno i da sam zaboravio prekinuti telefonsku vezu. Jednostavno sam se počeo osjećati nekako glupo i to je sve, no ispao sam poprilično

neuljudan.

Izgovor nije bio osobito uvjerljiv, no činilo se da ga ona prihvaća.

- Sada mi je lakše - reče ona iskreno. - Već sam mislila da sam te nečim uvrijedila.

Zasad sve ide bez poteškoća.

- Upravo sam bio krenuo do tebe kako bismo popričali o tvome radu - nastavi on ugladenim tonom. - Nema sumnje da si krenula fantastično. Ovdje si tek četiri tjedna, a projekt ti je već u naprednoj fazi. Čestitam.

Ona kimne.

- Prije nego što sam službeno počela, tijekom ljeta sam više puta dugo razgovarala s Herbom i Frankom - reče ona. Herb Dickson bio je pročelnik Odsjeka, a Frank Demidenko redovni profesor. - Unaprijed smo riješili sve praktične probleme.

- Ispričaj mi nešto поближе o tome. Jesu li se pojavili kakvi problemi? Nešto oko čega bih mogao pomoći?

- Najveći mi je problem dolaženje do ispitanika - reče ona. - Zbog toga što su svi naši ispitanici dobrovoljci, većina ih je poput Stevea Logana. Riječ je o poštenim Amerikancima iz srednje klase koji drže da im je građanska dužnost podupirati znanstvena istraživanja. Ne dolazi nam puno svodnika i preprodavača droge.

- Što naši kritičari iz redova liberala nisu propustili naglasiti.

- S druge strane, nemoguće je doznati nešto o agresivnosti i kriminalitetu na temelju proučavanja prosječnih američkih obitelji koje se drže slova zakona. Stoga je za ovaj projekt bilo apsolutno presudno da nekako riješimo problem pridobivanja ispitanika.

- I jesi li uspjela?

- Mislim da jesam. Palo mi je na pamet da se medicinski podaci za milijune ljudi danas drže u divovskim bazama podataka osiguravajućih tvrtki i vladinih agencija. Među njima su i podaci pomoću kojih utvrđujemo jesu li blizanci jedno ili dvojajčani: moždani valovi, elektrokardiogrami i tako dalje. Kada bismo mogli tražiti parove sličnih elektrokardiograma, naprimjer, bio bi to način otkrivanja blizanaca. A u slučaju dovoljno velike baze podataka, neki od tih parova bili bi odgojeni odvojeno. A tako dolazimo i do iznenađenja: Neki od njih možda čak i ne znaju da su blizanci.

- Fantastično - reče Berrington. - Jednostavno, ali originalno i genijalno.

Tako je doista mislio. Jednojajčani blizanci odgojeni u različitim sredinama vrlo su važni za genetska istraživanja i znanstvenici su ulagali puno truda ne bi li došli do njih. Dosad su se za to koristili uglavnom javnim

sredstvima priopćavanja: blizanci bi u časopisima čitali članke o istraživanjima sličnih slučajeva i onda se dobrovoljno prijavljivali. Kao što je Jeannie rekla, na taj način dobivao se uzorak koji su najvećim dijelom činili ugledni građani iz srednje klase, što je općenito bio nedostatak i što je bio nenadoknativ problem pri izučavanju kriminaliteta.

Ali, za njega osobno, to je bila katastrofa. Pogledavši je u oči, on pokuša prikriti koliko je obuzet očajem. Situacija je bila lošija nego što je očekivao. Preston Barck sinoć je rekao: - *Svi dobro znamo da u ovoj tvrcki postoje tajne.* - Jim Proust rekao je da za njih nitko ne može doznati. Pritom nije računao na Jeannie Ferrami.

Berrington se uhvati za posljednju slamku.

- Pronalaženje sličnih podataka u nekoj bazi podataka ne ide tako lako kako na prvi pogled izgleda.

- To je istina. Grafički prikazi i slike zauzimaju puno memorije. Pretraživanje takvih baza neusporedivo je teže od automatskog provjeravanja pravopisa u doktorskoj disertaciji.

- Uvjeren sam da je to popriličan problem kod stvaranja odgovarajućeg programa za računalo. I što si učinila?

- Sama sam izradila program.

Berrington je bio iznenađen.

- Doista?

- Naravno. Kao što znaš, na *Princetonu* sam magistrirala informatiku. Dok sam bila u Minnesoti, sa svojim sam profesorom radila na programu za prepoznavanje određenih oblika i tipova neuronskih veza.

Zar može biti toliko pametna?

- Kako funkcionira?

- Koristi se logikom stupnjevane pripadnosti skupini kako bi ubrzao povezivanje sličnih oblika. Parovi koje tražimo slični su, ali ne i apsolutno identični. Na primjer, rentgenske snimke identičnog zubala, kada ih snimaju različiti tehničari na različitoj opremi nisu posve iste. Ali, ljudsko oko jasno vidi da su to isti zubi. Kada se rentgenske snimke skeniraju, digitaliziraju i pohrane u memoriju, računalo koje raspolaže mogućnošću korištenja ovakve logike može ih prepoznati kao par.

- Pretpostavljam da ti je potrebno računalo veličine *Empire State Buildinga*.

- Smislila sam način na koji je moguće skratiti proces izdvajanja parova uz pomoć pretraživanja samo malenog dijela digitalizirane slike. Promisli malo o tome: da bi prepoznao prijatelja, ne moraš pogledati čitavo njegovo

tijelo, nego samo lice. Zaljubljenici u automobile na fotografiji mogu prepoznati najraširenije modele već samo po prednjem svjetlu. Moja sestra može ti reći naziv svake Madonnine stvari već nakon desetak sekundi slušanja.

- Ali, tu postoji mogućnost pogrešaka.

Ona slegne ramenima.

- Time što ne pretražujemo cijelu sliku, izlažemo se riziku previđanja nekih parova. Otkrila sam kako možeš drastično skratiti vrijeme pretraživanja uz vrlo malu mogućnost pogreške. To je stvar statistike i vjerojatnosti.

Svi psiholozi uče statistiku, dakako.

- Ali, kako isti program može pretraživati i rentgenske snimke i elektrokardiograme i otiske prstiju?

- Prepoznaje jednake elektronske obrasce. Nije mu važno što oni predstavljaju.

- I tvoj program radi?

- Čini se da radi. Dobila sam dopuštenje da ga iskušam na bazi podataka koja sadrži zubarske dosjee. Vlasnik baze jedna je velika tvrtka koja pruža zdravstveno osiguranje. Iz nje sam uspjela izvući nekoliko stotina parova. Ali, dakako, zanimaju me samo blizanci koji su odrasli odvojeno.

- Kako ih izdvajaš?

- Eliminirala sam sve parove s istim prezimenom i sve udane žene, budući da ih većina nosi suprugovo prezime. Tako su ostali blizanci za koje ne postoji nikakav očit razlog zbog kojeg bi imali različito prezime.

Genijalno, pomisli Berrington. Razdiralo ga je divljenje prema Jeannie i strah od onoga što bi mogla otkriti.

- Koliko ih je ostalo?

- Tri para... što me pomalo razočaralo. Nadala sam se da će ih biti više. U jednom slučaju, jedan od blizanaca promijenio je prezime iz vjerskih razloga: prešao je na islam i uzeo arapsko ime. Drugi par izgubio se bez ikakva traga. Na sreću, treći je par upravo ono što sam tražila: Steve Logan je čestit građanin, a Dennis Pinker je ubojica.

Berrington je to znao. Kasno jedne večeri, Dennis Pinker prekinuo je napajanje strujom u jednoj kinodvorani usred prikazivanja filma *Petak trinaesti*. U nastaloj pomutnji zlostavljao je više žena. Jedna se djevojka, činilo se, pokušala oduprijeti i on ju je ubio.

Znači, Jeannie je pronašla Dennisa. Kriste, pomisli on, opasna je. Mogla

bi upropastiti sve: prodaju njihove tvrtke, Jimovu političku karijeru, *Genetico*, čak i Berringtonov akademski ugled. Zbog tog straha sad se razbjesnio: kako sve ono što je godinama izgrađivao u opasnost sad može dovesti njegova vlastita štćenica? Ali, nikako nije mogao predvidjeti ovakav razvoj događaja.

To što je ona bila ovdje, na *Jones Fallsu*, bila je sretna okolnost, jer je tako u ranoj fazi primio upozorenje o njezinim namjerama. Međutim, nije vidio nikakvog izlaza. Kada bi barem bilo moguće nekakvim požarom uništiti podatke do kojih je došla ili kada bi mogla poginuti u kakvoj automobilskoj nesreći. Ali, to su bile puste tlapnje.

Da li bi bilo moguće potkopati njezinu vjeru u program koji je izradila?

- Je li Steven Logan znao da je usvojen? - reče on uz prikrivenu zburadost.

- Nije. - Na Jeannienu čelu pojavi se uznemiren izraz. - Znamo da obitelji nerijetko lažu u vezi s usvajanjem, ali on drži da bi mu majka rekla istinu. No možda postoji i drugo objašnjenje. Recimo da zbog nekog razloga nisu bili u mogućnosti usvojiti dijete redovitim postupkom, te su ga kupili. U tom bi slučaju mogli biti skloni laži.

- Ili možda postoje nedostaci u tvom sustavu - reče Berrington. - Sama činjenica da dva dječaka imaju identične zube ne jamči da je riječ o blizancima.

- Mislim da u mome sustavu nema nedostataka - reče Jeannie oštrim tonom. - Ali, brine me pomisao na to da bih desecima ljudi trebala otkrivati kako je moguće da su usvojeni. Nisam čak ni sigurna da imam pravo tako im se miješati u život. Tek sam sada spoznala veličinu tog problema.

On pogleda na sat.

- Nemam više vremena, ali volio bih da još popričamo o tome. Imaš li vremena za večeru?

- Večeras?

- Da.

Jasno je vidio kako oklijeva. Jednom su već zajedno večerali. Bilo je to na *Međunarodnom kongresu istraživača problema blizanaca*, gdje su se i upoznali. Otkako je došla na JF, jednom su bili na piću, u baru nastavnčkog kluba u sklopu sveučilišta. Jedne subote slučajno su se sreli u nekoj trgovačkoj ulici u Charles Villageu i Berrington ju je tada poveo u razgledavanje baltimorskog *Muzeja za umjetnost*. Nije bila zaljubljena u njega, ni približno, no znao je da je u te tri prigode uživala u njegovu društvu. Usto, on joj je bio mentor: bilo joj je teško odbiti.

- Svakako - reče ona:

- Hoćemo li otići u Hamptons, u hotel *Harbor Court*? Mislim da je to najbolji restoran u Baltimoreu. - U svakom slučaju bio je najotmjereniji.

- Može - reče ona, ustajući.

- Doći ću po tebe u osam?

- U redu.

U trenutku kad se okrenula prema vratima, Berringtonu su se odjednom ukazala njezina gola leđa, glatka i mišićava, njezina čvrsta stražnjica i duge, duge noge; na trenutak, grlo mu se posve osušilo od žudnje. Ona je potom zatvorila vrata.

Berrington odmahne glavom kako bi se oslobodio lascivne fantazije, a onda ponovno nazove Prestona.

- Situacija je teža nego što smo pretpostavljali - reče mu bez ikakvog uvoda. - Izradila je kompjuterski program koji pretražuje medicinske baze podataka i pronalazi slične parove. Pri prvom pokušaju došla je do Stevena i Dennisa.

- Sranje!

- Moramo to reći i Jimu.

- Nas trojica moramo se naći i odlučiti što ćemo poduzeti. Može večeras?

- Izvodim Jeannie na večeru.

- Misliš li da bi time mogao riješiti problem?

- Ne može škoditi.

-I dalje mislim da ćemo na kraju morati odustati od posla s *Landsmannom*.

- Ne bih se složio - reče Berrington. - Poprilično je pametna, ali jedna djevojka ne može za tjedan dana razotkriti cijelu priču.

Ipak, dok je spuštao slušalicu, pitao se treba li u to biti toliko uvjeren.

8.

Studenti koji su sjedili u predavaonici za biologiju čovjeka bili su nemirni. Nisu bili koncentrirani i neprestano su se meškoljili. Jeannie je znala koji je tome uzrok. I ona je bila nervozna. Bila je riječ o požaru i silovanju. Njihov siguran i udoban akademski svijet zadobio je udarac koji ga je destabilizirao. Svi su bili odsutni, u mislima se neprestano vraćajući na ono što se dogodilo.

- Primijećene varijacije u inteligenciji ljudskih bića moguće je objasniti

trima faktorima - reče Jeannie. - Broj jedan: razlike u genima. Dva: razlike u okolini. Tri: pogreška u mjerenjima. - Ona načini stanku. Svi su njezine riječi zapisivali u bilježnice.

Već se susretala s ovakvim reakcijama. Kad god bi izgovorila neki popis označen brojkama, svi bi to zapisali. Da je jednostavno rekla: "*Razlike u genima, razlike u okolini, eksperimentalne pogreške*", većina ih ne bi zapisala ništa. Otkako je prvi put opazila ovaj sindrom, u svoja je predavanja ubacivala koliko je više mogla nabrojavanja po točkama.

Bila je dobra predavačica, što ju je ponešto i iznenadilo. Općenito je imala dojam da je poprilično nevješta u ophođenju s ljudima. Bila je nestrpljiva, a znala je biti i neugodna, kao jutros s narednicom Delaware. Ali, dobro je prenosila misli, jasno i precizno, i uživala je u objašnjavanju. Za nju nije bilo ničeg ljepšeg od užitka u trenutku u kojem po studentovu licu zaključuje da je nešto shvatio.

- To možemo izraziti jednadžbom - reče ona. Potom se okrene i kredom na ploču napiše:

$$V_t = V_g + V_e + V_m$$

Pritom je V_t ukupna varijabla, V_g genetska komponenta, V_e komponenta okoline i V_m pogreška u mjerenju. - Svi su uredno zapisali jednadžbu. - Isto to moguće je primijeniti na bilo koju mjerljivu razliku među ljudskim bićima, od visine i težine do sklonosti vjerovanju u Boga. Vidi li itko od vas u ovome kakav nedostatak? - kako se nitko nije javio, ona im pomogne. - Zbroj može biti veći od komponentata. Ali zbog čega?

Tada se javi neki mladić. Obično su se javljali muškarci; žene su bile tako dosadno stidljive.

- Zbog toga što geni i okolina međusobno djeluju jedni na druge i tako umnožavaju rezultate?

- Upravo tako. Geni vas usmjeravaju prema određenoj vrsti iskustava u okolini, a udaljavaju vas od nekih drugih. Novorođenčad različitih temperamenata kod roditelja izaziva različite postupke. Aktivna djeca imaju drukčija iskustva od mirnih, čak i u istoj kući. Neustrašivi adolescenti više uživaju drogu od dječaka koji pjevaju u zboru, a žive u istome gradu. Desnoj strani jednadžbe potrebno je pridodati pojam C_{ge} , što će značiti kovarijaciju geni-okolina. - Ona to zapiše na ploču, a potom pogleda na svoj *Swiss Army* sat. Bilo je pet do četiri. - Ima li kakvih pitanja?

Sada se, za promjenu, javila jedna žena. Bila je to Donna-Marie Dickson, medicinska sestra koja se studiju vratila sad kada je već prešla tridesetu. Bila je pametna, ali i stidljiva.

- A što je s Osmondsima?

Svi prisutni tada se nasmiju, a žena se zarumeni. Jeannie obzirnim tonom reče:

- Objasni što time želiš reći, Donna-Marie. Neki od kolega možda su premladi da bi se sjećali Osmondsa.

- To je jedna pop-skupina iz sedamdesetih, a činili su je isključivo braća i sestre. Svi u obitelji Osmond glazbeno su nadareni. Ali, nemaju iste gene, nisu blizanci. Čini se da su postali glazbenici zbog okoline, odnosno obitelji u kojoj su odrasli. Ista stvar je i s Jacksonima. - Ostali studenti, koji su uglavnom bili mladi, ponovno se nasmiju, a žena se stidljivo nasmije i doda: -Ovime odajem svoju dob.

- Gospođica Dickson istaknula je jednu vrlo važnu stvar i čudim se što se toga nije sjetio nitko drugi - reče Jeannie. Nije se nimalo čudila, ali trebalo je pružiti potporu samopouzdanju Donne-Marie. - Karizmatični i predani roditelji mogu potaknuti svu djecu da se ravnaju prema određenome idealu, bez obzira na gene, jednako kao što roditelji skloni zlostavljanju mogu stvoriti cijelu obitelj shizofrenika. Ali, riječ je o ekstremnim slučajevima. Neuhranjeno dijete bit će nisko čak i ako su mu roditelji i djedovi i bake visoki. Preuhranjeno dijete bit će debelo čak i uz vitke pretke. Ipak, svako novo istraživanje pokazuje, i to svaki put jasnije od prethodnog, da upravo genetsko nasljeđe, a ne okolina ili način odgoja, najodlučnije utječu na narav djeteta. - Ona načini kratku stanku. - Ako nema drugih pitanja, molim vas, do ponedjeljka pročitajte članak *Bouchardove* ekipe u časopisu *Science* od 12. listopada 1990. - Jeannie uzme papire sa svog stola.

Studenti su počeli spremati knjige. Zadržala se u predavaonici još nekoliko trenutaka, kako bi studentima koji su odveć plahi da bi postavili pitanje pred svima pružila prigodu da joj priđu i s njom razgovaraju nasamo. Od introvertiranih osoba nerijetko postanu vrhunski znanstvenici.

Katedri je prišla Donna-Marie. Imala je oblo lice i svijetlu kovrčavu kosu. Jeannie pomisli kako je morala biti dobra bolničarka, smirena i učinkovita.

- Tako mi je žao zbog jadne Lise - reče Donna-Marie. - Kakav užas.

- A policija je od svega načinila još veći užas - reče Jeannie. - Policajac koji ju je odvezao u bolnicu bio je, iskreno govoreći, najobičnija budala.

- Kakva nesreća. Ali, možda uhvate tipa koji je to učinio. Na cijelome sveučilištu dijele se letci s njegovom slikom.

- Odlično! - Slika koju je spomenula Donna-Marie vjerojatno je bilo djelo programa kojim se služila Mish Delaware. - Kada sam jutros otišla iz

njezina stana, radila je na toj slici s jednom detektivkom.

- Kako se osjeća?

- Još je uvijek posve omamljena, ali i razdražljiva.

Donna-Marie kimne.

- Prolaze kroz različite faze, to sam već vidala. Prva je faza poricanje. Tada govore: "*Želim to jednostavno ostaviti iza sebe i nastaviti s normalnim životom*". Ali, to nikada ne ide tako lako.

- Trebala bi razgovarati s tobom. Moglo bi joj biti korisno da dozna što može očekivati.

- Za to sam na raspolaganju u svako doba - reče Donna-Marie.

Jeannie je potom pošla na suprotnu stranu sveučilišnog kompleksa, prema *Ludnici*. Još je uvijek bilo vruće. Zatekla je samu sebe kako oprezno pogledava uokolo, poput kakva nervoznog kauboja u westernu, kao da očekuje da će netko izići iza ugla zgrade u kojoj borave studenti prve godine i napasti je. Sve dosad kompleks sveučilišta *Jones Falls* izgledao je poput oaze staromodnoga mira u pustinji suvremene Amerike. JF je doista i bio poput malenoga grada, s prodavaonicama, bankama, sportskim terenima, satovima za parkiranje, barovima i restoranima, uredima i domovima. U njemu se nalazilo pet tisuća stanovnika, od kojih je polovica ondje i živjela. Ali, sad je to postalo opasno mjesto. *Taj tip nema nikakva prava činiti ovakvo što*, pomisli Jeannie s ogorčenjem; *uliti mi strah u kosti na vlastitome radnome mjestu. Možda zločin uvijek djeluje ovako, možda čvrsto tlo zbog zločina uvijek počinje izgledati nesigurno.*

U trenutku kada je ušla u svoj ured, počela je razmišljati o Berringtonu Jonesu. Bio je to privlačan muškarac, vrlo pažljiv prema ženama. Kad god je bila s njim, bilo joj je ugodno. Bila mu je i velik dužnik, jer joj je on osigurao ovaj posao.

S druge strane, bio je i nekako pretjerano uglađen. Pretpostavljala je da bi se njegov odnos prema ženama mogao temeljiti na želji za manipulacijom. Uvijek ju je podsjećao na vic o muškarcu koji kaže ženi: "*Pričaj mi o sebi. Kakvo mišljenje imaš, na primjer, o meni?*"

Po određenim stvarima i nije izgledao kao znanstvenik i sveučilišni profesor. Ali, Jeannie je već primijetila da se oni pravi ljudi koji pokreću akademski svijet zapravo nimalo ne odlikuju onim neodređenim, bespomoćnim ponašanjem svojstvenim stereotipu rastresenog profesora. Berrington je i izgledao i držao se kao moćan čovjek. Već nekoliko godina nije imao velikih znanstvenih postignuća, ali to je bilo uobičajeno: do genijalnih originalnih otkrića, poput dvostruke spirale, obično dolaze osobe

mlade od trideset pet godina. Kako stare, znanstvenici svoje iskustvo i znanje koriste kako bi usmjeravali mlade, svježije umove. Berrington je to činio dobro, sa svoje tri profesure i vodećom ulogom u usmjeravanju *Geneticova* novca namijenjenog istraživanjima. Međutim, nije bio toliko cijenjen koliko je to mogao biti, jer se drugim znanstvenicima nikako nije dopadalo njegovo miješanje u politiku. Osobno, Jeannie je držala da mu je znanstveni rad dobar, a političko djelovanje ušljivo.

Isprva je spremno povjerovala Berringtonovoj priči o skidanju podataka iz Australije, no kada je bolje razmislila, više nije bila toliko sigurna. Kada je ugledao Stevena Logana, Berry je vidio duha, a ne telefonski račun.

Brojne obitelji čuvaju tajne o roditeljskome odnosu. Udana žena može imati ljubavnika i samo ona može znati tko je pravi otac njezina djeteta. Mlada djevojka može roditi dijete i potom ga predati svojoj majci, pretvarajući se da mu je starija sestra, pri čemu cijela obitelj sudjeluje u zavjeri očuvanja tajne. Djecu su usvajali susjedi, rođaci i prijatelji koji su skrivali istinu. Lorraine Logan možda i nije tip žene koja bi od običnog usvojenja stvarala mračnu tajnu, ali mogla je imati na desetke drugih razloga zbog kojih bi Stevenu lagala o njegovu podrijetlu.

Ali, kakve to ima veze s Berringtonom? Bi li on mogao biti Stevenov pravi otac? Na tu pomisao Jeannie se nasmiješi. Berry je bio zgodan, ali i najmanje petnaest centimetara niži od Stevena. Iako ništa nije nemoguće, to objašnjenje nije se doimalo vjerojatnim.

Mučilo ju je to što se našla pred zagonetkom. U svakom drugom pogledu, Steven Logan bio je njezin veliki uspjeh. Bio je čestit i lojalan građanin s jednojajčanim blizancem koji je nasilnik i kriminalac. Steve je potvrdio valjanost njezina kompjuterskog programa i potvrdio njezinu teoriju o sklonosti kriminalu. Dakako, trebat će joj još stotinu parova poput Stevena i Dennisa prije nego što će moći govoriti o dokazu. Ipak, početak njezina programa istraživanja nije mogao biti bolji.

Sutra će posjetiti Dennisa. Pokaže li se da je on nekakav tamnokosi patuljak, znat će da je negdje došlo do teške pogreške. Ali, ako ima pravo, on će biti slika i prilika Stevena Logana.

Otkriće da Steve Logan nema pojma da je možda usvojen danas ju je potreslo. Morat će smisliti neki postupak kojim će se pozabaviti ovom pojavom. Ubuduće može uspostaviti kontakt s roditeljima i doznati koliko su rekli djeci, a tek onda pristupiti blizancima. Time će usporiti postupak, ali taj je korak nužan: ona ne može biti ta koja će otkrivati obiteljske tajne.

Problem je bio rješiv, ali nije se mogla osloboditi osjećaja nelagode

izazvanog Berringtonovim skeptičnim pitanjima i nevjericom Stevena Logana, te je sad s određenom dozom nervoze počela razmišljati o sljedećoj fazi svog projekta. Nadala se da će svojim programom moći pretraživati bazu FBI-a u kojoj su sadržani otisci prstiju.

Za nju bi to bio savršen izvor podataka. Velik broj od dvadeset i dva milijuna osoba s dosjeima bio je osumnjičen ili osuđen za neki zločin. Funkcionira li njezin program kako valja, trebao bi izbaciti na stotine blizanaca, a među njima i nekoliko parova odraslih odvojeno. To bi za istraživanje mogao biti silno velik korak naprijed. Ali, za to najprije mora dobiti suglasnost FBI-a.

Najbolja školska prijateljica bila joj je Ghita Sumra, genijalna matematičarka indijskog podrijetla koja je sad radila u vrhu FBI-a, upravljajući informatičkom tehnologijom. Radila je u Washingtonu, ali je živjela ovdje, u Baltimoreu. Ghita je već bila obećala da će svoje šefove zamoliti da suraduju s Jeannie. Obećala je i da će joj priopćiti odluku do kraja ovoga tjedna, ali Jeannie ju je sad željela požuriti. Ona okrene njezin broj.

Ghita se rodila u Washingtonu, no u njezinu blagome tonu i zaobljenim samoglasnicima još se uvijek nazirao tračak indijskog potkontinenta.

- Hej, Jeannie, kako si provela vikend? - upita je ona.

- Užasno - reče joj Jeannie. - Mama mi je konačno skrenula i morala sam je smjestiti u starački dom.

- Žao mi je. Što je učinila?

- Zaboravila je da je noć, ustala, zaboravila se odjenuti, izišla po mlijeko i zaboravila gdje živi.

- I što se dogodilo?

- Pronašla ju je policija. Na sreću, u torbici je imala moj ček, tako da su uspjeli doći do mene.

- Kako si sada?

Bilo je to pravo žensko pitanje. Muškarci, Jack Budgen, Berrington Jones, pitali su je što će učiniti. Pitati je kako se osjeća mogla je samo žena.

- Loše - reče ona. - Budem li se morala brinuti za majku, tko će se brinuti za mene? Shvaćaš?

- U kakvom je domu?

- Jeftinom. Njezino osiguranje plaća samo to. Moram je izvući odande, čim uspijem doći do novca za nešto bolje. - Začuvši napregnutu tišinu na drugoj strani linije ona uvidi da je Ghita stekla dojam da je moli za posudbu.

- Vikendom ću davati instrukcije - doda tada žurno. - Jesi li uspjela sa

svojim šefom razgovarati o mome prijedlogu?

- Da, jesam. - Jeannie suspregne dah. - Svi su jako zainteresirani za tvoj software - reče Ghita. To nije bio ni pozitivan ni negativan odgovor.

- Vi nemate sustave za pretraživanje?

- Imamo, ali tvoj je program neusporedivo brži od bilo čega čime raspoložemo. Govore o tome da bi od tebe otkupili pravo na korištenje.

- Hej! Možda ipak neću morati držati instrukcije.

Ghita se nasmije.

- Prije nego što otvoriš pjenušac, bilo bi dobro da se uvjerimo da program doista radi kako valja.

- Koliko brzo to možemo obaviti?

- Ispitivat ćemo ga noću, kako bismo minimalno smetali uobičajenom korištenju baze. Morat ću pričekati neku mirnu noć. To bi trebalo biti moguće u sljedećih tjedan dana, najviše dva.

- Ne ranije?

- Postoji razlog za hitnost?

Postojao je, no Jeannie nije bila spremna Ghiti samo tako povjeriti brige.

- Samo sam nestrpljiva - reče.

- Obavit ću to što je prije moguće, budi bez brige. Možeš li mi program poslati modemom?

- Svakako. Ali, ne misliš li da bih i ja trebala biti ondje kad ga budeš ispitivala?

- Ne, mislim da ne trebaš, Jeannie - reče Ghita, a u glasu joj se začuje osmijeh.

- Dakako, ti o tim stvarima znaš više od mene.

- Evo kamo ćeš ga poslati. - Ghita joj pročita E-mail adresu, a Jeannie je zapiše. - Rezultate ću ti poslati na isti način.

- Hvala. Hej, Ghita?

- Što je?

- Hoće li mi biti potreban plan za umanjivanje poreza?

- Bježi, mala. - Ghita se nasmije i prekine vezu.

Jeannie mišem pritisne znak *America OnLinea* i poveže se s Internetom. Dok je računalo prebacivalo njezin program za pretraživanje u računalo FBI-a, na vratima se začulo kucanje i u ured uđe Steven Logan.

Ona ga pomno pogleda. Novosti koje je doznao svakako su ga uzrujale i to mu se jasno odražavalo na izrazu lica; ali, bio je mlad i otporan i taj ga šok nije dotukao. Psihološki je bio vrlo stabilna ličnost. Da je tip sklon

kriminalu, kao što mu je to, najvjerojatnije; brat Dennis, sada bi se već zasigurno s nekim sukobio.

- Kako ste? - upita ga ona.

On zatvori petom vrata za sobom.

- Sve sam završio - reče. - Podvrgnuo sam se svim ispitivanjima, ispunio sve testove i upitnike koje ljudski um uopće može smisliti.

- U tom slučaju možete slobodno poći kući.

- Namjeravao sam prenoćiti u Baltimoreu. Zapravo, zanimalo me biste li bili zainteresirani za večeru sa mnom?

Ona je ostala iznenađena.

- Zbog čega? - upita ga neljubazno.

To pitanje posve ga je zbunilo.

- Pa, ovaj... ako ništa drugo, svakako bih volio doznati nešto više o vašem istraživanju.

- Oh. Nažalost, već imam dogovor za večeru.

Doimao se vrlo razočaranim.

- Mislite li da sam premlad?

- Za što?

- Da bih vas izveo?

Njoj tada sine o čemu je riječ.

- Nisam znala da me pozivate na spoj - reče.

Njemu je bilo neugodno.

- Vama treba malo više vremena da biste shvatili...

- Oprostite...

Doista joj je trebalo malo više vremena. On joj se upucavao još jučer, na teniskome igralištu. No ona je cijeli dan o njemu razmišljala kao o ispitaniku u istraživanju. Međutim, sada, kad je bolje razmislila o svemu, činilo joj se da je doista premlad da bi je izvodio na večeru. Imao je dvadeset dvije godine i bio je student; ona je bila sedam godina starija; bila je to velika razlika.

On reče:

- Koliko je star muškarac s kojim izlazite?

- Pedeset devet ili šezdeset, tako nešto.

- Hej! Doista volite stare muškarce.

Jeannie je bilo neugodno zbog toga što ga je odbila. Bila je njegov dužnik, razmišljala je, nakon svega onoga što mu je priredila. U tom trenutku s njezina računala začuo se zvuk zvona koje je označilo da je program uspješno prenesen u drugo računalo.

- Za danas sam gotova s poslom - reče ona. - Jeste li za piće u nastavničkome klubu?

On se istoga trena razvedri.

- Svakako, to bi bilo divno. Jesam li odjeven dovoljno pristojno?

Na sebi je imao žutosmeđe hlače od kepera i plavu pamučnu košulju.

- Bit ćete bolje odjeveni od većine profesora - reče ona uz osmijeh. Izišavši iz programa, isključio računalo.

- Nazvao sam mamu - reče Steven. - Ispričao sam joj vašu teoriju.

- Je li se razljutila?

- Smijala se. Rekla je da nisam usvojen, kao i da nisam imao brata blizanca danog na usvajanje.

- To je neobično. - Jeannie je osjećala olakšanje zbog toga što obitelj Logan sve to prima tako mirno. S druge strane, zbog njihove opuštenosti i skeptičnosti, počela se brinuti da Steven i Dennis možda ipak nisu blizanci.

- Znete... - Oklijevala je. Danas mu je već priopćila dovoljno šokantnih novosti. Ali, sada ipak odlučno nastavi. - Postoji još jedna mogućnost za to da vi i Dennis budete blizanci.

- Znam na što mislite - reče on. - Djeca slučajno zamijenjena u bolnici.

Bio je vrlo bistar. Jutros je ne samo jednom primijetila koliko brzo povezuje stvari.

- Tako je - reče ona. - Majka broj jedan rodila je jednojajčane blizance, majke broj dva i tri imaju svaka po jednog dječaka. Blizance dobivaju majka broj dva i tri, a njihova djeca odlaze majci broj jedan. Kako djeca odrastaju, majka broj jedan zaključuje da je rodila dvojajčane blizance koji imaju nevjerojatno malo sličnosti.

- I ako se majke broj dva i tri slučajno ne upoznaju, nitko nikada ne uočava nevjerojatnu sličnost između djece broj dva i tri.

- Otrcani trik autora ljubavnih romana - prizna ona. - Ali, to nije nemoguće.

- Postoji li neka knjiga o tim stvarima koje se tiču blizanaca? - upita on. - Volio bih doznati nešto više.

- Da, ja imam jednu knjigu... - Ona pogledom prijeđe police. - Ne, kod kuće mi je.

- Gdje živite?

- U blizini.

- Mogli biste me povesti kući na ono piće.

Ona se dvoumila. *Ovo je normalni dio para, podsjeti samu sebe, a ne psihopat.*

On reče:

- Vi nakon današnjeg dana o meni znate toliko toga. Mene zanimate vi. Volio bih vidjeti gdje živite.

Jeannie slegne ramenima.

- Svakako. Zašto ne? Pođimo.

Bilo je pet poslije podne i kad su izlazili iz *Ludnice* osjetili su da konačno nastupa svježiji dio dana. Ugledavši crveni Mercedes, Steve zazviždi.

- Kakav super auto!

- Imam ga već osam godina - reče ona. - Obožavam ga.

- Moj je automobil na parkiralištu. Doći ću iza vas i dati vam znak svjetlima.

Potom je otišao. Jeannie je ušla u auto i pokrenula motor. Nekoliko minuta kasnije, u retrovizoru je ugledala bljesak automobilskih svjetala i potom se odvezla s parkirališta.

U trenutku kada je napuštala sveučilište, primijetila je policijsko vozilo kako na malome razmaku kreće za Steveovim automobilom. Pogledavši brzinomjer, ona smanji brzinu na pedeset.

Činilo se da je Steven Logan posve obuzet njome. Premda prema njemu nije imala identične osjećaje, zbog toga joj je nekako bilo drago. Laskalo joj je što je osvojila srce jednog zgodnog mladog komada.

Vozio je iza nje sve do njezina doma. Ona se zaustavila ispred kuće, a on se parkirao neposredno iza nje.

Kao i u brojnim drugim starim ulicama u Baltimoreu, i ovdje je postojao dugački trijem, zajednička veranda koja se protezala cijelom dužinom niza kuća, a na kojoj su susjedi sjedili i rashlađivali se u danima prije pojave klimatskih uređaja. Ona prijeđe terasu i zastane pred vratima, vadeći ključeve.

U tom trenutku iz patrolnog vozila izletjela su dva policajca s pištoljima u rukama. Odmah su zauzeli položaj iz kojeg su mogli zapucati i, ispruženih ruku, pištolje usmjerili prema Jeannie i Steveu.

Jeannie osjeti kako joj zastaje srce. Steven reče:

- Koji je vrag...

Jedan od policajaca prodere se:

- Policija! Ne mičite se!

Jeannie i Steve podignu ruke. Ali, policajci se nisu opuštali.

- Lezi dolje, majku ti jebem! - vikne jedan od njih. - Lice dolje, ruke na leđa!

I Jeannie i Steve ispruže se na pod. Policajci im priđu oprezno, kao da pred sobom imaju tempirane bombe. Jeannie reče:

- Ne mislite li da biste nam trebali reći o čemu je riječ?

- Vi možete ustati, gospođo - reče jedan od njih.

- Hej, baš vam hvala! - Ona se pridigne na noge. Srce joj je snažno udaralo, ali činilo joj se očitim da su policajci načinili neku glupu grešku. - Sad kada ste me gotovo nasmrt prestrašili, recite mi što se to, dovraga, događa?

Oni i dalje nisu odgovarali. Pištolji su im još uvijek bili usmjereni prema Steveu. Jedan od njih klekne pokraj njega i brzim, uvježbanim pokretom stavi mu lisice na ruke.

- E da znaš sad si uhićen, pederu jedan - reče mu policajac.

Jeannie reče:

- Ja sam žena vrlo širokih svjetonazora, ali je li sve ovo psovanje uistinu nužno? - Nitko nije obraćao pozornost na nju. Ona pokuša još jednom. - A što je on to navodno učinio?

U tom trenutku iza patrolnih se kola uz škripu guma zaustavi svijetloplavi *Dodge Colt* i iz njega iziđu dvije osobe. Jedna od njih bila je Mish Delaware, detektivka iz Odjela za suzbijanje seksualnog nasilja. Na sebi je imala istu suknju i bluzu kao jutros, no sada je nosila i laneni sako koji je tek djelomično skrivao pištolj koji joj je stajao na boku.

- Brzo ste stigli - reče jedan od policajaca iz patrole.

- Bila sam u blizini - odvrati ona. Tada pogleda Stevea, koji je ležao na podu. - Podignite ga - reče zatim.

Policajac uhvati Stevea za ruku i pomogne mu pri ustajanju.

- Da, to je on - reče Mish. - Ovo je tip koji je silovao Lisu Hoxton.

- Steven? - upita Jeannie s nevjericom u glas. *Isuse, a ja sam ga upravo namjeravala povesti u stan.*

- Silovao? - ponovi Steven.

- Patrola je uočila njegov automobil kako odlazi sa sveučilišta - reče Mish.

Jeannie sada prvi put primijeti Steveov automobil. Bio je to svijetlosmedi *Datsun*, star približno petnaest godina. Lisi se činilo da je vidjela silovatelja kako se vozi u starom bijelome *Datsunu*.

Početni šok i zbunjenost sada je zamijenilo racionalno razmišljanje. Policija sumnja u njega: to još ne znači i da je kriv. Gdje su dokazi? Ona reče:

- Ako ćete privoditi svakog muškarca koji se vozi u hrđavome *Datsunu*...

Misha joj u tom trenutku pruži neki papir. Bio je to letak na kojem se nalazio crno bijeli kompjuterski prikaz nekog muškarca. Jeannie je nepomično promatrala sliku. Doista je postojala sličnost sa Stevenom.

- Može biti on, ali i ne mora - reče Jeannie.

- Što vi radite s njim?

- On je moj ispitanik. Podvrgnuli smo ga ispitivanju u laboratoriju. Ne mogu vjerovati da je on silovatelj! - Rezultati ispitivanja pokazivali su da je Steven naslijedio karakter potencijalnog kriminalca, ali su isto tako pokazivali i da se nije razvio u stvarnog kriminalca.

Mish tada reče Stevenu:

- Možete li objasniti što ste radili jučer između sedam i osam navečer?

- Pa, bio sam na JF-u - odgovori Steven.

- Što ste radili?

- Ništa osobito. Trebao sam ići van s bratićem Rickyjem, no on je otkazao dogovor. Došao sam onamo kako bih vidio kamo to trebam doći danas ujutro. Nisam imao ništa drugo raditi.

To je izgledalo neuvjerljivo čak i Jeannie. *Možda je Steve doista silovatelj*, pomisli ona obeshrabreno. *Ali, ako jest, cijela teorija pada u vodu.*

Mish reče:

- Što ste radili za to vrijeme?

- Neko sam vrijeme gledao tenis. Potom sam otišao u neki bar u Charles Villageu i ondje proveo nekoliko sati. Propustio sam požar.

- Može li itko potvrditi ove vaše riječi?

- Pa... razgovarao sam s doktoricom Ferrami, premda tada još nisam znao o kome je riječ.

Mish se sada okrene prema Jeannie. Jeannie u njezinim očima ugleda neprijateljski izraz i prisjeti se njihova jutrošnjeg sukoba, kada je Mish nagovarala Lisu na suradnju. Jeannie reče:

- Bilo je to nakon mog teniskog meča, nekoliko minuta prije izbijanja požara.

Mish reče:

- Znači, ne možete nam potvrditi gdje je bio kada se dogodilo silovanje.

- Ne, ali reći ću vam nešto drugo. Cijeli sam dan ovog čovjeka podvrgavala ispitivanjima i mogu vam reći da nema psihološke karakteristike silovatelja.

Mish joj uputi prijeziran pogled.

- To nisu dokazi.

Jeannie je u ruci još uvijek držala letak.

- Kao ni ovo, čini mi se. - Ona tada od papira načini lopticu i baci je na pločnik. Mish kratkim pokretom glave da znak policajcima.

- Idemo.

Tada se javi Steven, jasnim, smirenim glasom.

- Čekajte malo.

Oni neodlučno zastanu.

- Jeannie, baš me briga za ove tipove, ali želim ti reći da nisam kriv i da nikada ne bih učinio takvo što.

Vjerovala mu je. Pitala se zbog čega. Samo zbog toga što joj je za teoriju potrebno da bude nedužan? Ne: raspolagala je psihološkim testovima koji su pokazivali da kod njega nema nijedne karakteristike svojstvene kriminalcima. Ali, bilo je tu i još nešto: njezina intuicija. Uz njega se osjećala sigurno. Nije emitirao nikakve pogrešne signale. Slušao je kad bi govorila, prema njoj nije bio nasilan, nije se služio neprimjerenim dodirima, nije pokazivao nimalo ljutnje ili neprijateljskog raspoloženja. Volio je žene, a nju je poštovao. On nije silovatelj.

Ona reče:

- Želiš li da nekoga nazovem? Tvoje roditelje?

- Ne - reče on odlučno. - Samo bi se zabrinuli. A sve ovo bit će gotovo za koji sat. Tada ću im sve ispričati.

- Večeras te ne očekuju kod kuće?

- Rekao sam im da ću možda ponovno prespavati kod Rickyja.

- No, dobro, ako si siguran... - reče ona neodlučno.

- Siguran sam.

- Idemo - reče Mish nestrpljivo.

- Čemu tolika prokleta žurba? - otrese se Jeannie. - Trebate uhititi još neke nedužne ljude?

Mish je bijesno pogleda.

- Imate li mi još što reći?

- Što će biti dalje?

- Pred svjedoka ćemo poredati više osoba. Prepustit ćemo Lisi Hoxton da odredi je li ovo čovjek koji ju je silovao. - Potom podrugljivom smjernošću doda: - Ako vi nemate ništa protiv, doktorice Ferrami...

- U redu je... - reče Jeannie.

Stevea su u grad odvezli blijedoplavim *Dodge Coltom*. Vozila je detektivka, a drugi policajac, krupni bijelac s brkovima, sjedio je pokraj nje, nekako stiješnjen u tom malom automobilu. Oboje su šutjeli.

Steve je bez riječi kiptio od bijesa. Zašto bi, dovraga, sada trebao biti u ovom neudobnom automobilu, s lisicama na rukama, kada bi zapravo trebao sjediti u stanu Jeannie Ferrami i u ruci držati rashlađeno piće? Samo neka što brže završe s ovim i to je sve.

Sjedište policijske uprave nalazilo se u zdanju od ružičastoga granita u četvrti Baltimorea s najviše javnih kuća, među topless-barovima i prodavaonicama pornografskih medija. Uspevši se prilaznom rampom, zaustavili su se na parkiralištu smještenom unutar zgrade. Na njemu je bilo puno patrolnih kola i jeftinih malenih automobila poput *Colta*.

Stevea su dizalom povelili gore i smjestili ga u sobu bez prozora, sa žuto obojenim zidovima. Skinuli su mu lisice i potom ga ostavili samog. On je pretpostavio da su zaključali vrata i nije ih išao provjeravati.

U prostoriji se nalazio stol, te dva tvrda plastična stolca. Na stolu je stajala pepeljara u kojoj su bila dva opuška, oba tek filteri, a na jednom od njih vidjeli su se tragovi ruža za usne. Na vratima se nalazio otvor pokriven neprozirnim staklom: Steve nije mogao vidjeti ništa s druge strane, no pretpostavljao je da oni vide njega.

Pogledavši pepeljaru, on požali zbog toga što ne puši. Bila bi to aktivnost kojom bi se mogao zaokupiti u ovoj žutoj ćeliji. Umjesto toga, stao je koračati gore-dolje.

Samome sebi govorio je da ne može biti ni u kakvoj stvarnoj nevolji. Uspio je pogledati kompjutersku sliku na letku, i premda je manje-više izgledala poput njega, to ipak nije bio on. Nije bilo sumnje u to da je sličan silovatelju, ali kada se nađe rame uz rame s još nekolicinom visokih mladića, žrtva neće pokazati na njega. Naposljetku, jadnica je morala dugo i intenzivno promatrati lice pokvarenjaka koji joj je to učinio: to lice zacijelo će joj biti urezano u pamćenje. Stoga pri identifikaciji neće pogriješiti.

Ali, policija nema nikakva prava ostavljati ga da ovako čeka. U redu, trebaju ga eliminirati kao sumnjivu osobu, ali to ne mora potrajati čitavu noć. On je čestit građanin koji se pridržava zakona.

Pokušavao je sagledati vedriju stranu cijele situacije. Pruža mu se prilika da iz prve ruke promatra američki pravosudni sustav na djelu.

Jednoga će dana i sam biti odvjetnik: ovo će biti korisno iskustvo. Kad bude zastupao klijenta optuženog za neki zločin, znat će kroz što sve ta osoba prolazi u policijskome pritvoru.

Jednom je već vidio policijsku stanicu iznutra, ali tada je to bio jedan posve drukčiji osjećaj. Bilo mu je tek petnaest godina. Na policiju je došao s jednim od nastavnika. Odmah je priznao zločin i otvoreno ispričao sve što se dogodilo. Na njemu su se jasno vidjele ozljede: bilo je posve očito da tučnjava nije bila jednostrana. Po njega su zatim došli roditelji i odveli ga kući.

Nikada u životu nije bio toliko postuđen kao tada. Kada su mama i tata ušli u tu prostoriju, Steve bi bio najradije propao u zemlju. Tata je izgledao krajnje poniženo; na maminu licu odražavala se duboka bol; oboje su izgledali zbunjeno i povrijeđeno. Tada je jedva uspio ne briznuti u plač, a grlo bi mu se i sada još uvijek stegnulo kad god bi se sjetio tog događaja.

Ali, ovo sad bilo je drukčije. Ovoga puta bio je nedužan. Ona detektivka je ušla u sobu, noseći kartonski fascikl. Bila je svukla sako, ali za pojasom je još uvijek imala pištolj. Bila je to privlačna crnkinja stara četrdesetak godina, tek pomalo punašna, držanja koje je govorilo da je ona tu glavna.

Steve je pogleda s olakšanjem.

- Hvala Bogu - reče.

- Za što?

- Za to što se nešto događa. Ne želim ovdje provesti čitavu prokletu noć.

- Hoćete li, molim vas, sjesti? Steve sjedne.

- Ja sam narednica Michelle Delaware. - Ona tada iz fascikla izvadi neki papir i odloži ga na stol. - Puno ime i adresa?

Steve joj reče, a ona njegov odgovor upiše na obrazac.

- Dob?

- Dvadeset dvije.

- Obrazovanje?

- Završio sam college.

Ona to upiše na obrazac, a onda ga okrene prema njemu. Pri vrhu papira pisalo je:

POLICIJSKA UPRAVA BALTIMORE, MARYLAND

OBJAŠNJENJE PRAVA Obrazac. br. 69

- Molim vas, pročitajte ovih pet rečenica, i pokraj svake od njih, na označena mjesta, upišite inicijale. - Ona mu pruži olovku.

On pročita rečenice s obrasca i stane se potpisivati.

- Morate ih pročitati naglas - reče ona.

On se na trenutak zamisli.

- Tako da se uvjerite da sam pismen? - upita.

- Ne. Nego zbog toga da se kasnije ne možete pretvarati da ste nepismeni i tvrditi kako niste znali koja su vam prava.

Bilo je to nešto što se nije učilo na pravnome fakultetu.

On pročitao:

- *Ovime vas izvješćujemo da: Prvo, imate apsolutno pravo na potpunu šutnju.* - Potom u prazni prostor na kraju retka upiše SL, a zatim nastavi čitati, početnim slovima potvrđujući svaku rečenicu. - *Drugo, što god izrečete ili napišete moći će biti upotrijebljeno protiv vas na sudu. Treće, imate pravo u bilo kojem trenutku razgovarati s odvjetnikom, prije bilo kakvog ispitivanja, prije odgovaranja na bilo kakva pitanja, ili tijekom ispitivanja. Četvrto, želite li odvjetnika, a ne možete ga platiti, nitko vas neće ispitivati, a od suda će biti zatraženo da vam dodijeli pravnog zastupnika. Peto, pristanete li odgovarati na pitanja, možete prekinuti u bilo kojem trenutku i zatražiti odvjetnika, i nakon toga nitko vas više neće ispitivati.*

- A sada se, molim vas, potpišite. - Ona mu pokaže na obrazac. - Ovdje i ovdje.

Prvo mjesto određeno za potpis nalazilo se ispod rečenice:

PROČITAO SAM GORE NAVEDENA OBJAŠNJENJA SVOJIH PRAVA I POSVE IH RAZUMIJEM.

Potpis

Steve se potpiše.

- I odmah ispod toga - reče ona.

Voljan sam odgovarati na pitanja, i zasad ne tražim odvjetnika. Odluku o tome da odgovaram na pitanja bez nazočnosti odvjetnika donio sam bez prisile i dobrovoljno.

Potpis

On se potpiše i reče:

- Kako, dovraga, natjerate prave krivce da to potpišu?

Ona mu ne odgovori. Štampanim slovima napisavši svoje ime, ona se potpiše na dnu obrasca. Potom ga vrati u fascikl i pogleda Stevea.

- U velikoj ste nevolji, Steve - reče. - Ali, izgledate mi kao pošten tip. Zašto mi lijepo ne ispričate što se dogodilo?

- Ne mogu - reče on. - Nisam bio ondje. Čini se da jednostavno izgledam kao budala koja je to učinila.

Ona se udobno nasloni na naslon stolca, prekriži noge i prijateljski mu se nasmiješi.

- Poznajem muškarce - reče mu tada prisnim tonom. - Znam da osjećaju određene porive.

Da ne znam tko je, pomisli Steve, po njezinu bih držanju zaključio da mi se nabacuje.

Ona nastavi:

- Onda ću ja vama reći što mislim. Privlačan ste muškarac, neodoljivo ste joj se dopali.

- Nikada nisam ni vidio tu ženu, narednice.

Ona se nije obazirala na njegove riječi. Nagnuvši se preko stola, položi svoju ruku na njegovu.

- Mislim da vas je izazvala.

Steve pogleda njezinu ruku. Imala je lijepe nokte, njegovane, ne predugačke, premazane prozirnim lakom. No, koža joj je bila naborana: bilo joj je više od četrdeset, možda četrdeset i pet. Govorila je zavjereničkim tonom, kao da želi reći: "*Ovo ostaje samo između vas i mene*".

- To je tražila, to ste joj i dali. Nije li tako?

- Zašto, dovraga, mislite da je tako? - upita Steve razdraženo.

- Znam kakve su djevojke. Mamila vas je, a onda se, u posljednjem trenu, predomislila. Ali, tada je bilo prekasno. Muškarac ne može jednostavno prestati, samo tako, barem ne pravi muškarac.

- O, čekajte malo, sada mi je jasno - reče Steve. - Osumnjičeni se složi s vama, uvjeren da si tako popravljaja položaj; ali time zapravo priznaje da je došlo do spolnoga čina i vaš je posao tako napola dovršen.

Narednica Delaware ponovno se odmakne, uz iziritiran izraz lica, i Steve zaključio da je pogodilo. Ona sada ustane.

- U redu, pametnjakoviću, dođi sa mnom.

- Kamo idemo?

- U ćelije.

- Čekajte malo. Kada će se održati identifikacija?

- Čim uspijemo doći do žrtve i dovesti je ovamo.

- Ne možete me zadržavati u beskraj bez neke vrste sudskog postupka.

- Možemo te zadržati dvadeset četiri sata bez ikakvog postupka, stoga zašuti i idemo.

Dizalom ga je povela dolje, a potom kroz neka vrata u predvorje obojeno sumornom narančastosmeđom bojom. Natpis na zidu podsjećao je policajce da za vrijeme pretresa privedenim sumnjivcima ostavljaju lisice na rukama. Ključar, crni policajac pedesetih godina, stajao je za visokim prijamnim stolom.

- Bok, Spike - reče narednica Delaware. - Dovala sam ti jednog pametnjakovića s faksa.

Tamničar se naceri.

- Ako je tako pametan, što onda radi ovdje?

Oboje se tada nasmiju. Steve pomisli kako treba zapamtiti da policajcima ubuduće ne govori kako im je prozreo namjere. Bila je to njegova mana: isto tako suprotstavljao se i nastavnicima u školi. Nitko ne voli pametnjakoviće.

Policajac Spike bio je malen i snažan, sa sijedom kosom i tankim brčićima. Izgledao je živahno, no pogled mu je bio hladan. On sada otvori čelična vrata.

- I ti ideš do ćelija, Mish? - upita. - Ako ideš, moram zatražiti da odložiš oružje.

- Ne, zasad sam gotova s njim - reče ona. - Kasnije će ići na identifikaciju. - Potom se okrene i ode.

- Ovuda, dečko - reče tamničar Steveu. On uđe.

Našao se u bloku s ćelijama. Zidovi i pod bili su iste onakve prljave boje. Steveu se činilo da se dizalo zaustavilo na prvome katu, no ovdje nije bilo nikakvih prozora, i sada mu je izgledalo kao da je u nekakvoj špilji duboko pod zemljom i da će mu biti potrebno puno vremena kako bi se vratio na površinu.

U malome predvorju nalazio se radni stol, te fotoaparat na stalku. Spike s jedne police uzme nekakav obrazac. Iako mu je bio okrenut naopako, Steve razabere naslov:

*POLICIJSKA UPRAVA BALTIMORE, MARYLAND
IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTI ZATVORENIKA OBRAZAC 92/12*

Tamničar skine poklopac s kemijske olovke i stane ga ispunjavati. Kad je završio, rukom pokaže jedno mjesto na podu i reče:

- Stani točno ondje.

Steve stane pred fotoaparat. Spike pritisne dugme i Stevea zaslijepi bljesak.

- Okreni se postrance.

Novi bljesak. Spike potom izvadi pravokutnu karticu na kojoj je ružičastom tintom bilo otisnuto:

FBI MINISTARSTVO PRAVOSUĐA SAD WASHINGTON, D. C. 20537

Spike pritisne Steveove prste na jastučić s tintom, a potom na mjesta na kartici označena s *1. D. PALAC*, *2. D. KAŽIPRST* i tako dalje. Steve primijeti da Spike, unatoč tome što je sitan, ima velike šake s izraženim venama. Dok je to radio, Spike, razgovora radi, reče:

- U gradskome zatvoru u aveniji Greenmount imamo novi *Središnji ured za privođenje* i oni imaju računalo koje ti uzima otiske bez tinte. To je nešto poput velikog aparata za fotokopiranje: samo pritisneš dlanove na staklo. Ali, mi ovdje još uvijek koristimo ovaj stari prljavi sustav.

Steve uvidi da ga počinje obuzimati stid, premda nije počinio nikakav zločin. Bio je to djelomično zbog sumorne atmosfere, ali najviše zbog osjećaja bespomoćnosti. Sve od trenutka kad su policajci ispred Jeanniene kuće izletjeli iz patrolnih kola, vode ga uokolo poput kakve životinje koja se ne može nimalo kontrolirati. Čovjek tako brzo ostane bez imalo samopoštovanja.

Kad su završili s otiscima, dopušteno mu je da opere ruke.

- Dopustite mi da vas odvedem u vaš apartman - reče Spike veselo.

Potom povede Stevea hodnikom na čije su se obje strane nalazile ćelije. Svaka ćelija bila je približno kvadratna. Na strani okrenutoj prema hodniku nije bilo nikakvog zida, već samo rešetke, tako da je svaki djelić ćelije izvana bio lako vidljiv. Kroz rešetke, Steve je primijetio da se u svakoj ćeliji nalazi metalni ležaj učvršćen za zid, te nužnik i umivaonik od nehrdajućeg čelika. Zidovi i ležaji bili su obojeni narančastosmeđom bojom i prekriveni grafitima. Nužnici su bili bez poklopca. U tri-četiri ćelije vidio je po jednog muškarca kako beživotno leži na ležaju, no većina ćelija bila je prazna.

- Ponedjeljak je miran dan ovdje u *Holiday Innu* u ulici Lafayette - našali se Spike.

Steve se ne bi bio uspio nasmijati ni da je znao da će si time spasiti život.

Spike se zaustavi ispred jedne prazne ćelije. Steve se zapilji unutra dok je policajac otključavao vrata. Ondje nije moglo biti riječi ni o kakvoj vrsti privatnosti. Steve uvidi da će, zatreba li mu nužnik, to morati obaviti posve nezaklonjen od pogleda bilo koga, muškarca ili žene, tko se tada nađe na hodniku. To ga je nekako ponizilo više nego bilo što drugo.

Spike otvori vrata i uvede ga unutra. Vrata se potom zatvore uz tresak i Spike ih zaključa.

Steve sjedne na ležaj.

- Kriste svemogući, kakva rupa -reče.

- Čovjek se navikne - reče Spike vedro i ode.

Nekoliko trenutaka kasnije vratio se s kutijom od stiropora.

- Ostala mi je jedna večera - reče. - Pržena piletina. Hoćeš?

Steve pogleda kutiju, a zatim otvoreni nužnik, te odmahne glavom.

- Ne, hvala - reče. - Mislim da nisam gladan.

10.

Berrington je naručio pjenušac.

Jeannie bi nakon ovakvog dana više voljela dobar gutljaj *Stolichnaye* s ledom, no žestoko piće ne može ostaviti dobar dojam ni na jednog poslodavca, stoga je odlučila tu želju ostaviti u sebi.

Pjenušac je značio romantičnu atmosferu. Pri svim dotadašnjim društvenim susretima, on je prije bio šarmantan nego željan iskazivanja ljubavnih osjećaja. Hoće li joj se sada nabacivati? Zbog toga je osjećala nelagodu. Još nikada nije upoznala muškarca koji zna dostojanstveno podnijeti odbijanje. A ovaj je muškarac njezin šef.

Nije mu rekla ni za Stevea. Nekoliko puta tijekom večere to je već zamalo učinila, ali nešto ju je ipak zadržavalo. Ako se, unatoč svim njezinim očekivanjima, pokaže da je Steve ipak kriminalac, njezina će se teorija odjednom naći na klimavim nogama. Ali, nije voljela očekivati loše novosti. Prije nego što se to dokaže, neće pothranjivati sumnje. I bila je sigurna da će se pokazati kako je riječ o užasnoj pogrešci.

Razgovarala je s Lisom.

- Uhitili su Brada Pitta! - rekla joj je.

Lisa je bila užasnuta kada je doznala da je taj tip cijeli dan proveo u *Ludnici*, na njezinu radnome mjestu, i da ga je Jeannie zamalo uvela u svoj dom. Jeannie joj je objasnila kako je sigurna da Steve nije silovatelj. Kasnije je uvidjela da vjerojatno i nije trebala nazvati Lisu: taj korak mogao bi se prikazati kao pokušaj utjecanja na svjedoka. Što ne znači da je bila riječ o nečemu uistinu važnom. Lisa će pogledati niz mladih bijelaca i tada ili ugledati ili neće ugledati muškarca koji ju je silovao. Pritom se teško može dogoditi da pogriješi.

Jeannie je razgovarala i sa svojom majkom. Danas ju je posjetila Patty, s trojicom sinova, i mama je živahno pričala o tome kako su se dječaci rastrčali hodnicima doma. Na sreću, činilo se da je zaboravila da je u *Bella Vistu* došla tek jučer. Pričala je kao da ondje živi već godinama i predbacila Jeannie što je ne posjećuje češće. Nakon tog razgovora, Jeannie se osjećala nešto bolje.

- Kakav ti je bio lubin? - upita Berrington, prekidajući joj misli.

- Fantastičan. Vrlo ukusan.

On vrškom kažiprsta desne ruke pogladi obrve. Zbog nekog nepoznatog razloga, njoj se učini da je taj pokret zapravo znak kojim pokazuje

zadovoljstvo samim sobom.

- Sada ću ti postaviti jedno pitanje i od tebe očekujem iskren odgovor. -
On se nasmiješi, kako ga ne bi shvatila preozbiljno.

- U redu.

- Voliš li slatko?

- Da. Smatraš me ženom koja bi o takvoj stvari bila neiskrena?

On odmahne glavom.

- Rekao bih da nema puno toga u čemu si neiskrena.

- Vjerojatno ne dovoljno. Već je bilo ljudi koji su mi govorili da sam netaktilna.

- To ti je najveća mana?

- Vjerojatno bih došla još do koječega da bolje razmislim. Koja je tvoja najveća mana?

Berrington odgovori bez imalo oklijevanja.

- Zaljubljenost.

- A to je mana?

- Jest ako se zaljubljuješ prečesto.

- Ili ako to činiš s više osoba u isto vrijeme, čini mi se.

- Možda bih trebao pisati Lorraine Logan i tražiti savjet.

Jeannie se nasmije, ali nije željela da razgovor skrene na Stevena.

- Tko ti je najdraži slikar? - upita ga.

- Pokušaj pogoditi.

Berrington je superdomoljub, stoga mora biti sentimentaln, zaključ
ona.

- Norman Rockwell?

- Nikako! - Činilo se da je iskreno užasnut. - Običan vulgarni ilustrator!
Ne, kad bih si mogao priuštiti skupljanje slika, kupovao bih američke impresioniste. Zimske pejzaže Johna Henryja Twachtmana. Volio bih imati *Bijeli most*. A ti?

- Sada ti moraš pogađati.

On se na trenutak zamisli.

- Joan Miro.

- Zbog čega?

- Nekako mislim da voliš odvažne namaze boja.

Ona kimne.

- Dobro opažaš. Ali, nisi posve u pravu. Miro mi je odviše zbrkan. Više volim Mondriana.

- Ah, da, svakako. Pravilne linije

- Upravo tako. Dobar si...

On slegne ramenima, a njoj tada padne na pamet kako je ovakve igrice vjerojatno igrao s brojnim ženama.

Ona sada uroni žličicu u desert od manga. Ovo nikako nije poslovna večera. Ubrzo će morati donijeti konačnu odluku o tome kakav će odnos imati s Berringtonom.

Već godinu i pol nije se poljubila ni s jednim muškarcem. Otkako ju je ostavio Will Temple, sve do danas nije čak ni izlazila. To nije bilo zbog ljubavi prema Willu: više ga nije voljela. Ali, bila je na oprezu. Međutim, izluđivao ju je samostanski život. Nedostajao joj je netko dlakav u postelji; nedostajali su joj muški mirisi, ulje za bicikl i oznojeni dresovi i whiskey, a najviše od svega nedostajao joj je seks. Kada bi radikalne feministice govorile o tome kako je penis neprijatelj, Jeannie im je željela odgovoriti: "*Govori u svoje ime, sestro*".

Ona sada nakratko pogleda Berringtona, koji je pomno jeo jabuke sa šećernim preljevom. Sviđao joj se, unatoč odvratnim političkim stavovima. Bio je pametan, njezini muškarci jednostavno su morali biti inteligentni, i znao je kako steći naklonost. Cijenila ga je zbog znanstvenih dostignuća. Bio je vitak i u dobroj formi, vjerojatno je bio vrlo iskusan i vješt ljubavnik, a imao je i lijepe plave oči.

Ipak, bio je prestar. Voljela je zrele muškarce, ali ne toliko zrele.

Kako ga može odbiti a da time ne upropasti karijeru? Možda će najbolje biti pretvarati se da njegovu pažnju tumači kao ljubaznost i očinsku brigu. Na taj način možda će moći izbjeći izravno odbijanje.

Ona otpije gutljaj pjenušca. Poslužitelj joj je neprestano dopunjavao čašu i na koncu više nije znala koliko je popila, no svakako joj je bilo drago što ne mora voziti.

Potom su naručili kavu. Jeannie je zatražila dvostruki espresso kako bi se otriježnila. Pošto je Berrington platio račun, dizalom su se spustili do parkirališta i ušli u njegov srebrni *Lincoln Town Car*.

Berrington je pošao uz luku i skrenuo na autocestu *Jones Falls*.

- Ovo je gradski zatvor - reče, rukom pokazujući prema zdanju nalik utvrdi koje je zauzimalo čitav jedan ulični blok. - Ondje je šljama ovoga svijeta.

Ondje je možda i Steve, pomisli Jeannie.

Kako je čak i mogla pomisliti na to da bi spavala s Berringtonom? Prema njemu nije osjećala ni tračak topline ili naklonosti. Osjećala je stid već i zbog toga što se nakratko poigravala tom pomišlju. U trenutku kad je

zaustavio automobil uz pločnik ispred njezine kuće, ona odlučnim glasom reče:

- Onda, Berry, hvala ti za ugodnu večer. - Hoće li joj on pružiti ruku, pitala se, ili će je pokušati poljubiti? Pokuša li je poljubiti, okrenut će mu obraz.

No on nije učinio ništa od toga.

- Kod kuće mi ne radi telefon, a prije spavanja moram obaviti još jedan razgovor - reče on. - Smijem li se poslužiti tvojim telefonom?

Teško da je mogla reći: "*Dovraga, nikako, potraži neku govornicu*". Činilo se da će se morati uhvatiti u koštac s ozbiljnim pokušajem.

- Svakako - reče ona, potiskujući uzdah. - Dođi. - Pitala se može li kako izbjeći da mu ponudi kavu.

Ona žurno iziđe iz automobila i prva krene preko terase. Iza ulaznih vrata bilo je maleno predvorje u kojem su se nalazila dvoja vrata. Jedna od njih bila su ulaz u stan u prizemlju u kojem je živio gospodin Oliver, umirovljeni lučki radnik. Druga, Jeanniena vrata, vodila su na stube kojima se dolazilo do njezina stana na prvome katu.

Ona se zbunjeno namršti. Ta vrata bila su otvorena.

Ona uđe i povede ga stubama. Na njihovu vrhu gorjelo je svjetlo. To je bilo neobično: iz stana je otišla prije mraka.

Stubama se dolazilo izravno u dnevnu sobu. Ona uđe i vrisne. Stajao je uz njezin hladnjak i u ruci držao bocu votke. Bio je neuredan i neobrijan i činilo se da je pomalo pijan. Iza nje, Berrington upita:

- Što se događa?

- Potrebno ti je bolje osiguranje stana, Jeannie - reče muškarac koji je stajao kod hladnjaka. - Otvorio sam ti sve brave za desetak sekundi.

Berrington upita:

- Tko je, dovraga, to?

Glasom koji je jasno odražavao šok, Jeannie upita:

- Kada si izišao iz zatvora, tata?

11.

Prostorija za identifikaciju nalazila se na istome katu s ćelijama.

U njezinu predvorju stajala su još šestorica muškaraca približno Steveove dobi i građe. Pretpostavio je da je riječ o policajcima. Nisu mu se obraćali i izbjegavali su njegov pogled. Prema njemu su se odnosili kao

prema kakvome zločincu. Želio im je reći: "*Hej, dečki, ja sam na vašoj strani, nisam silovatelj, nedužan sam.*"

Svi su morali skinuti satove i nakit i navući bijele kombinezone koji su im prekrili odjeću. Dok su se spremali, neki mladi muškarac u odijelu uđe u prostoriju i reče:

- Tko je od vas, molit ću, osumnjičeni?

- Ja sam - reče Steve.

- Zovem se Lew Tanner, javni sam pravobranitelj - reče mu muškarac. - Ovdje sam kako bih se pobrinuo za valjanost postupka identifikacije. Imate li kakvih pitanja?

- Koliko će mi trebati da nakon identifikacije odem odavde? - upita Steve.

- Pod pretpostavkom da ne budete identificirani kao silovatelj, par sati.

- Dva sata! - reče Steve ogorčeno. - Moram li se vraćati u onu jebenu ćeliju?

- Na žalost, da.

- Isuse Kriste!

- Zamolit ću ih da vas otpuste što je brže moguće - reče Lew. - Još nešto?

- Ne, hvala.

- U redu. - On potom iziđe.

Tamničar povede sedmoricu muškaraca na malenu pozornicu. Iza njih nalazio se zaslون na kojem su bile ucrtane linije koje su pokazivale koliko je tko visok, te brojevi od jedan do deset koji su označavali mjesta. Bili su osvjetljeni jakim reflektorima, a staklena pregrada odvajala je taj povišeni prostor od preostalog dijela prostorije. Muškarci nisu mogli vidjeti kroz zaslون, ali su mogli čuti što se iza njega događa.

Neko vrijeme nije se čulo ništa osim koraka i povremenih prigušenih glasova, odreda muških. A onda je Steve začuo jasno prepoznatljive ženske korake. Trenutak kasnije, začuo se neki muški glas. Činilo se da čovjek čita s neke kartice ili mehanički ponavlja bezbroj puta izrečeni tekst.

- Pred vama je sedam osoba. Razlikovat ćete ih samo po brojevima. Ako vam je bilo tko od njih nešto učinio, ili učinio nešto u vašoj nazočnosti, želim da mi kažete njegov broj i isključivo broj. Želite li da netko od njih nešto kaže, recimo bilo koju kombinaciju određenih riječi, reći ćemo mu da to i učini. Želite li da se okrenu leđima ili postrance, to će učiniti skupno. Prepoznajete li među njima nekog tko vam je nešto učinio ili je učinio nešto u vašoj nazočnosti?

Usljedila je tišina. Steveovi su živci bili napeti poput žica na gitari,

premda je bio posve uvjeren da ga žena neće izdvojiti. Duboki ženski glas tada reče:

- Na glavi je imao šešir.

To je glas obrazovane žene iz srednje klase, otprilike moje dobi, zaključio Steve.

Muški glas reče:

- Imamo šešire. Želite li da svi stave šešire? - Bila je to nekakva kapa. Šilterica kakvu nose igrači baseballa.

Steve je u njezinu glasu čuo nervozu i napetost, ali i odlučnost. Nije bilo ni tračka prijetvornosti. Po njezinu se glasu moglo zaključiti da je riječ o ženi koja će reći istinu, čak i kada je u šoku. On osjeti malo više samopouzdanja.

- Dave, pogledaj imamo li u ovom ormaru sedam šilterica. - Uslijedila je stanka od nekoliko minuta. Steve je nestrpljivo škrgutao zubima. Neki glas promrmljao je: - Bože sveti, nisam znao da imamo ovoliko stvari... naočale, brkovi...

- Bez nepotrebnog brbljanja, Dave - reče prvi muškarac. - Ovo je službeni postupak.

Nakon toga, neki se detektiv konačno sa strane pojavio na pozornici i svakome od njih dao po jednu kapu. Svi su ih stavili na glavu i detektiv je otišao.

S druge strane zaslona čulo se kako je žena počela plakati. Muški glas ponovi već poznate riječi.

- Prepoznajete li među njima nekoga tko vam je nešto učinio ili je učinio nešto u vašoj nazočnosti? Ako je odgovor potvrđan, želim da mi kažete njegov broj, i isključivo broj.

- Broj četiri - reče ona kroz jecaj. Steve se okrene i pogleda pozadinu. Broj četiri bio je on.

- Ne! - poviče. - To ne može biti istina! To nisam bio ja! Muški glas reče:

- Broj četiri, jeste li čuli?

- Dakako da sam čuo, ali ja to nisam učinio!

Drugi muškarci već su odlazili s pozornice.

- Za ime Božje! - Steve je nepomično buljio u neprozirno staklo, usrdno šireći ruke. - Kako ste mogli izdvojiti mene? Ne znam čak ni kako izgledate!

Muški glas s druge strane reče:

- Molim vas, gospođo, ne govorite ništa. Puno vam hvala na suradnji. Dođite, ovuda ćemo izići.

- Ovdje nešto nije u redu, zar vam to nije jasno? - poviče Steve.

Tada se pojavi tamničar Spike.

- Gotovo je, sinko, dođi - reče mu.

Steve se zagleda u njega. Na trenutak je bio u napasti da tom čovječuljku izbije zube. Spike ugleda taj izraz u njegovim očima i izraz njegova lica postane stroži.

- Nemojmo sada izazivati nikakve nevolje. Nemaš kamo pobjeći. - Potom uhvati Steveovu ruku poput kakve čelične stezaljke. Nije imalo smisla buniti se.

Steve je imao osjećaj da ga je netko toljagom udario u zatiljak. Ovaj udarac došao je iz vedra neba. Bespomoćno opuštenih ramena, on osjeti kako ga obuzima neizreciv bijes.

- Kako se to dogodilo? - upita se. - Kako je došlo do ovoga?

12.

Berrington upita:

- Tata?

Jeannie bi najradije bila odgrizla vlastiti jezik. Bilo je to nešto najgluplje što je uopće mogla reći: "*Kada si izišao iz zatvora, tata?*" Samo prije nekoliko minuta, Berrington je ljude u gradskome zatvaru opisao kao šljam ovoga svijeta.

Bila bi najradije propala u zemlju. Bilo je već dovoljno što joj je šef ovako doznao da joj je otac profesionalni provalnik. To što ga je Berrington sada i osobno vidio, bilo je još gore. Na licu su mu se vidjeli tragovi pada, dok su mu obrazi već nekoliko dana bili neobrijani. Na sebi je imao prljavu odjeću, a miris koji se oko njega širio nije bio prodoran, ali je bio odvratn. Bilo ju je toliko stid da se nije uspijevala prisiliti da pogleda Berringtona.

A bilo je i trenutaka kada ga se nije toliko stidjela. Bilo je to davno i tada su joj osjećaji bili posve drukčiji: u usporedbi s njim, očevi drugih djevojčica bili su dosadni i naporni. Bio je zgodan i volio se zabavljati. Dolazio bi kući u novome odijelu i džepovima prepunim novca. Išli bi u kino, kupovali nove haljinice, jeli sladolede sa šlagom, a mama bi kupila lijepu spavaćicu i započela dijetu. Ali, on bi uvijek iznova odlazio i negdje oko devete godine ona je otkrila koji je tome uzrok. Rekla joj je Tammy Fontaine. Taj razgovor neće nikada zaboraviti.

- Pulover ti je užasan - rekla je Tammy.

- Tebi je nos užasan - odvratio joj je Jeannie dosjetljivo, a druge

djevojčice tada su se razišle.

- Tebi mama kupuje odjeću koja je stvarno nakazna.

- Tvoja je mama debela.

- Tvoj je tata u zatvoru.

- Nije.

- Je.

- Nije!

- Čula sam tatu kako to govori mami. Čitao je novine. *"Piše da je stari Pete Ferrami ponovno u zatvoru"*, rekao je.

- Lažeš, lažeš... Lažeš, lažeš - ponavljala joj je Jeannie, no duboko u srcu povjerovala joj je. To je bilo objašnjenje za sve: za neočekivane količine novca, jednako iznenadne nestanke, za duga izbivanja.

Jeannie se više nikada nije upuštala u takva školska zadirivanja. Svatko bi je mogao ušutkati samo da joj spomene oca. Za devetogodišnju djevojčicu to je bilo kao da je zadobila ozljedu zbog koje će cijeloga života biti invalidna. Kad god bi netko u školi nešto izgubio, imala je osjećaj da su svi pogledi prepuni optužbe usmjereni prema njoj. Nikada se nije uspjela osloboditi tog osjećaja krivnje. Kad god bi neka žena pogledala u torbicu i rekla: *"Dovraga, mislila sam da imam novčanicu od deset dolara,"* Jeannie bi osjetila kako joj lice postaje grimizno. Postala je opsjednuta poštenjem: pješačila bi i više od kilometra samo da vrati jeftinu kemijsku olovku, užasnuta mogućnošću da njezin vlasnik, u slučaju da je zadrži, kaže da je kradljivica poput oca.

A sada je on bio ovdje, pred njom, stajao je pred njezinim poslodavcem, prljav i neobrijan i vjerojatno bez novca.

- Ovo je profesor Berrington Jones - reče ona. - Berry, ovo je moj otac, Pete Ferrami.

Berrington je bio ljubazan. Stisnuo je tatinu ruku.

- Drago mi je, gospodine Ferrami - reče. - Vaša je kći vrlo osobita žena.

- Je, tak' je - reče tata i zadovoljno se naceri.

- Eto, Berry, sada znaš obiteljsku tajnu - reče ona rezignirano. - Tatu su odveli u zatvor, treći put, na dan kada sam uz najviše ocjene diplomirala na Princetonu. U zatvoru je proveo posljednjih osam godina.

- Moglo je biti i petnaest - reče njezin otac. - Na tom poslu imali smo i pucaljke.

- Hvala što si nam i to povjerio, tata. To će se mog šefa svakako dojmiti.

Činilo se da joj je otac zbunjen i povrijeđen, a ona u tom trenutku osjetila bol i sažaljenje, unatoč ljutnji. Njegova slabost naškodila je njemu jednako

koliko i njegovoj obitelji. Bio je jedna neuspjela kreacija Prirode. Taj nevjerojatan sustav koji održava ljudsku vrstu, neizmjereno kompleksan mehanizam DNA koji je Jeannie proučavala, programiran je tako da svaka osoba bude malo drukčija. Poput aparata za fotokopiranje s ugrađenom greškom. Rezultat bi katkada bio dobar: pokojni Einstein, Louis Armstrong ili Andrew Carnegie. A katkada bi to bio i poneki Pete Ferrami.

Jeannie se hitno mora riješiti Berringtona.

- Želiš li telefonirati, Berry, možeš se poslužiti telefonom u spavaćoj sobi.

- Ah, to može i pričekati - reče on.

Hvala Bogu.

- No, onda, hvala ti za iznimno lijepu večer. - Ona mu pruži ruku.

- Bio mi je užitak. Laku noć. - On joj s nelagodom stisne ruku i iziđe.

Jeannie se okrene prema ocu.

- Što se dogodilo?

- Pustili su me ranije zbog dobra vladanja. Slobodan sam. I, naravno, najprije sam htio vidjeti svoju djevojčicu.

- Odmah nakon što si tri dana proveo u druženju s alkoholom. - Bio je tako očito neiskren da ju je to vrijeđalo. Osjećala je kako je obuzima dobro joj poznati bijes. Zbog čega nije mogla imati oca poput sviju drugih?

On reče:

- No, hajde, budi dobra.

Bijes se sada povukao pred tugom. Nikada nije imala pravoga oca i nikada ga neće imati.

- Daj mi tu bocu - reče. - Priredit ću kavu.

On joj nevoljko pruži votku, a ona je vrati u hladnjak. Potom ulije vodu u aparat za kavu i uključi ga.

- Izgledaš starije - reče joj on. - U kosi ti vidim i par sijedih.

- No, hvala ti. - Ona izvadi šalice, mlijeko i šećer.

- Majka ti je rano posijedila.

- Uvijek sam držala da si za to kriv ti.

- Bio sam kod nje - reče on uz tračak ogorčenja u glasu. - Više ne živi tamo.

- Sada je u *Bella Visti*.

- To mi je rekla i susjeda. Gospođa Mendoza. Dala mi je tvoju adresu. Ne volim razmišljati o tvojoj majci na takvome mjestu.

- U tom je slučaju izvuci odande! - reče Jeannie s gorčinom u glasu. - Još uvijek ti je žena. Zaposli se, pronađi pristojan stan i počni se brinuti za nju.

- Znaš da to ne mogu. To nikada nisam mogao.

- Onda me nemoj kritizirati što ja to ne činim.

Ton mu je postao pun dodvoravanja.

- Nisam ti ništa prigovorio, dušo. Samo sam rekao da ne volim razmišljati o tvojoj majci u staračkome domu i to je sve.

- Ni meni se to ne sviđa, kao ni Patty. Pokušat ćemo prikupiti novac potreban da je izvučemo odande. - Jeannie osjeti iznenadnu navalu emocija, tako da se sada morala boriti sa suzama. - Dovraga, tata, dovoljno je teško i bez tebe koji samo sjediš i žališ se.

- U redu, u redu - reče on.

Jeannie s mukom proguta slinu. *Ne bih mu smjela dopustiti da tako djeluje na mene.* Ona promijeni temu.

- Što ćeš sada? Imaš li kakvih planova?

- Neko ću se vrijeme upoznavati sa situacijom.

To je značilo da će ispitivati mjesta pogodna za pljačku. Jeannie ne reče ništa. Bio je lopov i ona ga nije mogla promijeniti.

On zakašlje.

- Možda bi mi mogla dati par dolara da lakše započnem.

To ju je ponovno razljutilo.

- Reći ću ti što ću učiniti - reče ona hladnim glasom. - Dopustit ću ti da se otuširaš i obriješ, dok ti ja operem odjeću. Budeš li držao ruke podalje od boce s votkom, priredit ću ti jaja i prepečenac. Možeš posuditi pidžamu i spavati na kauču. Ali, od mene nećeš dobiti gotovine. Očajnički pokušavam doći do novca kako bih mogla mamu smjestiti na neko mjesto gdje će se prema njoj odnositi kao prema ljudskome biću i nemam ni dolara viška.

- U redu, srce - reče on uz mučenički izraz lica. - Razumijem te.

Ona ga pogleda. Na koncu, kada se mješavina stida, bijesa i sažaljenja povukla, ostala je samo čežnja. Iz dubine srca željela je samo da on bude sposoban brinuti se za sebe, da može ostati više od nekoliko tjedana na istome mjestu, da može raditi normalan posao, da može pružati ljubav i potporu i biti stabilan. Čeznula je za ocem koji bi bio pravi otac. I znala je da joj se želja nikada neće ostvariti. U njezinu srcu bilo je mjesta za oca i to mjesto zauvijek će ostati prazno.

U tom trenutku zazvonio je telefon. Jeannie podigne slušalicu.

- Molim?

Zvala ju je Lisa. Po njezinu glasu, činilo se da je uzrujana.

- Jeannie, to je bio on!

- Tko? Što?

- Onaj tip kojeg su uhitili dok je bio s tobom. Njega sam izdvojila na identifikaciji. On me silovao. Steven Logan.

- On te silovao? - upita Jeannie s nevjericom. - Jesi li sigurna?

- Nimalo ne sumnjam u to, Jeannie - reče Lisa. - O, Bože moj, bilo je to užasno kada sam mu ponovno vidjela lice. Isprva nisam ništa rekla, jer je bez kape izgledao drugačije. A onda im je detektiv svima dao kape i onda sam postala sto posto sigurna.

- Lisa, to ne može biti on - reče Jeannie.

- Kako to misliš?

- Rezultati testova koje je ispunio posve su suprotni. I neko sam vrijeme bila s njim, stekla sam određeni osjećaj o njemu.

- Ali, ja sam ga prepoznala. - Iz Lisina se glasa moglo razabrati da ju je ovo razdražilo.

- To je nevjerovatno. Ne mogu to shvatiti.

- To ti kvari teoriju, zar ne? Željela si da jedan blizanac bude dobar, a drugi loš.

- Da. Ali jedan suprotan primjer ne pobija cijelu teoriju.

- Žao mi je ako ti se čini da ti je zbog ovoga ugrožen projekt.

- To nije razlog zbog kojeg ti govorim da to nije on. - Jeannie uzdahne. - Dovraga i to, možda je doista on. Više ne znam. Gdje si ti sada?

- Kod kuće.

- Jesi li dobro?

- Da, sada sam dobro, sad kada je iza rešetaka.

- A doima se tako dragim.

- Takvi su najgori, rekla mi je Mish. Takvi koji na površini izgledaju savršeno normalno najpametniji su i najbezobzirniji. Uživaju u tome kada žene pate.

- Bože moj...

- Idem na spavanje, iscrpljena sam. Samo sam ti željela reći. Kako si ti provela večer?

- Tako-tako. Pričat ću ti sutra.

- Svejedno želim s tobom ići u Richmond.

Jeannie je namjeravala povesti Lisu kako bi joj pomogla u ispitivanju Dennisa Pinkera.

- Ide ti se?

- Da, doista želim nastaviti normalno živjeti. Nisam bolesna, ne treba mi oporavak.

- Dennis Pinker vjerojatno će biti slika i prilika Stevea Logana.

- Znam. Spremna sam na to.
- Ako si sigurna...
- Nazvat ću te rano ujutro.
- U redu. Laku noć.

Jeannie teško uzdahne i sjedne. Je li moguće da je Stevenova privlačna narav tek obična maska? *Ako je tako, onda svakako loše procjenjujem ljude*, pomisli ona. *A možda sam i loša znanstvenica: možda će se pokazati da su svi jednojajčani blizanci jednako skloni kriminalu.* Ona ponovno uzdahne.

Njezino vlastito zločinačko podrijetlo sjedilo je pokraj nje.

- Onaj ti je profesor simpatičan, ali mora biti stariji od mene! -reče joj. -
 Ima li nešto između vas dvoje ili ne?

Jeannie nabora nos.

- Kupaonica je ondje, tata - reče.

13.

Steve se ponovno našao u sobi za ispitivanja koja je imala žute zidove. U pepeljari su još uvijek bila ista ona dva opuška. Soba se nije nimalo promijenila, ali on jest. Prije tri sata bio je čestit građanin čiji je najveći prijestup bila vožnja brzinom od devedeset i pet kilometara na sat na prometnicama gdje je brzina ograničena na devedeset. A sada je bio silovatelj kojeg je policija uhitila, a žrtva prepoznala i optužila. Sada se našao u utrobi stroja pravde, na pokretnoj traci. Sada je kriminalac. Koliko god podsjećao samoga sebe da nije učinio ništa protuzakonito, nije se mogao osloboditi osjećaja bezvrijednosti i sramote.

Prije identifikacije bio je s detektivkom, narednicom Delaware. Sada je u sobu ušao drugi detektiv, muškarac, koji je također donio plavi fascikl. Bio je Steveove visine, ali znatno širi i teži, s kratkom čeličnosijedom kosom i čekinjastim brkovima. On sjedne i izvadi kutiju cigareta. Bez ijedne riječi, prstima lako udarivši po kutiji, izvuče cigaretu i pripali je, te odbaci šibicu u pepeljaru. Nakon toga otvori fascikl. U njemu se nalazio novi obrazac. Na ovom je pisalo

OKRUŽNI SUD DRŽAVE MARYLAND Za

(Grad/Okrug)

Gornja polovica obrasca bila je podijeljena u dva stupca naslovljena *TUŽITELJ* i *OPTUŽENI*. Nešto niže pisalo je:

NAVODI OPTUŽBE

Detektiv stane ispunjavati obrazac, i dalje ništa ne govoreći. Nakon što je ispisao nekoliko riječi, on podigne bijeli gornji papir i provjeri svaku od za njega pričvršćenih kopija: zelenu, žutu, ružičastu i svijetlosmeđu.

Gledajući obrazac sa suprotne strane stola, Steve uspije pročitati da se žrtva zove Lisa Margaret Hoxton.

- Kakva je ta žena? - upita.

Detektiv ga pogleda.

- Začepi gubicu! - reče mu. Povukavši dim, on nastavi pisati.

Steve se osjećao poniženo. Ovaj ga je čovjek zlostavljao, a on je jasno osjećao da ne može ništa poduzeti. Bila je to nova faza u postupku cilj kojeg je bio poniziti ga, usaditi mu osjećaj da je beznačajan i bespomoćan. *Ti kučkin sine, pomisli on, volio bih se s tobom susresti izvan ove zgrade, bez tvog prokletog pištolja.*

Detektiv sada stane ispunjavati rubrike predviđene za optužbe. U prvom redu upisao je nedjeljni datum, potom "*u sportskoj dvorani sveučilišta Jones Falls, Baltimore, Maryland*". Ispod toga napisao je: "*Silovanje, prvi stupanj*". U sljedeću rubriku ponovno je upisao mjesto i datum, a zatim: "*Napad s namjerom silovanja*".

Potom uzme drugi list i na njega doda još dvije optužbe:

"*Zlostavljanje*" i "*Protuprirodni blud*".

- Protuprirodni blud? - upita Steve iznenađeno.

- Začepi tu jebenu gubicu.

Steve je bio pripravan udariti ga posred lica. *Ovo čini namjerno, reče samome sebi. Tip me želi isprovocirati. Udarim li ga, imat će dobar izgovor i tada će pozvati još trojicu tipova da me drže dok me on tuče do besvijesti. Nemoj to činiti, obuzdaj se.*

Kada je završio s pisanjem, detektiv okrene dva obrasca i odgurne ih prema Steveu.

- U velikim si govnama, Steve. Pretukao si djevojku, silovao je i prisilio na analni seks...

- Ne, nisam.

- Začepi tu jebenu gubicu.

Steve se ugrize za usnu i ostane šutjeti.

- Ljigavče jedan. Ti si obično govno. Pristojni ljudi s tobom ne žele biti čak ni u istoj sobi. Pretukao si je, silovao i još je natjerao da ti se okrene. Znam da ti to nije prvi put. To činiš već neko vrijeme. Prepreden si i

planiraš akcije i dosad si se uvijek izvlačio. Ali, sada si naš. Žrtva te identificirala. Drugi svjedoci u to su te vrijeme vidjeli u blizini mjesta zločina. Za sat vremena ili malo više, čim narednica Delaware od dežurne sudske službe dobije nalog za pretres ili uhićenje, odvest ćemo te u bolnicu *Mercy*, gdje će ti uzeti uzorak krvi i pročešljati ti stidne dlake, te pokazati da tvoja DNA odgovara onome što smo pronašli u žrtvinoj vagini.

- Koliko to traje... to ispitivanje DNA?

- Začepi već jednom. Gotov si, Steve. Znaš li ti što će biti s tobom?

Steve ne reče ništa.

- Kazna za silovanje prvog stupnja doživotni je zatvor. Ideš u zatvor. A znaš što će biti ondje? Okusit ćeš ono u čemu si sam uživao. Zgodan klinac poput tebe? Nema problema. Tući će te, silovati i raditi ti druge krasne stvari. Doznat ćeš kako je bilo Lisi. Samo što će u tvome slučaju to trajati godinama i godinama i godinama.

On na trenutak zašuti, uzme kutiju s cigaretama i ponudi je Steveu.

Iznenaden, Steve odmahne glavom.

- Uzgred, ja sam detektiv Brian Allaston. - On pripali cigaretu. - Doista ne znam zbog čega ti to govorim, ali postoji način na koji si možeš olakšati situaciju.

Steve se znatiželjno namršti. Što sada slijedi?

Detektiv Allaston ustane, prijede na suprotnu stranu stola i sjedne na njegov rub, jednu nogu zadržavajući na podu, u prisnoj Steveovoj blizini. Potom se nagne prema naprijed i blažim glasom reče:

- Dopusti da ti objasnim. Silovanje je vaginalni snošaj, uz korištenje prisile ili prijetnje prisilom, protiv volje ili bez ženina pristanka. Da bi se moglo govoriti o silovanju prvog stupnja, mora postojati i neka otežavajuća okolnost, na primjer otmica, unakaženost ili silovanje od strane dviju ili više osoba. Kazne za silovanje drugog stupnja nešto su blaže. Stoga, uspiješ li me uvjeriti da je to što si učinio samo silovanje drugog stupnja, sebi ćeš učiniti veliku uslugu.

Steve ne reče ništa.

- Želiš li mi ispričati kako se to dogodilo?

Steve konačno progovori.

- Začepi tu jebenu gubicu - reče.

Allaston je reagirao vrlo brzo. Skočio je sa stola, ščepao Stevea za košulju, podignuo ga sa stolca i odbacio ga na žuti zid. Steveova glava poletjela je unatrag i udarila o zid uz bolan udarac. On sada stane kao ukopan, stišćući šake spuštene uz bokove. *Nemoj uzvratiti*, govorio je

samome sebi, *obuzdaj se*. Bilo je to teško. Detektiv Allaston bio je debeo i trom i Steve je znao da bi ga bez poteškoća mogao oboriti. Ali, morao se kontrolirati. Jedino čega se mogao uhvatiti bila je nevinost. Pretuče li policajca, bez obzira na njegove provokacije, bio bi kriv. A u tom slučaju mogao bi se jednostavno prepustiti. Izgubio bi i posljednji tračak snage da nije bilo tog osjećaja pravedničkog ogorčenja koji ga je držao. Stoga je ostao tako stajati, sav ukočen, stisnutih vilica, dok ga je Allaston odvlačio od zida i ponovno ga nabijao, pa onda još jednom, pa još i još.

- Da mi se više nikada nisi tako obraćao, ljigavče! - reče Allaston.

Steve osjeti kako se bijes u njemu stišava. Allaston ga čak nije želio ni povrijediti. *Sve je ovo samo kazališna predstava*, sine mu. Allaston samo glumi određenu ulogu, a to mu ide loše. On je bio grubi murjak, a Mish je bila obzirna detektivka. Za koji trenutak ona će doći i nuditi mu kavu, držeći se kao da mu je prijateljica. Ali i njezin cilj bit će jednak Allastonovu: uvjeriti Stevea da prizna silovanje žene koju nikada nije vidio, a koja se zove Lisa Margaret Hoxton.

- Prestanimo s ovim sranjima, detektive - reče on sada. - Znam da ste opasan tip kojem iz nosnica vire dlačice, a vi znate da bih vas, da smo negdje drugdje i da za pojasom nemate pištolj, mogao nasmrt premlatiti, stoga prestanimo s ovim pokušajima dokazivanja.

Činilo se da je Allaston iznenađen. Nesumnjivo je očekivao da će Steve biti odviše prestrašen da bi bilo što rekao. On pusti Steveovu košulju i priđe vratima.

- Rekli su mi da ću imati posla s pametnjakovićem - reče. - E, pa, reći ću ti što ću učiniti u cilju tvog obrazovanja. Na neko se vrijeme vraćaš u ćeliju, ali ovoga puta imat ćeš i društvo. Znaš, četrdeset praznih ćelija trenutačno nekako nije na raspolaganju, pa ćeš morati dijeliti stan s tipom koji se zove Rupert Butcher, a zovu ga Krmak. Ti misliš da si veliki kučkin sin, ali on je još veći. Upravo se oporavlja od trodnevne veselice s kokainom, pa ga sada boli glava. Sinoć, otprilike u vrijeme kada si ti palio vatricu u sportskoj dvorani i gurao taj odvratni kurac u jednu Lisu Hox-ton, Krmak je ubijao ljubavnicu trozubim vrtlarskim vilama. Obojica ćete zacijelo uživati. Idemo.

Steve osjeti strah. Sve odvažnosti nestalo je odjednom, kao da je netko iz zida izvukao utikač i on sada osjeti koliko je bespomoćan, posve potučen. Detektiv ga je ponizio a da mu pritom čak i nije zaprijetio da će mu teško nauditi; ali noć s psihopatom bila je ozbiljna opasnost. Taj je tip već počinio ubojstvo: da je sposoban za racionalno rasuđivanje, znao bi da novim ubojstvom nema bogzna što izgubiti.

- Čekajte malo - reče Steve nesigurnim glasom. Allaston se polako okrene.

- Da?

- Ako priznam, dobivam zasebnu ćeliju.

Na detektivovu se licu pojavi izraz olakšanja.

- Svakako -reče. U njegovu glasu odjednom se čuo prijateljski prizvuk.

Ta promjena tona kod Stevea je izazvala navalu neobuzdanog bijesa.

- A ako ne priznam, ubit će me Krmak.

Allaston bespomoćno raširi ruke.

Steve osjeti kako strah u njemu prerasta u mržnju.

- U tom slučaju, detektive - reče - jebite se.

Na Allastonovu se licu ponovno pojavi iznenađenje.

- Kučkin sine - reče. - Vidjet ćemo hoćeš li i za koji sat biti toliko živahan. Dođi.

Poveo ga je u dizalo, a zatim u blok u kojem su se nalazile ćelije. Spike je još uvijek bio na svome mjestu.

- Strpaj ovog ljigavca kod Krmka - reče mu Allaston.

Spike uzdigne obrve.

- Do toga je došlo, ha?

- Da. I, usput, Stevea muče noćne more.

- Stvarno?

- Ako ga čuješ da zapomaže, budi bez brige, samo sanja.

- Kužim - reče Spike.

Allaston potom ode, a Spike odvede Stevea u ćeliju.

Krmak je ležao na ležaju. Bio je otprilike Steveove visine, ali znatno krupniji. Izgledao je poput bildera koji je doživio prometnu nesreću: krvlju umrljana majica s kratkim rukavima bila mu je nategnuta preko nabreklih mišića. Ležao je na leđima, glave okrenute prema stražnjem dijelu ćelije, dok su mu noge prelazile rub ležaja. Kada je Spike otključao vrata i unutra pustio Stevea, otvorio je oči.

Vrata se potom uz tresak zatvore i Spike ih zaključa. Krmak otvori oči i zabalji se u Stevea. Steve mu na trenutak uzvрати pogled.

- Lijepo sanjaj - reče Spike.

Krmak ponovno zatvori oči.

Steve sjedne na pod, leđima okrenut prema zidu i stane promatrati Krmka kako spava.

14.

Berrington Jones kući se vozio polako. Otišao je uz istodobni osjećaj razočaranja i olakšanja. Poput čovjeka koji je na dijeti i koji se na putu do slastičarnice cijelo vrijeme bori s iskušenjem, a onda uvidi da je slastičarnica zatvorena, i on se uspio spasiti od nečega za što je znao da ne smije činiti.

No time se nije nimalo približio rješavanju problema Jeanniena projekta i onoga što bi ona njime mogla otkriti. Možda ju je trebao više ispitivati, a manje se zabavljati. Zaustavljajući automobil pred kućom i krenuvši prema ulazu, on se zbunjeno namršti.

Kućom je vladao mir: domaćica, Marianne, već zacijelo spava. On pođe u radnu sobu i uključi telefonsku sekretaricu. Čekala ga je jedna poruka.

- Profesore, ovdje narednica Delaware iz Odjela za suzbijanje seksualnog nasilja. Sada je ponedjeljak navečer. Zahvalna sam vam na danas pokazanoj volji za suradnjom. - Berrington slegne ramenima. Nije učinio gotovo ništa više od običnog potvrđivanja da Lisa Hoxton radi u *Ludnici*. Ona nastavi: - Kako ste vi nadređeni gospodici Hoxton, a silovanje se dogodilo na sveučilištu, činilo mi se da bih vas trebala obavijestiti da smo večeras uhitili jednog muškarca. Štoviše, on se danas pojavio kao ispitanik u vašem laboratoriju. Zove se Steven Logan.

- Isuse! - izusti Berrington.

- Žrtva ga je izdvojila na identifikaciji, tako da sam uvjeren da će ispitivanje DNA potvrditi da je to čovjek kojega tražimo. Molim vas, prosljedite informaciju na sveučilištu, svima onima za koje mislite da bi to bilo potrebno. Hvala.

- Ne! - reče Berrington. Potom se teško spusti u naslonjač. - Ne - ponovi tiše.

Potom zaplače.

Nekoliko trenutaka kasnije, ustao je, i dalje plačući, te zatvorio vrata radne sobe, bojeći se da bi mogla naići sluškinja. Potom se vratio za radni stol i dlanovima pokrio lice.

U tom položaju ostao je još neko vrijeme.

Kad su suze konačno presušile, podignuo je slušalicu i nazvao broj koji je znao napamet.

- Samo da se ne javi automatska sekretarica, Bože, molim te - reče naglas, slušajući kako zvonit telefon na drugoj strani linije.

Javio se neki mladić.

- Molim?

- Ja sam - reče Berrington.

- Hej, kako si?

- Očajno.

- Oh. - U tom se glasu začuo prizvuk krivnje.

Ako je Berrington dotada još malo i sumnjao, taj ton raspršio je i posljednji tračak sumnje.

- Znaš zbog čega te zovem, zar ne?

- Reci mi.

- Molim te, nemoj se poigravati sa mnom. Govorim o nedjelji navečer.

Mladić uzdahne.

- U redu.

- Ti prokleta budalo. Bio si na sveučilištu, zar ne? Ti... - On tada uvidi da preko telefona ne bi trebao previše govoriti. - Ponovno si to učinio.

- Žao mi je...

- Žao ti je!

- Kako si znao?

- Isprva nisam posumnjao na tebe... mislio sam da si otišao iz grada. A onda su uhitili tipa koji je tvoja slika i prilika.

- Hej! Pa to znači da sam...

- Izvukao si se.

- Hej! Kakvo olakšanje. Čuj...

- Što je?

- Ti nećeš ništa pričati.... Policiji ili tako nešto.

- Ne, neću reći ni riječi - reče Berrington teška srca. - U mene se možeš pouzdati.

UTORAK

15.

Atmosfera u gradu Richmondu odisala je sjajem davno prošlih vremena i Jeannie se učini kako se roditelji Dennisa Pinkera odlično uklapaju u takvu sredinu. Charlotte Pinker, pjegava crvenokosa žena u šuštavoj svilenoj haljini držala se poput velike virginijske dame, premda je živjela u drvenoj kući smještenoj na uskoj parceli. Rekla je da joj je pedeset pet godina, no Jeannie je zaključila da je vjerojatno bliže šezdesetoj. Njezin suprug, kojeg je zvala "major", bio je približno iste dobi, no on je bio nedotjeran i zračio je usporenom opuštenošću čovjeka koji je već dugo umirovljen. Vragolasto namignuvši Jeannie i Lisi, on reče:

-Djevojke, jeste li za coctail?

Njegova supruga imala je profinjen južnjački naglasak i govorila je malo preglasno, kao da se neprestano obraća kakvome skupu.

- Za ime Božje, Majore, tek je deset ujutro!

On slegne ramenima.

- Samo se brinem za dobar početak zabave.

- Ovo nije nikakva zabava... ove su nas dame došle proučavati. Zbog toga što nam je sin ubojica.

Rekla je "naš sin", primijeti Jeannie; no to nije značilo bogzna što. Svejedno je mogao biti usvojen. Očajnički je željela doznati tko su roditelji Dennisa Pinkera. Priznaju li Pinkerovi da su ga usvojili, pola zagonetke bilo bi riješeno. Ali, mora biti na oprezu. Riječ je o osjetljivome pitanju. Postavi li ga prerano, postojat će velika vjerojatnost da joj slažu. Ona odluči prisiliti se i čekati pravu prigodu.

S nestrpljenjem je iščekivala i informacije o Dennisovu izgledu. Je li on dvojnik Stevena Logana ili nije? Željno je pogledavala fotografije u jeftinim okvirima raspoređene cijelom malom dnevnom sobom. Sve su bile snimljene davno. Mali Dennis u kolicima, na triciklu, s opremom za baseball, rukuje se s Micky Mouseom u Disneylandu. Nijedna slika nije ga prikazivala kao odraslu osobu. Roditelji su se nesumnjivo željeli sjećati nedužnog dječaka kakav je bio prije nego što je osuđen za ubojstvo. Fotografije joj nisu ništa odale. Taj svjetlokosi dvanaestogodišnji dječak sad bi mogao izgledati na dlaku poput Stevea Logana, ali je jednako tako mogao postati ružan, kržljav i tamnokos.

I Charlotte i Major unaprijed su ispunili nekoliko upitnika, a sada je za

razgovor sa svakim od njih bilo potrebno otprilike po sat vremena. Lisa je povelu Majora u kuhinju, dok je Jeannie ostala ispitivati Charlotte.

Jeannie se teško koncentrirala i na najobičnija pitanja. Misli su joj se neprestano vraćale na Stevea u zatvoru. I dalje joj je bilo nevjerovatno da bi on mogao biti silovatelj. I to ne samo zbog toga što bi joj to upropastilo teoriju. Taj joj je tip bio simpatičan: bio je pametan i privlačan, a doimao se i dobrodušnim. Bio je i ranjiv: zbog onolike zbunjenosti i šoka koji je doživio kad je doznao da ima blizanca psihopata, ona je u tom trenutku osjetila želju da ga primi u naručje i utješi.

Kad je upitala Charlotte je li itko drugi iz obitelji ikada imao problema s policijom, Charlotte je svoj oholi pogled usmjerila na nju i, razvlačeći riječi, rekla:

- Muškarci su u mojoj obitelji oduvijek bili užasno nasilni. - Ona sada udahne zrak, širom otvarajući nosnice. - Rođena sam u obitelji Marlowe, a to je jedna vatrena obitelj.

To je ukazivalo na činjenicu da Dennis nije usvojen ili da se njegovo usvojenje ne priznaje. Jeannie prikrije razočaranje. Hoće li Charlotte zanjekati mogućnost da je Dennis blizanac?

To pitanje jednostavno mora postaviti. Jeannie reče:

- Gospođo Pinker, postoji li ikakva mogućnost da Dennis ima blizanca?

- Ne.

Odgovor je bio kratak i jasan: bez imalo povrijeđenosti, bez buke, gole činjenice.

- Sigurni ste?

Charlotte se nasmije.

- Draga moja, to je nešto u čemu majka teško može pogriješiti!

- Dakle, posve je sigurno da nije usvojen.

- Tog sam dječaka nosila u svojoj utrobi, neka mi Bog oprost.

Jeannie osjeti kako je obuzima malodušje. Charlotte Pinker lagala bi prije nego Lorraine Logan, zaključa Jeannie, ali ipak, to što su obje nijekale da su im sinovi blizanci bilo je neobično i zabrinjavalo ju je.

Dok su odlazili od Pinkerovih, obuzelo ju je pesimistično raspoloženje. Imala je osjećaj da će, kada ugleda Dennisa, uvidjeti da uopće nije sličan Steveu.

Njihov unajmljeni *Ford Aspire* bio je parkiran pred kućom. Vani je bilo vruće. Jeannie je nosila haljinu bez rukava, preko koje je, kako bi ostavila ozbiljniji dojam, navukla sako. Klimatski uređaj u automobilu zastenje i stane izbacivati mlačan zrak. Ona svuče najlonke i objesi sako na kvačicu

iznad stražnjeg sjedala.

Automobilom je upravljala Jeannie. Kad su skrenule na autocestu i pošle u smjeru zatvora, Lisa reče:

- Uistinu me muči to što misliš da sam izdvojila pogrešnog tipa.

- To muči i mene - reče Jeannie. - Znam da to ne bi učinila da nisi bila sigurna.

- Kako možeš biti toliko uvjereni da sam pogriješila?

- Ni u što nisam uvjereni. Jednostavno imam jak predosjećaj u vezi sa Steveom Loganom.

- Čini mi se da bi trebala odvagnuti predosjećaje u odnosu na sigurnost očevica, i povjerovati svjedoku.

- Znam. Ali, jesi li kada gledala one emisije Alfreda Hitchcocka? Crno-bijele, katkada je moguće uhvatiti poneku reprizu na kablovskoj.

- Znam što ćeš reći. Ono kada četiri osobe vide prometnu nesreću i kada svatko od njih govori kako je vidio nešto drugo.

- Jesam li te povrijedila?

Lisa uzdahne.

- Trebala bih biti povrijeđena, ali odviše si mi draga da bih se zbog toga na tebe naljutila.

Jeannie ispruži ruku i stisne Lisin dlan.

- Hvala.

Nakon poduže šutnje, Lisa reče:

- Mrzim kad ljudi misle da sam slaba.

Jeannie se namršti.

- Ja ne mislim da si slaba.

- Većina ljudi misli upravo to. Zbog toga što sam tako mala i imam slatki nosić i pjegice.

- No, dobro, točno je da ne izgledaš osobito opasno.

- Ali, jaka sam. Živim sama, brinem se za sebe, imam posao i nitko me ne zajebava. Tako sam barem mislila do nedjelje. Sada mi se čini da ljudi imaju pravo: odista sam slaba. Uopće se ne mogu brinuti za sebe! Svaki psihopat koji se nađe na ulici može me uhvatiti, staviti mi nož pod vrat i s mojim tijelom činiti što god mu se prohtije i u meni ostaviti svoju spermu.

Jeannie okrene glavu prema njoj. Lisa je bila blijeda od uzrujanosti. Jeannie se nadala da će joj dobro doći da tako izrazi sve što osjeća.

- Nisi slaba - reče joj.

- Ti si jaka - reče Lisa.

- Ja imam suprotan problem... ljudi misle da sam neranjiva. Zbog toga

što sam viša od metar osamdeset i imam naušnicu u nosnici i neljubazna sam, misle da me nije moguće povrijediti.

- Nisi neljubazna.

- Ne? Pripaziti ću.

- Tko misli da si neranjiva? Ja to ne mislim.

- Žena koja vodi *Bella Vista*, dom u koji sam smjestila mamu, rekla mi je, posve otvoreno: "*Vaša majka neće doživjeti šezdeset petu*". Tek tako. "*Znam da više volite otvorenost*", rekla mi je. Željela sam joj reći da to što imam ovo u nosnici ne znači da nemam nikakvih prokletih osjećaja.

- Mish Delaware kaže da silovatelje zapravo ne zanima seks. Oni uživaju u moći koju imaju nad ženom, u dominaciji, u tome što je plaše i nanose joj ozljede. Odabrao je ženu za koju mu se učinilo da ju je lako zaplašiti.

- A tko se ne bi prestrašio?

- Ali, nije odabrao tebe. Ti bi ga vjerojatno odalamila.

- Voljela bih da mi se za to pružila prigoda.

- U svakom slučaju, ti bi mu se odlučnije suprotstavila i ne bi bila bespomoćna i užasnuta. Zbog toga nije odabrao tebe.

Jeannie je bilo jasno kamo sve ovo vodi.

- Lisa, to je možda točno, ali to ne znači da si za silovanje kriva ti, je li ti jasno? Ti nisi kriva, ni najmanje. Doživjela si prometnu nesreću. To se moglo dogoditi svakome.

- Imaš pravo - reče Lisa.

Petnaestak kilometara izvan grada skrenule su s autoceste kod znaka na kojem je pisalo "*Kaznionica Greenwood*". Bila je to staromodna vrsta zatvora, skupina sivih kamenih zdanja okružena visokim zidovima s bodljikavom žicom. Automobil su ostavile u hladu, pod jednim drvetom na parkiralištu za posjetitelje. Jeannie ponovno odjene sako, ali najlonke ostavi u automobilu.

- Jesi li spremna za ovo? - upita tada Lisu. - Dennis će biti na dlaku isti kao tip koji te silovao, osim ako postoji greška u mojoj metodologiji.

Lisa mračno kimne.

- Spremna sam.

Glavna ulazna vrata otvorila su se kako bi propustila dostavno vozilo i njih dvije uđu, a da ih nitko nije ništa upitao. *Mjere sigurnosti nisu osobito stroge*, zaključila Jeannie, *unatoč bodljikavoj žici*. U zatvoru su ih očekivali. Jedan čuvar pogleda im osobne iskaznice i povede ih preko užarenog dvorišta, gdje je šaćica mladih crnaca u zatvorskim kombinezonima igrala

košarku.

Upravna zgrada bila je klimatizirana. Uveli su ih u ured upravitelja, Johna Temoigne. On je nosio košulju kratkih rukava i kravatu, a u pepeljari na njegovu stolu bili su opušci cigara. Jeannie mu pruži ruku.

- Ja sam dr. Jean Ferrami sa sveučilišta *Jones Falls*.

- Kako si, Jean?

Bilo je očito da je Temoigne tip muškarca kojem je teško ženi se obraćati s poštovanjem. Jeannie mu namjerno nije rekla Lisino ime.

- A ovo je moja pomoćnica, gospodica Hoxton.

- Bok, srce.

- U pismu sam vam objasnila osnove našeg projekta, gospodine upravitelju, no ako imate bilo kakvih dodatnih pitanja, rado ću vam odgovoriti. - Jeannie je to morala reći, premda je jedva čekala da vidi Dennisa Pinkera.

- Mora vam biti jasno da je Pinker nasilna i opasna osoba - reče Temoigne. - Zna li pojedini o tome što je učinio?

- Mislim da je pokušao seksualno zlostavljati neku ženu u kinu, te da ju je ubio kada mu se suprotstavila.

- Blizu ste istine. Bilo je to u starome kinu *Eldorado* u Greensburgu. Gledali su neki horror. Pinker se spustio u podrum i isključio struju u cijeloj zgradi. Potom, kad je sve u mračnoj dvorani obuzela panika, on se rastrčao uokolo, pipajući djevojke.

Jeannie s Lisom izmijeni zapanjen pogled. Bilo je to toliko slično onome što se u nedjelju dogodilo na JF-u. Požar je izazvao pomutnju i paniku i počinitelju pružio odličnu priliku za zlodjelo. A u oba scenarija postojao je sličan tračak adolescentskih fantazija: pipanje djevojaka u zamračenoj dvorani, promatranje djevojaka kako gole istrčavaju iz svlačionice. Ako je Steven Logan Dennisov jednojajčani blizanac, činilo se da su počinili vrlo slične zločine.

Temoigne nastavi:

- Jedna mu se žena nerazumno pokušala oduprijeti i on ju je zadavio.

Jeannie je kiptjela od bijesa.

- Da je stao pipati vas, upravitelju, biste li mu se vi nerazumno oduprijeli?

- Ja nisam cura - reče Temoigne tonom igrača koji je povukao pobjednički potez.

U razgovor se sada taktično umiješa Lisa.

- Trebali bismo početi, doktorice Ferrami... očekuje nas puno posla.

- Imate pravo.

Temoigne reče:

- U uobičajenim okolnostima, sa zatvorenikom biste razgovarali kroz rešetke. Izričito ste tražili da s njim budete u istoj prostoriji, a ja sam s višeg mjesta primio upute da vam to omogućim. Ipak, molim vas da još jednom razmislite. Riječ je o nasilnom i opasnom kriminalcu.

Jeannie osjeti kako je na trenutak obuzima tjeskoba, no izvana se doimala posve smirenom.

- Dok budemo s Dennisom, u prostoriji će cijelo vrijeme biti i naoružani čuvar.

- Svakako. Ali, bilo bi mi lakše da vas od njega odvaja i čelična mreža. - Tada se blijedo nasmiješi. - Čovjek čak i ne mora biti psihopat da bi se našao u iskušenju pred dvije tako privlačne mlade djevojke.

Jeannie naglo ustane.

- Cijenim vašu brižnost, gospodine upravitelju, doista sam vam zahvalna. Ali, moramo provesti određene postupke, naprimjer, ispitaniku uzeti uzorak krvi, fotografirati ga i tako dalje, što kroz rešetke ne bi bilo moguće. Usto, dijelovi razgovora bit će povjerljive prirode, pa nam se čini da bi rezultati bili dovedeni u pitanje kada bi između nas i ispitanika postojala takva umjetna prepreka.

On slegne ramenima.

- No, dobro, valjda će sve biti u redu. - Potom ustane. - Otpratit ću vas do ćelija.

Izišli su iz ureda i preko dvorišta pokrivenog sasušenom zemljom došli do dvoetažnog betonskog zdanja. Čuvar im je otvorio željezna vrata i pustio ih unutra. Unutra je bilo jednako vruće kao i vani. Temoigne reče:

- Odsad će se za vas brinuti Robinson. Zatrebate li još nešto, djevojke, samo vičite.

- Hvala vam, upravitelju - reče Jeannie. - Cijenimo vašu spremnost na suradnju.

Robinson je bio visok crni muškarac tridesetih godina čiji je izgled ulijevao puno povjerenja. U zatvorenom kožnom držaču za pojasom je imao pištolj, te pendrek koji je unosio strah u kosti. Uveo ih je u malenu sobu za razgovore u kojoj se nalazio stol, te šest stolaca posloženih tako da su bili jedni na drugima. Na stolu se nalazila pepeljara, a u kutu aparat s rashlađenom vodom; osim toga, u prostoriji nije bilo ničega drugog. Na podu su se nalazile sive pločice od plastične mase, a zidovi su bili obojeni sličnom bojom. Soba nije imala prozora.

Robinson reče:

- Pinker će doći za nekoliko trenutaka. -Potom pomogne Jeannie i Lisi da pripreme stol i stolce. Zatim su sjeli.

Trenutak kasnije otvorila su se vrata.

16.

Berrington Jones sastao se s Jimom Proustom i Prestonom Barckom u Monocleu, restoranu koji se nalazio u blizini administrativne zgrade američkog Senata u Washingtonu. Bio je to lokal u kojem su objedovale moćne političke figure, prepun osoba koje su poznavali: zastupnici u Kongresu, politički savjetnici, novinari, pomoćnici. Berrington je zaključio kako nema nikakva smisla truditi se oko diskrecije. Bili su i predobro poznati, naročito senator Proust, s ćelavom glavom i velikim nosom. Da su se našli na nekome mračnom mjestu daleko od svijeta, zacijelo bi ih primijetio kakav novinar, koji bi odmah napisao članak u kojem bi se pitao zbog čega održavaju tajne sastanke. Bolje je otići na mjesto gdje će ih prepoznati tridesetak ljudi koji će zaključiti da vode uobičajene razgovore o dobro poznatim zajedničkim interesima.

Berringtonov je cilj bio osigurati ostvarivanje dogovorenog posla s tvrtkom *Landsmann*. To je od samog početka bio riskantan potez, a Jeannie Ferrami od toga je stvorila istinsku opasnost. No, jedina druga mogućnost bila je odustati od snova. Postojat će samo jedna prilika da se Ameriku zaustavi i vrati na put rane cjelovitosti. Još nije prekasno, još je ostalo malo vremena. Vizija u kojoj Ameriku čine pošteni, vjeri odani, obitelji okrenuti bijeli građani još bi se uvijek mogla ostvariti. Ali, sva trojica sad su već bili blizu šezdesete: nakon ovoga, više im se neće ukazati nova prilika.

Jim Proust bio je uočljiva ličnost, onako glasan i bučan; ali, premda je Berringtonu često išao na živce, bilo ga je moguće obrađivati. Staloženiji Preston bio je simpatičniji, ali i tvrdoglav.

Berrington je za njih imao loše novosti, na koje je prešao čim su naručili.

- Jeannie Ferrami danas je u Richmondu, kod Dennisa Pinkera.

Jim se namršti.

- Zašto je, dovraga, nisi spriječio?

Glas mu je bio dubok i grub, što je bila posljedica godina i godina otresitog izdavanja naloga. Kao i uvijek, Jimovo bahato držanje iritiralo je

Berringtona.

- A što sam to trebao učiniti, svezati je?
- Ti si joj šef, zar ne?
- Govorimo o sveučilištu, Jim, to nije jebena vojska.

Preston nervozno reče:

- Budimo malo tiši, dečki. - Nosio je malene naočale s crnim okvirom: takve naočale nosio je još od 1959. godine i Berrington je sada opažao kako se ponovno vraćaju u modu. - Znali smo da jednom može doći do toga. Predlažem da preuzmемо inicijativu i sve smjesta priznamo.

- Priznamo? - upita Jim s nevjericom u glasu. - A jesmo li mi to učinili nešto nedopušteno?

- Javnost bi na to mogla gledati i tako...

- Dopusti da te podsjetim da je, kad je CIA izradila izvještaj koji je sve ovo i pokrenuo, "*Novosti u sovjetskoj znanosti*", sam predsjednik Nixon rekao da je to novost iz Moskve zbog koje bismo trebali biti najviše zabrinuti još od doba kada su Sovjeti uspjeli razbiti atom.

Preston reče:

- Moguće je da izvještaj nije bio točan...

- Ali, mislili smo da jest. Što je još važnije, u to je vjerovao i naš predsjednik. Zar se ne sjećate koliko je to tada bilo vraški strašno?

Berrington se toga odlično sjećao. Sovjeti su stvorili program uzgoja ljudskih bića, stajalo je u izvještaju CIA-e. Namjera im je bila stvoriti savršene znanstvenike, savršene šahiste, savršene sportaše i savršene vojnike. Nixon je *Upravi za medicinska istraživanja* američke vojske, kako se tada nazivala ta institucija, naložio da započnu istovrstan program i iznađu načine stvaranja savršenih američkih vojnika. Jimu Proustu dodijeljen je zadatak da to ostvari.

Za pomoć se odmah obratio Berringtonu. Nekoliko godina ranije Berrington je šokirao sve poznanike, a naročito suprugu, Vivvie, prijavivši se u vojsku upravo kad je antiratno raspoloženje među Amerikancima njegove generacije doseglo najvišu točku. Počeo je raditi u *Fort Detrick*, u Fredericku, u saveznoj državi Maryland, gdje je proučavao zamor vojnika. Početkom sedamdesetih već je bio vodeći svjetski stručnjak za pitanja nasljeđa vojničkih osobina, naprimjer agresivnosti i izdržljivosti. U međuvremenu, Preston, koji je ostao na Harvardu, uspio je ostvariti niz velikih koraka naprijed u razumijevanju postupka oplodnje ljudskih bića. Berrington ga je nagovorio da napusti sveučilište i pridruži se njemu i Proustu u velikome eksperimentu.

Bio je to trenutak kojim se Berrington najviše ponosio.

- Sjećam se i koliko je to bilo uzbudljivo - reče on. - Bili smo ispred cijelog znanstvenog svijeta, postavljali smo Ameriku na pravi smjer, a naš predsjednik zatražio je da za njega obavimo tu zadaću.

Preston se poigravao salatam.

- Vremena su se promijenila. Više se ne možeš izgovarati izjavom: "*To sam učinio zbog toga što je to od mene tražio predsjednik Sjedinjenih Američkih Država*". Neki su ljudi završili i u zatvoru zbog toga što su činili ono što im je naložio predsjednik.

- A što je u tome bilo loše? - upita Jim razdražljivo. - Dakako, bio je to tajni projekt. Ali, što, za ime svijeta, imamo priznavati?

- Projekt smo prenijeli u ilegalu - reče Preston.

Ispod preplanule boje, Jim se zarumeni.

- Prebacili smo ga u privatni sektor.

To je izvrtanje činjenica, pomisli Berrington, premda to nije rekao i tako ušao u sukob s Jimom. Oni nesposobnjakovići iz *Odbora za reizbor predsjednika* uhvaćeni su pri provali u hotel *Watergate* i cijeli je Washington poludio od straha. Preston je utemeljio *Genetico* kao privatno dioničko društvo kojem je Jim davao dovoljno vojnih ugovora za financijsko preživljavanje. Nakon nekog vremena, klinike za umjetnu oplodnju postale su toliko popularne da je njihova zarada financirala istraživački program i bez pomoći vojske. Berrington se vratio u akademski svijet, a Jim je iz vojske prešao u CIA-u, te potom u Senat.

Preston reče:

- Ne kažem da smo u krivu... premda su neke stvari koje smo činili u početku protuzakonite.

Berrington nije želio da njih dvojica zauzmu suprotstavljene pozicije. Umiješao se smirenim glasom:

- Ironično je to što se pokazalo da je nemoguće uzgojiti savršene Amerikance. Cijeli je projekt bio na pogrešnome putu. Prirodno uzgajanje odviše je netočno. Ali, dovoljno smo pametni da bismo uviđali mogućnosti genetskog inženjeringa.

- Tada još nitko nije ni čuo za te riječi - progunđa Jim, režući odrezak.

Berrington kimne.

- Jim ima pravo, Prestone. Trebali bismo se ponositi time što smo učinili. Toga se ne bismo trebali stidjeti. Kada bolje razmisliš, ostvarili smo čudo. Pred sebe smo postavili zadaću pronalaženja odgovora na pitanje prenose li se genetski određene karakteristike, kao što su inteligencija i

agresivnost; potom pronalaženja gena koji su odgovorni za te osobine; i na koncu, njihova usađivanja u embrije u epruveti. A sada smo na samom pragu uspjeha!

Preston slegne ramenima.

- Cjelokupan znanstveni svijet koji se bavi biologijom čovjeka radio je na istoj zadaći...

- To nije posve točno. Mi imamo jasnije određeni cilj i pomno smo procijenili što može donijeti najveću korist.

- To je točno.

Svatko na svoj način, Berringtonovi su se prijatelji sada već pomalo ohladili. *Tako su predvidivi*, pomisli on s naklonošću; možda su dugogodišnji prijatelji uvijek takvi. Jim je vikao, a Preston je cendrao. Sada su se možda već dovoljno ohladili da trezveno razmotre situaciju.

- Tako ponovno dolazimo na Jeannie Ferrami - reče Berrington. - Za godinu-dvije možda će nam moći reći kako ljudima usaditi agresivnost a da ih pritom ne transformiramo u kriminalce. Posljednji djelići slagalice dolaze na pravo mjesto. Posao s *Landsmannom* nudi nam mogućnost da ubrzamo cjelokupni program i da usto dovedemo Jima u Bijelu kuću. Ovo nije trenutak za povlačenje.

- Sve je to u redu - reče Preston. - Ali, što ćemo učiniti? Znete da tvrtka *Landsmann* ima vražji odbor za etiku.

Berrington proguta komadić lubina.

- Prvo što svi moramo shvatiti jest da se ne suočavamo s kriznom situacijom, nego da pred sobom imamo samo problem - reče potom. - A problem nije u *Landsmannu*. Njihovi knjigovođe neće doći do istine ni da stotinu godina pregledavaju naše knjige. Naš je problem Jeannie Ferrami. Moramo je spriječiti da dozna bilo što drugo, barem do ponedjeljka, kada potpisujemo dokumentaciju o prodaji tvrtke.

Jim sarkastičnim tonom reče:

- Ali, ti joj ne možeš naređivati, jer govorimo o sveučilištu, a ne o jebenoj vojsci.

Berrington kimne. Sada ih je obojicu uspio navesti na to da razmišljaju onako kako je želio.

- Istina - odvrati pribrano. - Ne mogu joj ništa narediti. Ali, postoje i primjeniji načini na koje je moguće manipulirati ljudima od onih kojima se koristi vojska, Jime. Prepustite li vas dvojica taj zadatak meni, ja ću se pozabaviti njom.

Prestona to nije zadovoljilo.

- Kako?

Berrington je o tome razmišljao na nebrojene načine. Nije imao određeni plan, ali imao je zamisao.

- Mislim da postoji problem koji se tiče njezine upotrebe medicinskih baza podataka. Takav postupak otvara neka pitanja iz područja etike. Mislim da je mogu prisiliti da prestane.

- Zacijelo se osigurala.

- Ne treba mi stvarni razlog, već samo izlika.

- Kakva je ta djevojka? - upita Jim.

- Oko trideset godina. Visoka, izrazito sportske građe. Ta-, naušnica u nosnici, vozi stari crveni *Mercedes*. Dugo vremena o njoj sam imao vrlo visoko mišljenje. Sinoć sam otkrio da u obitelji ima loše krvi. Otac joj je kriminalac. Ali, isto tako je i pametna, borbena i tvrdoglava.

- Udana, razvedena?

- Sama je, nema ni dečka.

- Ružna?

- Ne, pravi komad. Ali i vrlo neovisna.

Jim zamišljeno kimne.

- Još uvijek imamo mnoštvo odanih prijatelja među obavještajcima. Ne bi trebalo biti osobito teško učiniti nešto da takva djevojka nestane.

Preston se doimao prestrašenim.

- Bez nasilja, Jim, za ime Božje.

U tom trenutku prišao im je poslužitelj koji je sa stola odnio tanjure, tako da su šutjeli sve do njegova odlaska. Berrington je znao da im mora reći što je doznao iz sinoćnje poruke narednice Delaware. Teška srca, sada reče:

- Moram vas obavijestiti još o nečemu. U nedjelju navečer, u sportskoj je dvorani silovana jedna djevojka. Policija je uhitila Stevea Logana. Žrtva ga je izdvojila na identifikaciji.

Jim upita:

- Je li je on silovao?

- Nije.

- Znaš li tko je to učinio?

Berrington ga pogleda u oči.

- Da, Jim, znam.

Preston reče:

- O, dovraga!

Jim reče:

- Možda bismo trebali učiniti nešto da dečki nestanu.

Berrington osjeti da mu se grlo steže kao da se guši i pritom je znao da mu lice postaje crveno. On se nagne nad stol i prinese prst Jimovu licu.

- Nemoj dopustiti da te još ijednom čujem da si rekao takvo što! - reče, mašući prstom toliko blizu Jimovih očiju da je ovaj, premda puno snažniji od njega, ustuknuo.

Preston prosikće:

- Prestanite, vas dvojica, ljudi će primijetiti!

Berrington povuče prst, ali još nije bio gotov. Da su bili na nekom manje javnome mjestu, bio bi uhvatio Jima za vrat. Umjesto toga, šakom mu je stegnuo suvratak sako.

- Mi smo tim dečkima darovali život. Mi smo ih donijeli na svijet. Kakvi god bili, mi smo za njih odgovorni.

- U redu, u redu, - reče Jim.

- Samo dobro pazi što sam ti rekao. Zadobije li jedan od njih makar i ozljedu, tako mi Bog pomogao, Jim, ostat ćeš bez te jebene glave.

Tada se ponovno pojavi poslužitelj i reče:

- Gospodo, želite li desert?

Berrington pusti Jimov sako. Jim ljutitim pokretima popravi suvratak.

- Prokletstvo - promrmlja Berrington. - Prokletstvo.

Preston reče konobaru:

- Molim, donesite račun.

17.

Steve Logan cijele noći nije sklopio oka.

"Krmak" Butcher spavao je kao dijete, povremeno tiho hrčući. Steve je sjedio na podu i promatrao ga, sa strahom prateći svaki pokret, svaki trzaj, razmišljajući o tome što će se dogoditi kada se ovaj probudi. Hoće li Krmak s njim zapodjenuti svađu? Hoće li ga pokušati silovati? Pretući ga?

Imao je valjanih razloga za strepnju. Muškarce u zatvoru stalno tuku. Velik broj njih zadobiva ozljede, a katkada se dogodi i da ne prežive. Slobodnu javnost to uopće ne zanima, jer drži da će zatvorenici, budu li se međusobno sakatili i ubijali, biti manje spremni za pljačkanje i ubijanje čestitih građana.

Pod svaku cijenu, govorio je Steve samome sebi, obuzet nesigurnošću, mora se truditi da ne izgleda kao žrtva. Znao je da ga ljudi lako pogrešno procjenjuju. Tako je pogriješio i Tip Hendricks. Steveovo držanje bilo je

obilježeno prijateljskom naklonošću. Premda je bio tako velik, doimao se kao da ne bi zgazio ni mrava.

Sad se morao potruditi da držanjem pokaže kako je spreman uzvratiti svaki udarac, a da pritom ne provocira. Što je najvažnije, ne smije dopustiti da Krmak zaključi kako je riječ o studentu koji živi posve čistim životom. Na taj bi način postao savršenom metom za podrugivanje, pokoji usputni udarac, vrijeđanje i, na koncu, prave udarce. Mora se držati kao okorjeli kriminalac, ako je to ikako moguće. Ne uspije li u tome, mora smesti i zbuniti Krmka odašiljanjem njemu nepoznatih signala.

A ako ništa od toga ne uspije?

Krmak je bio i viši i krupniji od Stevea, a moguće je da je bila riječ i o iskusnom uličnome borcu. Steve je bio u boljoj formi i vjerojatno se brže kretao, ali već sedam godina nije u bijesu nikoga udario. U nekom većem prostoru, Steve bi mogao u početku onesposobiti Krmka i izvući se bez ozbiljnijih ozljeda, ali, ovdje, u ćeliji, sukob će svakako biti krvav, bez obzira na pobjednika. Ako detektiv Allaston nije lagao, Krmak je u posljednja dvadeset četiri sata dokazao da ima instinkt ubojice. *Imam li ja instinkt ubojice*, pitao se Steve. *Postoji li uopće takvo što? Zamalo sam ubio Tipa Hendricksa. Znači li to da sam isti kao Krmak?*

Pomislivši na to što bi značilo sukobiti se s Krmkom, Steve zadrhti. Ugledao je tog velikog muškarca kako leži na podu ćelije i krvari, dok Steve stoji nad njim onako kako je stajao nad Tipom Hendricksom, a tamničar Spike govori: *"Kriste svemogući, mislim da je mrtav"*. Radije će mu dopustiti da ga pretuče.

Možda bi trebao biti pasivan. Možda bi zapravo bilo sigurnije sklupčati se na podu i pustiti Krmku da ga udara nogom dok se ne zasiti. Ali, Steve nije znao može li to izdržati. Stoga je i dalje samo sjedio, sasušena grla, uz ubrzane otkucaje srca, nepomično promatrajući usnulog psihopata, u mašti vrteći njihove borbe, borbe u kojima je redovito gubio.

Pretpostavljao je da se policajci često koriste ovakvim smicalicama. Tamničaru Spikeu to se u svakom slučaju nije činilo neobičnim. Umjesto da priznanje iznude udarcima u sobi za ispitivanje, možda dopuštaju drugim osumnjičenima da taj posao obave umjesto njih. Steve se pitao koliko ljudi prizna zločin koji nisu počinili samo da bi izbjegli noć u ćeliji s nekim poput Krmka.

Ovo nikada neće zaboraviti, zarekao se. Kad postane odvjetnik i kad bude branio osobe optužene za zločine, nikada neće prihvaćati priznanje kao dokaz. Jasno se vidio kako stoji pred porotom. *"Jednom su me optužili za*

zločin koji nisam počinio, ali sam se našao na korak do priznanja", reći će im. "Prošao sam to, znam kako se čovjek osjeća".

A onda se prisjetio da će ga, bude li osuđen, izbaciti s pravnog fakulteta i da nikada nikoga neće braniti.

Neprestano si je ponavljao da ga neće osuditi. Ispitivanje DNA s njega će izbrisati svaku sumnju. Oko ponoći izveli su ga iz ćelije, stavili mu lisice i odvezli u bolnicu *Mercy*, nekoliko ulica udaljenu od zgrade policije. Ondje su mu uzeli uzorak krvi iz kojeg će izdvojiti DNA. Upitao je bolničarku koliko će to ispitivanje potrajati i s očajem saznao da će nalazi biti gotovi tek za tri dana. U ćeliju se vratio posve obeshrabren. Vratili su ga Krmku, koji je, na sreću, još uvijek spavao.

Pretpostavljao je da može izdržati dvadeset četiri sata u budnome stanju. A to je bilo najduže razdoblje u kojem ga mogu zadržavati bez sudskog naloga. Uhitili su ga oko šest poslije podne, što je značilo da ga tu mogu držati do šest sati danas poslije podne. Tada, ako ne ranije, mora mu biti pružena prigoda da zatraži puštanje uz jamčevinu. To će mu biti prilika za izlazak iz zatvora.

Svim silama pokušavao se prisjetiti predavanja o jamčevinama. "*Jedino pitanje koje sud može uzeti u razmatranje jest hoće li se optuženi pojaviti na suđenju*", rekao je na predavanju profesor Rexam. Tada mu je to bilo dosadno poput kakve propovijedi; sad na svijetu nije bilo važnije stvari. Počeo se prisjećati pojedinosti. U obzir se uzimaju dva faktora. Jedan je moguća kazna. Ako je riječ o ozbiljnim optužbama, omogućavanje puštanja na slobodu uz jamčevinu nosi veće opasnosti: vjerojatnije je da će čovjek pobjeći od optužbe za ubojstvo nego za neku sitnu krađu. Isto vrijedi i ako optuženi već ima policijski dosje i stoga ga očekuje duga zatvorska kazna. Steve nije imao policijski dosje; premda je jednom bio osuđen za težak napad, to je bilo prije osamnaeste godine i nije se moglo upotrijebiti kao otežavajuća okolnost. Pred sudom će se pojaviti kao nekažnjavana osoba. Međutim, ono za što je optužen bilo je vrlo ozbiljno.

Drugi faktor, prisjetio se, bile su zatvorenikove "*društvene veze*": obitelj, dom i posao. Čovjek koji je pet godina sa ženom i djecom živio na istoj adresi i radio u susjedstvu dobit će mogućnost izlaska uz kauciju, dok će onome koji u gradu nema nikoga od obitelji i koji se u stan doselio prije šest tjedana, a kao zanimanje naveo da je nezaposleni glazbenik, takva mogućnost vjerojatno biti uskraćena. S te strane Steve je osjećao sigurnost. Živio je s roditeljima i bio na drugoj godini studija prava: bijegom bi izgubio puno toga.

Zadaća suda nije bila razmatrati je li optuženi opasnost za okolinu. To bi značilo prejudicirati njegovu krivnju. To se, međutim, u praksi činilo. Neslužbeno, čovjeku koji je sudjelovao u još uvijek neriješenom nasilnome sukobu prije će biti uskraćeno puštanje nego nekome tko je počinio samo jedan prijestup. Da su ga optužili za niz silovanja, a ne samo za jedan izolirani incident, mogućnost za puštanje bi praktički bila jednaka nuli.

Ovako, činilo mu se da je moguća i pozitivna i negativna odluka. Dok je promatrao Krmka, uvježbavao je sve elokventnije govore namijenjene sučevim ušima.

I dalje je odlučno kanio pred sudom se zastupati sam. Nije obavio onaj telefonski razgovor na koji je imao pravo. Očajnički je želio da sve ovo nikako ne dođe do njegovih roditelja sve do trenutka kada će im moći reći da je oslobođen optužbi. Pomisao na to da im treba reći kako je u zatvoru bila mu je nepodnošljiva; to bi ih toliko šokiralo i nanijelo im toliku bol. To što bi s njima podijelio muke njemu bi donijelo utjehu, ali kad god je došao u iskušenje, prisjetio se izraza njihovih lica u trenutku kada su prije sedam godina, nakon one tučnjave s Tipom Hendricksom, ušli u policijsku postaju. Znao je da bi ga, kada bi im rekao što se dogodilo, to povrijedilo neusporedivo više nego što bi ga Krmak ikada mogao povrijediti.

Tijekom cijele noći, u ćelije su dovodili nove prijestupnike. Neki od njih bili su bezvoljni i poslušni, dok su drugi bučno prosvjedovali i tvrdili da su nedužni, a jedan od njih toliko se opirao policajcima da je zbog toga profesionalno pretučen.

Ćelije su se stišale negdje oko pet ujutro. Približno u osam, tamničar koji je zamijenio Spikea donio je u posudama od stiropora doručak iz restorana koji se zvao *Kod mame Hubbard*. Dolazak hrane probudio je zatvorenike iz drugih ćelija, a od te buke pokrenuo se i Krmak.

Steve je ostao na mjestu, sjedeći na podu, odsutno buljeći u prazno, pritom ipak krajičkom oka pomno prateći Krmka. *Prijateljsko držanje protumačilo bi se kao znak slabosti*, zaključio je. Potrebno je zauzeti pasivan neprijateljski stav.

Krmak se uspravi u sjedeći položaj, držeći se za glavu i buljeći u Stevea, no ne reče ništa. Steve zaključio da mu tip uzima mjeru. Nekoliko trenutaka kasnije Krmak upita:

- Koji kurac ti radiš ovdje?

Steve na lice navuče izraz otupjele ljutnje, a onda polako okrene pogled tako da se susreo s Krmkovim očima. Nekoliko trenutaka ostao ga je gledati izravno u oči. Krmak je bio zgodan tip, mesnata lica na kojem se odražavala

sirova agresivnost. Krvavim očima zamišljeno je promatrao Stevea. Steve ga procijeni kao neobuzdanog i opasnog gubitnika. On odvrti pogled, hineći ravnodušnost. Nije mu odgovorio na pitanje. Što će Krmku trebati više vremena da ga ocijeni, to će biti sigurniji.

Kad je tamničar gurnuo doručak kroz otvor u rešetkama, Steve se nije obazirao. Krmak uzme pladanj. Pojeo je svu slaninu, jaja i prepečenac i popio kavu, a onda bučno i bez imalo nelagode obavio nuždu. Kada je završio, navukao je hlače, sjeo na ležaj, pogledao Stevea i upitao:

- Što si skrivio, bijeli momče?

Bio je to najopasniji mogući trenutak. Krmak ga je ispitivao, uzimao mu mjeru. Steve se sada morao potruditi da pokaže kako je posve drukčiji od onoga što zapravo jest, osjetljivi student iz srednje klase, koji se još od rane mladosti nije potukao.

On se okrene i pogleda Krmka kao da ga prvi put primjećuje. Odgovorio mu je tek nakon dugog piljenja. Pomalo gutajući riječi, on reče:

- Kučkin sin počeo me zajebavati pa sam ga sjebao, ali pošteno.

Krmak mu uzvrti pogled. Steve nije mogao razabrati je li mu povjerovao ili nije. Nekoliko dugih trenutaka kasnije, Krmak upita:

- Ubojstvo?

- Jebeno ubojstvo.

- I ja.

Izgledalo je da je Krmak progutao Steveovu priču. Steve nepromišljeno doda:

- Kučkin me sin više neće zajebavati.

- Da - reče Krmak.

Usljedila je poduža tišina. Činilo se da Krmak razmišlja. Na koncu reče:

- Zašto su nas strpali u istu ćeliju?

- Ne mogu mi ništa dokazati, te jebene budale - reče Steve. - Misle valjda da me imaju ako ubijem tebe.

Krmak osjeti da mu je povrijeđen ponos.

- A ako ja ubijem tebe? - upita.

Steve slegne ramenima.

- Onda imaju tebe.

Krmak polako kimne.

- Da - reče. - To ima smisla.

Činilo se da više nema što reći. Nakon nekog vremena, ponovno se ispružio na ležaju.

Steve je čekao. Je li sada gotovo?

Nakon nekoliko minuta, činilo se da je Krmak ponovno zaspao. Kada je počeo hrkati, Steve se iscrpljeno nasloni na zid, posve malaksao od silnog olakšanja.

Nakon toga, nekoliko sati nije se događalo ništa.

Nitko nije došao razgovarati sa Steveom, nitko mu nije rekao što se događa. Nije bilo šaltera za posjetitelje na kojem bi se mogle dobiti željene informacije. Zanimalo ga je kada će mu se pružiti prilika za traženje oslobađanja uz jamčevinu, no to mu nitko nije rekao. Pokušao je razgovarati s novim tamničarem, ali ovaj jednostavno nije obraćao pozornost.

Krmak je još uvijek spavao kada je tamničar došao do njihove ćelije i otvorio vrata. Potom je Steveu na ruke stavio lisice, a oko gležnjeva željezne prstenove, te je probudio Krmka i isto to učinio njemu. Lancima su ih zavezali za još dvojicu zatvorenika, povelu do kraja hodnika i uveli u maleni ured.

Unutra su se nalazila dva radna stola, a na svakome od njih računalo i laserski pisač. Ispred svakog stola nalazio se red sivih plastičnih stolaca. Za jednim stolom sjedila je elegantno odjevena crnkinja od tridesetak godina. Ona ih kratko pogleda i reče:

- Molim vas, sjednite - te nastavi raditi, pomno njegovanim prstima pritiskajući tipke.

Oni se kratkim koracima dovuku do stolaca i sjednu. Steve pogleda oko sebe. Bio je to uobičajen ured, s metalnim ormarima za spise, pločama za obavijesti na zidovima, aparatom za gašenje požara i starim sefom. Nakon ćelija, ovo je bila divna atmosfera.

Krmak zatvori oči i vrati se, činilo se, u san. Od preostale dvojice muškaraca, jedan je s nevjericom buljio u desnu nogu, koja mu je bila u gipsu, dok se drugi smiješio u prazno, očito nemajući pojma gdje se nalazi. Izgledao je kao da je nafiksiran do nebeskih visina ili da je umno poremećen, ili možda oboje.

Nakon nekog vremena, žena odvrati pogled s ekrana.

- Molim, navedite ime i prezime - reče.

Steve je sjedio prvi u redu, stoga odvrati:

- Steve Logan.

- Gospodine Logan, ja sam povjerenica Williams.

Dakako: sudski povjerenik. Prisjetio se tog dijela predavanja o kriminalističkome postupku. Povjerenik je sudski dužnosnik na puno nižem položaju od suca. Bavi se naložima za uhićenje i drugim manje važnim

proceduralnim pitanjima. Ima mogućnost dodjeljivanja prava izlaska uz jamčevinu, prisjećao se. Raspoloženje mu se odmah popravilo. Možda će izići odavde.

Ona nastavi:

- Ovdje sam kako bih vas izvijestila o tome za što vas tereti optužnica, kad ćete i gdje biti izvedeni pred sud, hoćete li biti pušteni uz jamčevinu ili osobno jamstvo i, ako do toga dođe, pod kojim uvjetima. - Govorila je vrlo brzo, ali Steve je uspio razabrati ono što se odnosilo na jamčevinu i što je potvrdilo ono čega se sjećao. Ovo je osoba koju mora uvjeriti u to da se u njega mogu pouzdati i da će se pojaviti na suđenju.

- Optužnica vas tereti za silovanje prvog stupnja, napad s nakanom silovanja, zlostavljanje i protuprirodan blud.

Dok je nabrajala užasne zločine za koje je optužen, lice joj je bilo posve bezizražajno. Potom mu je navela datum i mjesto održavanja suđenja, koje se trebalo održati za tri tjedna, i on se tada prisjetio da svaki optuženik mora biti izveden na suđenje u roku od trideset dana.

- Za ovakvu optužbu za silovanje možete biti osuđeni na doživotni zatvor. Za napad s nakanom silovanja dvije do petnaest godina. U oba slučaja riječ je o krivičnome djelu, a ne prijestupu.

Steve je znao što je to krivično djelo, no pitao se zna li to i Krmak Butcher.

Silovatelj je i podmetnuo požar u sportskoj dvorani, prisjetio se. Zbog čega onda nije optužen i za podmetanje požara? Možda zbog toga što policija nije imala nikakva dokaza koji bi ga izravno povezao s požarom.

Ona mu pruži dva papira. Na jednome je stajalo da je obaviješten o svome pravu na zastupanje, a na drugome kako se može obratiti javnome pravobranitelju. Morao je potpisati kopije obaju dokumenata. Povjerenica mu je postavila niz rafalnih pitanja, utipkavajući odgovore u računalu.

- Puno ime i prezime. Gdje živite? Broj telefona. Koliko živite na toj adresi? Gdje ste živjeli prije toga?

Steve je osjećao kako u njemu raste nada dok je povjerenici odgovarao kako živi s roditeljima, kako je na drugoj godini studija prava i kako nema policijski dosje. Ona ga je upitala uživa li drogu ili alkohol, a on je odgovorio negativno. Pitao se hoće li imati priliku zatražiti puštanje uz jamčevinu, no ona je govorila brzo, držeći se, kako se činilo, unaprijed određenog slijeda.

- Kod optužbe za protuprirodni blud ne vidim dovoljno uvjerljivih povoda - reče ona. Potom odvrati pogled s ekrana i pogleda ga. - To ne znači da to niste počinili, ali znači da ovdje, u izjavi detektiva o opravdanoj

sumnji, nema dovoljno informacija da bih ja potvrdila taj navod optužbe.

Steve se pitao zbog čega su detektivi pridodali i tu optužbu. Možda su se nadali da će je on s ogorčenjem zaniijekati i reći: *"To je odvratno, poševio sam je, ali nisam učinio ništa protuprirodno, što mislite što sam ja?"*

Povjerenica nastavi:

- Ali, ipak, na sudu ćete morati odgovarati i za taj navod.

Steve je ostao zbunjen. Koja je onda svrha njezine primjedbe, ako će mu se zbog toga svejedno suditi? A ako je njemu, studentu druge godine prava, sve to teško pratiti, kako je onda prosječnome čovjeku?

Povjerenica upita:

- Imate li kakvih pitanja?

Steve duboko udahne.

- Želio bih zatražiti puštanje uz jamčevinu - započne. - Nedužan sam i...

Ona ga prekine.

- Gospodine Logan, optuženi ste za krivično djelo, što znači da se na vas primjenjuje sudska odredba 638B. A to znači da ja, kao sudska povjerenica, ne mogu odlučiti o jamčevini. To može samo sudac.

Bilo je to poput udarca šakom u lice. Steve je bio toliko razočaran da je osjetio mučninu. Promatrao ju je nepomično i s nevjericom.

- Čemu onda sva ova farsa? - reče bijesno.

- Trenutačno ste pritvoreni bez mogućnosti oslobađanja uz jamčevinu.

On podigne glas.

- Zašto ste mi onda postavljali sva ova pitanja i podgrijavali mi nade? Mislio sam da ću moći izići odavde!

To je se nije dojmilo.

- Informacije koje ste mi dali o adresi i tako dalje provjerit će istražitelj koji će o tome obavijestiti sud - reče ona smirenim glasom. - Sutra možete tražiti reviziju odluke o jamčevini i sudac će potom o tome donijeti odluku.

- Drže me u ćeliji s njim! - reče Steve, pokazujući na Krmka koji je spavao.

- Ćelije ne pripadaju u moju nadležnost...

- Tip je ubojica! Nije me ubio samo zato što ne može ostati budan! Sada se službeno žalim vama, kao dužnosnici suda, da me ovdje mentalno muče i da mi je život u opasnosti.

- Kada su ćelije pune, morate ih dijeliti...

- Ćelije nisu pune, pogledajte van i uvjerit ćete se. Većina ih je prazna. Stavili su me k njemu kako bi me pretukao. A dođe li do toga, tužit ću vas osobno, povjerenice Williams, zbog toga što ste dopustili da se to dogodi.

Ona se sada malo smekša.

- Vidjet ću što je s time. A sada uzmite ove papire. - Ona mu pruži sažetak optužnice, izjavu o opravdanoj sumnji, te još nekoliko dokumenata. - Molim vas, potpišite se na svaki od njih i uzmite po jedan primjerak.

Frustriran i utučen, Steve od nje uzme kemijsku olovku i potpiše se na dokumente. Za to vrijeme tamničar je prodrmao i probudio Krmka. Steve vrati dokumente povjerenici. Ona ih spremi u fascikl. A onda se obrati Krmku.

- Navedite ime i prezime.

Steve prekrije lice dlanovima.

18.

Jeannie je gledala vrata sobe za razgovore kako se polako otvaraju.

Muškarac koji je zatim ušao u prostoriju bio je dvojnik Stevena Logana.

U tom trenutku pokraj sebe začula je Lisin preneraženi uzdah.

Dennis Pinker bio je toliko sličan Stevenu da ih Jeannie nikako ne bi mogla razlikovati.

Sustav funkcionira kako valja, pomisli ona slavodobitno. Spasila je obraz. Iako su roditelji odlučno nijekali da bilo koji od ove dvojice mladića može imati brata blizanca, njih su dvojica bili slični poput njezinih ruku.

Kovrčava svijetla kosa bila je ošišana na isti način: kratka, s razdjeljkom. Dennis je podignuo rukave zatvorskog radnog odijela jednako onako uredno kao što je Steven to učinio s rukavima svoje plave pamučne košulje. Dennis je iza sebe zatvorio vrata petom, isto onako kako je to Steven učinio kada je ušao u Jeannien ured u *Ludnici*. Uputio joj je isti onakav simpatičan, dječaćki osmijeh kao i Steven kada se spuštao na stolac. Bilo joj je teško povjerovati da pred njom nije Steven.

Ona pogleda Lisu. Ona je razrogačenih očiju buljila u Dennisa, lica probljedjela od straha.

- To je on - izusti.

Dennis pogleda Jeannie i reče:

- Dat ćeš mi svoje gaćice.

Jeannie se sledila od ove pribrane samouvjerenosti, no isto tako osjetila je i intelektualno uzbuđenje. Steven nikada ne bi rekao takvo što. Pred njom je bio isti genetski materijal transformiran u dvije posve različite osobnosti, šarmantnog studenta i psihopata. ~~Ali~~ je li to bila tek površinska razlika?

Čuvar Robinson blagim tonom reče:

- Budi dobar i pristojan, Pinkeru, inače ćeš se naći u nevoljama.

Dennis se ponovno onako dječaćki nasmiješi, no riječi koje je izgovorio zvučale su stravično.

- Robinson neće ni znati za to, ali dat ćeš mi ih - reče on Jeannie. - Odavde ćeš izići, a povjetarac će ti hladiti golo dupe.

Jeannie se pribere. Ovo je tek isprazno razmetanje. Pametna je i jaka: Dennisu ne bi bilo lako napasti je čak i da je sama. Ovako, uz visokog zatvorskog čuvara s pendrekom i pištoljem, osjećala se posve sigurno.

- Jesi li dobro? - upita tiho Lisu.

Lisa je bila blijeda, no izraz lica bio joj je odlučan i ona sada mračno reče:

- Dobro sam.

Kao i njegovi roditelji, Dennis je unaprijed ispunio nekoliko upitnika. Lisa je sada počela bilježiti njegove odgovore na složenija pitanja, koja nije bilo moguće riješiti označavanjem ponuđenih mogućnosti. Dok su radili, Jeannie je pregledavala rezultate i uspoređivala ih sa Stevenovim odgovorima. Sličnosti su bile nevjerojatne: psihološki portret, interesi i hobiji, ukusi, fizičke vještine... sve to bilo je isto. Dennis je čak imao i jednako nevjerojatno visok kvocijent inteligencije kao Steven.

Kakva šteta, pomisli ona. Ovaj mladić mogao je postati znanstvenik, kirurg, inženjer, autor programa za računala. Umjesto toga, on je ovdje, vegetira.

Velika razlika između Dennisa i Stevena sastojala se u njihovoj socijalizaciji. Steven je bio zrela ličnost s natprosječnim sposobnostima snalaženja u društvu, bez nelagode se upoznavao s nepoznatim osobama, bio je pripravan prihvaćati legitimne autoritete, bio je opušten među prijateljima, s radošću se uklapao u ekipne napore. Dennisove društvene sposobnosti bile su na razini trogodišnjeg djeteta. Uzimao bi što god bi mu se prohtjelo, teško je pristajao na to da s nekim nešto podijeli, bojavao se nepoznatih ljudi, a ako ne bi moglo biti po njegovu, gubio bi nadzor nad sobom i postajao nasilan.

Jeannie se sjećala treće godine svog života. Bila su joj to najranija sjećanja. Vidjela se kako se naginje nad kolijevku u kojoj joj je spavala tek nedavno rođena sestrice. Patty je na sebi imala lijepu ružičastu pidžamicu s blijedoplavim cvjetićima izvezenim na ovratniku. Jeannie je još uvijek jasno osjećala mržnju koja ju je obuzela dok je promatrala to sićušno lice. Patty joj je ukrala mamicu i taticu. Jeannie je čitavim bićem željela ubiti to

nametljivo dijete koje je odnijelo toliko ljubavi i pažnje dotad namijenjenih isključivo Jeannie. Teta Rosa tada joj je rekla: "*Voliš svoju sestricu, zar ne?*", a Jeannie joj je odgovorila: "*Mrzim je, najviše bih voljela da umre*". Teta Rosa ju je pljusnula, a Jeannie je osjetila dvostruku nepravdu.

Jeannie je odrasla, jednako kao i Steven, no Dennis je ostao isti. Zbog čega je Steven drukčiji od Dennisa? Je li ga spasio odgoj? Ili je samo na prvi pogled drukčiji? Je li ugladeno ponašanje tek maska koja skriva psihopata?

Dok je promatrala i slušala, Jeannie je opazila još jednu razliku. Dennisa se boji. Nije mogla točno odrediti uzrok, ali nešto na njemu bilo je izrazito prijeteće. Imala je dojam da bi učinio što god bi mu palo na pamet, bez obzira na posljedice. Steven na nju ni u jednom trenutku nije ostavio takav dojam.

Jeannie je fotografirala Dennisa i iz velike mu blizine snimila oba uha. Kod jednojajčanih blizanaca uši su obično vrlo slične, naročito oblik resica.

Kada su se već približili kraju ispitivanja, Lisa je Dennisu uzela uzorak krvi, još nešto za što je bila osposobljena. Jeannie je jedva čekala usporedbu DNA. Bila je uvjerenjena da Steven i Dennis imaju jednake gene. To bi izvan svake sumnje dokazalo da je riječ o jednojajčanim blizancima.

Lisa je rutinskim pokretima zapečatila bočicu i označila pečat, a potom ju je otišla odnijeti u prijenosni hladnjak u prtljažniku automobila, ostavljajući Jeannie da sama dovrši ispitivanje.

Dok je prelazila posljednji niz pitanja, Jeannie poželi da na tjedan dana može u laboratoriju zajedno imati i Stevena i Dennisa. Ali, to neće biti moguće kod velikog broja njezinih parova blizanaca. Pri proučavanju blizanaca, neprestano će se suočavati s time da joj je netko od ispitanika u zatvoru. Složenija ispitivanja, za koja su potrebni laboratorijski aparati, neće se provesti na Dennisu dok ne iziđe iz zatvora, ako do toga ikada dođe. S time se jednostavno mora pomiriti. Moći će raditi s obiljem drugih podataka.

Dovršila je i posljednji upitnik.

- Hvala vam na strpljivosti, gospodine Pinker - reče tada.

- Još mi nisi dala gaćice - reče on mirno.

Robinson reče:

- Čuj me, Pinkeru, cijelo si poslijepodne bio dobar, nemoj sada kvariti dojam.

Dennis ga pogleda s krajnjim prijezirom. Potom reče Jeannie:

- Robinson se boji štakora, jesi li to znala, gospodice s psihologije?

Jeannie odjednom osjeti kako postaje nervozna. Događalo se nešto što

nije razumjela. Ona sada žurno počne spremati papire. Činilo se da je Robinosnu neugodno.

- Mrzim štakore, to je istina, ali ih se ne bojim.

- Čak ni onog velikog sivog u kutu? - upita Dennis, pokazujući mu rukom.

Robinson se hitro okrene. U kutu nije bilo štakora, no kada im se Robinson okrenuo leđima, Dennis je iz džepa brzo izvukao neku čvrsto zamotanu stvar. To je učinio toliko brzo da Jeannie nije uvidjela što čini sve dok već nije bilo prekasno. Kada je otvorio plavi rupčić s točkicama, u njemu se pojavio debeli sivi štakor s dugim ružičastim repom. Jeannie zadrhti. Nije bila gadljiva, ali u pogledu na štakora kojeg s ljubavlju drže dlanovi koji su zadavili neku ženu bilo je nečeg neizrecivo sablasnog. Prije nego što se Robinson uspio okrenuti prema njima, Dennis je oslobodio štakora.

Ovaj je potrčao na drugu stranu prostorije.

- Evo ga, Robinsone, evo ga! - poviče Dennis.

Robinson se okrene, ugleda štakora i probljedi.

- Dovraga - zareži on i izvuče pendrek.

Štakor potrči uza zid, tražeći rupu u koju bi se sakrio. Robinson pojuri za njim, udarajući pendrekom. Za njim je na zidu ostalo nekoliko crnih tragova, no nijednim udarcem nije dohvatio i štakora.

Jeannie je promatrala Robinsona, dok joj se u glavi oglašavalo zvono za uzbunu.

Ovdje nešto nije kako valja, nešto nije logično. Ovo nije šala. Dennis nije nestašni šaljivac, nego perverzni ubojica. To što je učinio nije karakteristično. Osim, uvidi ona i zadrhti od užasa, ako je riječ o nečemu što treba odvući pozornost, a Dennis ima neke druge namjere...

Tada je osjetila nešto na kosi. Hitro se okrene i osjeti kako joj srce zastaje. Dennis je bio ustao i sada je stajao kraj nje. Točno ispred lica držao joj je nešto što je izgledalo kao ručno izrađen nož: bila je to limena žlica čiji je inače zaobljeni dio bio ravan i zaoštren u šiljak.

Željela je kriknuti, no činilo joj se da je nešto guši. Prije samo nekoliko sekundi mislila je da je posve sigurna; a sada joj je ovaj ubojica prijetio nožem. Kako se to moglo dogoditi tako brzo? Činilo joj se da joj se sva krv povlači iz glave i jedva je uspijevala razmišljati.

Dennis je lijevom rukom ščepa za kosu i primakne joj vršak noža toliko blizu oka da ga više nije jasno vidjela. Potom se nagne i približi usta njezinu uhu. Na obrazu je osjećala njegov topli dah i jasno je osjećala miris znoja. Govorio je toliko tiho da ga je od buke koju je stvarao Robinson jedva čula.

- Učini što ti kažem, inače ću ti razrezati oči.

Cijelo tijelo obuzeo joj je užas.

- O, Bože, ne, nemoj da oslijepim - preklinjala ga je.

To što je začula vlastiti glas kako progovara tako nepoznatim tonom ponižene predaje ponešto ju je urazumilo. Očajnički se pokušavala pribрати i razmišljati. Robinson je i dalje progonio štakora: nije imao pojma o tome što čini Dennis. Jeannie nije mogla vjerovati da se to doista događa. Nalazili su se u samome srcu državnoga zatvora i s njom je bio naoružani čuvar, a ona je ipak bila prepuštena na Dennisovu milost i nemilost. Kako je samo nepromišljeno, i to samo prije nekoliko kratkih sati, mislila kako bi ga namučila da je napadne! Ona sada stane drhtati od straha.

Dennis joj snažno povuče kosu prema gore i ona poskoči na noge.

- Molim te! - reče. Još dok je izgovarala te riječi, mrzila je samu sebe zbog toga što ga moli na tako ponižavajući način, ali bila je odviše užasnuta da bi prestala. - Učinit ću bilo što!

Tad na uhu osjeti njegove usne.

- Svuci gaćice – prošapće on.

Ona se sledi od užasa. Bila je pripravna učiniti što god želi, koliko god to bilo ponižavajuće, samo da mu izmakne; ali svuci gaćice moglo bi biti jednako opasno kao i prkositi mu. Nije znala što da učini. Pokušala je vidjeti što je s Robinsonom. Bio joj je izvan vidnog polja, iza nje. Međutim, čula ga je kako proklinje štakora i kako svom snagom zamahuje palicom. Bilo je posve jasno da još nije primijetio što Dennis radi.

- Nemam puno vremena - reče Dennis tihim glasom koji je nalikovao ledenome vjetru. - Ne dobijem li što želim, više nikada nećeš vidjeti sunčano svjetlo.

Vjerovala mu je. Upravo je dovršila tri sata psihološkog ispitivanja i znala je kakav je. Nije imao savjesti: nije bio sposoban osjetiti ni krivnju ni grizodušje. Ne pokori li se njegovim željama, osakatit će je bez imalo oklijevanja.

Ali, što će on učiniti nakon što svuče gaćice, pitala se u očaju. Hoće li ga to zadovoljiti i hoće li odmaknuti oštricu od njezina lica? Hoće li je svejedno ozlijediti? Ili će tražiti nešto više?

Zašto Robinson ne može ubiti tog prokletog štakora?

- Brzo! - prosikće Dennis.

Što može biti teže od sljepila?

- U redu - zastenje ona. Potom se s mukom pogne, dok ju je Dennis i dalje držao za kosu, pred licem joj držeći nož. Nespretnim pokretima

zadignula je donji dio lanene haljine i spustila jeftine bijele pamučne gaćice. U trenutku kada su joj spale do gležnjeva, Dennis ispusti dubok grlen glas, poput medvjeda. Bila je postićena, premda joj je razum govorio da to nije sama skrivila. Tada je žurno spustila haljinu, pokrivajući golotinju. Iskoračivši iz gaćica, nogom ih je odbacila preko sivog linoleuma.

Osjećala se užasno ranjivom.

Dennis je tada pusti, brzo zgrabi gaćice i pritisne ih na lice, duboko udišući, očiju sklopljenih u ekstazi.

Jeannie ga je promatrala, sablaznuta tom naprasnom prisnošću. Premda je nije ni dodirivao, zadrhtala je od gnušanja.

Što će sada učiniti?

U tom trenutku iza udarca Robinsonova pendreka ostane odvratan, gnjecav zvuk. Jeannie se okrene i uvidi da je konačno udario štakora. Palicom mu je razmrskao stražnji dio tijela i na sivome podu sada se jasno vidjela crvena mrlja. Štakor više nije mogao trčati, ali je još uvijek bio živ. Imao je otvorene oči i tijelo mu se pomicalo kako je disao. Robinson ga udari još jednom i razmrška mu glavu. Sada se prestao micati, a iz zgnječene lubanje počela mu je polako izlaziti siva sluz.

Jeannie ponovno pogleda Dennisa. Na njezino iznenađenje, sjedio je za stolom, kao što je to činio čitavog tog poslijepodneva, i izgledao kao da se ni u jednom trenutku nije ni pomaknuo. Bio je pravo oličenje nedužnosti. Nož i njezine gaćice netragom su nestali.

Je li sada izvan opasnosti? Je li sve gotovo?

Robinson je od silnoga napora teško disao. Sad sumnjičavo pogleda Dennisa i reče:

- Nisi ga valjda donio ovamo, Pinkeru, zar ne?

- Nisam, gospodine - reče Dennis spremno.

Jeannie je u glavi već imala spremnu rečenicu: "*Jest, donio ga je!*" Ali, iz nekog nepoznatog razloga, nije ju izgovorila.

Robinson nastavi:

- Jer, da znam da si to učinio, onda bih... - Čuvar sada pogleda Jeannie i odluči ne reći točno što bi mu učinio. - Uvjeran sam da znaš da bih te natjerao da zbog toga požališ.

- Svakako, gospodine.

Jeannie shvati da je sada sigurna. Ali, nakon olakšanja, odmah je osjetila i bijes. Tako ogorčena, samo je nepomično promatrala Dennisa. Hoće li se on držati kao da se ništa nije dogodilo? Robinson reče:

- No ipak možeš dobiti kantu vode i očistiti ovo.

- Odmah, gospodine.

- Odnosno... u slučaju da je doktorica Ferrami završila posao.

Jeannie zausti u želji da kaže: "*Dok ste ubijali štakora, Dennis mi je ukrao gaćice*", no riječi joj jednostavno nisu izišle iz grla. Izgledale su tako glupo. I mogla je zamisliti što bi bilo da ih je izgovorila. Ostala bi ovdje još sat vremena, dok bi trajalo ispitivanje njezine optužbe. Dennisa bi pretražili i kod njega pronašli njezino donje rublje. Bilo bi ga potrebno pokazati upravitelju Temoigneu. Zamišljala ga je kako pomno ispituje dokaz, držeći njezine gaćice, izokrećući ih, uz neobičan izraz lica...

Ne. Neće reći ni riječi.

Osjeti bolnu navalu krivnje. Oduvijek je prezirala žene koje bi bile žrtve napada i koje bi o tome šutjele, omogućujući počinitelju da se nekažnjeno izvuče. A ona je sada činila isto to.

Shvati da je Dennis s time i računao. Predvidio je njezine reakcije i zaigrao na mogućnost da se izvuče bez posljedica. Ta ju je pomisao toliko ogorčila da je na trenutak pomislila kako bi mogla podnijeti sve neugodnosti samo da mu pokvari plan. A onda je zamislila Temoigneu i Robinsona i sve ostale muškarce u zatvoru kako je promatraju i misle: "*Na sebi nema gaćice*", i tada je uvidjela da bi to bilo odviše ponižavajuće da bi mogla podnijeti.

Kako je Dennis samo pametan: pametan kao tip koji je podmetnuo požar u sportskoj dvorani i silovao Lisu, pametan kao Steve...

- Izgledate mi malo potreseno - reče joj Robinson. - Izgleda da vam štakori nisu nimalo simpatičniji nego meni.

Ona se pribere. Sad je gotovo. Preživjela je, a nije čak ni ostala bez vida. *Što se to tako strašno dogodilo*, upita se ona. *Mogao me unakaziti ili silovati. Umjesto toga, samo sam ostala bez donjeg rublja. Budi zahvalna.*

- Dobro sam, hvala - reče mu.

- U tom slučaju, ispratit ću vas van.

Njih troje zajedno iziđu iz sobe.

Kad su se našli u hodniku, Robinson reče:

- Donesi metlu, Pinkeru.

Dennis se nasmiješi Jeannie. Bio je to dugotrajan, prisan osmijeh, kao da je riječ o ljubavnicima koji su poslijepodne proveli u postelji. A onda se izgubio u drugome hodniku koji je vodio prema ćelijama. Jeannie ga je uz neizmjerne olakšanje promatrala kako odlazi, no taj osjećaj kvarilo je neprekinuto gađenje, budući da je on u džepu imao njezine gaćice. Hoće li spavati s njezinim donjim rubljem pritisnutim uz lice, poput djeteta koje

stiska medvjedića? Ili će gaćice omotati oko penisa i masturbirati, umišljajući si da ševi nju? Što god odluči učiniti, ona se već sad osjećala poput prisilne sudionice, čija je intima narušena, a sloboda dovedena u opasnost.

Robinson je otprati do ulaznih vrata i stisne joj ruku. Ona preko užarenog parkirališta dođe do Forda, razmišljajući: "*S velikim ću se zadovoljstvom odvesti odavde*". Imala je uzorak Dennisove DNA, a to joj je bilo najvažnije.

Lisa je sjedila za upravljačem, s uključenim klimatskim uređajem koji je rashlađivao unutrašnjost automobila. Jeannie se teško spusti na suvozačevo mjesto.

- Izgledaš užasno iscrpljeno - reče Lisa u trenutku kad je pokrenula vozilo.

- Zaustavi se kod prvog trgovačkog centra - reče Jeannie.

- Svakako. Što trebaš?

- Ispričaj ću ti - odvrati Jeannie. - Ali, nećeš mi vjerovati.

19.

Nakon objeda, Berrington je otišao u neki mirni bar u susjedstvu i naručio martini.

Usputna primjedba Jima Prousta o ubojstvu posve ga je uzdrmala. Berrington je znao da je ispao smiješan kada je Jima onako šćepao za suvratak i stao vikati. Ali nije mu bilo žao zbog te male gužve. Sad barem može biti siguran da Jim točno zna što on misli.

Sukobi među njima nisu bili ništa novo. Sjećao se prve velike krize, početkom sedamdesetih, kada se doznalo za aferu *Watergate*. Bilo je to užasno razdoblje: konzervativne su ideje izgubile na vjerodostojnosti, za političare koji su zagovarali poštivanje reda i zakona pokazalo se da su prevaranti, a svaka tajna aktivnost, koliko god bila vođena dobrim namjerama, odjednom je smatrana protuustavnom zavjerom. Preston Barck bio je užasnut i želio je odustati od cijelog projekta. Jim Proust nazvao ga je kukavicom, ljutito objašnjavajući kako nema nikakve opasnosti i predlažući nastavak projekta pod zajedničkim okriljem CIA-e i vojske, možda uz pojačano osiguranje. Nije bilo sumnje u to da je bio pripravan organizirati ubojstvo svakog novinara koji bi gurao nos u njihove poslove. Upravo je Berrington predložio osnivanje privatne tvrtke i distanciranje od vlade. Sad

je opet njemu pripalo u zadatak da pronade rješenje za poteškoće u kojima su se našli.

Unutrašnjost bara bila je sumorna i svježa. Na televizoru postavljenom iznad šanka vidjela se epizoda neke obiteljske serije, no ton je bio isključen. Hladni džin smirio je Berringtona. Njegova ljutnja na Jima polako se raspršila i sad je koncentrirao misli na Jeannie Ferrami.

Strah ga je natjerao na nepromišljeno obećanje. Neoprezno je rekao Jimu i Prestonu da će se on pozabaviti Jeannie. Morat će ispuniti to nerazumno obećanje. Mora je spriječiti u daljnjem postavljanju pitanja o Steveu Loganu i Dennisu Pinkeru.

Težina tog zadatka upravo ga je izluđivala. Premda ju je on zaposlio i osigurao joj istraživačku stipendiju, nije joj mogao nešto jednostavno narediti; kao što je rekao Jimu, sveučilište nije vojska. Ona je namještenica JF-a, a *Genetico* je već prebacio godišnju dotaciju. Dugoročno gledano, dakako, mogao bi je lako zaustaviti; ali od toga ne bi imao osobite koristi. Nju je potrebno zaustaviti odmah, danas ili sutra, prije nego što dozna nešto što će ih sve upropastiti.

Smiri se, pomisli sada, smiri se.

Slaba točka bilo joj je korištenje medicinskih baza podataka bez privole pacijenata. Bila je to vrsta pothvata od kakve bi novine mogle načiniti velik skandal, bez obzira na to je li nečija privatnost uistinu narušena ili ne. A sveučilišta su se užasavala skandala; takav publicitet stvarao im je silne probleme pri prikupljanju novca.

Bilo je tragično upropastiti znanstveni projekt koji je toliko obećavao. Bilo je to protivno svim Berringtonovim temeljnim načelima. On je bio taj koji je poticao Jeannie, a sada ju je morao potkopavati. Nju će to teško pogoditi, i to s dobrim razlogom. Sam sebi reče kako ona ionako ima loše gene i prije ili kasnije svakako bi upala u neku nevolju; ipak, silno je želio da ne mora osobno biti uzrokom njezina pada.

Trudio se da ne razmišlja o njezinu tijelu. Žene su mu oduvijek bile slaba strana. U iskušenje ga nije dovodio nijedan drugi porok: pio je umjereno, nikada nije kockao i nikako nije razumio zbog čega neki ljudi koriste drogu. Nekoć je volio suprugu, Vivvie, no čak ni tada nije uspijevaao odoljeti iskušenjima koja su donosile druge žene, a Vivvie ga je na koncu i ostavila zbog tih čestih zastranjivanja. Kad je razmišljao o Jeannie, zamišljao ju je kao mu prstima prolazi kosom i govori mu: "*Bio si tako dobar prema meni, toliko ti toga dugujem, kako ću ti se ikada moći dovoljno zahvaliti?*"

Zbog takvih misli počeo je osjećati stid. On joj je trebao biti pokrovitelj i mentor, a ne zavodnik.

Uza snažnu želju, osjećao je i duboku kivnost. Za ime Božje, pa to je tek jedna obična djevojka; kako onda može biti tako opasna? Kako nekakvo dijete s naušnicom u nosu uopće može u opasnost dovesti njega, Prestona i Jima, kad su na pragu postizanja životnih ambicija. Bilo je upravo nezamislivo da bi ih u tome nešto moglo spriječiti sada, u ovoj fazi; zbog te pomisli osjetio bi paničan strah i vrtoglavicu. Kad nije zamišljao kako s Jeannie vodi ljubav, maštao je o tome kako je davi.

Ipak, nije bio spreman samo tako, bez oklijevanja, protiv nje započeti javnu kampanju. Novinare je teško držati pod bilo kakvom kontrolom. Postojala je mogućnost da počnu istraživati Jeannie, a svoje njuškanje završe na njemu. To bi bio opasan plan. Ali, na pamet mu nije padao nijedan drugi, osim Jimova trabunjanja o ubojstvu.

On iskapi piće. Konobar mu ponudi još jedan martini, no on ga odbije. Pogledavši oko sebe, primijeti telefonsku govornicu koja se nalazila pokraj ulaza u muški nužnik. Provukavši karticu *American Expressa* kroz prorez na aparatu, on nazove Jimov ured. Javio mu se jedan od Jimovih drskih mladića:

- Ured senatora Prousta.
- Ovdje Berrington Jones...
- Na žalost, senator je trenutačno na sastanku.

Uistinu bi trebao poučiti te svoje mlade pomoćnike da budu malo ljubazniji, pomisli Berrington.

- Da vidimo, onda, možemo li kako izbjeći prekid sastanka - reče. - Ima li za danas poslije podne dogovorene kakve sastanke s novinarima?

- Ne znam točno. Mogu li vas pitati zbog čega vas to zanima, gospodine?

- Ne, mladiću, ne možete - reče Berrington razdraženo. Umišljeni pomoćnici pravo su prokletstvo Kongresa. - Ali možete mi odgovoriti na pitanje ili mi na vezu dati Jima Prousta ili ostati bez svog prokletog posla. Što onda kažete?

- Molim vas, pričekajte.

Uslijedila je dugotrajna tišina. Berrington pomisli kako bi tražiti od Jima da nauči pomoćnike da budu ljubazniji bilo isto kao i nadati se da će čimpanza svoje potomstvo naučiti kako se valja ponašati za stolom. Šefov stil prelazio je i na osoblje: zlovoljna osoba uvijek ima neuljudne namještenike.

S druge strane linije javio mu se neki drugi glas.

- Profesore Jones, za petnaest minuta senator bi trebao biti na konferenciji za novinstvo na kojoj će se promovirati knjiga zastupnika u Kongresu, Dinkeyja, *Nova nada za Ameriku*.

To mu odgovara upravo savršeno.

- Gdje?

- U hotelu *Watergate*.

- Recite Jimu da ću doći onamo i pobrinite se za to da budem na popisu uzvanika, molim vas. - Berrington spusti slušalicu, ne čekajući odgovor.

Izišao je iz bara i taksijem pošao do hotela. U ovom će slučaju morati postupiti s puno takta. Manipuliranje medijima vrlo je riskantno: dobar novinar mogao bi početi istraživati i pozadinu onoga što je u priči očito i početi pitati zbog čega se cijela priča uopće pušta u javnost. Ali, kad god bi pomislio na rizik, podsjećao se na dobit i tako se hrabrio.

Pronašao je dvoranu u kojoj se trebala održati konferencija. Njegovo ime nije bilo na popisu, umišljeni pomoćnici nikada nisu učinkoviti, ali promotor izdanja ga je prepoznao i srdačno ga primio kao još jedno lice koje će privući kamere. Bilo mu je drago što na sebi ima prugastu košulju *Turnbull & Assera* koja na fotografijama izgleda tako otmjeno.

Uzevši čašu mineralne vode, stao je razgledavati sobu. Ispred uvećane snimke naslovne stranice knjige nalazila se govornica, te, na pomoćnome stoliću, hrpa promotivnog materijala za novinare. Televizijske ekipe postavljale su rasvjetu. Berrington primijeti nekolicinu poznatih mu novinara, ali ni u kojeg od njih nije mogao imati povjerenja.

Međutim, drugi su novinari neprestano pristizali. On se sada počne kretati među okupljenima, usput čavrljajući s poznanicima, krajičkom oka neprestano prateći vrata. Bio je poznat većini novinara: za njega se moglo reći da je omanja zvijezda. Nije pročitao knjigu, no Dinkey je podržavao tradicionalističku desničarsku politiku koja je bila ublažena inačica onoga što je Berringtona povezivalo s Jimom i Prestonom, tako da je Berrington sada rado objašnjavao novinarima kako podržava temeljnu poruku knjige.

Nekoliko minuta nakon tri stigli su Jim i Dinkey. Na korak iza njih bio je Hank Stone, dugogodišnji novinar *The New York Timesa*. Onako ćelav, crvena nosa, trbuha koji se nadvio nad remen koji mu je pridržavao hlače, otkopčanog ovratnika košulje, kravate povučene nadolje, oguljenih svijetlosmeđih cipela, zacijelo je bio najružniji muškarac među akreditiranim dopisnicima iz Bijele kuće.

Berrington se upita hoće li Hank poslužiti svrsi.

Koliko je bilo poznato, Hank nije imao nikakvih političkih uvjerenja.

Berrington se s njim upoznao kada je pisao članak o *Geneticu*, prije petnaest-dvadeset godina. Otkako je preuzeo dopisničku dužnost u Washingtonu, jednom ili dvaput pisao je o Berringtonovim, a nekoliko puta o Jimovim zamislima. Prema njima se odnosio kao prema senzacijama, a ne kao intelektualno zanimljivim osobama, što je kod novina bilo neizbježno, ali nikada nije savjesno izvodio moralne pouke, poput liberalnih novinara.

Hank bi se prema dobivenoj informaciji odnosio prema njezinoj vrijednosti: ako bi držao da je riječ o zanimljivoj priči, tada bi je i napisao. Ali, može li mu se vjerovati da neće kopati i ispod površine? Berrington u to nije bio posve siguran.

On pozdravi Jima, a Dinkeyju stisne ruku. Potom su nekoliko minuta razgovarali, dok je Berrington s nadom u pogledu tražio bolje rješenje. Ali, više se nije pojavio nitko i konferencija je započela.

Berrington je za trajanja govora sjedio, obuzdavajući nestrpljivost. Jednostavno nema dovoljno vremena. Da ima nekoliko dana, mogao bi pronaći nekog boljeg od Hanka, ali na raspolaganju nema nekoliko dana, tek nekoliko sati. A naoko slučajan susret poput ovoga neusporedivo je manje sumnjiv od dogovora i odvođenja novinara na objed.

Kada su završili govori, u blizini još uvijek nije bilo nikog boljeg od Hanka.

U trenutku kada su se novinari počeli razilaziti, Berrington mu pride.

- Hank, baš mi je drago što smo se sreli. Možda za tebe imam jednu priču.

- Odlično!

- Riječ je o zlorabljenju informacija iz medicinskih baza podataka.

On načini grimasu.

- To baš i nije moje područje, Berry, ali nastavi.

Berrington u sebi zastenje: činilo se da Hank nije raspoložen za slušanje. On hrabro nastavi, koristeći se šarmom.

- Uvjeren sam da je riječ upravo o vrsti teme kakva ti odgovara, jer ćeš u priči vidjeti potencijal koji bi nekom običnom novinaru mogao izmaći.

- No, dobro, iskušaj me.

- Kao prvo, nas dvojica ne razgovaramo o ovome.

- To već budi malo više nade.

- Kao drugo, možda ćeš se pitati zašto te ja upućujem na tu priču, ali to me nikada nećeš pitati.

- Sve bolje i bolje - reče Hank, ipak ništa ne obećavajući.

Berrington zaključio da ne smije inzistirati.

- Na sveučilištu *Jones Falls*, na odsjeku za psihologiju, radi mlada znanstvenica koja se zove dr. Jean Ferrami. Kako bi za svoje istraživanje pronašla pogodne ispitanike, pretražuje velike medicinske baze podataka bez dozvole osoba čiji su dosjei u te baze pohranjeni.

Hank stisne vrh crvenog nosa.

- Je li to priča o kompjuterima ili o etici u znanosti?

- Ne znam, ti si novinar.

Nije se doimao osobito zagrijanim.

- Nije bogzna kakva senzacija.

Nemoj mi sada izigravati veliku zvjerku, kučkin sine. Berrington prijateljski dodirne Hankovu nadlakticu.

- Učini mi uslugu, malo se raspitaj - reče mu uvjerljivo. - Nazovi predsjednika sveučilišta, zove se Maurice Obell. Nazovi doktoricu Ferrami. Reci im da je riječ o velikoj priči, da vidiš što će ti reći. Uvjeren sam da ćeš naići na zanimljive reakcije.

- Ne znam.

- Obećajem ti, Hank, uloženo će ti se vrijeme isplatiti. - *Pristani, kučkin sine, samo pristani!*

Nakon kraćeg oklijevanja, Hank reče:

- U redu, pogledat ću o čemu je riječ.

Berrington ozbiljnim izrazom lica pokuša prikriti zadovoljstvo, ali ipak nije mogao potisnuti mali slavodobitni osmijeh. Hank to primijeti, te se na trenutak sumnjičavo namršti.

- Ne pokušavaš me iskoristiti, Berry, zar ne? Recimo, kako bi nekoga zastrašio?

Berrington se nasmiješi i prebaci mu ruku preko ramena.

- Hank - reče mu - vjeruj mi.

20.

Jeannie je u prodavaonici *Walgreen*, u trgovačkome centru smještenom uz autocestu neposredno pred ulazom u Richmond, kupila paketić s tri para bijelih pamučnih gaćica. Jedan par navukla je u ženskome nužniku u susjednom Burger Kingu. Počela se osjećati bolje.

Bilo je neobično kako se bez donjeg rublja osjećala nezaštićeno. Jedva da je i uspijevala misliti na nešto drugo. Pa ipak, kad je bila zaljubljena u Willa Templea, voljela je kretati se bez gaćica. Tako se cijeloga dana osjećala

seksi. Dok bi sjedila u knjižnici, radila u laboratoriju ili jednostavno koračala ulicom, maštala bi o tome da se pred njom neočekivano pojavljuje Will, sav grozničav od strasti i govori joj: "*Nemamo puno vremena, ali moram te imati, sada, ovdje*", a ona bi bila spremna. Ali, sada, kada je bila bez muškarca, donje joj je rublje bilo potrebno poput cipela.

Ponovno odjevena kako se dolikuje, vratila se do automobila. Lisa ih je dovezla do zračne luke *Richmond-Williamsburg*, gdje su predale ključeve unajmljenog automobila i ukrcale se u zrakoplov kojim će se vratiti u Baltimore.

Ključ zagonetke mora se nalaziti u bolnici u kojoj su se rodili Dennis i Steven, razmišljala je Jeannie tijekom uzlijetanja. Jednojajčani blizanci nekako su završili kod različitih majki. Bila je to priča iz bajke, ali nešto slično svakako se moralo dogoditi.

Ona pregleda papire koji su joj stajali u aktovci i provjeri datume rođenja dvojice ispitanika. Steven se rodio 25. kolovoza. Na svoj užas, ona uvidi da je Dennis rođen 7. Rujna, gotovo dva tjedna kasnije.

- Ovo mora biti greška - reče ona. - Ne znam zbog čega to nisam i ranije provjerila. - Ona Lisi pokaže proturječne dokumente.

- Možemo ih još jednom provjeriti - reče Lisa.

- Postoji li u bilo kojem od naših obrazaca pitanje o bolnici u kojoj je ispitanik rođen?

Lisa se tužno nasmiješi.

- Izgleda da je to jedino pitanje koje smo zaboravili.

- U ovome slučaju morala je to biti neka vojna bolnica. Pukovnik Logan je u vojsci, a "Major" je u vrijeme Dennisova rođenja također vjerojatno bio vojnik.

- Provjerit ćemo.

Lisa nije bila nestrpljiva poput Jeannie. Za nju je to bio tek još jedan u nizu istraživačkih projekata. Jeannie je on značio sve na svijetu.

- Voljela bih odmah telefonirati - reče ona. - Imaju li u ovom avionu telefon?

Lisa se namršti.

- Namjeravaš nazvati Stevenovu majku?

Jeannie u Lisinu glasu začuje prizvuk neodobravanja.

- Da. A zašto ne?

- Zna li ona da je on u zatvoru?

- To si dobro primijetila. Ne znam. Dovraga. Ja joj ne bih trebala prva priopćiti novost.

- Možda je već nazvao kući.

- Možda posjetim Stevena u zatvoru. To je dopušteno, zar ne?

- Valjda. Ali, možda za posjete imaju određeno vrijeme, kao u bolnicama.

- Jednostavno ću doći i nadati se uspjehu. Usto, mogu nazvati Pinkerove. - Ona tada pokretom ruke pozove stjuardesu u prolazu. - Imate li u avionu telefon?

- Ne, žao mi je.

- Šteta.

Domaćica joj se nasmiješi.

- Ne sjećaš me se, Jeannie?

Jeannie je po prvi put pogleda u lice i odmah je prepozna.

- Penny Watermeadow! - reče. Penny je na sveučilištu Minnesota u isto vrijeme kad i Jeannie uspješno obranila doktorat iz engleskog jezika i književnosti. - Kako si?

- Odlično. A ti?

- Radim na *Jones Fallsu*, na projektu u kojem je sve više problema. Mislila sam da ćeš tražiti posao na nekom sveučilištu ili institutu.

- I jesam, ali nisam ga uspjela dobiti.

Jeannie je bilo neugodno zbog toga što je bila uspješna u nečemu u čemu joj prijateljica nije uspjela.

- Kakva šteta.

- Sada mi je zbog toga drago. Volim ovaj posao, a i plaća mi je veća nego na većini fakulteta.

Jeannie joj nije vjerovala. Užasnula se kada je ženu s doktorskom titulom vidjela na mjestu domaćice u zrakoplovu.

- Oduvijek sam držala da ćeš biti tako dobra profesorica.

- Neko sam vrijeme predavala u srednjoj školi. A onda me nožem napao neki učenik s kojim se nisam složila oko *Macbetha*. Tad sam se upitala zbog čega to činim... zbog čega stavljam glavu u torbu da bih o Shakespeareu pričala klincima koji jedva čekaju da se vrate na ulicu i nastave krasti novac kako bi mogli kupovati kokain.

Jeannie se tada prisjeti imena Pennyna supruga.

- Kako je Danny?

- Odlično napreduje, sada je područni šef prodaje. To znači da puno putuje, ali isplati se.

- Drago mi je što smo se ponovno vidjele. Živiš u Baltimoreu?

- Ne, u Washingtonu.

- Daj mi broj telefona, pa ću te nazvati. - Jeannie joj pruži kemijsku olovku, a Penny zapiše broj na jedan od Jeannienih fascikala.

- Otići ćemo na ručak - reče Penny.

- To će biti zabavno.

- Svakako.

Penny pođe dalje.

Lisa reče:

- Doima se inteligentno.

- Vrlo je pametna. Užasnuta sam. U poslu stjuardese nema ničeg lošeg, ali na određeni način to je upropaštavanje dvadeset pet godina školovanja.

- Nazvat ćeš je?

- Dovraga, ne. Sada je u fazi poricanja. Samo bih je podsjetila na ono čemu se nekada nadala. Bilo bi to užasno mučenje.

- Vjerojatno. Žalim je.

- I ja.

Čim su sletjeli, Jeannie je otišla do telefonske govornice i nazvala Pinkerove u Richmondu, međutim broj je bio zauzet.

- Dovraga - reče ona mrzovoljno. Pričekala je pet minuta, a onda ponovno nazvala isti broj i začula isti onaj zvuk koji ju je razbjesnio. - Charlotte zacijelo zove svoju obitelj nasilnika kako bi im ispričala sve potankosti o našem posjetu - reče. - Pokušat ću kasnije.

Lisin automobil bio je na parkiralištu. Pošle su u grad i Lisa je dovezla Jeannie do njezina stana. Prije nego što će izići iz automobila, Jeannie reče:

- Mogu li te zamoliti za veliku uslugu?

- Svakako. No, time ne želim reći da ću to i učiniti. - Lisa se nasmiješi.

- Počni izdvajati DNA još večeras.

Na njezinu licu pokaže se razočaranje.

- Oh, Jeannie, cijeli smo dan na putu. Moram kupiti nešto za večeru...

- Znam. A ja moram otići u zatvor. Nađimo se kasnije u laboratoriju, recimo u devet?

- U redu. - Lisa se nasmiješi. - Pomalo me zanima što će pokazati analiza.

- Započnemo li večeras, prekosutra bismo mogli imati rezultate.

Lisa nije bila toliko uvjerena.

- Skratimo li pokoju fazu, da.

- Takvu te volim!

Jeannie iziđe iz automobila i Lisa pođe dalje.

Jeannie bi bila najviše voljela odmah sjesti u svoj automobil i odvesti se

na policiju, no zaključila je da najprije ipak mora vidjeti kako joj je otac, te je stoga ušla u kuću.

Gledao je Kolo sreće.

- Bok, Jeannie, kasno dolaziš kući - reče on.

- Radila sam i još nisam gotova - odgovori mu ona. - Kako si ti proveo dan?

- Bilo mi je pomalo dosadno, cijelo sam vrijeme ovdje bio sam.

Ona se malo sažali nad njim. Činilo se da nema nikakvih prijatelja. Međutim, izgledao je puno bolje nego sinoć. Bio je čist, obrijan i odmoren. Za objed je podgrijao pizzu iz njezina zamrzivača: neoprano posuđe nalazilo se u kuhinji. Upravo se spremala upitati ga što dovraga misli tko će ga staviti u stroj za pranje posuđa, no ipak se suzdržala.

Potom odloži aktovku i stane pospremati. On nije isključio televizor.

- Bila sam u Richmondu, u Virginiji - reče ona.

- Lijepo, dušo. Što imamo za večeru?

Ne, pomisli ona, ovako ne možemo dalje. Prema meni se neće odnositi onako kako se odnosio prema mami.

- Zašto ti ne prirediš nešto? - upita ga.

Time mu je uspjela pridobiti pozornost. On odvrati pogled s ekrana i pogleda je.

- Ne znam kuhati!

- Ni ja, tata.

On se namršti, a onda se nasmiješi.

- Onda idemo van na večeru!

Izraz njegova lica bio joj je više nego dobro poznat. Jeannie se u mislima vrati dvadeset godina unatrag. Ona i Patty nosile su jednake široke traperice. Jasno je vidjela tatu s crnom kosom i zaliscima kako govori: "*Podimo na karneval! Kupit ćemo šećernu vunu! Uskačite u auto!*" Bio je najdivniji čovjek na svijetu. Sjećanja joj tada preskoče deset godina. Bila je u crnim trapericama i *Doc Martenouim* čizmama, a tatina je kosa bila kraća i prosijeda. Tada joj je rekao: "*Odvest ću te u Boston sa svim stvarima, nabavit ću kombi, tako ćemo malo moći biti zajedno. Jest ćemo usput, bit će nam tako zabavno! Budi spremna u deset!*" Čekala ga je cijelog dana, ali nije došao, a sutradan je na put pošla autobusom.

Kad je u njegovim očima ugledala isti onaj sjaj koji je govorio "*podimo se zabaviti*", iz dubine srca žalila je što ne može ponovno biti devetogodišnjakinja koja vjeruje svakoj njegovoj riječi. Ali, bila je odrasla žena i stoga ga upita:

- Koliko imaš novca?

Izraz njegova lica bio je sumoran.

- Rekao sam ti da nemam ništa.

- Ni ja. To znači da ne možemo ići van na večeru. - Ona otvori hladnjak. Imala je glavicu kristalke, nešto svježeg kukuruza u klipovima, limun, paketić janjećih kotleta, jednu rajčicu i napola praznu kutiju riže *Uncle Ben's*. Sve to izvadi i stavi na kuhinjsku radnu plohu. - Reći ću ti što ćemo - reče mu. - Za predjelo ćemo imati svježi kukuruz s rastopljenim maslacem, nakon toga janjeće kotlete s limunovim začinom, uz salatu i rižu, a za desert sladoled.

- Pa to je fantastično!

- Ti započni pripremati dok mene nema.

On ustane i pogleda izvađene namirnice. Ona uzme aktovku.

- Doći ću ubrzo nakon deset.

- Ne znam kako se to kuha!

On u ruku uzme klip kukuruza. S police koja se nalazila iznad hladnjaka, ona uzme Jednostavne recepte za sva godišnja doba, te mu pruži knjigu.

- Potraži ovdje - reče mu. Potom ga poljubi u obraz i iziđe.

Dok je ulazila u automobil i kretala prema gradu, nadala se da nije bila odviše okrutna. On je pripadao starijoj generaciji; u njegovo doba pravila su bila drukčija. Pa ipak, ona mu ne može biti domaćica čak i da to želi: mora paziti na posao. Time što mu je pružila mjesto na kojem može prespavati već je učinila više nego što je on za nju činio veći dio njezina života. Ipak, bilo joj je žao što nije otišla u vedrijoj atmosferi. Nesposoban je, ali to joj je ipak jedini otac.

Ostavivši automobil u velikoj garaži za parkiranje, ona kroz četvrt prepunu prostitutki pođe prema zgradi policije. Ušla je u elegantno predvorje s mramornim klupama i zidnom slikom koja je prikazivala prizore iz povijesti Baltimorea. Policajcu koji je sjedio za šalterom na ulazu rekla je da je došla posjetiti Stevea Logana, koji je u pritvoru. Očekivala je da će se morati prepirati, no nakon dvije minute čekanja, neka mlada žena u policijskoj odori povelu ju je u unutrašnjost zgrade, te su dizalom pošle gore.

Potom ju je uvela u sobicu veličine zidnoga ormara. U njoj nije bilo ničega osim malenog prozora ugrađenog u zid u visini lica, te ploče s rupicama ispod njega. Kroz prozor se vidjela druga takva kabina. Osim bušenja rupe u zidu, nije bilo drugog načina da se bilo što unese iz jedne sobe u drugu.

Ona se zagleda kroz prozor. Pet minuta kasnije, u drugu sobu uveli su Stevena. U trenutku kada je ulazio, primijetila je da su mu ruke vezane lisicama, a gležnjevi lancem, kao da je riječ o opasnome kriminalcu. On pride staklu i pogleda na drugu stranu. Kada ju je prepoznao, radosno se nasmiješio.

- Kakvo ugodno iznenađenje! - reče. - Štoviše, ovo je jedino ugodno što mi se dogodilo tijekom čitavog dana.

Unatoč vedrome tonu, izgledao je užasno: izmučeno i umorno.

- Kako si? - upita ga ona.

- Nije baš blistavo. Strpali su me u ćeliju s ubojicom kojem puca glava od kokaina. Bojim se zaspiti.

Duboko je suosjećala s njim. A onda se podsjetila da bi to trebao biti muškarac koji je silovao Lisu. U to nije mogla povjerovati.

- Što misliš, koliko ćeš još dugo ostati ovdje?

- Sutra izlazim pred suca na reviziju odluke o puštanju uz jamčevinu. Ne uspije li mi to, možda ću biti zatvoren dok ne dobiju rezultate analize DNA. Kažu da to traje tri dana.

Spominjanje DNA podsjetilo ju je na svrhu dolaska u zatvor.

- Danas sam ti vidjela brata blizanca.

- I?

- Nema nikakve sumnje. To je tvoj dvojnik.

- Možda je on silovao Lisu Hoxton.

Jeannie odmahne glavom.

- Da je preko vikenda pobjegao iz zatvora, onda da. Ali, još je uvijek u zatvoru.

- Misliš li da je mogao pobjeći i vratiti se? Kako bi imao alibi?

- To je premaštovito. Da je Dennis izišao iz zatvora, ništa ga ne bi natjeralo da se vrati.

- Vjerojatno imaš pravo - reče Steven potišteno.

- Za tebe imam nekoliko pitanja.

- Izvoli.

- Najprije moram provjeriti datum tvog rođenja.

- Dvadeset peti kolovoza.

To je i stajalo zapisano u upitniku. Možda je pogrešno zapisala Dennisov rođendan.

- A znaš li možda gdje si se rodio?

- Da. Tata je u to vrijeme bio stacioniran u Fort Leeu, u Virginiji, a ja sam se rodio ondje, u vojnoj bolnici.

- Jesi li siguran?

- Sto posto. Mama to spominje u svojoj knjizi *Rođenje djeteta*. - On pomalo stisne kapke, što je njoj sada već bio poznat izraz lica. To je značilo da pokušava rekonstruirati tok njezinih misli. - Gdje se rodio Dennis?

- To još ne znam.

- Ali, imamo isti datum rođenja.

- Nažalost, on kaže da je rođen sedmog rujna. Ali, to bi mogla biti pogreška. Još ću jednom provjeriti. Nazvat ću njegovu majku čim dođem u ured. Jesi li se čuo s roditeljima?

- Nisam.

- Želiš li da ih ja nazovem?

- Ne! Molim te. Ne želim da bilo što doznaju sve do trenutka kada ću im moći reći da sam oslobođen optužbi.

Ona se namršti.

- Po onome što si mi o njima ispričao, čini mi se da je riječ o ljudima koji bi ti pružili potporu.

- To je točno. Ali, ne želim im prirediti takve muke.

- Za njih bi to svakako bilo bolno. Ali, možda bi više voljeli znati, kako bi ti mogli pomoći.

- Ne, molim te, nemoj ih nazvati.

Jeannie slegne ramenima. Nešto joj je prešućivao. Ali, to je bila njegova stvar.

- Jeannie... kakav je?

- Dennis? Na prvi pogled, isti ti.

- Ima li dugu kosu, kratku kosu, brkove, prljave nokte, akne, šepa li...

- Kosa mu je jednako kratka kao i tvoja, obrijan je, ruke su mu uredne, a koža čista. Vrlo ga je lako zamijeniti za tebe.

- Isuse. - Činilo se da je Stevenu vrlo neugodno.

- Velika je razlika u ponašanju. Ne zna kako se treba odnositi prema ostalim pripadnicima ljudske vrste.

- To je tako neobično.

- Meni nije. Štoviše, to potvrđuje moju teoriju. Obojica ste bili ono što ja nazivam divljom djecom. Taj sam naziv ukrala iz nekog francuskog filma. Primjenjujem ga na tip djeteta koje je neustrašivo, koje je nemoguće kontrolirati i koje je hiperaktivno. Takvu je djecu vrlo teško socijalizirati. Charlotte Pinker i njezin suprug s Dennisom su doživjeli neuspjeh. Tvoji su roditelji s tobom uspjeli.

To ga nije nimalo umirilo.

- Ali, duboko unutra, Dennis i ja smo isti.
- Obojica ste se rodili neobuzdani.
- Ali ja sam premazan tankim slojem civiliziranosti.

Jasno je vidjela koliko je duboko uzrujan.

- Zbog čega te to toliko muči?

- Želim se smatrati ljudskim bićem, a ne gorilom kojeg su podučili kako se treba ponašati u kući.

Ona se nasmije, unatoč smrtno ozbiljnu izrazu njegova lica.

- I gorile se moraju socijalizirati. Kao i sve životinje koje žive u skupinama. Upravo to i jest izvorište kriminala.

Činilo se da ga to zanima.

- Život u skupini?

- Naravno. Kriminal je kršenje nekog bitnog društvenog pravila. Životinje koje žive same nemaju pravila. Medvjed će upasti u špilju drugog medvjeda, ukrasti mu hranu i pobiti mu podmladak. Vukovi to ne čine; da to čine ne bi mogli živjeti u čoporima. Vukovi žive u monogamnim vezama, brinu se za tuđu mladunčad i međusobno poštuju privatnost određenog prostora. Prekrši li pojedinac pravila, bit će kažnjen; ustraje li u tome, ili će ga izbaciti iz čopora ili ubiti.

- A što je s kršenjem nevažnih društvenih pravila?

- Poput ispuštanja vjetra u dizalu? To nazivamo nepristojnošću. Jedina je kazna negodovanje drugih. Nevjerojatno je koliko je ta vrsta kazne učinkovita.

- Zbog čega te toliko zanimaju osobe koje ne poštuju pravila?

Ona se sjeti oca. Nije znala je li naslijedila njegove zločinačke gene ili nije. Steveu bi možda pomoglo da zna kako i nju muči vlastito genetsko nasljeđe. Ali o tati je lagala toliko dugo da se sada teško mogla navesti na to da govori o njemu.

- To je velik problem - reče ona, izbjegavajući pravi odgovor. - Kriminal zanima sve.

U tom trenutku iza nje se otvore vrata i kroz njih proviri ona mlada žena u odori.

- Vrijeme je isteklo, doktorice Ferrami.

- U redu - reče ona preko ramena. - Steve, jesi li znao da mi je Lisa Hoxton najbolja prijateljica u Baltimoreu?

- Ne, nisam.

- Zajedno radimo; ona je tehničarka.

- Kakva je?

- Nije tip osobe koja bi nekoga optužila samo tako, napamet.

On kimne.

- Ipak, želim da znaš da ne vjerujem da si ti silovatelj.

Na trenutak joj se učinilo da će zaplakati.

- Hvala - reče joj promuklim glasom. - Ne mogu ti reći koliko mi to znači.

- Nazovi me kada iziđeš. - Ona mu reče broj telefona kod kuće. - Možeš li ga zapamtiti?

- Svakako.

Jeannie se nikako nije izlazilo. Sada mu uputi nešto za što se nadala da će biti osmijeh ohrabrenja.

- Puno sreće.

- Hvala, ovdje mi je potrebna.

Ona se okrene i iziđe.

Mlada crnkinja otprati je do predvorja. Kad se vratila do automobila, već se spuštala noć. Skrenuvši na autocestu *Jones Falls*, ona uključi svjetla na starome *Mercedesu*. Krećući se prema sjeveru, vozila je prebrzo, želeći što prije doći do sveučilišta. Uvijek je vozila prebrzo. Bila je vješt, ali i ponešto nepromišljen vozač, to joj je bilo jasno. Ali nije imala strpljenja voziti devedeset kilometara na sat.

Lisina bijela *Honda Accord* već je stajala ispred *Ludnice*. Jeannie se parkira pokraj nje i uđe u zgradu. Lisa je upravo uključivala rasvjetu u laboratoriju. Prijenosni hladnjak u kojem se nalazio uzorak krvi Dennisa Pinkera stajao je na klupi.

Jeannien ured nalazio se u istome hodniku, točno nasuprot laboratoriju. Ona plastičnom magnetnom karticom otključa vrata i uđe. Smjestivši se za radni stol, nazvala je Pinkerove u Richmondu.

- Konačno! - reče kada je začula kako aparat zvoni.

Javila se Charlotte.

- Kako je moj sin? - upita je.

- Zdravlje ga služi - odvrati Jeannie. *Za njega se teško moglo reći da je psihopat, pomisli, sve dok nije izvukao nož i ukrao mi gaćice.* Pokušavala se sjetiti nečeg pozitivnoga što bi mogla reći. - Lijepo je surađivao.

- Uvijek je bio tako pristojan - reče Charlotte južnjačkim naglaskom kojim je razvlačila svoje najnevjerojatnije izjave.

- Gospođo Pinker, mogu li još jednom provjeriti njegov datum rođenja?

- Rodio se sedmog rujna.

Kao da bi to trebao biti državni blagdan.

Jeannie se nije nadala takvome odgovoru.

- A u kojoj bolnici?

- U to vrijeme bili smo u Fort Braggu, u Sjevernoj Carolini. - Jeannie priguši razočaranu kletvu. - Major je uvježbavao novake za Vijetnam - reče Charlotte ponosno. - Medicinsko zapovjedništvo američke vojske u Braggu ima veliku bolnicu. Dennis je ondje došao na svijet.

Jeannie više nije mogla smisliti ništa drugo za reći. Zagonetka je ostala jednako mračna.

- Gospođo Pinker, još jednom hvala vam na ljubaznoj pomoći.

- Nema na čemu.

Ona se vrati u laboratorij i reče Lisi:

- Po svemu sudeći, Steven i Dennis rodili su se u razmaku od trinaest dana i to u različitim državama. Ja to jednostavno ne razumijem.

Lisa otvori novu kutiju s epruvetama za testove.

- No, ipak postoji jedan nepobitan test. Imaju li istu DNA, tada su jednojajčani blizanci, što god tko govorio o tome kada su rođeni.

Ona izvadi dvije male epruvete. Bile su dugačke tek pet-šest centimetara. Obje su imale poklopac i stožast donji dio. Ona potom otvori paketić naljepnica, na jednu od njih napiše "*Dennis Pinker*", a na drugu "*Steven Logan*", te ih zalijepi na epruvete, a njih postavi na stalak.

Uklonivši pečat sa staklenke u kojoj se nalazila krv Dennisa Pinkera, ona u epruvetu stavi samo jednu kap. Potom iz hladnjaka uzme bočicu u kojoj je bila Stevenova krv i iz nje uzme također jednu kap.

Koristeći se pipetom s precizno označenim mjernim jedinicama, cjevčicom koja je na jednome kraju bila proširena, u svaku od epruveta s poklopcem dodala je točno određenu malu količinu kloroforma. Potom je uzela čistu pipetu i u obje epruvete dodala sličnu količinu fenola.

Zatvorivši epruvete, stavila ih je u *Whirlimixer* kako bi ih na nekoliko sekundi podvrgnula djelovanju centrifugalne sile. Kloroform će raspršiti masti, a fenol bjelančevine, no, duge spiralne molekule deoksiribonukleinske kiseline ostat će netaknute. Lisa vrati kušalice u stalak.

- To je sve što zasada možemo učiniti. Sada trebamo pričekati nekoliko sati - reče ona.

U vodi razrijeđeni fenol polako će se odvajati od kloroforma. Na crti razdvajanja stvorit će se menisk. DNA će biti u vodenkastome dijelu, koji će biti moguće pipetom izvući za sljedeću fazu ispitivanja. Ali, za to će morati pričekati jutro.

U tom trenutku negdje se oglasio telefon. Jeannie se namršti; činilo joj

se da zvuk dopire iz njezina ureda. Ona prijede na drugu stranu hodnika i podigne slušalicu.

- Da?

- Doktorica Ferrami?

Jeannie je mrzila kada bi je netko nazvao i tražio je da se predstavi, a da to sam prethodno nije učinio. Bilo je to kao da nekome zakučaš na ulazna vrata i onda ga upitaš: *A tko ste, dovraga, vi?* Ona se sada suzdrži od sarkastičnog odgovora i reče:

- Ja sam Jeannie Ferrami. Tko zove, molit ću?

- Naomi Frelander, *The New York Times*. - Po njezinu glasu moglo se zaključiti da je riječ o strastvenoj pušačici od pedesetak godina. - Imam nekoliko pitanja za vas.

- U ovo doba noći?

- Kod mene nema radnog vremena. A, čini se, ni kod vas.

- Zbog čega me zovete?

- Istražujem materijal za članak o etici u znanosti.

- Oh. - Jeannie se odmah prisjeti kako Steve nije znao da je možda usvojen. Bila je riječ o etici, premda ne i o nerješivome problemu, ali nije valjda moguće da *Times* zna za to? - Što vas zanima?

- Čula sam da pretražujete medicinske baze podataka kako bi došli do pogodnih ispitanika za svoje istraživanje.

- Oh, u redu. - Jeannie se opusti. U vezi s tim nema se zbog čega brinuti.

- Pa, da, stvorila sam program koji pretražuje kompjuterske podatke i otkriva odgovarajuće parove. Cilj mi je doći do jednojajčanih blizanaca. Program je moguće koristiti na bilo kojem tipu baza.

- Ali, dobili ste pristup medicinskim dosjeima kako biste mogli upotrijebiti ovaj program.

- Važno je odrediti što podrazumijevate pod pristupom. Dobro sam pazila da ne povrijedim ničiju privatnost. Ni u jednom trenutku ne dolazim ni do čijih povjerljivih pojedinosti. Program ne ispisuje dosjee.

- A što ispisuje?

- Imena dviju osoba, te njihove adrese i telefonske brojeve.

- Ali, ispisuje imena u parovima.

- Dakako, to mu je i svrha.

-Znači, ako ste se koristili, recimo, bazom koja sadrži elektroencefalogramе, program će vam pokazati da N.N. ima jednake moždane valove kao M.M.

- Jednake ili slične. Ali, neće mi reći ništa o zdravstvenom stanju bilo

jednog bilo drugog.

- Medutim, ako unaprijed znate da je N.N. paranoični shizofrenik, možete zaključiti da je takav i M.M.

- To nikada ne znamo.

- Ali, možete poznavati N.N.-a.

- Kako?

- Može biti vaš kućepazitelj ili tako nešto.

- No, hajde, molim vas!

- To je moguće.

- Hoće li to biti tema vašeg članka?

- Možda.

- U redu, teoretski, to je moguće, ali mogućnost za to toliko je mala da bi je svaka razumna osoba odmah odbacila.

- O tome bi se moglo raspravljati.

Činilo se da je novinarka odlučna u nakani da u svemu tome vidi nešto skandalozno, bez obzira na činjenice, pomisli Jeannie; to ju je počelo brinuti. Ima dovoljno problema i bez novinara koji bi joj se mogli natovariti na leđa.

- Koliko je sve to stvarno? - upita ona. - Jeste li doista pronašli nekoga tko drži da mu je narušena privatnost?

- Zanima me potencijal. - Jeannie tada nešto sine. - Tko vam je uopće rekao da me nazovete?

- Zašto to pitate?

- Iz istog razloga zbog kojeg ste vi ispitivali mene. Želim doznati istinu.

- Ne mogu vam reći.

- To je zanimljivo - reče Jeannie. - Rekla sam vam podosta toga o svome istraživanju i metodologiji. Nemam što skrivati. Ali, za vas se to ne može reći. Čini se da ste, no dobro, postidjeni, ili tako nešto. Stidite li se zbog načina na koji ste doznali za moj projekt?

- Ne stidim se ni zbog čega - otrese se na nju novinarka. Jeannie osjeti kako se i sama počinje ljutiti. Što si to ova žena umišlja da predstavlja?

- No, dobro, netko se stidi. U protivnom, zbog čega mi ne kažete o kome je riječ?

- Moram štititi izvor.

- Od čega? - Jeannie je znala da bi trebala prestati. Neprijateljskim odnosom prema novinarima neće ništa postići. Ali držanje ove novinarke bilo je nepodnošljivo. - Kao što sam vam već objasnila, s mojom je metodologijom sve u redu i ona ne ugrožava ničiju privatnost. Zbog čega onda vaš izvor mora biti toliko tajnovit?

- Svatko ima svoje razloge...

- Čini se da je vaš izvor bio zloban, zar ne? - Dok je to govorila, Jeannie je razmišljala: "*Zbog čega bi mi bilo tko želio činiti nešto ovakvoga?*".

- Na to vam ne mogu ništa reći.

- Bez komentara, ha? - reče ona sarkastično. - Tu izjavu moram zapamtiti.

- Doktorice Ferrami, željela bih vam zahvaliti na suradnji.

- Nema na čemu - reče Jeannie i spusti slušalicu.

Još nekoliko dugih trenutaka ostala je sjediti, zagledana u aparat.

- Što je sad, dovraga, to? - reče.

SRIJEDA

21.

Berrington Jones spavao je loše.

Noć je proveo s Pippom Harpenden. Pippa je bila tajnica na odsjeku za fiziku i velik broj profesora pozivao ju je van. Među njima je bilo i nekoliko oženjenih muškaraca, no Berrington je bio jedini s kojim je izlazila. Pomno se dotjerao, odveo je u restoran s prisnom atmosferom, naručio probrano vino. Uživao je u zavidnim pogledima muških vršnjaka koji su večerali s ružnim starim suprugama. Doveo ju je kući, pripalio svijeće, odjenuo svilenu pidžamu i polako vodio ljubav sve dok od silnog užitka nije gotovo ostala bez daha.

Ali, probudio se u četiri sata i počeo razmišljati o svemu što bi u njegovu planu moglo poći krivim putem. Jučer poslije podne Hank Stone neumorno je pio izdavačevo jeftino vino; mogao bi jednostavno posve zaboraviti na razgovor s Berringtonom. Ako ga se i sjeti, urednici *The New York Timesa* mogli bi svejedno odlučiti toj priči ne posvetiti pozornost. Mogli bi se malo raspitati i uvidjeti da u tome što Jeannie radi nema ničeg osobito lošeg. Ili bi jednostavno mogli biti prespori i priču početi istraživati sljedećeg tjedna, kad već bude prekasno.

Nakon što se neko vrijeme nemirno prevrtao u postelji, Pippa promrmlja:

- Je li ti dobro, Berry?

On je pogladi po dugoj plavoj kosi, a ona ga stane poticati pospanim glasom. Vođenje ljubavi s lijepom ženom obično bi mu pružilo utjehu za sve vrste nevolja, no sad je naslućivao da mu to ne bi pomoglo. Mučilo ga je previše toga. Bilo bi pravo olakšanje s Pippom razgovarati o problemima koji ga muče, ona je inteligentna i pokazala bi razumijevanje i suosjećanje, ali takve tajne nije mogao povjeriti nikome.

Nakon nekog vremena ustao je i pošao na trčanje. Kad se vratio nje više nije bilo. Kratku poruku sa zahvalom ostavila je umotanu u finu crnu najlonsku čarapu.

Domaćica je došla nekoliko minuta prije osam i priredila mu omlet. Marianne je bila mršava, nervozna djevojka s otoka Martiniquea, u Francuskim Karibima. Slabo je natucala engleski i užasavala se mogućnosti da je netko vrati kući, zbog čega je bila vrlo poslušna. Bila je zgodna i

Berrington je pretpostavljao da bi, kada bi joj rekao da mu ga popuši, mislila da joj je to dio dužnosti kao namještenici sveučilišta. On to, dakako, nije učinio; spavanje s kućnim pomoćnicama nije bilo u skladu s njegovim stilom.

Otuširao se, obrijao i radi postizanja autoritativna dojma odjenuo tamnosivo odijelo s jedva vidljivim prugama, bijelu košulju i crnu kravatu s crvenim točkicama. Stavio je zlatnu dugmad za orukavlje s monogramima, u gornji džep sakoa umetnuo presavijeni bijeli laneni rupčić, a gornji dio crnih mokasina ulaštio do visokog sjaja.

Odvezao se na sveučilište, ušao u svoj ured i uključio računalo. Poput većine sveučilišnih superzvijezda, održavao je vrlo malo predavanja. Ovdje, na *Jones Fallsu*, držao je jedno predavanje na godinu. Njegova je uloga bila usmjeravati i nadgledati istraživanja znanstvenika na odsjeku i njihovim radovima pridavati ugled koji je sa sobom nosilo njegovo ime. Ali danas se nije mogao koncentrirati ni na što, te se, čekajući telefonski poziv, zagledao kroz prozor, promatrajući četvoricu mladića kako žustro u parovima igraju tenis.

Nije morao dugo čekati.

U pola deset nazvao ga je predsjednik sveučilišta *Jones Falls*, Maurice Obell.

- Imamo problema - reče mu ovaj.

Berrington osjeti kako ga obuzima napetost.

- Što se dogodilo, Maurice?

- Upravo me nazvala neka kučka koja radi za *The New York Times*. Kaže da netko iz tvog odsjeka narušava povjerljivost određenih podataka. Nekakva doktorica Ferrami.

Hvala Bogu, pomisli Berrington slavodobitno; Hank Stone ispunio je obećanje! On sada ozbiljnim glasom reče:

- I pribojavao sam se nečega ovakvog. Dolazim odmah. - Potom spusti slušalicu i nekoliko trenutaka ostane sjediti i razmišljati. Bilo je prerano da bi mogao slaviti pobjedu. Tek je započeo postupak. Sada mora navesti i Mauricea i Jeannie da se ponašaju upravo onako kako želi.

Po Mauriceovu glasom činilo se da je zabrinut. To je bilo dobro za početak. Berrington se morao pobrinuti za to da i dalje bude zabrinut. Morao je navesti Mauricea da stekne dojam kako bi došlo do katastrofe ne prestane li se Jeannie odmah koristiti svojim programom za pretraživanje baza podataka. Kada Maurice jednom donese čvrstu odluku, Berrington se mora pobrinuti za to da je se i drži.

Najvažnije od svega bilo je spriječiti bilo kakvu vrstu kompromisa.

Jeannie po prirodi nije bila osobito sklona kompromisima, to je znao, ali kad joj u pitanju bude cjelokupna budućnost, vjerojatno će biti spremna na sve. Morat će podgrijavati njezino ogorčenje i poticati joj borbenost.

A sve to mora činiti tako da se doima dobronamjernim. Postane li očito da pokušava potkopati Jeannie, Maurice bi mogao nanjušiti da tu nešto zaudara. Berrington mora ostaviti dojam da je štiti.

Izišao je iz *Ludnice* i uz dvoranu Barrymore i zgradu umjetničke akademije došao do *Hillside Halla*. Nekadašnja ladanjska kuća prvog dobročinitelja sveučilišta sad je služila kao upravna zgrada. Ured predsjednika sveučilišta bio je smješten u veličanstvenome salonu stare kuće. Berrington ljubazno kimne tajnici dr. Obella i reče:

- Očekuje me.

- Samo izvolite, molim, profesore - reče ona.

Maurice je sjedio pokraj izbočenog prozora koji je gledao na travnjak. Bio je to nizak muškarac širokih prsa, koji se iz Vijetnama vratio u invalidskim kolicima, paraliziran od struka nadalje. Berrington je s njim od početka lako uspostavljao vezu, možda i stoga što su imali zajedničku prošlost provedenu u vojsci. Usto, obojica su strastveno voljeli Mahlera.

Maurice je često izgledao izmučeno. Da bi održao JF u pogonu, svake je godine od privatnih dobročinitelja i velikih tvrtki morao namaći deset milijuna dolara i stoga se užasavao negativnog publiciteta.

Brzo okrene kolica i priđe radnome stolu.

- Rade na velikome članku o etici u znanosti, tako mi je rekla. Berry, ne mogu dopustiti da *Jones Falls* u tom članku bude naveden na prvome mjestu kao primjer neetičnog znanstvenog rada. Otjerali bismo polovicu velikih donatora. Moramo nešto poduzeti.

- Tko je ta novinarka?

Maurice pogleda pisaći blok.

- Naomi Freeland. Urednica za etiku. Jesi li znao da novine imaju urednike za etiku? Ja nisam.

- Ne čudi me da *The New York Times* ima takvo uredništvo.

- To ih ne sprječava da se ponašaju poput prokletog Gestapa. Kažu da se spremaju tiskati taj članak, ali jučer su primili informaciju o toj tvojoj Ferramici.

- Odakle im samo takva informacija? - reče Berrington.

- Očito imamo i nelojalnih gadova ovdje.

- Izgleda...

Maurice uzdahne.

- Reci mi da to nije istina, Berry. Reci mi da ona ne narušava privatnost pacijenata.

Berrington prekriži noge, pokušavajući ostaviti dojam o tome kako je opušten, premda je zapravo bio vrlo napet. Sada mora plesati na visoko podignutoj žici.

- Mislim da ne čini ništa loše - reče. - Pretražuje medicinske baze podataka i pronalazi osobe koje ne znaju da imaju blizance. Sustav je zapravo vrlo inteligentan...

- Ulazi li ona u dosjee bez dopuštenja osoba kojima pripadaju?

Berrington se pretvarao da je neodlučan.

- Pa... tako nekako.

- Tada će s time morati prestati.

- Problem je u tome što su joj te informacije uistinu potrebne za istraživanje.

- Možda joj možemo ponuditi neku naknadu.

Berrington nije bio pomislio na mito. Sumnjao je da bi takva ponuda dala rezultat, no nije bilo zgorega pokušati.

- To je dobra zamisao.

- Ima li stalno mjesto?

- Ovdje je počela raditi ovoga semestra, kao docentica. Do stalnog profesorskog mjesta treba pričekati još najmanje šest godina. Ali, mogli bismo joj ponuditi povišicu. Znam da joj je potreban novac, to mi je sama rekla.

- Koliko sada zarađuje?

- Trideset tisuća dolara godišnje.

- Što mišliš, koliko bismo joj trebali ponuditi?

- To bi morao biti konkretan iznos. Dodatnih osam-deset tisuća.

- A novac za to?

Berrington se nasmiješi.

- Mislim da bih mogao nagovoriti *Genetico*.

- U tom slučaju, imamo rješenje. Nazovi je odmah, Berry. Ako je na sveučilištu, neka odmah dođe ovamo. Riješit ćemo ovo prije nego što etička policija ponovno nazove.

Berrington podigne slušalicu telefonskog aparata na Mauriceovu radnome stolu i nazove Jeannien ured. Javila se odmah.

- Jeannie Ferrami.

- Ovdje Berrington.

- Dobro jutro.

Ton joj je odražavao oprez. Je li naslutila njegovu želju da je zavede kada su izišli u ponedjeljak navečer? Možda se pitala planira li on novi pokušaj. Ili je već možda nešto doznala o problemu s *The New York Timesom*.

- Možemo li se odmah vidjeti?

- U tvome uredu?

- Nalazim se u uredu dr. Obella u *Hillside Hallu*.

Ona razdraženo uzdahne.

- Je li riječ o ženi koja se zove Naomi Freeland?

- Jest.

- To je obično sranje, to dobro znaš.

- Znam, ali to moramo riješiti.

- Dolazim odmah.

Berrington spusti slušalicu.

- Doći će odmah - reče Mauriceu. - Čini se da je već razgovarala s nekim iz *Timesa*.

Sljedećih će pet minuta biti presudno. Bude li se Jeannie dobro branila, Maurice bi mogao promijeniti strategiju. Berrington mora pomoći Mauriceu da ostane nepopustljiv, pritom ne ostavljajući dojam da se prema Jeannie odnosi neprijateljski. Ona je temperamentna, agresivna djevojka, koja se teško miri s kompromisima, naročito kada drži da ima pravo. U Mauriceu će vjerojatno vidjeti neprijatelja i bez Berringtonove pomoći. Ali, za slučaj da bude neuobičajeno ljubazna i uvjerljiva, potreban mu je rezervni plan.

Obuzet neočekivanim nadahnućem, sada reče:

- Dok je čekamo, mogli bismo skicirati izjavu za javnost.

- To je dobra zamisao.

Berrington privuče pisaći blok i stane žurno pisati. Bilo mu je potrebno nešto na što Jeannie nikako neće pristati, nešto što će joj povrijediti ponos i razjariti je. Napisao je kako sveučilište *Jones Falls* priznaje da je bilo pogrešaka. Sveučilište se ispričava onima čija je privatnost narušena, a i obećaje da se program od danas prekida.

On svoje djelo preda Mauriceovoj tajnici i od nje zatraži da ga odmah prepíše na računalu.

Jeannie je stigla sva zapjenjena od ogorčenosti. Na sebi je imala široku smaragdnozelenu majicu s kratkim rukavima, uske crne traperice, dok je na nogama imala nešto što se nekoć nazivalo čizmama za građevinare, ali je sada bilo modni hit. U probušenoj nosnici imala je srebrni prsten, a gusta crna kosa bila joj je svezana straga. Izgledala je nekako slatko, Berringtonu,

ali takav izgled nikako se ne bi mogao dojmiti predsjednika sveučilišta. Njemu će izgledati kao nekakva neodgovorna mlada znanstvenica koja bi JF-u mogla donijeti nevolje.

Maurice je uputi da sjedne i ispriča joj kako ga je nazvala novinarka iz *The New York Timesa*. Držao se ukočeno. *Osjeća se lagodno u društvu zrelih muškaraca*, pomisli Berrington; *mlade žene u uskim trapericama za njega su strana bića*.

- Ta ista žena nazvala je i mene - reče Jeannie razdraženo. - To je suludo.

- Ali, vi doista pristupate medicinskim bazama podataka - reče Maurice.

- Ja ne pregledavam baze, to čini računalo. Nijedno ljudsko biće ni u jednom trenutku ne vidi ničiji dosje. Moj program izdvaja popise imena i adresa u parovima.

- Čak i to...

- Nakon toga ne činimo nijedan korak a da ne tražimo dopuštenje potencijalnog ispitanika. Čak im i ne govorimo da su blizanci sve dok ne pristanu sudjelovati u našem istraživanju. Kome se tu onda narušava povjerljivost podataka?

Berrington se pretvarao da je podržava.

- Rekao sam ti, Maurice - reče. - *Times* je to pogrešno shvatio.

- Oni na taj problem ne gledaju tako. A ja moram paziti na ugled sveučilišta.

Jeannie reče:

- Vjerujte mi, moj će rad povećati taj ugled. - Ona se nagne prema naprijed i Berrington u njezinu glasu začuje strast za novim spoznajama koja pokreće sve dobre znanstvenike. - Ovaj je projekt od presudne važnosti. Ja sam jedina osoba koja je smislila način na koji je moguće proučavati genetsku pozadinu kriminaliteta. Kada objavimo rezultate, bit će to prava senzacija.

- Ima pravo - pridoda Berrington. Bilo je to točno. Njezina bi studija bila fascinantna. Boljelo ga je srce zbog toga što ju je morao upropastiti. Ali, nije imao izbora.

Maurice odmahne glavom.

- Moj je posao štititi sveučilište od skandala.

Jeannie nepromišljeno reče:

- Vaš je posao isto tako štititi akademske slobode.

Ovom je izjavom pogriješila u pristupu. Nekoć davno, u to nije bilo nikakve sumnje, predsjednici sveučilišta borili su se za pravo nesputane

potrage za znanjem, ali ta su vremena bila prošlost. Sada su to kratko i jasno bile osobe zadužene za prikupljanje novca. Spominjanjem akademskih sloboda samo će uvrijediti Mauricea.

Maurice se sav nakostriješio.

- Mlada damo, ne trebate me podučavati mojim predsjedničkim dužnostima - reče odsječnim tonom.

Na Berringtonovo veliko zadovoljstvo, Jeannie se nije obazirala na njegov bijes.

- Doista? - reče ona Mauriceu, sve se više paleći. - Ovo je izravan sukob. Na jednoj su strani novine, koje su, kako se čini, navalile na pogrešno postavljenu priču; na drugoj znanstvenik koji želi doći do istine. Ako će jedan predsjednik sveučilišta popustiti pod takvim pritiskom, kakva onda još uopće postoji nada?

Berrington je bio presretan. Izgledala je odlično, zažarenih obraza i plamena pogleda, ali time je kopala vlastiti grob. Maurice je nakon svake riječi osjećao sve veći otpor.

A onda je Jeannie, činilo se, uvidjela što čini, jer je odjednom promijenila držanje.

- S druge strane, nitko od nas ne želi sveučilištu navući negativan publicitet - reče sada blažim tonom. - Posve razumijem vašu zabrinutost, doktore Obell.

Maurice se istoga trena smekša, na Berringtonovu veliku žalost.

- Jasno mi je da vas ovo dovodi u vrlo težak položaj - reče joj. - Sveučilište je pripravno ponuditi vam naknadu, u obliku povišice od deset tisuća dolara godišnje.

Činilo se da je Jeannie preneražena.

Berrington reče:

- To bi ti trebalo omogućiti da majku premjestiš iz one ustanove koja te toliko brine.

Jeannie je oklijevala samo nekoliko trenutaka.

- Zbog toga bih bila duboko zahvalna - reče - ali time ne bismo riješili problem. Za svoje istraživanje i dalje trebam blizance kriminalce. U protivnom, nemam što proučavati.

Berrington nije ni mislio da će je biti moguće podmititi. Maurice reče:

- Ali zasigurno mora postojati neki drugi način na koji biste mogli doći do odgovarajućih ispitanika...

- Ne, ne postoji. Potrebni su mi jednojajčani blizanci, odrasli odvojeno, a da je barem jedan od njih kriminalac. Do tog cilja ne može se doći nijednom

drugom metodom.

- To nisam znao - reče Maurice.

Ton razgovora postajao je opasno prijateljski. A onda je u prostoriju ušla Mauriceova tajnica i predala mu list papira. Bila je to izjava za javnost koju je skicirao Berrington. Maurice je pokaže Jeannie i reče:

- Danas moramo objaviti nešto slično ovome, želimo li okončati tu priču.

Ona brzo pročita tekst i bijes se ponovno vrati.

- Ali, ovo je obična glupost! - reče razjareno. - Nije počinjena nijedna greška. Nije narušena ničija privatnost. Nitko se nikada nije požalio!

Berrington je prikrivao zadovoljstvo. Bilo je neobično da je tako vatrena, a da s druge strane ima dovoljno strpljenja i upornosti za obavljanje dugotrajnih i zamornih znanstvenih istraživanja. Vidio ju je kako radi s ispitanicima: činilo se da joj nikada ne idu na živce i da je ne umaraju, čak i kada bi joj upropastili ispitivanje. Kod njih joj je loše ponašanje bilo jednako zanimljivo kao i ljubaznost. Samo bi bilježila njihove odgovore i na kraju im iskreno zahvaljivala. Pa ipak, izvan laboratorija, eksplodirala bi i na najmanju provokaciju.

On je igrao ulogu zabrinutog izmiritelja.

- Ali, Jeannie, dr. Obell drži da moramo izdati odlučnu izjavu.

- Ne možete izjaviti da se prekida korištenje mog programa! - reče ona. - To bi bilo isto što i prekidanje cijelog mog projekta!

Na Mauriceovu licu pojavi se nepopustljiv izraz.

- Ne mogu dopustiti da *The New York Times* objavi članak u kojem će stajati da znanstvenici s *Jones Fallsa* ljudima zadiru u povjerljive podatke - reče on. - Na taj način ostali bismo bez milijuna dolara donacija.

- Pronađite neko srednje rješenje - molila je Jeannie. - Recite da ispitujete problem. Imenujte odbor. Razvit ćemo nove sustave za očuvanje povjerljivosti, bude li potrebno.

O, ne, pomisli Berrington. *Ovo je opasno razuman prijedlog.*

- Dakako, imamo odbor za etiku - reče on, pokušavajući dobiti na vremenu. - To je senatski pododbor. - Senat je bio upravno vijeće sveučilišta, a u njegovu sastavu bili su svi redovni profesori. Međutim, poslove su obavljali odbori. - Možeš objaviti da rješavanje problema prepuštaš njima.

- To neće vrijediti - prekine ga Maurice. - Svi će znati da odugovlačimo.

Jeannie se pobuni:

- Zar ne uvidate da time što ustrajavate na trenutačnom reagiranju praktički onemogućujete svaku promišljenu raspravu?!?

Ovo bi bio pogodan trenutak za privođenje kraju sastanka, zaključ

Berrington. Njih su dvoje sada zavadeni, oboje čvrsto ukopani na suprotstavljenim položajima. Ovo mora okončati prije nego što ponovno stanu razmišljati o kompromisu.

- To si dobro primijetila, Jeannie - reče Berrington. - Sastavimo ovdje sada jedan prijedlog... uz tvoje dopuštenje, Maurice.

- Svakako, da čujemo.

- Imamo dva odvojena problema. Jedan je iznaći način da se Jeannieno istraživanje nastavi bez skandala povezanog sa sveučilištem. To je nešto što moramo riješiti Jeannie i ja, i o tome kasnije moramo detaljno razgovarati. Drugo je pitanje kako će odsjek i sveučilište to priopćiti javnosti. O tome trebamo razgovarati nas dvojica, Maurice.

Činilo se da Maurice zbog toga osjeća veliko olakšanje.

- Vrlo razuman prijedlog - reče.

Berrington reče:

- Hvala ti što si došla tako brzo, Jeannie.

Ona sada uvidi da je sastanak za nju završen, te ustane, zbunjeno se namrštvši. Znala je da su je nadmudrili, ali nije joj točno bilo jasno kako.

- Nazvat ćeš me? - upita Berringtona.

- Svakako.

- U redu. - Nakon kratkog oklijevanja, ona iziđe.

- Teška žena - reče Maurice.

Berrington se nagne prema naprijed, sklopi dlanove i ponizno pogleda prema dolje.

- Osjećam se krivim zbog ovoga, Maurice. - Maurice odmahne glavom, no Berrington nastavi. - Ja sam zaposlio Jeannie Ferrami. Dakako, nisam imao pojma da će smisliti ovakvu metodu, ali, ipak, ja sam odgovoran i mislim da te iz toga nekako moram izvući.

- Što predlažeš?

- Ne mogu od tebe tražiti da ne objaviš tu izjavu za javnost. Na to nemam pravo. Ne možeš jedan istraživački projekt nadrediti dobrobiti čitavog sveučilišta. To mi je jasno. - On sada podigne pogled.

Maurice je oklijevao. Berrington se u djeliću sekunde sa strahom upita je li posumnjao da ga Berrington proračunato tjera u kut. Ali, ako mu je to negdje i sinulo, svakako mu se nije zadržalo u mislima.

- Cijenim takav tvoj stav, Berry. Ali, što ćeš poduzeti s Jeannie?

Berrington se opusti. Činilo se da je uspio.

- Mislim da je to moj problem - reče. - Nju prepusti meni.

Steve je zaspao negdje u srijedu, u ranim jutarnjim satima. Zatvorom je vladala tišina, Krmak je hrkao, a Steve nije spavao puna četrdeset i dva sata. Trudio se da ostane budan, uvježbavajući govor kojim će sutradan od suca zatražiti puštanje uz jamčevinu, no neprestano je otvorenih očiju zapadao u san u kojem mu se sudac blagonaklono smiješio i govorio: "*Puštanje se odobrava, oslobodite ovog čovjeka*", a on bi onda iz zgrade suda izišao na suncem okupanu ulicu. Sjedeći na podu ćelije u uobičajenu položaju, leđima naslonjen na zid, uhvatio se kako tone u san, te se nekoliko puta trgnuo, no priroda je na koncu ipak nadvladala snagu volje.

Bio je duboko usnuo kada ga je probudio bolan udarac u rebra. Gotovo ostavši bez daha, on otvori oči. Krmak ga je udario nogom i sada se naginjao nad njega, mahnito razrogačenih očiju, vičući:

- Ukrao si mi shit, kučkin sine! Kamo si ga sakrio, kamo? Odmah mi ga vrati, inače si gotov!

Steve je reagirao bez razmišljanja. Poskočio je s poda poput opruge i ukočeno ispružio ruku, te zario dva prsta u Krmkove oči. Krmak krikne od boli i zakorači unatrag. Steve pođe za njim, pokušavajući prstima prodrijeti kroz Krmkov mozak sve do zatiljka. Negdje iz daljine začuo je neki glas, vrlo nalik njegovu, koji je izvikivao psovke.

Krmak još jednom zakorači unatrag i sjedne na nužnik, dlanovima prekrivajući oči.

Steve mu rukama pritisne stražnji dio vrata, nagne mu glavu prema naprijed i koljenom ga udari posred lica. Iz Krmkovih usta tada šikne krv. Steve ga ščepa za košulju, snažno ga povuče s nužnika, te ga odbaci na pod. Upravo se spremao udariti ga nogom kada mu je do svijesti počeo dopirati zdrav razum. Nakratko je neodlučno zastao, promatrajući Krmka kako krvari na podu, i u tom trenutku crvena izmaglica bijesa počela se razilaziti.

- O, ne - reče. - Što sam to učinio?

Vrata ćelije tada se širom otvore i unutra ulete dva policajca, zamahujući pendrecima.

Steve podigne obje ruke.

- Samo se smiri - reče jedan od policajaca.

- Smiren sam, sada - reče Steve.

Policajci mu stave lisice i odvedu ga iz ćelije. Jedan od njih snažno ga šakom udari u želudac. On se pogne, hvatajući zrak.

- To je samo za slučaj da namjeravaš izazivati nove nevolje - reče mu policajac.

Potom je začuo tresak vrata ćelije i glas tamničara Spikea kako govori uobičajenim raspoloženim tonom.

- Je li ti potrebna liječnička pomoć, Krmak? - upita ga. - Jer u ulici East Baltimore radi veterinar. - Potom se zadovoljno zasmijulji vlastitoj šali.

Steve se uspravi, oporavljajući se od udarca. Još ga je uvijek boljelo, ali barem je mogao disati. Kroz rešetke pogleda Krmka. Sjedio je uspravljen i trljao oči. Kroz krvave usne odgovori Spikeu.

- Jebi se, idiote.

Steve osjeti olakšanje: Krmak nije ozbiljno ozlijeđen.

Spike reče:

- Ionako je bilo vrijeme da te izvučem odavde, pametnjakoviću s faksa. Ova gospoda došla su po tebe. Vode te na sud. - On pogleda papir. - Da vidimo, tko još ide na sud Sjevernog okruga? Gospodin Robert Sandilands, zvan Njuškalo... - On iz ćelija izvede još trojicu muškaraca i lancem ih poveže sa Steveom. Potom ih dvojica policajaca odvedu do parkirališta koje se nalazilo u sklopu zgrade i uvedu ih u autobus.

Steve se nadao da se više nikada neće vratiti u to zdanje. Vani je još uvijek bilo mračno. Steve zaključa da je vjerojatno negdje oko šest ujutro. Sudovi ne počinju raditi prije devet ili deset prije podne, što znači da će još dugo čekati. Petnaest-dvadeset minuta vozili su se kroz grad, a onda su prošli kroz vrata zatvorenog parkirališta u zgradi suda. Izišli su iz autobusa i sišli u podrum.

Oko središnjeg otvorenog prostora bilo je raspoređeno osam ćelija odijeljenih rešetkama. U svakoj od njih nalazila se klupa i nužnik, ali bile su prostranije od ćelija u policijskoj postaji i svaki od četvorice zatvorenika smješten je u ćeliju u kojoj su se već nalazila po šestorica muškaraca. Policajci su im skinuli lance koji su ih povezivali i odbacili ih na stol u središtu prostorije. Ovdje je bilo više tamničara, podređenih visokoj crnkinji zlobna izraza lica, u naredničkoj odori.

U sljedećih sat vremena u ćelije je došlo još tridesetak zatvorenika. Smješteni su po dvanaestorica u jednu ćeliju. Kad je u podrum uvedena omanja skupina žena, sa svih strana začuli su se povici i zvižduci. One su smještene u ćeliju u stražnjem dijelu prostorije.

Nakon toga, nekoliko se sati, nije događalo ništa osobito. Donijeli su im doručak, no Steve je ponovno odbio hranu; nikako se nije mogao priviknuti na pomisao da mora jesti u nužniku. Neki su zatvorenici bučno razgovarali,

no većina ih je izgledala mrzovoljno i šutjela. Velik dio njih izgledao je mamurno. Podbadanja između zatvorenika i čuvara nisu bila onoliko pokvarena kao u zatvoru i Steve se dokono upita je li uzrok tome žena koja zapovijeda čuvarima.

Zatvori nisu nimalo slični onome što se moglo vidjeti na televiziji, razmišljao je. U raznim emisijama i filmovima, zatvori izgledaju poput nižerazrednih hotela: u njima se nikada ne vide otvoreni nužnici, verbalna zlostavljanja ili fizičko kažnjavanje neposlušnika.

Ovo je možda njegov posljednji dan u zatvoru. Da je vjerovao u Boga, sada bi mu se molio svim srcem.

Kad su počeli izvoditi zatvorenike iz ćelija, zaključio je da bi moglo biti negdje oko podneva.

Steve je izišao s drugom skupinom. Ponovno su im stavili lisice i povezali ih u skupine od po deset zatvorenika. Potom su pošli prema gore, do suda.

Sudnica je izgledala poput metodističke crkve. Zidovi su bili obojeni u zeleno do crne linije u visini struka, a iznad toga u žuto-bijelu boju. Na podu se nalazio zeleni sag, a stražnji dio dvorane ispunjavalo je devet redova svijetlih klupa poredanih kao u crkvi.

U stražnjem redu sjedili su Steveova majka i otac.

On ostane bez daha od šoka.

Tata je bio u svojoj pukovničkoj odori, s kapom pod rukom. Sjedio je odlučno uspravljenih leđa, kao da stoji u stavu mirno. Imao je keltski izgled: plave oči, tamnu kosu i sjenu jake brade na pomno izbrijanim obrazima. Bezizražajno lice bilo mu je ukočeno od potisnutih emocija. Mama je sjedila pokraj njega, niska i punašna, ljepuškastog zaobljenog lica otečenog od plakanja.

Steve bi najradije bio propao u zemlju. Drage bi se volje vratio u Krmkovu ćeliju samo da izbjegne ovaj trenutak. On se zaustavi, zadržavajući čitavu skupinu zatvorenika i otupljen od boli zagleda se u roditelje, sve dok ga tamničar nije grubo odgurnuo, tako da je zateturao prema prvome redu klupa.

Sudska službenica sjedila je u prednjem dijelu sudnice, okrenuta prema zatvorenicima. Jedan tamničar čuvao je vrata. Jedinu drugi nazočni dužnosnik bio je crnac četrdesetih godina s naočalama, u sakou, kravati i trapericama. On zatvorenike stane ispitivati kako se zovu, provjeravajući imena na popisu.

Steve se osvrne. U klupama za gledatelje nije bilo nikoga osim njegovih

roditelja. Osjećao je zahvalnost zbog toga što ima obitelj kojoj je do njega dovoljno stalo da se pojavi na sudu; to nije imao nitko od ostalih zatvorenika. Ipak, više bi volio ovo poniženje podnijeti sam.

- Ja sam otac Stevena Logana. Želio bih s njim razgovarati - reče tata odlučnim glasom. - Smijem li znati tko ste vi?

- David Purdy, sudski istražitelj. Ja sam vas jutros nazvao.

Znači, tako su doznali za ovo, uvidi Steve. To je mogao i misliti. Sudska povjerenica rekla mu je da će istražitelj provjeriti njegove podatke. To je bilo najjednostavnije obaviti telefonskim pozivom njegovim roditeljima. On se leće na pomisao o tom razgovoru. Što im je istražitelj rekao? "Provjeravam adresu Stevena Logana koji je u pritvoru u Baltimoreu, optužen za silovanje. Jeste li mu vi majka?"

Tata stisne istražiteljevu ruku i reče:

- Drago mi je, gospodine Purdy. - Ali, Steve je jasno vidio koliko mu je ovaj čovjek odbojan.

Purdy reče:

- Možete razgovarati sa sinom, samo izvolite, nema problema.

Tata samo kratko kimne. Potom se provuče redom iza zatvorenika i sjedne točno iza Stevea. Položivši mu ruku na rame, blago ga stisne. U Steveovim očima pojave se suze.

- Tata, nisam to učinio - reče.

- Znam, Steve - reče mu otac.

Ta njegova jednostavna vjera u sina za Stevea je bila kap koja je prelila čašu i on sada zaplače. Više se nije mogao zaustaviti. Bio je iscrpljen od gladi i nespavanja. Bio je posve obuzet naporima i poniženjima koje je doživio u posljednja dva dana, tako da su suze sada tekle posve nesputano. Neprestano je s mukom gutao slinu i okovanim rukama brisao oči.

Nakon nekoliko trenutaka, tata reče:

- Željeli smo angažirati odvjetnika, ali nije bilo vremena... jedva smo na vrijeme stigli ovamo.

Steve kimne. Sam će biti svoj odvjetnik, samo ako se uspije pribrati.

U tom trenutku neka tamničarka u dvoranu uvede dvije djevojke. Njih dvije nisu imale lisice. Sjele su i stale se smijuljiti. Izgledale su kao da im je oko osamnaest godina.

- Kako se to, dovraga, dogodilo? - upita tata Stevea. Pokušaj da mu odgovori Steveu je pomogao da prestane plakati.

- Čini se da izgledam kao tip koji je to učinio - reče. Potom šmrcne i proguta slinu. - Žrtva me izdvojila na identifikaciji. A ja sam u to vrijeme bio

u blizini mjesta događaja, to sam rekao policiji. Analiza DNA pokazat će da sam nedužan, ali to traje tri dana. Nadam se da će me danas pustiti uz jamčevinu.

- Reci sucu da smo nas dvoje u sudnici - reče tata. - To će vjerojatno biti od pomoći.

Steve se osjećao poput djeteta koje otac tješi. To mu je u sjećanje donijelo gorko-slatku uspomenu na dan kada je dobio prvi bicikl. Bilo je to, činilo mu se, na njegov peti rođendan. Bicikl je straga imao pomoćne kotače. Iza njihove kuće nalazio se prostran vrt s dvije stube kojima se silazilo na terasu.

- Vozi se travnjakom i pazi da se ne približavaš stubama - rekao mu je tada tata; ali, prvo što je mali Stevie pokušao bilo je biciklom se spustiti niza stube. Pao je, oštetivši bicikl i ozlijedivši sebe; nakon toga očekivao je da će se otac na njega razljutiti zbog nepoštivanja izravne upute. Tata ga je podignuo, nježno mu oprao rane i popravio bicikl i, premda ju je Stevie očekivao, do erupcije nije došlo. Tata ni u jednom trenutku nije rekao čak ni: "*Rekao sam ti da paziš*". O čemu god bila riječ, Steveovi su roditelji uvijek bili na njegovoj strani.

U tom trenutku u dvoranu uđe sutkinja.

Bila je to privlačna bjelkinja pedesetih godina, sitna i elegantna. Nosila je crnu togu i donijela limenku s dijetalnom Coca-Colom koju je odložila na radni stol.

Steve pokuša odgonetnuti izraz njezina lica. Je li okrutna ili dobroćudna? Dobro raspoložena ili zlovoljna? Srdačna žena liberalnih svjetonazora i s dušom ili opsjednuta čistunica čija je potajna želja sve ih uputiti na električni stolac? On se zagleda u njezine plave oči, oštar nos i prosijedu tamnu kosu. Ima li supruga s pivskim trbuhom, odraslog sina o kojem se brine, unuka kojeg obožava i s kojim se neobuzdano igra na sagu? Ili živi sama u skupome stanu prepunom hladnog modernog namještaja oštarih bridova? Na predavanjima na fakultetu doznao je za teoretske temelje odluke o omogućavanju ili uskraćivanju izlaska na slobodu uz jamčevinu, ali oni su mu sada izgledali gotovo posve nevažno. Bilo je važno samo to je li ova žena dobrodušna ili ne.

Ona pogleda red zatvorenika i reče:

- Dobar dan. Ovo je postupak za dodjeljivanje otpuštanja uz jamčevinu. - Govorila je tiho, ali jasno, precizno naglašavajući riječi. Sve na njoj doimalo se točno određenim i urednim, osim one limenke s Coca-Colom, tračka ljudskosti koji je Steveu ulijevao nadu.

- Jeste li svi primili izjave s optužbama? - Svi su ih dobili. Ona potom nastavi nabrajati toliko puta ponavljana prava zatvorenika i način na koji mogu doći do pravnog zastupnika. Nakon toga, reče im: - Kad pročitam vaše ime, molim podignite desnu ruku. Ian Thompson.

Jedan zatvorenik podigne ruku. Ona pročitava optužbu i moguće kazne. Prema njezinim riječima, Ian Thompson provalio je i opljačkao tri kuće u Roland Parku, otmjenome dijelu grada. Bio je to mladić hispaničkog podrijetla, s rukom u povelju učvršćenom oko vrata, koji nije pokazao nimalo zanimanja za svoju sudbinu i kojemu je sve ovo, kako se činilo, bilo jako dosadno.

Kad mu je rekla da ima pravo na preliminarno saslušanje i suđenje pred porotom, Steve je stao željno iščekivati odluku o puštanju na slobodu.

Tad je ustao sudski istražitelj. Govoreći vrlo brzo, rekao je da Thompson na navedenoj adresi živi posljednjih godinu dana, te da ima ženu i maleno dijete, ali ne i posao. Usto uživa heroin i već je bio privođen i osuđivan. Steve takvog čovjeka ne bi pustio na ulicu.

Međutim, sutkinja mu je odredila jamčevinu od dvadeset pet tisuća dolara. Steve osjeti kako mu to ulijeva novu nadu. Znao je da optuženi u gotovini obično treba položiti tek deset posto jamčevine, što bi značilo da će Thompson biti slobodan uspije li doći do dvije i pol tisuće dolara. To nije bila stroga odluka.

Sljedeća je bila jedna od djevojaka. Ona se potukla s jednom drugom djevojkom i optužena je za napad. Istražitelj je ispričao sutkinji kako živi s roditeljima i radi kao blagajnica u obližnjem samoposluživanju. Bilo je očito da njezino puštanje predstavlja vrlo malen rizik, te joj je sutkinja odredila otpuštanje uz obvezu potpisivanja jamstva, što je značilo da neće morati položiti nikakav novac.

Bila je to još jedna popustljiva odluka i Steve osjeti kako mu se raspoloženje još malo popravlja.

Optuženoj je također određeno da ne odlazi na adresu djevojke s kojom se sukobila. To je Stevea podsjetilo na činjenicu da sudac svoju odluku može popratiti određenim uvjetima. Možda bi trebao dobrovoljno izjaviti da se neće približavati Lisi Hoxton. Nije imao pojma ni gdje živi ni kako izgleda, ali bio je pripravan reći bilo što, samo da lakše iziđe iz zatvora.

Sljedeći optuženi bio je sredovječni bijelac koji je pokazivao penis ženama koje su dolazile kupovati na odjel sa ženskim higijenskim potrepštinama u prodavaonici *Rite-Aid*. Za sobom je imao dugu povijest sličnih prijestupa. Živio je sam, no već pet godina nije mijenjao mjesto

boravka. Na Steveovo iznenađenje i užas, sutkinja mu je uskratila mogućnost puštanja iz pritvora. Čovjek je bio nizak i mršav; Steve je držao da je riječ o bezopasnome čudaku. Ali, možda je ova sutkinja, kao žena, osobito stroga u slučajevima seksualnih prijestupa.

Ona pogleda papir pred sobom i reče:

- Steven Charles Logan.

Steve podigne ruku. *Molim vas, pustite me odavde, molim vas.*

- Optuženi ste za silovanje prvog stupnja, za što je moguće izreći kaznu doživotnog zatvora.

Steve iz stražnjeg dijela dvorane začuje majčin preneraženi uzdah.

Sutkinja potom nastavi čitati ostale optužbe i kazne, a onda ustane sudski istražitelj. Jednoličnim glasom naveo je Steveovu dob, adresu, zanimanje, te je rekao da dosad nije počinio nikakav prijestup i da kod njega nema nikakvih ovisnosti. Steveu se učini da je po tome opisu u odnosu na većinu optuženih pravi uzoran građanin. Ona to valjda mora primijetiti.

Kada je Purdy završio, Steve reče:

- Smijem li vam se obratiti, časni sude?

- Da, ali vodite računa o tome da vam možda nije u interesu reći mi bilo što o zločinu.

On ustane.

- Nedužan sam, časni sude, ali izgleda da sam sličan silovatelju i ako mi dodijelite mogućnost puštanja uz jamčevinu, obećat ću da se neću približavati žrtvi, želite li da to bude uvjet.

- To bi mi svakako bila želja.

Želio je zauzeti se za svoju slobodu, ali svi rječiti govori koje je sastavio u ćeliji sada su mu iščezli iz glave i nije se mogao sjetiti ničega što bi rekao. Uz osjećaj frustriranosti, sjeo je na klupu.

U tom trenutku ustane njegov otac, koji je dotad sjedio iza njega.

- Časni sude, ja sam Stevenov otac, pukovnik Charles Logan. Rado ću odgovoriti na svako vaše eventualno pitanje.

Ona ga prostrijeli ledenim pogledom.

- To neće biti potrebno.

Steve se upita zašto joj je intervencija njegova oca bila toliko, kako se činilo, odbojna. Možda je samo željela jasno mu dati do znanja da je se njegov čin nije osobito dojmio. Možda je željela reći: "*U mojoj sudnici svi su jednaki, bez obzira na to koliko bili ugledni i koliko pripadali srednjoj klasi*".

Tata ponovno sjedne.

Sutkinja pogleda Stevea.

- Gospodine Logan, jeste li poznavali tu ženu prije nego što se dogodio navedeni zločin?

- Nikada se nisam upoznao s njom - reče Steve.

- Jeste li je ikada vidjeli?

Steve zaključí da se ona pita je li on već neko vrijeme pratio Lisu Hoxton prije nego što ju je napao. On odgovori:

- To vam ne mogu reći, jer ne znam kako izgleda.

Činilo se da sutkinja o tome nekoliko minuta razmišlja. Steve je imao dojam da se vršcima prstiju pridržava za rub stijene. Jedna jedina riječ iz njezinih usta i bit će spašen. Ali; odbije li njegov zahtjev za otpuštanjem, bit će to kao da pada u bezdan. Ona konačno reče:

- Određuje se puštanje uz jamčevinu u visini od dvjesto tisuća dolara.

Poput plimnog vala, Stevea zahvati osjećaj neizmjernog olakšanja i cijelo njegovo tijelo sada se opusti.

- Hvala Bogu - reče tiho.

- Nećete dolaziti u blizinu Lise Hoxton, niti prilaziti kućnom broju 1321 u aveniji Vine.

Steve osjeti kao ga tata ponovno drži za rame. On podigne okovane ruke i dodirne očeve koščate prste.

Znao je da će slobodu pričekati još sat-dva; ali to mu nije odviše smetalo, sada kada je bio siguran da će izići. Pojest će šest velikih hamburgera i spavati dvadeset četiri sata. Želio je vruću kupku, čistu odjeću i svoj ručni sat. Želio je uživati u društvu ljudi koji ne govore u svakoj rečenici "*jebeni kućkin sin*".

Tada, uz određeno iznenađenje, uvidi da najviše od svega želi nazvati Jeannie Ferrami.

23.

Dok se vraćala u ured, Jeannie je bila izrazito zlovoljna. Maurice Obell obična je kukavica. Neka agresivna novinarka izrekla je nekoliko netočnih insinuacija i ništa više, a on se ipak slomio. A Berrington je bio preslab da bi je učinkovito obranio.

Kompjuterski program za pretraživanje bio je njezino najveće dostignuće. Počela ga je stvarati kada je uvidjela da njezino istraživanje kriminaliteta nikada neće dospjeti bogzna kamo bez novih načina pronalaženja ispitanika. Za to su joj bile potrebne tri godine. Bilo joj je to

jedino istinski veliko postignuće, ako se ne računa tenis. Ako ju je i krasio neki osobit intelektualni dar, onda je to bila sposobnost rješavanja ovakvih logičkih zagonetki. Premda je proučavala psihologiju nepredvidivih, iracionalnih ljudskih bića, to je činila uz pomoć hrpa podataka o stotinama i tisućama pojedinaca: taj rad bio je statističke i matematičke naravi. Ako njezin program ne vrijedi, držala je, i ona sama posve je bezvrijedna. U tom slučaju može lijepo dignuti ruke i postati domaćica u zrakoplovu, poput Penny Watermeadow.

Iznenadila se kada je pred vratima ureda ugledala Annette Bigelow kako je čeka. Annette je bila studentica na postdiplomskom studiju kojoj je Jeannie, u sklopu nastavničkih dužnosti, bila mentorica. Prisjetila se da je Annette prošloga tjedna predala prijedlog godišnje radnje i za danas su dogovorile sastanak na kojem će o tome razgovarati. Jeannie odluči otkazati dogovor; morala je obaviti važnije stvari. A onda je ugledala taj željan izraz na licu mlade žene i prisjetila se koliko su ovakvi sastanci silno važni kada je čovjek u ulozi studenta. Prisilivši se na osmijeh, tada reče:

- Oprosti na čekanju. Počnimo odmah.

Na sreću, već je bila pomno pročitala prijedlog i zabilježila primjedbe. Annette je namjeravala pročešljati postojeće podatke o blizancima kako bi potražila korelacije na području političkih i moralnih stavova. Bila je to zanimljiva ideja i njezina namjera sa znanstvenog je stajališta bila čvrsto utemeljena. Jeannie je predložila nekoliko manjih promjena te joj dala zeleno svjetlo.

U trenutku kada je Annette odlazila, kroz vrata ureda proviri Ted Ransome.

- Izgledaš kao da se spremaš nekome odrezati jaja - reče on.

- Ali ne tvoja. - Jeannie se nasmiješi. - Uđi i popij šalicu kave.

"Zgodni" Ransome bio joj je najdraža osoba na odsjeku. Bio je docent koji je proučavao psihologiju percepcije. Sretno oženjen s dvoje male djece. Jeannie je znala da mu je privlačna, ali na tom planu nije poduzimao ništa. Između njih je postojala ugodna i fina seksualna napetost koja ni u jednom trenutku nije prijetila pretvaranjem u problem.

Ona uključi aparat za kavu koji joj je stajao pokraj stola i ispriča mu za *The New York Times* i Mauricea Obella.

- Ali, evo što je veliko pitanje - završi. - Tko je izvijestio *Times*?

- Zasigurno Sophie - reče on.

Sophie Chapple bila je osim Jeannie jedina žena među nastavničkim osobljem odsjeka za psihologiju. Premda se približavala pedesetoj i bila

redovni profesor, u Jeannie je vidjela svojevrsnu suparnicu i od početka semestra držala se ljubomorno, tužeći se na sve, od Jeannienih minica do načina na koji se parkira.

- Bi li učinila takvo što? - upita Jeannie.

- Bez razmišljanja.

- Bit će da imaš pravo. - Jeannie se bez prestanka čudila sitničavosti vrhunskih znanstvenika. Jednom je vidjela cijenjenog matematičara kako šakom udara najgenijalnijeg američkog fizičara zbog toga što je u sveučilišnoj kantini tražio nešto preko reda. - Možda ću je pitati.

On uzdigne obrve.

- Lagat će.

- Ali, izgledat će kriva.

- Posvadit ćete se.

- Već smo posvađane.

U tom trenutku oglasi se telefon. Jeannie podigne slušalicu i pokaže Tedu neka natoči kavu.

- Molim?

- Ovdje Naomi Freelander.

Jeannie se dvoumila.

- Nisam sigurna da bih trebala razgovarati s vama.

- Držim da ste se prestali koristiti medicinskim bazama podataka u istraživanju.

- Nisam.

- Kako to mislite?

- Tako kako sam vam rekla: nisam prestala. Vaši pozivi pokrenuli su određene rasprave, ali nisu donijete nikakve odluke.

- U ruci držim telefaks-poruku koju mi je uputio predsjednik sveučilišta. U njoj se sveučilište ispričava osobama čija je privatnost narušena i uvjerava ih da se program obustavlja.

Jeannie je bila užasnuta.

- Poslali su vam tu izjavu?

- Niste znali?

- Vidjela sam radnu verziju, ali se nisam složila s njom.

- Izgleda da su vam prekinuli program bez vašeg znanja.

- To ne mogu učiniti.

- Kako to mislite?

- Imam ugovor s ovim sveučilištem, dovraga. Ne mogu mi činiti što god im se prohtije.

- Želite reći da ćete nastaviti unatoč nalogima uprave sveučilišta?

- To nema veze s nalogima. Ne mogu mi zapovijedati što da radim. - Jeannie uhvati Tedov pogled. On podigne ruku i stane je micati lijevo-desno, izražavajući negodovanje. *Ima pravo*, uvidi Jeannie; *ovako se ne razgovara s novinarima*. Ona sada promijeni pristup. - Čujte - reče novinarki razumnim glasom - i sami ste rekli da je narušavanje privatnosti u ovome slučaju tek mogućnost.

- Da...

- I doživjeli ste potpuni neuspjeh u pronalaženju osobe koja je voljna potužiti se na moj program. Pa ipak, nimalo vas ne peče savjest zbog otkazivanja nastavka ovog projekta.

- Ja ne donosim sudove, ja samo izvještavam.

- Zna li što je cilj mog istraživanja? Pokušavam otkriti što ljude navodi na kriminal. Ja sam prva osoba koja je smislila potencijalno uistinu učinkovit način proučavanja ovog problema. Bude li sve kako valja, moja otkrića mogla bi pripomoći tome da vaši unuci odrastaju u jednoj boljoj Americi.

- Nemam unuke.

- Je li vam to izgovor?

- Nisu mi potrebni izgovori...

- Možda i nisu, ali, ne bi li vam bilo bolje da pronađete slučaj narušavanja privatnosti do kojeg će nekome doista biti stalo? Ne bi li to bila bolja novinska priča?

- To ću ja procijeniti.

Jeannie uzdahne. Dala je sve od sebe. Škrgućući zubima, pokušala je zaključiti razgovor u prijateljskoj atmosferi.

- Onda, želim vam puno sreće.

- Hvala na suradnji, doktorice Ferrami.

- Doviđenja. - Jeannie spusti slušalicu i reče: - Kučko!

Ted joj pruži šalicu s kavom.

- Ako sam dobro shvatio, objavili su da se tvoj program obustavlja.

- To nikako ne mogu shvatiti. Berrington je rekao da ćemo razgovarati o tome što ćemo učiniti.

Ted priguši glas.

- Ti Berryja ne poznaješ kao ja. Vjeruj mi, riječ je o pravoj zmiji. Ne bih mu odviše vjerovao.

- Možda je sve to obična pogreška - reče Jeannie, hvatajući se za slamčice. - Možda je tajnica dr. Obella greškom uputila izjavu u novine.

- Moguće - reče Ted. - Ali ipak se kladim na teoriju o zmiji.

- Misliš li da bih trebala nazvati *Times* i reći da se na mome broju javio nekakav uljez?

On se nasmije.

- Mislim da bi trebala poći do Berryjeva ureda i upitati ga je li namjeravao pustiti izjavu u javnost prije nego što razgovara s tobom.

- To je dobra zamisao. - Ona u jednom gutljaju popije kavu i ustane.

On pođe prema vratima.

- Sretno. Na tvojoj sam strani.

- Hvala. - Ona pomisli kako bi ga mogla poljubiti u obraz, a onda se predomisli.

Pošla je hodnikom, a zatim i jednim krakom stuba do Berringtonova ureda. Vrata su bila zaključana. Potom pođe u ured tajnice koja je radila za sve profesore.

- Bok, Julie, gdje je Berry?

- Danas se više ne vraća, ali zamolio me da ti za sutra s njim dogovorim sastanak.

Prokletstvo. Kučkin je sin izbjegava. Ted je imao pravo.

- U koliko sati sutra?

- Može pola deset?

- Doći ću.

Ona se spusti na svoj kat i uđe u laboratorij. Lisa je bila za radnim stolom i provjeravala koncentraciju Stevenove i Dennisove DNA koje je imala u epruvetama. Dva mikrolitra svakog uzorka pomiješala je s dva mililitra fluorescentne boje. Boja je sjajila u dodiru s DNA, a količina DNA bila je proporcionalna sjaju, koji se mjerio fluorometrom za DNA, čiji je brojčanik ispisivao rezultat u nanogramima DNA po mikrolitru uzorka.

- Kako si? - upita je Jeannie.

- Dobro.

Jeannie se zagleda u Lisino lice. Još je uvijek u fazi poricanja, to je bilo očito. Lice joj je bilo bezizražajno i bila je koncentrirana na posao, no ispod toga jasno se vidjela napetost.

- Jesi li razgovarala s majkom? - Lisini roditelji živjeli su u Pittsburghu.

- Ne želim da se brine.

- Zbog toga imaš majku. Nazovi je.

- Možda večeras.

Dok je Lisa radila, Jeannie joj je prepričala razgovor s novinarkom *The New York Timesa*. Lisa je za to vrijeme pomiješala uzorke DNA s enzimom

zvanim *restriksijska endonukleaza*. Ti enzimi inače razaraju stranu DNA koja je eventualno ušla u tijelo. To postižu razdvajanjem dugačkih molekula DNA u tisuće kraćih djelića. Genetičarima su ti enzimi toliko korisni zbog toga što uvijek prekidaju DNA na istom, točno određenome mjestu. Tako je moguće usporediti djeliće iz dva uzorka krvi. Ako su identični, krv potječe od iste osobe ili od jednojajčanih blizanaca. Ako su djelići različiti, svakako potječu od različitih osoba.

Bilo je to kao odrezati nekoliko centimetara vrpce s kasete na kojoj je snimljena opera. Uzmite djelić odrezan pet minuta od početka dviju različitih vrpca: ako se na obje vrpce nalazi duet koji ide "*Se a caso madama*", na obje je kasete snimljen *Figarou pir*. Da biste se osigurali od mogućnosti da dvije posve različite opere slučajno imaju jednak redoslijed tonova upravo na tome mjestu, potrebno je usporediti nekoliko djelića, a ne samo jedan.

Proces fragmentacije trajao je nekoliko sati i nije ga bilo moguće ubrzati: ako DNA nije posve podijeljena, ispitivanje neće dati rezultate.

Lisu je Jeanniena priča šokirala, ali nije pokazala toliko razumijevanja koliko je Jeannie očekivala. Možda je uzrok bio to što je prije samo tri dana doživjela užasnu traumu, pa joj se, u usporedbi s njom, Jeanniena krizna situacija doimala manjom.

- Da moraš odustati od projekta - reče Lisa - što bi onda proučavala?

- Nemam pojma - odgovori Jeannie. - Ne mogu ni zamisliti da bih ovo morala ostaviti.

Lisa jednostavno ne suosjeća sa žudnjom za razumijevanjem koja vodi svakog znanstvenika, shvati sada Jeannie. Lisi je kao tehničarki svako istraživanje uvelike slično onom prethodnom.

Jeannie se vrati u ured i nazove starački dom *Bella Vista Sunset*. Uza sve ovo što joj se sada događalo u životu, zaboravljala je nazvati majku.

- Mogu li, molim vas, dobiti gospodu Ferrami - reče.

Odgovor koji je dobila bio je grub.

- Upravo objeđuju.

Jeannie je nekoliko trenutaka oklijevala.

- U redu. Hoćete li joj, molim vas, reći da ju je zvala kći Jeannie i da ću nazvati kasnije.

- Može.

Jeannie je imala osjećaj da žena to ne zapisuje.

- J-e-a-n-n-i-e - reče. - Njezina kći.

- Da, u redu.

- Hvala, puno vam hvala.

- U redu.

Jeannie spusti slušalicu. Mora izvući majku odande. Još uvijek nije ništa poduzela u vezi s instrukcijama.

Ona sada pogleda na sat: bilo je nekoliko minuta iza podneva. Potom položi ruku na miša i pogleda ekran, no sad kad je postojala mogućnost otkazivanja projekta, činilo joj se besmislenim raditi. Uz osjećaj bijesa i bespomoćnosti, ona odluči okončati radni dan.

Isključivši računalo, ona zaključa ured i iziđe iz zgrade. Još uvijek ima svoj crveni *Mercedes*. Ušavši u automobil, ona pogladi upravljač uz ugodan osjećaj da pred sobom ima nešto poznato.

Pokušavala se razvedriti. Ima oca; to je rijetka povlastica. Možda bi trebala više vremena provoditi s njim, uživati u tom novome odnosu. Mogli bi se odvesti do luke, zajedno se šetati. Mogla bi mu kupiti novi sako u *Brooks Brothersu*. Nije imala novca, ali mogla bi ga kupiti kreditnom karticom. Nije važno, život je ionako kratak.

Bolje raspoložena, odvezla se kući i ostavila automobil ispred kuće, na ulici.

- Tata, vratila sam se - zazove ga uspinjući se stubištem. Čim je ušla u dnevnu sobu naslutila je da nešto nije kako valja. Trenutak kasnije primijetila je da televizor nije na svome mjestu. Možda ga je premjestio kako bi ga mogao gledati u spavaćoj sobi. Ona pogleda u drugu sobu; nije ga bilo. Potom se vrati u dnevnu sobu. - O, ne - reče. Nije bilo ni videorekordera. - Tata, nisi valjda... - Nije bilo ni glazbene linije, a na stolu nije bilo ni računala. - Ne - reče. - Ne, ne mogu vjerovati! - Potom potrči u spavaću sobu i otvori kutiju s nakitom. Jednokratne dijamantne igle za nos koju je dobila od Willa također nije bilo.

U tom trenutku zazvoni telefon i ona se bez razmišljanja javi.

- Ovdje Steve Logan - reče glas s druge strane linije. - Kako si?

- Ovo je najžurniji dan u mom životu - reče ona i zaplače.

24.

Steve Logan odloži telefonsku slušalicu.

Već se bio istuširao, obrijao, odjenuo čistu odjeću. Imao je i prepun želudac majčinih lazanja. Roditeljima je, dio po dio, ispričao i najmanju pojedinost svog mučnoga iskustva. Oni su ustrajno zahtijevali angažiranje

odvjetnika, premda im je on rekao da će se optužnica sigurno povući čim budu gotovi rezultati analize DNA, tako da će sutradan odmah ujutro otići na razgovor s odvjetnikom. Cijelim putem od Baltimorea do Washingtona spavao je na stražnjem sjedalu očeva Lincolna tipa *Mark VIII*, i premda je to teško moglo nadoknaditi jednu i pol neprospavanu noć, sada se osjećao dobro.

I želio se vidjeti s Jeannie.

To je osjećao prije nego što ju je nazvao. Sada kada je znao u kakvim je ona nevoljama, osjećao je još jaču želju. Želio ju je zagrliti i reći joj da će sve biti u redu.

Nekako je imao osjećaj da mora postojati veza između njezinih i njegovih problema. Činilo mu se da je i njoj i njemu sve pošlo pogrešnim smjerom od trenutka kada ga je predstavila svome šefu i kada je Berrington ostao u šoku.

Zanimale su ga potankosti vezane uz zagonetku njegova podrijetla. Taj dio priče nije spomenuo roditeljima. Bilo je to odviše bizarno i mučno. Ali, mora o tome razgovarati s Jeannie.

On ponovno podigne slušalicu kako bi je nazvao još jednom, no potom se predomisli. Rekla bi mu kako ne želi društvo. To je uobičajena reakcija potištenih osoba, čak i kada im je uistinu potrebno rame za plakanje. Možda bi joj jednostavno trebao pozvoniti na vrata i reći: "*Hej, pokušajmo se međusobno utješiti*".

On sada pođe u kuhinju. Mama je žičanom četkom čistila posudu za pripremanje lasanja. Tata je na sat vremena otišao u ured. Steve stane slagati keramičko posuđe u stroj za pranje.

- Mama - reče - ovo će ti izgledati pomalo neobično, ali...

- Ideš k nekoj djevojci - reče ona.

On se nasmiješi.

- Kako si znala?

- Ja sam ti majka, imam telepatske sposobnosti. Kako se zove?

- Jeannie Ferrami. Doktorica Ferrami.

- Sada sam ti već i židovska majka? To što je liječnica trebalo bi me se osobito dojmiti?

- Znanstvenica je, ne liječnica.

- Ako je već doktorirala, onda je zacijelo starija od tebe.

- Dvadeset devet.

- Hm. Kakva je?

- Pa, onako, pravi komad, znaš, visoka, u odličnoj formi, vraški dobro

igra tenis, ima bujnu crnu kosu i tamne oči. U nosnici ima tanki srebrni prsten i nekako je odlučna, kaže sve što želi, i to izravno, ali puno se i smije, i ja sam je nekoliko puta nasmijao, ali uglavnom je... - zastao je, tražeći odgovarajuću riječ - jedna pojava u čijoj blizini jednostavno ne možeš gledati ni u jednom drugom smjeru... - On neodlučno ostavi riječi da vise u zraku.

Nekoliko trenutaka majka ga je samo nepomično promatrala, a onda reče:

- O, Bože... ovo je gadno...

- Pa, ne nužno... - On tada prekine vlastitu misao. - Da, imaš pravo. Lud sam za njom.

- Ona prema tebi ima iste takve osjećaje?

- Još ne.

Majka mu se s ljubavlju nasmiješi.

- Hajde, idi k njoj. Nadam se da te zaslužuje.

On je poljubi.

- Kako si uspjela postati tako dobra?

- To je stvar vježbanja - reče ona.

Steveov automobil bio je parkiran ispred kuće; uzeli su ga sa sveučilišnog parkirališta i njegova majka vratila ga je u Washington. On sada skrene na autocestu I-95 i pode natrag prema Baltimoreu.

Jeannie je sada potrebno malo nježne ljubavi i brižnosti. Kad ju je nazvao, ispričala mu je kako ju je otac opljačkao, a predsjednik sveučilišta prevario. Potreban joj je netko tko će je njegovati, a on je bio kao stvoren za to.

Dok je vozio, zamišljao ju je kako sjedi pokraj njega na kauču, kako se smije i govori otprilike: "*Tako mi je drago što si došao, sada mi je puno bolje, što kažeš da se jednostavno svučemo i pođemo u krevet?*".

Zaustavio se u trgovačkome centru na području Mount Washingtona i kupio pizzu s plodovima mora, bocu *Chardonnayja* za deset dolara i kutiju sladoleda *Ben & Jerry*, s okusom tropskog voća, te deset žutih karanfila. Pogled mu je zapeo za naslovnu stranicu *The Wall Street Journala*, gdje je bio otisnut članak o tvrtki *Genetico Inc.* Bila je to tvrtka koja je financirala Jeannieno istraživanje blizanaca, prisjetio se. Izgledalo je da će nadzor nad tvrtkom preuzeti njemački konglomerat *Landsmann*. On kupi novine.

Slatke sanjarije zasjenila je pomisao koja ga je zabrinula: Jeannie je nakon njihova razgovora mogla i izići. Ili može biti kod kuće, a ne otvarati vrata. Ili kod nje može biti neki posjetitelj.

Sa zadovoljstvom je primijetio da je crveni *Mercedes 230C* parkiran u

blizini njezine kuće; mora biti kod kuće. A onda mu sine da je mogla otići pješice. Ili taksijem. Ili s nekim drugim, njegovim automobilom.

Pokraj vrata nalazio se interfon. On pritisne dugme i zagleda se u zvučnik, pokušavajući ga snagom volje natjerati da se oglasi. Ništa. Potom pozvoni još jednom. Tada se začuje pucketanje. Srce mu poskoči. Razdražen glas tada upita:

- Tko je?

- Steve Logan. Došao sam te razvedriti.

Uslijedila je poduža tišina.

- Steve, nije mi do posjetitelja.

Barem mi dopusti da ti predam ovo cvijeće.

Nije mu odgovorila. *Boji se*, pomisli on i osjeti gorko razočaranje. Rekla mu je kako vjeruje da je nedužan, ali to je bilo dok je bio iza rešetaka. Sada kada joj se našao na pragu i kada je bila sama, to nije bilo tako lako.

- Nisi se predomislila u vezi sa mnom, zar ne? - reče on. - Još uvijek vjeruješ da sam nedužan? Ako ne, odmah ću otići.

Tada se začuje zujanje i vrata se otvore.

Ovo je žena koja se ne može oduprijeti izazovu, pomisli. Potom uđe u maleno predvorje u kojem su se nalazila dvojna vrata. Jedna su bila otvorena i vodila su na stubište. Na vrhu stuba stajala je Jeannie, u jarkozelenoj majici s kratkim rukavima.

- Bit će, valjda, bolje da dođeš gore - reče mu.

To baš i nije bila najljubaznija dobrodošlica, no on se nasmiješi i pođe prema njoj, noseći darove u papirnoj vrećici. Ona ga uvede u malenu dnevnu sobu s priručnom kuhinjom. Voli crno i bijelo s pokojim elementom živih boja, primijeti on. Imala je crni kauč s narančastim jastučićima, jarkoplavi sat na bijelome zidu, jarkožuta sjenila za svjetiljke, te bijelu kuhinjsku radnu plohu s crvenim šalicama za kavu.

On odloži vrećicu na radnu plohu.

- Čuj - reče - potrebno ti je nešto za jelo, da bi se bolje osjećala. - On izvadi pizzu. - I čaša vina za opuštanje. A onda, kada budeš spremna za osobitu poslasticu, možeš jesti sladoled samo ovako, iz kutije, ne moraš ga vaditi na tanjur. A kada više ne bude ni hrane ni vina, i dalje ćeš imati cvijeće. Vidiš?

Piljala je u njega kao da je pao s Marsa. On pridoda:

- Osim toga, zaključio sam da ti je potreban netko tko će ti doći i reći ti da si divna, iznimna osoba.

Njezine oči ispune se suzama.

- Jebi se! - reče. - Ja nikada ne plačem!

On joj položi ruke na ramena. Bilo je to prvi put da ju je dodirnuo. Potom je nesigurno privuče prema sebi. Nije mu se opirala. Ni sam ne vjerujući koliko ima sreće, on je zagrlji. Bila je gotovo jednako visoka kao on. Ona mu sada položi glavu na rame, dok joj je tijelo podrhtavalo od jecaja. On joj stane gladiti kosu. Bila je meka i gusta. Dignuo mu se poput vatrogasnog šmrka i on se sada odmakne za nekoliko centimetara, nadajući se da ona to neće primijetiti.

- Sve će biti u redu - reče. - Sve će se srediti.

Još jedan dugi, slatki trenutak ostala mu je naslonjena u naručju. Osjećao je toplinu njezina tijela i udisao njezin miris. Pitao se treba li je poljubiti. Dvoumio se, bojeći se da bi ga, prenagli li, mogla odbiti. A onda je pogodan trenutak nestao i ona se odmakne.

Potom obriše nos donjim dijelom široke majice, otvarajući mu neodoljiv pogled na ravan, preplanuli trbuh.

- Hvala - reče ona. - Bilo mi je potrebno rame za plakanje.

Zbog njezina bezizražajna tona osjećao se prevarenim. Za njega je to bio trenutak intenzivnih emocija; za nju tek način rješavanja napetosti.

- Sve je to uključeno u uslugu - reče on, pokušavajući se našaliti, a onda požali što nije ostao šutjeti.

Ona otvori kuhinjski ormarić i izvadi tanjure.

- Već se osjećam bolje - reče. - Pođimo jesti.

On sjedne na barski stolac koji je stajao uz kuhinjsku radnu plohu. Ona razreže pizzu i otvori vino. Uživao je promatrajući je kako se kreće svojim domom, kako bokom zatvara ladicu, kako žmirka prema čaši za vino kako bi se uvjerila da je čista, kako dugim, spretnim prstima uzima vadičep. Tada se prisjetio prve djevojke u koju se zaljubio. Zvala se Bonnie i bilo joj je sedam godina, jednako kao i njemu; i nepomično je buljio u njezine crvenkastoplave uvojke i zelene oči, razmišljajući o tome kakvo je to čudo da netko tako savršen može postojati na igralištu osnovne škole *Spillar Road*. Već neko vrijeme bio je razmišljao o mogućnosti da je ta djevojčica doista pravi anđeo.

Za Jeannie nije mislio da je anđeo, ali nešto na njoj, u tim njezinim pokretima bilo je toliko tečno i skladno da je ostao jednako tako osupnut.

- Vrlo si otporan - reče ona. - Kad sam te posljednji put vidjela, izgledao si užasno. Bilo je to prije samo dvadeset četiri sata, ali sada izgledaš posve oporavljeno.

- Dobro sam prošao. Glava me boli na mjestu kojim mi je detektiv

Allaston udario o zid i imam veliku modricu na mjestu na koje me Krmak Butcher jutros u pet nogom udario u rebra, ali sve će biti u redu pod uvjetom da se više nikada ne budem morao vratiti u taj zatvor.

On brzo izbriše tu misao iz svijesti. Neće se vratiti; analiza DNA s njega će skinuti svaku sumnju.

On pogleda njezinu policu s knjigama. Imala je puno publicistike, biografije Darwina, Einsteina i Francisa Bacona; nekolicinu autorica koje nije čitao, Ericu Jong i Joyce Carol Oates, pet-šest romana Edith Wharton, nešto modernih klasika.

- Hej, pa imaš meni najdražu knjigu svih vremena! - reče on.

- Dopusti da pogodim: *Ubiti pticu rugalicu*.

Bio je zapanjen.

- Kako si znala?

- No, hajde... Glavni je junak odvjetnik koji prkosi društvenim predrasudama kako bi obranio nedužnog čovjeka. Nije li to tvoj san? Usto, nisam ni mislila da bi odabrao *Žensku sobu*.

On rezignirano odmahne glavom.

- Znaš toliko toga o meni. To me tako obeshrabruje.

- Što misliš, koja je moja najdraža knjiga?

- Je li ovo znanstveno ispitivanje?

- Svakako.

- Aaa... mmm, *Middlemarch**. - Zbog čega?

- Junakinja je odlučna i samostalna.

- Ali ništa ne čini! Osim toga, knjiga na koju mislim i nije roman. Pokušaj ponovno.

On odmahne glavom.

- Knjiga koja nije roman. - A onda je odjednom osjetio nadahnuće. - Znam. Priča o genijalnom, izuzetnom znanstvenom otkriću koje objašnjava važan dio zagonetke koja se zove ljudski život. Okladio bih se da je riječ o *Dvostrukome heliksu*.

- Hej, vrlo dobro!

Počeli su jesti. Pizza je još uvijek bila topla. Jeannie je neko vrijeme zamišljeno šutjela, a onda je rekla.

- Danas sam uistinu zabrljala. To mi je jasno tek sada. Cijelu stvar trebala sam primiriti. Trebala sam samo ponavljati: "*No, dobro, možda, o*

*Roman iz 1872. engleske spisateljice George Eliot (1819.-1880.); kompleksna studija ličnosti i engleskog društva 19. stoljeća - prim. prev.

tome možemo razgovarati, nemojmo donositi nikakve prenapljene odluke". Umjesto toga, suprotstavila sam se sveučilištu, a onda sve još dodatno pogoršala time što sam to ispričala i novinarki.

- Imam dojam da si beskompromisna osoba - reče on. Ona kimne. - Jedno je beshompromisna, a drugo glupa. - On joj pokaže *The Wall Street Journal*. - Ovo će možda objasniti zbog čega je tvoj odsjek trenutačno tako osjetljiv na negativan publicitet. Tvoj sponzor dobit će novog vlasnika.

Ona pogleda prvi odlomak.

- Stotinu i osamdeset milijuna dolara, hej! - Još je neko vrijeme čitala, usput grickajući krišku pizze. Pročitavši cijeli članak, stala je odmahivati glavom. - Tvoja je teorija zanimljiva, ali ne nasjedam na nju.

- Zašto?

- Činilo mi se da je protiv mene Maurice Obell, a ne Berrington. Iako kažu da Berrington zna biti podao. Osim toga, ja nisam toliko važna. Ja sam samo sićušni dio istraživanja koje sponzorira *Genetico*. Čak i da moj rad uistinu zadire u privatni život građana, to ne bi bio dovoljno velik skandal da bi ugrozio prodaju vrijednu stotine milijuna.

Steve papirnim ubrusom obriše prste i u ruku uzme uokvirenu fotografiju na kojoj se vidjela neka žena s malenim djetetom. Žena je pomalo nalikovala Jeannie s ravnom kosom.

- Ovo ti je sestra? - upita on napamet.

- Da. Patty. Sada ima troje djece... tri dječaka.

- Ja nemam ni brata ni sestre - reče on. A onda se prisjeti. - Ako ne računamo Dennisa Pinkera. - Izraz Jeanniena lica tada se promijeni i on reče: - Gledaš me kao ogledni primjerak.

- Oprosti. Želiš li probati sladoled?

- Svakako.

Ona stavi kutiju na stol i izvadi dvije žlice. Zbog toga mu je bilo drago. Jesti iz iste kutije značilo je još se za korak približiti poljupcu. Jela je s užitkom. Pitao se vodi li i ljubav s jednako toliko nezasitne gorljivosti.

On proguta žlicu sladoleda i reče:

- Tako mi je drago što mi vjeruješ. Policija mi posve sigurno ne vjeruje.

- Ako si silovatelj, čitava moja teorija pada u vodu.

- Ipak nema puno žena koje bi me večeras pustile da uđem. Naročito ako bi vjerovala da imam iste gene kao Dennis Pinker.

- Dvoumila sam se - reče ona. - Ali, ti si dokazao da imam pravo.

- Kako?

Ona pokaže prema ostacima večere.

- Kada Dennis Pinker osjeti da ga neka žena privlači, on izvlači nož i naređuje joj da svuče gaćice. Ti donosiš pizzu.

Steve se nasmije.

- To ti može izgledati smiješno - reče Jeannie - ali riječ je o velikoj razlici.

- Ipak postoji nešto što bi o meni trebala znati - reče Steve. - Jedna tajna.

Ona odloži žlicu.

- Što?

- Jednom sam zamalo ubio čovjeka.

- Kako?

On joj ispriča priču o tučnjavi s Tipom Hendricksom.

- Zbog toga me i muči cijela ta priča o podrijetlu - reče zatim. - Ne mogu ti reći koliko me uznemirilo kada si mi rekla da mama i tata možda nisu moji roditelji. Što ako mi je pravi otac ubojica?

Jeannie odmahne glavom.

- Našao si se u školskoj tučnjavi koja je izmakla nadzoru. To ne znači da si psihopat. A što je bilo s tim drugim mladićem? Tipom?

- Netko ga je ubio par godina kasnije. Tada je već preprodavao drogu. Posvadio se s dobavljačem i tip mu je prosvirao glavu.

- On je psihopat, rekla bih - reče Jeannie. - To je njihova tipična sudbina. Ne mogu se kloniti nevolja. Velik i snažan klinac poput tebe može se sukobiti sa zakonom jednom, ali ti takav događaj preživljavaš i nastavljaš s normalnim životom. Dok će Dennis izlaziti i vraćati se u zatvor sve dok ga netko ne ubije.

- Koliko ti je godina, Jeannie?

- Nije ti se svidjelo kada sam rekla da si velik i snažan klinac.

- Imam dvadeset dvije godine.

- Ja dvadeset devet. To je velika razlika.

- Izgledam li ti kao klinac?

- Čuj, ne znam. Tridesetogodišnji muškarac vjerojatno se ne bi dovezao ovamo iz Washingtona samo zbog toga da bi mi donio pizzu. To je pomalo prenagljena reakcija.

- Je li ti žao što sam to učinio?

- Nije. - Ona mu dodirne ruku. - Doista mi je drago.

I dalje nije znao kako kod nje stoji. Ali plakala mu je na ramenu. *Za to se ne koriste klinici*, pomisli.

- Kada ćeš znati što je s mojim genima? - upita je.

Ona pogleda na sat.

- Sušenje je već vjerojatno završeno. Lisa će ujutro izraditi film.

- Znači, analiza je završena?

- Ovo je sam kraj.

- Možemo li sada pogledati rezultate? Ne mogu dočekati da konačno doznam imam li istu DNA kao Dennis Pinker.

- Mislim da bismo mogli - reče Jeannie. - I ja sam poprilično znatiželjna.

- Što onda čekamo?

25.

Berrington Jones imao je magnetnu karticu kojom je bilo moguće otvoriti sva vrata u *Ludnici*.

Za tonije znao nitko drugi. Čak su i drugi redovni profesori s punim pouzdanjem držali da su im uredi posve sigurni. Znali su da čistačice imaju ključeve svih prostorija. Kao i čuvari. Ali nikome iz nastavničkog osoblja nikada nije palo na pamet da ne bi trebalo biti osobito teško domoći se ključa koji su dobile čak i čistačice.

Unatoč tome, Berrington još nikada nije upotrijebio ovu magnetnu karticu za sva vrata. Njuškanje je bilo nečasno: to nije bio njegov stil. Pete Watlingson u ladici svog radnoga stola vjerojatno drži fotografije golih dječaka, Ted Ransome bez sumnje je negdje sakrio malo marihuane, Sophie Chapple možda ima vibrator za ona duga poslijepodneva koja provodi sama, ali Berringtona to nije zanimalo. Ovaj ključ bio je namijenjen isključivo kriznim situacijama.

A ovo je bila krizna situacija koja je zahtijevala hitno rješavanje.

Sveučilište je naložilo Jeannie da prestane koristiti svoj kompjuterski program za pretraživanje i javnosti su objavili da je njegovo korištenje prekinuto, no kako on može biti siguran da je tako? Nije mogao vidjeti elektronske poruke kako telefonskim vodovima kolaju od terminala do terminala. Cijeloga dana mučila ga je pomisao da bi ona već mogla pretraživati neku drugu bazu podataka. A nikako se nije moglo predvidjeti na što bi mogla naići.

Stoga se vratio u svoj ured, gdje je sad sjedio za radnim stolom, lupkajući magnetnom karticom po kompjuterskom mišu, spremajući se za nešto što se protivilo svim njegovim instinktima dok se topao suton spuštao na crvene opeke sveučilišnih zdanja.

Osjećaj za čast bio mu je od neprocjenjive vrijednosti. Izgradio ga je još vrlo rano. Kao najmanji dječak u razredu, bez oca koji bi ga uputio kako se nositi s nasilnicima, uz majku koja je bila prezauzeta spajanjem kraja s krajem da bi se brinula za njegovu sreću, polako je stvorio superiorno držanje, svojevrsnu rezerviranost koja ga je štitila. Na *Harvardu* je kriomice proučavao kolegu iz bogate stare obitelji, upijajući pojedinosti njegovih kožnih remena i lanenih rupčića, odijela od tvida i šalova od kašmira; učeći kako širi ubrus i prinosi stolac damama; diveći se mješavini lakoće i smjernosti kojom se odnosio prema profesorima, površinskog šarma i unutarnje hladnoće u odnosima s osobama nižeg društvenog položaja. U trenutku kad je Berrington počeo raditi na magisteriju, općenito se držalo da je i sam pripadnik najuglednije klase.

A taj plašt dostojanstva bilo je teško skinuti. Neki su profesori mogli svući sakoe i pridružiti se skupini studenata koja bi igrala football, ali ne i Berrington. Studenti mu nikada nisu pričali viceve i nikada ga nisu pozivali na svoje zabave, ali isto tako nisu prema njemu bili neuljudni, nisu pričali za vrijeme njegovih predavanja i nisu se bunili na njegove ocjene.

U određenome smislu, čitav njegov život od stvaranja *Genetica* bio je laž, no on se u svemu tome držao odvažno i samouvjereno. Međutim, nije bilo dostojanstvenog načina na koji bi se čovjek mogao uvući u tuđi ured i pretražiti ga.

On pogleda na sat. Laboratorij je sad zacijelo zatvoren. Većina kolega već je otišla, bilo prema kućama u predgrađima ili u nastavnički klub. Povoljniji trenutak neće dočekati. Ne postoji razdoblje za koje s potpunom sigurnošću može reći da je zgrada tada prazna; znanstvenici rade kad god osjete inspiraciju. Dogodi li se da ga netko primijeti, morat će se s tim suočiti neustrašivo i bez stida.

On iziđe iz ureda, spusti se stubama i hodnikom dođe do vrata Jeanniena ureda. U blizini nije bilo nikoga. On provuče karticu kroz prorez i vrata se otvore. Uđe, uključi rasvjetu i zatvori vrata.

Bio je to najmanji ured u zgradi. Zapravo je bila riječ o spremištu, no Sophie Chapple zlobno je zahtijevala da to bude Jeannien ured, lažno tvrdeći da je veća prostorija potrebna za spremanje kutija s tiskanim upitnicima koje odsjek koristi. Bila je to uska sobica s malenim prozorom. Međutim, Jeannie ju je oživjela dvama drvenim stolcima obojenim jarkocrvenom bojom, tankom palmom u tegli i reprodukcijom Picassova bakroreza, borbe s bikom u živim nijansama žute i narančaste.

On u ruku uzme uokvirenu fotografiju koja joj je stajala na radnome

stolu. Bila je crno-bijela i prikazivala je zgodnog muškarca sa zaliscima i širokom kravatom, te mladu ženu odlučna izraza lica; Jeannieni roditelji sedamdesetih godina, zaključio on. Osim toga, na stolu nije bilo ničeg drugog. Uredna djevojka.

On sjedne i uključi računalo. Dok je čekao aktiviranje programa, pregledao joj je ladice. U prvoj su se nalazile kemijske olovke i pisači blokovi. U drugoj je pronašao kutiju tampona i par neotvorenih najlonki. S ljubavlju se prisjećao mladenačkih uspomena na podvezice i čarape sa šavom. Hulahupke su i nezdrave, poput sintetičkih muških gaćica. Postavi li ga predsjednik Proust za ministra zdravstva, namjeravao je postaviti upozorenja na sve kutije s najlonkama. U sljedećoj ladici naišao je na maleno zrcalo i četku u kojoj je ostalo nekoliko Jeannienih dugih crnih vlasi; u posljednjoj su se nalazili džepni rječnik i knjiga pod naslovom *Tisuću jutara*. Zasada bez tajni.

Na ekranu se pojavi izbor programa. On mišem klikne na "*Kalendar*". Obveze su joj bile predvidive: predavanja i vježbe, rad u laboratoriju, tenis, dogovori za piće i kino. U subotu ide na baseball-utakmicu u Oriole Parh u *Camden Yardsu*; Ted Ransome i supruga pozvali su je na nedjeljni kasni doručak; u ponedjeljak je vozila auto na servis. Nigdje nije pisalo: "*Pretraži medicinske dosjee osiguravajućeg društva Acme*". Popis stvari koje treba obaviti bio je jednako prozaičan: "*Kupi vitamine, nazovi Ghitu, dar za Lisin rođendan, provjeri modem*".

On iziđe iz kalendara i počne pregledavati dokumente. Imala je hrpe statističkih podataka u tablicama. Dokumenti nastali u tekst-procesoru bili su manji: nešto korespondencije, skice upitnika, radna verzija nekog članka. Koristeći se naredbom "*traži*", pregledao je čitav direktorij WP u potrazi za riječima "*Baza podataka*". Pojavile su se nekoliko puta u članku i zatim u kopijama triju pisama koja je napisala i poslala, ali ni iz čega nije mogao zaključiti koja je sljedeća baza na kojoj namjerava upotrijebiti program za pretraživanje.

- No, hajde - reče on naglas. - Mora postojati nešto, za ime Božje.

Imala je ormar za spise, no u njemu nije bilo ničeg osobitog; na sveučilištu je tek nekoliko tjedana. Nakon godinu-dvije bio bi prepun ispunjenih upitnika, neobrađenih podataka za psihološka istraživanja. U jednome fasciklu imala je primljena pisma, u drugome službene poruke uprave odsjeka i sveučilišta, u trećem fotokopije članaka.

U inače praznome ormariću pronašao je, licem okrenutu prema dolje, uokvirenu fotografiju na kojoj se vidjela Jeannie s visokim bradatim

muškarcem. Oboje su bili na biciklima, uz nekakvo jezero. Berrington zaključio da je riječ o okončanoj ljubavnoj vezi.

Sada je bio još zabrinutiji. Ovo je ured organizirane osobe, koja planira unaprijed. Spremala je dobivena pisma i čuvala kopije svega što je slala. Ovdje mora postojati nešto što bi ukazivalo na sljedeće korake. Nije imala razloga to držati u tajnosti; sve do danas nije bilo nikakve naznake da postoji bilo što čega bi se trebala stidjeti. Zasigurno planira pretraživanje još neke baze podataka. Jedino moguće objašnjenje za izostanak svakog znaka bilo je to da je nešto možda dogovorila telefonom ili osobno, možda s nekim tko joj je blizak. A ako je tako, moguće je da pretraživanjem njezina ureda neće doći ni do čega.

U tom trenutku on na hodniku začuje korake i sav se ukoči. Potom začuje klik u trenutku kada je plastična kartica provučena kroz prorez. Berrington je bespomoćno piljio u vrata. Nije imao što učiniti: uhvaćen je na djelu, kako sjedi za njezinim stolom, s uključenim računalom. Nije se mogao pretvarati da je slučajno ušao.

Vrata se otvore. Očekivao je da će ugledati Jeannie, no na njima se pojavio čuvar. Taj ga je čovjek poznavao.

- O, zdravo, profesore - reče čuvar. - Vidio sam svjetlo pa sam pomislio kako bih mogao i provjeriti. Doktorica Ferrami obično ima otvorena vrata kad je unutra.

Berrington se svim silama trudio da se ne zarumeni.

- Sve je u redu - reče. Nikada se ne ispričavaj, nikada ne objašnjavaj. - Ja ću svakako paziti da zatvorim vrata kada ovdje završim.

- Odlično.

Čuvar je i dalje samo stajao, bez riječi čekajući objašnjenje. Berrington čvrsto stisne vilice. Nakon nekoliko trenutaka, čuvar reče:

- Pa, onda, laku noć, profesore.

- Laku noć.

Čuvar potom ode. Berrington se opusti. Nema problema.

On provjeri modem i pritisne ikonu "America Online", te dođe do njezina poštanskog sandučića. Terminal je bio programiran tako da automatski unese lozinku. Imala je tri elektronske poruke. On ih sve pozove na ekran. Prva je bila obavijest o povećanju cijena pristupa Internetu. Druga je pristigla sa sveučilišta Minnesota i glasila je:

U petak ću biti u Baltimoreu i volio bih s tobom popiti piće za dobra stara vremena.

Pusa, Will.

Berrington se upita je li Will onaj bradati tip na biciklu s fotografije. On ukloni poruku i otvori treću poruku.

Zbog nje je uzbuđeno poskočio.

Bit će ti drago čuti da večeras tvojim programom počinjem pretraživati našu bazu s otiscima prstiju. Nazovi me.

Ghita.

Poruka je došla iz FBI-a.

- Dobijesa - prošapće Berrington. - Ovo će nas dotući.

26.

Berrington se bojavao preko telefona govoriti o Jeannie i FBI-evoj bazi otisaka prstiju. Obavještajne službe prate toliko telefonskih razgovora. Danas se prisluškiavanje obavlja pomoću računala programiranih tako da otkrivaju ključne riječi ili fraze. Kad bi netko izgovorio "*plutonij*" ili "*heroin*" ili "*ubiti predsjednika*", računalo bi snimilo razgovor i pozvalo osobu zaduženu za praćenje razgovora. Posljednje što je Berringtonu sada bilo potrebno bio je neki prisluškiivač CIA-e koji se pita zbog čega senatora Prousta toliko zanimaju dosjei FBI-a s otiscima prstiju.

Stoga je ušao u svoj srebrni *Lincoln Town Car* i brzinom od sto pedeset kilometara na sat pojurio autocestom Baltimore-Washington Parkway. Često se nije pridržavao ograničenja brzine. Štoviše, nije imao strpljenja za razna pravila. Bila je to proturječnost unutar njegove ličnosti, to mu je bilo jasno. Mrzio je sve one koji su se okupljali na mirotvornim demonstracijama i sve koji su uzimali drogu, homoseksualce i feministice i rock-glazbenike i sve moguće nekonformiste koji su ismijavali američke tradicionalne vrijednosti. Pa ipak, istodobno je mrzio svakoga tko bi mu pokušao odrediti gdje se treba parkirati ili koliko treba plaćati svome osoblju ili koliko aparata za gašenje požara treba postaviti u laboratorij.

Dok je vozio pitao se kakve su veze Jima Prousta u svijetu obavještajaca. Je li riječ tek o hrpi nekadašnjih vojnika koji sjede i pričaju kako su ucjenjivali antiratne demonstrante i organizirali atentate na južnoameričke predsjednike? Ili su još uvijek u samome vrhu? Pomažu li još uvijek jedni drugima, kao pripadnici mafije, te uzvratanje usluge smatraju gotovo vjerskom dužnošću? Ili su ta vremena sada već zauvijek prošlost? Jim je još davno napustio CIA-u; možda čak ni on ne zna kako je sada.

Bilo je kasno, no Jim je čekao Berringtona u svome uredu u zgradi Kongresa.

- Što se to, dovraga, dogodilo da mi ne možeš reći telefonom? - reče on.

- Upravo se sprema svojim programom pretražiti FBI-evu bazu otisaka prstiju.

Jim probljedi.

- Hoće li program funkcionirati?

- Funkcionirao je na zubarskim dosjeima, zašto onda ne bi i na otiscima prstiju?

- Isuse Kriste - reče Jim s dubokom zabrinutošću.

- Koliko otisaka imaju u bazi?

- Više od dvadeset milijuna osoba, koliko se sjećam. Svi oni ne mogu biti kriminalci. Ima li u Americi toliko kriminalaca?

- Ne znam. Možda imaju i otiske umrlih. Koncentriraj se, Jim, za ime Božje. Možeš li to nekako spriječiti?

- Tko joj je veza u FBI-u?

Berrington mu preda ispisanu E-mail poruku iz Jeanniena računala. Dok ju je Jim pomno čitao, Berrington pogleda oko sebe. Na zidovima ureda nalazile su se fotografije koje su prikazivale Jima sa svakim američkim predsjednikom nakon Kennedyja. Kapetan Proust u uniformi pozdravlja Lyndona Johnsona; major Proust, još uvijek s gustom plavom kosom, rukuje se s Dickom Nixonom; pukovnik Proust ljutito i zlokobno pilji u Jimmyja Cartera; general Proust srdačno se šali s Ronaldom Reaganom i obojica pucaju od smijeha; Proust u odijelu, kao zamjenik direktora CIA-e, duboko zaokupljen razgovorom s namrštenim Georgeom Bushom; i senator Proust, sada već ćelav i s naočalama, uzdignutim prstom prijete Billu Clintonu. Snimljen je i kako pleše s Margaret Thatcher, igra golf s Bobom Doleom i jaše s Rossom Perotom. Berrington je imao nekoliko takvih fotografija, no Jim je imao čitavu prokletu galeriju. Na koga to nastoji ostaviti snažan dojam? Vjerojatno na samog sebe. To što je često viđen u društvu s najmoćnijim osobama Jimu je govorilo da je važan.

- Nikada nisam čuo ni za kakvu Ghitu Sumru - reče Jim. Ne može biti na osobito visokome položaju.

- A što znaš o FBI-u? - upita ga Berrington nestrpljivo.

- Jesi li se ikad upoznao s Creanesovima, Davidom i Hilary? - Berrington odmahne glavom. - On je pomoćnik direktora, a ona je liječena alkoholičarka. Oboje imaju oko pedeset. Prije deset godina, kad sam ja vodio CIA-u, David je radio za mene u Diplomatskoj upravi, gdje je pratio sve

strane ambasade i njihove špijunske odjele. Svidio mi se. No, zapravo sam htio reći da se Hilary jednog poslijepodneva napila i u Springfieldu, u ulici Beluha, svojom *Hondom Civic* usmrtila šestogodišnju crnu djevojčicu. Nije se zaustavila, već je vozila sve do trgovačkog centra Dave u Langleyju. On je došao onamo svojim *Thunderbirdom*, pokupio je i odvezao kući, a onda prijavio krađu *Honde*.

- Ali, nešto nije išlo kako je zamišljao.

- Javio se svjedok koji je bio posve siguran da je automobilom upravljala sredovječna bjelkinja, te tvrdoglavi detektiv koji je znao da nema puno žena koje krađu automobile. Svjedok je bez imalo sumnje prepoznao Hilary, a ona je popustila pod pritiskom i priznala.

- I što se dogodilo?

- Ja sam otišao do okružnog tužitelja. Želio ih je oboje strpati u zatvor. Hteo sam se da je riječ o pitanju važnome za nacionalnu sigurnost i uvjerio ga da odustane od optužbi. Hilary se počela liječiti i otada više nije popila ni kapi alkohola.

- A Dave je prešao u FBI i dobro napredovao.

- Jebem ti, koliko mi duguje!

- Može li on zaustaviti tu Ghitu?

- On je jedan od devetorice pomoćnih direktora koji su podređeni zamjeniku direktora. Ne vodi odjel za otiske prstiju, ali je utjecajan tip.

- Ali, može li to učiniti?

- Ne znam! Pitat ću ga, u redu? Ako je to izvedivo, on će mi to učiniti.

- U redu, Jim - reče Berrington. - Podigni prokletu slušalicu i nazovi ga.

27.

Jeannie uključi rasvjetu u psihološkome laboratoriju i Steve uđe za njom.

- U jeziku genetike postoje četiri slova - reče ona. - A, C, G i T.

- Zašto upravo ta četiri?

- *Adenin, citosin, guanin i timin*. To su četiri kemijska spoja pridružena dugačkim središnjim vlaknima molekule DNA. Oni stvaraju rečenice i riječi, poput "*Stavi po pet prstiju na svako stopalo*".

- Ali kod svakog čovjeka DNA mora govoriti "*Stavi po pet prstiju na svako stopalo*".

- Točno. Tvoja je DNA vrlo slična i mojoj i DNA svake osobe na svijetu.

Imamo puno toga zajedničkog čak i sa životinjama, jer su građene od istih bjelančevina kao i mi.

- Kako onda razlikuješ moju DNA od Dennisove?

- Između riječi postoje djelići koji ne znače ništa, već su čiste nerazumljive poruke, poput razmaka unutar rečenica. Nazivamo ih *oligonukleotidima*, ali svi ih zovu *oligo*. U prostoru između "pet" i "prstiju", može se nalaziti oligo koji glasi *TATAGAGACCCC*, ponovljeno više puta.

- Svatko ima *TATAGAGACCCC*?

- Da, ali broj ponavljanja varira. Ondje gdje ti imaš trideset jedan *TATAGAGACCCC oligo* između "pet" i "prstiju", ja možda imam dvjesto osamdeset sedam. Nije važno koliko ih imaš, jer *oligo* ne znači ništa.

- Kako moje *oligo* znakove uspoređuješ s Dennisovima?

Ona mu pokaže pravokutnu ploču, približno veliku i sličnu knjizi.

- Ovu ploču premažemo gelom, potom na cijeloj površini načinimo zareze i u njih postavimo uzorke tvoje i Dennisove DNA. Ploču zatim stavimo ovamo. - Na radnoj plohi nalazio se mali stakleni rezervoar. - Nekoliko sati puštamo struju kroz gel. Djelići DNA zbog toga počnu izlaziti kroz gel u pravilnim linijama. Ali, manji djelići kreću se brže od velikih. Tako će tvoj djelić, s trideset jednim *oligo-znakom*, doći do kraja prije mojeg s dvjesto osamdeset sedam takvih znakova.

- Kako vidiš koliko su se pomaknuli?

- Koristimo posebne kemikalije koje nazivamo sondama. One se vežu za određene *oligo-dijelove*. Recimo da imamo *oligo TATAGAGACCCC* koji će privući sondu. - Ona mu pokaže komad neke krpe. - Uzimamo najlonsku membranu namočenu u otopinu sonde i postavljamo je na gel tako da upije djeliće. Sonde također svjetlucaju, tako da osvijetljavaju fotografski film. - Ona pogleda u drugi rezervoar. - Vidim da je Lisa već položila najlon na film. - Ona se zagleda unutra. - Mislim da se karakterističan oblik već formirao. Trebamo još samo srediti film.

Steve se trudio da razabere trag na filmu dok ga je ona prala u posudi s nekom kemikalijom, a onda ga još ispirala pod tekućom vodom. Na tom komadiću filma bila je ispisana čitava povijest njegova života. Ali, na prozirnoj plastici vidio je samo nekakve oblike nalik ljestvama. Ona konačno otrese vodu s filma i postavi ga na rasvjetnu kutiju.

Steve ga pogleda. Film je bio ispresijecan, od vrha do dna, pravilnim linijama, širokim nešto više od pet milimetara, poput sivih tračnica. Linije su na dnu filma imale brojčane oznake od jedan do osamnaest. Između njih nalazile su se jasne crne oznake, nalik spojnim crticama. Njemu sve to nije

značilo ništa.

Jeannie reče:

- Ove crne crtice pokazuju koliko su tvoji fragmenti putovali uzduž ovih linija.

- Ali uza svaku liniju postoje po dvije oznake.

- To je zbog toga što imaš dva struka DNA, jedan od oca, drugi od majke.

- Dakako. Dvostruki heliks.

- Tako je. A tvoji su roditelji imali različite *oligo-strukture*. - Ona pogleda papir s bilješkama, a onda podigne pogled. - Jesi li siguran da si spreman za ovo... bio rezultat ovakav ili onakav?

- Svakako.

- U redu. - Ona ponovno spusti pogled. - Linija broj tri tvoja je krv.

Negdje oko sredine filma vidjele su se dvije crne oznake, razmaknute oko dva i pol centimetra.

- Linija četiri je kontrolna. Vjerojatno moja krv ili Lisina. Oznake moraju biti na posve drukčijim mjestima.

- I jesu. - Dvije oznake bile su vrlo blizu jedna drugoj, pri dnu filma, iznad brojeva.

- Linija broj pet je Dennis Pinker. Jesu li oznake na istome mjestu kao i tvoje ili negdje drugdje?

- Iste su - reče Steve. - Odgovaraju posve točno.

Ona ga pogleda.

- Steve - reče mu - vas ste dvojica blizanci.

Nije joj želio vjerovati.

- Postoji li ikakva mogućnost pogreške?

- Dakako - reče ona. - Jednom u stotinu slučajeva moguće je da dvije osobe koje nemaju nikakve veze jedna s drugom imaju fragment u istome položaju i na majčinoj i na očevoj strani DNA. Obično ispitujemo četiri različita fragmenta, koristeći se različitim *oligo-uzorcima* i različitim sondama. To umanjuje mogućnost pogreške na jedan u stotinu milijuna. Lisa će obaviti još tri ispitivanja; za svako je potrebno oko pola dana. Ali, znam što ćemo doznati. Jednako kao i ti, zar ne?

- Izgleda... - Steve uzdahne. - Bit će mi najbolje da počnem vjerovati u ovo. Odakle li sam samo, dovraga, došao?

Jeannie se doimala zamišljenom.

- Muči me jedna tvoja izjava: "*Ja nemam ni brata ni sestru*". Iz onoga što si mi ispričao o roditeljima, čini mi se da su tip ljudi koji bi željeli punu

kuću djece, troje ili četvero.

- Imaš pravo - reče Steve. - Ali, mama je imala problema sa začecem. Kada sam ja došao na svijet, bile su joj trideset tri godine i s tatom je u braku bila već deset godina. O tome je napisala knjigu: *Što učiniti kada ne možete zatrudnjeti*. Bio joj je to prvi bestseller. Zarađenim novcem kupila je vikendicu u Virginiji.

- Kada se rodio Dennis, Charlotte Pinker imala je trideset devet godina. Mogla bih se okladiti da su i oni imali problema sa začecem. Pitam se koliko je to važno.

- A kako bi moglo biti važno?

- Ne znam. Je li se tvoja majka podvrgnula bilo kakvom specijalnome postupku?

- Nikada nisam pročitao tu knjigu. Da je nazovem?

- Bi li je nazvao?

- Ionako je već vrijeme da im kažem za ovu zagonetku.

Jeannie rukom pokaže prema radnome stolu.

- Posluži se Lisinim telefonom.

On nazove broj u roditeljskoj kući. Javila mu se majka.

- Bok, mama.

- Je li joj bilo drago što te vidi?

- Isprva nije. Ali, još sam s njom.

- Znači, ne mrzi te.

Steve pogleda Jeannie.

- Ne mrzi me, mama, ali drži da sam premlad.

- Sada te sluša?

- Da, i mislim da joj je neugodno, što se još nije dogodilo. Mama, sada smo u laboratoriju i našli smo se pred svojevrsnom zagonetkom. Čini se da je moja DNA posve jednaka DNA jednog drugog ispitanika u njezinu istraživanju, nekakvog tipa koji se zove Dennis Pinker.

- Ne može biti ista... u tom slučaju bili biste jednojajčani blizanci.

- A to bi bilo moguće jedino u slučaju da sam usvojen.

- Steve, nismo te usvojili, ako si na to mislio. I nisi imao brata blizanca. Sam Bog zna kako bih izišla na kraj s dvojicom takvih sinova.

- Jesi li se prije mog rođenja podvrgnula nekakvom posebnom postupku za omogućavanje začeca?

- Da, jesam. Liječnik me preporučio u jednoj klinici u Philadelphiji u kojoj je tada već bilo više časničkih supruge. Zvala se *Klinika Aventine*. Podvrgnuli su me hormonskoj terapiji.

Steve to ponovi Jeannie, a ona zapiše podatke na blok sa samoljepljivim papirićima.

Mama nastavi:

- Terapija je bila uspješna, a rezultat si ti, plod svih tih napora, koji sada sjediš u Baltimoreu i gnjaviš lijepu ženu koja je sedam godina starija od tebe, umjesto da si ovdje, u Washingtonu i brineš se za svoju staru sjedokosu majku.

Steve se nasmije.

- Hvala, mama.

- Hej, Steve?

- Još sam tu.

- Nemoj doći kasno. Ujutro ideš odvjetniku. Hajde da te najprije izvučemo iz tih pravnih zavrzlama, pa ćeš se onda brinuti oko DNA.

- Neću ostati dugo. Bok. - On prekine vezu.

Jeannie reče:

- Odmah ću nazvati Charlotte Pinker. Nadam se da još ne spava. - Ona stane okretati Lisine kartice s adresama, a onda podigne slušalicu i stane pritiskati dugmad na brojčaniku. Trenutak kasnije reče: - Dobra večer, gospođo Pinker, ovdje doktorica Ferrami sa sveučilišta *Jones Falls*... Dobro sam, hvala, a vi?... Nadam se da vam neće smetati da vam postavim još jedno pitanje... no, to je vrlo ljubazno od vas. Imate puno razumijevanja. Da... Prije nego što ste zatrudnjeli s Dennisom, jeste li se podvrgnuli bilo kakvoj terapiji za olakšavanje začeca? - Uslijedila je poduža stanka, a onda se Jeannieno lice ozarilo od uzbuđenja. - U Philadelphiji? Da, čula sam za nju... Hormonska terapija. To je vrlo zanimljivo i puno mi pomaže. Još jednom hvala. Doviđenja. - Ona odloži slušalicu. - Pun pogodak! - reče. - Charlotte je bila na istoj klinici.

- Pa to je fantastično - reče Steve. - Ali, što to znači?

- Nemam pojma - reče Jeannie. Tada ponovno uzme slušalicu i nazove informacije. - Kako mogu dobiti informacije za Philadelphiju? ...Hvala. - Potom okrene novi broj. - Klinika *Aventine*. - Još jedna stanka. Ona pogleda Stevea i reče: - Vjerojatno je odavno zatvorena.

Promatrao ju je kao opčinjen. Lice joj je blistalo od uzbuđenja, dok su joj misli već jurile daleko naprijed. Izgledala je zamamno. Silno je želio učiniti još nešto da joj pomogne.

Ona odjednom uzme olovku i zapiše neki broj.

- Hvala! - reče u mikrofon. Potom spusti slušalicu. - Još uvijek postoji!

Steve je bio posve obuzet novim razvojem događaja. Zagonetka kojom

su obavijeni njegovi geni konačno bi mogla biti razriješena.

- Kartoteka - reče on. - Ta klinika mora imati kartoteku. Ondje bi trebalo postojati nešto što bi moglo ukazivati na odgovor.

- Moram otići onamo - reče Jeannie. Potom se zamišljeno namršti. - Imam odobrenje koje je potpisala Charlotte Pinker... od svakoga s kime vodimo razgovor tražimo da potpiše takvu izjavu... na temelju kojeg nam je dopušteno pregledati sve vrste njezinih medicinskih dosjea: bi li mogao navesti majku da mi večeras potpiše takvu izjavu i faksom mi je pošalje na JF?

- Svakako.

Ona ponovno stane grozničavo pritiskati dugmad na aparatu.

- Dobra večer, Klinika *Aventine* ... Možete li mi dati nekoga tko je zadužen za noćnu smjenu? ... Hvala.

Usljedila je dugotrajna stanka. Ona je nestrpljivo lupkala kemijskom olovkom. Steve ju je promatrao s divljenjem. Da se njega pitalo, bio bi pripravan ovako nastaviti čitavu noć.

- Dobra večer, gospodine Ringwood, ovdje doktorica Ferrami s Odsjeka za psihologiju sveučilišta *Jones Falls*. Dvije moje ispitanice bile su u vašoj klinici prije dvadeset tri godine i bilo bi mi od velike pomoći kada bih mogla pogledati njihove dosjee. Imam njihova pismena dopuštenja koja vam unaprijed mogu poslati telefaksom... To je ljubazno od vas. Je li sutra prerano?... Recimo u dva?... Puno ste mi pomogli... Svakako. Hvala. Doviđenja.

- Klinika za plodnost - reče Steve zamišljeno. - Nisam li pročitao u onom članku u *The Wall Street Journalu* da je tvrtka *Genetico* vlasnik klinika za plodnost?

Jeannie ga je nepomično promatrala širom otvorenih usta.

- O, Bože moj - reče prigušenim glasom. - Dakako...

- Pitam se postoji li kakva veza...?

- Mogla bih se okladiti da postoji - reče Jeannie.

- Ako postoji, onda...

- Onda bi Berrington Jones mogao znati puno više o tebi i Dennisu nego što to pokazuje.

Bio je to jedan odvratan dan, no na koncu je ipak završio dobro, pomisli Berrington izlazeći iz tuš-kabine.

Pogleda se u zrcalo. Za pedesetdevetogodišnjaka bio je u odličnoj formi: vitak, uspravna držanja, blago preplanule kože i gotovo posve ravnog trbuha. Stidne dlake bile su mu tamne, ali to je bila posljedica bojenja na koje se odlučio kako bi se riješio neugodnih sijedih dlaka. Bilo mu je vrlo važno da se pred ženom može svući bez isključivanja svjetla.

Dan je započeo uvjeren da je Jeannie Ferrami stjerao u kut, ali pokazalo se da je otpornija nego što je očekivao. *Više je nikada neću podcijeniti*, pomisli.

Na povratku iz Washingtona svratio je do kuće Prestona Barcka kako bi i njega izvijestio o najnovijem razvoju situacije. Kao i uvijek, Preston je bio i zabrinutiji i pesimističniji nego što je situacija nalagala. Pod utjecajem Prestonova raspoloženja, Berrington se do kuće dovezao obavijen oblakom potištenosti. No čim je ušao u kuću začuo je telefon. Zvao ga je Jim, koji je improvizirajući kodne nazive potvrdio da će David Creane spriječiti da FBI i nadalje suraduje s Jeannie. Obećao je da će sve potrebne telefonske pozive obaviti još večeras.

Berrington se obriše ručnikom i odjene plavu pamučnu pidžamu i plavobijeli prugasti kućni ogrtač. Domaćica Marianne imala je slobodnu večer, no u hladnjaku ga je čekao složenac: piletina na provansalski, kako je stajalo na poruci koju mu je ispisala pomnim, djetinjim rukopisom. On posudu stavi u pećnicu i natoči malu čašu whiskeyja *Springbank*. U trenutku kada je otpio prvi gutljaj, zazvonio je telefon.

Zvala ga je bivša supruga, Vivvie.

- U *The Wall Street Journalu* piše da ćeš postati bogat - reče ona.

On je zamisli, tu vitku šezdesetogodišnju plavušu koja sjedi na terasi svoje kuće u Kaliforniji i promatra zalazak sunca nad Tihim oceanom.

- Pretpostavljam da mi se želiš vratiti.

- Razmišljala sam o tome, Berrry. O tome sam vrlo ozbiljno razmišljala barem deset sekundi. A onda sam spoznala da stotinu osamdeset milijuna dolara nije dovoljno. - On se nato nasmije. - Ozbiljno govoreći, Berry, drago mi je zbog tebe.

Znao je da to govori iskreno. Imala je puno vlastitog novca. Nakon što je otišla od njega, počela se baviti kupoprodajom nekretnina na području Santa

Barbare i posao joj se uspješno razvijao.

- Hvala.

- Što ćeš s tim novcem? Ostavit ćeš ga dečku?

Njihov sin školovao se za ovlaštenog knjigovođu.

- Neće mu trebati, obogatit će se kao knjigovođa. Možda dio novca dam Jimu Proustu. Kandidirat će se za predsjednika.

- Što ćeš dobiti zauzvrat? Želiš li biti američki ambasador u Parizu?

- Ne, ali razmislio bih o mjestu ministra zdravstva.

- Hej, Berry, pa ti ozbiljno ulaziš u taj posao. Ali, preko telefona vjerojatno ne treba odviše pričati.

- Istina.

- Moram ići, kavalir koji me izvodi upravo je pozvonio. Vidimo se doma, Montezuma. - Bila je to stara obiteljska šala.

On joj odgovori.

- Za tren oka, manioka. - Potom odloži slušalicu.

Osjećao se pomalo potišteno zbog toga što Vivvie navečer izlazi s nekim muškarcem, nije imao pojma o kome bi mogla biti riječ, dok on sjedi kod kuće sam, s whiskeyjem. Osim očeve smrti, Berringtonu je u životu najveću tugu donio Vivvien odlazak.

Nije je krivio za to što ga je napustila; on joj je bio beznadno nevjeran. Ali, nekoć ju je volio, i još uvijek mu je nedostajala, trinaest godina nakon razvoda. Činjenica što je za to bio kriv on sam još ga je više rastuživala. Ova šala podsjetila ga je na to koliko su se dobro zabavljali dok su u dobrim vremenima bili zajedno.

Dok se večera podgrijavala uključio je televizor i gledao *Prime Time Live*. Kuhinja se ispunila miomirisom Marianneinih začinskih trava. Bila je odlična kuharica. Možda zbog toga što je Martinique nekada bio francuska kolonija.

Upravo u trenutku kad je vadio složenac iz pećnice, ponovno se oglasio telefon. Ovoga puta zvao je Preston Barck. Doimao se potresenim.

- Upravo mi se javio Dick Minsky iz Philadelphije - reče. - Jeannie Ferrami za sutra je zakazala prijam u Klinici *Aventine*.

Berrington s mukom sjedne.

- Kriste Isuse - reče. - Kako je, dovraga, došla do klinike?

- Ne znam. Dick tada nije bio na poslu, s njom je razgovarao službenik koji vodi sve poslove u noćnoj smjeni. Koliko sam uspio doznati, rekla je da su neke njezine ispitanice prije puno godina bile na toj klinici i da bi željela pogledati njihove dosjee. Obećala je da će faksom poslati pismena

dopuštenja i rekla je da će doći u dva. Hvala Bogu što je Dick slučajno nazvao radi neke druge stvari i da mu je dežurni službenik to spomenuo.

Dick Minsky bio je jedan od prvih ljudi koje je zaposlila tvrtka *Genetico*. Bilo je to još sedamdesetih godina. U to vrijeme bio je dostavljač; sada je bio generalni direktor klinika. Nikada nije ušao u uži krug, tom klubu mogli su pripadati isključivo Jim, Preston i Berrington, ali znao je da u prošlosti tvrtke postoje i tajne. O diskreciji je vodio računa i bez razmišljanja.

- Što si mu rekao da poduzme?

- Da otkáže sastanak, dakako. Ako ona ipak dođe, neka je odbije. Neka joj kaže da ne može pogledati dosjee.

Berrington odmahne glavom.

- To nije dovoljno.

- Zašto?

- To će kod nje samo pobuditi dodatnu znatiželju. Pokušat će iznaći neki drugi način da dođe do dosjea.

- Na primjer?

Berrington uzdahne. Preston je znao biti nemaštovit.

- Pa, da sam na njezinu mjestu, nazvao bih *Landsmann*, zatražio tajnicu Michaela Madigana i poručio mu da prije potpisivanja ugovora o kupnji svakako treba pogledati kartoteku klinike *Auentine* od prije dvadeset tri godine. To bi ga navelo da počne postavljati razna pitanja, zar ne?

- Dobro, i što predlažeš? - upita Preston razdraženo.

- Mislim da ćemo morati uništiti sve dosjee iz sedamdesetih.

Usljedilo je nekoliko trenutaka tišine.

- Berry, te su kartoteke jedinstvene. Sa znanstvenog gledišta, upravo su neprocjenjivo vrijedne...

- I ti misliš da ja to ne znam? - otrese se Berrington. - Mora postojati neki drugi način.

Berrington uzdahne. Zbog toga mu je bilo jednako teško kao Prestonu. S ljubavlju je često zamišljao kako će jednoga dana, u dalekoj budućnosti, netko napisati priču o njihovim pionirskim pokusima i njihova odvažnost i znanstvenička genijalnost tako će biti otkrivene čitavome svijetu. Boljelo ga je srce pri pomisli da bi povijesni dokazi trebali biti uništeni ovako potajno i uz osjećaj krivnje. Ali, to je sad bilo neizbježno.

- Dok god postoje, ti su nam podaci prijatnija. Moramo ih uništiti. I najbolje je da to učinimo odmah.

- Što ćemo reći osoblju?

- Dovraga, ne znam, Prestone, izmisli nešto, za ime Božje. Novi plan

upravljanja dokumentima na razini korporacije. Pod uvjetom da odmah sutra ujutro počnu rezati dokumentaciju na komadiće, ne zanima me što ćeš im reći.

- Vjerojatno imaš pravo. U redu, odmah ću nazvati Dicka. Hoćeš li ti nazvati Jima i izvijestiti ga o novostima?

- Svakako.

- Bok.

Berrington nazove Jima Prousta kod kuće. Javila se njegova supruga, sitna ženica izmučena izgleda, koja mu je odmah dala Jima.

- U krevetu sam, Berry, koji je sada vrug?

Njih trojica međusobno su komunicirali sa sve više razdraženosti.

Berrington mu ispriča što je doznao od Prestona, te što su odlučili poduzeti.

- Dobar potez - reče Jim. - Ali, to nije dovoljno. Postoje i drugi načini na koje bi nas ta Ferramica mogla pritisnuti.

Berrington osjeti kako mu se želudac grči od razdraženosti. Jimu nikada ništa nije dovoljno. Što god mu predložio, Jim će uvijek tražiti odlučnije poteze, drastičnije mjere. On tada potisne ljutnju. *Jim ovoga puta govori logično*, pomisli. Pokazalo se da je Jeannie pravi pas tragač kojeg je nemoguće skrenuti s traga kada jednom osjeti miris. Jedna prepreka neće je navesti na odustajanje.

- Slažem se - reče on Jimu. - A Steve Logan izišao je iz zatvora, čuo sam danas, tako da nije posve sama. Moramo je se riješiti dugoročno.

- Moramo je se riješiti.

- Jim, za ime Božje...

- Znam da to u tebi budi kukavicu, Berry, ali to je nužno.

- To možeš zaboraviti.

- Čuj...

- Imam bolju zamisao, Jim, samo ako ćeš me malo poslušati.

- U redu, slušam.

- Sredit ću da je se otpusti.

Jim se na trenutak zamisli.

- Ne znam... hoće li to biti dovoljno?

- Svakako. Gledaj, ona drži da je naišla na biološku anomaliju. To je jedna od onih stvari na kojima se može izgraditi čitava karijera mladog znanstvenika. Nema pojma što je iza svega toga; drži da se sveučilište samo boji negativnog publiciteta. Ostane li bez posla, više neće imati nikakve mogućnosti za nastavak istrage i nikakva razloga da se toga toliko drži.

Usto, bit će odviše zaokupljena traženjem novog posla. Slučajno znam da joj je potreban novac.

- Možda imaš pravo.

Berrington je bio sumnjičav. Jim se prebrzo složio.

- Ne namjeravaš valjda nešto poduzimati na svoju ruku, zar ne? -upita ga.

Jim izbjegne odgovor.

- Možeš li to učiniti, pobrinuti se za njezin otkaz?

- Naravno.

- Ali u utorak si mi rekao da je to sveučilište, a ne jebena vojska.

- To je točno, ne možeš samo tako vikati na ljude, pa da oni onda čine što si im rekao. Ali, u akademskome sam svijetu proveo veći dio proteklih četrdeset godina. Znam kako funkcionira cijeli taj mehanizam. Kad je to uistinu potrebno, mogu se bez imalo truda riješiti nekakvog docenta.

- U redu.

Berrington se namršti.

- I dalje idemo zajedno, je li tako, Jime?

- Da.

- U redu. Dobro spavaj. Laku noć.

Berrington spusti slušalicu. Piletina se već bila ohladila. On je baci u smeće i pođe u postelju.

Još je dugo ostao budan, razmišljajući o Jeannie Ferrami. U dva ujutro ustao je i popio tabletu *Dalmanea*. A onda je konačno zaspao.

29.

Noć u Philadelphiji bila je topla. U stambenoj zgradi sva vrata i prozori bili su otvoreni, nijedan stan nije imao klimatski uređaj. Zvukovi s ulice uzdizali su se do stana 5A na najvišem katu: automobilske sirene, smijeh, taktovi glazbe. Na jeftinom radnome stolu od borovine, izgrebenom i prepunom starih progorjelih tragova cigareta, zazvonio je telefon.

On podigne slušalicu.

Glas sličan lavežu reče:

- Ovdje Jim.

- Hej, striče Jim, kako si?

- Zabrinut sam za tebe.

- Kako to?

- Znam što se dogodilo u nedjelju navečer.
- Oklijevao je, ne znajući točno kako bi odgovorio.
- Netko je već uhićen zbog toga.
- Ali, njegova djevojka drži da je nedužan.
- I?
- Sutra dolazi u Philadelphiju.
- Zbog čega?
- Ne znam točno. Ali, mislim da je opasna.
- Sranje!
- Možda ti ne bi bilo loše da nešto poduzmeš.
- Na primjer?
- To prepuštam tebi.
- A kako bih je pronašao?
- Znaš li gdje je klinika *Aventine*? Nije daleko od tebe.
- Svakako. U ulici Chestnut. Svaki dan prolazim kraj nje.
- Bit će tamo u dva sata.
- Kako ću je prepoznati?
- Visoka, tamnokosa, naušnica u nosnici, oko trideset godina.
- Tako bi moglo izgledati puno žena.
- Vjerojatno će voziti stari crveni *Mercedes*.
- To će već biti lakše.
- Imaj na umu da je tip izišao iz pritvora uz jamčevinu.
- On se namršti.
- Pa što?
- Znači, ako joj se slučajno dogodi nesreća nakon što je vide s tobom...
- Kužim. Zaključit će da je to učinio on.
- Uvijek si brzo zaključivao, dječčače moj.
- On se nasmije.
- A ti si uvijek imao zle namjere, striče.
- Još nešto...
- Slušam.
- Lijepa je. Stoga uživaj.
- Bok, striče Jim. I hvala.

ČETVRTAK

30.

Jeannie je ponovno sanjala *Thunderbird*.

Prvi dio sna bilo je nešto što se doista i dogodilo, kad joj je bilo devet, a njezinoj sestri šest godina, a otac je, nakratko, živio s njima. U to je vrijeme bio prepun novca (a Jeannie je tek godinama kasnije uvidjela da je taj novac morao potjecati od neke uspješne pljačke). Kući je dovezao novi *Ford Thunderbird* tirkizne boje i tirkiznih presvlaka, najljepši automobil koji je jedna devetogodišnja djevojčica uopće mogla zamisliti. Svi su pošli na vožnju, a Jeannie i Patty sjedile su sprijeda, na pomoćnom sjedalu između tate i mame. Dok su polako klizili autocestom George Washington Memorial, tata je posjeo Jeannie u krilo i dopustio joj da preuzme upravljač.

U stvarnosti, skrenula je u trak za pretjecanje i prestrašila se kada je automobil koji ih je namjeravao preći glasno zatrubio, a tata je naglo šćepao upravljač i vratio *Thunderbird* na željeni pravac. Ali u snu više nije bilo tate, vozila je bez ičije pomoći, a mama i Patty sjedile su posve mirno pokraj nje iako su znale da ne vidi iznad ploče s instrumentima, a ona je samo sve snažnije i snažnije stiskala upravljač, iščekujući sudar, dok su joj drugi automobili sve glasnije i glasnije trubili zvoncem s ulaznih vrata.

Probudila se s noktima zabodenim u dlanove i uz neprekidnu zvonjavu u ušima. Bilo je šest ujutro. Još trenutak ostala je mirno ležati, uživajući u olakšanju koje joj je ispunilo čitavo biće kad je uvidjela da je sve to bio samo san. A onda je iskočila iz kreveta i prišla interfonu.

- Molim?

- Ovdje Ghita, probudi se i pusti me unutra.

Ghita je živjela u Baltimoreu, ali je radila u središnjoj upravi FBI-a u Washingtonu. *Zacijelo je pošla u ured s namjerom da ranije započne posao*, pomisli Jeannie. Potom pritisne dugme koje je otvaralo vrata.

Jeannie navuče preveliku majicu s kratkim rukavima koja joj je dosegala gotovo do koljena; dovoljno pristojna odjeća za prijateljicu. Ghita stubištem pođe prema njoj. Bilo je to oličenje fantastično uspješne poslovne žene, u tamnom lanenom kostimu, s podšišanom crnom kosom, s po jednom malenom naušnicom u svakoj ušnoj resici, velikim, laganim naočalama i *The New York Timesom* pod rukom.

- Što se to, dovraga, događa? - upita Ghita bez ikakvih uvoda.

Jeannie reče:

- Ne znam, tek sam se probudila. - Odmah joj je bilo jasno da joj se spremaju loše novosti.

- Šef me sinoć nazvao kući i rekao mi da više ne smijem imati nikakve veze s tobom.

- Ne! - Rezultati pretraživanja dosjea FBI-a bili su joj potrebni kako bi dokazala da njezina metoda funkcionira kako valja, unatoč zagonetki rođenja Stevena i Dennisa. - Dovraga! Je li ti rekao zašto?

- Tvrдио je da način na koji radiš narušava privatnost osoba.

- Neobično je da bi se FBI brinuo za takvu sitnicu.

- Čini se da je *The New York Times* jednakog mišljenja. - Ghita joj pokaže novine. Na naslovnoj stranici bio je otisnut članak naslovljen

ETIKA U GENETICI:

SUMNJE, STRAHOVI I PREPIRKE

Jeannie se pribojavala da bi se "prepirka" mogla odnositi na nju. Imala je pravo.

Jean Ferrami odlučna je mlada žena. Unatoč željama kolega iz znanstvenoga svijeta i predsjednika sveučilišta Jones Falls u Baltimoreu, država Maryland, ona nepopustljivo ustrajava na nastavljanju pretraživanja medicinskih dosjea u potrazi za blizancima.

"Imam ugovor"; kaže ona. "Ne mogu mi naređivati." Sumnje u etičnost njezina rada neće joj poljuljati odlučnost.

Jeannie u utrobi osjeti mučninu.

- Bože moj, pa ovo je strašno - reče.

Novinski izvještaj potom je prešao na drugu temu, istraživanje ljudskih embrija i Jeannie je morala otvoriti devetnaestu stranicu da bi ponovno pronašla svoje ime.

Nove glavobolje sveučilišnoj upravi zadao je slučaj dr. Jean Ferrami s Odsjeka za psihologiju na Jones Fallsu. Premda se i predsjednik sveučilišta, dr. Maurice Obell te vodeći psiholog, prof. Berrington Jones slažu u mišljenju da je njezin rad neetičan, ona odbija prekinuti projekt, a moguće je da ne postoji način da je na to prisile.

Jeannie pročita članak do kraja, no nigdje u izvještaju nije se spominjalo koliko je ona tvrdila da su njezine metode etički besprijeke. Težište napisa bilo je posve na dramatičnosti njezina inata.

Takav napad na nju bio je i šokantan i bolan. Bila je istodobno i povrijeđena i bijesna, onako kao što se osjećala kada ju je, prije više godina, lopov u jednom samoposluživanju u Minneapolisu, snažno odgurnuo i

istrгнуo joj novčarku. Premda je znala da je novinarka zlobna i beskrupulozna, bilo ju je stid, kao da je u nečemu doista pogriješila. I osjećala se razotkriveno, istaknuto kao loš primjer, izloženo prijeziru čitave nacije.

- Sada bih mogla imati problema s pronalaženjem bilo koga tko bi mi dopustio pretraživanje baza podataka - reče ona očajno. - Želiš li kavu? Potrebno mi je nešto što će me razvedriti. Nema puno dana koji započnu ovako loše.

- Žao mi je, Jeannie, ali i ja sam u nevolji, zbog toga što sam u to umiješala FBI.

Dok je uključivala aparat za kavu, Jeannie nešto sine.

- Navodi u ovome članku nisu pravedni, ali ako te šef nazvao sinoć, taj njegov potez nije mogao biti posljedica čitanja ovog članka.

- Možda je znao da će taj članak izići.

- Baš me zanima tko mu je to dojavio...

- To mi nije točno naveo, ali rekao mi je da ga je nazvao netko iz Kongresa.

Jeannie se namršti.

- Izgleda kao politička stvar. Zbog čega bi, dovraga, nekakav kongresmen ili senator bio toliko zainteresiran za moj rad da bi FBI-u rekao neka ne surađuje sa mnom?

- Možda je to bilo samo prijateljsko upozorenje nekoga tko je znao za članak.

Jeannie odmahne glavom.

- U članku se ne spominje FBI. Nitko drugi ne zna da radim na dosjeima FBI-a. To nisam rekla čak ni Berringtonu.

- Pokušat ću doznati tko je to nazvao mog šefa.

Jeannie pogleda u hladnjak.

- Jesi li doručkovala? Imam peciva s cimetom.

- Ne, hvala.

- Mislim da ni ja baš nisam gladna. - Ona zatvori vrata hladnjaka. Bila je očajna. Zar doista ne postoji ništa što bi mogla poduzeti? - Ghita, ti vjerojatno ne bi mogla uključiti moj program bez šefova znanja?

Nije se osobito nadala da bi Ghita mogla pristati. No odgovor ju je iznenadio.

- Jučer nisi primila moju E-mail poruku?

- Otišla sam rano. Što je u njoj pisalo?

- Da ću navečer tvoj program primijeniti na našim dosjeima.

- I jesi li?

- Jesam. Zbog toga sam i došla k tebi. To sam učinila sinoć, prije nego što me nazvao.

Jeannie je odjednom ponovno bila prepuna nade.

- Što? I imaš rezultate?

- Poslala sam ti ih E-mailom.

Jeannie je bila oduševljena.

- Pa to je fantastično! Jesi li pogledala? Je li bilo puno blizanaca?

- Poprilično, dvadeset-trideset parova.

- Pa to je fantastično! To znači da moj sustav funkcionira!

- Ali, šefu sam rekla da još nisam upotrijebila tvoj program. Preplašila sam se i zbog toga sam mu lagala.

Jeannie se namršti.

- Ovo je zapravo neugodna situacija. Hoću reći, što ako dozna za to, bilo kada u budućnosti?

- Upravo tako. Jeannie, moraš uništiti taj popis.

- Molim?!?

- Dozna li ikada za to, gotova sam.

- Ali, ne mogu to uništiti! Taj popis dokazuje da imam pravo!

Na Ghitinu licu pojavi se odlučan izraz.

- Moraš.

- Pa to je strašno - reče Jeannie jadro. - Kako mogu uništiti nešto što me može spasiti?

- U ovo sam se uplela tako što sam ti učinila uslugu - reče Ghita, prijeteći joj prstom. - Moraš me izvući!

Jeannie nije držala da je za to kriva isključivo ona. Uz pomalo oštar prizvuk u glasu, ona reče:

- Nisam ti rekla da trebaš lagati šefu.

Ghita je to razljutilo.

- Prestrašila sam se!

- Čekaj malo - reče Jeannie. - Ostanimo prisebne. - Ona natoči kavu u šalice i jednu od njih pruži Ghiti. - Kako bi bilo da danas dođeš na posao i kažeš šefu da je došlo do nesporazuma. Ti si već ukucala naredbe za obustavljanje pretraživanja, ali si kasnije otkrila da je ono već provedeno i da su rezultati upućeni korisniku E-mailom.

Ghita je uzela šalicu, ali nije pila kavu. Činilo se da je na rubu suza.

- Možeš li zamisliti kako je to raditi za FBI? Nema toga tko bi bio veći macho od muškaraca kojima svakodnevno okružena. Traže bilo kakav

razlog samo da bi mogli reći da žene za to nisu sposobne.

- Ali, nećeš dobiti otkaz.

- Stjerala si me u kut.

Bilo je to točno: Ghita više ničim nije mogla prisiliti Jeannie ni na što.

Ali, Jeannie reče:

- No, hajde, nije baš tako.

Ghitu to nije smekšalo.

- Jest, tako je. Tražim od tebe da uništiš taj popis.

- Ne mogu.

- Onda više nemamo o čemu razgovarati. - Ghita pođe prema vratima.

- Nemoj tako odlaziti - reče Jeannie. - Predugo smo prijateljice...

Ghita izade.

- Sranje! - reče Jeannie. - Sranje!

U tom trenutku treskom se zatvore ulazna vrata.

Jesam li upravo ostala bez jedne od najbliskijih prijateljica, pomisli Jeannie.

Ghita ju je iznevjerila. Jeannie su razlozi za to bili jasni: mlada žena koja pokušava izgraditi karijeru nalazi se pod raznovrsnim pritiscima. Ipak, napadnuta je Jeannie, a ne Ghita. Ghitino prijateljstvo nije izdržalo kušnju krizne situacije.

Jeannie se upita hoće li tako ostati i bez drugih prijatelja. Duboko potištena, brzo se otuširala i počela na sebe nabacivati odjeću. A onda je zastala i zamislila se. Sprema se za bitku: bit će bolje da se prikladno odjene. Ona sada svuče crne traperice i crvenu majicu s kratkim rukavima i počne ispočetka. Oprala je i osušila kosu. Pomno je našminkala lice: podloga, puder, maskara, pa zatim ruž. Odjenula je crni kostim s crvenkastosivom bluzom, prozirne čarape i plitke cipele od sjajne kože. Umjesto prstena, u rupicu u nosu stavila je jednostavnu iglu.

Potom se dobro pogledala u velikome zrcalu. Osjećala se opasno i izgledala zastrašujuće.

- Ubij, Jeannie, ubij - reče tiho.

Potom izide.

31.

Đok se vozila na sveučilište *Jones Falls*, Jeannie je razmišljala o Steveu Loganu. Nazvala ga je velikim i snažnim klinkcem, a on je zapravo bio

zreliji nego što to neki muškarci ikada postanu. Plakala mu je na ramenu, što je značilo da mu negdje duboko mora vjerovati. Svidio joj se njegov miris, mirisao je nekako slično duhanu prije nego što se zapali. Unatoč silnoj uzrujanosti, nije mogla ne primijetiti njegovu erekciju, premda je on to od nje pokušao sakriti. Laskalo joj je to što se uzbudio već i zbog samog zagrljaja i ona se sada, prisjećajući se tog prizora, nasmiješi. Šteta je samo što nije deset-petnaest godina stariji.

Steve ju je podsjećao na njezinu prvu ljubav, Bobbyja Springfielda. Bilo joj je trinaest godina, a njemu petnaest. Nije znala gotovo ništa o ljubavi i seksu, no on je bio jednako neuk, tako da su na put otkrivanja pošli zajedno. Zarumeni se pri pomisli o tome što su sve subotom uvečer činili u stražnjem redu kina. Ono što je na Bobbyju, jednako kao na Steveu, bilo uzbudljivo, bio je taj dojam o sputanoj strasti. Bobby ju je tako silno želio i toliko ga je uspaljivalo dodirivanje njezinih bradavica ili gaćica, da se ona osjećala nevjerojatno moćnom. Neko je vrijeme zlorabila tu moć, izluđujući ga od uzbuđenja, samo da bi dokazala da to može. Ali, čak i u dobi od trinaest godina, ubrzo je uvidjela da je to glupa igra. Ipak, još je uvijek uživala u tom osjećaju opasnosti, radosti poigravanja s lancima okovanim divom. A upravo to osjetila je i sa Steveom.

On joj je bio jedino dobro što se vidjelo na obzoru. Našla se u velikim nevoljama. Sad ne može dati ostavku na mjesto na JF-u. Nakon što ju je *The New York Times* proslavio kao osobu koja prkosi šefovima, bilo bi joj teško pronaći drugi posao u znanstvenome svijetu. *Da sam ja profesor, ne bih angažirala nekoga tko stvara ovakve nevolje*, razmišljala je.

No bilo je prekasno za zauzimanje opreznijeg stava. Jedina nada sastojala se u tome da tvrdokorno nastavi dalje, koristeći se podacima iz dosjea FBI-a, te da dođe do toliko uvjerljivih znanstvenih rezultata da će ljudi još jednom razmotriti njezinu metodologiju i ozbiljno raspraviti o njezinoj etičnosti.

Kada se zaustavila na parkiralištu bilo je devet sati. Dok je zaključavala automobil i ulazila u *Ludnicu*, u želucu je osjećala višak kiseline: previše napetosti, bez imalo hrane.

Čim je ušla u ured, postalo joj je jasno da je netko bio unutra. A to nisu bile čistačice. Promjene koje bi ostale iza njih, bile su joj poznate: stolci pomaknuti za pokoji centimetar, očišćeni tragovi šalica, košara za smeće na pogrešnoj strani stola. Ovo je bilo drukčije. Netko je sjedio za njezinim računalom. Tipkovnica je stajala pod drukčijim kutom; uljez ju je nesvjesno stavio u svoj uobičajeni položaj. Miš je stajao nasred podmetača, a ona ga je

uvijek uredno ostavljala uz tipkovnicu. Dok je gledala oko sebe, primijetila je da su vrata ormarića otvorena nekoliko milimetara te da iz ormara za spise viri ugao nekog papira.

Netko je pretražio cijeli ured.

Barem je bio amater, pomisli ona. Za petama joj ipak nije CIA. Unatoč tome, osjećala je duboku nelagodu i kad je sjela i uključila računalo, želudac joj je podrhtavao od nervoze. Tko je bio ovdje? Netko od nastavnčkog osoblja? Neki student? Potkupljeni čuvar? Netko izvana? Zašto?

Ispod vrata, netko joj je ostavio omotnicu. U njoj se nalazilo dopuštenje koje je potpisala Lorraine Logan, a koje je Steve faksom poslao u *Ludnicu*. Ona iz fascikla izvadi dopuštenje Charlotte Pinker i oba dokumenta spremi u aktovku. Telefaksom će ih poslati na kliniku *Aventine*.

Potom je ponovno sjela za računalo i pokupila elektronsku poštu. Primila je samo jednu poruku: rezultate pretraživanja baze FBI-a.

- Aleluja! - izusti tada.

Uz silan osjećaj olakšanja presnimila je popis imena i adresa. Ovo dokazuje da je imala pravo; program je doista došao do parova. Jedva je čekala da ih provjeri i vidi ima li još kakvih anomalija sličnih slučaju Stevea i Dennisa.

Ghita joj je prije toga poslala još jednu poruku, u kojoj je rekla da će pretražiti bazu, prisjeti se Jeannie. Što se dogodilo s tom porukom? Pitala se je li ju presnimio i pročitao onaj uljez od sinoć. Time bi se objasnio kasni uspaničeni telefonski poziv Ghitinu šefu.

Upravo se spremala pogledati imena na popisu kada je zazvonio telefon. Bio je to predsjednik sveučilišta.

- Ovdje Maurice Obell. Mislim da bi bilo najbolje da porazgovaramo o članku u *The New York Timesu*, a vi?

Jeannie osjeti stezanje u želucu. *Evo ga*, pomisli sa strahom. *Počinje*.

- Svakako - reče. - Kada bi vam odgovaralo da dođem?

- Nadao sam se da ćete doći odmah.

- Dolazim za pet minuta.

Rezultate pretraživanja dosjea FBI-a presnimila je na disketu i potom izišla s Interneta. Potom je izvadila disketu iz računala i uzela olovku. Na trenutak se zamislila, a zatim na naljepnicu napisala *KUPOVINA.PPS*. Ta mjera opreza nesumnjivo je bila nepotrebna, no zbog nje joj je odmah bilo lakše. Stavivši disketu u kutiju u kojoj je držala ostale kopije datoteka, ona iziđe.

Vani je već postajalo vruće. Dok je hodala prema upravnoj zgradi pitala

se što zapravo želi od ovog sastanka s Obellom. Jedini cilj bio joj je dobiti dopuštenje za nastavak istraživanja. Mora biti odlučna i jasno staviti do znanja da neće popustiti ni pred kakvim zastrašivanjima. Visoke potpetice lupkale su kamenom popločanom stazom dok se približavala *Hillside Hallu*. Tajnica ju je odmah uvela u raskošan predsjednikov ured.

U uredu je sjedio i Berrington Jones, u ruci držeći primjerak *The New York Timesa*. Ona mu se nasmiješi, sretna zbog toga što ima saveznika. On joj kimne poprilično hladno i reče:

- Dobro jutro, Jeannie.

Maurice Obell sjedio je u kolicima za svojim radnim stolom. Kao i obično bez okolišanja, on reče:

- Sveučilište ovo jednostavno ne može dopuštati, dr. Ferrami.

Nije joj rekao da sjedne, no ona nije imala namjeru dopustiti da je grdi poput kakve učenice, te je stoga odabrala jedan stolac, primaknula ga, sjela i prekrižila noge.

- Šteta je što ste rekli novinarima da otkazujete moj projekt prije nego što ste provjerili imate li na to pravo ili ne - reče ona koliko je mogla pribranim tonom. - Posve se slažem s vama da je fakultet zbog toga u očima javnosti ispao glupo.

On uvrijeđeno uzdigne glavu.

- Nismo ispali glupi zbog mene.

Sada bi bilo dovoljno odlučnog protivljenja, zaključila ona; vrijeme je da mu kaže da su oboje na istoj strani. Ona sada na pod spusti i drugu nogu.

- Dakako da niste - reče. - Stvar je u tome da smo oboje pomalo nagli, a novinari su to iskoristili.

Javi se Berrington:

- Šteta je već počinjena... nema nikakva smisla ispričavati se.

- Nisam se ispričavala - otrese se ona. Potom se okrene prema Obellu i nasmiješi se. - Međutim, držim da bismo se trebali prestati ovako svađati.

Još jednom odgovorio joj je Berrington.

- Za to je prekasno - reče.

- Uvjerena sam da nije - reče ona. Pitala se zbog čega je Berrington to rekao. Trebao bi priželjkivati pomirenje; nije mu u interesu da potpiruje sukob. Pogledom i osmijehom pratila je predsjednika. - Razumne smo osobe. Moramo postići kompromis koji će meni omogućiti da nastavim raditi, a da istodobno očuvamo dostojanstvo institucije.

Obellu se ta zamisao očito dopala, premda se namrštitio i rekao:

- Baš ne vidim kako...

- Sve je to gubitak vremena - reče Berrington nestrpljivo.

Bilo je to treći put da je rekao nešto što je pokazivalo njegovu želju za zaoštavanjem sukoba. Jeannie zaguši još jedan zajedljiv odgovor. Zašto se tako drži? Zar je moguće da želi da ona prekine istraživanje, sukobi se sa sveučilištem i ostane na lošem glasu? Sve više činilo se da je tako. Je li se to Berrington potajno uvukao u njezinu sobu, pročitao poruke pristigle E-mailom i obavijestio FBI? Je li on mogao obavijestiti čak i *The New York Times* i tako započeti cijeli ovaj sukob? Perverzna logika ove pomisli toliko ju je osupnula da je zašutjela.

- Mi smo već donijeli odluku o koracima koje će sveučilište poduzeti - reče Berrington.

Ona tada shvati da je pogrešno procijenila odnos snaga u prostoriji. Ovdje je glavni Berrington, a ne Obell. Berrington služi kao dovod *Geneticovih* milijuna za istraživanja, što je Obellu bilo potrebno. Berrington se nije imao čega bojati od strane Obella; prije će biti da je bilo obrnuto. Ona je gledala u majmuna umjesto u verglaša.

Berrington se prestao pretvarati da je predsjednik sveučilišta zapravo glavni.

- Nismo te pozvali kako bismo te pitali što misliš o ovome - reče.

- A zašto ste me onda pozvali? - upita Jeannie.

- Kako bismo te otpustili - odvrati on.

Ostala je zaprepaštena. Očekivala je prijetnju otpuštanjem, ali ne i samu takvu odluku. Nije mogla vjerovati.

- Kako to misliš? - upita glupo.

- Tako, otpuštena si - reče Berrington. Potom vrškom desnog kažiprsta pogladi obrve, što je pokazivalo da je zadovoljan samim sobom.

Jeannie je imala osjećaj da je primila snažan udarac šakom. *Ne može me otpustiti, razmišljala je. Ovdje sam tek nekoliko tjedana. Išlo mi je tako dobro, toliko sam radila. Mislila sam da sam im svima simpatična, osim Sophie Chapple. Kako se to dogodilo ovako brzo?*

Pokušavala se pribitati.

- Ne možete me otpustiti - reče.

- To smo upravo učinili.

- Ne. - Pošto se pomalo oporavila od početnog šoka, počela je osjećati bijes i prkos. - Vi ovdje niste poglavice nekakvog plemena. Postoje određene procedure. - Sveučilišta obično ne mogu otpuštati nastavničko osoblje bez određenih saslušanja. To se spominjalo i u njezinu ugovoru, no nikada nije provjerila pojedinosti. Odjednom je to poprimilo najveću moguću važnost.

Informacije joj je pružio Maurice Obell.

- Dakako, održat će se saslušanje pred disciplinskim odborom sveučilišnog senata - reče on. - Obično se zahtijeva otkazni rok od četiri tjedna; ali, s obzirom na negativan publicitet u ovome slučaju, ja sam, kao predsjednik, zatražio hitan postupak, tako da će se saslušanje održati sutra ujutro.

Jeannie nije mogla vjerovati koliko je sve brzo organizirano. Disciplinski odbor? Hitan postupak? Sutra ujutro? Ovo nije nikakav razgovor. Ovo je više kao nekakvo uhićenje. Gotovo je očekivala da će joj Obell pročitati na što još ima pravo. I učinio je nešto slično. Fascikl koji je stajao na stolu odgurnuo je prema njoj.

- Unutra ćete naći proceduralna pravila odbora. Dopušteno vam je da vas zastupa odvjetnik ili neka druga osoba, pod uvjetom da predsjedavajućeg odbora o tome unaprijed izvijestite.

Jeannie konačno uspije izgovoriti razumno pitanje.

- Tko je predsjedavajući?

- Jack Budgen - reče Obell.

Berrington naglo podigne pogled.

- To je već riješeno?

- Predsjedavajući se imenuje jednom na godinu - reče Obell. - Jack je preuzeo dužnost početkom semestra.

- To nisam znao.

Činilo se da je Berringtona to uzrujalo, a Jeannie je znala razlog. Jack Budgen bio je njezin teniski partner. To je bio dobar znak: on bi prema njoj trebao biti pravedan. Sve još nije izgubljeno. Dobit će priliku da se brani, i sebe i svoje znanstvene metode, pred skupinom uglednih znanstvenika. Ondje će se razviti ozbiljna rasprava, za razliku od brbljave površnosti *The New York Timesa*.

A ona ima i rezultate pretraživanja baze FBI-a. Malo pomalo u glavi joj se stvarao plan obrane. Odboru će pokazati podatke dobivene iz dosjea FBI-a. Uz malo sreće, na popisu će se naći jedan do dva para osoba koje ne znaju da su blizanci. To će ih se silno dojmiti. Potom će objasniti sve mjere opreza koje je poduzela kako bi se zaštitila privatnost pojedinaca...

- Mislim da bi to bilo sve - reče Maurice Obell.

Sad je se želio riješiti. Ona ustane.

- Velika je šteta što je došlo do ovoga - reče.

Berrington brzo reče:

- Do toga je došlo tvojom zaslugom.

Ponašao se poput svadljiva djeteta. Ona nije imala strpljenja za beskorisno prepiranje. Prijezirno ga pogledavši, Jeannie iziđe.

Dok je prelazila na drugu stranu sveučilišnog kompleksa, s tugom je razmišljala o tome kako je doživjela potpun neuspjeh u ostvarivanju postavljenih ciljeva. Željela je postići dogovor, a dobila je borbu gladijatora. Ali Berrington i Obell donijeli su odluku još prije njezina ulaska. Sastanak je bio puka formalnost.

Vratila se u *Ludnicu*. Dok se približavala uredu, ljutito je primijetila da su joj čistačice točno pred vratima ostavile crnu plastičnu vreću za smeće. Odmah će ih nazvati. No kada je pokušala otvoriti vrata činilo se da su se zaglavila. Nekoliko puta provukla je karticu kroz prorez, ali vrata se nikako nisu otvarala. Upravo se spremala poći prema recepciji i pozvati službu održavanja, kada joj je na pamet pala užasna pomisao.

Ona pogleda u crnu vreću. Nije bila puna odbačenog papira i plastičnih čaša za kavu. Prvo što je ugledala bila je njezina platnena aktovka marke *Lands' End*. Uz nju, u vreći za smeće nalazila se i kutija s papirnatim maramicama iz njezine ladice, knjiga Jane Smiley *Tisuću jutara*, dvije fotografije u okviru, te njezina četka za kosu.

Ispraznili su joj radni stol i onemogućili joj ulazak u ured. Bila je posve omamljena od šoka. Ovo je bio još teži udarac od onoga što je doživjela u Obellovu uredu. Ono su bile samo riječi. A sada je osjećala da je odsječena od velikog dijela svog života. *Ovo je moj ured, razmišljala je; kako mi ga mogu zatvoriti?*

- Jebeni idioti - reče naglas.

To su svakako morali učiniti pripadnici službe osiguranja dok je bila u Obellovu uredu. Naravno da je nisu unaprijed obavijestili; tako bi joj se pružila prilika da uzme sve što joj je istinski trebalo. Još jednom iznenadila ju je njihova bezobzirnost.

Činilo joj se da joj je amputiran neki dio tijela. Odnijeli su njezinu znanost, sav njezin rad. Nije znala što bi sa sobom, kamo bi pošla. Posljednjih jedanaest godina bila je znanstvenica, kao studentica, postdiplomantica, polaznica doktorskog i post-doktorskog studija i docentica. A sada odjednom više nije bila ništa.

Dok joj je raspoloženje iz malodušja tonulo u mračni očaj, prisjetila se diskete s podacima dobivenim iz dosjea FBI-a. Prekopala je sadržaj crne plastične vreće, ali unutra nije bilo nikakvih disketa. Njezini rezultati, temelj njezine obrane, bili su zaključani u sobi.

Potom je uzaludno šakom udarila po vratima. Student koji se tada

našao na hodniku, a koji je pohađao njezino predavanje iz statistike, preneraženo ju je pogledao i upitao:

- Mogu li vam kako pomoći, profesorice?

Prisjetila se njegova imena.

- Bok, Ben. Možeš razvaliti ova prokleta vrata. - On se sumnjičavo zagleda u vrata. - Nisam mislila ozbiljno - reče ona. - Sve je u redu, hvala. On slegne ramenima i pođe dalje.

Nije imalo nikakva smisla stajati i buljiti u zaključana vrata. Ona uzme plastičnu vreću i uđe u laboratorij. Lisa je sjedila za svojim stolom i upisivala podatke u računalo.

- Otpustili su me - reče Jeannie.

Lisa je pogleda s nevjericom.

-Molim?!

- Zaključali su mi ured i pobacali mi stvari u ovu jebenu vreću za smeće.

- Ne mogu vjerovati!

Jeannie iz vreće izvadi svoju aktovku i iz nje izvuče *The New York Times*.

- Sve zbog ovoga.

Lisa pročita prva dva odlomka i reče:

- Ali ovo je čisto sranje.

Jeannie sjedne.

- Znam. Zašto se onda Berrington drži kao da sve to smatra ozbiljnim problemom?

- Misliš da se pretvara?

- U to sam sigurna. Prepametan je da bi dopustio da ga uzbune ovakva sranja. Ima neke druge namjere. - Jeannie je nervozno udarala nogama po podu, bespomoćna od silne frustriranosti. - Pripravan je učiniti bilo što, s ovim se doista izlaže velikom riziku... sigurna sam da je u igri nekakav veliki ulog. - Možda će do odgovora na to pitanje doći u arhivi klinike *Aventine* u Philadelphiji. Pogleda na sat. Ondje mora biti u dva: ubrzo mora poći.

Lisa još uvijek nije mogla shvatiti da se to doista dogodilo.

- Ne mogu te jednostavno tako otpustiti - reče ogorčeno.

- Sutra ujutro imam saslušanje pred disciplinskim odborom.

- Bože moj, pa to je ozbiljno.

- I te kako.

- Mogu li ti kako pomoći?

Postojalo je nešto u čemu joj je Lisa mogla pomoći, no Jeannie se to

pribojavala tražiti. Ona je sada pomno promotri. Lisa je nosila bluzu s visokim ovratnikom, a preko nje široki pulover, unatoč vrućini: skrivala je tijelo, što je nesumnjivo bila reakcija na silovanje. I dalje je izgledala snuždeno, poput nekoga tko je nedavno izgubio nekog bliskog.

Hoće li se i njezino prijateljstvo pokazati jednako krhkim kao i Ghitino? Jeannie se užasavala odgovora. Ako je iznevjeri i Lisa, tko će joj još ostati? Ali, mora je iskušati, premda je ovo za to najgori mogući trenutak.

- Mogla bi pokušati ući u moj ured - reče ona neodlučno. - Ondje se nalaze rezultati pretraživanja dosjea FBI-a.

Lisa joj nije odmah odgovorila.

- Jesu li ti promijenili bravu ili tako nešto?

- To ide puno lakše. Promijene šifru, tako da ti kartica više ne funkcionira. Mogu se okladiti da po isteku radnog vremena neću moći ući u zgradu.

- Ovo je tako teško shvatiti, sve se dogodilo tako brzo. - Jeannie nikako nije željela tjerati Lisu da se izlaže opasnosti. Grozničavo je razmišljala o rješenju. - Možda bih mogla ući i sama. Mogla bi me pustiti neka čistačica, ali nekako mi se čini da uređaj više neće reagirati ni na njihove kartice. Ako ne koristim prostoriju, ionako je neće trebati čistiti. Ali ljudi iz osiguranja moraju imati mogućnost ulaska.

- Oni ti neće pomoći. Znat će da ti je namjerno onemogućen ulazak.

- To je točno - reče Jeannie. - Ali, možda bi mogli pustiti tebe. Mogla bi im reći da trebaš nešto iz mog ureda.

Lisa je izgledala zamišljeno.

- Teško mi je od tebe tražiti takvo što - reče Jeannie.

U tom trenutku izraz Lisina lica se promijeni.

- Dovraga, hoću - reče konačno. - Dakako da ću pokušati.

Jeannie osjeti stezanje u grlu.

- Hvala - reče. A onda se ugrize za usnu. - Prava si prijateljica. - Potom ispruži ruku preko stola i stisne Lisin dlan.

Zbog takvog iskaza emocija Lisi je postalo neugodno.

- Gdje se nalazi popis iz FBI-a? - upita ona želeći promijeniti atmosferu.

- Informacije su pohranjene na disketi na kojoj piše *KUPOVINA.PPS*, u kutiji s disketama koje se nalaze u ladici mog radnoga stola.

- Sve je jasno. - Lisa se namršti. - Ne mogu shvatiti zbog čega su toliko protiv tebe.

- Sve je započelo sa Steveom Loganom - reče Jeannie. - Nevolje su započele od trenutka kada ga je Berrington ugledao. Ali, čini mi se da bih

mogla biti na dobrome putu da otkrijem o čemu je riječ. - Ona ustane.

- Što ćeš sada? - upita Lisa.

- Idem u Philadelphiju.

32.

Berrington je nepomično gledao kroz prozor svoga ureda. Danas nitko ne koristi teniski teren. U mašti je na njemu gledao Jeannie. Vidio ju je prvog ili drugog dana novog semestra, kako trči terenom lijevo-desno, u kratkoj suknjici, napregnutih smeđih nožnih mišića, u blistavim bijelim tenisicama... Tada mu je osvojila srce. On se sada namršti, pitajući se zbog čega su ga toliko privukle njezine sportske sposobnosti. Gledanje sportašica na djelu nikada ga nije osobito uzbuđivalo. Nikada nije gledao *Američke gladijatorice*, za razliku od profesora Gormleyja s *Odsjeka za egiptologiju*, koji je snimao svaku emisiju i onda ih, prema pričama, gledao kasno noću kod kuće. Ali kad je igrala tenis, Jeannie je postizala osobitu razinu elegancije. Bilo je to kao da čovjek u nekom dokumentarcu gleda lava kako kreće u napad; mišići su se skladno kretali pod kožom, kosa je lebdjela za njom, a tijelo se kretalo, zaustavljalo, okretalo i ponovno pokretalo nevjerojatnom, nadnaravnom brzinom. Pogled na nju upravo je hipnotizirao i on nije uspijevao odvojiti pogled od tog tijela. Ona je sada predstavljala prijetnju svemu onome čemu je čitavog života težio, a on je ipak svim srcem želio da je još jednom može vidjeti kako igra tenis.

Izluđivalo ga je to što je ne može jednostavno otpustiti, premda je njezinu plaću zapravo osiguravao upravo on. Njezin poslodavac bilo je sveučilište *Jones Falls*, a *Genetico* je sveučilištu već doznačio novac. Fakultet ne može otpustiti nastavnika onako kako bi restoran otpustio nesposobnog poslužitelja. Zbog toga sada mora izdržati još te formalne peripetije.

- Dovraga i s njom - reče naglas i vrati se za radni stol.

Jutrošnji je razgovor prošao bez poteškoća, sve do informacije o Jacku Budgenu. Berrington je Mauricea unaprijed iziritirao i elegantno izbjegao svaku mogućnost ponovnog uspostavljanja skladnijih odnosa. Ali činjenica da će odborom predsjedati Jeannien teniski partner svakako je bila loša novost. Berrington to nije provjeravao unaprijed; nekako je pretpostavljao da će imati određenog utjecaja na izbor predsjednika i duboko se uznemirio kad je doznao da je to već gotova stvar.

Postojala je velika opasnost da Jack prihvati Jeannieno objašnjenje događaja. On se zabrinuto počeo po glavi. Berrington se nikada nije družio s kolegama iz akademskoga svijeta, više je volio glamuroznije društvo političkih i medijskih ličnosti. Ali, znao je kakva je prošlost Jacka Budgena. Jack se s trideset godina povukao iz svijeta profesionalnog tenisa, te se vratio na fakultet radi stjecanja doktorske titule. Budući da je već bio prestar da bi započeo karijeru na svom znanstvenome području, kemiji, počeo je raditi u administraciji. Vođenje kompleksa sveučilišnih knjižnica i održavanje ravnoteže između sukobljenih zahtjeva suparničkih odsjeka zahtijevalo je taktičnu i susretljivu narav, a Jack je taj posao obavljao dobro.

Kako bi ga bilo moguće pridobiti? To nije bio pokvaren čovjek: naprotiv, njegova opuštena narav bila je popraćena određenom dozom naivnosti. On bi se uvrijedio da mu Berrington otvoreno pristupi sa željom da ga pridobije, pritom mu nudeći neku vrstu mita. Ali, možda bi bilo moguće diskretno utjecati na njega.

I Berrington je jednom primio mito. Još uvijek bi osjetio stezanje u želucu kad god bi se sjetio tog događaja. Bilo je to još na početku njegove karijere, prije nego što je postao redovni profesor. Jedna studentica uhvaćena je u varanju, platila je nekom studentu da joj napiše seminarski rad. Zvala se Judy Gilmore i bila je uistinu slatka. Zbog toga je trebala biti izbačena sa sveučilišta, no pročelnik odsjeka mogao je izreći i blažu kaznu. Judy je došla u Berringtonov ured kako bi "*razgovarala o problemu*".

Neprestano je premještala položaj nogu i tužno ga gledala u oči, naginjala se prema naprijed kako bi joj on mogao pogledati pod gornji dio majice i načas ugledati čipkasti grudnjak. On je pokazao razumijevanje i obećao da će se zauzeti za nju. Ona je plakala i zahvaljivala mu, potom ga uhvatila za ruku i poljubila u usta, a onda mu je konačno otvorila rasporak na hlačama.

Ni u jednom trenutku nije spomenula mogućnost pogodbe. Nije mu ponudila spolni odnos prije nego što je on pristao pomoći joj, a nakon što su se poševili na podu, posve se smireno odjenula, počeshljala, poljubila ga i otišla. Međutim, on je sutradan uvjerio *Odsjek* da je trebaju pustiti samo uz upozorenje.

Prihvatio je mito jer je bio u stanju samome sebi reći da nije riječ o podmićivanju. Judy ga je zamolila za pomoć, on je pristao, a ona je potom pala na njegov šarm i onda su vodili ljubav. Kako je vrijeme odmicalo, postajalo mu je sve jasnije da je riječ o posve lažnoj logici. Ponuda seksualne naravi bila je posve jasna iz njezina držanja, a kada joj je obećao ono što ga

je tražila, na mudar je način zaključila pogodbu. Samog sebe volio je smatrati čovjekom koji se drži načela, a tada je učinio nešto izrazito sramotno.

Podmititi nekoga bilo je gotovo jednako pokvareno kao i primiti mito. Ipak, podmitit će Jacka Budgena samo ako se za to ukaže mogućnost. On na tu pomisao načini grimasu. No nije bilo izbora: to mora učiniti. Bio je očajan. Postupit će kao Judy: pružit će Jacku mogućnost da zavarava samog sebe.

Berrington je još nekoliko trenutaka razmišljao, a onda je podignuo slušalicu i nazvao Jacka.

- Hvala što si mi poslao primjerak svog dopisa o proširenju knjižnice *Odsjeka za biofiziku* - započne tada.

Jack je bio toliko iznenađen da mu nije mogao istoga trena odgovoriti.

- O, da. Već je prošlo dosta vremena otkako sam to poslao... ali drago mi je da si pronašao vremena da ga pročitaš.

Berrington je jedva i pogledao dopis.

- Rekao bih da tvoj prijedlog ima puno dobrih strana. Nazvao sam te samo kako bih ti rekao da ću ga podržati kada dođe pred *Odbor za financije*.

- Hvala. Uistinu sam ti zahvalan.

- Štoviše, možda bih mogao čak i nagovoriti *Genetico* da pokrije dio troškova.

Jack se oduševljeno uhvati za tu zamisao.

- Mogli bismo je nazvati *Knjižnica za biofiziku Genetico*.

- Odlično. Razgovarat ću s njima. - Berrington je želio da Jack potakne temu koja se odnosila na Jeannie. Možda bi do nje mogli doći preko tenisa. - Kako si proveo ljeto? - upita ga. - Jesi li uspio otići na Wimbledon?

- Ove godine nisam. Previše posla.

- Šteta. - Prepun strepnje, pretvarao se da se sprema zaključiti razgovor. - Čujemo se...

Kao što se i nadao, Jack ga je preduhitrio.

- Aah... Berry, što misliš o onome sranju u novinama? O Jeannie?

Berrington prikrije olakšanje i nehajnim tonom reče:

- Ah, to... bura u čaši vode.

- Pokušavao sam do nje doći telefonom, ali nema je u uredu.

- Možeš biti bez brige kada je riječ o *Genetico* - reče Berrington, premda Jack nije spomenuo tvrtku. - Oni su sve to prihvatili bez uzrujavanja. Nasreću, Maurice Obell djelovao je brzo i odlučno.

- Misliš na saslušanje pred disciplinskim odborom...

- Pretpostavljam da će to biti formalnost. Dovala je sveučilište u

neugodan položaj, odbila je prekinuti projekt i požalila se novinarima. Sumnjam da će se uopće truditi s nekakvom obranom. Ljudima iz *Genetica* rekao sam da je situacija pod nadzorom. Trenutačno nema nikakve opasnosti za odnos sveučilišta s tvrtkom.

- To je dobro.

- Dakako, prikloni li se odbor iz nekog razloga Jeannie, i stane protiv Mauricea, našli bismo se u nevolji. Ali, mislim da za to ne postoji velika vjerojatnost... a ti? - Berrington je slušao suspregnuta daha.

- Znaš li da sam ja predsjednik odbora?

Jack je izbjegao pitanje. Proklet bio!

- Da, i vrlo mi je drago što će postupak voditi jedna tako razumna osoba. - On tada spomene profesora filozofije obrijane glave. - Da je predsjednik Malcolm Barnet, sam Bog zna što bi se dogodilo.

Jack se nasmije.

- Senat je razuman. Malcolma ne bi postavili ni za predsjednika odbora za raspored parkiranja... on bi i to iskoristio kao instrument ostvarivanja društvenih promjena.

- Ali, budući da si za ovo zadužen ti, pretpostavljam da će odbor podržati predsjednika.

Jackov odgovor ponovno je bio mučno dvosmislen.

- Nisu predvidivi svi članovi odbora.

Gade jedan, namjerno me mučiš?

- Ali, predsjednik nije osoba koja bi neodgovorno ugrozila dobrobit zajednice, u to sam uvjeren. - Berrington sa čela obriše kapljicu znoja.

Na drugoj strani linije nekoliko trenutaka vladala je tišina.

- Berry, nikako ne bih smio prejudicirati...

Dovraga s tim tvojim glupostima!

- ...ali mislim da mogu reći da se *Genetico* zbog ovoga ne treba brinuti.

Konačno!

- Hvala, Jack. Uistinu sam ti zahvalan.

- Ovo, dakako, ostaje strogo među nama.

- Naravno.

- Onda, vidimo se sutra.

- Bok.

Berrington spusti slušalicu. Isuse, ovo je bilo naporno. Je li moguće da Jack uistinu ne zna da ga je upravo podmitio? Zavarava li samog sebe? Ili mu je sve savršeno jasno, ali se jednostavno pretvara da ne razumije o čemu je riječ.

To i nije važno, važno je samo da dovede odbor do željene odluke.

To, dakako, ne mora značiti i svršetak čitave priče. Odluku odbora treba na sjednici potvrditi cjelokupan *Senat sveučilišta*. Jeannie bi jednom mogla angažirati nekog vrhunskog odvjetnika koji će tužiti sveučilište i početi tražiti sve moguće vrste naknada. Čitav slučaj mogao bi se razvlačiti još godinama. Ali, njezina istraživanja bit će prekinuta, a to je jedino važno.

Međutim, odluka odbora još uvijek nije bila gotova stvar. Pođe li sve sutra pogrešnim smjerom, Jeannie bi već u podne ponovno mogla biti za svojim radnim stolom, na tragu prljavih tajni tvrtke *Genetico*. Berrington zadrhti: *Bože sačuvaj*. Potom privuče pisaći blok i na njega ispiše imena članova odbora.

Jack Budgen - knjižničar

Tenniel Biddenham - Povijest umjetnosti

Milton Powers - Matematika

Mark Trader - Antropologija

Jane Edelsborough - Fizika

Biddenham, Powers i Trader bili su konvencionalne osobe, dugogodišnji redovni profesori čije su karijere bile neraskidivo povezane s *Jones Fallsom* i njegovim daljnjim ugledom i napretkom. Na njih se moglo računati da će podržati predsjednika sveučilišta, Berrington je u to bio posve uvjeren. Nepoznanica je bila žena, Jane Edelsborough.

U prvom sljedećem koraku pozabavit će se njom.

33.

Đok se autocestom I-95 vozila u smjeru Philadelphije, Jeannie se zatekla kako ponovno razmišlja o Steveu Loganu.

Sinoć mu je na parkiralištu za posjetitelje sveučilišta *Jones Falls* dala poljubac za laku noć. Sada je uvidjela da žali što je poljubac bio toliko površan. Usne su mu bile pune i suhe, koža topla. Bila je vrlo sklona pomisli o ponavljanju tog iskustva.

Zbog čega ima takve predrasude u vezi s njegovom dobi? Što je to tako divno na starijim muškarcima? Tridesetdevetogodišnji Will Temple ostavio ju je zbog praznoglave nasljednice. Toliko o zrelosti.

Ona na radioaparatu pritisne dugme za traženje, želeći doći do neke dobre postaje i tako naiđe na Nirvaninu skladbu "*Come As You Are*". Kad

god bi pomislila na hodanje s nekim vršnjakom ili još mlađim muškarcem, prestrašila bi se. Bilo je to nešto poput iznenadnog osjećaja opasnosti koji bi pratio svaku Nirvaninu stvar. Stariji muškarci ulijevaju sigurnost; znaju što treba činiti.

Jesam li ovo ja, pomisli ona. Jeannie Ferrami, žena koja čini što god joj se prohtije i govori svijetu neka se nosi? Meni je potrebna sigurnost? Kakve gluposti!

Ali, to je ipak bilo točno. Možda je uzrok bio njezin otac. Nakon njega, više nikada nije željela u životu imati još jednog neodgovornog muškarca. S druge strane, njezin je otac bio živi dokaz da stariji muškarci mogu biti jednako neodgovorni kao i mladi.

Pretpostavljala je da joj otac spava u jeftinim hotelima negdje u Baltimoreu. Kada zapije i prokocka sve što je uspio dobiti za njezino računalo i televizor, a za to mu vjerojatno neće trebati puno vremena, krast će nešto drugo ili se prepustiti milosti druge kćeri, Patty. Jeannie ga je mrzila zbog toga što joj je ukrao stvari. Međutim, taj događaj pripomogao je otkrivanju najboljih strana Stevea Logana. On je bio kraljević. *Dovraga i sve, pomisli ona; kada se sljedeći put vidim sa Steveom Loganom, ponovno ću ga poljubiti i to istinski.*

Dok se *Mercedesom* provlačila prometom zagušenim središtem Philadelphije, postala je napeta. Ovo bi mogao biti veliki skok naprijed. Možda je na pragu otkrića zagonetke koja okružuje Steveovo i Dennisovo podrijetlo.

Klinika *Aventine* nalazila se u University Cityju, zapadno od rijeke Schuylkill, u četvrti sveučilišnih zdanja i studentskih stanova. Sama klinika bila je skladno nisko zdanje iz pedesetih godina okruženo drvećem. Jeannie ostavi automobil na ulici, uz parking-sat, i uđe.

U prostoru za čekanje nalazilo se četvero ljudi: neki mladi par, žena koja je izgledala izmučeno i muškarac koji se doimao nervoznim, te još dvije žene približno Jeanniene dobi. Svi su sjedili na pravokutno raspoređenim niskim sofama i pregledavali časopise. Živahna službenica na recepciji zamoli Jeannie da sjedne i ona u ruke uzme luksuznu brošuru tvrtke *Genetico Inc.* Otvorila ju je u krilu, ali nije čitala, već se zagledala u umirujuće besmislene apstraktne slike na zidovima predvorja, nogom nestrpljivo lupkajući po sagu.

Mrzila je bolnice. Samo je jednom bila bolnički pacijent. S dvadeset tri godine došla je u bolnicu na pobačaj. Otac je bio ambiciozan mladi filmski redatelj. Prestala je piti kontracepcijske tablete zbog toga što su bili

prekinuli, no on se vratio nakon nekoliko dana, te su se s puno ljubavi pomirili, vodili ljubav bez zaštite i ona je tako zaniijela. Operacija je protekla bez ikakvih komplikacija, no Jeannie je još danima plakala, ostavši bez imalo osjećaja naklonosti prema filmskome redatelju, premda joj je on čitavo vrijeme pružao potporu.

Upravo u to vrijeme snimio je svoj prvi, akcijski film u Hollywoodu. Jeannie ga je otišla gledati sama, u kino *Charles* u Baltimoreu. Jedini tračak ljudskosti u inače mehaničkoj priči o muškarcima koji se međusobno ubijaju činila je junakova djevojka koja je nakon pobačaja pala u depresiju i izbacila ga iz stana. Muškarac, policijski detektiv, ostao je zbunjen i slomljena srca. Jeannie je plakala.

Uspomena na to još je uvijek bila bolna. Ona ustane i stane koračati gore-dolje. Nekoliko trenutaka kasnije iz stražnjeg dijela predvorja pojavio se neki muškarac koji glasno reče:

- Doktorice Ferrami! - Bio je to nervozno vedar pedesetogodišnji muškarac ćelava tjemena i s redovničkim obrubom svijetle crvenkastožute kose. - Dobar dan, dobar dan, drago mi je - rekao je nepotrebnom gorljivošću.

Jeannie mu stisne ruku.

- Sinoć sam razgovarala s nekim gospodinom Ringwoodom.

- Da, da! Ja sam njegov kolega, zovem se Dick Minsky. Drago mi je - Dicka je mučio tik: nervozno i jako treptao je svakih nekoliko sekundi. Jeannie se sažali nad njim.

On je stubama povede na kat.

- Što je dovelo do vašeg zanimanja za naše dosjee, ako smijem pitati?

- Jedna medicinska zagonetka - objasni ona. - Dvije žene imaju sinove za koje se čini da su jednojajčani blizanci, a ipak izgleda da nemaju nikakve veze jedan s drugim. Jedina veza do koje sam uspjela doći jest činjenica da su obje žene prije nego što su začele bile kod vas na terapiji.

- Doista? - reče on kao da je zapravo i ne sluša. Jeannie se iznenadi; očekivala je da će ga to zaintrigirati.

Ušli su u ured u kutu zgrade.

- Do svih naših podataka moguće je doći pomoću računala, pod uvjetom da znate odgovarajuću šifru - reče on. On sjedne pred ekran. - Dakle, pacijentice koje nas zanimaju zovu se...?

- Charlotte Pinker i Lorraine Logan.

- Ovo će potrajati tek nekoliko sekundi. - On stane upisivati imena.

Jeannie je obuzdavala nestrpljivost. Može se dogoditi da ovi podaci ne otkriju apsolutno ništa. Ona pogleda oko sebe. Bila je to preraskošna

prostorija za jednog običnog arhivara. Dick svakako mora biti nešto više od običnog "kolege" gospodina Ringwooda, pomisli ona.

- Koja je vaša uloga ovdje na klinici, Dick? - upita ga.

- Ja sam generalni direktor.

Ona uzdigne obrve, no on nije dizao pogled s tipkovnice. Zbog čega se njezinim zahtjevom bavi jedan tako visoki dužnosnik, pitala se, dok joj se osjećaj nelagode počeo uvlačiti u raspoloženje poput tračka dima. On se namršti.

- Ovo je neobično. Računalo kaže da nemamo nikakvih podataka ni o jednoj od ovih žena.

Jeannien osjećaj nelagode sada se posve materijalizirao. *Priprema mi se laž*, pomisli ona. Mogućnost pronalaženja rješenja zagonetke ponovno se povukla na veliku udaljenost. Dojam o novom antiklimaksu zapljusnuo joj je čitavo biće i donio joj potištenost.

On okrene ekran tako da bi i ona mogla vidjeti što ondje piše.

- Jesam li dobro upisao imena?

- Da.

- Što mislite, kada su te pacijentice bile u našoj klinici?

- Prije otprilike dvadeset tri godine.

On je pogleda.

- O, Bože - reče i neobuzdano zatrepće. - U tom slučaju, bojim se da ste uzalud dolazili.

- Zbog čega?

- Ne čuvamo dosjee iz tako daleke prošlosti. Takva je politika upravljanja dokumentima koju propisuje naša korporacija.

Jeannie ga pogleda stisnutih očiju.

- Bacate stare dosjee?

- Uništavamo kartone fizički, da, nakon dvadeset godina, osim, dakako, u slučaju da je pacijent ponovno došao u kliniku, a u tom slučaju dosje se prebacuje u računalo.

Bilo je to mučno razočaranje i uludo potrošeni dragocjeni sati koji su joj bili potrebni kako bi pripremila obranu za sutrašnje saslušanje. Ona sada ogorčenim glasom reče:

- Kako je neobično što mi gospodin Ringwood to nije rekao sinoć kada smo razgovarali telefonom.

- To vam je svakako trebao reći. Možda mu niste spomenuli datume.

- Posve sam sigurna da sam mu rekla kako su te dvije žene ovdje bile na terapiji prije dvadeset tri godine.

Jeannie se sjećala kako je, da bi došla do traženog razdoblja, Steveovoj dobi pridodala godinu dana.

- Onda je to vrlo teško razumjeti.

Jeannie nekako nije bila posve iznenađena ishodom čitave ove priče. Dick Minsky, sa svojom pretjeranom susretljivošću i nervoznim treptanjem, bio je karikatura čovjeka nečiste savjesti.

On sada vrati ekran u početni položaj. Naoko prepun žaljenja, reče:

- Bojim se da za vas više ne mogu ništa učiniti.

- Bismo li mogli razgovarati s gospodinom Ringwoodom i pitati ga zbog čega mi nije rekao da su kartoni uništeni?

- Na žalost, Peter je danas na bolovanju.

- Kakva nevjerojatna slučajnost.

On se pokušao držati uvrijeđeno, no učinak je bio prava parodija.

- Nadam se da time ne želite reći da vam pokušavamo nešto skrivati.

- Zašto bih pomislila takvo što?

- Nemam pojma. - On ustane. - A sada, bojim se da više nemam vremena.

Jeannie ustane i ispred njega pođe prema vratima. On za njom stubama dođe do predvorja.

- Doviđenja - reče on ukočeno.

- Doviđenja - odgovori ona.

Našavši se ispred zgrade, neodlučno je zastala. Osjećala je želju za borbom. Bila je u iskušenju da učini nešto provokativno, da im pokaže kako njome ne mogu baš posve manipulirati. Potom je zaključila da će još malo pronjuškati i pokušati doznati što se zapravo događa.

Parkiralište je bilo prepuno liječničkih automobila, najnovijih modela *Cadillaca* i *BMW*-a. Ona pođe uz jednu stranu zgrade. Neki crnac s bijelom bradom bučnim je strojem usisavao smeće. Ovdje nije bilo ničeg osobitog, pa čak ni zanimljivog. Ona dođe do golog zida i vrati se istim putem.

Kroz staklena ulazna vrata vidjela je Dicka Minskog, koji je još uvijek bio u predvorju, gdje je razgovarao s onom brbljavom tajnicom. Nervozno je promatrao kako Jeannie prolazi pokraj ulaza.

Krenuvši oko zgrade s njezine druge strane, došla je do odlagališta smeća. Trojica muškaraca s debelim rukavicama utovarivali su smeće u kamion. *Ovo je glupo*, zaključi Jeannie. Ponašala se poput kakvog detektiva u akcijskome filmu.

Upravo se spremala okrenuti i poći natrag kada joj je nešto sinulo. Radnici su velike smeđe plastične vreće sa smećem podizali bez imalo

napora, kao da im je težina zanemariva. Što bi to klinika mogla bacati u smeće a da je tako veliko i lagano? Razrezani papir?

U tom trenutku začula je glas Dicka Minskog. Doimao se prestrašenim.

- Hoćete li sada, molim vas, otići, doktorice Ferrami?

Ona se okrene. Dolazio je s prednje strane zgrade, u pratnji muškarca u uniformi nalik policijskoj, kakvom se koriste čuvari.

Ona hitro priđe hrpi vreća. Dick Minsky poviče:

- Hej!

Radnici su je nepomično promatrali, no ona se nije obazirala na njih. Razderavši jednu vreću, kroz rupu uvuče ruku i izvadi punu šaku njezina sadržaja.

U ruci je držala snop dugačkih uskih komada tankih smeđih kartica. Kada ih je bolje pogledala, uvidjela je da su bile ispisane, neke rukom, neke pisaćim strojem. Bili su to razrezani bolnički kartoni.

Mogao je postojati samo jedan razlog zbog kojeg se toliko vreća u smeće odvozilo upravo danas.

Dosjee su uništili jutros, samo nekoliko sati nakon njezina poziva. Ona ispusti papirnate trake na zemlju i pođe prema prednjem dijelu zgrade. Jedan od radnika ogorčeno se izdere na nju, no ona nije obraćala pozornost.

Sada više nije bilo nikakve sumnje.

Zaustavila se pred Dickom Minskim, rukama se podbočivši na bokove. Lagao joj je i zbog toga je bio tako nervozan.

- Ovdje čuvate jednu prljavu tajnu, zar ne? - poviče ona. - Nešto što pokušavate prikriti uništavanjem dosjea?

On je bio smrtno užasnut.

- Dakako da ne - uspije izustiti. - Osim toga, to što tvrdite vrlo je uvredljivo.

- Svakako - reče ona. Više nije mogla obuzdavati bijes. Tada prema njemu podigne ruku u kojoj je još uvijek držala uvijenu *Geneticovu* brošuru.

- Ali meni je ova istraga vrlo važna i bilo bi vam bolje da počnete vjerovati u to kako će se prije nego završim svatko tko mi je lagao naći u sosu i to velikome.

- Molim vas, odlazite - reče on. Čuvar je uhvati za lijevi lakat.

- Odlazim - reče ona. - Nema potrebe da me držite.

On je nije puštao.

- Ovuda, molim - reče joj.

Bio je to sredovječan muškarac sijede kose i velikog trbuha. Ovako raspoložena, Jeannie nije imala namjeru dopustiti mu da s njom postupa

tako grubo. Desnom rukom uhvatila ga je za ruku kojom ju je držao. Mišići njegove nadlaktice bili su mlohavi.

- Pustite me, molim - reče ona i stisne ga. Imala je snažne ruke, a stisak joj je bio jači nego u većine muškaraca. Čuvar je pokušao zadržati ruku na njezinu laktu, no bol je bio prejak i on je nakon nekoliko trenutaka pusti. - Hvala - reče ona.

Potom je otišla.

Sada se već osjećala bolje. Imala je pravo kada je pomislila da se rješenje zagonetke nalazi u ovoj klinici. Pokušaj da je se spriječi u tome da bilo što dozna bio je najbolja moguća potvrda postojanja prljave tajne. Rješenje zagonetke ima veze s ovom ustanovom. Ali što joj to znači?

Ona dođe do automobila, ali ne uđe. Bilo je pola tri, a ona nije ništa objedovala. Bila je odviše uzbuđena da bi puno jela, no trebala joj je šalica kave. Na suprotnoj strani ulice, uz neku crkvu, nalazio se kafić. Doimao se jeftinim i čistim. Ona prijeđe ulicu i uđe u lokal.

Prijetnja koju je izrekla Dicku Minskome nije imala nikakva čvrstog temelja; ona njemu ne može ništa. Time što se razbjesnila nije postigla ništa. Štoviše, odala se, jasno pokazujući kako zna da joj lažu. Oni će sada biti na oprezu.

U kafiću nije bilo gužve: tek nekoliko studenata koji su dovršavali objed. Ona naruči kavu i salatu. Dok je čekala, otvorila je brošuru koju je uzela iz klinike.

U njoj je pročitala:

Kliniku Aventine utemeljila je 1972. godina tvrtka Genetico Inc., kao jedan od prvih centara za istraživanje i razvoj in vitro oplodnje kod ljudi, stvaranja onoga što novinari nazivaju "bebama iz epruvete".

I odjednom je sve bilo posve jasno.

34.

Jane Edelsborough bila je udovica koja je tek nedavno prešla pedesetu. Bila je to dostojanstveno lijepa, ali i neuredna žena, koja je obično odijevala široku istočnjačku odjeću i sandale. Odlikovala se više nego dojmljivim intelektualnim sposobnostima, premda na prvi pogled to nitko ne bi ni pomislio. Berringtona su takve osobe posve zbunjivale. *Ako si pametan, razmišljao je, čemu se onda lošim izborom odjeće prerusavati u idiota?* Pa

ipak, sveučilišta su bila prepuna takvih osoba, štoviše, on je bio iznimka jer se tako pomno brinuo za izgled.

Danas je izgledao naročito dotjerano u tamnoplavom lanenom sakou i odgovarajućem prsluku, te laganim hlačama s uzorkom nazubljenih kockica. Prije nego što je izišao iz ureda kako bi razgovarao s Jane, pomno se pogledao u zrcalu koje je stajalo iza vrata. Potom je pošao u *Studentski savez*. Nastavničko osoblje rijetko je kada objedovalo u tom prostoru, Berrington nikada nije ni stupio u tu zgradu, ali, prema riječima brbljave tajnice s *Odsjeka za fiziku*, Jane je onamo otišla na kasni objed.

Predvorje zgrade bilo je prepuno mladeži u kratkim hlačama koji su čekali u redu kako bi iz bankovnih automata dobili novac. On uđe u kantu i pogleda oko sebe. Sjedila je u najdaljem kutu, čitala neki časopis i prstima jela pržene krumpiriće.

Prostor je činilo više otvorenih lokala. Bilo je to nešto slično prostorima za objedovanje kakve je Berrington vidao u zračnim lukama i trgovačkim centrima, s *Pizza Hutom*, slastičarnicom, *Burger Kingom* i običnim restoranom. Berrington sada uzme pladanj i pođe do dijela koji je pripadao restoranu. U vitrini je bilo izloženo nekoliko starih sendviča, te nekoliko jadnih kolača. On zadrhti; u uobičajenim okolnostima radije bi se vozio do druge države nego jeo na ovakvome mjestu.

Ovo će biti teško. Jane nije njegov tip žene. To je samo povećavalo vjerojatnost da će se na saslušanju prikloniti pogrešnoj strani. Mora se brzo prijateljski s njom. To će zahtijevati sav njegov šarm.

Uzeo je komad torte od sira i šalicu kave, te ih ponio do Janeina stola. Bio je nervozan, no prisilio se da izgleda i zvuči opušteno.

- Jane - reče. - Kakvo ugodno iznenađenje. Smijem li ti se pridružiti?

- Svakako - reče ona srdačno, odlažući časopis. Potom je skinula naočale, otkrivajući tamnosmeđe oči čiji su se kutovi naborali od zabavljenosti mislima. No, izgledala je vrlo neuredno: duga sijeda kosa bila joj je svezana nekom bezbojnom krpom, a na sebi je imala široku sivozelenu bluzu koja je ispod pazuha imala mrlje od znoja. - Mislim da te još nikada nisam vidjela u ovoj kantini - reče.

- Nikada i nisam bio ovdje. Ali, u našoj je dobi važno ne dopustiti da se život pretvori u kolotečinu, nije li tako?

- Mlada sam od tebe - reče ona blagim tonom. - Premda to vjerojatno nitko ne bi rekao.

- To se svakako vidi. - On uzme komadić kolača. Donji dio bio je tvrd poput kartona, dok je krema imala okus pjene za brijanje s mirisom limuna.

Progutao ga je s puno muke. - Što misliš o prijedlogu Jacka Budgena za knjižnicu *Odsjeka za biofiziku*?

- Zbog toga si me došao vidjeti?

- Nisam došao ovamo kako bih se vidio s tobom, došao sam iskušati hranu i sada mi je zbog toga žao. Ovo je užasno. Kako uopće možeš jesti ovdje?

Ona uroni žličicu u neku vrstu deserta.

- Ne primjećujem što jedem, Berry, razmišljam o svome akceleratoru čestica. Pričaj mi što je s novom knjižnicom.

I Berrington je nekoć bio takav, opsjednut poslom. Zbog toga si nikada nije dopustio da izgleda poput skitnice, no ipak, kao mladi znanstvenik živio je za uzbuđenje novih otkrića. Međutim, njegov je život krenuo drugim smjerom. Njegove knjige bile su popularizacija tuđih radova; nešto originalno nije napisao već petnaest-dvadeset godina. Na trenutak se upitao bi li bio sretniji da je odabrao drukčiji smjer. Nemarna Jane, koja je jela jeftinu hranu mozgajući o problemima nuklearne fizike, zračila je određenom smirenošću i zadovoljstvom kakve Berrington nikada nije upoznao.

A on je nije uspijevaio pridobiti šarmom. Bila je prepametna. Možda bi joj trebao polaskati zbog intelektualnih sposobnosti.

- Samo mislim da bi trebala imati veću ulogu u tome. Ti si prva fizičarka ovog sveučilišta, jedna od najcjenjenijih znanstvenica kojima se JF može pohvaliti... trebala bi sudjelovati u ovome projektu.

- Hoće li do toga ikada doći?

- Mislim da će *Genetico* financirati knjižnicu.

- No, to je lijepa novost. Ali, koji je u tome tvoj interes?

- Prije trideset godina proslavio sam se kad sam počeo ispitivati koje su ljudske osobine naslijeđene, a koje stečene. Zbog mog rada i rada meni sličnih znanstvenika, sada znamo da je, kada je riječ o određivanju čitavog niza psiholoških osobina, genetsko nasljeđe kod čovjeka važnije od odgoja i okoline.

- Priroda, a ne odgoj.

- Upravo tako. Dokazao sam da je ljudsko biće zapravo DNA. Mladu generaciju zanima kako zapravo funkcionira taj proces. Koji je to mehanizam uz pomoć kojeg kombinacija kemijskih spojeva meni daje plave oči, dok neka druga kombinacija tebi daje oči koje su duboko tamnosmeđe, gotovo boje čokolade, rekao bih.

- Berry! - reče ona uz prepređen osmijeh. - Da sam nekakva

tridesetogodišnja tajnica s izazovnim grudima, mogla bih pomisliti da me mamiš u postelju.

To je već bolje, pomisli on. Konačno se smekšala.

- Izazovnim? - upita on uz širok osmijeh. Potom namjerno pogleda u njezino poprsje, a onda ponovno u lice. - Rekao bih da je čovjek onoliko izazovan koliko se izazovnim osjeća.

Ona se nasmije, no on je jasno vidio da joj je drago. Konačno kod nje nešto postiže. Ona tada reče:

Moram poći.

Dovraga. Nikako ne uspijeva održavati nadzor nad ovim razgovorom. Nekako joj mora brzo privući pozornost. On ustane kako bi pošao s njom.

- Vjerojatno će se imenovati odbor koji će nadgledati stvaranje knjižnice - reče kada su izlazili iz kantine. - Zanima me što misliš tko bi trebao biti u tome odboru.

- Bože, o tome bih trebala razmisliti. Sada moram održati predavanje o antimateriji.

Prokletstvo, gubim je, pomisli Berrington. Ona tada upita:

- Možemo li još razgovarati? - Berrington se uhvati za slamku. - Što kažeš na večeru?

Činilo se da je zapanjena.

U redu - reče trenutak kasnije.

- Večeras?

Na njezinu licu pojavi se zbunjen izraz.

- Zašto ne?

Tako će mu se barem pružiti još jedna prilika. Uz osjećaj olakšanja, on reče:

- Doći ću po tebe u osam.

- U redu. - Ona mu izdiktira adresu, koju on zabilježi u notes.

- Što voliš večerati? - upita potom. - O, ne, nemoj mi odgovoriti, sada sam se sjetio, razmišljaš o akceleratoru čestica. - U tom trenutku izišli su na užareno sunce. On joj blago stisne nadlakticu. - Vidimo se navečer.

- Berry - reče ona - nije valjda da nešto tražiš, zar ne?

On joj namigne.

- Što nudiš?

Ona se nasmije i ode.

Bebe iz epruvete. Oplodnja *in vitro*. To je ta veza. Jeannie je sada sve postalo jasno.

I Charlotte Pinker i Lorraine Logan podvrgnute su zbog neplodnosti terapiji na klinici *Aventine*. Ta je klinika među prvima počela obavljati oplodnju *in vitro*: proces u kojem se očeva sperma i majčino jajašce spajaju u laboratoriju, a embrio koji nastaje potom se usađuje u ženinu maternicu.

Jednojajčani blizanci nastaju kada se embrio podijeli na dva dijela, u maternici, i tako nastaju dva bića. To se moglo dogoditi i u epruveti. A onda su blizanci iz epruvete mogli biti usađeni u dvije različite žene. Na taj način jednojajčane blizance mogle su roditi dvije majke koje nemaju veze jedna s drugom. Pun pogodak!

U tom trenutku poslužiteljica donese salatu, no Jeannie je bila odviše uzbuđena da bi jela.

Bebe iz epruvete sedamdesetih su godina bile puka teorija, u to je bila uvjerena. Ali *Genetico* je u istraživanjima očito bio odmakao puno dalje.

I Lorraine i Charlotte rekle su da su bile podvrgnute hormonskoj terapiji. Činilo se da im je klinika lagala o prirodi terapije. Već to bio je dovoljno velik grijeh, no dok je razmišljala o posljedicama takvog čina, Jeannie je uvidjela nešto još ozbiljnije. Podijeljeni embrio mogao je biti biološko dijete Lorraine i Charlesa ili Charlotte i Majora... ali ne i jednih i drugih. Jednoj od dviju majki usađeno je dijete onog drugog para.

Jeannieno srce ispuni se užasom i gnušanjem u trenutku kada je shvatila da su obje majke mogle dobiti djecu posve nepoznatih osoba.

Pitala se zbog čega je *Genetico* na tako strašan način varao pacijente. Ova je tehnika bila neiskušana: možda su im trebali ljudski pokusni kunići. Možda su zatražili dopuštenje, pa ga nisu dobili. Ili su možda imali neki drugi razlog za tajnovitost.

Što god bio njihov motiv za laganje ženama, Jeannie je sada razumjela zbog čega je njezino istraživanje toliko prestrašilo *Genetico*. Nije bilo moguće zamisliti neetičniju stvar od usađivanja stranog embrija u ženu bez njezina znanja. Nije bilo nikakvo čudo što su to toliko očajnički željeli sakriti. Da Lorraine Logan ikada dozna što su joj učinili, platili bi vraški visoku cijenu.

Ona otpije gutljaj kave. Vožnja do Philadelphije ipak nije bila uzaludna. Još nema sve odgovore, ali riješila je središnju zagonetku. A to joj je donijelo veliko zadovoljstvo.

Podignuvši pogled, u tom je trenutku zaprepašteno ugledala Stevea kako ulazi u restoran. Ona zatrepće i zapilji se u njega. Na sebi je imao hlače od kepera i plavu košulju čiji su se vrhovi ovratnika kopčali. U trenutku kada je ušao, za sobom je vrata zatvorio petom.

Ona se širom nasmiješi i ustane kako bi ga pozdravila.

- Steve! - reče oduševljeno. Prisjećajući se donijete odluke, sada mu se baci oko vrata i poljubi ga u usta. Danas je mirisao drugačije, nekako prodornije, ne onako blago po duhanu. On je privije i uzvрати joj poljubac. Ona tada začuje glas neke starije žene kako govori:

- Bože moj, sjećam se kada sam i ja bila takva.

Nekoliko gostiju se nasmije. Ona ga pusti iz zagrljaja.

- Sjedni. Želiš li štogod pojesti? Uzmi moju salatu. Što ti radiš ovdje? Ne mogu vjerovati. Sigurno si me slijedio. Ne, ne, znao si naziv klinike i odlučio si naći se sa mnom.

- Samo mi se razgovaralo s tobom. - On vrškom kažiprsta pogladi obrve. Nešto u toj kretnji počelo ju je mučiti

Koga sam još vidjela da to čini? no tu pomisao brzo je potisnula u podsvijest.

- Ti voliš velika iznenađenja.

On se odjednom doimao nervoznim.

- Doista?

- Voliš se neočekivano pojavljivati, zar ne?

- Valjda...

Ona mu se nasmiješi.

- Danas si pomalo neobičan. Što te muči?

- Čuj, zbog tebe mi je sada vruće i nervozan sam - reče on. - Možemo li izići?

- Svakako. - Ona na stol položi novčanicu od pet dolara i ustane.

- Gdje ti je auto? - upita ona kada su se našli na ulici.

- Idemo tvojim.

Ušli su u crveni *Mercedes*. Ona zakopča pojas, no on to ne učini. Čim su krenuli, on joj se primaknuo, zadignuo joj kosu i stao je ljubiti u vrat. Njoj se to svidjelo, ali joj je bilo neugodno te je rekla:

- Čini mi se da smo možda malo prestari da bismo to činili u automobilu.

- U redu - reče on. Prestavši je ljubiti, stao je gledati naprijed, zadržavajući ruku oko njezina vrata. Ona je skrenula u ulicu Chestnut u smjeru istoka. Kada su se približili mostu, on reče: - Skreni na autocestu...

želim ti nešto pokazati. - Prateći putokaze, skrenula je desno, u aveniju Schuyllkill i zaustavila se na semaforu.

Ruka koja joj je dotada počivala na ramenu spustila se niže i on joj stane milovati dojku. Osjetila je kako joj se bradavica na njegov dodir ukrutila, no ipak je osjećala nelagodu. Bilo je to nekako neobično nalik situaciji u kojoj neki neznamac pipa ženu u podzemnoj željeznici. Ona reče:

- Steve, drag si mi, ali ovo je za mene malo prebrzo.

On ništa ne odgovori, već joj prstima pronađe bradavicu i snažno je uštipne.

- Au! - uzvikne ona. - To boli! Za ime Božje, što je s tobom? - Ona ga odgurne desnom rukom. Na semaforu se tada pojavi zeleno svjetlo i ona krene prilazom autocesti Schuyllkill.

- Ne znam na čemu sam s tobom - požali se on. - Najprije me poljubiš kao kakva nimfomanka, a onda se sva slediš. A ja sam mislila da je ovaj dječak zreo!

- Čuj me, djevojka će te poljubiti zbog toga što te želi poljubiti. To ne znači da ti je dopušteno da joj činiš što god ti se, dovraga, prohtije. I nikada joj ne smiješ nanositi bol. - Ona sada skrene na autocestu u smjeru juga.

- Neke djevojke vole kada ih boli - reče on i položi joj dlan na koljeno.

Ona mu odmakne ruku.

- Što mi to želiš pokazati? - reče ona, pokušavajući mu odvratiti pozornost.

- Ovo - reče on i uzme joj desnu ruku. Trenutak kasnije osjetila je njegov goli penis, krut i užaren.

- Isuse Kriste! - Ona povuče ruku kao da se opekla. O, Bože, kako je samo pogrešno procijenila ovog tipa! - Spremi ga, Steve, i prestani se ponašati poput kakvog prokletog pubertetlije!

Sljedeće što je osjetila bio je snažan udarac po obrazu.

Ona krikne i trgne se u stranu. U tom trenutku uši joj zapara brodska sirena: automobilom je prešla u susjedni trak i našla se pred Mackovim kamionom. Kostu na licu žarile su je od boli i ona osjeti okus krvi. Trudeći se da se ne obazire na bol, ona ponovno uspostavi nadzor nad vozilom.

Tada preneraženo shvati da ju je on udario šakom. To joj još nitko nikada nije učinio.

- Kučkin sine! - krikne tada.

- A sada mi ga izdrkaj - reče on. - Inače ću te prebiti na mrtvo ime.

- Jebi se! - vrisne ona.

Krajičkom oka primijetila je kako on priprema šaku za novi udarac. Bez

razmišljanja, ona snažno pritisne papučicu kočnice. Kočenje njega odbaci prema naprijed i on je promaši, a glavom snažno udari o vjetrobran. Gume su bijesno škripale dok je dugačka bijela limuzina naglo skretala kako ne bi naletjela na *Mercedes*.

Kada se uspio vratiti u sjedeći položaj, ona je otpustila kočnicu. Automobil ponovno pojuri naprijed. Da se na nekoliko sekundi zaustavi u pretjecajnom traku autoceste, razmišljala je, on bi se toliko užasnua da bi je preklinjao da nastavi dalje. Ona još jednom naglo zakoči i ponovno ga odbaci naprijed.

Ovoga puta oporavio se puno brže. Automobil se posve zaustavio. Drugi automobili i kamioni naglo su skretali kako bi ga zaobišli, bučno trubeći. Jeannie je bila užasnuta; svakoga trena neko drugo vozilo moglo bi u punoj brzini naletjeti na stražnji dio *Mercedesa*. Ali, plan joj nije uspio: činilo se da se on ne boji ničega. On joj zavuče ruku pod suknju, dođe do struka i snažno joj ščepa rub hulahupki, te ga povuče. U tom trenutku začuje se zvuk paranja i njezine se najlonke poderu.

Ona ga pokušava odgurnuti, ali već je bio na njoj. Neće je valjda pokušati silovati ovdje, nasred autoceste? Ona u očaju otvori vrata, no ne uspije izići jer je bila povezana pojasom. Sada ga pokušava otkopčati, ali zbog Stevea nije mogla doći do kopče.

S njezine lijeve strane, vozila su se uključivala na autocestu s jednog drugog prilaza, ulazeći izravno u pretjecajni trak brzinom od preko devedeset kilometara na sat i jureći pokraj njih. Zar ne postoji nijedan vozač koji bi se zaustavio i pomogao napadnutoj ženi?

Dok se borila ne bi li ga odgurnula, noga joj se odmaknula s kočnice i automobil je polako krenuo naprijed. *Možda bi ga mogla izbaciti iz ravnoteže*, razmišljala je. Imala je nadzor nad automobilom; to joj je bila jedina prednost. Obuzeta očajem, nogom je dokraja pritisnula papučicu gasa.

Automobil uz trzaj poleti naprijed. Začula se škripa kočnica i *Greyhoundov* autobus prošao je samo nekoliko centimetara od njezina branika. Steve je ponovno pao na svoje sjedalo i na trenutak je pustio, ali već nekoliko sekundi kasnije ruke su mu bile posvuda na njoj, vadeći joj dojke iz grudnjaka, gurajući se u njezine gaćice dok je ona pokušavala voziti. Bila je izvan sebe. Činilo se da njemu uopće nije stalo do toga hoće li oboje poginuti. Što, dovraga, može učiniti da ga zaustavi?

Ona naglo skrene ulijevo i odbaci ga na desna vrata. Pritom je zamalo udarila u kamion sa smećem i u jednom užasnom djeliću sekunde gledala je

okamenjeno lice vozača kamiona, postarijeg muškarca sijedih brkova; potom je naglo skrenula u suprotnome smjeru i *Mercedes* se našao izvan opasnosti.

Steve je ponovno ščepa. Ona svom snagom pritisne kočnicu, a potom dokraja pritisne papučicu gasa, no on se smijao dok su ga ti njezini manevri odbacivali na razne strane, kao da se zabavlja u kakvom luna-parku; a onda je opet navalio na nju.

Ona ga udari desnim laktom i šakom, no dok je bila za upravljačem u tim udarcima nije moglo biti nikakve snage, tako da mu je njima uspjela samo na još nekoliko sekundi odvratiti pozornost.

Koliko će ovo još moći potrajati? Zar u ovome gradu nema nijednog policijskog vozila?

U tom trenutku preko njegova je ramena opazila da prolazi pokraj izlaza s autoceste. Nekoliko metara iza nje, s njezine desne strane, kretao se prastari svijetloplavi *Cadillac*. Ona u posljednjem trenu naglo skrene. Gume su zaškripale i *Mercedes* se nakrene na dva kotača, a Steve bespomoćno padne na nju. Plavi *Cadillac* naglo skrene kako bi je izbjegao i tada se začuje kakofonija razjarenih automobilskih sirena, a potom i mukao udarac automobila koji se sudaraju i ksilofonski tonovi razbijenog stakla. Njezini desni kotači ponovno se spuste i udare o asfalt uz mukli udarac koji je protresao čitavo vozilo. Bila je na silaznoj cesti. Stražnji dio automobila počeo se nekontrolirano zanositi, prijeteci udarcem čas u jednu čas u drugu betonsku ogradu, no ona ga uspije smiriti.

Potom ubrza silazak niz dugačku silaznu cestu. Čim je kretanje vozila postalo stabilno, Steve joj snažno gurne ruku među noge i pokuša joj uvući prste u gaćice. Ona se stane migoljiti, pokušavajući ga spriječiti. A onda mu nakratko pogleda lice.

Smiješio se, širom otvorenih očiju, teško dišući i preznojavajući se od seksualnog uzbuđenja. Zabavljao se. Ovo je bilo posve ludo.

Ni ispred ni iza njih nije bilo automobila. Silazna cesta završavala je na semaforu, na kojem je bilo zeleno svjetlo. S lijeve strane nalazilo se groblje. Ona ugleda putokaz koji je pokazivao udesno, i na kojem je pisalo "*Avenija Civic Center*" i skrene na tu stranu, nadajući se da će ugledati gradsku vijećnicu oko koje će sve biti prepuno ljudi. Na njezino veliko razočaranje, ulica je bila pustoš koju su činile neiskorištene dvorane i betonski trgovi s praznim poslovnim prostorima. Ispred nje, na semaforu se uključilo crveno svjetlo. Ako se zaustavi, gotova je.

Steve joj uvuče ruku u gaćice i reče:

- Zaustavi auto!

I on je bio uvidio da ovdje, u slučaju da je siluje, postoji velika mogućnost da im nitko ne priđe.

Pokreti njegove ruke kod nje su sada izazivali bol, stiskao ju je i gurao joj prste, ali još teži od boli bio je strah od onoga što je još čeka. Ona sada mahnito pritisne papučicu gasa i pojuri prema semaforu.

S lijeve strane tada se pojave kola hitne pomoći koja skrenu pred nju. Ona naglo zakoči i skrene kako bi izbjegla sudar, suludo misleći: *"Ako se sada sudarim, barem će mi pomoć biti pri ruci"*.

Steve odjednom povuče ruku s njezina tijela. Na trenutak je osjetila blaženo olakšanje. A onda je zgrabio ručicu automatskog mjenjača i stavio je u neutralan položaj. Automobil odjednom počne usporavati. Ona snažno udari ručicu i ubaci u brzinu, te dokraja pritisne gas, pretičući kola hitne pomoći.

Koliko ovo može još potrajati, razmišljala je Jeannie. Mora doći do dijela grada u kojem ima ljudi prije nego što se automobil zaustavi ili sudari. Ali Philadelphia se ovdje pretvorila u pravu pustoš.

On ščepa upravljač i pokuša skrenuti na pločnik. Jeannie naglim pokretom vrati vozilo u željeni smjer. Stražnji kotači skliznu u stranu, a vozač hitne pomoći bijesno pritisne sirenu.

On pokuša ponovno. Ovoga puta bio je lukaviji. Lijevom rukom izbacio je motor iz brzine, a desnom ščepao upravljač. Automobil je usporio i uspeo se na pločnik.

Jeannie objema rukama pusti upravljač, stavi ih na Steveove grudi i odgurne ga svom snagom. Njezina ga je snaga iznenadila i posve ga odbacila unatrag. Ona ubaci u brzinu i svom snagom pritisne gas. Automobil još jednom poput rakete poleti naprijed, no Jeannie je znala da mu se više ne može dugo odupirati. Svaki čas on bi mogao zaustaviti automobil, a onda bi ostala s njim u toj zamci. Dok je skretala u lijevi zavoj, on se uspio uspraviti. Potom je objema rukama uhvatio upravljač i ona pomisli: *"Ovo je kraj, ne mogu više"*. A onda je automobil izišao iz zavoja i okolina se neočekivano promijenila.

Našli su se u prometnoj ulici u kojoj se nalazila i bolnica, a pred njom ljudi, niz taksi-vozila, te pokretna prodavaonica kineske hrane.

- Da! - poviče Jeannie slavodobitno i zakoči. Steve okrene upravljač, no ona ga vrati natrag. Krivudajući lijevo-desno, *Mercedes* se uz škripu guma zaustavi nasred ulice. Desetak taksista kod štanda s kineskom hranom okrene se kako bi vidjeli što se događa.

Steve otvori desna vrata, iziđe i stane bježati.

- Hvala Bogu - izusti Jeannie. Trenutak kasnije više ga nije bilo.

Jeannie je nepomično sjedila, teško dišući. Nestao je. Noćna je mora završena. Jedan od vozača tada joj priđe i proviri kroz lijeva vrata. Jeannie žurno popravi odjeću.

- Je li s vama sve u redu, gospođo? - upita je.

- Valjda... - odgovori ona bez daha.

- Što je to, dovraga, bilo?

Ona odmahne glavom.

- To i mene vraški zanima - reče.

36.

Steve je sjedio na niskome zidiću ispred Jeanniene kuće i čekao je. Bilo je vruće, no on se sklonio u sjenu velikog javora. Jeannie je živjela u staroj radničkoj četvrti starinskih kuća u nizu. Tinejdžeri iz obližnje škole vraćali su se kući, smijući se, prepirući i jedući čokolade. Ne tako davno i on je bio poput njih: bilo je to prije osam-devet godina.

Ali, sada je bio zabrinut i očajan. Danas poslije podne njegov je odvjetnik razgovarao s narednicom Delaware iz Odjela za suzbijanje seksualnog nasilja u Baltimoreu. Ona mu je rekla da je primila rezultate analize DNA. DNA iz tragova sperme pronađenih u vagini Lise Hoxton posve se podudarala s DNA iz Steveove krvi.

Njega je to posve dotuklo. Bio je uvjeren da će rezultati analize DNA značiti svršetak njegovih muka.

Bilo mu je jasno da odvjetnik više ne vjeruje u to da je nedužan. Mama i tata i dalje su mu vjerovali, ali bili su zbunjeni; oboje su znali dovoljno da im bude jasno kako su analize DNA vrlo pouzdane.

U najtežim trenucima pitao se nije li neka vrsta podvojene ličnosti. Možda postoji neki drugi Steve koji preuzima nadzor nad njim i siluje žene i nakon toga mu vraća njegovo tijelo. Na taj način ne bi znao što je počinio. Zlokobno se prisjećao kako u pamćenje više nikada nije uspio dozvati nekoliko sekundi tučnjave s Tipom Hendricksom. A bio je pripravan zabosti prste u mozak Krmka Butchera. Čini li sve to njegov *alter ego*? U to zapravo nije bio uvjeren. Mora postojati neko drugo objašnjenje.

Tračak nade bila je zagonetka koja je obavijala njega i Dennisa Pinkera. Dennis je imao jednaku DNA kao i Steve. Tu nešto nije bilo kako valja. A jedina osoba koja je to mogla riješiti bila je Jeannie Ferrami.

Djeca su nestala svatko u svome domu, a sunce se spustilo iza reda kuća na suprotnoj strani ulice. Negdje oko šest sati crveni *Mercedes* zaustavio se na praznom parkirališnome mjestu oko pedeset metara dalje od njega. Iz njega je izišla Jeannie. Isprva ga nije primijetila. Otvorila je prtljažnik i iz njega izvadila veliku crnu plastičnu vreću za smeće. Potom je zaključala automobil i pločnikom pošla prema njemu. Bila je odjevena svečano, u crnome kostimu, no izgledala je nekako razbarušeno, a korak joj je bio nekako umoran, što je njega dirnulo u srce. Pitao se što se to dogodilo da izgleda tako izmoždano. Ipak, i dalje je bila božanstvena i on ju je promatrao ispunjen žudnjom.

Kada mu se približila, on ustane i smiješeći se zakorači prema njoj.

Ona podigne pogled, pogleda ga u oči i onda ga prepozna. Na licu joj se pojavi užas.

Tada otvori usta i krikne.

On stane kao ukopan. Preneražen, tada je upita:

- Jeannie, što je bilo?

- Bježi od mene! - poviče ona. - Da me nisi dotaknuo! Odmah zovem policiju!

Posve zbunjen, Steve podigne ruke, želeći se obraniti.

- Svakako, naravno, kako god želiš. Neću te dirati, može? Što je to, dovraga, s tobom?

U tom trenutku na zajedničkim ulaznim vratima pojavi se Jeannien susjed. *On zacijelo živi u stanu ispod nje*, zaključa Steve. Bio je to stari crnac u kariranoj košulji i kravati.

- Je li sve u redu, Jeannie? - reče on. - Učinilo mi se da sam čuo nekoga da viče.

- Ja sam vikala, gospodine Oliver - reče ona drhtavim glasom. - Ovaj me idiot danas popodne napao u mome autu u Philadelphiji.

- Napao te? - reče Steve ne vjerujući vlastitim ušima. - Pa to ne bih ni u snu...

- Kučkin sine, napao si me prije dva sata.

Stevea je to povrijedilo. Bilo mu je dosta toga da ga ljudi optužuju za brutalnost.

- Jebi se! Već godinama nisam bio u Philadelphiji.

Tada se umiješa gospodin Oliver.

- Ovaj mladi gospodin sjedi na ovome zidiću već skoro dva sata, Jeannie. On danas po podne nikak' nije bio u Philadelphiji.

Jeannie je bila ogorčena i činilo se da je pripravna svog dobrohotnog

susjeda optužiti za laganje.

Steve tada primijeti da Jeannie nema čarape; gole noge izgledale su neobično uz tako svečanu odjeću. Jedna strana lica bila joj je pomalo natečena i crvena. Njegova bijesa istoga je trena nestalo. Netko ju je napao. Žudio je za tim da je zagrlji i utješi. Zbog toga mu je njezin strah od njega bio još užasniji.

- Povrijedio te - reče on. - Kučkin sin.

Izraz njezina lica tada se promijenio. Više nije bilo onog užasnog izgleda. Ona se sada obrati susjedu.

- Došao je ovamo prije dva sata?

Čovjek slegne ramenima.

- Sat i četrdeset, možda pedeset minuta.

- Sigurni ste?

- Jeannie, ako je prije dva sata bio u Philadelphiji, onda je ovamo morao doći *Concordeom*.

Ona pogleda Stevea.

- To je onda morao biti Dennis.

On joj priđe. Nije uzmaknula. On ispruži ruku i vrškom prstiju dodirne joj natečeni obraz.

- Jadna Jeannie - reče.

- Mislila sam da si to bio ti - reče ona, a u očima joj se pojave suze.

On je privije u zagrljaj. Osjećao je kako joj se tijelo polako opušta i kako se s povjerenjem naslanja na njega. Milovao joj je glavu i prstima prolazio kroz guste valove njezine tamne kose. Sklopio je oči, razmišljajući o tome koliko joj je tijelo vitko i snažno. *Mogao bih se okladiti da i Dennis ima pokoju modricu*, pomisli tada. *Nadam se da je tako.*

Gospodin Oliver se nakašlje.

- Jeste li vi, djeco, za šalicu kave?

Jeannie se odvoji od Stevea.

- Ne, hvala - reče. - Samo želim što prije svući ovu odjeću.

Cijelo lice odražavalo joj je napetost, ali izgledala je još zamamnije. *Zaljubljujem se u ovu ženu*, pomisli on. *I nije riječ samo o tome da s njom želim spavati, premda i to jako želim. Želim da mi bude prijateljica. Želim s njom gledati televiziju, ići u kupovinu, žličicom joj davati sirup kada je prehladna. Želim je gledati kako pere zube i navlači traperice, kako maslacem premazuje prepečenac. Želim da me pita pristaje li joj narančasti ruž i treba li kupiti britvice i kada ću se vratiti kući.*

Pitao se ima li dovoljno hrabrosti da joj sve to i kaže.

Ona preko terase dođe do ulaznih vrata. Steve je oklijevao. Želio je poći za njom, ali bio mu je potreban poziv.

Ona se okrene na pragu.

- Dođi - reče mu.

On stubama pođe za njom i uđe u dnevnu sobu. Ona ispusti crnu plastičnu vreću na sag. Potom uđe u priručnu kuhinju i odbaci cipele i, na njegovo veliko iznenađenje, baci ih u kantu za smeće.

- Više nikada neću navući ovu prokletu odjeću - reče tada ljutito.

Zatim svuče sako i baci ga. Nakon toga, dok ju je Steve i dalje promatrao s krajnjom nevjericom, otkopča bluzu, svuče je i također baci u kantu. Na sebi je imala jednostavan crni pamučni grudnjak. *Njega valjda ipak neće baciti pred njim*, razmišljao je Steve. No ona stavi ruke na leđa, otkopča grudnjak i baci ga u smeće. Imala je čvrste, male dojke s istaknutim smeđim bradavicama. Na mjestu na ramenu na kojem je remen bio odviše stegnut imala je jedva primjetan crveni trag. Steve osjeti kako mu se grlo posve osušilo.

Ona otkopča suknju i pusti je da padne na pod. Na sebi je imala jednostavne crne bikini gaćice. Steve ju je promatrao širom razjapljenih usta. Tijelo joj je bilo savršeno: snažna ramena, skladne grudi, ravan trbuh i duge, besprijevano oblikovane noge. Ona naglim pokretom svuče gaćice, pokupi ih zajedno sa suknjom i cijeli taj zamotak natisne u smeće. Stidne dlake sastojale su joj se od guste šume crnih kovrča.

Ona na trenutak odsutno pogleda Stevea, kao da nije posve sigurna što on tu radi. A onda reče:

- Moram se otuširati.

Posve gola prođe pokraj njega. On požudno pogleda za njom, upijajući svaku pojedinost na lopaticama, uskome struku, zaobljenim bokovima i mišićavim nogama. Bila je toliko lijepa da je bilo bolno gledati je.

Tada je izišla iz sobe. Trenutak kasnije začuo je vodu.

- Isuse - uspije izustiti. Potom sjedne na njezin crni kauč. Što je to značilo? Je li to bila neka vrsta kušnje? Što mu je time željela reći?

On se nasmiješi. Kakvo čudesno tijelo, tako vitko i snažno i besprijevano građeno. Što god da se dogodi, nikada neće zaboraviti kako izgleda.

Tuširala se dugo. On tada shvati da joj zbog njezinih dramatičnih optužbi nije uspio ispričati zbunjujuće novosti. Voda je konačno prestala teći. Nekoliko trenutaka kasnije vratila se u dnevnu sobu u velikom jarkoružičastome ogrtaču od frotira, mokre kose pripijene uz glavu.

Spustivši se na kauč pokraj njega, tada reče:

- Jesam li to sanjala ili sam se upravo svukla pred tobom?

- Nisi sanjala - reče on. - Bacila si odjeću u smeće.

- Bože moj, ne znam što mi je bilo.

- Nemaš se zbog čega ispričavati. Drago mi je što mi toliko vjeruješ. Ne mogu ti reći koliko mi to znači.

- Zacijelo misliš da sam skrenula.

- Ne, ali mislim da si vjerojatno u šoku zbog onoga što ti se dogodilo u Philadelphiji.

- Možda je u tome stvar. Sjećam se samo kako sam osjećala da se moram riješiti odjeće koju sam nosila kada se to dogodilo.

- Ovo je možda pravi trenutak da otvorimo onu bocu votke koja ti stoji u hladnjaku.

Ona odmahne glavom.

- Istinski želim čaj od jasmina.

- Dopusti da ga ja pripravim. - On ustane i uđe u kuhinju. - Zbog čega sa sobom nosiš vreću za smeće?

- Danas sam dobila otkaz. Sve moje osobne stvari strpali su u tu vreću i zaključali mi ured.

- Molim? - Nije mogao vjerovati. - Zašto?

- U današnjem *The New York Timesu* izišao je članak u kojem stoji da time što pretražujem baze podataka narušavam privatnost građana. Ali, ja mislim da je Berrington Jones to upotrijebio samo kao izgovor da bi me se riješio.

On je kiptio od bijesa. Želio se pobuniti, stati u njezinu obranu, spasiti je od takvih zlobnih progona.

- Mogu li te otpustiti tek tako?

- Ne. Sutra ujutro idem na saslušanje pred disciplinski odbor sveučilišnog senata.

- Ovo je nevjerojatno loš tjedan i za tebe i za mene. - Upravo joj se spremao ispričati priču o DNA kada je ona podignula slušalicu.

- Molim vas broj zatvora Greenwood, u blizini Richmonda, u Virginiji. - Dok je Steve punio čajnik vodom, ona je brzo zapisivala brojke i potom okrenula novi broj. - Mogu li dobiti upravitelja Temoigneu? Ja sam dr. Ferrami... Da, pričekat ću... Hvala... Dobra večer, upravitelju, kako ste?... Dobro. Ovo će vam se možda činiti kao glupo pitanje, ali je li Dennis Pinker još uvijek u zatvoru?... Jeste li sigurni? Vidjeli ste ga vlastitim očima?... Hvala... I vi se čuvajte. Do viđenja.

Ona podigne pogled prema Steveu.

- Dennis je još uvijek u zatvoru. Upravitelj je s njim razgovarao prije sat vremena.

Steve u posudu za čaj stavi žlicu čaja od jasmína i pronađe dvije šalice.

- Jeannie, policajci su dobili rezultate analize DNA. Ona se posve umiri.

- I..?

- DNA iz Lisine vagine posve odgovara DNA iz moje krvi.

Zbunjenim tonom, ona reče:

- Misliš li ti isto što i ja?

- Netko tko izgleda kao ja i ima moju DNA u nedjelju je silovao Lisu Hoxton. Isti taj tip danas je u Philadelphiji napao tebe. A to nije bio Dennis Pinker.

U tom trenutku pogledi im se sretnu i Jeannie reče:

- Trojica ste.

- Isuse Kriste. - Osjećao je kako ga obuzima očaj. - Ali, to je još nevjerojatnije. Policija nikada neće povjerovati u tu priču. Kako se takvo što uopće moglo dogoditi?

- Čekaj malo - reče ona uzbuđeno. - Ne znaš što sam otkrila danas poslije podne, prije nego što sam naletjela na tvog dvojnika. Došla sam do objašnjenja.

- Sveti Bože, samo da ovo bude istina.

Ona je izgledala zabrinuto.

- Steve, ovo će te šokirati.

- Nije važno, samo želim shvatiti.

Ona posegne u crnu plastičnu vreću za smeće i iz nje izvuče platnenu aktovku.

- Pogledaj ovo. - Potom iz torbe izvadi sjajnu brošuru otvorenu na prvoj stranici. Pruži je Steveu, a on pročita prvi odlomak:

Kliniku Aventine utemeljila je 1972. godina tvrtka Genetico Inc., kao jedan od prvih centara za istraživanje i razvoj in vitro oplodnje ljudi, stvaranja onoga što novinari nazivaju "bebama iz epruvete".

Steve reče:

- Misliš da smo Dennis i ja bebe iz epruvete?

- Da.

Duboko u utrobi osjetio je neobičnu, snažnu mučninu.

- To je čudno. Ali, što smo time objasnili?

- Jednojajčani blizanci mogli su biti začeti u laboratoriju i potom usađeni u maternice različitih žena.

Steveova se mučnina pogoršavala.

- Ali, jesu li sperma i jajašce potekli od mame i tate ili... od Pinkerovih?
- Ne znam.
- Znači da bi mi Pinkerovi mogli biti stvarni roditelji. Bože moj...
- Postoji još jedna mogućnost.

Steve je po zabrinutome izrazu Jeanniena lica jasno vidio da se boji da bi ga i to moglo šokirati. Njegov se um grozničavo baci na povezivanje i on pogodi što mu je namjeravala reći.

- Možda sperma i jajašce nisu potekli ni od mojih roditelja ni od Pinkerovih. Mogao bih biti dijete posve nepoznatih osoba.

Nije mu odgovorila, no po ozbiljnome izrazu njezina lica znao je da ima pravo. Osjećao se posve izgubljenim. Činilo mu se da je u snu u kojem se odjednom zatekao kako iz velike visine pada prema zemlji.

- To je teško prihvatiti - reče. U tom trenutku čajnik se isključi. Kako bi imao što činiti s rukama, Steve kipuću vodu ulije u posudu za čaj. - Nikada nisam bio osobito sličan ni mami ni tati. Izgledam li kao netko od Pinkerovih?

- Ne.

- Onda je najvjerojatnije riječ o posve nepoznatim ljudima.

- Steve, ništa od ovoga ne može izbrisati činjenicu da su te mama i tata voljeli i odgajali te i da bi još uvijek za tebe bili voljni dati život.

Drhtavom rukom, on natoči čaj u dvije šalice. Jednu od njih pruži Jeannie i potom sjedne pokraj nje na kauč.

- Kako sve to objašnjava trećeg blizanca?

- Ako su u epruveti postojali blizanci, mogla je biti riječ i o trojcima. Proces je isti: jedan od embrija još se jednom podijelio. U prirodi se to događa, pa je vjerojatno moguće i u laboratoriju.

Steve je i dalje imao osjećaj da vrtoglavo pada kroz prazan prostor, no sada je počeo osjećati i nešto drugo: olakšanje. Jeannie mu je ispričala bizarnu priču, ali mu je barem dala i razumno objašnjenje razloga zbog kojih je optužen za dva okrutna zločina.

- Znaju li mama i tata bilo što od ovoga?

- Ne bih rekla. Tvoja majka i Charlotte Pinker rekle su mi da su na klinici bile na hormonskoj terapiji. U ono vrijeme još se nije primjenjivala oplodnja *in vitro*. *Genetico* je u toj tehnici zacijelo bio godinama ispred sviju drugih. I držim da su je iskušali bez znanja pacijenata.

- Nije ni čudo da je *Genetico* toliko prestrašen - reče Steve. - Sada mi je jasno zbog čega te Berrington tako očajnički želi diskreditirati.

- Da. To što su oni učinili bilo je istinski neetično. Narušavanje privatnosti u odnosu na to izgleda poput prave sitnice.

- To nije bilo samo neetično. To bi *Geneticu* moglo donijeti i financijsku propast.

Ona je izgledala uzbuđeno.

- Time bismo objasnili puno toga. Ali, kako bi ih to moglo upropastiti?

- To je klasičan primjer tužbe u slučaju oštećenih građana. To smo prošle godine učili na faksu. - Negdje u podsvijesti samome je sebi govorio: "*Zašto joj, dovraga, pričam o tužbama... želim joj zapravo reći koliko je volim*". - Ako je *Genetico* nekoj ženi ponudio hormonsku terapiju, a onda joj namjerno i bez njezina znanja usadio tuđi fetus, neke druge osobe, to je kršenje implicitnog ugovora prijevarom.

- Ali to je bilo tako davno. Ne postoji li ustanova zastarijevanja?

- Da, ali rok počinje nakon otkrivanja prijevare.

- Još mi uvijek nije jasno kako bi to upropastilo tvrtku.

- Ovo je idealan slučaj za traženje kaznene odštete. To znači da novčana kazna neće žrtvi nadoknaditi samo, recimo, troškove podizanja tuđeg djeteta. Njome će se i kazniti osobe koje su to počinile, a takva kazna treba i zajamčiti da će i oni i drugi biti odviše prestrašeni da ponovno počine isti prijestup.

- Koliko?

- Tvrtka *Genetico* svjesno je zloupotrijebila tijelo neke žene za vlastite tajne ciljeve... uvjeren sam da bi svaki sposoban odvjetnik tražio stotinu milijuna dolara.

- Prema jučerašnjem članku u *The Wall Street Journalu*, čitava tvrtka vrijedi tek stotinu osamdeset milijuna dolara.

- Znači, bila bi uništena.

- Do suđenja bi mogle proteći godine i godine.

- Ali, zar ti nije jasno? Sama prijetnja suđenjem obustavila bi prodaju tvrtke!

- Kako?

- Opasnost od mogućnosti da *Genetico* bude prisiljen plaćati astronomske kaznene odštete umanjuje vrijednost njihovih dionica. Kupoprodaja bi se odgodila barem do trenutka kada će *Landsmann* moći procijeniti razmjere potraživanja.

- Hej... Znači, nije riječ samo o njihovu ugledu. Mogli bi ostati i bez posljednjeg dolara.

- Upravo tako. - Steve se sada ponovno prisjetio vlastitih problema. -

Meni, međutim, ne pomaže ništa od toga - reče on, odjednom ponovno potišten. - Moram biti u stanju dokazati tvoju teoriju o trećem blizancu. A to mogu postići jedino ako ga pronađem. - Tada mu nešto sine. - Bismo li mogli upotrijebiti tvoj kompjuterski program? Znaš li na što mislim?

- Svakako.

On je odjednom bio uzbuđen.

- Ako si jednim pretraživanjem došla do mene i Dennisa, drugim pretraživanjem mogli bismo doći do mene i trećega, ili Dennisa i trećega, ili do sve trojice.

- Da.

Ona nije bila oduševljena koliko je to trebala biti.

- Možeš li to izvesti?

- Nakon ovoliko negativnog publiciteta teško ću pronaći nekoga tko će mi dopustiti pretraživanje dosjea.

- Dovraga!

- Ali postoji jedna mogućnost. Već sam pretražila bazu FBI-a u kojoj se nalaze otisci prstiju.

Steve osjeti kako mu se raspoloženje naglo popravlja.

- Dennis će svakako biti u njihovu dosjeu. Ako je treći ikada dao otiske prstiju, program ga je zasigurno pronašao! To je fantastično!

- Ali, rezultati su na disketi u mome uredu.

- O, ne! A u njega ne možeš ući!

- Da.

- K vragu, razvalit ću vrata. Pođimo odmah onamo, što čekamo?

- Mogao bi ponovno završiti u zatvoru. A možda postoji i jednostavniji način.

Steve se uz velik napor ponovno smiri.

- Imaš pravo. Mora postojati jednostavniji put do diskete.

Jeannie podigne telefonsku slušalicu.

- Zamolila sam Lisu Hoxton da pokuša ući u moj ured. Da vidimo je li uspjela. - Ona okrene broj. - Bok, Lisa, kako si... Ja? Ne baš osobito dobro. Čuj, ovo će ti zvučati nevjerovatno. - Ona joj ukratko ispriča što je otkrila. - Znam da je teško povjerovati, ali sve to mogu dokazati samo ako se domognem one diskete... Nisi mogla ući u moj ured? Sranje. - Na Jeannienu licu pokaže se razočaranje. - No, dobro, hvala na pokušaju. Znam da si se izložila riziku. Uistinu sam ti zahvalna... Da. Bok.

Ona spusti slušalicu i reče:

- Lisa je pokušala uvjeriti čuvara da je pusti unutra. Zamalo je uspjela,

a on je onda pitao svog šefa i zamalo dobio otkaz.

- Što ćemo sada?

- Ako me sutra nakon saslušanja vrata na posao, moći ću jednostavno ući u svoj ured.

- Tko ti je odvjetnik?

- Nemam odvjetnika, nikada ga i nisam trebala.

- Možeš biti uvjeren da će sveučilište imati najskupljeg odvjetnika u gradu.

- Dovraga! Nemam novca za odvjetnika.

Steve je jedva smogao hrabrosti da kaže ono o čemu je razmišljao.

- Pa... ja sam odvjetnik. - Ona ga zamišljeno pogleda. - Odslušao sam samo godinu dana studija prava, ali na vježbama zastupanja pred sudom bio sam najbolji na godini.

Oduševljavala ga je pomisao na to da bi je mogao braniti od silne moći sveučilišta *Jones Falls*. Ali, hoće li ona smatrati da je premlad i odviše neiskusna? On joj pokuša pročitati misli i u tome ne uspije. I dalje ga je samo gledala. On joj je uzvratio jednakim pogledom, netremice zagledan u njezine tamne oči. *Ovo bih mogao činiti zauvijek*, pomisli.

U tom trenutku ona se nagne i poljubi ga u usta, lagano i kratko.

- Dovraga, Steve, ti si pravi - reče ona.

Bio je to vrlo kratkotrajan poljubac, ali poljubac koji mu je prostrujao čitavim tijelom. Osjećao se divno. Nije bio siguran što joj je značilo da je on "pravi", ali svakako je morala biti riječ o nečemu dobrom.

Morat će opravdati to njezino povjerenje. Počeo je zabrinuto razmišljati o saslušanju.

- Imaš li ikakvog pojma o pravilima odbora, o proceduri saslušanja?

Ona otvori platnenu aktovku i iz nje izvadi kartonski fascikl. On stane brzo pregledavati njegov sadržaj. Pravila su se sastojala od mješavine sveučilišne tradicije i suvremenog pravničkog žargona. Među prijestupima zbog kojih je bilo moguće otpustiti člana nastavnčkog osoblja bili su kleveta i protuprirodan blud, ali ono što se, kako se činilo, najviše odnosilo na Jeannie, bilo je u skladu s tradicijom: nanošenje sramote i dovođenje sveučilišta na loš glas.

Disciplinski odbor zapravo i nije imao posljednju riječ; on je samo donosio preporuku za *Senat*, tijelo koje je upravljalo sveučilištem. To je bilo važno. Izgubi li Jeannie na sutrašnjem sastanku, *Senat* bi mogao odigrati ulogu prizivnog suda.

- Imaš li primjerak svog ugovora?

- Svakako - Jeannie priđe malenom radnome stolu u kutu i otvori ladicu. - Evo ga.

Steve ga brzo pročita. U dvanaestoj točki obvezala se poštivati odluke sveučilišnog *Senata*. Zbog toga bi teško mogla pred sudom osporavati konačnu odluku. On se vrati pravilima disciplinskog odbora.

- Piše da predsjednika moraš unaprijed obavijestiti imaš li namjeru da te pred odborom zastupa odvjetnik ili neka druga osoba - reče on.

- Odmah ću nazvati Jacka Budgena - reče Jeannie. - Sad je osam... najvjerojatnije je kod kuće. - Ona podigne slušalicu.

- Čekaj malo - reče Steve. - Hajdemo najprije razmisliti o tom razgovoru.

- Potpuno si u pravu. Razmišljaš strateški, a ja ne.

Steveu je zbog toga bilo drago. Prvi savjet koji joj je dao kao odvjetnik bio je dobar.

- U rukama tog čovjeka je tvoja sudbina. Kakav je on?

- Glavni knjižničar i moj teniski partner.

- Tip protiv kojeg si igrala u nedjelju?

- Da. Više član administrativnog nego znanstvenog osoblja. Taktički dobar igrač, ali rekla bih da nikada nije imao dovoljno lovačkog instinkta da bi došao u teniski vrh.

- U redu, znači s tobom ima i pomalo konkurentski odnos.

- Tako nekako...

- No dobro, a kakav dojam želimo na njega ostaviti? - Pojedine točke označavao je na ispruženim prstima. - Kao prvo: Želimo ostaviti dojam da smo puni optimizma i sigurni u uspjeh. Ti jedva čekaš saslušanje. Nedužna si i drago ti je što ti se pruža prigoda da to i dokažeš. Vjeruješ da će odbor pod Budgenovim mudrim vodstvom uvidjeti što je prava istina.

- U redu.

- Kao drugo: ti si u nepovoljnu položaju. Slaba si, bespomoćna djevojka...

- Ti se šališ...

On se nasmiješi.

- U redu, to brišemo. Vrlo si mlada znanstvenica koja za protivnike ima Berringtona i Obella, dvojicu prepredenih spletkara koji su navikli da na JF-u sve bude po njihovu. Dovraga, ne možeš si čak priuštiti ni pravog odvjetnika. Je li Budgen Židov?

- Ne znam. Mogao bi biti.

- Nadam se da jest. Pripadnici manjina prije će se okrenuti protiv postojećih autoriteta. Kao treće: Priča o tome zbog čega te Berrington ovako progoni mora izići na vidjelo. Priča je šokantna, ali potrebno ju je ispričati.

- Kako će mi to pomoći ako je ispričam?
- Na taj način steći će se dojam da Berrington možda nešto skriva.
- U redu. Još nešto?
- Mislim da je to sve.

Jeannie okrene broj i pruži mu slušalicu.

Steve je prihvati nesigurnom rukom. Bio je to njegov prvi telefonski poziv u svojstvu nečijeg odvjetnika. *Daj Bože da nešto ne zeznem.*

Dok je slušao kako zvoni telefon na drugome kraju linije, pokušavao se prisjetiti kako Jack Budgen igra tenis. Steve se tada, dakako, koncentrirao na Jeannie, ali sjećao se ćelavog muškarca starog otprilike pedeset godina, u dobroj formi, kako igra proračunatim tempom i lukavo. Budgen je pobijedio Jeannie premda je bila i mlađa i snažnija. Steve zaključio kako ga nikako ne smije podcjenjivati.

Na poziv se javio tih, profinjen glas.

- Molim?
- Profesore Budgen, zovem se Steven Logan.

Usljedila je kratka stanka.

- Poznajem li vas, gospodine Logan?
- Ne, gospodine. Zovem vas kao predsjedavajućeg disciplinskog odbora sveučilišta *Jones Falls*, kako bih vas obavijestio o tome da ću sutra pratiti doktoricu Ferrami. Ona jedva čeka početak saslušanja i želi što prije opovrgnuti ove optužbe.

Budgenov ton bio je hladan.

- Vi ste odvjetnik?

Steve osjeti kako mu se dah ubrzao, kao da je trčao, i sada svim silama pokuša ostati pribran.

- Studiram pravo. Doktorica Ferrami nema novca za odvjetnika. Ipak, dat ću sve od sebe kako bih joj pomogao da jasno predoči činjenice, a pogriješim li, morat ću se prepustiti na milost i nemilost vama. - On tada nakratko zašuti, pružajući Budgenu prigodu da reče pokoju srdačnu riječ ili samo nešto suosjećajno progunda; no s druge strane čula se samo hladna tišina. Steve nastavi. - Smijem li pitati tko će zastupati sveučilište?

- Koliko sam čuo, angažirali su Henryja Quinna iz tvrtke *Harvey Horrocks Quinn*.

Steve je bio impresioniran. Bila je to jedna od najstarijih tvrtki u Washingtonu. Trudio se da mu glas bude opušten.

- Vrlo ugledna i elitna tvrtka - reče on uz kratak smijeh.
- Doista?

Steve nikako nije uspijevaao šarmirati ovog čovjeka. Došao je trenutak za odlučnu akciju.

- Postoji jedna stvar koju bih vam možda trebao spomenuti. Sada moramo ispričati istinu o tome zbog čega je Berrington Jones ovako postupio protiv doktorice Ferrami. Nećemo prihvatiti nikakvu odgodu saslušanja, ni pod kojim uvjetima. To bi na nju samo navuklo još više sumnje. Bojim se da istina sada mora izići na vidjelo.

- Ne znam ni za kakve prijedloge za odgađanje saslušanja.

Dakako da ne zna. Takvih prijedloga i nije bilo. Steve se nastavi razmetati hrabrošću.

- Ali, pojavi li se slučajno takav prijedlog, primite na znanje da ga doktorica Ferrami ne prihvaća. - On sada odluči završiti prije nego što ode predaleko. - Profesore, zahvaljujem vam na susretljivosti i radujem se što ćemo se sutra vidjeti.

- Doviđenja.

Steve odloži slušalicu.

- Hej, kakva santa leda...

Jeannie je izgledala zbunjeno.

- Obično nije takav. Možda je samo bio služben.

Steve je bio poprilično uvjeren da je Budgen već donio odluku i da je prema Jeannie raspoložen neprijateljski, no njoj to nije rekao.

- Ipak, uspio sam ispuniti naše tri zadaće. I doznao sam da je JF angažirao Henryja Quinna.

- Je li on dobar?

Henry Quinn bio je legenda. Steve se sav sledio na pomisao da će mu suparnik biti upravo on. Ali, nije želio obeshrabriti Jeannie.

- Quinn je nekoć bio vrlo dobar, no sada je već vjerojatno na zalasku.

Ona je prihvatila takvo objašnjenje.

- Što ćemo sada?

Steve je pogleda. Ružičasti ogrtač s prednje je strane bio poprilično rastvoren i on je jasno vidio jednu skladnu dojku kako počiva u naborima mekog frotira.

- Trebali bismo prijeći pitanja koja će ti postaviti na saslušanju - reče on sa žaljenjem u glasu. - Večeras imamo još puno posla.

Jane Edelsborough izgledala je puno bolje gola nego odjevena. Ležala je na blijedoružičastoj plahti, osvijetljena plamenom mirisne svijeće. Njezina čista i meka koža bila je kudikamo privlačnija od prljavih zemljanih boja koje je uvijek imala na sebi. Široka odjeća koju je toliko voljela inače joj je prikrivala tijelo; a bila je svojevrsna amazonka, bujnih grudi i širokih bokova. Bila je krupna, ali to joj je dobro pristajalo.

Ležeći na krevetu, polako se nasmiješila Berringtonu dok je navlačio bokserice.

- Hej, ovo je bilo bolje nego što sam očekivala - reče mu.

Berrington je imao isti osjećaj, premda nije bio toliko vulgaran da bi to i rekao. Jane je znala stvari kojima je obično morao podučavati mlađe žene koje je najčešće odvodio u postelju. On se usput upita gdje se naučila tako dobro ševiti. Nekoć je bila udana; njezin muž bio je pušač i prije deset godina umro je od raka pluća. Njih dvoje zacijelo su imali čudesan spolni život.

Toliko je uživao da mu nisu bile potrebne uobičajene fantazije u kojima je upravo vodio ljubav s nekom slavnom ljepoticom, Cindy Crawford ili Bridget Fondom ili princezom Dianom, a ona leži uz njega i na uho mu šapuće: *"Hvala, Berry, još mi nikada nije bilo ovako dobro, fantastičan si, hvala ti"*.

- Osjećam se tako krivom - reče Jane. - Već dugo, dugo nisam učinila nešto ovako nemoralno.

- Nemoralno? - reče on, vežući cipele. - Ne vidim nikakva razloga za to. Ti si slobodna, bijele kože i punoljetna, kako se to nekoć govorilo. - On primijeti kako se lecnula: izraz *"slobodna, bijele kože i punoljetna"* sada se smatrao društveno neprihvatljivim. - U svakom slučaju, nemaš muža - pridoda tada žurno.

- O, nije nemoralno to što smo se poševili - reče ona iscrpljenim tonom. - Riječ je samo o tome što znam da si ti to učinio isključivo zbog toga što sam ja u odboru na sutrašnjem saslušanju.

On kao paraliziran zastane usred stavljanja prugaste kravate.

Ona nastavi:

- A trebala bih misliti kako si me ugledao na drugoj strani studentske kantine i kako te očarao moj seksualni magnetizam? - Ona mu se tužno nasmiješi. - Ja nemam nimalo seksualnog magnetizma, Berry, barem ne za nekoga tko je tako površan poput tebe. Morao si imati skriveni motiv, a da

bih otkrila o čemu je riječ, trebalo mi je oko pet sekundi.

Berrington se osjećao glupo. Nije znao što bi rekao.

- Međutim, kada je riječ o tebi, ti raspolažeš seksualnim magnetizmom. U obilju. Šarmantan si i imaš lijepo tijelo, dobro se odijevaš i lijepo mirišeš. I što je najvažnije, svakome je odmah jasno da istinski voliš žene. Njima možda manipuliraš i iskorištavaš ih, ali ih i voliš. Savršen si za jednu noć i hvala ti.

Nakon toga, ona na svoje golo tijelo navuče plahtu, okrene se na svoju stranu i zatvori oči.

Berrington je završio s odijevanjem što je brže mogao. Prije nego što je otišao, sjeo je na rub kreveta. Ona je otvorila oči. On reče:

- Hoćeš li me sutra poduprijeti?

Ona sjedne i nježno ga poljubi.

- Morat ću poslušati dokaze i tek ću onda donijeti odluku - reče mu.

On zaškrguće zubima.

- To mi je užasno važno, važnije nego što misliš.

Ona suosjećajno kimne, no odgovor joj je bio neumoljiv.

- Jeannie Ferrami to je vjerojatno jednako važno.

On joj stisne lijevu dojku, meku i tešku.

- Ali, tko je važniji tebi, Jeannie ili ja?

- Znam kako je to biti mlada znanstvenica na sveučilištu kojim dominiraju muškarci. To nikada neću zaboraviti.

- Kvragu! - On odmakne ruku.

- Znaš, možeš ovdje i prenoćiti. Tada bismo ovo mogli ponoviti i ujutro.

On ustane.

- Preopterećen sam brigama.

Ona sklopi oči.

- Šteta.

On iziđe.

Auto mu je bio parkiran na prilazu njezinoj kući u predgrađu, pokraj njezina *Jaguara*. *Taj Jaguar trebao mi je poslužiti kao upozorenje*, pomisli on: *znak da se ispod njezina vanjskog izgleda krije još nešto*. Iskoristila ga je, ali on je u tome uživao. Pitao se osjećaju li se i žene katkada tako nakon što ih on zavede.

Dok se vozio kući, zabrinuto je razmišljao o sutrašnjem saslušanju. Četiri člana odbora sad su bila na njegovoj strani, ali nije uspio navesti Jane da mu obeća potporu. Postoji li još nešto što može učiniti? Čini se da ovako kasno više nema ničega što bi bilo moguće poduzeti.

Vrativši se kući, na automatskoj telefonskoj sekretarici dočekala ga je poruka Jima Prousta. *Samo da nema još loših novosti, molim te, Bože,* pomisli. Potom sjedne za radni stol u radnoj sobi i nazove Jima kući.

- Ovdje Berry.

- FBI je zajebao stvar - reče Jim bez ikakva uvoda. Berrington osjeti kako ga obuzima novi val malodušja.

- Ispričaj mi.

- Rečeno im je da obustave ono pretraživanje, ali nalog nije došao na vrijeme do traženog mjesta.

- Prokletstvo!

- Rezultate je primila E-mailom.

On osjeti strah.

- Tko je bio na popisu?

- Ne znamo. FBI nije zadržao kopiju.

To je bilo nepodnošljivo.

- Moramo to doznati!

- Možda ti možeš doći do tih podataka. Popis bi se mogao nalaziti u njezinu uredu.

- Ona ne može ući u svoj ured. - Berringtonu tada sine nešto što mu je ulilo novu nadu. - Možda nije potražila i presnimila poruke. - Raspoloženje mu se ponešto popravilo.

- Možeš li to učiniti?

- Svakako. - Berrington pogleda na svoj zlatni Rolex. - Odmah idem na sveučilište.

- Nazovi me čim nešto doznaš.

- Dakako.

Ponovno je ušao u automobil i odvezao se na sveučilište *Jones Falls*. Cijelim kompleksom vladao je mrak i potpuni mir. Parkira se pred *Ludnicom* i uđe u zgradu. Sada, drugi put, bilo mu je manje neugodno zbog upada u Jeannien ured. Dovraga i sve, u opasnosti je previše toga da bi vodio računa o dostojanstvu.

On uključi njezino računalo i klikne na poštanski sandučić. Čekala ju je jedna poruka. Molim te, Bože, samo da ovo bude popis FBI-a. On pozove poruku. Na njegovo razočaranje, bila je to još jedna poruka koju joj je uputio prijatelj sa sveučilišta Minnesota:

Jesi li jučer dobila moj E-mail? Sutra ću biti u Baltimoreu i uistinu bih se volio ponovno vidjeti s tobom, makar i na nekoliko minuta. Molim te, nazovi me.

Pusa, Will.

Nije primila jučerašnju poruku jer ju je Berrington pozvao, a zatim odmah izbrisao. Neće dobiti ni ovu. Ali, gdje je popis iz FBI-a? Berrington stane pretraživati hard disk, tražeći riječi "FBI", "F.B.I." i "Federal Bureau of Investigation". Nije pronašao ništa. Potom je pretražio kutiju s disketama koje su se nalazile u ladici, no to su bile samo kopije datoteka iz računala.

- Ova žena ima kopiju čak i za prokleti popis za kupovinu - promrsi on.

S Jeanniena telefona ponovno je nazvao Jima.

- Ništa - reče bez ikakve najave.

- Moramo doznati tko je na tom popisu! - zareži Jim. Berrington sarkastičnim tonom upita:

- Što da učinim, Jim... da je otmem i mučim?

- Popis mora biti kod nje, je li tako?

- Nije u njezinu sandučiću, što znači da ga je morala pozvati i presnimiti.

- Znači, ako joj nije u uredu, mora ga imati kod kuće.

- Logično. - Berringtonu je bilo jasno kamo Jim cilja. - Možeš li se pobrinuti da joj... - Nije se usuđivao preko telefona reći "FBI pretraži stan". - Možeš li joj provjeriti stan?

- Mislim da mogu. David Creane nije postigao što sam tražio, stoga mislim da mi je i dalje dužnik. Nazvat ću ga.

- Sutra prije podne bilo bi vrlo pogodno. Saslušanje počinje u deset, a ondje će se svakako zadržati nekoliko sati.

- Dogovoreno. Sredit ću to. Ali, što ako to ima u proklesoj torbici? Što ćemo onda?

- Ne znam. Laku noć, Jim.

-'Noć.

Spustivši slušalicu, Berrington je još neko vrijeme ostao sjediti za stolom, promatrajući usku sobicu koju su oživjele Jeannie jarke, smjele boje. Pođe li sutra nešto krivim putem, za ovim stolom mogla bi biti već u podne, s popisom FBI-a, nastavljajući s istragom koja bi upropastila trojicu čestitih ljudi.

To se ne smije dogoditi, pomisli on u očaju; to se ne smije dogoditi.

PETAK

38.

Jeannie se probudila u svojoj malenoj dnevnoj sobi s bijelim zidovima, na crnome kauču, u Steveovu naručju i ružičastome ogrtaču od frotira.

Kako sam dospjela ovamo?

Velik dio noći proveli su u uvježbavanju pitanja i odgovora za današnje saslušanje. Jeannie osjeti kako joj se ubrzava puls: danas prije podne donijet će se odluka o njezinoj sudbini.

Ali, kako to da mu ležim u krilu?

Oko tri sata zijevnula je i na trenutak zatvorila oči. I onda... ?

Potom je zacijelo zaspala.

U jednom trenutku on je otišao u spavaću sobu i s kreveta skinuo plavo-crveni prugasti prekrivač za krevet i omotao ga oko nje, jer je sada bila lijepo umotana.

Ali, Steve nije mogao biti odgovoran i za njezin položaj. Ležala mu je glavom na bedru, rukom ga obavijajući oko struka. To je svakako morala učiniti sama, u snu. Bilo je to pomalo neugodno; lice joj je bilo tako blizu njegovih prepona. Pitala se što misli o njoj. Ponašala se suludo. Svukla se pred njim, a potom je na njemu i zaspala; ponašala se kao da je s dugogodišnjim ljubavnikom.

No, imam i izgovor za ludo ponašanje: imala sam ludi tjedan. Policajac McHenty prema njoj je bio vrlo grub, otac ju je opljačkao, *The New York Times* optužio, Dennis Pinker prijetio joj je nožem, sveučilište joj je uručilo otkaz, a netko ju je napao i u automobilu. Osjećala se povrijeđenom.

Obraz joj je blago pulsirao na mjestu na kojem je jučer primila udarac, no ozljede nisu bile samo fizičke naravi. Napad ju je povrijedio i psihički. Kad se prisjetila borbe u automobilu, ponovno je osjetila bijes i želju da tog muškarca ščepa za vrat. Čak i kada nije mislila na to, podsvjesno se osjećala nesretnom, kao da joj je život zbog tog napada nekako manje vrijedan.

Bilo je neobično da uopće može imati povjerenja u bilo kojeg muškarca; nevjerojatno da je mogla zaspati na kauču s nekim tko izgleda na dlaku isto kao njezini napadači. Ali, sad je u Stevea mogla imati još više povjerenja. Nijedan od one dvojice ne bi mogao provesti noć ovako, sam s nekom djevojkom, a da nasilno ne navali na nju.

Ona se namršti. Steve je po noći učinio nešto, prisjećala se nejasno;

nešto lijepo. Da: kroz san se prisjećala velikih dlanova koji joj ritmički glade kosu, činilo joj se, dugo, dugo, dok je ona spavala, osjećajući se poput mačke koju maze.

Ona se sada nasmiješi i pomakne, a on je odmah upita:

- Jesi li budna?

Ona zijevne i protegne se.

- Oprosti što sam zaspala na tebi. Jesi li dobro?

- Dotok krvi u lijevu nogu prekinuo se negdje oko pet sati, ali nakon što sam se na to naviknuo, sve je bilo u redu.

Ona sjedne kako bi ga bolje vidjela. Odjeća mu je bila izgužvana, kosa razbarušena, a obrazi pokriveni svijetlim kratkim čekinjama. Ipak je bio toliko sladak da bi ga najradije bila pojela.

- Jesi li spavao?

On odmahne glavom.

- Odviše sam uživao gledajući tebe.

- Nemoj samo reći da hrčem.

- Ne hrčeš. Samo malo sliniš i to je sve. - On pritisne vlažnu mrlju na svojim hlačama.

- O, kako je to odvratno! - Ona ustane. U tom trenutku pogled joj zapne za jarkoplavi zidni sat: bilo je pola devet. - Nemamo puno vremena - reče uzburjeno. - Saslušanje počinje u deset.

- Ti se otuširaj, a ja ću pripremiti kavu - reče Steve velikodušno.

Ona ga pogleda. To ne može biti stvarna osoba.

- Je li tebe donio Djed Božićnjak?

On se nasmije.

- Prema tvojoj teoriji, došao sam iz epruvete. - Lice mu se tada ponovno uozbilji. - Dovraga, tko zna...

Njezino raspoloženje pokvarilo se zajedno s njegovim. Ona pođe u spavaću sobu, odbaci ogrtač na pod i uđe u tuš-kabinu. Dok je prala kosu, mračno je razmišljala o tome kako se posljednjih deset godina morala teško boriti: natječaj za stipendije; intenzivno treniranje tenisa uz puno učenja za ispite; zlovoljna sitničavost njezina mentora prilikom izrade doktorske disertacije. Radila je poput robota samo da bi došla do sadašnjeg položaja, a sve samo zbog toga da bi postala znanstvenicom i pomogla ljudskoj vrsti da bolje razumije samu sebe. A Berrington Jones sada se spremao sve to baciti u vjetar.

Tuširanje joj je popravilo raspoloženje. Dok je ručnikom brisala kosu, zazvonio je telefon. Javila se na aparatu koji je stajao uz krevet.

- Molim?
- Jeannie, ovdje Patty.
- Bok, sestrice, što se događa?
- Došao je tata.

Jeannie sjedne na krevet.

- Kako je?
- Bez prebijene pare, ali zdrav.

- Najprije je bio kod mene - reče Jeannie. - Došao je u ponedjeljak. U utorak se malo naljutio jer mu nisam pripremila večeru. U srijedu je nestao, zajedno s mojim računalom, televizorom i linijom. Zasigurno je već potrošio ili prokockao sve što je za to dobio.

Patty uspije samo izustiti:

- O, Jeannie, pa to je užasno!
- Da, užasno. Stoga lijepo zaključaj sve što imaš od vrijednih stvari.
- Krasti od vlastite obitelji! O, Bože, dozna li Zip za to, izbacit će ga iz kuće.

- Patty, imam još težih problema. Danas će me možda otpustiti sa sveučilišta.

- Jeannie, zbog čega?
- Sada nemam vremena za objašnjavanje, ali nazvat ću te kasnije.
- U redu.
- Jesi li razgovarala s mamom?
- Svaki dan.
- O, dobro, sada mi je lakše. Razgovarale smo jednom, a onda je sljedeći put bila na objedu.

- Ljudi koji se javljaju na telefon doista ne žele pomoći. Moramo je što prije izvući odande.

- Ondje će ostati puno duže ako me danas otpuste. Čujemo se kasnije.
- Sretno!

Jeannie spusti slušalicu. Na stoliću pokraj kreveta primijetila je šalicu s vrućom kavom. Ona s nevjericom odmahne glavom. Bila je to obična šalica kave, no ono što ju je zadivilo bilo je kako je Steve znao što joj je potrebno. Činilo se da mu je takvo pružanje potpore posve prirodno. A zauzvrat nije želio ništa. Prema njezinu iskustvu, u onim rijetkim prigodama kada bi muškarac ženine potrebe nadredio vlastitima, od nje bi očekivao da se iz zahvalnosti još mjesec dana ponaša poput kakve gejše.

Steve je bio drukčiji. *Da sam znala da se muškarci pojavljuju i u ovakvoj izvedbi, još bih davno naručila jednog takvog.* Cijelog života sve

je činila sama. Oca nikada nije bilo i nije mogla računati na njegovu pomoć. Mama je uvijek bila jaka, ali ta njezina snaga na koncu je postala gotovo jednako velik problem kao tatina slabost. Mama je za Jeannie imala mnoštvo planova i nije bila voljna od njih dići ruke. Željela je da Jeannie bude frizerka. Čak joj je osigurala i posao, dva tjedna prije njezina šesnaestog rođendana: pranje kose i čišćenje poda u salonu *Alexis* u Adams-Morganu. Jeanniena želja da postane znanstvenicom njoj je bila posve nerazumljiva.

- Mogla bi biti kvalificirana frizerka prije nego što druge djevojke završe college! - rekla joj je mama. Nikada joj nije bilo jasno zbog čega je Jeannie na to poludjela, odbijajući čak i pogledati salon.

Danas nije sama. Uza sebe ima Stevea koji će joj pomoći. Nije joj bilo važno što nije diplomirao pravo, razglašeni washingtonski odvjetnik možda i nije najbolji izbor ako vam je cilj impresionirati petero sveučilišnih profesora. Važno je da će biti uz nju.

Ona odjene ogrtač i zazove ga.

- Želiš li se i ti otuširati?

- Svakako. - On uđe u sobu. - Samo mi je žao što nemam čistu košulju.

- Nemam muških košulja... čekaj malo, imam. - Prisjetila se one bijele *Ralph Laurenove* košulje koju je Lisa posudila nakon požara. Pripadala je nekome s *Odsjeka za matematiku*. Jeannie ju je bila odnijela u praonicu rublja i sada joj je stajala u ormaru, umotana u celofan. Ona je pruži Steveu.

- Moj broj, četrdeset četiri - reče on. - Savršeno.

- Ne pitaj me odakle mi, to je duga priča - reče ona. - Mislim da negdje imam i kravatu. - Ona otvori ladicu i iz nje izvadi plavu svilenu kravatu s točkicama koju je katkada nosila s bijelom bluzom radi postizanja elegantnog muškog izgleda. - Izvoli.

- Hvala. - On uđe u minijaturnu kupaonicu.

Ona osjeti blago razočaranje. Radovala se tome da će ga vidjeti kako svlači košulju. *Muškarci, pomisli ona; ljigavci se pokazuju i kada ih to nitko ne traži; pravi komadi stidljivi su poput redovnica*

- Mogu li posuditi tvoju britvicu? - upita on iz kupaonice.

- Svakako, samo izvoli. - Poruka samoj sebi: *poševi se s ovim tipom prije nego što ti se pretvori u brata.*

Ona potraži svoj najbolji crni kostim, a onda se sjeti da ga je jučer bacila u smeće.

- Prokleta budala - promrmlja sebi u bradu. Vjerojatno bi ga mogla izvaditi, ali bio bi izgužvan i umrljan. Imala je dugačak čeličnoplavi sako;

njega bi mogla odjenuti uz bijelu majicu s kratkim rukavima i crnim hlačama. Malo presvijetlo, ali poslužiti će svrsi.

Sedne pred zrcalo i stane se šminkati. Steve iziđe iz kupaonice. U košulji i kravati izgledao je zgodno službeno.

- Imam peciva s cimetom u zamrzivaču - reče ona. - Ako si gladan, možeš ga odlediti u mikrovalnoj.

- Odlično - reče on. - Želiš li i ti nešto?

- Prenapeta sam da bih jela. Ali, mogla bih popiti još jednu kavu.

Donio joj je kavu dok je dovršavala šminkanje. Ona je brzo popije i odjene se. Kaa je ušla u dnevnu sobu, sjedio je za kuhinjskom radnom plohom.

- Jesi li pronašao pecivo?

- Naravno.

- I što je bilo s njim?

- Rekla si da nisi gladna, pa sam pojeo sve.

- Sva četiri?

- Aah... zapravo, imala si dva paketa.

- Pojeo si osam komada peciva?

Činilo se da mu je neugodno.

- S vremena na vrijeme ogladnim...

Ona se nasmije.

- Pođimo.

U trenutku kad se okrenula, on je uhvati za ruku.

- Samo trenutak.

- Što je?

- Jeannie, zabavno je imati ovakvu prijateljicu i uistinu se volim družiti s tobom, znaš, ali mora ti biti jasno da to nije sve što želim.

- To znam.

- Iz minute u minutu sve sam više zaljubljen u tebe.

Ona ga pogleda u oči. Govorio joj je iz dubine srca.

- I ja sam nekako sve više vezana uz tebe - reče ona vedrim, neobaveznim tonom.

- Želim s tobom voditi ljubav i to želim toliko jako da osjećam bol.

Ovakve izjave mogla bih slušati čitav dan, pomisli ona.

- Čuj - reče mu - ako ševiše kako jedeš, tvoja sam.

Na njegovu licu pojavi se razočaranje i ona shvati da je pogriješila.

- Oprosti - reče mu. - Nije mi bila namjera ismijavati te. On slegne ramenima kao da želi reći "*Nije važno*".

Ona ga uhvati za ruku.

- Poslušaj me. Najprije ćemo spasiti mene. Potom ćemo spasiti tebe. A onda ćemo se zabavljati.

On joj stisne ruku.

- Može.

Potom su izišli na ulicu.

- Pođimo zajedno - reče ona. - Kasnije ću te dovesti do auta.

Ušli su u *Mercedes*. Radio se oglasio čim je uključila motor. Dok se uključivala u promet u Četrdeset prvoj ulici, čula je spikera kako spominje *Genetico* i pojačala ton.

Očekuje se da će senator Jim Proust, bivši direktor CIA-e, danas potvrditi da će od Republikanske stranke zatražiti nominaciju za predsjedničke izbore koji se trebaju održati sljedeće godine. Njegovo predizborno obećanje: porez na prihod u visini od deset posto, koji će pokriti ukidanjem socijalne pomoći. S financiranjem kampanje neće biti poteškoća, kažu analitičari, budući da senator upravo treba dobiti šezdeset milijuna dolara od već ugovorene prodaje tvrtke za medicinska istraživanja Genetico čiji je vlasnik. Od vijesti iz sporta, Phillies su...

Jeannie isključi aparat.

- Što kažeš na to?

Steve je obeshrabreno odmahivao glavom.

- Ulozi su sve veći i veći - reče. - Objavimo li pravu istinu o *Geneticu* i ako se kupovina tvrtke zbog toga otkaže, Jim Proust neće moći platiti predizbornu kampanju. A Proust je teški negativac: špijun, bivši pripadnik CIA-e, protivni se nadzoru nad prodajom oružja građanima, sve... Našla si se na putu opasnim ljudima, Jeannie.

Ona zaškrguće zubima.

- Razlog više za borbu protiv njih. Ja sam odrasla na socijalnoj pomoći, Steve. Postane li Proust predsjednik, djevojke poput mene uvijek će biti frizerke.

39.

Ispred *Hillside Halla*, administrativne zgrade sveučilišta *Jones Falls*, održavao se mali prosvjedni skup. Trideset-četrdeset studenata, uglavnom djevojaka, stajalo je zbijeno ispred stuba. Bila je to mirna, disciplinirana demonstracija. Kad su im se približili, Steve pročita jedan natpis:

Odmah vratite Ferramicu!

Njemu se učini da je to dobar znak.

- Podržavaju te - reče potom Jeannie.

Ona malo bolje pogleda skupinu i lice joj se blago zarumeni od zadovoljstva.

- Imaš pravo... Bože moj, netko me ipak voli.

Na jednom drugom plakatu pisalo je:

Ne možete to činiti JF-u!

Kad su ugledali Jeannie, iz skupine se prolomilo oduševljeno klicanje. Ona s osmijehom na licu pride studentima. Steve pođe za njom, sav ponosan. Nema puno profesora koji bi od studenata primili takvu spontanu potporu. Rukovala se s mladićima i poljubila u obraz s djevojkama. Steve primijeti neku zgodnu plavušu kako ga netremice promatra.

Jeannie zagrlj jednu postariju ženu u skupini.

- Sophie! - reče. - Što da vam kažem?

- Puno sreće unutra - reče joj žena.

Jeannie se odvoji od demonstiranata, sva ozarena i njih dvoje pođu prema zgradi. On reče:

- No, dobro, oni svakako misle da trebaš ostati na svome poslu.

- Ne mogu ti reći koliko mi ovo znači - reče ona. - Ona starija žena bila je Sophie Chapple, profesorica na *Odsjeku za psihologiju*. Mislila sam da me mrzi. Ne mogu vjerovati da se zalaže za mene.

- Tko je bila ona zgodna djevojka u prvome redu?

Jeannie ga upitno pogleda.

- Ne prepoznaješ je?

- Poprilično sam siguran da je još nikada nisam vidio, no ona nije skidala pogled s mene. - A onda mu nešto sine. - O, Bože, pa to mora biti žrtva.

- Lisa Hoxton.

- Nije ni čudo da je tako piljila u mene.

Nije mogao ne okrenuti se prema skupini. Bila je to zgodna djevojka živahna izgleda, niska i pomalo okrugla. Njegov ju je dvojnik napao, odbacio je na pod i prisilio na snošaj. Steve osjeti kako mu se utroba na trenutak stisnula od gnušanja. Bila je to obična mlada žena, a sada je iza sebe imala noćnu moru koja će je pratiti do kraja života.

Administrativna zgrada bila je veliko staro zdanje. Jeannie ga preko mramorom popločanog predvorja povede kroz vrata na kojima je pisalo *Stara blagovaonica*, te ga uvede u sumornu prostoriju uređenu u

vlastelinskome stilu: visoki strop, uski gotički prozori, namještaj od orahovine s debelim nogama. Ispred kamina od isklesanog kamena stajao je dugačak stol.

S jedne njegove strane sjedila su četvorica muškaraca i sredovječna žena. Steve u ćelavu muškarcu koji je sjedio u sredini prepozna Jeanniena teniskog protivnika, Jacka Budgena. *Ovo je odbor*, zaključí on: skupina u čijim je rukama Jeanniena sudbina. On duboko udahne. Naginjući se nad stol, potom stisne Budgenovu ruku i reče:

- Dobro jutro, doktore Budgen. Ja sam Steven Logan. Jučer smo razgovarali.

U tom trenutku postupci su mu se počeli povoditi za nekakvim instinktom i on uvidi da zrači opuštenom samouvjerenošću, posve oprečno onome kako se osjećao. Rukovao se sa svakim od članova odbora, a oni su mu se predstavili.

Sa suprotne strane stola, na njegovu kraju, sjedila su još dvojica muškaraca. Sitni tip u tamnoplavome odijelu s prslukom bio je Berrington Jones, kojeg je Steve upoznao prošlog ponedjeljka. Mršavi muškarac crvenožute kose u tamnom crnome dvorednom odijelu s tankim prugama svakako je morao biti Henry Quinn. Steve se rukovao s obojicom.

Quinn ga pritom prijezirno pogleda i reče:

- Kakve su vam pravne kvalifikacije, mladiću?

Steve mu se prijateljski nasmiješi i reče tiho, tako da ga nije mogao čuti nitko drugi:

- Jebi se, Henry.

Quinn se trgne kao da ga je udario, a Steve pomisli: "*Stari kučkin sin više mi se nikada neće obraćati s takve visine*".

On potom pridrži stolac za Jeannie i oboje tada sjednu.

- No, dobro, možda bismo trebali početi - reče Jack. - Ovo je neslužbeni skup. Vjerujem da su svi primili primjerak *Pravilnika*, i da smo svi upoznati s postupkom. Tužbu je podnio profesor Berrington Jones, koji predlaže da otpustimo doktoricu Jean Ferrami zbog toga što je osramotila sveučilište *Jones Falls*.

Dok je Budgen govorio, Steve je promatrao članove odbora, željno iščekujući znakove suosjećanja. Nije ih primijetio. Samo je ona žena, Jane Edelsborough, s vremena na vrijeme pogledavala u Jeannie; drugi su izbjegavali njezin pogled. *Četiri protiv, jedna za, na početku*, pomisli on. *To nije dobro*.

Jack reče:

- Berringtona zastupa gospodin Quinn.

Quinn sada ustane i otvori aktovku. Steve primijeti da su mu prsti požutjeli od cigareta. On izvadi snop uvećanih kopija članka iz *The New York Timesa* u kojem se govorilo o Jeannie i svakome od nazočnih podijeli po primjerak. Zbog toga je čitav stol odjednom ostao prekriven listovima papira na kojima je pisalo

"*ETIKA U GENETICI: SUMNJE, STRAHOVI I PREPIRKE*".

Bio je to snažan vizualni podsjetnik na nevolje koje je prouzročila Jeannie.

Steve sada požali što nije donio nikakve papire koje bi mogao podijeliti i tako prekriti Quinnove fotokopije.

Ovaj jednostavni, efektni prvi Quinnov potez zastrašio ga je. Kako uopće može pomisliti suprotstaviti se čovjeku iza kojeg je vjerojatno trideset godina iskustva u sudnicama? *Ne mogu dobiti ovo*, pomisli on, odjednom obuzet paničnim strahom.

Quinn tada počne govoriti. Glas mu je bio jasan i precizan, bez i najmanjeg tračka bilo kakvog lokalnog naglaska. Govorio je polagano i odmjereno. Steve se nadao da bi to mogla biti pogreška pred ovom porotom sačinjenom od intelektualaca kojima nije potrebno sve objašnjavati jednosložnim riječima. Quinn je ukratko iznio povijest postojanja disciplinskog odbora i objasnio njegov položaj u sustavu sveučilišne uprave. Potom je definirao termin "*osramotiti*" i iz aktovke izvadio primjerak Jeanniena ugovora o zapošljavanju. Steveovo se raspoloženje popravljalo kako je Quinn jednoličnim glasom nastavljao nabrajati činjenice.

Kada je konačno zaključio uvodni dio, počeo je ispitivati Berringtona. Najprije ga je upitao kad je Berrington prvi put čuo za Jeannien kompjuterski program za pretraživanje.

- Prošlog ponedjeljka poslije podne - odvrati Berrington. Potom je prepričao razgovor koji je vodio s Jeannie. Njegova priča poklapala se s onim što je Jeannie ispričala Steveu.

Berrington potom reče:

- Čim sam nedvosmisleno uvidio kakvom se tehnikom služi, rekao sam joj kako držim da je to što čini protuzakonito.

Jeannie tada poviče:

-Molim?!

Quinn se nije obazirao na nju i sada upita Berringtona:

- I kako je ona reagirala?

- Silno se razljutila...

- Prokleti lažljivče! - reče Jeannie.

Berrington se na tu optužbu zarumeni. Nato se umiješa Jack Budgen.

- Molim, bez upadanja u riječ - reče.

Steve je pomno pratio članove odbora. Svi su bili pogledali Jeannie: teško su mogli odoljeti tom iskušenju. On joj položi ruku na rame, kao da je obuzdava.

- Priča bestidne laži! - pobuni se ona.

- A što si očekivala? - reče Steve prigušenim glasom. - Ovo nije igrarija.

- Žao mi je - prošapće ona.

- Ne treba ti biti žao - reče joj on na uho. - Samo tako nastavi. Jasno su vidjeli da si istinski bijesna.

Berrington nastavi:

- Postala je drska, baš kao sada. Rekla mi je da može činiti što joj se prohtije, jer ima takav ugovor.

Jedan od muškaraca u odboru, Tenniel Biddenham, sad se namršti, očito uzrujan zbog toga što se jedna mlada pripadnica nastavničkog osoblja profesoru usuđuje citirati odredbe ugovora. *Berrington je pametan, zaključio Steve. Zna kako primljeni gol pretvoriti u prednost.*

Quinn upita Berringtona:

- Što ste učinili?

- Pa, pomislio sam da bih možda mogao biti u krivu. Nisam odvjetnik i stoga sam odlučio potražiti pravni savjet. Ako moji strahovi prime potvrdu, mogu joj predočiti dokaz koji potječe od neutralne osobe. Ali, ako se pokaže da je ono što ona čini bezopasno, mogao bih povući optužbu bez sukoba.

- I jeste li dobili savjet?

- Kako se pokazalo, pregazili su me događaji. Prije nego što sam se uspio posavjetovati s nekim odvjetnikom, slučaja se prihvatio *The New York Times*.

Jeannie prošapće:

- Gluposti!

- Jesi li sigurna? - upita je Steve.

- Sto posto.

On to pribilježi.

- Ispričajte nam, molim, što se dogodilo u srijedu - reče Quinn Berringtonu.

- Moji najdublji strahovi pretvorili su se u stvarnost. Predsjednik sveučilišta, Maurice Obell, pozvao me u svoj ured i zatražio da mu objasnim zbog čega ga agresivni novinari nazivaju u ured i ispituju o istraživanju koje

se provodi na mome odsjeku. Sročili smo radnu verziju izjave za javnost koja nam je trebala poslužiti kao temelj za raspravu i pozvali doktoricu Ferrami.

- Isuse Kriste - promrmlja Jeannie.

Berrington nastavi:

- Odbila je razgovarati o izjavi za javnost. Još jednom izgubila je nadzor nad sobom, ustrajno tvrdeći da može činiti što god poželi i bijesno izjurila van.

Steve upitno pogleda Jeannie. Ona mu tiho reče:

- Lukava laž. Izjavu za javnost predočili su mi kao gotovu stvar.

Steve kimne, ali odluči ne potezati tu činjenicu u unakrsnome ispitivanju. Članovi odbora u svakom slučaju vjerojatno drže da Jeannie nikako nije trebala bijesno izjuriti iz ureda.

- Novinarica nam je rekla da je posljednji rok za predaju izjave u podne tog istoga dana - nastavi Berrington slatkorječivo. - Doktor Obell bio je mišljenja da sveučilište treba izjaviti nešto odlučno, a ja moram priznati da sam se s njim složio sto posto.

- I je li vaša izjava polučila željeni učinak?

- Nije. Bio je to potpuni promašaj. Ali zbog toga što ju je posve potkopala doktorica Ferrami. Ona je novinarki izjavila da joj je namjera ne obazirati se na nas i kako joj mi ne možemo ništa.

- Je li itko izvan sveučilišta komentirao objavljenu priču?

- Svakako.

Nešto u načinu na koji je Berrington odgovorio na to pitanje u Steveovoj je glavi aktiviralo zvono za uzbunu i on to zabilježi.

- Nazvao me Preston Barck, predsjednik tvrtke *Genetico*, koja ovom sveučilištu daje velike donacije i koja financira upravo cjelokupno istraživanje pitanja blizanaca - nastavi Berrington. - Posve je prirodno da je bio zabrinut za način na koji se troši njegov novac. Iz članka se stjecao dojam da je uprava sveučilišta nemoćna. Preston me upitao: "*Tko uopće upravlja tim prokletim sveučilištem?*" Bio je to vrlo neugodan razgovor.

- Je li to bilo ono zbog čega ste bili najviše zabrinuti? Neugodnosti koje je prouzročilo to što vam jedan mlađi član nastavnčkog osoblja tako prkosi?

- Nikako. Glavni problem bila je šteta koju bi sveučilištu *Jones Falls* nanio rad doktorice Ferrami.

Lijep potez, pomisli Steve. Duboko u srcu, svatko od članova odbora uvasno bi se razljutio da mu neki docent prkosi, i Berrington je privukao njihovo suosjećanje. No Quinn je brzo krenuo dalje, kako bi cijelu pritužbu podigao na jednu plemenitiju razinu, kako bi svatko od njih samome sebi

mogao reći da otpustiti Jeannie znači štititi sveučilište, a ne samo kažnjavati neposlušnog podređenog nastavnika.

Berrington reče:

- Sveučilište mora pokazivati veliko razumijevanje za pitanja privatnosti. Donatori nam daju novac, a studenti se natječu za mjesta na ovome sveučilištu zbog toga što je ovo jedna od najuglednijih obrazovnih ustanova u zemlji. Tvrdnja da smo nepažljivi po pitanju građanskih prava nanijela bi nam veliku štetu.

Bila je to suzdržana, ali i rječita izjava i svi članovi odbora svakako će je podržati. Steve kimne kako bi pokazao da se i on slaže, nadajući se da će oni to primijetiti i zaključiti da to ne dolazi u pitanje.

Quinn upita Berringtona:

- Koliko je u tom trenutku pred vama bilo opcija?

- Samo jedna. Morali smo pokazati da ne odobravamo narušavanje privatnosti do kojeg dolazi zbog postupaka sveučilišnih istraživača. Trebali smo dokazati i da imamo dovoljno autoriteta da u djelo provedemo vlastita pravila. Da bismo to postigli, trebalo je otpustiti doktoricu Ferrami. Druge mogućnosti nije bilo.

- Hvala, profesore - reče Quinn i sjedne.

Steve je bio obuzet pesimizmom. Quinn je jasno pokazao da je vješt kao što se i očekivalo. Berrington je bio užasno uvjerljiv. Prikazao se kao razumno, zabrinuto ljudsko biće koje daje sve od sebe kako bi se nosilo s temperamentnom, nemarnom osobom. Cijela priča bila je još uvjerljivija jer je nedvosmisleno imala elemente realnosti: Jeannie je uistinu bila nagla osoba.

Ali, priča nije bila i istinita. To je bilo sve čime je Steve raspolagao. Jeannie je imala pravo. On to samo treba dokazati. Jack Budgen reče:

- Imate li kakvih pitanja, gospodine Logan?

- I te kako - reče Steve. Potom na trenutak zašuti, sređujući misli.

Ovo je bio njegov san. Nije se nalazio u sudnici, nije čak bio ni pravi odvjetnik, no slabiju stranu u sporu branio je od nepravde moćne ustanove. Sve je bilo protiv njega, osim istine. Bilo je to ono o čemu je maštao.

Ustane i pogleda Berringtona. Ako je Jeanniena teorija bila točna, za njega ovo mora biti vrlo neobična situacija. Kao da doktora Frankensteinu ispituje čudovište koje je stvorio. Steve je želio zaigrati na tu kartu, pomalo uzdrmati Berringtonovo samopouzdanje prije nego što prijede na materijalna pitanja.

- Vi mene poznajete, zar ne, profesore? – reče Steve. Berrington se

doimao uzrujano.

- Ah... da, mislim da smo se upoznali u ponedjeljak.

- I znate sve o meni.

- Ja... nisam siguran da vas posve razumijem.

- Podvrgnut sam cjelodnevnom ispitivanju u vašem laboratoriju, tako da o meni imate puno informacija.

- Da, znam na što mislite.

Činilo se da je Berrington posve smeten.

Steve stane iza stolca na kojem je sjedila Jeannie, kako bi svi morali gledati u nju. Puno je teže loše misliti o nekome tko vam pogled uzvraća otvoreno, bez ikakva straha.

- Profesore, dopustite mi da započnem s vašom prvom tvrdnjom: rekli ste da ste namjeravali potražiti pravni savjet nakon razgovora koji ste s doktoricom Ferrami vodili u ponedjeljak.

- Da.

- Ali, zapravo se niste vidjeli ni s kakvim odvjetnikom.

- Ne, preduhitрили su me događaji.

- Niste ni dogovorili sastanak s nekim odvjetnikom.

- Nije bilo vremena...

- Tijekom dva dana koja su protekla između vašeg razgovora s doktoricom Ferrami i vašeg razgovora s doktorom Obellom o *The New York Timesu*, niste čak ni zamolili svoju tajnicu da vam zakaže sastanak s odvjetnikom.

- Nisam.

- Niti ste se raspitivali, razgovarali s kolegama, kako biste došli do imena pogodne osobe.

- Nisam.

- Zapravo ničim ne možete potkrijepiti tu tvrdnju.

Berrington se tada nasmiješi s puno samopouzdanja.

- Ali, na glasu sam kao poštena osoba.

- Doktorica Ferrami vrlo se dobro sjeća vašeg razgovora.

- Fino.

- Ona kaže da uopće niste spominjali nekakve pravne poteškoće ili zabrinutost za povjerljivost podataka; zanimalo vas je jedino radi li njezin program za pretraživanje kako valja.

- Možda je zaboravila.

- Ili se možda vi pogrešno sjećate. - Steve osjeti da je ovdje postigao pogodak i brzo promijeni temu. - Je li novinarka *The New York Timesa*,

gospođica Freelander, rekla kako je uopće doznala za istraživanje doktorice Ferrami?

- Ako je to rekla, dr. Obell mi to nije spomenuo.

- Znači, niste pitali.

- Nisam.

- Je li vam uopće palo na pamet da se upitate kako je doznala za to?

- Valjda sam zaključio kako svaki novinar ima svoje izvore.

- Budući da doktorica Ferrami nije objavila ništa o ovome projektu, taj izvor morao je biti neki pojedinac.

Berrington je oklijevao. Sada pogleda Quinna, pogledom tražeći savjet. Quinn ustane.

- Gospodine - reče, obraćajući se Jacku Budgenu - od svjedoka se ne može tražiti da nagađa.

Budgen kimne. Steve reče:

- Ali, ovo je neslužbeno saslušanje... ne moraju nas sputavati kruta pravila koja vrijede u sudnicama.

Sada se prvi put javi Jane Edelsborough.

- Jack, meni pitanje izgleda zanimljivo i relevantno.

Berrington joj uputi mračan pogled, a ona kratko slegne ramenima kao da se ispričava. Bili su to znakovi prisnosti i Steve se upita kakav odnos postoji između njih dvoje.

Budgen je čekao, možda u nadi da će neki drugi član odbora ponuditi suprotan stav kako bi on kao predsjednik mogao donijeti odluku; no nitko se nije oglasio.

- U redu - reče nakon kraće stanke. - Nastavite, gospodine Logan.

Steve nije mogao vjerovati da je odnio pobjedu u prvom proceduralnome sporu. Profesorima se nije sviđalo da im nekakav prepotentni odvjetnik govori kako treba postavljati pitanja. Grlo mu je bilo suho od napetosti i on sad drhtavom rukom iz stolne boce ulije vodu u čašu. Otpivši gutljaj, ponovno se okrene prema Berringtonu i reče:

- Gospođica Freelander znala je više od puke prirode istraživanja doktorice Ferrami, nije li tako?

- Jest.

- Znala je točno kako je dr. Ferrami tražila blizance koji su odrasli odvojeno uz pomoć pretraživanja baza podataka. Riječ je o novoj tehnici, koju je razvila ona, a za koju znate samo vi i još nekolicina vaših kolega na *Odsjeku za psihologiju*.

- Ako vi tako kažete...

- Čini se da je novinarka dobila informacije iz *Odsjeka*, nije li tako?

- Moguće.

- Kakve bi motive uopće mogao imati neki kolega da u vezi s doktoricom Ferrami i njezinim radom stvori negativan publicitet?

- To uistinu ne bih znao reći.

- Ali, čini se da je to djelo nekog zlobnog, možda ljubomornog, suparnika... ne čini li se i vama tako?

- Možda.

Steve zadovoljno kimne. Imao je osjećaj da mu je dobro krenulo, da hvata ritam. Počelo mu se činiti da bi možda ipak mogao i odnijeti pobjedu.

Nemoj dopustiti da te obuzme samozadovoljstvo, reče samome sebi. *Osvajanje bodova nije isto što i pobjeda.*

- Dopustite da se sada vratimo na vašu drugu tvrdnju. Kada vas je gospodin Quinn upitao jesu li i ljudi izvan sveučilišta komentirali priču objavljenu u novinama, odgovorili ste: "*Svakako*". I dalje se držite te tvrdnje?

- Da.

- Koliko vas je točno donatora nazvalo, osim Prestona Barcka?

- Pa, razgovarao sam s Herbom Abrahamsom...

Steve je jasno vidio da se Berrington pretvara.

- Oprostite što vas prekidam, profesore. - Berrington se doimao iznenađenim, ali je ipak zašutio. - Je li gospodin Abrahams nazvao vas ili ste vi nazvali njega?

- Aaa... mislim da sam ja nazvao Herba.

- Na to ćemo se vratiti za koji trenutak. Najprije nam samo recite koliko je važnih donatora nazvalo vas kako bi izrazili zabrinutost zbog navoda iznijetih u *The New York Timesu*.

Činilo se da je Berrington posve smeten.

- Nisam siguran da me itko nazvao izričito zbog toga.

- Koliko ste poziva primili od potencijalnih studenata?

- Nijedan.

- Je li vas nazvao itko tko je želio razgovarati o članku?

- Mislim da nije.

- Jeste li u vezi s člankom primili ikakvu poštu?

- Zasad ne.

- Čini se da ta priča onda ipak nije izazvala tako veliku pomutnju.

- Ne bih rekao da možete izvući takav zaključak.

Bio je to neuvjerljiv odgovor i Steve načini stanku kako bi svima

omogućio da srede dojmове. Berrington je izgledao kao da mu je neugodno. Članovi odbora budno su pratili svaku riječ i pokret. Steve pogleda Jeannie. Lice joj je bilo ozareno nadom. On sada nastavi.

- Vratimo se sada na onaj jedan telefonski poziv koji ste primili. Nazvao vas je Preston Barck, predsjednik tvrtke *Genetico*. Iz vaših riječi moglo se zaključiti da je to tek jedan od donatora koji je zabrinut za način trošenja novčanih sredstava, ali on je i više od toga, zar ne? Kada ste se s njim upoznali?

- Prije četrdeset godina, na Harvardu.

- On vam je, znači, jedan od dugogodišnjih prijatelja.

- Da.

- A kasnije ste, koliko mi je poznato, zajedno utemeljili *Genetico*.

- Da.

- Znači, on je i vaš partner.

- Da.

- Vašu tvrtku upravo treba otkupiti *Landsmann*, njemački farmaceutski konglomerat.

- Da.

- Nema sumnje da će gospodin Barck tom prodajom zaraditi puno novca.

- Nema sumnje.

- Koliko?

- Mislim da su to povjerljivi podaci.

Steve odluči ne inzistirati na iznosu. Nespremnost na iznošenje brojke bila je već dovoljno štetna za njegovu uvjerljivost.

- Još jednog vašeg prijatelja očekuje velik dobitak: senatora Prousta. Prema današnjim vijestima, on će svoj dio zarade upotrijebiti za financiranje predsjedničke predizborne kampanje.

- Jutros nisam gledao vijesti.

- Ali, Jim Proust je vaš prijatelj, zar ne? Zasigurno ste znali da razmišlja o kandidaturi za predsjednika.

- Rekao bih da su svi znali da o tome razmišlja.

- Hoćete li i vi zaraditi od prodaje tvrtke?

- Da.

Steve se odmakne od Jeannie i priđe Berringtonu, kako bi svi pogledi sada bili na Berringtonu.

- Znači, i vi ste vlasnik dionica, a ne samo savjetnik.

- Česti su slučajevi u kojima jedna osoba ima i jednu i drugu ulogu.

- Profesore, koliko ćete vi zaraditi ovom prodajom?

- Mislim da su to osobne stvari.

Steve nije imao namjeru dopustiti mu da se i ovoga puta izvuče.

- U svakom slučaju, prema pisanju *The Wall Street Journala*, tvrtka će biti otkupljena za stotinu osamdeset milijuna dolara. - Potom je načinio dovoljno dugu stanku da bi se stvorila napeta tišina. Bio je to novac s kakvim sveučilišni profesori nikada ne dolaze u doticaj i on je sad kod članova odbora želio stvoriti dojam da Berrington uopće ne pripada u njihov krug, već da je osoba posve druge vrste. - Vi ste jedan od troje ljudi koji će među sobom podijeliti stotinu osamdeset milijuna dolara.

Berrington kimne.

- Znači, imali ste puno razloga za nervozu kada ste pročitali članak u *The New York Timesu*. Vaš prijatelj Preston prodaje tvrtku, vaš prijatelj Jim kandidira se za predsjednika, a vi ćete se obogatiti. Jeste li sigurni da ste pri otpuštanju doktorice Ferrami mislili na ugled *Jones Fallsa*? Ili su vas mučile sve vaše ostale brige? Budimo iskreni, profesore... uspaničili ste se.

- Neću vam dopustiti da...

- Pročitali ste agresivan novinski članak s nepovoljnim informacijama, pred očima ste već vidjeli kako propada dogovor o kupoprodaji i reagirali ste nepromišljeno. Dopustili ste *The New York Timesu* da vas prestraši.

- *The New York Times* nije dovoljan da bih se uplašio, mladiću moj. Postupio sam brzo i odlučno, ali ne nepromišljeno.

- Niste se nimalo potrudili kako biste otkrili izvor informacija objavljenih u novinama.

- Nisam.

- Koliko ste dana potrošili na traženje istine ili ispitivanje navoda u članku?

- Nije mi trebalo puno...

- Prije je bila riječ o satima nego o danima?

- Da...

- Ili ste zapravo za manje od sat vremena odobrili izjavu za javnost u kojoj je stajalo da se projekt doktorice Ferrami prekida?

- Posve sam uvjeren da je to trajalo više od sat vremena.

Steve suosjećajno slegne ramenima.

- Budimo velikodušni i recimo da je bila riječ o dva sata. Je li to dovoljno vremena? - On se sada okrene i rukom pokaže prema Jeannie, kako bi svi pogledali nju. - Nakon dva sata odlučili ste prekinuti čitav istraživački program ove mlade znanstvenice? - Na Jeannienu licu jasno se odražavala bol. Steve zbog toga osjeti bolno sažaljenje. Ali, morao je igrati na kartu

njezinih emocija, za njezino dobro. On zarije nož dublje u ranu i stane ga okretati. - Nakon samo dva sata znali ste dovoljno toga da u vjetar bacite godine rada? Dovoljno da okončate karijeru koja je obećavala? Dovoljno da upropastite život jedne žene?

- Tražio sam od nje da se brani - reče Berrington ogorčeno. - Ona se ražestila i izišla iz prostorije!

Steve je nekoliko trenutaka oklijevao, a onda se ipak odlučio za dramatičan rizik.

- Izišla je iz prostorije! - reče on podrugljivim tonom, hineći nevjericu. - Izišla je iz prostorije! Pokazali ste joj izjavu za javnost u kojoj objavljujete prekid njezina programa. Bez ispitivanja izvora novinskoga članka, bez ocjenjivanja utemeljenosti navoda, bez rasprave, bez ikakva primjerenog postupka, ovoj mladoj znanstvenici jednostavno ste objavili da joj je čitav život upropašten, i ona je samo izišla iz prostorije? - Berrington htjede nešto zaustiti, no Steve ga preduhitri. - Kad samo pomislim na svu nepravdu, nezakunitost, krajnju glupost onoga što ste učinili u srijedu ujutro, profesore, ne mogu ni zamisliti kako je doktorica Ferrami smogla dovoljno suzdržljivosti i samodiscipline da se ograniči na takav jednostavan, izražajan prosvjed. - On se bez riječi vrati na svoje mjesto, a potom se obrati odboru i reče: - Nemam više pitanja.

Jeannie je gledala prema dolje, no ipak mu je stisnula ruku. On se nagne prema njoj i prošapće:

- Kako si?

- Dobro.

On je potapše po ruci. Želio joj je reći: - *Mislim da smo dobili* - ali to bi značilo izazivati sudbinu.

Sada ustane Henry Quinn. Činilo se da ga ništa od ovoga nije dirnulo. Trebao je izgledati zabrinutije nakon što mu je Steve ovako dotukao klijenta. Ali, ovo je nedvojbeno bio dio njegove vještine: ostati pribran bez obzira na loš razvoj situacije.

Quinn reče:

- Profesore, da sveučilište nije prekinulo istraživački program doktorice Ferrami, i da je nije otpustilo, bi li to ikako utjecalo na prodaju *Genetica* tvrtki Landsmann?

- Nimalo - odgovori Berrington.

- Hvala. Nemam više pitanja.

Ovo je bilo poprilično efektno, pomisli Steve zlovoljno. Na neki način, to je načinilo rupu u čitavom njegovu unakrsnom ispitivanju. Trudio se da

Jeannie ne primijeti razočaranje koje mu se odražavalo na licu.

Sada je došao red na Jeannie te Steve ustane i stane je voditi kroz točke njezina iskaza. Govorila je pribrano i jasno dok je opisivala program svog istraživanja i objašnjavala važnost pronalaženja blizanaca odraslih odvojeno koji su kriminalci. Uz mnoštvo potankosti opisala je mjere opreza koje je poduzela kako bi se zajamčilo da se ne dođe ni do čijih medicinskih podataka prije nego što osoba potpiše pismeno odobrenje.

Očekivao je da će je Quinn unakrsno ispitati i pritom pokušati pokazati da postoji i malena mogućnost da se povjerljivi podaci otkriju slučajno. Steve i Jeannie sinoć su uvježbavali takav scenarij, pri čemu je on igrao ulogu odvjetnika optužbe. Ali, na njegovo iznenađenje, Quinn nije imao nikakvih pitanja. Je li se bojao da će se ona tako vješto braniti? Ili je već bio uvjeren da mu je odluka odbora u džepu?

Quinn je prvi rezimirao slučaj. Ponovio je velik dio Berringtonova iskaza, još jednom zamarajući slušateljstvo više nego što je Steve držao mudrim. Završni govor bio mu je, međutim, kratak.

- Ovo je krizna situacija do koje nikako nije trebalo doći - reče. - Uprava sveučilišta na svakom se koraku ponijela razumno. Dramatičnu situaciju izazvala je nepromišljenost i nepopustljivost doktorice Ferrami. Dakako da ona ima ugovor i da se tim ugovorom određuje njezin odnos s poslodavcem. Ali od starijih članova nastavničkog osoblja naposljetku se zahtijeva da nadgledaju mlađe nastavnike; a mlađi nastavnici, imaju li imalo pameti, slušat će savjete starijih i iskusnijih od sebe. Tvrdoglavi prkos doktorice Ferrami od jednog je problema stvorio kriznu situaciju, koju je moguće riješiti jedino njezinim napuštanjem sveučilišta. - On sjedne.

Došao je trenutak za Steveov govor. On ga je uvježbavao čitave noći. Sada ustane.

- Što predstavlja sveučilište *Jones Falls*?

On načini stanku kako bi postigao što dramatičniji dojam.

- Odgovor možemo sažeti u jednu riječ: znanje. Želimo li najjezgrovitije odrediti ulogu sveučilišta u američkome društvu, mogli bismo reći da je njihova uloga težiti znanju i širiti znanje.

Pogledom stane prelaziti od člana do člana odbora, potičući njihovo slaganje. Jane Edelsborough kimne. Ostali su se držali ravnodušno.

On nastavi:

- S vremena na vrijeme ta funkcija biva napadnuta. Uvijek postoje ljudi koji prikrivaju istinu, iz ovog ili onog razloga: politički motivi, vjerske predrasude - on u tom trenutku pogleda Berringtona - ili financijska korist.

Mislim da se svi mi možemo složiti oko toga da je intelektualna neovisnost obrazovne ustanove od presudne važnosti za njezin ugled. Tu neovisnost potrebno je, dakako, uskladiti s drugim obvezama, naprimjer potrebom poštivanja građanskih prava pojedinaca. Međutim, odlučna obrana prava sveučilišta da teži znanju podigla bi njegov ugled među svim ljudima koji misle svojom glavom.

On podigne ruku kako bi pokazao na sveučilište.

- *Jones Falls* važan je svima koji su sada ovdje. Ugled nekog znanstvenika može se uspinjati ili padati zajedno s ugledom institucije u kojoj radi. Molim vas da razmislite o posljedicama koje će vaša odluka imati na JF kao slobodnu neovisnu akademsku ustanovu. Hoće li se sveučilište dati zaplašiti intelektualno plitkim napadom jednih dnevnih novina? Hoće li se jedan program znanstvenih istraživanja otkazati radi dobrobiti jedne poslovne transakcije? Nadam se da neće. Nadam se da će ovaj odbor poduprijeti ugled *Jones Fallsa* time što će pokazati da je važna samo jedna, tako jednostavna vrijednost: "*istina*". - On ih pogleda, puštajući da im ove posljednje riječi posve dopru do svijesti. Po izrazu njihovih lica nije mogao odrediti je li ih njegov govor dirnuo ili nije. Trenutak kasnije, on sjedne.

- Hvala - reče Jack Budgen. - Molim vas da svi osim članova odbora iziđu iz prostorije dok odbor ne donese odluku.

Steve otvori vrata i pode za Jeannie u hodnik. Potom su izišli iz zgrade i stali u hlad nekog drveta. Jeannie je bila blijeda od silne napetosti.

- Što misliš? - upita ga.

- Moramo dobiti - reče on. - U pravu smo.

- Što ću ako izgubimo? - reče ona. - Preseliti se u Nebrasku? Zaposliti se kao učiteljica? Postati stjuardesa, poput Penny Watermeadow?

- Tko je Penny Watermeadow?

Prije nego što mu je uspjela odgovoriti, iza njega je ugledala nekoga zbog koga je neodlučno zastala. Steve se okrene i ugleda Henryja Quinna kako puši cigaretu.

- Bili ste vrlo opasni ondje unutra - reče Quinn. - Nadam se da nećete pomisliti da vam se obraćam s visoka ako vam kažem da sam uživao u ovoj borbi.

Jeannie samo nešto s gađenjem progunda i potom se okrene. Steve je uspio pokazati više ravnodušnosti. Od odvjetnika se očekuje da budu ovakvi, srdačni s protivnicima izvan sudnice. Usto, jednoga dana mogao bi se naći u položaju da od Quinna traži posao.

- Hvala - reče uljudno.

- Nedvojbeno ste predložili najsnažnije argumente - nastavi Quinn, iznenađujući Stevea iskrenošću. - S druge strane, u ovakvim slučajevima, ljudi glasaju iz osobnih interesa, a svi članovi odbora dugogodišnji su redovni profesori. Njima će biti teško podržati nekog mladog koji se usprotivio osobi iz njihova kruga, bez obzira na argumente.

- To su sve intelektualci - reče Steve. - Odani zdravome razumu.

Quinn kimne.

- Možda ste u pravu - reče. Potom ga zamišljeno pogleda i reče: - Imate li uopće pojma o čemu je ovdje doista riječ?

- Kako to mislite? - upita Steve oprezno.

- Očito je da se Berrington užasava nečega, a to svakako nije negativan publicitet. Zanimalo me znate li možda vi i doktorica Ferrami o čemu je riječ.

- Mislim da znamo - reče Steve. - Ali to zasada ne možemo dokazati.

- Nastavite s pokušajima - reče Quinn. Potom odbaci cigaretu i ugasi je cipelom. - Ne daj Bože da Jim Proust postane predsjednik. - Potom se okrene.

Zamisli samo to - pomisli Steve - pritajeni liberal.

Jack Budgen u tom se trenutku pojavi na ulazu i pozove ih pokretom ruke. Steve uhvati Jeannie za ruku i njih dvoje uđu u zgradu.

Pomno je promatrao lica članova odbora. Jack Budgen pogledao ga je u oči. Jane Edelsborough jedva se primjetno nasmiješila.

To je dobar znak. On osjeti kako mu nade rastu. Potom su svi sjeli.

Jack Budgen stane nepotrebno preslagivati papire.

- Objema stranama zahvaljujemo na tome što je saslušanje prošlo u dostojanstvenoj atmosferi. - Tada načini svečanu stanku. - Odluku smo donijeli jednoglasno. *Senatu* ovog sveučilišta predlažemo da otpusti dr. Jean Ferrami. Hvala.

Jeannie prekrije lice dlanovima.

40.

Kad je konačno ostala sama, Jeannie se bacila na krevet i zaplakala.

Još je dugo tako ležala i plakala. Šakama je udarala po jastucima, vikala na zid i izgovarala najvulgarnije riječi koje je znala; a onda je licem uronila u pokrivač i još neko vrijeme plakala. Plahte su joj bile vlažne od suza i umrljane crnom maskarom.

Nakon nekog vremena je ustala, umila se i pristavila kavu.

- Nemaš rak - reče samoj sebi. - No, hajde, sredi se. - Ali, bilo je teško. Neće umrijeti, u redu, ali izgubila je sve za što je živjela.

Prisjetila se sebe s dvadeset jednom godinom. Iste godine diplomirala je s najvišim ocjenama i osvojila turnir *Mayfair Lites*. Gledala se na teniskom terenu kako visoko podiže pobjednički pehar. Čitav svijet bio joj je pod nogama. Kad je sada mislila o tome, činilo joj se da je pehar držala neka druga osoba.

Sjedila je na kauču i pila kavu. Njezin otac, ta stara propalica, ukrao joj je televizor, tako da čak nije mogla gledati ni glupe saponice koje bi joj odvratile misli od jada u kojem se našla. Bila bi svinjski navalila na čokoladu da ju je imala. Pomislila je kako bi mogla piti, no onda je zaključila da bi zbog alkohola samo postala još potištenija. Kupovina? Vjerojatno bi u kabini briznula u plač, a usto, sada je imala još manje novca nego ranije.

Okolo dva sata zazvonio je telefon.

Jeannie se nije obazirala.

Međutim, osoba koja ju je zvala bila je uporna i njoj je već dojadilo slušati zvonjenje, pa je na koncu ipak podignula slušalicu.

Zvao ju je Steve. Nakon saslušanja on se vratio u Washington, na sastanak sa svojim odvjetnikom.

- Sada sam u njegovu uredu - reče on. - Želimo da protiv *Jones Fallsa* pokreneš sudski postupak radi vraćanja popisa iz baze FBI-a. Moja obitelj platit će sve troškove. Drže da će to biti vrijedno mogućnosti da se dođe do trećeg blizanca.

Jeannie reče:

- Jebe mi se za trećeg blizanca.

Nakon kraće šutnje on reče:

- Meni je to važno.

Ona uzdahne. *Uza sve moje nedaće još se trebam brinuti i za Stevea? A onda je odjednom progledala. On se brinuo za mene, zar ne? Tada je osjetila stid.*

- Steve, oprosti - reče. - Sažalijevam samu sebe. Dakako da ću ti pomoći. Što trebam učiniti?

- Ništa. Odvjetnik će otići na sud, pod uvjetom da mu daš pristanak.

Ona stane ponovno razmišljati.

- Nije li to malo preopasno? Hoću reći, pretpostavljam da će JF dobiti obavijest o našem zahtjevu. Berrington će tada znati gdje je popis. I doći će do njega prije nas.

- Dovraga, imaš pravo. Čekaj da mu to kažem.

Trenutak kasnije, na drugoj strani veze čula je neki drugi glas.

- Doktorice Ferrami, ovdje Runciman Brewer, sad smo na konferencijskoj vezi sa Steveom. Gdje se točno nalaze ovi podaci?

- U ladici mog pisaćeg stola, na disketi na kojoj piše *KUPOVINA.PPS*.

- Možemo zatražiti pristup vašem uredu i ne navodeći što točno tražimo.

- U tom slučaju mislim da bi mi mogli izbrisati sve s računala i sa svih disketa.

- Jednostavno nemam nikakvu bolju zamisao.

Steve reče:

- Zapravo nam treba provalnik.

Jeannie reče:

- O, Bože moj.

- Što je?

Tata. Odvjetnik reče:

- Što je bilo, doktorice Ferrami?

- Možete li malo odgoditi ovaj sudski zahtjev? - upita Jeannie.

- Da. Ionako vjerojatno ne bismo mogli učiniti ništa prije ponedjeljka.

Zbog čega?

- Upravo mi je nešto palo na pamet. Samo da vidim mogu li nešto organizirati. Ako ne, sljedećeg tjedna idemo u sudski postupak. Steve?

- Još sam tu.

- Nazovi me kasnije.

- Svakako.

Jeannie spusti slušalicu.

Tata bi mogao ući u njezin ured.

Sad je bio kod Patty. Nije imao ni centa, stoga nije mogao nikamo ići. A bio joj je i dužan. O, Bože, koliki joj je samo dužnik. Kad bi pronašla trećeg blizanca, Steve bi bio oslobođen optužbe. A kad bi cijelome svijetu mogla dokazati što su Berrington i njegovi prijatelji činili sedamdesetih godina, možda bi je vratili i na posao.

Može li tražiti oca da to učini? To je protuzakonito. Mogao bi završiti u zatvoru, pođe li nešto krivim putem. On se neprestano izlagao takvoj opasnosti, dakako; no ovoga puta za to bi bila kriva ona.

Samoj sebi reče da ih neće uhvatiti.

U tom trenutku oglasi se zvonce s ulaznih vrata. Ona podigne slušalicu interfona.

- Da?

- Jeannie?

Glas joj je bio poznat.

- Da - reče ona. - Tko je to?

- Will Temple.

- Will?!

- Poslao sam ti dvije E-mail poruke. Nisi ih primila?

Što će, douraga, Will Temple sada ovdje?

- Uđi - reče ona i pritisne dugme.

On se uspne stubama. Nosio je svijetlosmeđe hlače od kepera i tamnoplavu majicu s ovratnikom. Kosa mu je bila kraća i premda je još uvijek imao onu svijetlu bradu koju je toliko voljela, umjesto da mu raste neobuzdana i gusta, sada je to bila uredno njegovana kozja bradica. Nasljednica ga je očito stjerala u red.

Nije se mogla natjerati da ga poljubi u obraz; nanio joj je previše boli. Ona u znak pozdrava ispruži ruku.

- Ovo je iznenađenje - reče. - Već dva dana ne mogu do svojih E-mail poruka.

- Došao sam na neku konferenciju u Washingtonu - reče on. - Unajmio sam automobil i dovezao se ovamo.

- Želiš li kavu?

- Svakako.

- Sjedni. - Ona pristavi svježu kavu. On pogleda oko sebe.

- Lijep stan.

- Hvala.

- Drukčiji.

- Misliš, drukčiji od našeg nekadašnjeg stana. - Dnevna soba njihova stana u Minneapolisu bila je velika, neuredna prostorija prepuna pretrpanih kauča, kotača od bicikala, teniskih reketa i gitara. Ova je soba u usporedbi s njom bila redovnički uredna.

- Izgleda da je ovo reakcija na sav onaj nered.

- U ono mi se vrijeme činilo da ti se to sviđa.

- I jest. Ali, stvari se mijenjaju.

On kimne i promijeni temu.

- Čitao sam o tebi u *The New York Timesu*. Onaj članak bio je čisto sranje.

- Ali, lijepo me usosio. Danas su me otpustili.

- Nisu valjda!

Ona natoči kavu i sjedne mu nasuprot te mu ispriča kako je prošlo

saslušanje. Kada je završila, on reče:

- Taj tip, Steve... s njim si ozbiljno?

- Ne znam. Čekam da vidim kako će sve završiti.

- Ne hodate?

- Ne, ali on to želi, a meni je uistinu drag. A ti? Još si s Georginom Tinkerton Ross?

- Nisam. - On sa žaljenjem odmahne glavom. - Jeannie, prava svrha mog dolaska bila je reći ti da je prekid veze s tobom bio najveća pogreška u mome životu.

Jeannie je dirnuo njegov iskreno tužan izgled. Jednom dijelu njezina bića bilo je drago što mu je žao zbog toga što ju je izgubio, no nije željela da bude nesretan.

- Ti si bila nešto najbolje što mi se ikada dogodilo - reče on. - Snažna si, ali i dobra. I pametna, a ja moram imati nekog pametnog. Bili smo stvoreni jedno za drugo. Voljeli smo se.

- Mene je to tada jako povrijedilo - reče ona. - Ali, preboljela sam...

- Ja nisam siguran da sam to uspio preboljeti.

Ona ga pomno pogleda. Bio je to velik muškarac, ne toliko sladak kao Steve, ali privlačan na jedan grublji način. Ona podbode svoj libido, poput liječnika koji dodiruje modricu, ali ne osjeti nikakve reakcije, ni tračka od one neizdržive fizičke želje koju je nekoć osjećala za Willovo snažno tijelo.

Došao ju je tražiti da mu se vrati, to je sad bilo jasno. A ona je dobro znala kakav je odgovor. Više ga ne želi. Zakasnio je otprilike tjedan dana. Bilo bi ljubaznije ne tjerati ga da se izloži poniženju traženja i odbijanja. Ona ustane.

- Will, trebam obaviti nekoliko važnih stvari i moram ići. Žao mi je što nisam primila tvoje poruke, inače bismo mogli duže biti zajedno.

On shvati poruku i na licu mu se pojavi još tužniji izraz.

- Šteta - reče. Potom ustane.

Ona mu pruži ruku.

- Hvala što si navratio.

On je privuče kako bi je poljubio. Ona mu okrene obraz. Nježno ga poljubi, a zatim je pusti.

- Volio bih kada bih mogao iznova napisati scenarij naše veze - reče. - Imao bi sretan svršetak.

- Zbogom, Will.

- Zbogom, Jeannie.

Promatrala ga je kako silazi niza stube i izlazi. U tom trenutku

zazvonio je telefon. Ona podigne slušalicu.

- Molim?

- Otkaz nije najgore što ti se može dogoditi.

Bio je to neki muškarac, pomalo prigušena glasa, kao da govori kroz nešto čime ga želi prikriti. Jeannie reče:

- Tko je to?

- Prestani zabadati nos u stvari koje te se ne tiču.

Tko je to, douraga?

- Koje stvari?

- Onaj kojeg si srela u Philadelphiji trebao te ubiti. - Jeannie prestane disati. Odjednom je bila silno prestrašena. Glas nastavi: - Malo se zanio i zabrljao. Ali, mogao bi te ponovno posjetiti.

Jeannie prošapće:

- O, Bože...

- Ovo neka ti posluži kao upozorenje.

Potom se začuo škljocaj i veza se prekinula. Jeannie odloži slušalicu i ostane stajati, zagledana u telefon. Nitko joj još nikada nije zaprijetio ubojstvom. Bilo je užasno znati da joj neko drugo ljudsko biće želi prekinuti život. Imala je osjećaj da je paralizirana. Što bi čovjek sad trebao učiniti?

Spusti se na kauč, dajući sve od sebe ne bi li ponovno stekla snagu volje. Imala je osjećaj da bi najradije dignula ruke od svega. Imala je odviše modrica i gorkih iskustava da bi se nastavila boriti protiv ovih moćnih, mračnih neprijatelja. Bili su prejaki za nju. Mogli su je otpustiti, organizirati napad na nju, pretražiti joj ured, ukrasti joj elektronsku poštu; činilo se da su u stanju počiniti bilo što. Možda je doista mogu ubiti.

Bilo je to tako nepravedno. Odakle im pravo na to? Bila je dobra znanstvenica, a oni su joj upropastili karijeru. Bili su voljni dopustiti da Steve završi u zatvoru zbog silovanja Lise. Prijetili su joj ubojstvom. Ona počne osjećati bijes. Što oni to umišljaju? Neće dopustiti da joj život unište ti arogantni ljigavci koji misle da mogu manipulirati svima i svačime, samo da sebi osiguraju korist, dok ostali mogu lijepo ići k vragu. Što je o tome više razmišljala, to je bila razjarenija.

Neću im dopustiti da odnesu pobjedu, pomisli. Dovoljno sam jaka da im naškodim, za to moram imati dovoljno moći, inače ne bi osjećali potrebu da me plaše ovakvim upozorenjima i prijete mi ubojstvom. Tu ću moć i upotrijebiti. Ne zanima me što će se dogoditi, važno je samo da im pokvarim planove. Pametna sam i odlučna i još sam Jebena Jeannie Ferram,i, stoga se pazite, gadovi, jer već dolazim.

Jeannien otac sjedio je na kauču u Pattynoj neurednoj dnevnoj sobi, sa šalicom kave u krilu, gledao *Opću bolnicu* i jeo krišku torte od mrkve.

Kad je ušla u sobu i ugledala ga, Jeannie se više nije mogla kontrolirati.

- Kako si mi to mogao učiniti? - vrisne. - Kako si mogao opljačkati vlastito dijete?

On poskoči na noge, prolijevajući kavu i ispuštajući kolač na pod.

Patty uđe iza Jeannie.

- Molim te, nemoj sada stvarati scene - reče joj. - Zip će ubrzo doći kući.

Tata reče:

- Oprosti, Jeannie, stidim se.

Patty se spusti na koljena i stane papirnatim rupčićem sa saga brisati kavu. Na ekranu, neki je zgodan liječnik u kirurškome kombinezonu ljubio lijepu mladu ženu.

- Znaš da nemam love - poviče Jeannie. - Znaš da pokušavam doći do dovoljno novca da platim pristojan dom svojoj majci... tvojoj ženi! Pa ipak si mi ukrao jebeni televizor!

- Ne bi trebala psovati...

- Isuse, daj mi snage.

- Žao mi je.

Jeannie reče:

- Ja to ne razumijem. Ja to jednostavno ne mogu shvatiti.

Patty reče:

- Ostavi ga na miru, Jeannie.

- Ali, to moram znati. Kako je to mogao učiniti?

- U redu, reći ću ti - reče tata žestinom koja ju je iznenadila. - Reći ću ti zbog čega sam to učinio. Jer sam ostao bez proklete hrabrosti. - U očima mu se pojave suze. - Opljačkao sam vlastitu kćer jer sam prestar i prevelika kukavica da bih opljačkao bilo koga drugog. Eto, sad znaš istinu.

Bio je toliko jadan da je Jeanniena bijesa istoga trena nestalo.

- O, tatice, žao mi je - reče. - Sjedni, ja ću donijeti usisavač. - Ona podigne preokrenutu šalicu i odnese je u kuhinju. Vratila se s malim usisavačem i njime pokupila ostatke kolača. Patty je dovršila brisanje mrlje od kave.

- Nisam vas zaslužio, djevojke, to dobro znam. - Tata ponovno sjedne.

Patty reče:

- Donijet ću ti novu kavu.

Kirurg na TV-ekranu reče:

- *Podimo nekamo zajedno, samo ti i ja, otputujmo na neko čudesno mjesto* - a žena reče: - *Ali, što ćemo s tvojom ženom?* - a liječnik je zlovoljno pogleda.

Jeannie isključi prijamnik i sjedne pokraj oca.

- Kako to misliš, ostao si bez hrabrosti? - upita ga znatiželjno. - Što se dogodilo?

On uzdahne.

- Kad sam izašao iz zatvora, trebao sam obraditi jednu zgradu u Georgetownu. Bila je to neka mala tvrtka, arhitektonski ured koji je upravo cjelokupnom osoblju nabavio petnaest-dvadeset osobnih računala i još neku opremu, pisalice i telefakse. Tip koji je tvrtki isporučio opremu dao mi je tu informaciju: on će opremu kupiti od mene i ponovno je prodati njima kad im stigne novac od osiguranja. Trebao sam dobiti deset tisuća dolara.

Patty reče:

- Ne želim da mi dječaci čuju za ovo. - Ona pogleda jesu li možda u hodniku, a potom zatvori vrata.

Jeannie upita oca:

- I što se dogodilo?

- Parkirao sam kombi sa stražnje strane zgrade, deaktivirao alarm i otvorio dvokrilna vrata za utovar. Tada sam počeo razmišljati o tome što bi se dogodilo da sada naiđe neki murjak. Do toga mi nikad nije bilo stalo, ali to je bilo nekada, a tako nešto nisam učinio već desetak godina. U svakom slučaju, toliko sam se prestrašio da sam počeo drhtati. Ušao sam unutra, uzeo jedan kompjutor, stavio ga u kombi i otišao. Sutradan sam došao k tebi.

- I opljačkao me.

- To mi nije bila namjera, mila. Mislio sam kako ćeš mi pomoći da opet stanem na noge i pronađem nekakav pošten posao. A onda, kad si izašla, ponovno me preuzeo onaj stari osjećaj. Sjedim u tvojoj sobi, gledam liniju i mislim si kako bih za to mogao dobiti par stotina dolara, i možda još stotku za televizor. I tako sam to jednostavno i učinio. Nakon što sam sve to prodao, želio sam se ubiti, kunem se.

- Ali nisi.

Patty reče:

- Jeannie!

Tata reče:

- Popio sam par pića, počeo igrati poker i do jutra više nisam imao ni centa.

- I onda si došao posjetiti Patty.

- Neću ti to učiniti, Patty. To više neću nikada nikome učiniti. Bit ću pošten.

- Pazi što si rekao! - reče Patty.

- Moram, nemam izbora.

Jeannie reče:

- Ali ne još.

Oboje je tada pogledaju. Patty nervoznim tonom reče:

- Jeannie, o čemu ti to govoriš?

- Moraš obaviti još jedan posao - reče Jeannie tati. - Za mene. Provalu. Večeras.

42.

Kad su došli na sveučilište *Jones Falls* već se spuštao mrak.

- Šteta je što nemamo manje uočljiv auto - reče njezin otac dok je Jeannie parkirala crveni *Mercedes* na parkiralištu za studente. - *Ford Taurus* je dobar, ili *Buich Regal*. Takvih automobila vidiš pedeset na dan i nitko ih ne pamti.

On iziđe iz vozila, u ruci noseći izlizanu svijetlosmeđu kožnu aktovku. U toj kariranoj košulji i izgužvanim hlačama, s neurednom kosom i iznošenim cipelama, izgledao je upravo poput kakvog profesora.

Jeannie se osjećala neobično. Godinama je znala da joj je otac lopov, ali osobno nikada nije počinila veći prijestup od vožnje brzinom većom od stotinu kilometara na sat. A sad se spremala provaliti u zgradu. Imala je osjećaj da prelazi jednu važnu granicu. Nije smatrala da griješi, no predodžba o samoj sebi ipak joj je bila pomalo uzdrmana. Oduvijek se smatrala građaninom koji se drži svih propisa i zakona. Za kriminalce, uključujući i njezina oca, oduvijek joj se činilo da pripadaju nekoj drugoj vrsti. A ona je sada prelazila u njihove redove.

Većina studenata i nastavničkog osoblja već je bila otišla kući, ali tu i tamo još se uvijek moglo vidjeti ponekog profesora koji je radio dokasna, ili studenta koji odlazi na neki skup, domare kako zaključavaju vrata ili čuvare kako obilaze zgrade. Jeannie se nadala da neće susresti nikog poznatog.

Bila je napeta poput žice na gitari, spremna puknuti svakoga trena.

Više se bojala za oca nego za sebe. Da ih uhvate, za nju bi to značilo neizmerno poniženje, ali to bi bilo sve; ne bi je osudili na zatvor zbog toga što je provalila u vlastiti ured i iz njega ukrala jednu disketu. Ali, uz svoj policijski dosje, tata bi dobio višegodišnju zatvorsku kaznu. Kad bi izišao na slobodu bio bi starac.

Počela su se paliti vanjska svjetla na zgradama i ulična rasvjeta. Jeannie i njezin otac prošli su pokraj teniskog terena, na kojem su dvije žene igrale pod reflektorima. Jeannie se prisjeti kako joj se Steve prošle nedjelje obratio nakon meča. Ona ga je automatski odbila, jer je izgledao tako samouvjereno i samozadovoljno. Kako je samo pogriješila u toj prvoj procjeni.

Glavom pokaže prema zgradi *Odsjeka za psihologiju* Ruth W. Acorn.

- To je ta zgrada - reče ona. - Svi je zovu *Ludnica*.

- Samo nastavi hodati jednakom brzinom - reče on. - Kako ulaziš na ona glavna vrata?

- Pomoću plastične kartice, iste kakva je potrebna za otvaranje vrata mog ureda. Ali moja kartica više ne vrijedi. Možda bih je mogla posuditi.

- Nema potrebe. Mrzim suučesnike. Kako se dolazi do stražnje strane?

- Pokazat ću ti. - Pješačka stazica vodila je preko travnjaka uz suprotnu stranu *Ludnice* do parkirališta za posjetitelje. Jeannie pođe stazicom, a onda skrene na betonsku površinu iza zgrade. Njezin otac profesionalnim okom odmjeri stražnju stranu zgrade.

- Čemu služe ona vrata? - reče, pokazujući joj prstom.

- Mislim da je to izlaz za slučaj požara.

On kimne.

- Vjerojatno ima prečku u visini struka. Njome se vrata otvaraju ako je pritisneš.

- Vjerojatno. Tu ćemo ući?

- Da.

Jeannie se prisjeti natpisa koji je stajao s unutarnje strane tih vrata:

OVA VRATA PRIKLJUČENA SU NA ALARM.

- Aktivirat ćeš alarm - reče ona.

- Ne, neću - odgovori on. Potom pogleda oko sebe. - Puno ljudi dolazi na ovu stranu zgrade?

- Ne. Naročito ne noću.

- U redu. Bacimo se na posao.

On odloži torbu na zemlju, otvori je i iz nje izvadi malenu plastičnu kutiju s kazaljkom. Pritišćući jedno dugme, pomicao je kutijicu čitavom

duljinom okvira vrata, promatrajući pokazivač. Igla u jednom trenutku poskoči posve udesno. On nešto zadovoljno progunđa. Potom vrati kutijicu u torbu i izvadi sličan instrument te izolacijsku vrpcom. Vrpcom je zalijepio maleni aparat u gornji desni kut vrata i uključio ga. Začulo se tiho brujanje.

- To bi trebalo zbuniti protuprovalni alarm - reče.

Potom izvadi dugačak komad žice koji je nekoć služio kao vješalica za košulju. Pomno savivši jedan njegov kraj, onaj na kojem se nalazila kukica, ugurao je u pukotinu između vrata i okvira. Nekoliko sekundi okretao je žicu lijevo-desno, a onda povukao.

Vrata su se otvorila.

Alarm se nije oglasio. On uzme torbu i uđe.

- Čekaj - reče Jeannie. - Ovo nije u redu. Zatvori vrata i idemo kući.

- Hej, hajde, dođi, nemoj se bojati.

- Ne mogu ti to učiniti. Ako te uhvate, bit ćeš u zatvoru do sedamdesete.

- Jeannie, ja to želim učiniti. Tako dugo bio sam ti nikakav otac. Ovo mi je prilika da ti konačno pomognem. Ovo mi je važno. Dođi, molim te.

Jeannie uđe u zgradu.

On zatvori vrata.

- Ti vodiš.

Ona potrči požarnim stubama na prvi kat i hodnikom žurno pođe prema svome uredu. Slijedio ju je u stopu. Ona mu pokaže vrata.

Otac iz torbe izvadi treću elektronsku napravu. Imala je metalnu pločicu veličine kreditne kartice koja je žicama bila povezana s aparatom. Uvuče pločicu u prorez magnetskog čitača i uključi aparat.

- Iskušava sve moguće kombinacije - reče.

S nevjericom je gledala kako lako ulazi u zgradu s tako modernim osiguranjem.

- Znaš što? - reče on. - Uopće se ne bojim!

- Isuse, ja se bojim - reče Jeannie.

- Ne, ozbiljno, hrabrost mi se vratila, možda zato što si ti sa mnom. - On se nasmiješi. - Hej, mogli bismo biti dobra ekipa.

Ona odmahne glavom.

- To možeš lijepo zaboraviti. Ne bih mogla podnijeti takvu napetost.

Njoj tada padne napamet da je Berrington mogao ući u njezin ured i odnijeti joj i računalo i sve diskete. Bilo bi užasno da se ovako velikome riziku izložila ni za što.

- Koliko će to potrajati? - upita nestrpljivo.

- Još koju sekundu.

Trenutak kasnije, vrata se tiho otvore.

- Nećeš ući? - reče on ponosno.

Ona uđe i uključi svjetlo. Računalo je još uvijek bilo na njezinu radnom stolu. Jeannie otvori ladicu. U njoj se nalazila kutija s disketama na kojima su bile kopije datoteka. Stane mahnjito prekopavati po kutiji. Disketa na kojoj je pisalo *KUPOVINA. PPS* nalazila se unutra. Ona je izvadi.

- Hvala Bogu - reče.

Sad kada je imala disketu u ruci, jedva je čekala da pročita što piše na popisu. Koliko god je očajnički željela što prije izići iz *Ludnice*, bila je u iskušenju da popis pogleda ovdje i bez odlaganja. Kod kuće nema računalo; tata ga je prodao. Da bi pročitala popis, morala bi posuditi PC. A to bi iziskivalo i vrijeme i objašnjavanja.

Ona odluči riskirati.

Uključila je računalo na svom radnom stolu i stala čekati aktiviranje programa.

- Što to radiš? - upita je tata.

- Želim pročitati popis.

- Zar to ne možeš učiniti kod kuće?

- Kod kuće nemam računalo, tata. Ukradeno mi je.

On nije primijetio njezin ironičan ton.

- Onda, požuri. - On priđe prozoru i pogleda van.

U tom trenutku uključi se ekran i ona klikne na ikonu programa za obradu teksta. Potom stavi disketu u računalo i uključi pisač.

Istoga trena oglasili su se svi alarmi.

Jeannie se učini da joj je srce prestalo kucati. Buka je bila zaglušujuća.

- Što se dogodilo? - poviče.

Otac joj je problijedio od straha.

- Izgleda da se prokleti emiter pokvario, ili ga je možda netko skinuo s vrata - poviče on. - Gotovi smo, Jeannie, trči!

Prvo na što je pomislila bilo je zgrabiti disketu i pojuriti van, no onda se prisilila na hladno razmišljanje. Uhvate li je sada i oduzmu joj disketu, izgubit će sve. Mora pogledati popis dok još može. Ona sada ščepa očevu ruku.

- Samo još nekoliko sekundi!

On pogleda kroz prozor.

- Dovraga, čini mi se da dolazi čuvar!

- Moram samo ovo isprintati! Čekaj me!

On je drhtao.

- Ne mogu, Jeannie, ne mogu! Žao mi je. - Potom zgrabi torbu i odjuri.

Jeannie osjeti sažaljenje, no sada se nije smjela zaustavljati. Otvori direktorij A-drivea, označi popis FBI-a i pritisne naredbu *Print*. Nije se dogodilo ništa. Pisač se još uvijek zagrijavao. Ona opsuje. Potom priđe prozoru. Dvojica čuvara ulazili su na glavni ulaz. Ona zatvori vrata svog ureda.

Potom se zagleda u inkjet pisač.

- Hajde, no hajde...

Pisač konačno stane kuckati i brujati te povuče prvi list papira. Ona brzo izvadi disketu iz računala i spremi je u džep čeličnoplavog sakoa.

Pisač izbací četiri lista papira i onda se zaustavi.

Uz snažno udaranje srca, Jeannie pokupi stranice i stane pogledom pretraživati popis.

Sastojao se od trideset-četdeset parova imena. Uglavnom je bila riječ o muškarcima, no to je nije iznenadilo: gotovo sve zločine počine muškarci. U pojedinim slučajevima kao adresa naveden je naziv zatvora. Popis je bio upravo ono čemu se bila nadala. No, sada je tražila nešto posebno. Tražila je ili "*Stevena Logana*" ili "*Dennisa Pinkera*".

Na popisu su bila oba imena.

I oba su bila povezana s trećim: "*Wayne Stattner*".

- Da! - poviče Jeannie radosno.

Uz ime stajala je adresa u New Yorku i telefonski broj s predbrojem 2124.

Nepomično je buljila u to ime. Wayne Stattner. Muškarac koji je silovao Lisu, upravo ovdje, u sportskoj dvorani i napao Jeannie u Philadelphiji.

- Kučkin sine - prošapće ona osvetnički. - Sredit ćemo mi tebe!

Najprije mora nekako pobjeći s tim informacijama. Ona sada nagura papire u džep, isključi svjetla i otvori vrata.

Na hodniku su se čuli glasovi, povišeni zbog alarma koji je još uvijek zavijao. Zakasnila je. Ponovno oprezno zatvori vrata. Osjećala je kako joj klecaju koljena, dok je stajala naslonjena na vrata i osluškivala.

Začula je neki muški glas kako viče:

- Siguran sam da sam u jednoj od ovih soba vidio svjetlo.

Neki drugi glas reče:

- Bit će najbolje da ih sve pogledamo.

Jeannie pogleda oko sebe u prigušenome svjetlu koje je dopiralo od ulične rasvjete. Nije se imala kamo sakriti.

Odškrine vrata za nekoliko centimetara. Ništa se nije ni vidjelo ni

čulo. Glavom proviri na hodnik. U njegovu dnu, svjetlo je dopiralo kroz otvorena vrata nekog ureda. Ostala je čekati i pomno promatrati. Čuvari su izišli na hodnik, ugasili svjetlo, zatvorili vrata i ušli u sljedeću prostoriju. Bio je to laboratorij. Da bi ga pretražili, trebat će i minuta-dvije. Može li se neopaženo iskrasti pokraj vrata i doći do stuba?

Jeannie iziđe na hodnik i drhtavom rukom zatvori vrata. Potom pođe hodnikom. Snagom volje obuzdavala se da ne potrči iz sve snage.

Prolazila je pokraj vrata laboratorija. Nije se mogla oduprijeti iskušenju da pogleda unutra. Obojica čuvara bili su joj okrenuti leđima; jedan je gledao u ormar s pišaćim priborom, dok je drugi znatiželjno promatrao niz filmova s rezultatima analize DNA postavljenim na rasvjetnu kutiju. Nisu je vidjeli.

Već je gotovo na stubama.

Došla je do kraja hodnika i otvorila okretna vrata.

Upravo u trenutku kada se spremala izići iz hodnika, neki glas pozvao ju je:

- Hej! Ti! Stani!

Svaki živac u njezinu tijelu već je bio spreman na bijeg glavom bez obzira, no ipak se uspjela obuzdati. Pustivši vrata da se zatvore, okrenula se i nasmiješila.

Dvojica čuvara potrčali su hodnikom prema njoj. Obojica su bili muškarci koji su se primicali šezdesetoj, vjerojatno umirovljeni policajci.

Grlo joj je bilo stegnuto i imala je poteškoća s disanjem.

- Dobra večer - reče. - Kako vam mogu pomoći, gospodo? - Zvuk alarma prikrilo je drhtanje njezina glasa.

- U zgradi se aktivirao alarm - reče jedan od njih.

Bila je to glupa izjava, no ona se ipak ne osvrne na nju.

- Mislite li da je u zgradu ušao neki uljez?

- Moguće... Jeste li vidjeli ili čuli bilo što neuobičajeno, profesorice?

Čuvari su zaključili da pripada nastavničkom osoblju; to je bilo dobro.

- Zapravo mi se učinilo da sam začula kako se razbilo neko staklo. Činilo mi se da je zvuk došao s drugoga kata, premda nisam sigurna.

Čuvari se pogledaju.

- Provjerit ćemo - reče jedan od njih. Drugi je bio manje pripravan slušati prijedloge. - Smijem li pitati što imate u džepu?

- Neke papire.

- To je očito. Smijem li ih vidjeti?

Jeannie nije imala namjeru davati ih ni u čije ruke; bili su joj odviše

dragocjeni. Improvizirajući, najprije se pretvarala da pristaje, a onda se naizgled predomisli.

- Naravno - reče, vadeći ih iz džepa. Potom ih savije i vrati na isto mjesto. - Kada bolje razmislim, ne, ne možete ih vidjeti. Osobne su naravi.

- Morat ću inzistirati. Rečeno nam je da na ovakvu mjestu i papiri mogu biti vrlo vrijedni.

- Bojim se da vam neću dopustiti da čitate moja privatna pisma samo zbog toga što se oglasio alarm u jednoj od zgrada sveučilišta.

- U tom slučaju, moram vas zamoliti da sa mnom pođete u sjedište službe osiguranja i razgovarate s mojim šefom.

- U redu - reče ona. - Vidimo se vani. - Potom se brzo provuče kroz vrata i pojuri niza stube.

Čuvari potrče za njom.

- Čekajte!

Dopustila im je da je sustignu u predvorju u prizemlju. Jedan ju je uhvatio za ruku, dok je drugi otvorio vrata. Tad su izišli iz zgrade.

- Nema potrebe da me držite - reče.

- Tako sam sigurniji - reče on. Bio je zadihan od potjere. Njoj je ovakva situacija već bila poznata. Ona sada ščepa zapešće ruke koja ju je držala i snažno je stisne. Čuvar reče: - Au! - i pusti je. Jeannie potrči.

- Hej! Kučko, stani! - Oni pojure za njom.

Nisu imali nikakvih izgleda. Bila je dvadeset pet godina mlađa i u formi poput kakva trkaćeg konja. Strah ju je posve napustio čim im je dobro odmakla. Trčala je poput vjetra i smijala se. Oni su trčali još nekoliko metara, a onda su odustali. Ona se osvrne i ugleda obojicu kako stoje pognuti i zadihani.

Trčala je sve do parkirališta.

Otac ju je čekao kod automobila. Ona ga otključa i oboje uđu. Ne uključivši svjetla, pojuri s parkirališta.

- Žao mi je, Jeannie - reče on. - Mislio sam da ću, kada to već ne mogu učiniti za sebe, moći za tebe. Ali, ne vrijedi. Ostao sam bez tog osjećaja. Više nikada neću pljačkati.

- To su dobre novosti! - reče ona. - A ja sam došla do onoga što sam željela!

- Volio bih da ti mogu biti dobar otac. Ali sada je za to vjerojatno prekasno.

Ona iziđe na ulicu i uključi svjetla.

- Nije prekasno, tata. Uistinu nije prekasno.

- Možda. Ali, ipak sam pokušao učiniti nešto za tebe, zar ne?

- Pokušao si i uspio! Omogućio si mi da uđem u ured! Ja to sama ne bih mogla.

- Da, bit će da imaš pravo.

Brzo je vozila do kuće. Željela je što prije provjeriti telefonski broj s popisa. Ako je zastario, ponovno će se naći pred problemom. A željela je čuti glas Waynea Stattnera.

Čim su ušli u njezin stan, podignula je slušalicu i nazvala taj broj.

Javio joj se neki muškarac.

- Molim?

Na temelju jedne riječi nije mogla zaključiti ništa. Ona reče:

- Mogu li, molim vas, dobiti Waynea Stattnera?

- Da, ja sam Wayne, tko zove?

Bio je to isti Steveov glas. *Kučkin sine, zbog čega si mi poderao najlonke?* Ona potisne mržnju i reče:

- Gospodine Stattner, radim za jednu tvrtku za istraživanje tržišta, koja je vas odabrala za jednu izuzetnu ponudu...

- Jebi se i crkni - reče Wayne i spusti slušalicu.

- On je - reče Jeannie ocu. - Čak mu je i glas isti kao Steveov, samo što je Steve uljudniji.

Sada je ocu ukratko objasnila razvoj događaja. On je uspio pohvatati glavne crte, premda ga je sve to poprilično zbunilo.

- Što ćeš sada?

- Nazvati policiju. - Ona okrene broj *Odjela za suzbijanje seksualnog nasilja* i zatraži narednicu Delaware.

Njezin otac s nevjericom je odmahivao glavom.

- Ja ću se teško naviknuti na ovo: surađivanje s policijom. Samo se nadam da je ova narednica drukčija od svih ostalih detektiva koje sam ikada upoznao.

- Vjerojatno jest.

Nije očekivala da će zateći Mish za radnim stolom, bilo je devet navečer. Namjeravala ih je zamoliti da joj proslijede hitnu poruku. Ali, nasreću, Mish je još uvijek bila u zgradi.

- Dovršavam papirologiju - objasni ona. - Što je nova?

- Steve Logan i Dennis Pinker nisu blizanci.

- Ali, mislila sam...

- Oni su trojci.

Uslijedila je poduža stanka. Kada se Mish ponovno oglasila, ton joj je

bio oprezan.

- Kako znate?

- Sjećate se da sam vam rekla kako sam došla do Stevea i Dennisa... pretraživanjem baze stomatoloških podataka iz koje sam izvukla parove sličnih dosjea?

- Da.

- Ovoga tjedna pretražila sam FBI-evu bazu u kojoj su pohranjeni otisci prstiju i tražila slične otiske. Program je izdvojio tročlanu skupinu: Stevea, Dennisa i trećeg muškarca.

- Imaju iste otiske prstiju?

- Ne posve iste. Vrlo slične. Ali, upravo sam nazvala tog trećeg muškarca. Glas mu je isti kao Steveov. Kladim se u što hoćete da si nalikuju. Mish, morate mi vjerovati.

- Imate li adresu?

- Da. U New Yorku je.

- Dajte.

- Uz jedan uvjet.

Naredničin glas istog se trena sledi.

- Jeannie, razgovarate s policijom. Ne postavljate uvjete, nego samo odgovarate na prokleta pitanja. A sada mi dajte adresu.

- Moram zadovoljiti znatiželju. Želim ga vidjeti.

- Želite li ići u zatvor, to je pitanje koje bi vas sada trebalo zanimati. Ako ne želite, bit će najbolje da mi odmah date adresu.

- Želim da ga zajedno pođemo vidjeti. Sutra.

Još jedna stanka.

- Trebala bih vas strpati iza rešetaka zbog pomaganja zločincu.

- Mogle bismo otputovati u New York prvim jutarnjim avionom.

U redu.

SUBOTA

43.

Otputovale su za New York zrakoplovom *USAira* u 6.40 ujutro.

Jeannie je bila prepuna nade. Ovo bi mogao biti svršetak Steveove noćne more. Sinoć ga je nazvala kako bi mu priopćila novosti i on se oduševio. Želio je s njima poći u New York no Jeannie je znala da Mish to ne bi dopustila. Obećala je da će ga nazvati čim dozna nešto novo.

Mish se i dalje držala tolerantno, ali i skeptično. Bilo joj je teško povjerovati u Jeannienu priču, no morala ju je provjeriti. Iz Jeannienih podataka nije se vidjelo zbog čega se otisci prstiju nalaze u dosjeu FBI-a, no Mish je to provjerila preko noći i sada, dok su uzlijetali s međunarodne zračne luke Baltimore-Washington, pričala joj je što je doznala. Prije tri godine, očajni roditelji nestale četrnaestogodišnje djevojčice njezinim su tragom došli do Stattnerova stana u New Yorku. Optužili su ga za otmicu. On je to poricao, tvrdeći kako djevojčicu nije ni na što prisiljavao. Ona je sama izjavila da je zaljubljena u njega. Wayneu je u to vrijeme bilo tek devetnaest godina, tako da na koncu nije podignuta nikakva optužnica.

Iz te priče moglo se zaključiti da je Stattneru potrebno da dominira ženama, ali Jeannie se činilo da se to ne slaže u potpunosti s psihologijom silovatelja. Međutim, Mish je rekla da čvrsta pravila jednostavno ne postoje.

Jeannie joj nije ispričala za muškarca koji ju je napao u Philadelphiji. Znala je da joj Mish ne bi vjerovala na riječ kad bi joj rekla da taj muškarac nije bio Steve. Mish bi poželjela osobno ispitati Stevea, a Steveu to nije bilo potrebno. Zbog toga je morala šutjeti i o muškarcu koji ju je jučer nazvao i zaprijetio joj smrću. To nije ispričala nikome, čak ni Steveu; nije mu željela povećati brige.

Jeannie je pokušavala osjetiti simpatiju prema Mish, no između njih dvije uvijek je postojala nekakva napetost. Mish je kao detektivka očekivala da ljudi čine ono što im naloži, a Jeannie je to kod ljudi mrzila. Kako bi joj se pokušala približiti, Jeannie je upita kako je došlo do toga da je počela raditi u policiji.

- Nekoć sam radila kao tajnica i dobila sam posao u FBI-u - odgovori ona. - Ondje sam provela deset godina. Počelo mi se činiti da bih posao mogla obavljati bolje od agenta za kojeg sam radila, pa sam se prijavila za policijsko školovanje. Upisala sam se na akademiju, postala policajac, a

onda sam se dobrovoljno prijavila za mjesto tajne agentice u jedinici za suzbijanje narkotika. To je bilo jezivo, ali dokazala sam da sam čvrsta.

Jeannie na trenutak osjeti potpunu otuđenost od svoje suputnice. Ona bi s vremena na vrijeme popušila malo trave, dok je Mish predstavljala ljude koji bi je zbog toga željeli strpati u zatvor.

- A onda sam prešla u *Odjel za suzbijanje nasilja prema djeci* - nastavi Mish. - Ali, ondje nisam dugo izdržala. Ondje nitko ne izdrži dugo. To je važan posao, ali kod čovjeka postoji određena granica do koje to može gledati. Inače poludiš. Tako sam konačno došla u *Odjel za suzbijanje seksualnog nasilja*.

- Ne čini mi se puno bolje.

- Ako ništa drugo, žrtve su odrasle osobe. A nakon par godina promovirali su me u narednicu i predali mi zapovjedništvo nad odjelom.

- Mislim da bi svi detektivi koji istražuju silovanja trebali biti žene - reče Jeannie.

- Nisam sigurna da bih se složila.

Jeannie je bila iznenađena.

- Ne mislite li da bi se žrtve lakše povjerile ženi?

- Starije žrtve, možda; recimo žene starije od sedamdeset.

Jeannie zadrhti na pomisao o silovanim nemoćnim starim ženama.

Mish nastavi:

- Ali, iskreno govoreći, većina žrtava svoju će priču ispričati i uličnoj lampi.

- Muškarci uvijek misle da je žena to sama tražila.

- Ali, izvještaj o silovanju u određenoj je fazi potrebno dovesti u pitanje, želite li pravedno suđenje. A kada dođe do takvog ispitivanja, žene mogu biti brutalnije od muškaraca, naročito kad ispituju druge žene.

Jeannie je bilo teško povjerovati u takvo što i sad se pitala brani li to samo Mish muške kolege pred nekim tko na pripada njihovu krugu.

Kada im je ponestalo tema za razgovor, Jeannie je utonula u sanjarenje, pitajući se što je čeka u budućnosti. Nikako se nije mogla naviknuti na pomisao da do kraja života možda neće biti znanstvenica. U svome snu o budućnosti bila je glasovita stara žena, sijeda i čangrizava, ali svjetski slavna zbog rezultata svoga rada. Studentima se govorilo: "*Nismo razumjeli kriminalno ponašanje kod ljudi dok 2000. godine nije objavljena revolucionarna knjiga Jeannie Ferrami*". Ali, to se sada neće dogoditi. Bila joj je potrebna nova fantazija.

U zračnu luku *La Guardia* sletjeli su nekoliko minuta nakon osam sati.

Potom su ofucanim newyorškim taksijem pošle prema središtu grada. Vozilo je imalo loše amortizere, te je bučno poskakivalo i klepetalo cijelim Queensom i zatim kroz *Midtown Tunnel* došlo na Manhattan. Jeannie bi bilo neudobno i u *Cadillacu*: spremala se susresti čovjeka koji ju je napao u njezinu automobilu i činilo joj se da joj se želudac pretvorio u kotao uzavrele kiseline.

Za adresu Waynea Stattnera pokazalo se da je skladišni prostor u središtu grada, pretvoren u stanove, tek nešto južnije od ulice Houston. Bilo je sunčano subotnje jutro i na ulicama je već bilo mnoštvo mladih ljudi, koji su kupovali peciva, pili cappuccino na uličnim terasama kafića i razgledavali izloge brojnih galerija.

Detektiv iz Prve policijske stanice već ih je čekao, parkiran paralelno s nizom vozila ispred zgrade, u svijetlosmeđem *Ford Escortu* s ulubljenim stražnjim vratima. Stisnuo im je ruke i zlovoljno se predstavio kao Herb Reitz. Jeannie zaključí da je pratnja detektiva iz drugoga grada zamoran posao.

Mish reče:

- Hvala vam što ste nam došli pomoći unatoč tome što je subota. - Potom mu se srdačno i zavodljivo nasmiješi. On se odmah malo smekša.

- Nema problema.

- Kad god vam zatreba pomoć u Baltimoreu, najprije potražite mene.

- Svakako.

Jeannie osjeti želju da kaže: "*Za ime Božje, idemo na posao!*" Ušli su u zgradu i sporim teretnim dizalom pošli na najviši kat.

- Po jedan stan na svakome katu - reče Herb. - Imućan osumnjičeni. Što je učinio?

- Silovanje - reče Mish.

Dizalo se zaustavi. Iz njega se izlazilo izravno na druga vrata, tako da nisu mogli izići dok se ne otvore vrata stana. Mish pozvoni. Uslijedila je poduža tišina. Herb je držao vrata dizala. Jeannie se samo molila da Wayne nije preko vikenda otputovao iz grada; ne bi mogla podnijeti takvo razočaranje. Mish ponovno pritisne dugme zvonca, više ga ne puštajući.

Iznutra se konačno javi neki glas.

- Tko to sad zajebava?

Bio je to on. Od toga glasa Jeannie se sledila od užasa. Herb reče:

- Policija, eto tko zajebava. A sada otvori vrata. Ton njegova glasa odmah se promijenio.

- Molim vas, stavite isprave pred stakleni otvor.

Herb podigne policijsku iskaznicu.

- U redu, samo trenutak.

Gotovo je, pomisli Jeannie. Sada ću ga vidjeti.

Vrata je otvorio raščupan i bos mladić u izbljedjelom crnom frotirnom ogrtaču.

Jeannie ga je nepomično promatrala, posve dezorijentirana. Bio je to Steveov dvojnik, osim što je imao crnu kosu. Herb upita:

- Wayne Stattner?

- Da.

Zacijelo ju je obojio, pomisli ona. Morao ju je obojiti jučer ili u četvrtak navečer.

- Ja sam detektiv Herb Reitz iz Prve policijske.

- Uvijek rado surađujem s policijom, Herb - reče Wayne. Potom pogleda Mish i Jeannie. Jeannie na njegovu licu ne primijeti ni tračak prepoznavanja. - Hoćete li ući?

Oni uđu u stan. Predvorje bez prozora bilo je obojeno crnom bojom, a troja vrata crvenom. U jednom kutu stajao je ljudski kostur kakav se koristi na medicinskim fakultetima, no ovaj je oko vrata imao crveni šal, a na koščatim zapešćima policijske lisice.

Wayne ih kroz jedna crvena vrata uvede u velik i visok prostor. Na prozore su bile navučene crne baršunaste zavjese, a čitavu sobu osvjetljavale su niske svjetiljke. Na jednome zidu nalazila se velika nacistička zastava. U držaču za kišobrane, osvjetljenom reflektorom nalazila se zbirka bičeva. Na slikarskome stalku bilo je veliko ulje na platnu, prikaz raspeća; kada je bolje pogledala sliku, Jeannie je uvidjela da se na križu ne nalazi Krist, već zamamna žena duge plave kose. Ona zadrhti od gnušanja.

Ovo je dom jednog sadista: to ne bi bilo očitije ni da je na vrata stavio takav natpis.

Herb je s nevjericom gledao oko sebe.

- Čime se bavite, gospodine Stattner?

- Vlasnik sam dvaju noćnih klubova ovdje u New Yorku. Iskreno govoreći, zbog toga sam toliko i voljan surađivati s policijom. Zbog posla moram biti besprijekorno čist.

Herb pucne prstima.

- Dakako, Wayne Stattner. Čitao sam o vama u časopisu New York. "*Mladi milijunaši Manhattana*." Trebao sam prepoznati ime.

- Nećete sjesti?

Jeannie krene prema sjedalu, a onda uvidi da je riječ o električnome

stolcu kakav se koristi pri smaknućima. Ona iznenađeno ustukne, načini grimasu i sjedne na drugo mjesto.

Herb reče:

- Ovo je narednica Michelle Delaware iz Gradske policije Baltimorea.

- Baltimorea? - reče Wayne iznenađeno. Jeannie je na njegovu licu tražila znakove straha, no činilo se da je riječ o dobrome glumcu. - U Baltimoreu ima kriminala? - reče on sarkastično.

Jeannie reče:

- Obojili ste kosu, zar ne?

Mish je prostrijeli iziritiranim pogledom: Jeannie treba samo promatrati, a ne ispitivati osumnjičenog. Međutim, Wayneu to pitanje nije smetalo.

- To ste vrlo dobro primijetili.

Imala sam pravo, pomisli Jeannie slavodobitno. *To je ipak on*. Ona mu pogleda ruke i prisjeti se kako su joj razdirale odjeću. *Gotov si, kučkin sine*, pomisli ona.

- Kada ste je obojili? - upita ga.

- Kada mi je bilo petnaest godina - reče on. *Lažljivac*. - Crno je u modi otkako pamtim.

Kosa ti je bila svijetla u četvrtak kada si mi te velike ruke gurnuo pod suknju, i u nedjelju, kada si u sportskoj dvorani JF-a silovao moju prijateljicu Lisu.

Ali, zašto laže? Zna li da je njihov osumnjičeni svijetle kose? On reče:

- O čemu je ovdje uopće riječ? Boja moje kose nekakav je ključ za rješavanje zagonetke? Obožavam zagonetke.

- Nećemo vam oduzimati puno vremena - reče Mish službenim tonom. - Zanima nas gdje ste bili prošle nedjelje u osam navečer.

Jeannie se pitala hoće li imati kakav alibi. Lako bi mogao ustvrditi da je kartao s nekakvim mutnim tipovima, a onda ih potplatiti da potvrde njegovu priču, ili reći da je spavao s nekom kurvom koja će lažno posvjedočiti za jedan fiks.

No, on ju je iznenadio.

- To je lako pitanje - reče on. - Bio sam u Kaliforniji.

- Može li to netko i potvrditi?

On se nasmije.

- Oko stotinu milijuna ljudi, rekao bih.

Jeannie je sve više obuzimao nekakav loš predosjećaj. Ne može imati stvarni alibi. On mora biti silovatelj.

Mish upita:

- Kako to mislite?
- Bio sam na dodjeli Emmyja.

Jeannie se prisjeti kako je u Lisinoj bolničkoj sobi na televizoru vidjela prijenos svečane dodjele nagrada Emmy. Kako je Wayne mogao biti ondje? Dok je Jeannie došla do bolnice, on je jedva mogao doći do aerodroma.

- Dakako, nisam ništa osvojio - pridoda on. - Ne bavim se tim poslom. Ali, nagradu je dobila Salina Jones, moja dugogodišnja prijateljica.

On tada pogleda ulje na platnu i Jeannie uvidi da je žena na slici slična glumici koja igra *Babe*, kćer mrzovoljnog *Briana* u televizijskoj humorističnoj seriji koja se događa u nekakvom restoranu, a zove se *Višak kuhara*. Ona je morala pozirati za ovu sliku.

Wayne reče:

- Salina je dobila nagradu za najbolju glumicu u komediji i ja sam je poljubio u oba obraza kad je s nagradom u ruci sišla s pozornice. Bio je to divan trenutak, koji su zauvijek zabilježile kamere, istoga ga trena prenoseći čitavome svijetu. Imam snimku na videovrpici. A u časopisu *People* od ovoga tjedna objavljena je i fotografija.

On pokaže časopis koji je ležao na sagu.

Obuzeta malodušjem, Jeannie ga uzme. Wayne je na fotografiji izgledao nevjerojatno elegantno, dok je u smokingu čestitao Salini koja je u ruci držala pobjedničku statuu.

Wayneova kosa bila je crna.

Ispod fotografije pisalo je:

"Newyorški impresario Wayne Stattner čestita staroj ljubavi Salini Jones na Emmyju za Višak kuhara, u Hollywoodu u nedjelju navečer."

Alibi jednostavno ne može biti čvršći. Kako je to moguće?

Mish reče:

- No, dobro, gospodine Stattneru, nema potrebe da vam i dalje oduzimamo vrijeme.

- Što ste mislili da sam eventualno učinio?

- Istražujemo jedno silovanje koje se dogodilo u Baltimoreu u nedjelju navečer.

- Nisam taj - reče Wayne. Mish pogleda sliku raspeća, a on se okrene u smjeru njezina pogleda. - Sve su moje žrtve dobrovoljke - reče on i uputi joj dugotrajan, značajan pogled.

Njezini se obrazi zatamne i ona se okrene.

Jeannie se osjećala dotučeno. Sve nade bile su joj posve raspršene. Ali,

mozak joj je još uvijek radio i u trenutku kada su ustali i krenuli prema vratima, ona reče:

- Smijem li vas nešto upitati?
- Svakako - reče Wayne, uvijek na usluzi.
- Imate li brata ili sestru?
- Jedinac sam.
- U vrijeme kada ste se rodili, otac vam je bio u vojsci, nije li tako?
- Da, bio je instruktor za pilote helikoptera u Fort Braggu. Kako ste znali?

- Zna li slučajno je li vam majka imala poteškoća sa začecem?
- Ovo su vrlo neuobičajena pitanja za policiju.

Mish reče:

- Doktorica Ferrami je znanstvenica na sveučilištu *Jones Falls*. Njezino istraživanje usko je povezano sa slučajem na kojem radim.

Jeannie reče:

- Je li vaša majka ikada spomenula nešto o liječenju neplodnosti?
- Meni nije.
- Bi li vam smetalo da je ja pitam?
- Mrtva je.
- Žao mi je... A vaš otac?

On slegne ramenima.

- Možete ga nazvati.
- Molim vas.
- Živi u Miamiju. Dat ću vam broj.

Jeannie mu pruži olovku. On načrčka broj na jednu stranicu časopisa *People* i otrgne ugao.

Svi su pošli prema vratima. Herb reče:

- Hvala vam na suradnji, gospodine Stattner.
- U svako doba.

Dok su se spuštali dizalom, Jeannie neutješno reče:

- Vjerujete li u njegov alibi?
- Provjerit ću - reče Mish. - Ali, izgleda mi čvrsto.

Jeannie odmahne glavom.

- Ne mogu vjerovati da je nevin.
- Kriv je kao sam vrag, dušo... ali ne za ovo silovanje.

Steve je čekao uz telefonski aparat. Sjedio je u prostranoj kuhinji roditeljskoga doma u Georgetownu, promatrao majku kako priprema roladu od mljevenog mesa i čekao Jeannien poziv. Pitao se je li Wayne Stattner uistinu njegov dvojnik. Pitao se hoće li ga Jeannie i narednica Delaware zateći na onoj newyorškoj adresi. Pitao se hoće li Wayne priznati da je silovao Lisu Hoxton.

Mama je usitnjavala luk. Ostala je posve zbunjena i osupnuta kada joj je rekao što su joj u prosincu 1972. godine učinili u klinici *Aventine*. Nije uistinu vjerovala u to, ali to je prihvatila nekako privremeno, samo teoretski, dok traje razgovor s odvjetnikom. Sinoć je Steve ostao dokasna s mamom i tatom i razgovarao o njihovoj neobičnoj prošlosti. Mama se tada razljutila; pomisao na liječnike koji eksperimentiraju na pacijentima bez njihova dopuštenja bila je upravo onakva stvar kakva ju je mogla najviše razljutiti. U svojim člancima često je pisala o pravu žena na upravljanje vlastitim tijelom.

Začudo, tata je ostao smiren. Steve je očekivao da bi muškarac trebao snažnije reagirati na kukavičji aspekt čitave priče. Ali tata je bio neumoljivo razuman, razmatrajući logiku Jeanniena razmišljanja, nagađajući o drugim mogućim objašnjenjima fenomena trojaka, na koncu zaključujući kako je ona ipak vjerojatno u pravu. Međutim, smirene reakcije bile su dio njegova uobičajenog ponašanja. To nije nužno značilo da se tako uistinu i osjeća.

Trenutačno je bio iza kuće i spokojno zalijevao cvjetnu lijehu. No, u sebi je možda kiptio.

Mama je počela pržiti luk i od tog mirisa Steve osjeti kako mu na usta navaljuje slina.

- Rolada s pireom i kečapom - reče. - Jedno od božanstvenih jela.

Ona se nasmiješi.

- Kada ti je bilo pet godina, htio si to jesti svaki dan.

- Sjećam se. U onoj maloj kuhinjici u *Hoover Toweru*.

- Sjećaš se toga?

- Jedva nešto malo. Sjećam se kako smo se iselili i kako mi je bilo neobično da smo u kući, a ne u stanu.

- To je bilo otprilike u vrijeme kada sam počela dobivati novac od svoje prve knjige, *Što učiniti kada ne možete zatrudnjeti*. - Ona uzdahne. - Dozna li se ikada istina o tome kako sam zatrudnjela, ta će knjiga izgledati

poprilično glupo.

- Nadam se samo da svi koji su je kupili neće zatražiti povrat novca.

Ona luku u tavi pridoda mljevenu govedinu i potom obriše ruke.

- Cijelu sam noć razmišljala o svemu tome i znaš što? Drago mi je zbog toga što su mi učinili u klinici *Aventine*.

- Kako to? Sinoć si se razljutila.

- S jedne strane još sam uvijek ljuta, jer su me iskoristili kao laboratorijsku čimpanzu. Ali, uvidjela sam i jednu jednostavnu istinu: da nisu eksperimentirali na meni, ne bih imala tebe. A uz to, ništa drugo nije važno.

- Ne smeta ti što zapravo nisam tvoj?

Ona ga zagrlila.

- Moj si, Steve. To ništa ne može promijeniti.

U tom trenutku zazvoni telefon i Steve hitro ščepa slušalicu.

- Molim?

- Jeannie je.

- Što je bilo? - upita Steve bez daha. - Jeste li ga pronašle?

- Jesmo i na dlaku ti je jednak, osim što boji kosu u crno.

- Bože moj... znači doista smo trojica.

- Da. Wayneova je majka umrla, ali upravo sam razgovarala s njegovim ocem, on je na Floridi, i on mi je potvrdio da je njegova supruga bila na terapiji na klinici *Aventine*.

Bile su to dobre vijesti, no ona je zvučala malodušno, tako da je Steveovo oduševljenje ostalo sputano.

- Ne doimaš se zadovoljnom koliko bi trebala biti.

- Ima alibi za nedjelju.

- Sranje! - On osjeti kako ponovno ostaje bez nade. - Kako je to moguće? Kakav alibi?

- Neoboriv. Bio je na dodjeli Emmyja u Los Angelesu. Postoje i fotografije.

- Bavi se filmom?

- Vlasnik je noćnih klubova. Neka vrsta omanje zvijezde.

Steveu je bilo jasno zbog čega je toliko potištena. Otkriće Waynea bilo je genijalno, ali time nisu dospjeli ni za korak dalje. Bio je zbunjen jednako koliko i potišten.

- Tko je onda silovao Lisu?

- Sjećaš li se što govori Sherlock Holmes? "*Kad ste eliminirali nemoguće, ono što preostaje, koliko god bilo nevjerojatno, mora biti istina.*" Ili je to

možda rekao Hercule Poirot.

On osjeti kako mu se krv ledi. Ne vjeruje valjda da je on silovao Lisu?

- Što je onda istina?

- Postoje četiri blizanca.

- Četvorci? Jeannie, ovo je već suludo.

- Ne četvorci. Ne vjerujem da se taj embrio slučajno podijelio na četiri dijela. To je moralo biti namjerno, to je bio dio pokusa.

- Je li to moguće?

- Danas jest. Čuo si za kloniranje. Sedamdesetih godina to je bila tek teoretska zamisao. Ali, čini se da je *Genetico* bio daleko ispred sviju na tom području... možda zbog toga što su radili u tajnosti, pa su mogli eksperimentirati na ljudima.

- Ti zapravo želiš reći da sam ja klon.

- Nema druge mogućnosti. Žao mi je, Steve. Neprestano ti donosim poražavajuće novosti. Sreća je što imaš takve roditelje.

- Da: Kakav je taj Wayne?

- Odvratan. U stanu ima sliku na kojoj je Salina Jones gola i razapeta. Jedva sam čekala da iziđem.

Steve je šutio. *Jedan od mojih klonova je ubojica, drugi je sadist, a hipotetski četvrti silovatelj. Što sam onda ja?*

Jeannie reče:

- Teorija o kloniranju objašnjava i zbog čega svi imate različite datume rođenja. Embriji su različito dugo čuvani u laboratoriju prije nego što su usađeni u maternice.

- Zbog čega se to moralo dogoditi meni? Zašto nisam mogao biti poput sviju drugih?

- Posljednji put pozivaju putnike u avion, moram ići.

- Želim se vidjeti s tobom. Doći ću u Baltimore.

- U redu. Bok.

Steve spusti slušalicu.

- Jesi li shvatila? - upita tada majku.

- Da. Izgleda kao ti, ali ima alibi, pa ona misli da morate biti četvorica i da ste klonirani.

- Ako smo klonirani, ja moram biti isti kao oni.

- Ne, ti si drukčiji, jer si moj.

- Ali nisam. - On sada na majčinu licu ugleda bol, no i on je bio povrijeđen. - Ja sam dijete dviju posve nepoznatih osoba koje su odabrali *Geneticovi* istraživači. To je moje podrijetlo.

- Ti moraš biti drukčiji, ti se drukčije ponašaš.

- Ali, dokazuje li to da je moja narav drukčija od njihove? Ili samo da sam je naučio skrivati poput pripitomljene životinje? Jeste li vi zaslužni za to što sam ovakav? Ili *Genetico*?

- Ne znam, sine - reče mama. - Jednostavno ne znam.

45.

Jeannie se otuširala i oprala kosu, a potom pomno našminkala oči. Odlučila je ne nanositi ni rumenilo ni ruž. Odjenula je grimizni pullover s V-izrezom i priljubljene sive tajice, bez donjeg rublja i bez cipela. Potom je u nos stavila najdraži ukras, maleni safir na srebrnoj igli. U zrcalu je izgledala kao oličenje seksa.

- U crkvu, mlada damo? - reče naglas. Potom si namigne i pođe u dnevnu sobu.

Otac joj je ponovno otišao. Više je volio biti kod Patty, gdje su ga zabavljala tri unuka. Patty je došla po njega dok je Jeannie bila u New Yorku.

Nije imala što raditi osim čekati Stevea. Trudila se da ne razmišlja o velikome razočaranju koje je tog dana doživjela. Bilo joj je dosta svega. Bila je gladna; cijeli dan preživjela je samo na kavi. Pitala se treba li jesti sada ili pričekati Stevea. Nasmiješila se na pomisao kako je za doručak pojeo osam peciva. Zar je to bilo tek jučer? Činilo joj se da je otada proteklo tjedan dana.

Odjednom uvidi da u hladnjaku nema nikakve hrane. Kako bi bilo užasno da on dođe gladan, a ona ga ne može nahraniti! Ona sada brzo navuče martensice i istrči na ulicu. Automobilom se odvezla do samoposluživanja na uglu Falls Rooda i Trideset šeste ulice, gdje je kupila jaja, slaninu, mlijeko, kruh sa sedam žitarica, već očišćenu salatu, pivo *Dos Equis*, sladoled s tropskim voćem *Ben & Jerry*, i još četiri paketića zamrznutih peciva s cimetom.

Dok je stajala na blagajni, sinulo joj je da bi on mogao doći dok je nema. Mogao bi čak i ponovno otići! S punim rukama, ona istrči iz prodavaonice i odjuri kući poput manijaka, zamišljajući ga kako je nestrpljivo čeka pred ulaznim vratima.

Pred njezinom kućom nije bilo nikoga i nije bilo ni traga njegovu hrđavome *Datsunu*. Ona uđe i spremi namirnice u hladnjak. Jaja je izvadila iz kutije i spremila ih na policu za jaja, odvojila je šest spojenih limenki piva

i napunila aparat za kavu. Nakon toga ponovno nije imala što raditi.

Tada joj sine da se ponaša neuobičajeno. Još se nikada nije brinula za to hoće li muškarac možda biti gladan. Obično je očekivala, čak i s Willom Templeom, da će, ako je gladan, sam prirediti nešto za jelo, a ako je hladnjak prazan, otići će u trgovinu. Ako je prodavaonica zatvorena kupit će nešto gotovo u restoranu. Ali sada je imala napad privrženosti domu. Steve je na nju utjecao snažnije od drugih muškaraca, premda ga je poznavala tek nekoliko dana...

Zvonce s ulaznih vrata trgnulo ju je poput eksplozije. Jeannie poskoči, uz snažno udaranje srca, i javi se na interfon.

- Da?

- Jeannie? Ovdje Steve.

Ona pritisne dugme koje je otključavalo vrata. Na trenutak je ostala nepomično stajati, osjećajući se glupo. Ponaša se poput kakve tinejdžerke. Promatrala je Stevea kako se uspinje stubama u sivoj majici s kratkim rukavima i širokim trapericama. Na njegovu licu jasno se odražavala bol i razočaranje koje je doživio u posljednja dvadeset četiri sata. Ona mu se baci oko vrata. Njegovo snažno tijelo bilo je napeto i ukočeno.

Ona ga povede u dnevnu sobu. On sjedne na sofu, a ona uključi aparat za kavu. Osjećala je veliku bliskost prema njemu. Nisu činili ništa od onoga što bi bilo uobičajeno, nisu izlazili i odlazili u restorane, u kino, a to je bio način na koji je Jeannie dotad upoznavala muškarce. Umjesto toga, borili su se rame uz rame i zajedno razotkrivali zagonetke, progonjeni od strane skrivenih neprijatelja. To ih je zbližilo u samo nekoliko dana.

- Želiš li kavu?

On odmahne rukom.

- Radije bih se držao za ruke.

Ona sjedne pokraj njega i uhvati ga za ruku. On se nagne prema njoj. Ona se okrene prema njemu i on je poljubi u usta. Bio je to njihov prvi pravi poljubac. Ona mu čvrsto stisne ruku i razdvoji usne. Okus njegovih usana podsjetio ju je na dim drva za ogrjev. Na trenutak, strast joj je splasnula dok se pitala je li oprala zube; potom se prisjetila da jest te se ponovno opusti. On joj dodirne grudi kroz meku vunu pulovera. Dodir njegovih velikih dlanova bio je iznenađujuće nježan. Ona mu uzvratu istim dodirom, snažno mu dlanovima milujući grudi.

Vrlo brzo stvar je postala ozbiljna.

On se odmakne kako bi je pogledao. Promatrao ju je kao da želi da mu se crte njezina lica neizbrisivo urežu u pamćenje. Vrškom prsta potom joj je

dodirnuo obrve, zatim jagodične kosti, vrh nosa te usne, nježno, kao da se boji da će nešto slomiti. Nakon toga odmahnuo je glavom kao da ne vjeruje da je to što vidi pred sobom stvarno.

Vidjela je duboku žudnju u njegovu pogledu. Ovaj muškarac za njom čezne čitavim bićem. To ju je uzbudilo. Njezina strast rasplamsala se poput nenadanog zapuha vjetra s juga, užarena i burna. U preponama je osjetila topljenje kakvo nije osjetila već godinu i pol. Željela je sve odjednom, njegovo tijelo na sebi, njegov jezik u svojim ustima i njegove ruke posvuda.

Dlanovima mu je obavila glavu i privukla ga te ga ponovno poljubila, ovoga puta širom otvorenim ustima. Nagnula se unatrag tako da je sada ležao na njoj, svom joj težinom pritišćući grudi. Nakon nekoliko trenutaka odgurnula ga je bez daha i izustila:

- Spavaća soba.

Oslobodila se njegova zahvata i prva pošla u sobu. Prebacila je pulover preko glave i odbacila ga na pod. On uđe u sobu i petom zatvori vrata. Ugledavši je kako se svlači, on sada jednim brzim pokretom svuče majicu.

Svi to čine, pomisli ona; svi oni zatvaraju vrata petom.

On skine cipele, otkopča remen i svuče traperice. Tijelo mu je bilo savršeno, široka ramena, mišićave grudi i uski bokovi u bijelim pripijenim gaćicama.

Ali, hoji je to blizanac?

On krene prema njoj, a ona načini dva koraka unatrag.

Onaj muškarac na telefonu rekao joj je: "*Mogao bi te ponovno posjetiti*".

On se namršti.

- Što je bilo?

Ona odjednom osjeti strah.

- Ne... ne mogu ovo... - reče ona. On duboko udahne i tada teško otpuhne.

- Hej... - reče. Potom odvrati pogled. - Hej, hej, hej...

Ona prekriži ruke na grudima, skrivajući dojke.

- Ne znam tko si.

Njemu tada sine što joj je.

- O, Bože. - Potom sjedne na krevet, leđima okrenut prema njoj, klonulih širokih ramena. Ali, i to je mogla biti samo gluma. - Misliš da sam onaj s kojim si se susrela u Philadelphiji.

- Za njega sam mislila da je Steve.

- Ali, zašto bi se pretvarao da je ja?

- To nije važno.

- To ne bi učinio samo u nadi da će prepredeno doći do ševe - reče on. - Moji dvojnici uzbuđuju se na neobične načine, ali ovo nije jedan od tih načina. Ako te želi povaliti, on će ti zaprijetiti nožem, ili će ti poderati najlonke, ili će podmetnuti požar, nije li tako?

- Netko me nazvao - reče Jeannie drhtavim glasom. - Anoniman poziv. Rekao je: "*Onaj kojeg si sreća u Philadelphiji trebao te ubiti. Malo se zanio i zabrljao. Ali, mogao bi te ponovno posjetiti*". Zbog toga moraš otići, odmah. - Ona s poda zgrabi pulover i brzo ga navuče. Zbog toga se nije osjećala nimalo sigurnije.

U njegovu pogledu bilo je suosjećanja.

- Jadna Jeannie - reče. - Kučkini su te sinovi dobro prestrašili. Oprosti. - On ustane i navuče traperice.

Ona odjednom pouzdano osjeti da je pogriješila. Klon iz Philadelphije, silovatelj, u ovakvoj se situaciji nikada ne bi počeo ponovno odijevati. Odgurnuo bi je na krevet, strgnuo joj odjeću i pokušao je uzeti silom. Ovaj je muškarac drukčiji. Ovo je Steve. Ona sada osjeti gotovo neodoljivu želju da mu se baci oko vrata i s njim vodi ljubav.

- Steve...

On se nasmiješi.

- Taj sam.

Ali, je li to i bio cilj njegove predstave? Nakon što pridobije njezino povjerenje i kada se nađu u postelji i on bude na njoj, hoće li se promijeniti i otkriti pravu prirodu, prirodu koja obožava gledati žene u strahu i patnji? Ona zadrhti od užasa. Jednostavno ne vrijedi. Ona odvratila pogled.

- Bit će bolje da odeš - reče.

- Možeš me ispitati - reče on.

- U redu. Gdje sam upoznala Stevea?

- Na teniskome terenu.

Bio je to točan odgovor.

- Ali tog su dana na JF-u bili i Steve i silovatelj.

- Pitaj me nešto drugo.

- Koliko je peciva s cimetom Steve pojeo u petak ujutro? On se nasmiješi.

- Osam. Stidim se...

Ona u očaju odmahne glavom.

- Ovaj se stan možda prisluškuje. Pretražili su mi ured i uzeli mi sve E-mail poruke, možda nas sada slušaju. Ne vrijedi. Ne poznajem Stevea Logana toliko dobro, a ono što znam mogli bi znati i drugi.

- Vjerojatno imaš pravo - reče on, navlačeći majicu.

Potom sjedne na krevet i obuče cipele. Ona pođe u dnevnu sobu ne želeći stajati u spavaćoj sobi i promatrati ga kako se odijeva. Je li ovo užasna pogreška? Ili je to najpametniji potez koji je ikada povukla? U preponama je osjećala bolnu prazninu; do prije nekoliko trenutaka osjećala je tako silnu želju da s njim vodi ljubav. Pa ipak, zbog pomisli na to da se mogla naći u postelji s nekim poput Waynea Stattnera drhtala je od straha.

U tom trenutku on uđe u dnevnu sobu, posve odjeven. Ona ga pogleda u oči, tražeći nešto, neki znak koji bi joj raspršio sumnje, no nije ga otkrila.

Ne znam tko si, jednostavno ne znam!

On joj je čitao misli.

- Ne vrijedi, jasno mi je. Povjerenje je povjerenje, a kad ga nema, onda ga nema. - Na trenutak je dopustio da ogorčenje izbije na površinu. - Kako to čovjeka može baciti u depresiju, u takvu jebenu depresiju.

Taj njegov bijes nju je uplašio. Bila je snažna, no on je bio još snažniji. Željela je da ode iz njezina stana, i to što brže. On je naslutio intenzitet te njezine želje.

- U redu, odlazim - reče i krene prema vratima. - Jasno ti je da on ne bi otišao.

Ona kimne. On izrazi njezine misli.

- Ali sve dok doista ne odem, nećeš moći biti sigurna. A ako odem i odmah se vratim, ni to neće vrijediti. Da bi znala da sam to ja, moram doista otići.

- Da. - Sada je bila sigurna da je to Steve, no sumnje će joj se vratiti ako uistinu ne ode.

- Potrebna nam je neka tajna šifra, kako bi mogla znati da sam to ja.

- U redu.

- Nešto ću smisliti.

- U redu.

- Bok - reče on. - Neću te pokušati poljubiti.

On počne silaziti stubama.

- Nazovi me - dovikne joj.

Ona je stajala nepomično, kao paralizirana, sve dok nije čula kako je zalupio ulaznim vratima.

Tada se ugrize za usnicu. Bila bi najradije zaplakala. Došavši u kuhinju, natoči kavu u šalicu. Potom je prinese ustima, ali šalica joj isklizne iz prstiju i padne na pod, gdje se razbije na pločicama.

- Jebi ga! - reče.

Noge je više nisu držale i ona se beživotno spusti na kauč. Do prije nekoliko trenutaka imala je osjećaj da je u strašnoj opasnosti. Sad je znala da je ta opasnost bila samo izmišljena, ali još uvijek je osjećala duboko olakšanje zbog toga što je opasnost minula. Činilo joj se da joj je tijelo natečeno od nezadovoljene žudnje. Ona opipa prepone: tajice su joj bile vlažne.

- Uskoro - izusti tiho. - Uskoro.

Zamišljala je kako će izgledati njihov sljedeći susret, kako će ga zagrliti i poljubiti i ispričati mu se, i kako će joj on obzirno oprostiti; dok je to zamišljala, dodirivala se vršcima prstiju i nakon nekoliko trenutaka tijelo joj je potresao val užitka.

Potom je neko vrijeme spavala.

46.

Berringtona je najviše pogodilo poniženje.

Neprestano je odnosio pobjede u sukobu s Jeannie Ferrami, ali zbog toga se ni u jednom trenutku nije uspio osjećati dobro. Ona ga je natjerala da se počne šuljati uokolo poput kakva sitnog lopova. Potajno je prenio priču novinarima, uvukao joj se u ured i pretražio joj ladice, a sada joj je još i nadzirao kuću. Ali, strah mu nije davao slobodu izbora. Činilo mu se da se njegov svijet urušava sa svih strana.

Bio je očajan.

Nikada nije ni pomislio da bi mogao činiti nešto ovakvoga samo nekoliko tjedana prije šezdesetog rođendana: sjediti u automobilu, parkiranom uz pločnik, i promatrati nečija ulazna vrata poput kakva privatnog istražitelja. Što bi na to pomislila njegova majka? Još je uvijek bila živa. Bila je to vitka, elegantno odjevena osamdesetčetverogodišnja žena, koja je živjela u jednom malenome gradu u Maineu, pisala duhovita pisma lokalnim novinama i odlučno nastavljala obavljati svoju dužnost glavne aranžerke cvijeća u *Episkopalnoj crkvi*. Protrnula bi od stida kad bi znala na što joj je sin spao.

Sačuvaj Bože da ga sada ugleda netko poznat. Dobro je pazio da ne gleda u oči nikoga od prolaznika. Automobil mu je na nesreću bio uočljiv. On ga je smatrao diskretno elegantnim vozilom, no u ovoj ulici nije bilo puno parkiranih srebrnih automobila marke *Lincoln Town Car*: ostarjeli mali japanski automobili i s ljubavlju očuvani automobili marke *Pontiac Firebird*

u ovoj su četvrti bili najomiljeniji. Ni sam Berrington nije bio osoba koja bi se lako gubila negdje u pozadini, s tom uočljivom sijedom kosom. Neko se vrijeme skrivao rastvorenim planom grada naslonjenim na upravljač, no stanovnici ove četvrti bili su susretljivi, tako da mu je dvoje ljudi pokucalo na staklo, nudeći mu pomoć u orijentaciji. Zbog toga je spremio plan. Tješio se mislju da nitko tko živi u tako jeftinoj četvrti nikako ne može biti značajan.

Nije imao pojma o Jeannienim namjerama. FBI nije uspio pronaći popis u njezinu stanu. Berrington je morao pretpostaviti da se dogodilo najgore: da ju je popis odveo do još jednog klona. Ako je ta pretpostavka bila točna, katastrofa nije mogla biti daleko. Berrington, Jim i Preston gledali su se oči u oči s raskrinkavanjem, javnom sramotom i propašću.

Upravo je Jim predložio da Berrington nadzire Jeannienu kuću.

- Moramo znati što smjera, tko dolazi i odlazi - rekao je Jim, a Berrington se preko volje složio.

Ovamo je došao rano, a sve negdje do podneva, kada je Jeannie pred kuću dovezla crnkinja koju je prepoznao kao detektivku zaduženu za istragu silovanja, nije se dogodilo ništa. Ta detektivka nakratko ga je ispitivala u ponedjeljak. Tada mu se učinila privlačnom. Uspio joj je zapamtiti ime: narednica Delaware.

Nazvao je Prousta iz telefonske govornice u *McDonald'sovu* restoranu na uglu, a Proust mu je obećao da će navesti svog prijatelja u FBI-u da dozna koga su posjetile. Berrington je zamišljao čovjeka iz FBI-a kako govori: "*Narednica Delaware danas je bila kod osumnjičene osobe koju držimo pod nadzorom. Zbog sigurnosnih razloga ne mogu otkriti ništa više, ali nama bi pomoglo da doznamo što je točno radila danas prije podne i na kojem slučaju radi*".

Približno sat vremena kasnije Jeannie je otišla u velikoj žurbi, seksi izgleda u grimiznome puloveru. Berrington nije pošao za njezinim automobilom; unatoč strahu koji ga je mučio, nije se mogao natjerati da učini nešto toliko nečasno. No ona se vratila za nekoliko minuta, s dvije smeđe papirnate vrećice iz prodavaonice namirnica. Nakon toga došao je jedan od klonova, vjerojatno Steve Logan.

Nije se zadržao dugo. *Da sam ja bio na njegovu mjestu, razmišljao je Berrington, uz tako odjevenu Jeannie, ostao bih kod nje cijelu noć i veći dio nedjelje.*

Dvadeseti puta pogledavši na sat u automobilu, on odluči ponovno nazvati Jima. Sada mu se već možda javio prijatelj iz FBI-a. Berrington

izide iz automobila i pješice ode do ugla ulice.

Od mirisa prženih krumpirića osjetio je glad, no nije želio jesti hamburgere iz kutijica od stiropora. Uzevši šalicu crne kave, prišao je telefonu.

- Bile su u New Yorku - izvijesti ga Jim.

Točno ono čega se Berrington pribojavao.

- Wayne Stattner - reče.

- Tako je.

- Sranje! Što su radile?

- Tražile su ga da navede što je radio prošle nedjelje i slične stvari. Bio je na dodjeli *Emmyja*. Fotografija mu je objavljena u časopisu *People*. Svršetak priče.

- Ima li ikakvih naznaka o Jeannienim namjerama?

- Ne. Što se događa kod nje?

- Ništa osobito. Vidim joj vrata odavde. Išla je u kupovinu, Steve Logan je došao i otišao, ništa. Možda im je ponestalo ideja.

- A možda nije. Znamo samo da je tvoj plan o otkazu nije ušutkao.

- U redu, Jim, ne moraš mi to ponavljati u beskraj. Čekaj... izlazi. - U međuvremenu se preodjenula: sada je na sebi imala bijele traperice i tamnoplavu bluzu bez rukava koja joj je isticala snažne ruke.

- Pođi za njom - reče Jim.

- Dovraga s tim! Ulazi u auto.

- Berry, moramo znati kamo ide.

- Nisam policajac, dovraga!

Neka djevojčica koja je s majkom išla u ženski nužnik reče:

- Onaj je čovjek vikao, mama.

- Ššš, dušo - reče joj majka.

Berrington spusti glas.

- Odlazi.

- Ulazi u svoj prokleti auto!

- Jebi se, Jim.

- Idi za njom!

Jim prekine vezu.

Berrington spusti slušalicu.

Jeannien crveni *Mercedes* prođe pokraj njega i skrene u Falls Road.

Berrington potrči do svog auta.

Jeannie je pomno promatrala Steveova oca. Charles je bio tamnokos; vilica mu je bila pokrivena sjenom obrijane jake brade. Izraz njegova lica bio je strog, a pokreti ukočeno precizni. Premda je bila subota i dotad je radio u vrtu, na sebi je imao uredno izglačane tamne hlače i košulju kratkih rukava s ovratnikom. Nije bio nimalo nalik Steveu. Jedino što je Steve od njega mogao naslijediti bila je sklonost konzervativnome odijevanju. Većina Jeannienih studenata nosila je poderane traperice i odjeću od crne kože, no Steve je više volio hlače od kepera i košulje sa zakopčanim vrhovima ovratnika.

Steve se još nije vratio kući, a Charles je rekao kako pretpostavlja da je navratio u knjižnicu svoga fakulteta kako bi pročitao nešto više o suđenjima za silovanja. Steveova se majka odmarala. Charles je pripremio svježu limunadu i on i Jeannie izišli su na terasu kuće u Georgetownu i sjeli na vrtne stolce.

Jeannie se iz drijemeža probudila s genijalnom idejom koja joj je posve zaokupila misli. Smislila je način na koji će pronaći četvrtog klona. Ali, za to će joj biti potrebna Charlesova pomoć. A nije bila posve uvjerenjena da će on biti voljan učiniti ono što ga je namjeravala tražiti.

Charles joj pruži visoku, hladnu čašu, a onda natoči limunadu i za sebe te sjedne.

- Smijem li vam se obratiti s "ti"? - upita on.
- Molim vas, samo izvolite.
- I nadam se da ćeš ti prema meni postupiti na jednak način.
- Svakako.

Polako su pili limunadu, a on u jednom trenutku reče:

- Jeannie... o čemu je u svemu tome riječ?

Ona odloži čašu.

- Mislim da je riječ o jednom eksperimentu - reče ona. - I Berrington i Proust bili su u vojsci sve do neposredno prije osnivanja tvrtke *Genetico*. Čini mi se da je tvrtka u početku bila samo paravan za neki vojni projekt.

- Cijelog sam života vojnik i pripravan sam povjerovati gotovo u svaku ludost o vojsci. Ali, zbog čega bi ih mogli zanimati problemi ženske neplodnosti?

- Pokušaj razmišljati ovako. I Steve i svi njegovi dvojnici visoki su, snažni, u dobroj formi i zgodni. Usto su i vrlo pametni, premda im sklonost

nasilju onemogućava da postignu uspjehe. Ali Steve i Dennis imaju natprosječne kvocijente inteligencije, a pretpostavljam da bi i kod druge dvojice moglo biti isto: Wayne je s dvadeset dvije godine već milijunaš, a četvrti je u najmanju ruku bio dovoljno pametan da potpuno izbjegne svako otkrivanje.

- I što ti to govori?

- Ne znam. Pitam se je li vojska možda pokušavala uzgojiti savršenog vojnika.

Bila je to tek usputna spekulacija, i ona ju je izrekla nehajnim tonom, no Charles je poskočio kao gromom ošinut.

- O, Bože moj - reče, a lice mu preplavi šokirani izraz razumijevanja.

- Čini mi se da se sjećam takvih priča.

- Kako to misliš?

- Sedamdesetih godina cijelom su se vojskom proširile određene glasine. Rusi imaju program uzgoja ljudi s određenim karakteristikama, pričalo se. Stvarali su savršene vojnike, savršene sportaše, savršene šahiste, sve. Neki su govorili kako bismo se i mi trebali povesti za njihovim primjerom. Drugi su pričali da to već činimo.

- To je onda to! - Jeannie se učini da konačno počinje shvatati zagonetku. - Odabrali su zdrav, agresivan, inteligentan i plavokos par i naveli ih da im poklone spermu i jajašce koje su spojili u embrio. No zapravo ih je zanimala mogućnost dupliciranja savršenog vojnika kad jednom dođu do modela kakvog su priželjkivali. Presudni dio eksperimenta činile su višestruke podjele embrija i njihovo usađivanje u majke. I uspjelo im je. - Ona se namršti. - Zanima me što se onda dogodilo.

- Ja ću ti reći - reče Charles. - *Watergate*. Nakon te afere obustavljeni su svi takvi suludi tajni projekti.

- Ali, *Genetico* je počeo raditi legalno, poput mafije. I zbog toga što su doista otkrili način stvaranja beba iz epruvete, tvrtka je ostvarivala dobit. Dobit je financirala istraživanje genetskog inženjeringa kojim se bave i dalje. Pretpostavljam da je i moj istraživački projekt dio njihova velikog plana.

- A to je...?

- Rasa savršenih Amerikanaca: inteligentnih, agresivnih i plavokosih. Rasa gospodara. - Ona slegne ramenima. - Zamisao je stara, ali sad, uz suvremenu genetiku, moguće ju je provesti.

- Zbog čega bi onda prodavali tvrtku? To nije logično.

- Možda jest - reče Jeannie zamišljeno. - Kada im je netko ponudio da će

ih otkupiti, u tome su možda ugledali prigodu da ubace u višu brzinu. Novac će financirati Proustovu predizbornu kampanju. Uđu li u Bijelu kuću moći će istraživati što god im se prohtije i usto pretočiti zamisli u praksu.

Charles kimne.

- U današnjem *The Washington Postu* objavljen je članak o Proustovim stavovima. Mislim da ne želim živjeti u takvome svijetu. Budemo li svi agresivni, poslušni vojnici, tko će pisati pjesme i svirati blues i sudjelovati u antiratnim demonstracijama?

Jeannie ga pogleda uzdignutih obrva. Za jednog profesionalnog vojnika, ovo je bila vrlo neuobičajena izjava.

- I ne samo to - reče ona. - Varijacije imaju svoju svrhu. Postoji razlog zbog kojeg se rađamo drukčiji i od jednog i od drugog roditelja. Evolucija je proces koji se temelji na načelu pokušaja i pogrešaka. Neuspješne prirodne eksperimente nemoguće je eliminirati bez eliminacije uspjeha prirode.

Charles uzdahne.

- I sve to znači da ja nisam Steveov otac.

- Nemoj to govoriti.

On izvadi novčarku i iz nje izvuče jednu fotografiju.

- Moram ti nešto reći, Jeannie. Nikada nisam posumnjao u nešto ovakvoga, nešto o mogućnosti kloniranja i sličnim glupostima, ali često bih gledao Stevea i pitao se ima li u njemu ičega što bi pripadalo meni.

- Zar to ne vidiš? - reče ona.

- Sličnost?

- Ne tjelesnu sličnost. Ali Steve ima duboko usađen osjećaj za dužnost. Nijedan od drugih klonova uopće se ne brine za bilo kakve obveze. To je dobio od tebe!

Izraz Charlesova lica i dalje je bio mračan.

- U njemu postoji zametak zla. To znam.

Ona mu dodirne ruku.

- Poslušaj me. Steve je bio ono što ja nazivam divljim djetetom... neposlušan, nepromišljen, neustrašiv, prepun energije. Nije li tako?

Charles se tužno nasmiješi.

- Tako je.

- Isti takvi bili su i Dennis Pinker i Wayne Stattner. Takvu djecu gotovo je nemoguće dobro odgojiti. Zbog toga je Dennis ubojica, a Wayne sadist. Ali Steve nije poput njih... a razlog za to ste vi. Samo roditelji koji iskazuju maksimum strpljivosti, razumijevanja i predanosti mogu od takve djece stvoriti normalna ljudska bića, ali Steve je doista normalan.

- Dao bih sve da si u pravu. - Charles otvori lisnicu kako bi spremio fotografiju.

Jeannie ga preduhitri.

- Smijem li je pogledati?

- Svakako.

Jeannie pomno pogleda fotografiju. Bila je snimljena nedavno. Steve je na sebi imao plavu kariranu košulju, a kosa mu je bila malo preduga. Stidljivo se osmjehivao prema fotoaparatu.

- Nemam njegovu sliku - reče Jeannie sa žaljenjem dok mu ju je vraćala.

- Uzmi ovu.

- To nikako ne mogu. Ti je čuvaš na srcu.

- Imam milijun njegovih fotografija. Stavit ću drugu u lisnicu.

- Hvala, puno hvala.

- Čini mi se da ti je nekako poprilično drag.

- Volim ga, Charles.

- Doista?

Jeannie kimne.

- Kada pomislim da bi ga zbog ovog silovanja mogli otpremiti u zatvor, želim se ponuditi da na izdržavanje kazne idem umjesto njega.

Charles se nasmiješi.

- I ja.

- To je ljubav, zar ne?

- Nesumnjivo.

Jeannie je bila smetena. Nije joj bila namjera sve to ispričati Steveovu ocu. Ni sama to zapravo nije znala; to je iz nje jednostavno izišlo, a tek je potom uvidjela da je i točno.

On upita:

- Što Steve osjeća prema tebi?

Ona se nasmiješi.

- Sada bih mogla biti skromna...

- Nemoj ni pokušavati.

- Lud je za mnom.

- To me ne čudi. Ne samo zbog toga što si tako lijepa, premda to doista jesi. I snažna si: to je tako očito. A njemu je potreban netko snažan... naročito sad kad mu nad glavom visi ta optužba.

Jeannie ga pomno pogleda, intenzivno razmišljajući. Došao je trenutak da ga pita.

- Znaš, ima jedna stvar koju bi ti mogao učiniti.

- Reci mi o čemu je riječ.

Jeannie je ovaj govor uvježbavala tijekom cijele vožnje do Washingtona.

- Kad bih mogla pretražiti još jednu bazu podataka, možda bih uspjela doći do pravog silovatelja. No nakon onog članka u *The New York Timesu*, nijedna vladina ustanova ili osiguravajuće društvo neće preuzeti rizik suradnje sa mnom. Osim ako...

- Što?

Jeannie se nagne prema naprijed.

- *Genetico* je eksperimentirao na suprugama vojnog osoblja koje su im uputile vojne bolnice. Stoga se većina, ili možda čak i svi klonovi, vjerojatno rodila u vojnim bolnicama.

On polako kimne.

- Djeca su zasigurno uvedena u vojne medicinske dosjee, prije dvadeset dvije godine. A ti podaci još bi mogli postojati.

- U to sam uvjeren. Vojska nikada ništa ne baca u smeće.

Jeannie osjeti kako joj nada pomalo raste. Ali, postojala je još jedna poteškoća.

- U to vrijeme dosjei su se vjerojatno vodili na papirima. Je li moguće da su prebačeni u računala?

- U to sam siguran. To je jedini način na koji je moguće sve pohraniti.

- U tom slučaju, to je moguće - reče Jeannie, obuzdavajući uzbuđenje.

On se doimao zamišljenim.

Ona ga je netremice promatrala.

- Charles, možeš li mi omogućiti pristup?

- Što točno trebaš učiniti?

- Trebam instalirati svoj program u računalo i onda ga uključiti tako da pretraži sve datoteke.

- Koliko to traje?

- To je nemoguće unaprijed odrediti. Ovisi o veličini baze podataka i snazi računala.

- Smeta li taj postupak uobičajenom pozivanju podataka?

- Moguće je da usporava druge funkcije.

On se namršti.

- Hoćeš li to učiniti? - reče Jeannie nestrpljivo.

- Ako nas uhvate, to će biti svršetak moje karijere.

- Hoćeš li?

- Dovraga, hoću.

Steve se oduševio kad je ugledao Jeannie kako sjedi na terasi, pije limunadu i ozbiljno razgovara s njegovim ocem, kao da je riječ o dugogodišnjim prijateljima. *To je ono što želim*, pomisli on: *želim Jeannie u svome životu. Uz nju, mogu se suočiti bilo s čime.*

On prijede travnjak između garaže i terase smiješeći se te je nježno poljubi u usta.

- Vas dvoje izgledate kao kakvi zavjerenici - reče.

Jeannie mu objasni što su isplanirali, a Steve si dopusti da ponovno osjeti nadu. Tata reče Jeannie:

- Ja se ne znam služiti računalom. Bit će mi potrebna pomoć pri instalaciji tvog programa.

- Poći ću s tobom.

- Zacijelo nemaš putovnicu kod sebe.

- Ne, nemam.

- Ne mogu te uvesti u centar bez dokumenta za identifikaciju.

- Mogu otići kući po njega.

- Ja ću poći s tobom - reče Steve tati. - Putovnica mi je u sobi. Uvjeren sam da bih mogao instalirati program.

Tata nepovjerljivo pogleda Jeannie.

Ona kimne.

- Postupak je jednostavan. Nайдete li na kakve poteškoće, možete me nazvati iz centra i ja ću vam pomoći.

- U redu.

Tata uđe u kuhinju i donese telefon. Potom okrene broj.

- Don, ovdje Charlie. Tko je pobijedio u golfu?... Znao sam da ćeš uspjeti. Ali, pazi se, pobijedit ću te sljedećeg tjedna. Čuj, trebam jednu uslugu, pomalo neobičnu. Želio bih provjeriti medicinski dosje moga sina još iz... Da, ima neku rijetku bolest. Nije opasna po život, ali je ozbiljna, a rješenje bi se moglo nalaziti u zdravstvenome stanju iz djetinjstva. Možeš li mi pripremiti dozvolu za ulazak u informatički centar zapovjedništva?

Usljedila je poduža stanka. Steve nije mogao odgonetnuti izraz očeva lica. On naposljetku reče:

- Hvala, Don, uistinu sam ti zahvalan.

Steve zamahne šakom kroz zrak i reče:

- Da!

Njegov otac prinese kažiprst usnama i nastavi govoriti u aparat.

- Steve će doći sa mnom. Doći ćemo za petnaest, dvadeset minuta, ako to nije prerano... Hvala još jednom. - On prekine vezu.

Steve otrči u svoju sobu i vrati se s putovnicom.

Jeannie je imala diskete u malenoj plastičnoj kutiji. Ona ih sada preda Steveu.

- Stavi disketu broj jedan u računalo i na ekranu će ti se pojaviti upute.

On pogleda oca.

- Spreman?

- Idemo.

- Sretno - reče Jeannie.

Njih dvojica uđu u *Lincoln Marh VIII* i odvezu se do *Pentagona*. Ostavili su automobil na najvećem parkiralištu na svijetu. Na Srednjem zapadu postoje gradovi koji su manji od parkirališnog prostora *Pentagona*. Potom su se stubama uspeli do ulaza na prvi kat.

Kad mu je bilo trinaest godina, Stevea je neki visok mladić s nemoguće kratkom kosom poveo u turističko razgledavanje kompleksa. Zdanje se sastojalo od pet koncentričnih prstenova povezanih s deset hodnika, poput žbica kotača. Svaki prsten imao je pet etaža, bez dizala. Već za nekoliko sekundi izgubio je orijentaciju. Glavna stvar koje se sjećao bila je činjenica da se točno u sredini središnjeg dvorišta nalazilo zdanje koje su zvali *Nulti nivo*, a što je zapravo bio štand na kojem se prodavao hot-dog.

Otac ga je sad poveo pokraj zatvorene brijačnice, restorana i ulaza u podzemnu željeznicu, do ulaza na kojem ih je dočekao čuvar. Steve je pokazao putovnicu, a stražar ga je upisao kao posjetitelja i dao mu propusnicu koju je trebao pričvrstiti na košulju.

Bila je subota navečer, tako da je u cijelome kompleksu bilo razmjerno malo ljudi. Hodnici su bili pusti i u njima se tek ponegdje moglo vidjeti nekoga tko je radio dokasna, najčešće u uniformi. Vidjeli su i jedna ili dvoja električna kolica koja su se koristila za transportiranje težih predmeta i značajnih osoba. Za svog posljednjeg boravka, Steve je ovdje osjećao sigurnost koju je ulijevala monolitna moć ovoga zdanja: sve je to postojalo radi njegove zaštite. Sada je imao drukčiji dojam. Negdje u ovome labirintu prstenova i hodnika skovana je zavjera, zavjera kojom su stvoreni on i njegovi *doppelgangeri*. Ova birokratska košnica postoji zbog toga da bi prikrila istinu za kojom on traga, a muškarci i žene u besprijekornim vojnim, mornaričkim i zrakoplovnim odorama sada su njegovi neprijatelji.

Pošli su hodnikom, potom stubama i zatim na drugu stranu prstena, do

nove kontrolne točke. Postupak je ovdje potrajao duže. Bilo je potrebno u računalo upisati Steveovo puno ime i prezime i adresu. Čekali su minutu-dvije da mu računalo izda dopuštenje za ulazak. Prvi put u životu imao je osjećaj da je kontrolna točka namijenjena njemu; on je taj kojeg traže. Osjećao se poput kradljivca i krivca, premda nije učinio ništa što nije trebao. Bio je to neobičan osjećaj. *Kriminalci se valjda ovako osjećaju bez prestanka, razmišljao je. I špijuni i krijumčari i nevjerni muževi.*

Pošli su dalje, skrenuli na još nekoliko mjesta i došli do dvostrukih staklenih vrata. S njihove druge strane desetak mladih vojnika sjedilo je za kompjuterskim ekranima, upisivalo podatke, ili stavljalo dokumente u optičke čitače znakova. Čuvar koji je stajao ispred vrata ponovno je provjerio Steveovu putovnicu i potom ih pustio unutra.

Cijeli pod prostorije bio je prekriven sagom i cijelom sobom vladala je tišina. Nigdje nije bilo prozora, osvjetljenje je bilo blago, a atmosfera bezlična i karakteristična za pročišćeni zrak. Cijeli odjel vodio je neki pukovnik, sjedokosi muškarac s tankim brčićima. Nije poznavao Steveova oca, no očekivao ih je. Do terminala kojim će se koristiti uputio ih je žustrim tonom: možda je njihov posjet smatrao gnjavažom.

Steveov mu otac reče:

- Trebamo pretražiti medicinske dosjee djece rođene u vojnim bolnicama prije približno dvadeset dvije godine.

- Ti podaci ne čuvaju se ovdje.

Steve osjeti kako ga obuzima malodušnost. Ne mogu valjda samo tako lako doživjeti poraz?

- A gdje su ti podaci?

- U St. Louisu.

- Možete li do njih doći odavde?

- Potrebno vam je odobrenje za prioritetno korištenje veze za prijenos podataka. A to nemate.

- Nisam očekivao ovakav problem, pukovniče - reče tata razdražljivim tonom. - Želite li da ponovno nazovem generala Krohnera? On nam možda neće biti zahvalan na tome što ga nepotrebno gnjavimo subotom navečer, ali ako inzistirate...

Pukovnik je odmjeravao sitno zaobilaženje pravila u odnosu na opasnost uznemiravanja jednog generala.

- Pretpostavljam da će sve biti u redu. Linija trenutačno nije u uporabi, a ionako je moramo iskušati tijekom ovog vikenda.

- Hvala.

Pukovnik tada dozove neku ženu u odori s činom poručnika i predstavi je kao Caroline Gambol. Bilo joj je oko pedeset godina, bila je debela i nosila je steznik, a držala se poput kakve školske ravnateljice. Tata joj ponovi ono što je ispričao pukovniku. Časnica Gambol reče:

- Jeste li svjesni činjenice da ti podaci podliježu *Zakonu o povjerljivosti informacija*, gospodine?

- Jesam i imamo dopuštenje.

Ona sjedne za terminal i pritisne nešto na tipkovnici. Nekoliko minuta kasnije upita:

- Kakvu vrstu pretraživanja želite?

- Imamo vlastiti program za pretraživanje.

- U redu, gospodine. Rado ću vam ga instalirati.

Tata pogleda Stevea. Steve slegne ramenima i preda diskete ženi.

Dok je instalirala program, u jednom je trenutku znatiželjno pogledala Stevea.

- Tko je izradio ovaj program?

- Jedna profesorica s *Jones Fallsa*.

- Vrlo je zanimljiv - reče ona. - Još nikada nisam vidjela tako nešto. -

Ona pogleda pukovnika, koji je preko njezina ramena gledao ekran. - A vi, gospodine?

On odmahne glavom.

- Program je spreman. Da uključim pretraživanje?

- Izvolite.

Časnica Gambol pritisne "enter".

49.

Kad se crni *Lincoln Mark VIII* pukovnika Logana pojavio na ulici ispred kuće u Georgetownu, neki predosjećaj naveo je Berringtona da pođe za njim. Nije točno znao je li u automobilu i Jeannie; vidio je samo pukovnika i Stevea na prednjim sjedalima, ali ona je mogla sjediti i straga.

Bio je sretan što ima što činiti. Besposleno stajanje u kombinaciji s neizdrživom napetošću počelo ga je iscrpljivati. Leđa su ga boljela, a vrat mu je bio ukočen. Najradije bi bio dignuo ruke od svega i otišao. Mogao bi sjediti u kakvom restoranu s bocom dobrog vina, ili biti kod kuće i slušati CD s Mahlerovom *Devetom simfonijom* ili svlačiti Pippu Harpenden. Ali, onda se prisjetio svega što će donijeti prodaja tvrtke. Prvo, tu će biti novac: njegov

dio iznosio je šezdeset milijuna dolara. Potom mogućnost stjecanja političke moći, uz Jima Prousta u Bijeloj kući i njega kao ministra zdravstva. Naposljetku, ako uspiju, nova i drukčija Amerika u dvadeset i prvome stoljeću, Amerika kakva je nekoć bila, snažna, neustrašiva i čista. Stoga je samo zaškrgutao zubima i ustrajao u tom prljavom poslu njuškala.

Još neko vrijeme slijedio je Logana bez osobitih poteškoća kroz spori washingtonski promet. Uvijek je ostavljao po jedan do dva automobila između njih, kao u detektivskim filmovima. *Mark VIII je elegantan*, pomislio je besposleno. Možda bi trebao zamijeniti svoj *Town Car*. Veća limuzina koja ima vrata i straga izgleda bolje, ali i zastarjelo; manji automobil koji ima samo dvojna vrata izgleda elegantnije i modernije. Pitao se koliko bi dobio za svoj *Town Car*. A onda se prisjetio da će već u ponedjeljak navečer biti bogat. Može kupiti *Ferrari* ako baš želi moderan sportski izgled.

Mark VIII tada je prošao semafor i skrenuo iza ugla, a ispred Berringtona se uključilo crveno svjetlo tako da se morao zaustaviti, gubeći iz vida Loganovo vozilo. Opsovavši, on tada pritisne sirenu. Bio se prepustio sanjarenju. Sada protrese glavu kako bi razbistrio misli. Napori koje je iziskivalo ovakvo nadgledanje slabili su mu koncentraciju. Kada se uključilo zeleno svjetlo, on uz škripu guma skrene za ugao i snažno pritisne papučicu gasa.

Nekoliko trenutaka kasnije ugledao je crni automobil kako stoji na semaforu i tada je odahnuo.

Odvezli su se uz *Lincoln Memorial* i potom mostom *Arlington* došli na drugu stranu rijeke *Potomac*. Jesu li se uputili prema zračnoj luci *National*? Zatim su skrenuli u Washington Boulevard i Berrington zaključa da najvjerojatnije idu u *Pentagon*.

Skrenuo je za njima na izlaz s glavne prometnice koji je vodio do nepreglednog parkirališta *Pentagona*. Pronašao je slobodno mjesto u susjednome redu, isključio motor i stao promatrati. Steve i njegov otac izišli su iz automobila i pošli prema zgradi.

On sada priđe njihovu automobilu. U njemu nije bilo nikodga. Jeannie je zacijelo ostala u kući u Georgetownu. Što smjeraju Steve i njegov otac? A Jeannie?

Koračao je dvadeset-trideset metara iza njih. Mrzio je ovakve stvari. Užasavao se mogućnosti da ga primijete. Što bi im rekao da mu priđu? Bilo bi to nepodnošljivo poniženje.

Nasreću, nisu se osvrtni. Uspeli su se stubama i ušli u zgradu. Slijedio ih je dok nisu prošli kontrolnu točku, a onda se morao vratiti.

Pronašao je javnu govornicu i nazvao Jima Prousta.

- Sada sam u *Pentagonu*. Pratio sam Jeannie do Loganovih, a onda sam za Stevenom Loganom i njegovim ocem došao ovamo. Zabrinut sam, Jim.

- Pukovnik radi u *Pentagonu*, zar ne?

- Da.

- Ovo može biti posve nedužno.

- Ali, zašto bi išao u ured u subotu navečer?

- Na partiju pokera u generalovu uredu, ako se dobro sjećam vojničkih dana.

- Na partiju pokera ne vodiš i klinca, bez obzira koliko bio star.

- Što postoji u *Pentagonu* a da nam može naškoditi?

- Dosjei.

- Ne - reče Jim. - Vojska nema nikakve podatke o onome što smo činili.

U to sam posve uvjeren.

- Moramo doznati što čine. Ne postoji li neki način na koji to možeš otkriti?

- Valjda postoji. Ako nemam prijatelje u *Pentagonu* onda ih nemam nigdje. Raspitat ću se. Javlaj se.

Berrington spusti slušalicu i ostane stajati zagledan u telefon. Osjećaj frustriranosti upravo ga je izluđivao. Sve oko čega se toliko trudio čitavog života sad je bilo u opasnosti, a što on čini? Prati ljude poput kakvog jadnog privatnog detektiva. Ali, nije bilo ničega drugog što bi mogao poduzeti. Kipteći od bespomoćne nestrpljivosti, on se okrene i vrati se čekanju u automobilu.

50.

Steve je grozničavo čekao rezultate. Uspije li im ovo, znat će tko je silovao Lisu Hoxton, a onda će imati priliku dokazati da je nedužan. Ali, što ako nešto ne bude kako valja? Pretraživanje možda neće funkcionirati ili su se dosjei možda izgubili ili su izbrisani iz baze podataka. Računala uvijek pružaju glupe odgovore: "*Nije pronađeno*" ili "*Nedostatak memorije*" ili "*Pogreška u sustavu opće zaštite*".

U tom trenutku terminal se oglasi poput zvonca na ulaznim vratima. Steve pogleda na ekran. Pretraživanje je završeno. Na ekranu je stajao popis imena i adresa u parovima. Jeannien program radio je dobro. Ali nalaze li se na popisu i klonovi?

Obuzdavao je nestrpljivost. Sada je najvažnije iskopirati popis. On u ladici pronađe kutiju s novim disketama i jednu od njih ubaci u računalo. Presnimivši ih na disketu, izvadi je i spremi u stražnji džep traperica.

Tek tada počeo je pomnije gledati imena.

Nijedno od njih nije mu bilo poznato. On pritisne tipku i na ekranu se pokaže nastavak popisa: činilo se da se sastoji od nekoliko stranica. Bilo bi jednostavnije pregledati ih na papiru. On pozove časnicu Gambol.

- Mogu li ispisati rezultate s ovog terminala?

- Naravno - reče ona. - Možete upotrijebiti ovaj laserski pisač. - Ona mu priđe i pokaže mu što da učini.

Steve je stajao nad pisačem i požudno promatrao kako iz njega izlazi ispisane stranice. Nadao se da će ugledati svoje ime u skupini s još tri imena: Dennisa Pinkera, Waynea Stattnera i muškarca koji je silovao Lisu Hoxton. Otac je gledao preko njegova ramena.

Na prvoj stranici bili su samo parovi. Nije bilo skupina od tri ili četiri osobe.

Ime "*Steven Logan*" pojavilo se negdje oko polovice druge stranice. Tata ga je uočio istovremeno kada i on.

- Evo tebe - reče potiskujući uzbuđenje.

Ali, nešto nije bilo u redu. U skupini je bilo previše imena. Uz "*Stevena Logana*", "*Dennisa Pinkera*" i "*Waynea Stattnera*" tu su bili još i "*Henry Irwin King*", "*Per Ericson*", "*Murray Claud*", "*Harvey John Jones*" i "*George Dassault*". Steveovo oduševljenje ubrzo je prešlo u posvemašnju zbunjenost.

Tata se namršti.

- Tko su svi ti ljudi?

Steve ih prebroji.

- Osam imena.

- Osam? - ponovi tata.

- Osam?

Steveu tada sine o čemu je riječ.

- Toliko ih je *Genetico* načinio - reče. - Nas osmoricu.

- Osam klonova! - reče tata s nevjericom. - Što im je, dovraga, bilo na pameti?

- Pitam se samo kako ih je program pronašao - reče Steve. Potom pogleda posljednju stranicu koja je izišla iz pisača. Na njezinu dnu stajalo je: "*Zajednička osobina: elektrokardiogram*".

- Tako je, sada se sjećam - reče tata. - Bio si na snimanju elektrokardiograma kada ti je bilo tjedan dana. Nikada mi nije bilo jasno

zbog čega su to učinili.

- Svima su nam snimali elektrokardiogram. A jednojajčani blizanci imaju sličan rad srca.

- Još uvijek ne mogu vjerovati - reče tata. - Na svijetu postoji osam mladića koji su posve isti kao ti.

- Pogledaj adrese - reče Steve. - Odreda vojne baze.

- Većina tih osoba više neće biti na istoj adresi. Zar program ne izvlači i druge podatke?

- Ne. Upravo tako ne zadire ni u čiji privatni život.

- Kako onda Jeannie dolazi do željenih osoba?

- Pitao sam je za to. Na sveučilištu imaju sve telefonske imenike na CD-ROM-u. Ako im ne uspije taj način, koriste se podacima o izdavanju vozačkih dozvola, kreditnih kartica i drugim izvorima.

- Dovraga i privatnost - reče tata. - Izvući ću cjelokupne medicinske dosjee ovih ljudi, da vidimo hoće li nam to kako pomoći.

- Dobro bi mi došla šalica kave - reče Steve. - Ima li ovdje kave?

- U informatički centar nije dopušteno unositi ništa od napitaka. Nekoliko prolivenih kapi može unijeti kaos u čitav sustav. Iza ugla nalazi se malena prostorija s automatom za kavu i Coca-Colu.

- Odmah se vraćam.

Steve iziđe uz kratak pozdrav glavom upućen stražaru. U prostoriji za odmor nalazila su se dva stola i nekoliko stolaca te automati iz kojih su se mogli dobiti gazirani napici i slatkiši. On pojede dva *Snickersa*, popije šalicu kave i potom se vrati u informatički centar.

Zaustavio se pred staklenim vratima. Unutra je bilo nekoliko novih osoba, među njima i jedan general i dva vojna policajca. General se nešto prepirao s tatom, a činilo se da pukovnik s tankim brčićima govori u isto vrijeme. Zbog njihovih gestikulacija Steve je postao oprezan. Događalo se nešto vrlo loše. On uđe u prostoriju i ostane pokraj vrata. Instinkt mu je govorio da ne smije privlačiti pozornost.

Začuo je generala kako govori:

- Samo se držim onoga što mi je naloženo, pukovniče Logan. Uhićeni ste. Steve se sledi.

Kako je došlo do toga? Nije bila riječ samo o tome da su otkrili da tata zaviruje u tuđe dosjee. To bi mogao biti ozbiljan problem, ali teško da bi ga zbog toga uhitili. Morala je biti riječ još o nečemu. U to je nekako morao biti umiješan *Genetico*.

Što da sada učini?

Njegov otac ljutito je govorio:

- Na to nemate pravo!

General poviče:

- Nemojte me podučavati o mojim prokletim prauima, pukovniče!

Steveovo priključivanje prepirci ne bi imalo nikakva smisla. Disketa s popisom imena bila mu je u džepu. Tata se našao u nevolji, no on se može pobrinuti sam za sebe. Steve treba samo izići iz *Pentagona* s podacima.

On se okrene i iziđe kroz staklena vrata.

Hodao je žustrim korakom, trudeći se da izgleda kao da zna kamo je krenuo. Osjećao se poput bjegunca. Silno se trudio ne bi li se prisjetio kako je kroz labirint došao do informatičkog centra. Nekoliko je puta skrenuo i našao se na kontrolnoj točki.

- Samo trenutak, gospodine! - reče stražar.

Steve se zaustavi i okrene, dok mu je srce divlje udaralo.

- Da? - reče, trudeći se da mu glas zvuči kao da ima puno posla i da nestrpljivo želi nastaviti dalje.

- Moram vas odjaviti iz računala. Možete li mi pokazati neku ispravu?

- Svakako. - Steve mu pruži putovnicu.

Stražar pogleda sliku i potom mu upiše ime u računalo.

- Hvala, gospodine - reče i vrati mu putovnicu.

Steve pođe dalje niz hodnik. Još jedna kontrolna točka i vani je. Iza sebe začuo je glas Caroline Gambol.

- Gospodine Logan! Samo trenutak, molim!

On se na trenutak osvrne. Trčala je hodnikom za njim, zadihana i crvena lica.

- O, dovraga! - reče on.

Potom pojuri iza ugla i uspije pronaći stube. Njima potrči na kat niže. Kod sebe je imao imena koja bi ga mogla osloboditi optužbe za silovanje; sada nikome neće dopustiti da ga spriječi u odlasku s podacima, pa čak ni američkoj vojsci.

Da bi izišao iz kompleksa, trebao je doći do prstena "E", vanjskog dijela zdanja. Požuri poprečnim hodnikom, prolazeći prsten "C". Električna kolica natovarena materijalom za čišćenje prođu pokraj njega u suprotnome smjeru. Došavši na pola puta do prstena "D", ponovno je začuo glas časnice Gambol.

- Gospodine Logan! - I dalje ga je slijedila. Vikala je trčeći dugačkim, širokim hodnikom. - General bi želio razgovarati s vama!

Neki muškarac u zrakoplovnoj odori znatiželjno proviri s vrata nekog

ureda. Na sreću, bila je subota navečer i u hodnicima i uredima bilo je vrlo malo ljudi. Steve pronađe stubu i pođe prema gore. To bi trebalo usporiti zdepastu časnicu.

Došavši do sljedećeg kata pojurio je hodnikom prema prstenu "D", tim je prstenom krenuo i zamakao iza dva ugla, a onda ponovno krenuo prema dolje. Više nije bilo ni traga ni glasa časnici Gambol. Riješio je se, pomisli s olakšanjem.

Bio je poprilično uvjeren da je na katu na kojem je izlaz iz kompleksa. U smjeru kazaljke na satu pošao je prstenom "D" prema sljedećem hodniku. Sve mu je izgledalo poznato: ovo je put kojim je došao. Krenuo je hodnikom prema vanjskoj strani i došao do kontrolne točke preko koje je ušao. Bio je gotovo na slobodi.

A onda je ugledao časnicu Gambol.

Stajala je na kontrolnoj točki sa stražarom, zajapurena i bez daha. Steve opsuje. Ipak je se nije otresao. Jednostavno je prije njega došla do izlaza.

On se odluči za neustrašiv pristup.

Prišavši stražaru, skinuo je posjetiteljsku propusnicu.

- Možete je zadržati - reče časnica Gambol. - General bi volio porazgovarati s vama.

Steve odloži propusnicu na stol. Prikrivajući strah samouvjerenim držanjem, on reče:

- Bojim se da za to nemam vremena. Doviđenja, gospođo, i hvala vam na suradnji.

- Prisiljena sam inzistirati... - reče ona.

Steve se pretvarao da je nestrpljiv.

- Nemate pravo inzistirati - reče. - Ja sam civil, ne možete mi zapovijedati. Nisam ničim zgriješio, stoga me ne možete uhititi. Ne odnosim ništa što bi bilo u vlasništvu vojske, kao što možete vidjeti. - Nadao se da se disketa u njegovu stražnjem džepu ne vidi. - Vaš pokušaj da me zadržite bio bi protuzakonit.

Ona se obrati stražaru, muškarcu od tridesetak godina, koji je bio desetak centimetara niži od Stevea.

- Nemoj mu dopustiti da iziđe - reče.

Steve mu se nasmiješi.

- Ako me samo dotakneš, vojniče, to će biti fizički napad. Imat ću pravo udariti te i, vjeruj mi, to ću učiniti.

Časnica Gambol pogleda oko sebe, tražeći pojačanje, no u blizini su bile

samo dvije čistačice i električar koji je popravljao neko svjetlo.

Steve pride izlazu. Časnica Gambol poviče:

- Zaustavi ga!

On iza sebe začuje stražarev povik:

- Stani ili ću pucati!

Steve se okrene. Stražar je bio izvukao pištolj i usmjerio ga prema njemu.

Čistačice i električar nepomično su ih promatrali. Stražarove su ruke drhtale dok je držao pištolj usmjeren prema Steveu. Dok je promatrao cijev pištolja, Steve osjeti kako mu se mišići napinju. Uza silan trud uspio se oduprijeti potpunoj paralizi udova. Stražar iz *Pentagona* nikako ne bi zapucao na nenaoružanog civila, u to je bio uvjeren.

- Nećeš pucati u mene - reče. - To bi bilo najobičnije ubojstvo.

Potom se okrene i dođe do vrata.

Bio je to najdulji put u njegovu životu. Bila je riječ o udaljenosti od tek tri-četiri metra, no njemu je izgledalo da su mu za to potrebne godine i godine. Činilo mu se da mu se koža na leđima žari od iščekivanja.

U trenutku kada je ispružio ruku prema vratima, odjeknuo je hitac.

Netko je vrisnuo.

Steveu kroz svijest sine: "*Pucao mi je iznad glave*", no nije se osvrtao. Prohujavši kroz vrata, pojurio je dugim krakom stuba. Dok je bio unutra, vani se već spustila noć, a parkiralište je bilo osvijetljeno uličnom rasvjetom. Iza sebe je začuo povike, a zatim još jedan hitac. Došavši do podnožja stuba, skrenuo je sa stazice među grmlje.

Izbio je na cestu i nastavio trčati. Tad je došao do niza autobusnih postaja. Usporio je i nastavio koračati. Na jednoj od postaja upravo se zaustavljao autobus. Iz njega iziđu dva vojnika, a unutra uđe neka žena u civilnoj odjeći. Steve uđe za njom. Autobus pođe dalje.

Izišavši s parkirališta, autobus je skrenuo na autocestu, napuštajući *Pentagon*.

51.

U samo nekoliko sati Jeannie je bezgranično zavoljela Lorraine Logan.

Bila je znatno krupnija od dojma koji je ostavljala na fotografiji koja se u novinama pojavljivala na početku rubrike "*Usamljena srca*". Često se smiješila, zbog čega bi joj se cijelo punašno lice naboralo. Da bi i Jeannie i

samu sebe barem privremeno oslobodila briga, pričala je o problemima o kojima joj ljudi pišu: nametljivim supružnikovim roditeljima, nasilnim muževima, impotentnim dečkima, šefovima koji ne mogu obuzdavati ruke, kćerima koje se drogiraju. O čemu god da je bila riječ, Lorreaine je uspijevala reći nešto zbog čega bi Jeannie pomislila: "*Dakako, kako to da ja nikada nisam s te strane gledala na taj problem?*".

Sjedile su na terasi dok je smiraj dana donosio svježinu, nestrpljivo iščekujući povratak Stevea i njegova oca. Jeannie je ispričala Lorraine što se dogodilo Lisi.

- Dok god to bude u stanju, pokušavat će se držati kao da se ništa nije dogodilo - reče Lorraine.

- Da, upravo to čini cijelo vrijeme.

- Ta faza može potrajati i šest mjeseci. Ali prije ili kasnije uvidjet će da mora prestati nijekati ono što se dogodilo i s time se nekako uhvatiti u koštac. Ta faza obično počinje kada žena pokušava nastaviti s normalnim spolnim životom i otkrije da su joj se osjećaji promijenili. Tada mi počnu pisati.

- Što im savjetujete?

- Stručnu pomoć. Za to nema lakog rješenja. Silovanje oštećuje žensku dušu i to je potrebno nekako popraviti.

- I policijski istražitelj joj je predložio da potraži stručnu pomoć.

Lorraine uzdigne obrve.

- Poprilično pametan murjak.

Jeannie se nasmiješi.

- Riječ je o ženi...

Lorraine se nasmije.

- Mi korimo muškarce zbog toga što zaključuju na temelju šovinističkih predrasuda. Molim te, nemoj nikome reći da sam ja upravo učinila istu stvar.

- Obećajem.

Usljedila je kratkotrajna stanka, a Lorraine potom reče:

- Steve te voli.

Jeannie kimne.

- Da, čini se da me doista voli.

- Majke to znaju...

- Znači, već je bio zaljubljen.

- Tebi ništa ne promakne, zar ne? - Lorraine se nasmiješi. - Da, bio je zaljubljen. Ali samo jednom.

- Pričajte mi o njoj... ako mislite da njemu to ne bi smetalo.

- U redu. Zvala se Fanny Gallaher. Imala je zelene oči i valovitu tamnocrvenu kosu. Bila je živahna i bezbrižna i bila je jedina djevojka u srednjoj školi koju Steve nije zanimao. On ju je opsjedao, a ona mu se opirala, mjesecima. No, na koncu ju je pridobio i hodali su oko godinu dana.

- Mislite li da su i spavali?

- Znam da jesu. Često bi prenoćili i ovdje. Ja ne vjerujem u potrebu prisiljavanja djece da se snalaze na parkiralištima.

- A njezini roditelji?

- Razgovarala sam s njezinom majkom. Ona je bila istog mišljenja.

- Ja sam izgubila nevinost sa četrnaest godina u nekoj uličici iza punkerskog kluba. Bilo je to tako deprimirajuće iskustvo da sam se sljedeći put upustila u spolni odnos tek s dvadeset jednom godinom. Žao mi je što mi majka nije bila sličnija vama.

- Mislim da zapravo i nije važno jesu li roditelji strogi ili popustljivi, važno je samo da su konzistentni. Klinci se mogu nositi manje-više bilo s kakvim pravilima, pod uvjetom da su im posve jasna. Zbunjuje ih proizvoljna tiranija.

- Zbog čega su Steve i Fanny prekinuli?

- On je imao određenih problema... To bi ti vjerojatno trebao ispričati osobno.

- Mislite na tučnjavu s Tipom Hendricksom?

Lorraine uzdigne obrve.

- Ispričao ti je! Bože sveti, u tebe doista ima povjerenja!

Pred kućom se tada začuo neki automobil. Lorraine ustane i pođe do ugla kuće kako bi pogledala na ulicu.

- Steve je došao taksijem - reče potom zbunjeno.

Jeannie ustane.

- Kako izgleda?

Prije nego što joj je Lorraine uspjela odgovoriti, on se pojavio na terasi.

- Gdje ti je otac? - upita ga ona.

- Tatu su uhitili.

Jeannie reče:

- O, Bože. Zašto?

- Ne znam točno. Mislim da su ljudi iz *Genetica* nekako doznali za ovo, ili naslutili što smjeramo, te su povukli određene veze. Poslali su dva vojna policajca po njega. Ali, ja sam im umakao.

Lorraine sumnjičavim glasom reče:

- Stevie, nešto mi prešućuješ.

- Stražar je ispalio dva hica. - Lorraine prigušeno krikne. - Mislim da mi je ciljao iznad glave. U svakom slučaju, sa mnom je sve u redu.

Jeannie osjeti kako joj se usta suše. Pomisao na metke koji zuje iznad Steveove glave užasnula ju je. Mogao je poginuti!

- Ali, program je uspješno obavio posao. - Steve iz stražnjeg džepa izvadi disketu. - Ovdje je popis. Samo čekaj da čuješ što je na njemu.

Jeannie s mukom proguta slinu.

- Što?

- Ne postoje četiri klona.

- Kako to?

- Ima ih osam.

Jeannie ga pogleda razjapljenih usta.

- Osmorica takvih kao ti?

- Pronašli smo osam identičnih kardiograma.

Genetico je sedam puta podijelio embrio i usadio ga u maternice osam žena koje su, nemajući pojma o tome, rodile djecu nepoznatih osoba. Bilo je nevjerovatno da se netko može ponašati tako arogantno.

Ali, Jeanniene sumnje tako su dobile potvrdu. To je ono što je Berrington tako očajnički želio prikriti. Kada se ovo otkriće objavi, *Genetico* će biti osramoćen, Jeannie osvećena.

A Steve oslobođen optužbe.

- Uspio si! - reče ona. Potom ga zagrlji. A onda joj sine još nešto. - Ali, tko je od te osmorice počinio silovanje?

- To ćemo morati otkriti - reče Steve. - A to neće biti lako. Raspolažemo adresama na kojima su njihovi roditelji živjeli u vrijeme njihova rođenja. Gotovo je sigurno da su adrese zastarjele.

- Možemo ih pokušati pronaći. To je Lisina specijalnost. - Jeannie ustane. - Bit će najbolje da se vratim u Baltimore. Ovo će potrajati veći dio noći.

- Poći ću s tobom.

- A što će biti s tvojim ocem? Moraš ga izbaviti iz ruku vojne policije.

Lorraine reče:

- Trebamo te ovdje, Steve. Odmah ću nazvati našeg odvjetnika... imam njegov broj kod kuće... ali, ti ćeš mu morati ispričati što se dogodilo.

- U redu - reče on nevoljko.

- Prije nego što pođem, trebala bih nazvati Lisu, tako da bude spremna - reče Jeannie. Telefon se nalazio na vrtnome stolu. - Smijem li?

- Dakako.

Ona okrene Lisin broj. Telefon je zazvonio četiri puta, a onda se začuo dobro poznati zvuk uključivanja automatske sekretarice.

- Dovraga - reče Jeannie, slušajući Lisinu poruku. Kada je završila, ona reče: - Lisa, molim te, nazovi me. Sada krećem iz Washingtona, kod kuće ću biti oko deset. Dogodilo se nešto uistinu važno. - Potom prekine vezu.

Steve reče:

- Otpratit ću te do auta.

Ona se pozdravi s Lorraine, koja je srdačno zagrlila.

Kad su se našli vani, Steve joj preda disketu.

- Pazi na ovo - reče on. - Nema kopije, a više nam se neće ukazati prigoda.

Ona je spremi u torbicu.

- Bez brige. O tome ovisi i moja budućnost. - Potom ga strastveno poljubi.

- O, Bože - reče on nekoliko trenutaka kasnije. - Bismo li mogli imati puno ovoga, uskoro?

- Da. Ali, u međuvremenu, nemoj se dovoditi u opasnost. Ne želim te izgubiti. Čuvaj se.

On se nasmiješi.

- Volim to da se brineš za mene. Sve te muke gotovo su vrijedne tvoje brizi.

Ona ga ponovno poljubi, ovoga puta nježno.

- Nazvat ću te.

Potom uđe u automobil i krene.

Vozila je brzo i kući došla za manje od sat vremena.

Razočarala se kada je uvidjela da joj Lisa još nije ostavila nikakvu poruku. Brinula se da Lisa možda spava ili gleda televiziju i ne sluša poruke. *Nemoj paničariti, razmišljaj.* Ponovno je istrčala van i odvezla se do Lise, koja je živjela u stambenoj zgradi u Charles Villageu. Na ulaznim vratima pritisnula je dugme interfona, no nitko joj nije odgovorio. *Kamo je, dovraga, otišla? Nema dečka koji bi je izveo u subotu navečer. Molim te, Bože, samo da nije otišla mami u Pittsburgh.*

Lisa je živjela u stanu 12B. Jeannie pritisne dugme pokraj kojeg je pisalo 12A. Ni ovoga puta nije bilo odgovora. Možda cijeli prokleti sustav ne radi. Kipteći od osjećaja nemoći, ona pozvoni na 12C.

Neki mrzovoljan muški glas reče:

- Da, tko je?

- Oprostite što vam smetam, ali ja sam prijateljica vaše susjede Lise Hoxton i uistinu hitno trebam doći do nje. Zna li slučajno gdje je ona?

Onaj glas odgovori joj:

- Gospođo, što vi mislite, gdje ste... u nekoj selendri? Ne znam ni kako mi susjeda izgleda. - Klik.

- A odakle si ti, iz New Yorka? - reče ona bijesno u zvučnik koji se na nju nije obazirao.

Potom je otišla kući, vozeći kao da je na utrci, te je ponovno nazvala Lisinu automatsku sekretaricu.

- Lisa, molim te, nazovi me čim dođeš, bez obzira na vrijeme. Čekat ću uz telefon.

Nakon toga, više nije imala što učiniti. Bez Lise nije mogla čak ni ući u *Ludnicu*.

Otuširala se i omotala ružičastim ogrtačem. Bila je gladna i u mikrovalnoj je pećnici podgrijala jedno zamrznuto pecivo s cimetom, no od jela je osjetila mučninu, te je bacila pecivo i popila kavu s mlijekom. Žalila je što nema televizor koji bi joj odvratilo misli od problema.

Izvadi Steveovu fotografiju koju je dobila od Charlesa. Morat će nabaviti okvir. Magnetom je učvrsti za vrata hladnjaka. To ju je navelo da počne pregledavati albume s fotografijama. Nasmiješila se kada je ugledala tatu u smeđem prugastome odijelu širokih suvrataka i trapez-hlačama, kako stoji pokraj tirkiznog *Thunderbirda*. Na nekoliko stranica nalazile su se fotografije na kojima je Jeannie bila u bijeloj odjeći za tenis i slavodobitno držala niz srebrnih pehara i plaketa. Na ovoj je mama vozila Patty u staromodnim kolicima. Will Temple u kaubojskome šeširu, izvodi gluposti i nasmijava Jeannie...

U tom trenutku zazvonio je telefon.

Ona poskoči na noge, ispusti album na pod i ščepa slušalicu. Lisa?

- Bok, Jeannie, čemu takva žurba?

Ona sklizne na kauč, od silnog osjećaja zahvalnosti ostavši bez posljednjeg tračka snage.

- Hvala Bogu! Nazvala sam te još prije više sati, gdje si bila?

- Bila sam u kinu s Catherine i Billom. To je nekakav prijestup?

- Oprosti, nemam nikakva prava tako te ispitivati...

- Sve je u redu. Ja sam ti prijateljica. Sa mnom možeš biti nestrpljiva. I ja ću jednog dana biti takva prema tebi.

Jeannie se nasmije.

- Hvala. Čuj, imam popis na kojem se nalazi pet imena ljudi koji bi

mogli biti Steveovi dvojnici. – Namjerno je umanjivala važnost novosti; cijelu istinu bilo je preteško progutati odjednom. - Moram ih pronaći večeras. Hoćeš li mi pomoći?

Uslijedila je stanka.

- Jeannie, zamalo sam se našla u velikim nevoljama kada sam pokušala ući u tvoj ured. Posao smo mogli izgubiti i ja i čuvar. Želim ti pomoći, ali ovaj mi je posao potreban.

Jeannie osjeti kako je obuzima ledeni strah. *Ne, ti me ne možeš iznevjeriti, ne sada kada sam došla na korak do rješenja.*

- Molim te.

- Bojim se.

Strah je sada zamijenila neobuzdana odlučnost. *Dovraga, neću ti dopustiti da se samo tako izvučesh.*

- Lisa, već je gotovo nedjelja. - *Nije mi drago što ti to činim, ali moram.* - Prije tjedan dana ušla sam u zgradu u plamenu tražeći tebe.

- Znam, znam.

- I mene je tada bilo strah.

Još jedna dugotrajna tišina.

- Imaš pravo - reče Lisa naposljetku. - U redu. Pomoći ću ti.

Jeannie potisne pobjedonosni usklik.

- Za koliko možeš biti ondje?

- Petnaest minuta.

- Vidimo se pred *Ludnicom*.

Jeannie spusti slušalicu. Potom otrči u spavaću sobu, odbaci ogrtač na pod i navuče crne traperice i tirkiznu majicu s kratkim rukavima. Zatim odjene crnu *Levi's* jaknu i potrči u prizemlje.

Iz kuće je izišla u ponoć.

NEĐELJA

52.

Na sveučilište je došla prije Lise. Automobil je ostavila na parkiralištu za posjetitelje, ne želeći da joj se ionako uočljiv automobil vidi pred *Ludnicom*, a potom je pošla na drugu stranu tamom obavijenog, pustog sveučilišnog kompleksa. Dok je nestrpljivo čekala pred zgradom, žalila je što se negdje usput nije zaustavila i uzela nešto za jelo. Cijeloga dana nije ništa pojela. Čeznutljivo je razmišljala o cheeseburgeru s prženim krumpirićima, komadu pize s kolutićima kobasice, piti od jabuka sa sladoledom od vanilije, ili čak velikoj porciji salate s češnjakom Cezar. U tom trenutku Lisa je konačno stigla u svojoj elegantnoj bijeloj *Hondi*.

Izišla je iz automobila i uhvatila Jeannie za ruke.

- Stidim se - reče. - Nije trebalo doći do toga da me podsjećaš kakva si mi prijateljica.

- Ali, ja te razumijem - reče Jeannie.

- Oprosti.

Jeannie je zagrlila.

Njih dvije potom uđu u zgradu i uključe svjetla u laboratoriju. Jeannie je uključila aparat za kavu dok je Lisa uključivala računalo. Bilo je neobično nalaziti se u laboratoriju usred noći. Antiseptična bijela atmosfera, jarko osvjetljenje i utihli aparati podsjećali su je na mrtvačnicu.

Pomisli kako će ih prije ili kasnije vjerojatno posjetiti neki čuvar. Nakon Jeanniene provale, vjerojatno će dobro paziti na *Ludnicu*, a vidjet će i svjetla. Ali za znanstvenike nije bilo neobično da dokasna rade u laboratoriju, tako da neće biti problema, osim ako čuvar slučajno prepozna Jeannie od sinoć.

- Ako nas obide netko iz osiguranja, ja ću se sakriti u ormar s pisaćim priborom - reče ona Lisi. - Za slučaj da dođe netko tko zna da ja ne bih trebala biti ovdje.

- Nadam se da ćemo na vrijeme čuti njegov dolazak - reče Lisa nervozno.

- Trebali bismo postaviti neku vrstu alarma. - Jeannie je željela što prije započeti potragu za klonovima, no susprezala je nestrpljivost; ovo će biti razborita mjera opreza. Ona zamišljeno pogleda oko sebe i pogled joj se zaustavi na malenom cvjetnome aranžmanu na Lisinu radnome stolu. - Koliko ti je ova staklena vaza priraskla srcu? - upita je.

Lisa slegne ramenima.

- Kupila sam je za par dolara. Lako mogu kupiti novu.

Jeannie baci cvijeće i izlije vodu u umivaonik. Potom s police uzme primjerak knjige *Jednojajčani blizanci podignuti odvojeno* autorice Susan L. Farber i ode do kraja hodnika, gdje su dvokrilna okretna vrata vodila na stubište. Vrata je zatim povukla malo unutra i zaglavila ih knjigom, a onda je na gornji rub vrata, preko otvora, postavila vazu. Nitko neće moći ući a da pritom ne razbije vazu.

Dok ju je promatrala, Lisa reče:

- Što ću im reći ako me upitaju zbog čega sam to učinila?

- Nisi željela da ti se bilo tko neopaženo prišulja - odvrati Jeannie.

Lisa kimne, zadovoljna takvim odgovorom.

- Sam Bog zna da imam dovoljno razloga za paranoju.

- Bacimo se na posao - reče Jeannie.

Vratile su se u laboratorij, ostavljajući vrata otvorena, kako bi bile sigurne da će čuti ako se vaza razbije. Jeannie svoju dragocjenu disketu stavi u Lisino računalo i ispiše rezultate pretraživanja vojne baze podataka. Na popisu su se nalazila imena osmero novorođenčadi čiji su elektrokardiogrami bili slični kao da su potekli od jedne osobe. Osam malenih srca koja kucaju posve identično. Berrington je nekako sredio da vojne bolnice na ovoj djeci obave i to ispitivanje. Nije bilo nikakve sumnje u to da su kopije nalaza upućene na kliniku *Aventine*, gdje su čuvane sve do trenutka kada su ih u četvrtak uništili. Ali Berrington je zaboravio, ili mu možda nikada nije palo na pamet, da će vojska zadržati originalne grafičke prikaze rada srca.

- Počnimo s Henryjem Kingom - predloži ona. - Henry Irwin King.

Na svom radnome stolu, Lisa je imala dva CD-čitača, postavljena jedan na drugi. Iz ladice je izvadila dva CD-a i stavila ih u uređaje.

- Na ova dva diska imamo sve kućne brojeve telefona u Sjedinjenim Državama - reče ona. - I imamo program koji nam omogućuje da istovremeno pretražujemo oba diska.

Na monitoru se pojave *Windowsi*.

- Na žalost, ljudi u imenik često ne stavljaju puno ime i prezime - reče. - Pogledajmo najprije koliko u Sjedinjenim Državama ima osoba koje se zovu H. King. - Ona potom upiše

H. King

i klikne na dugme na kojem je pisalo *Prebrojavanje*. Trenutak kasnije u istom se prozorčiću pojavi brojka 1.129. Jeannie je bila posve obeshrabrena.

- Da bismo nazvali sve te brojeve bit će nam potrebna čitava noć!
- Čekaj malo, možda uspijemo doći i do nečega boljeg. - Lisa sada upiše

Henry I. King I LI Henry Irwin King

i klikne na ikonu, sličicu psa, ispod koje je pisalo *Traženje*. Nekoliko trenutaka kasnije na ekranu se pojavi popis.

- Imamo trojicu muškaraca koji se zovu Henry Irwin King i sedamnaesticu koji su upisani kao Henry I. King. Koja je posljednja dostupna adresa?

Jeannie pogleda svoj popis.

- Fort Devens, Massachusetts.
- Dobro, imamo jednog Henryja Irwina Kinga u Amherstu i četvoricu samo s inicijalom u Bostonu.
- Nazovimo ih.
- Jasno ti je da je sada jedan u noći.
- Ne mogu čekati do sutra.
- Ljudi u ovo doba noći neće željeti razgovarati.

- O, hoće, hoće - reče Jeannie. Bilo je to čisto razmetanje odvažnošću. Znala je da će imati problema. Jednostavno nije bila pripravna čekati jutro. Ovo je bilo odviše važno. - Reći ću da radim za policiju i da tražim serijskog ubojicu.

- To je svakako protuzakonito.
- Daj mi broj u Amherstu.

Lisa označi ime i pritisne F2. Iz modema se začuje niz tonova. Jeannie podigne slušalicu.

Telefon je zvonio sedam puta, a onda se javio neki pospan glas:

- Da?
- Ovdje detektivka Susan Farber iz Policijske uprave Amherst - reče. Nekako napola očekivala je da će joj reći: - *Vraga si detektivka* - no on ne reče ništa i ona službenim tonom nastavi: - Oprostite što vas zovemo ovako kasno, ali stvar je hitna. Jesam li dobila Henryja Irwina Kinga?

- Da... što se dogodilo?

Po glasu joj se činilo da je riječ o nekom sredovječnome muškarcu, no Jeannie je ustrajala, želeći biti posve sigurna.

- Ovo je rutinsko ispitivanje.

Tu je pogriješila.

- Rutinsko? - reče on razdraženo. - U ovo doba noći?

Grozničavo improvizirajući, ona reče:

- Istražujemo jedan težak zločin i trebamo vas eliminirati kao sumnjivu

osobu, gospodine. Možete li mi reći datum i mjesto rođenja?

- Rođen sam u Greenfieldu u Massachusettsu, četvrtog svibnja 1945. U redu?

- Nemate slučajno sina koji se zove isto kao vi, zar ne?

- Ne, imam tri kćeri. Mogu li se sada vratiti u krevet?

- Više vas nemamo zbog čega uznemiravati. Hvala na suradnji s policijom i lijepo se odmorite. - Ona odloži slušalicu i slavonski pogleda Lisu. - Vidiš? Razgovarao je. To mu se nije sviđalo, ali ipak je razgovarao.

Lisa se nasmije.

- Doktorice Ferrami, rođeni ste za varanje.

Jeannie se nasmiješi.

- Za to je potrebno samo malo drskosti. Idemo sada na ove s inicijalom. Ja ću nazvati prvu dvojicu, ti posljednju dvojicu.

Samo jedna od njih mogla se koristiti prednošću automatskog biranja. Jeannie pronade pisaći blok i olovku i zapiše dva broja, potom podigne slušalicu i ručno okrene broj. Javi joj se neki muški glas, a ona odmah započne predstavu.

- Ovdje detektivka Susan Farber iz bostonske policije...

- Koji me kurac zovete u ovo doba noći? - prasne muškarac. - Zna li tko sam ja?

- Pretpostavljam da ste Henry King...

- Pretpostavljam da si ostala bez jebenog posla, glupa kučko - pjenio se on. - Susan... kako si ono rekla?

- Samo trebam provjeriti vaš datum rođenja, gospodine King...

- Smjesta mi daj svog poručnika.

- Gospodine King...

- Učini što sam ti rekao!

- Prokleta gorila - reče Jeannie i spusti slušalicu. Ovo ju je posve uzdrimalo. - Nadam se da noćas svi razgovori neće biti ovakvi.

Lisa je već bila završila razgovor.

- Ovaj je bio s Jamajke, što je dokazao naglaskom - reče. - Čini se da je tvoj bio neugodan.

- Vrlo.

- Sada bismo mogle prekinuti i nastaviti ujutro.

Jeannie nije imala namjeru dopustiti da je pokoleba jedan neugodan sugovornik.

- Dovraga, ne - reče. - Mogu podnijeti malo verbalnog zlostavljanja.

- Kako ti kažeš.

- Po glasu je izgledalo da je puno stariji od dvadeset dvije, što znači da ga možemo prekrižiti. Pokušajmo s drugom dvojicom.

Skupljajući hrabrost, ona okrene novi broj.

Njezin treći Henry King još nije bio otišao na spavanje; u pozadini se čula glazba i drugi glasovi.

- Da, tko je to? - reče on.

Činilo se da bi dob mogla odgovarati i Jeannie osjeti novu nadu. Ponovno je odigrala ulogu policajke, no on je bio sumnjičav.

- A kako ću znati da ste iz policije?

Glas mu je bio jednak Steveovu i ona osjeti kako joj srce na trenutak zastaje. Ovo bi mogao biti jedan od klonova. Ali, kako da odagna njegove sumnje? Ona zaključi da treba nastupiti odlučno.

- Hoćete li me nazvati ovdje u policijsku postaju? - ponudi mu ona odvažno.

Usljedila je stanka.

- Ne, zaboravite - reče on.

Jeannie ponovno počne disati.

- Ja sam Henry King - reče on. - Zovu me Hank. Što želite?

- Mogu li najprije provjeriti vaš datum i mjesto rođenja?

- Rodio sam se u Fort Deuensu, prije točno dvadeset dvije godine. Štoviše, danas mi je rođendan. Točnije, jučer mi je bio rođendan, u subotu.

To je on! Jeannie je već pronašla jednog klona. Sada još mora utvrditi je li prošle nedjelje bio u Baltimoreu. Trudila se da joj se u glasu ne osjeti ništa od uzbuđenosti dok ga je pitala:

- Možete li mi reći kada ste posljednji put putovali izvan države?

- Da vidimo... u kolovozu. Išao sam u New York.

Instinkt joj je govorio da je rekao istinu, no ona ga ipak nastavi ispitivati.

- Što ste radili prošle nedjelje?

- Radio sam.

- Čime se bavite?

- Na postdiplomskome sam studiju na MIT-u', ali nedjeljom radim na šanku kafića *Blue Note* u Cambridgeu.

- I onde ste radili prošle nedjelje?

- Da. Poslužio sam najmanje stotinu gostiju.

- Hvala, gospodine King. - Ako je to bilo točno, on nije silovao Lisu. - Možete li mi samo dati broj telefona u kafiću kako bih mogla potvrditi alibi?

- Ne sjećam se broja, ali imate ga u imeniku. A što sam to navodno

učinio?

- Istražujemo jedan slučaj podmetanja požara.
- Drago mi je što imam alibi.

Uzrujavalo ju je to što je čula Steveov glas, dok je istodobno znala da sluša posve nepoznatu osobu. Bila bi rado vidjela Henryja Kinga i provjerila vizualnu sličnost. Potom je nevoljko zaključila razgovor.

- Još jednom, hvala, gospodine. Laku noć. - Spustivši slušalicu, ona teško uzdahne, izmučena naporom glume. - HUUU!

Lisa ju je bila slušala.

- Pronašla si ga?

- Da, rodio se u Fort Devensu i danas ima dvadeset dvije godine. Sigurno je da je to Henry King kojeg tražimo.

- Odlično!

- Ali, čini se da ima alibi. Kaže da je radio u nekom baru u Cambridgeu.

- Ona pogleda blok. - Zove se *Blue Note*.

- Da provjerimo? - Lisini lovački instinkti bili su se probudili i ona je sada gorljivo željela doći do istine.

Jeannie kimne.

- Kasno je, ali rekla bih da je bar još uvijek otvoren, naročito s obzirom na subotnju večer. Možeš li doći do broja sa svog CD-a?

- Imamo samo privatne brojeve. Poslovni imenik nalazi se na drugome kompletu diskova.

Jeannie nazove informacije, ondje dobije broj i nazove ga. Na drugoj strani netko joj se javio čim je telefon zazvonio.

- Ovdje detektivka Susan Farber iz bostonske policije. Mogu li razgovarati s vlasnikom?

- Ja sam vlasnik, što se dogodilo? - Muškarac je imao hispanički naglasak i doimao se zabrinutim.

- Radi li kod vas netko tko se zove Henry King?

- Hank, da, što je sada učinio?

Po njegovim riječima činilo se da je Henry King već imao problema sa zakonom.

- Možda ništa. Kada ste ga posljednji put vidjeli?

- Danas, hoću reći jučer, u subotu, radio je dnevnu smjenu.

- A prije toga?

- Da vidimo, prošle nedjelje, radio je od četiri do ponoći.

- Biste li to izjavili i pod zakletvom, gospodine, bude li potrebno?

- Svakako, zašto ne? Tko god da je ubijen, Hank to nije učinio.

- Hvala na suradnji, gospodine.

- Hej, nema problema. - Činilo se da je vlasniku bara odmah postalo lakše kada je čuo da je to sve što ju je zanimalo. *Da sam odista u policiji*, pomisli Jeannie, *pretpostavila bih da mu savjest nije čista*. - Nazovite me kad god nešto zatrebate. - On prekine vezu.

Jeannie razočarano reče:

- Alibi je potvrđen.

- Ne daj da te to obeshrabri - reče Lisa. - Uspjeh je što smo ga eliminirali tako brzo... naročito jer je riječ o tako čestome imenu. Pokušajmo sada s Perom Ericsonom. Njih neće biti tako puno.

Prema popisu iz *Pentagona*, Per Ericson rodio se u Fort Rucheru, no dvadeset dvije godine kasnije u Alabami nije bilo nijednog Pera Ericsona. Lisa utipka

P Ericson*

za slučaj da se piše s dvostrukim s, a onda još pokuša s

P Ericson*

kako bi obuhvatila i mogućnosti "*Ericsen*" i "*Ericsan*", no računalo nije došlo ni do jednog imena.

- Pokušaj s Philadelphijom - predloži Jeannie. – Ondje me napao.

U Philadelphiji su pronašli trojicu. Prvome je ime bilo Peter, drugi je bio slabašan stariji glas s telefonske sekretarice, a treći žena, Petra. Jeannie i Lisa počele su nazivati sve P. Ericsona u Sjedinjenim Državama, ukupno trideset tri osobe. Lisin drugi P. Ericson bio je bijesan i neugodan i ona je spustila slušalicu posve blijeda lica, no potom je popila šalicu kave i odlučno nastavila posao.

Svaki poziv bio je nova drama u malome. Jeannie je svaki put morala prikupljati novu odlučnost da bi igrala ulogu detektivke. Bilo joj je užasno svaki se put pitati pripada li glas koji se javio muškarcu koji joj je rekao: "*A sada mi ga izdrkaj, inače ću te prebiti na mrtvo ime*". Usto, bilo je silno naporno i dalje igrati tu ulogu pred sumnjičavim i grubim primjedbama ljudi koji su joj se javljali. A većina razgovora završavala je razočaranjem.

U trenutku kada je nakon šest bezuspješnih pokušaja spuštala slušalicu, Jeannie je začula Lisu kako govori:

- O, užasno mi je žao. Naše informacije zacijelo su zastarjele. Molim vas, oprostite na smetnji, gospodo Ericson. Doviđenja. - Spustila je slušalicu, posve potresena. - On je tip kojeg tražimo - reče smrknuto. - Ali poginuo je prošle zime. Razgovarala sam s njegovom majkom. Brznula je u plač kada sam je upitala za njega.

Ona se na trenutak upita kakav je bio Per Ericson. Psihopat poput Dennisa ili nešto kao Steve?

- Kako je poginuo?

- Bio je profesionalni skijaš i čini se da je slomio vrat pri pokušaju da učini nešto vrlo opasno.

Ludo smion, bez imalo straha.

- Po tome izgleda da je to naš čovjek.

Jeannie ni u jednom trenutku nije pomislila da sva osmorica možda i nisu živi. Sada joj je postalo jasno da je zasigurno bilo i više od osam embrija. Čak i danas, uz tako razvijenu tehniku, velik dio embrija jednostavno se ne "*primi*". A bilo je vjerojatno i da su neke od majki pobacile. *Genetico* je možda eksperimentirao na petnaest-dvadeset žena, možda i više.

- Teško je ovako zvati ljude - reče Lisa. - Želiš li se odmoriti?

- Ne. - Lisa se pribere. - Dobro nam ide. Eliminirali smo dvojicu od petorice, a još nisu ni tri sata. Tko je sljedeći?

- George Dassault.

Jeannie je sada već počela vjerovati da će pronaći silovatelja, no sa sljedećim imenom nisu imale toliko sreće. U cijelim Sjedinjenim Državama postojala su samo sedmorica Georgea Dassaulta, no trojica se nisu javljala na telefon. Niti jedan od njih nije imao nikakve veze bilo s Baltimoreom, bilo s Philadelphijom, jedan je bio u Buffalu, drugi u Sacramentu, a treći u Houstonu, ali to nije ništa dokazivalo. Nije im preostalo ništa nego da pođu dalje. Lisa je isprintala popis telefonskih brojeva, kako bi mogle ponovno pokušati kasnije.

Postojao je još jedan problem.

- Vjerojatno nema nikakvog jamstva da je tip kojeg tražimo na CD-Romu - reče Jeannie.

- To je točno. Možda nema telefon. Ili mu broj nije u imeniku.

- Možda je naveden pod nadimkom, Spike Dassault ili Flip Jones.

Lisa se nasmije.

- Možda je postao rapper, pa je promijenio ime u *Icey Creamo Creamy*.

- Možda je profesionalni hrvač, pa se zove *Željezni Billy*. - Ili piše kaubojske romane pod imenom *Buck Remington*.

- Ili porno-priče kao *Heidi Crni Bič*.

- *Pipi Brzić*.

- *Henrietta Picica*.

Njihov smijeh naglo je prekinuo zvuk razbijenog stakla. Jeannie poskoči

sa stolca i pojuri u zidni ormar s pisaćim priborom. Zatvorivši za sobom vrata, ostala je stajati i osluškivati u mraku.

Začula je Lisu kako nervoznim glasom pita:

- Tko je?

- Osiguranje - začuje se neki muški glas. - Jeste li vi onamo stavili onu čašu?

- Jesam.

- Smijem li pitati zbog čega?

- Kako mi se nitko ne bi mogao prišuljati. Nervozna sam kada ovdje radim ovako dugo u noć.

- No, dobro, ali ja to neću počistiti. Nisam čistačica.

- U redu, ostavite sve kako jest.

- Sami ste, gospođice?

- Da.

- Samo ću malo pogledati uokolo.

- Samo izvolite.

Jeannie objema rukama uhvati ručicu na vratima. Pokuša li ih otvoriti, ona mu to neće dopustiti.

Čula ga je kako se kreće laboratorijem.

- A što to uopće radite? - Bio joj je vrlo blizu.

Lisa je bila dalje.

- Voljela bih razgovarati s vama, ali jednostavno nemam vremena. Imam strašno puno posla.

Da nema tako puno posla, frajeru, ne bi bila ovdje usred proklete noći. Stoga se lijepo nosi i ostavi je na miru.

- U redu, nema problema. - Po njegovu glasu znala je da je sada točno ispred nje. - Što je u ovom ormaru?

Jeannie čvrsto stisne ručicu i stane je vući prema gore, pripravna za odupiranje pritisku.

- Unutra držimo kromosome radioaktivnih virusa - reče Lisa. - Ali, vjerojatno nema nikakve opasnosti i možete ga otvoriti ako nije zaključan.

Jeannie potisne histeričan smijeh. Ne postoji ništa što bi se nazivalo kromosomima radioaktivnih virusa.

- Mislim da ću ga preskočiti - reče čuvar. Jeannie se upravo spremala popustiti zahvat na ručici kada je osjetila iznenadan pritisak. Ona svom snagom povuče prema gore.

- Ionako je zaključan - reče on.

Nakon toga nekoliko se trenutaka nije čulo ništa. Kad se ponovno javio,

već je bio daleko i Jeannie se opusti.

- Budete li se osjećali usamljeno, dodite do naše zgrade. Pripremit ću vam kavu.

- Hvala - reče Lisa.

Jeannie osjeti kako joj napetost popušta, no ipak je oprezno ostala na istome mjestu, čekajući da zrak postane posve čist. Nakon nekoliko minuta, Lisa otvori vrata.

- Izišao je iz zgrade - reče.

Potom su se vratile telefoniranju.

Murray Cloud bilo je još jedno neobično ime, tako da su do njega došle brzo. Nazvala ga je Jeannie.

Murray Claud stariji rekao joj je glasom prepunim gorčine i smetenosti da mu je sin prije tri godine zatvoren u *Athensu*, nakon potezanja noža u tučnjavi u nekoj gostionici, te da će na slobodi biti najranije u siječnju.

- A taj je dječak mogao biti što god je htio - rekao joj je. - Astronaut. Dobitnik Nobelove nagrade. Filmska zvijezda. Predsjednik Sjedinjenih Država. Pametan je, šarmantan, zgodan. A sve je to odbacio. Jednostavno bacio u vjetar.

Očeva bol bila joj je posve razumljiva. Mislio je da je on odgovoran za to. Našla se u velikome iskušenju da mu ispriča istinu, no za to se nije pripremila i, osim toga, nije imala vremena. Samojoj sebi obećala je da će ga ponovno nazvati, jednog dana, i utješiti ga koliko god bude mogla. Potom je spustila slušalicu.

Harveyja Jonesa ostavile su za kraj, jer su znale da će s tim imenom imati najviše muka.

Jeannie je obeshrabreno uvidjela da u Americi ima gotovo milijun ljudi s prezimenom Jones i da je H. vrlo često početno slovo imena. Srednje ime bilo mu je John. Rodio se u bolnici Walter Reed u Washingtonu, tako da su Jeannie i Lisa počele zvati svakog Harveyja Jonesa, svaku osobu koja se zvala H.J. Jones i H. Jones, a nalazila se u telefonskome imeniku Washingtona. Nisu pronašle nijednog koji bi bio rođen prije približno dvadeset dvije godine u Walter Reedu; ali, što je bilo još gore, dobile su dugačak popis neriješenih slučajeva: osoba koje im se nisu javile.

Jeannie ponovno počne sumnjati u uspjeh čitavog posla. Trenutačno su imale trojicu neriješenih muškaraca s imenom George Dassault i sada još dvadeset-trideset osoba upisanih kao H. Jones. Njezin pristup problemu s teoretske je strane bio u redu, no ako se ljudi ne javljaju na telefon, ne može ih ispitati. Pred očima joj se već počelo mutiti i osjećala je nervozu od previše

kave i nimalo sna.

U četiri ujutro ona i Lisa prebacile su se na stanovnike Philadelphije s prezimenom Jones.

U pola pet, Jeannie ga je pronašla.

Mislila je kako će to biti još jedan neriješeni slučaj. Telefon je zazvonio četiri puta, potom se začula karakteristična stanka i škljocaj telefonske sekretarice. No glas s vrpce bio je sablasno poznat.

- Dobili ste stan Harveyja Jonesa - rekao je u toj poruci, a ona se na te riječi naježila. Bilo je to kao da sluša Stevea: intonacija, dikcija i način izgovaranja riječi, sve to bilo je Steveovo. - Trenutačno ne mogu do telefona, molim ostavite poruku nakon dugog signala.

Jeannie spusti slušalicu i provjeri adresu. Bio je to stan u ulici Spruce, u University Cityju, nedaleko od klinike *Aventine*. Ona primijeti kako joj ruke drhte. Bilo je to zbog toga što ga je željela ščepati za vrat.

- Pronašla sam ga - reče Lisi.

- O, Bože!

- Dobila sam telefonsku sekretaricu, ali to je njegov glas. Živi u Philadelphiji, blizu mjesta na kojem sam napadnuta.

- Idem poslušati. - Lisa nazove njegov broj. U trenutku kada je čula poruku, ružičasti obrazi odjednom su probljedjeli. - On je - reče. Potom spusti slušalicu. - Sada jasno čujem njegov glas. "*Svuci te zgodne gaćice*", rekao mi je. O, Bože!

Jeannie podigne slušalicu i nazove policiju.

53.

Berrington Jones u subotu navečer nije spavao.

Ostao je na parkiralištu Pentagona i do ponoći promatrao crni *Lincoln Mark VIII* pukovnika Logana. Tada je nazvao Prousta i doznao da je Logan uhićen, a da je Steve pobjegao, najvjerojatnije podzemnom željeznicom ili autobusom, budući da nije uzeo očev automobil.

- Što su radili u *Pentagonu*? - upita on Jima.

- Bili su u *Informatičkome centru Zapovjedništva*. Upravo pokušavam doznati što im je točno bila namjera. Vidi možeš li kako ući u trag dečku ili onoj Ferramici.

Berrington se više nije protivio detektivskome poslu. Bili su u očajnoj

situaciji. Ovo nije trenutak za ustrajavanje na dostojanstvu; ne uspije li zaustaviti Jeannie, od njega mu ionako neće ništa ostati.

Vratio se do kuće Loganovih. Sve je bilo mračno i pusto. Vidio je da Jeanniena crvenog *Mercedesa* više nema. Na istome mjestu ostao je čekati još sat vremena, no nitko se nije pojavio. Pretpostavljajući da se vratila kući, vratio se u Baltimore i stao polako voziti gore-dolje njezinom ulicom, no ni ondje nije bilo njezina automobila.

Kad se konačno zaustavio pred svojom kućom u Roland Parku, već se razdanjivalo. Ušao je i nazvao Jima, no nitko mu se nije javio ni u njegovoj kući ni u njegovu uredu. Berrington se ispružio na krevetu u odjeći i sklopljenih očiju, ali premda je bio iscrpljen, ostao je budan i zabrinut.

U sedam je sati ustao i ponovno uzeo telefon, no ni sad nije uspio doći do Jima. Potom se otuširao, obrijao, odjenuo crne hlače od kepera i prugastu polo-majicu. Iscijedio je veliku čašu soka od naranče i popio je stojeći u kuhinji. Pogledao je nedjeljno izdanje *Baltimore Suna*, međutim naslovi mu nisu značili ništa; kao da su novine bile na finskome jeziku.

Proust ga je nazvao u osam.

Jim je veliki dio noći proveo u *Pentagonu* s prijateljem generalom, ispitujući osoblje u informatičkome centru pod izgovorom istraživanja kršenja odredbi o sigurnosti. General, stari Jimov prijatelj iz razdoblja provedenog u CIA-i, znao je samo da je Logan želio razotkriti jednu tajnu operaciju iz sedamdesetih i da ga Jim u tome želi spriječiti.

Pukovnik Logan, koji još uvijek nije bio na slobodi, nije želio reći ništa osim: "*Želim odvjetnika*". Međutim, rezultati do kojih je došao Jeannien program nalazili su se na terminalu kojim se koristio Steve, tako da je Jim uspio doznati što su otkrili.

- Pretpostavljam da ste zatražili elektrokardiograme svih beba - reče Jim.

Berrington je na to bio zaboravio, no sada mu se sve to vratilo.

- Da, jesmo.

- Logan ih je pronašao.

- Sve?

- Svu osmoricu.

Novosti nisu mogle biti lošije. Ti elektrokardiogrami, poput elektrokardiograma jednojajčanih blizanaca, slični su kao da pripadaju istoj osobi, samo izgledaju kao da su snimljeni u različitim danima. Steve i njegov otac, a vjerojatno i Jeannie, sada znaju da je Steve jedan od osmorice klonova.

- Dovraga - reče Berrington. - Ovo smo držali u tajnosti dvadeset tri godine, a ova je prokleta djevojka to sada otkrila.

- Rekao sam ti da smo se trebali pobrinuti za to da nestane.

Kad bi se našao pod pritiskom, Jim bi bio najagresivniji. Nakon neprospavane noći, Berrington nije imao strpljenja.

- Ako mi sada kažeš "*Jesam li ti rekao*", raznijet ću ti glavu, kunem se.

- U redu, u redu!

- Zna li Preston za ovo?

- Da. On kaže da smo gotovi, no to je njegova uobičajena izjava.

- Ovoga puta mogao bi imati pravo.

Jimov glas prešao je u vojničko deranje.

- Ti si možda spreman za povlačenje, Berry, ali ja nisam - reče hrapavim glasom. - Ovo trebamo držati pod nadzorom još samo do sutrašnje konferencije za novinare. Uspijemo li u tome, prodaja je gotova stvar.

- Ali što će biti nakon toga?

- Nakon toga imat ćemo stotinu osamdeset milijuna dolara, a time ćemo moći kupiti puno tišine.

Berrington mu je silno želio vjerovati.

- Ti si takav pametnjaković, što misliš, što bismo sada trebali učiniti?

- Moramo otkriti koliko znaju. Nitko točno ne zna je li Steven Logan pri bijegu u džepu imao kopiju onog popisa s imenima i adresama. Časnica u centru kune se da nije, ali njezina riječ meni nije dovoljna. Adrese kojima raspolaže stare su dvadeset dvije godine. Ali, slušaj što me zanima. Samo uz ta imena, može li Jeannie Ferrami doći do njih?

- Odgovor je potvrđan - reče Berrington. - Mi s *Odsjeka za psihologiju* za to smo pravi stručnjaci. To činimo bez prestanka, tražimo jednojajčane blizance. Ako se sinoć domogla tog popisa, sada je već možda nekoga i pronašla.

- Toga sam se i bojao. Postoji li način na koji bismo to mogli provjeriti?

- Vjerojatno bih ih mogao nazvati i doznati je li im se javljala.

- Moraš biti diskretan.

- Užasno me ljutiš, Jim. Katkada se držiš kao da si jedina osoba u Americi koja ima pola nekakvog jebenog mozga. Dakako da ću biti diskretan. Javit ću ti se. - Potom je zalupio slušalicom.

Imena klonova i njihovi brojevi telefona, napisani uz pomoć jednostavne šifre, nalazili su se u njegovu elektronskome notesu. On ga izvadi iz ladice radnoga stola i uključi.

Svih tih godina pratio je svakoga od njih. Prema njima je imao više

očinskih osjećaja i od Prestona i od Jima. U početku je s klinike *Aventine* povremeno pisao pisma, tražeći informacije uz izgovor o znanstvenome praćenju rezultata hormonskih terapija. Kasnije, kada je to postalo neuvjerljivo, upotrijebio bi čitav niz izgovora, pretvarajući se da se bavi prodajom nekretnina i da ga zanima razmišlja li obitelj o prodaji kuće ili žele li roditelji kupiti knjigu u kojoj su popisane sve mogućnosti dobivanja stipendija dostupnih djeci bivših vojnih dužnosnika. Sa sve snažnijom obeshrabrenošću promatrao je kako ih većina iz bistre ali neposlušne djece izrasta u neustrašive maloljetne prijestupnike i genijalne, nestabilne odrasle ličnosti. Bili su to nesretni nusproizvodi jednog povijesnog eksperimenta. Nikada mu nije bilo žao zbog onoga što su učinili, ali osjećao je krivnju zbog dječaka. Plakao je kad je Per Ericson poginuo pri izvođenju skijaških akrobacija u Vailu.

Pregledavao je popis dok je smišljao izgovor za današnji poziv. A onda je podignuo slušalicu i nazvao oca Murrayja Clauda. Telefon je zvonio i zvonio, no nitko se nije javljao. Berrington je na koncu zaključio da je nedjelja dan kada odlazi u posjet sinu u zatvoru.

Potom je nazvao Georgea Dassaulta. Ovoga puta imao je više sreće. Javio mu se poznat mladi glas.

- Da, tko je?

Berrington reče:

- Ovdje tvrtka *Bell Telephone*, gospodine. Provjeravamo pritužbe o lažnome predstavljanju u telefonskim pozivima. Jeste li u posljednja dvadeset četiri sata primili kakav čudan ili neuobičajen poziv?

- Ne, ne bih rekao. Ali, nije me bilo od petka, tako da se ionako nisam mogao javljati.

- Hvala vam na suradnji, gospodine. Doviđenja.

Jeannie možda ima Georgeovo ime, no do njega nije došla. Iz toga nije mogao ništa zaključiti.

Berrington potom nazove Hanka Kinga u Bostonu.

- Da, ko je to?

Nevjerojatno, pomisli Berrington, svi se javljaju na jednako odbojan način. Nemoguće je da postoji gen zadužen za ophođenje u telefonskim razgovorima. Ali istraživanje blizanaca prepuno je takvih fenomena.

- Ovdje *AT&T* - reče Berrington. - Istražujemo pritužbe o lažnome predstavljanju preko telefona i zanima nas jeste li u posljednja dvadeset četiri sata primili kakav neobičan ili sumnjiv poziv.

Hank je s mukom izgovarao riječi.

- Isuse, toliko smo tulu-marili da se ne sjećam. - Berrington zakoluta očima. Dakako, jučer je bio Hankov rođendan. Posve je sigurno da je pijan ili drogiran ili možda oboje. - Ne, čekajte malo! Bilo je nešto. Sjećam se. Usred jebene noći. Rekla je da radi za bostonsku policiju.

- Ona? - *To je mogla biti Jeannie*, pomisli Berrington naslućujući loše novosti.

- Da, žena.

- Je li se predstavila? To bi nam omogućilo da je provjerimo.

- Naravno da se predstavila, ali se ne sjećam. Sarah ili Carol ili Margaret ili... Susan, tako je, detektivka Susan Farber.

To je riješilo sve nedoumice. Susan Farber napisala je knjigu *Jednojajčani blizanci podignuti odvojeno*, jedinu na tome području. Jeannie je upotrijebila prvo ime koje joj je palo na pamet. To je značilo da se domogla popisa klonova. Berrington je ostao užasnut. On sada mračnim tonom nastavi postavljati pitanja.

- Što vam je rekla, gospodine?

- Pitala je kada i gdje sam rođen.

Na taj način mogla je utvrditi razgovara li s pravim Henryjem Kingom.

- Činilo mi se da je to malo, nekako... čudno - nastavi Hank. - Je li to bila nekakva smicalica?

Berrington izmisli nešto bez prethodnog razmišljanja.

- Ispitivala je teren za jedno osiguravajuće društvo. To je protuzakonito, ali oni to ipak čine. *AT&T* žali zbog takvog uznemiravanja, gospodine King, i zahvaljujemo vam na suradnji u našoj istrazi.

- Nema problema.

Berrington spusti slušalicu, ispunjen osjećajem posvemašnje dotučenosti. Jeannie ima imena. Bilo je samo pitanje vremena kada će doći do sviju njih.

Berrington još nikada u životu nije bio u ovako teškome položaju.

54.

Mish Delaware bez imalo je razmišljanja odbila odvesti se u Philadelphiju i razgovarati s Harveyjem Jonesom.

- To smo iskušale jučer, dušo - rekla je kada ju je Jeannie u pola osam ujutro konačno dobila telefonom. - Danas moja unuka ima prvi rođendan. I ja imam život, znaš?

- Ali, znate da imam pravo! - pobuni se Jeannie. - Imala sam pravo i u slučaju Waynea Stattnera... on je doista Steveov dvojniki.

- Osim kose. I imao je alibi.

- Ali što ćete učiniti?

- Nazvat ću philadelphijsku policiju i potražiti nekoga iz *Odjela za suzbijanje seksualnog nasilja* i od njih zatražiti da ga posjete. Telefaksom ću im poslati fotorobot. Provjerit će nalikuje li Harvey Jones slici i upitati ga može li objasniti gdje je bio prošle nedjelje poslije podne. Odgovore li s "Da" i "Ne", imamo osumnjičenog.

Jeannie bijesno poklopi slušalicu. Nakon svega što je proživjela! Nakon što je cijele noći tražila klonove!

Ni u kojem slučaju neće samo tako sjediti i čekati da policija nešto poduzme. Ona odluči sama poći u Philadelphiju i provjeriti Harveyja. Neće mu pristupiti, s njim neće čak ni razgovarati. Ali, može se parkirati pred njegovom kućom i čekati da iziđe. Ne uspije li joj to, može razgovarati s njegovim susjedima i onda im pokazati Steveovu sliku koju je dobila od Charlesa. Bez obzira na način, utvrdit će da je doista riječ o Steveovu dvojniku.

U Philadelphiju je došla oko pola jedanaest. U University Cityju, elegantno odjevene crne obitelji okupljale su se pred crkvama, dok su besposleni tinejdžeri pušili na trijemovima starih kuća, a studenti još uvijek bili u postelji. Na njihovu nazočnost ukazivale su samo zahrđale *Toyote* i ulubljeni *Chevroleti* na čijim su odbojnicima naljepnice izražavale odanost sveučilišnim momčadima ili lokalnim radiopostajama.

Harvey Jones živio je u divovskoj trošnoj viktorijanskoj kući podijeljenoj na stanove. Jeannie je pronašla slobodno mjesto za parkiranje na suprotnoj strani ulice, odakle je neko vrijeme promatrala ulazna vrata.

U jedanaest sati ušla je u kuću.

Zdanje se sumorno držalo ostataka nekadašnjeg ugleda. Izlizani sag klonulo je prekrivao stube, a na prozorima je stajalo prašnjavo plastično cvijeće u jeftinim vazama. Urednim obavijestima, ispisanim kosim rukopisom neke starije žene, od stanara se tražilo da tiho zatvaraju vrata, odlažu smeće u dobro zatvorenim plastičnim vrećama i ne dopuštaju djeci da se igraju na hodnicima.

On živi ovdje, pomisli Jeannie, a koža joj se naježi. *Pitam se je li sada ovdje.*

Harvey je živio u stanu 5B, koji je morao biti na najvišem katu. Ona zakuca na prva vrata u prizemlju. Muškarac zamagljena pogleda, duge kose

i zapletene brade na vrata je došao bos. Ona mu pokaže fotografiju. On odmahne glavom i zalupi vratima. Ona se prisjeti stanara iz Lisine zgrade koji joj je rekao: "*Što vi mislite, gdje ste... u nekoj selendri? Ne znam ni kako mi susjeda izgleda.*"

Ona stisne zube i stubištem se uspne do najvišeg kata. U metalnome okviru na vratima stana 5B stajao je maleni papirić na kojem je pisalo jednostavno "*Jones*". Na vratima nije bilo nikakvog drugog uočljivog znaka.

Jeannie zastane pred vratima i stane oslušivati. Čula je samo prestrašeno udaranje vlastitog srca. Iznutra nije dopirao nikakav zvuk. Vjerojatno nije unutra.

Ona sada kratko zakuca na vrata stana 5A. Trenutak kasnije vrata se otvore i na njima se pojavi postariji bijelac. Na sebi je imao prugasto odijelo koje je nekoć izgledalo elegantno, a kosa mu je bila toliko crvenkastožuta da je svakako morala biti obojena. Činilo se da je prijateljski raspoložen.

- Bok - reče.

- Bok. Je li vam susjed kod kuće?

- Nije.

Jeannie istodobno osjeti i olakšanje i razočaranje. Potom izvadi Steveovu fotografiju koju je dobila od Charlesa.

- Izgleda ovako?

Susjed uzme sliku i zaškilji prema njoj.

- Da, to je on.

Imala sam pravo! Još jednom potvrdilo se ono što sam govorila! Moj kompjuterski program funkcionira.

- Predivan je, ne?

Susjed je homoseksualac, zaključí Jeannie. Elegantan stari homić. Ona se nasmiješi.

- I ja tako mislim. Zna li gdje bi danas mogao biti?

- Nedjeljom ga najčešće nema. Odlazi oko deset, vraća se nakon večere.

- Je li izbivao i prošle nedjelje?

- Da, mlada damo, mislim da jest. To je onaj pravi, to mora biti on.

- Zna li kamo odlazi?

- Ne.

Ali ja znam. U Baltimore.

Stariji muškarac nastavi:

- Ne priča puno. Štoviše, uopće ne razgovara. Vi ste iz policije?

- Ne, iako se osjećam kao da jesam.

- Što je učinio?

Jeannie je nekoliko trenutaka oklijevala, a onda pomisli: "*Zašto ne reći istinu?*"

- Mislim da je silovao jednu ženu - reče.

Muškarac nije bio iznenađen.

- Pa, mogao bi biti. Čudan je. Viđao sam djevojke kako odavde odlaze jecajući. To se dogodilo dvaput.

- Kada bih barem mogla zaviriti unutra. - Možda bi mogla pronaći nešto što bi ga povezalo sa silovanjem.

On je lukavo pogleda.

- Ja imam ključ.

- Doista?

- Dao mi ga je prethodni stanar. Bili smo bliski. Nakon njegova odlaska, nikada ga nisam vratio. A ovaj tip nije promijenio bravu kad se uselio. Valjda misli da je prevelik i prejak da bi ga netko opljačkao.

- Biste li me pustili unutra?

On je oklijevao.

- I mene zanima što je unutra. Ali što ako se vrati dok smo unutra? Poprilično je velik... nikako ne bih volio da se naljuti na mene.

Te mogućnosti bojala se i Jeannie, no njezina je znatiželja bila još snažnija.

- Ja ću riskirati ako ste i vi voljni to učiniti - reče.

- Čekajte malo. Vraćam se odmah.

Što će otkriti u stanu? Sadistički hram kao u domu Waynea Stattnera? Odvratno smetlište prepuno napola pojedenih porcija iz restorana i prljavog rublja? Pretjeranu urednost opsjednute ličnosti?

U tom trenutku ponovno se pojavi susjed.

- Uzgred, ja sam Maldwyn.

- Ja sam Jeannie.

- Zapravo se zovem Bert, ali to je tako obično ime, ne čini li se i vama da je tako? Oduvijek samog sebe zovem Maldwyn. - On okrene ključ, otvori vrata i uđe u stan 5B.

Jeannie pođe za njim.

Bio je to tipičan studentski stan, spavaća i dnevna soba u jednome, s priručnom kuhinjom i malenom kupaonicom. Unutra je bilo raznovrsnog starog namještaja: komoda od borovine, obojeni stol, tri različita stolca, uleknuta sofa i veliki stari televizor. Stan već neko vrijeme nije bio počišćen, a krevet nije bio namješten. Sve je bilo razočaravajuće tipično.

Jeannie za sobom zatvori vrata stana. Maldwyn reče:

- Nemojte ništa dirati, samo gledajte... ne želim da posumnja kako sam ulazio.

Jeannie se pitala što je uopće očekivala. Da će pronaći tlocrt sportske dvorane na kojem uz kotlovnicu piše "*Ovdje je siluj*"? Lisi nije odnio donje rublje kao grotesknu verziju suvenira. Možda ju je pratio i fotografirao tjednima prije prepada. Možda ima malenu zbirku ukradenih sitnica: ruž, račun iz restorana, odbačeni omot čokoladice, propagandni materijal na kojem je zapisana njezina adresa.

Dok je gledala oko sebe, počela je u pojedinostima otkrivati znakove Harveyjeve ličnosti. Na jednome zidu nalazila se duplerica, istrgnuta iz nekog časopisa za muškarce, na kojoj je bila prikazana naga žena obrijanih stidnih dlaka i s naušnicom probodenom kroz meso velike usne. Jeannie od toga zadrhti.

Potom pogleda policu s knjigama. Ondje je ugledala *Stotinu dana Sodome* markiza de Sadea i zbirku tvrdih pornića na videovrpcama, s naslovima poput *Boli* i *Ekstremista*. Naišla je i na nekoliko udžbenika iz gospodarstva i poslovanja; činilo se da Harvey studira ekonomiju.

- Smijem li mu pogledati odjeću? - upita ona. Nije željela razljutiti Maldwyna.

- Svakako, zašto ne?

Ona otvori ladice i ormare. Harvey je imao odjeću sličnu Steveovoj, ponešto konzervativnu za svoju dob: keper-hlače i polo-majice, sportske sakoe od tvida i košulje sa zakopčanim vrhovima ovratnika, collegeice. U hladnjaku nije bilo ničeg osim dva paketa s po šest limenki piva i boce mlijeka: Harvey se ne hrani kod kuće. Ispod kreveta bila je sportska torba u kojoj se nalazio reket za squash te prljavi ručnik.

Jeannie je bila razočarana. Ovo je dom čudovišta, međutim ne i palača perverzije, već samo neuredna soba u kojoj ima ponešto teške pornografije.

- Gotova sam - reče sada Maldwynu. - Ne znam točno što sam tražila, ali to svakako nije ovdje.

A onda je ugledala upravo to.

Na vješalici učvršćenoj za ulazna vrata stajala je crvena šilterica.

Jeannie osjeti kako je obuzima novi polet. *Imala sam pravo, i otkrila sam kučkinog sina, a sada imam i dokaz!* Ona bolje pogleda kapu. Na njezinu prednjem dijelu bijelim je slovima bila ispisana riječ *OSIGURANJE*. Nije se mogla oduprijeti iskušenju da slavodobitno zapleše ratnički ples nasred stana Harveyja Jonesa.

- Nešto ste pronašli, ha?

- Ljigavac je nosio ovu kapu kad je silovao moju prijateljicu. Idemo odavde.

Izišli su iz stana i zatvorili vrata. Jeannie se rukovala s Maldwynom.

- Ne mogu vam reći koliko sam vam zahvalna. Ovo je uistinu važno.

- Što ćete sada? - upita je on.

- Vraćam se u Baltimore, gdje ću nazvati policiju - reče ona.

Dok se autocestom I-95 vozila kući, razmišljala je o Harve- Jonesu. Zbog čega nedjeljom odlazi u Baltimore? Djevojci? Možda, no najvjerojatniji je odgovor da mu ondje žive roditelji. Veliki broj studenata vikendom kući donosi prljavo rublje. Sada je vjerojatno u gradu, jede majčinu pečenu govedinu ili s ocem na televiziji gleda football. Hoće li na povratku kući napasti još neku djevojku?

Koliko je u Baltimoreu obitelji s prezimenom Jones: tisuću? Znala je jednu osobu s tim prezimenom, dakako: bivšeg poslodavca, profesora Berringtona Jonesa...

O, Bože moj. Jones.

Bila je toliko šokirana da se morala zaustaviti na autocesti. Harvey Jones mogao bi biti Berringtonov sin.

Odjednom se prisjetila onog malog pokreta koji je Harvey učinio u kafiću u Philadelphiji u kojem ga je upoznala. Pogladio je obrve vrškom kažiprsta. To ju je tada malo mučilo, jer je znala da je taj pokret negdje već vidjela. Nije se mogla prisjetiti tko to još radi, i nekako neodređeno zaključila je da je to morao biti ili Steve ili Dennis, jer klonovi doista imaju jednake pokrete. Ali sada se posve jasno sjećala. Bio je to Berrington. Berrington gladi obrve vrškom kažiprsta. Nešto u tom pokretu iritiralo ju je, nešto u njemu bilo je odbojno samodopadno ili možda umišljeno. Ovo nije pokret koji je zajednički svim klonovima, poput zatvaranja vrata petom. Harvey je to naučio od oca, naučio je tako pokazivati zadovoljstvo samim sobom.

Harvey je sada vjerojatno u Berringtonovoj kući.

55.

Preston Barck i Jim Proust stigli su u Berringtonovu kuću oko podneva. Sjedili su u radnoj sobi i pili pivo. Nijedan od njih trojice nije bogzna koliko spavao, tako da su i izgledali i osjećali se iscrpljeno. Domaćica Marianne pripremala je nedjeljni objed i miomirisni njezina umijeća dopirali

su iz kuhinje, no ništa nije moglo popraviti raspoloženje trojice partnera.

- Jeannie je razgovarala s Hankom Kingom i s majkom Pera Ericsona - reče Berrington očajno. - Nisam uspio provjeriti nikoga od ostalih, ali ubrzo će doći do sviju.

Jim reče:

- Budimo realni: što točno može učiniti u sljedeća dvadeset četiri sata?

Preston Barck naginjao je samoubojstvu.

- Ja ću vam reći što bih učinio na njezinu mjestu - reče on. - Želja bi mi bila pred čitavom javnošću pokazati što sam otkrio, pa bih, ako bih se domogao dvojice-trojice dječaka, s njima otišao u New York i pokazao se u emisiji *Dobro jutro, Ameriko*. Televizija obožava blizance.

- Sačuvaj Bože - reče Berrington.

Ispred kuće u tom se trenutku zaustavio neki automobil. Jim pogleda kroz prozor i reče:

- Zahrđali stari *Datsun*.

Preston reče:

- Sve mi se više sviđa Jimova početna zamisao. Neka svi jednostavno nestanu.

- Neću dopustiti nikakva ubojstva! - poviče Berrington.

- Ne viči, Berry - reče Jim neuobičajeno popustljivim tonom. - Da ti pravo kažem, bit će da sam se ipak samo malo razmetao kada sam ti govorio o tome kako bi ljudi mogli nestati. Možda je i postojalo vrijeme kada sam bio dovoljno moćan da naložim takva ubojstva, ali to više nikako nije slučaj. U posljednjih nekoliko dana zatražio sam određene usluge od starih prijatelja i premda su mi ispunili sve želje, uvidio sam da postoje određena ograničenja.

Berrington pomisli: "*Hvala Bogu*".

- Ali, imam jednu drugu zamisao - reče Jim.

Berrington i Preston zagledaju se u njega.

- Diskretno pristupimo svakoj od osam obitelji. Priznamo da je u početku rada klinike bilo pogrešaka. Kažemo da nije počinjena nikakva šteta, ali želimo izbjeći senzacionalne naslove u novinama. Svakoj od obitelji kao naknadu ponudimo po milijun dolara. Odredimo isplatu u ratama koja će potrajati deset godina i kažemo im da će uplate odmah prestati pristizati progovore li o tome u javnosti... bilo kome: novinarima, Jeannie Ferrami, znanstvenicima, bilo kome.

Berrington polako kimne.

- Bože moj, to bi još i moglo upaliti. Tko će odbiti milijun dolara?

Preston reče:

- Lorraine Logan. Ona želi dokazati da joj je sin nedužan.

- Tako je. Ona ne bi pristala ni za deset milijuna.

- Svatko ima svoju cijenu - reče Jim, ponovno pokazujući nešto od uobičajenog bučnog razmetanja. - U svakom slučaju, ona ne može učiniti puno toga bez suradnje barem jedne ili dvije od ostalih obitelji.

Preston je kimao. I Berrington je uvidio da ga je ispunila nova nada. Možda ipak postoji način da ušutkaju Loganove. Ali, pred njima je bila još jedna ozbiljna prepreka.

- A što ako Jeannie sve to objavi u sljedeća dvadeset četiri sata? - reče on. - *Landsmann* bi vjerojatno odgodio kupnju dok se ne istraže optužbe. A onda ne bismo imali milijune kojima bismo se mogli razbacivati.

Jim reče:

- Moramo doznati kakve su joj namjere: koliko je već otkrila i što u vezi s tim kani poduzeti.

- Ne vidim načina da to doznamo - reče Berrington.

- Ja vidim - reče Jim. - Znamo jednu osobu koja lako može steći njezino povjerenje i točno doznati kakve su joj namjere.

Berrington osjeti kako u njemu sve više raste bijes.

- Znam na što misliš...

- Upravo dolazi - reče Jim.

U hodniku se začuju koraci i u sobu uđe Berringtonov sin.

- Bok, tata! - reče. - Bok, striče Jim, striče Preston, kako ste?

Berrington ga pogleda uz mješavinu osjećaja ponosa i tuge. Mladić je bio vrlo zgodan u tim tamnoplavim hlačama od samta i svijetloplavom pamučnome puloveru. *Od mene je pokupio smisao za lijepo odijevanje*, pomisli Berrington. Potom reče:

- Moramo razgovarati, Harvey.

Jim ustane.

- Može pivo, mali?

- Naravno - reče Harvey.

Jim je imao sklonost da potiče Harveyja u stvaranju loših navika, što je Berringtonu smetalo.

- Zaboravi pivo - otrese se on sada. - Jim, kako bi bilo da ti i Preston pođete u salon, kako bismo nas dvojica mogli razgovarati? - Salon je bio konzervativno i formalno namješten prostor kojeg Berrington nikada nije koristio.

Preston i Jim iziđu. Berrington ustane i zagrlji Harveyja.

- Volim te, sine - reče mu. - Premda si zao.

- Zao sam?

- Ono što si učinio onoj jadnici u podrumu sportske dvorane nešto je najopakije što muškarac uopće može učiniti.

Harvey slegne ramenima.

Sveti Bože, nisam u njega uspio usaditi ni trunku smisla za to što je u redu, a što nije, pomisli Berrington. Ali, sada je bilo prekasno za žaljenje.

- Sjedni i načas me poslušaj - reče mu.

Harvey sjedne.

- Tvoja majka i ja godinama smo pokušavali dobiti dijete, ali imali smo problema - reče mu. - U to vrijeme Preston je radio na *in vitro* oplodnji, pri čemu se spermiji i jajašce spajaju u laboratoriju, a embrio se potom usađuje u maternicu.

- Želiš li reći da sam ja dijete iz epruvete?

- To je tajna. To nikada ne smiješ nikome reći, nikada za cijeloga života. Pa čak ni majci.

- Ona to ne zna?!? - upita Harvey preneraženo.

- To nije sve. Preston je uzeo jedan živi embrio i podijelio ga. Tako su nastali blizanci.

- To je onaj tip koji je uhićen zbog silovanja?

- Nije ga podijelio samo jednom.

Harvey kimne. Svi su bili jednako inteligentni i pronicavi.

- Koliko? - upita.

- Osam.

- Hej! I pretpostavljam da sperma nije bila tvoja.

- Nije.

- Čija?

- Od jednog poručnika u Fort Braggu: visokog, snažnog, u dobroj kondiciji, inteligentnog, agresivnog i zgodnog.

- A majka?

- Iz redova civila. Tipkačica s West Pointa, na sličan način prirodno obdarena.

Na lijepom mladićevu licu pojavi se povrijeđen osmijeh.

- Moji pravi roditelji.

Berrington se lećne.

- Ne, to nisu tvoji pravi roditelji - reče. - Razvio si se u trbuhu svoje majke. Ona te rodila i vjeruj mi da je to bilo bolno. Pratili smo tvoje prve nesigurne korake, borbu da u usta staviš žlicu pirea i prve riječi.

Dok je promatrao Harveyjevo lice, Berrington nije mogao odrediti

vjeruje li mu sin ili ne.

- Dovraga, voljeli smo te sve više i više, a ti si postajao sve odbojniji. Svake godine iz škole su dolazili isti prokleti izvještaji: "*Vrlo je agresivan, nije naučio ništa dijeliti, udara drugu djecu, ne idu mu momčadske igre, ometa nastavu, mora naučiti poštovati pripadnice nježnijeg spola*". Svaki put nakon što bi te izbacili iz škole, mi bismo išli uokolo i molili da te prime u neku drugu školu. Pokušavali smo ti laskati, tući te, uskraćivati povlastice. Vodili smo te kod tri dječja psihologa. Pretvorio si nam život u noćnu moru.

- Želiš reći da sam vam ja upropastio brak?

- Ne, sine, to sam učinio bez ičije pomoći. Pokušavam ti reći da te volim bez obzira na sve što činiš, poput svakog roditelja.

Harvey je i dalje bio uznemiren.

- Zbog čega mi to govoriš sada?

- Steve Logan, jedan od tvojih dvojnika, bio je na ispitivanju na mome odsjeku. Užasno sam se šokirao kad sam ga ugledao, što lako možeš zamisliti. Potom ga je policija uhitila zbog silovanja Lise Hoxton. Ali jedna profesorica, Jeannie Ferrami, počela je sumnjati. Da skratim čitavu priču, uspjela je doći do tvog imena i adrese. I vjerojatno želi razotkriti čitavu priču o kloniranju i upropastiti me.

- To je žena koju sam upoznao u Philadelphiji.

Berrington je bio posve zbunjen.

- Upoznao si je?

- Stric Jim me nazvao i rekao mi da je dobro prestrašim.

Berrington je kiptio od bijesa.

- Kučkin sin, otrgnut ću mu tu jebenu glavu...

- Smiri se, tata, ništa se nije dogodilo. Provozala me autom. Slatka je, na određeni način.

Berrington se s mukom suzdržavao.

- Tvoj je stric Jim prema tebi oduvijek bio neodgovoran. Sviđa mu se ta tvoja divlja narav, nesumnjivo zbog toga što je sam takav uštogljeni dupeglavac.

- On mi se sviđa.

- Popričajmo sada o onome što moramo učiniti. Zanimaju nas namjere Jeannie Ferrami, naročito u sljedeća dvadeset četiri sata. Ti moraš doznati ima li kakvih dokaza koji bi te mogli povezati s Lisom Hoxton. Ne možemo smisliti nijedan drugi način da dođemo do nje... samo je jedan način.

Harvey kimne.

- Želite da odem razgovarati s njom, pretvarajući se da sam Steve Logan

- Da.

On se naceri.

- Izgleda mi zabavno.

Berrington zastenje.

- Da nisi učinio ništa glupo, molim. Samo razgovaraj.

- Da idem odmah?

- Da, molit ću. Nije mi drago što to tražim od tebe... ali, to je potrebno i tebi koliko i meni.

- Smiri se, tata... a što bi se moglo dogoditi?

- Možda se previše brinem. Valjda ipak nije tako opasno otići u stan neke djevojke.

- A što ako je ondje pravi Steve?

- Pogledaj aute na ulici. Ima *Datsun* sličan tvojemu; to je još jedan od razloga zbog kojih je policija bila tako uvjerena da je on silovatelj.

- Doista?!

- Vas ste dvojica poput jednojajčanih blizanaca, birate iste stvari. Ako mu je auto na ulici, ne ulazi. Nazovi me pa ćemo pokušati smisliti neki način da ga izvučemo iz kuće.

- A ako je došao pješice?

- Živi u Washingtonu.

- U redu. - Harvey ustane. - Gdje živi djevojka?

- U Hampdenu. - Berrington na posjetnicu načrčka adresu i pruži mu je.

- Budi pažljiv, može?

- Svakako. Vidimo se doma, Montezuma.

Berrington se usiljeno nasmiješi.

- Za tren oka, manioka.

56.

Harvey je polako vozio Jeannienom ulicom, tražeći automobil nalik svome. U ulici je bilo puno starijih vozila, ali nije bilo nijednog hrđavog *Datsuna* svijetle boje. Steve Logan nije ovdje.

On se parkira na slobodnome mjestu u blizini njezine kuće i isključi motor. Na trenutak je ostao tako sjediti i razmišljati. Morat će biti koncentriran i pribran. Sada mu je bilo drago što nije popio pivo koje mu je ponudio stric Jim.

Znao je da će ga zamijeniti za Stevea, jer je to jednom već učinila, u

Philadelphiji. Njih dvoje po izgledu su identični. Ali, razgovor će već biti malo teži. Ona će spominjati mnoštvo raznovrsnih stvari za koje bi on trebao znati. Morat će odgovarati a da pritom ne pokaže kako o tome nema pojma. Njezino povjerenje mora održati dovoljno dugo da bi doznao kakvim dokazima protiv njega raspolaže i što namjerava poduzeti u vezi s onim do čega je došla. Bit će vrlo lako pogriješiti i odati se.

Ali, čak i dok je trezveno razmišljao o teškoj zadaći igranja Steveove uloge, jedva je uspijevaao kontrolirati uzbuđenje zbog toga što će je ponovno vidjeti. Ono što joj je učinio u automobilu bio je najuzbudljiviji seksualni doživljaj u čitavom njegovu životu. Bilo je to bolje čak i od boravka u ženskoj svlačionici prepunoj uspaničenih djevojaka. Uzbudio bi se svaki put kada bi pomislio na to kako joj trga odjeću dok automobil krivuda auto-cestom.

Znao je da se sada mora koncentrirati na zadaću. Ne smije misliti na njezino lice izobličeno od straha i na njezine snažne noge kako se grčevito migolje. Od nje treba izvući informacije i otići. Ali, čitavog života nije uspijevaao učiniti ništa razumno.

* * *

Jeannie je nazvala policiju čim je stigla kući. Zнала je da Mish neće biti na poslu, no ostavila joj je poruku u kojoj ju je molila da joj se hitno javi.

- Niste li joj danas već ostavili hitnu poruku? - upitali su je u policiji.

- Da, ali ovo je druga, jednako važna.

- Dat ću sve od sebe da je proslijedim - reče joj skeptičan glas.

Potom je nazvala Steveov dom, no ondje joj se nitko nije javio. Pretpostavila je da su on i Lorraine kod odvjetnika i pokušavaju izvući Charlesa na slobodu, te da će se on javiti čim uzmogne.

Bila je razočarana; željela je nekome ispričati dobre novosti. Oduševljenje zbog toga što je pronašla Harveyjev stan polako se stišalo i sada se osjećala potišteno. Misli su joj se ponovno vratile na opasnost od budućnosti bez novca, posla i načina da pomogne majci.

Ne bi li se razvedrila, priredila si je kasni doručak. Umutila je tri jaja, prepekla slaninu koju je dan ranije kupila za Stevea, te to pojela s prepečencem i kavom. Dok je stavljala posuđe u stroj za pranje, oglasilo se zvonce s ulaznih vrata.

Ona podigne slušalicu interfona.

- Molim?

- Jeannie? Ovdje Steve.

- Uđi! - reče ona radosno.

Na sebi je imao pamučni pulover boje njegovih očiju i bio je toliko

sladak da bi ga najradije bila pojela. Poljubila ga je i snažno ga zagrlila, dojkama mu pritiskajući grudi. On joj spusti ruku niz leđa i pritisne joj stražnjicu prema sebi. Danas je ponovno mirisao drugačije: koristio je neku kolonjsku vodicu s biljnim miomirisima. I okus mu je bio drugačiji, nekako kao da je pio čaj.

Nakon nekoliko trenutaka, ona se odvoji od njega.

- Samo nemojmo brzati - reče ona bez daha. Željela je u tome uživati. - Dođi, sjedni. Imam ti toliko toga ispričati!

On sjedne na kauč, a onda pride hladnjaku.

- Vino, pivo, kava?

- Može vino.

- Misliš li da će biti dobro?

Što time, dovraga, želi reći? Misliš li da će biti dobro ?

- Ne znam - reče on.

- Kada smo ga ono otvorili?

U redu, otvorili su bocu vina, ali je nisu dokraja popili, pa ga je ona ponovno zatvorila i spremila u hladnjak, a sada se pita je li se ukiselilo. Ali, želi da ja odlučim.

- Da vidimo... koji je to bio dan?

- Srijeda, znači prije četiri dana.

Nije mogao znati čak ni je li crno ili bijelo. *Sranje.*

- Ah, dovraga, jednostavno natoči jednu čašu pa ćemo vidjeti.

- Kakva pametna zamisao. - Ona natoči malo vina u čašu i pruži mu je.

On otpije gutljaj. - Može proći - reče.

Ona se nagne preko naslona sofe.

- Da ja vidim. - Potom mu poljubi usne. - Otvori usta - reče. - Želim osjetiti okus vina. - On se nasmije i poslušava je. Ona stavi vršak jezika u njegovu usta. Bože, moj, kako je ova žena seksi. - Imaš pravo - reče ona. - Može proći. - Nasmijavši se, potom napuni njegovu čašu i natoči nešto vina u svoju.

Njemu je postalo ugodno.

- Uključi neku glazbu - predloži joj.

- Na čemu?

Nije imao pojma o čemu ona govori. *O, Kriste, nešto sam zeznuo.* On pogleda oko sebe: nema nikakve linije. *Glupane.*

Ona reče:

- Tata mi je ukrao liniju, sjećaš se? Nemam na čemu pustiti glazbu. Čekaj malo, imam. - Ona uđe u susjednu prostoriju, vjerojatno spavaću sobu

i vrati se s jednim od onih vodootpornih radioaparata koji se stavljaju u tuš-kabinu. - Glupa naprava, mama mi ga je darovala za jedan Božić, to je bilo prije nego što se počela gubiti.

Tata joj je ukrao liniju, mama joj je luda... iz kakve je to ona, dovraga, obitelji?

- Zvuk je užasan, ali to je sve što imam. - Ona uključi aparat. - Stalno je na 92Q.

- Dvadeset hitova bez prekida - reče on bez razmišljanja.

- Kako znaš za to?

O, sranje, Steve ne bi imao pojma o postajama u Baltimoreu.

- Čuo sam na radiju dok sam dolazio ovamo.

- Kakvu glazbu ti voliš?

Nemam pojma što bi se Steveu sviđalo, ali, valjda ni ti nemaš pojma, tako da ćemo se morati zadovoljiti istinom.

- Gangsta rap... *Snoop Doggy Dog, Ice Cube* i takve stvari.

- O, jebemu... uz tebe se osjećam kao sredovječna dama.

- Što ti voliš?

- *Ramonse, Sex Pistols, The Damned.* Zapravo, kada sam bila klinka, ali doista klinka, slušao se punk, znaš? Moja bi mama slušala sve one pjesmice iz šezdesetih koje mi nikada nisu značile ništa. A onda, kada mi je bilo jedanaest, odjednom, buum! *Talking Heads*. Sjećaš se "Psycho Killera"?

- Ni slučajno!

- U redu, tvoja je mama imala pravo, prestara sam za tebe. - Ona sjedne uz njega, položi mu glavu na rame i zavuče mu ruku pod nebeskoplavi pullover. Milovala mu je prsa, vršcima prstiju lako dodirujući bradavice. Bio je to ugodan osjećaj. - Tako mi je drago što si došao - reče mu.

I on je želio dirati njezine bradavice, no imao je važnijeg posla. Ulažući silan trud, sada reče:

- Moramo ozbiljno razgovarati.

- Imaš pravo. - Ona se uspravi i otpije gutljaj vina. - Ti prvi. Je li ti otac još uvijek u pritvoru?

Isuse, što da kažem na to ?

- Ne, ti prva - reče on. - Rekla si da mi imaš toliko toga ispričati.

- U redu. Kao prvo, znam tko je silovao Lisu Hoxton. Tip se zove Harvey Jones i živi u Philadelphiji.

Kriste svemogući! Harvey se silno mučio da mu izraz lica ostane nepromijenjen. *Hvala Bogu što sam došao ovamo.*

- Ima li dokaza o tome?

- Bila sam u njegovu stanu. Susjed mi je otvorio vrata duplikatom ključa.

Jebeni stari peder, slomit ću mu taj tanki vrat.

- Pronašla sam šiltericu koju je nosio prošle nedjelje. Visi mu na vratima.

Isuse! Trebao sam je baciti. Ali nikada nisam mislio da bi netko mogao doći do mene!

- Fantastična si - reče. Steve bi se oduševio da čuje ovakve novosti; njima se on oslobađa sumnje. - Ne znam kako bih ti se zahvalio.

- Ja ću već nešto smisliti - reče ona uza zavodljiv osmijeh.

Mogu li se vratiti u Philadelphiju na vrijeme da se riješim one kape prije nego što mi u stan uđe policija?

- Sve to ispričala si i policiji, zar ne?

- Nisam, ostavila sam poruku za Mish, ali još me nije nazvala.

Aleluja! Još ima nade.

Jeannie nastavi:

- Bez brige. On nema pojma da smo ga otkrili. Ali, još nisi čuo ono najbolje. Koga još poznajemo a zove se Jones?

Da kažem "Berrington"? Bi li se Steve toga sjetio?

- To je vrlo često prezime...

- Berringtona, dakako! Mislim da je Harvey odgojen kao Berringtonov sin!

Trebao bih se pretvarati da sam zadivljen.

- Nevjerojatno.

Što, dovraga, sada? Možda bi tata imao kakvu ideju. Moram mu ispričati sve ovo. Potreban mi je izgovor kako bih telefonirao.

Ona ga uhvati za ruku.

- Hej, pogledaj kakvi su ti nokti!

O, dovraga, što je sada?

- Što je s mojim noktima?

- Tako brzo rastu! Kada si izišao iz zatvora bili su ti posve neravni i ispucani. Sada izgledaju divno!

- Sve mi uvijek brzo zacjeljuje.

Ona mu okrene ruku i jezikom mu dotakne dlan.

- Danas si nešto uspaljena - reče on.

- O, Bože, previše sam navalila, zar ne? - Već joj se događalo da muškarci reagiraju na takav način. Sve otkako je došao, Steve je bio nekako šutljiv, a sada joj je postalo jasno koji je tome razlog. - Znam što te muči.

Cijeli prošli tjedan odbijala sam te, a sada imaš osjećaj da se spremam pojesti te za večeru.

On kimne.

- Da, tako nekako.

- Jednostavno sam takva. Kada se jednom odlučim za nekog tipa, gotovo je. - Ona poskoči s kauča. - U redu, povlačim se. - Potom ode u priručnu kuhinju i izvadi tavu za jaja. Bila je toliko teška da ju je morala podići objema rukama. - Jučer sam za tebe kupila nešto hrane. Jesi li gladan? - Tava je bila prašnjava, rijetko je kuhala, i ona je sada obriše krpom za posuđe. - Zeliš li jaja?

- Zapravo ne. Pričaj mi... Znači bila si punkerica?

Ona odloži tavu.

- Da, neko vrijeme. Poderana odjeća, zelena kosa.

- Droga?

- Kad god sam imala novca, u školi sam uzimala amfetamin.

- Koje si dijelove tijela probušila?

Ona se odjednom prisjeti duplerice na zidu Harveyja Jonesa, obrijane žene s prstenom na velikim usnama i zadržti.

- Samo nos - reče. - S petnaest godina punk sam zamijenila tenisom.

- Poznao sam jednu djevojku koja je imala prsten u bradavici.

Jeannie osjeti ljubomoru.

- Jesi li s njom spavao?

- Naravno.

- Gade.

- Hej, a što si mislila, da sam nevin?

- Nemoj od mene tražiti da se ponašam racionalno!

On pokajnički podigne ruke.

- U redu, neću.

- Još mi nisi ispričao što se dogodilo s tvojim tatom. Jeste li ga izvukli?

- Bit će najbolje da nazovem kući i dođem do najsvježijih informacija.

Ako čuje da je pritisnuo sedam brojki, znat će da zove unutar gradske mreže, a otac mu je spomenuo da Steve Logan živi u Washingtonu. Prstom je zadržao vilicu aparata i nasumce pritisnuo tri brojke, kako bi ona stekla dojam da je okrenuo pozivni broj, potom ju je pustio i nazvao broj u očevoj kući.

Javio mu se tata i Harvey reče:

- Bok, mama. - Čvrsto je stiskao slušalicu, nadajući se da mu otac neće reći: "*Tko je to? Okrenuli ste pogrešan broj*".

Ali, otac je odmah shvatio o čemu je riječ.

- S Jeannie si? - *Bravo, tata.*

- Da. Nazvao sam te jer me zanima je li tata izišao iz zatvora.

- Pukovnik Logan zadržan je kod vojne policije. Uhićen je, ali ne i u zatvoru.

- Šteta, nadao sam se da je sada možda već na slobodi.

Oklijevajući, njegov otac reče:

- Možeš li mi reći... bilo što?

Harvey je neprestano bio u iskušenju da pogleda prema Jeannie i vidi je li ova njegova točka upalila. Ali znao je da bi zbog takva pogleda ostavio dojam da nešto skriva, stoga se prisilio na nepomično buljenje u zid.

- Jeannie je načinila prava čuda, mama. Otkrila je pravog silovatelja. - Davao je sve od sebe da mu se u glasu čuje zadovoljstvo. - Zove se Harvey Jones. Upravo čekamo detektivku da nas nazove kako bi joj mogla priopćiti novosti.

- Isuse! Pa to je užasno!

- Da, nije li to divno?! - *Ne tako ironičnim tonom, budalo!*

- Barem smo unaprijed upozoreni. Možeš li je spriječiti da dođe u vezu s policijom?

- Mislim da to moram učiniti.

- A što je s *Geneticom*? Namjerava li objaviti to što je doznala o nama?

- To još ne znam. - Prekini vezu prije no što se nečim odam.

- To svakako doznaj. I to je važno.

- Dobro. Nadam se da će tata brzo biti vani. Nazovi me ovamo bude li kakvih novosti, može?

- Misliš da je to sigurno?

- Samo traži Stevea. - On se nasmije, kao da se upravo našalio.

- Jeannie bi mi mogla prepoznati glas. Ali mogao bi te nazvati Preston.

- Upravo tako.

- U redu.

- Bok.

Harvey spusti slušalicu. Jeannie reče:

- Trebala bih ponovno nazvati policiju. Možda nisu shvatili koliko je ovo hitno.

Ona uzme slušalicu. On tada uvidi da će je morati ubiti.

- Prije toga, još me jednom poljubi - reče on.

Ona mu sklizne u zagrljaj, naslanjajući se na kuhinjsku radnu plohu. Potom otvori usta njegovu poljupcu. On joj je milovao bokove.

- Lijep pulover - reče joj tiho, a onda joj velikom rukom uhvati dojku.

Njezina se bradavica na to ukruti, no nekako joj nije bilo onako ugodno kako je očekivala. Pokušala se opustiti i uživati u trenutku koji je toliko iščekivala. On joj ugura ruku pod pulover, a ona se blago nagne unatrag u trenutku kada joj je uhvatio obje dojke. Kao i uvijek, na trenutak joj je bilo neugodno, zbog straha da on ne ostane razočaran onim što je ugledao. Svakom muškarcu s kojim je dosada spavala njezine su se dojke svidjele, no ona je još uvijek podsvjesno držala da su joj premale. Kao i svi ostali, Steve ničim nije pokazao nezadovoljstvo. On joj zadigne pulover, nagne se, i stane joj sisati bradavice.

Ona ga pogleda. Prvi put kada joj je to učinio neki dječak, činilo joj se da je posve besmisleno, poput kakvog povratka u djetinjstvo. No, ubrzo je to zavoljela, čak je i sama voljela to činiti muškarcu. Sada, međutim, ništa nije bilo kako treba. Tijelo joj je reagiralo, no u podsvjesti ju je mučila neka sumnja i nije se mogla koncentrirati na užitak. Iritirala je samu sebe. Jučer sam sve zabrljala paranoičnom reakcijom, to neću ponoviti i danas.

On je naslutio njezinu nelagodu. Uspravivši se, sada joj reče:

- Nije ti ugodno. Sjednimo na kauč. - Ne sumnjajući u njezin pristanak, on sjedne. Ona pođe za njim. On tada vrškom kažiprsta pogladi obrve i ispruži ruku prema njoj.

Ona ustukne.

- Što je? - reče on.

Ne! To nije moguće!

- Ti.., učinio si to s obrvom.

- Što to?

Ona poskoči s kauča.

- Ljigavče! - vrisne tada. - Kako se samo usuduješ?!

- Koji kurac sada...? - reče on, više ne uspijevajući postići uvjerljivost.

Izraz njegova lica govorio joj je da točno zna što se događa.

- Nosi se iz mog stana! - vrisne ona.

On se trudio da i dalje igra istu ulogu.

- Najprije plaziš po meni, a onda ovako...!

- Znam tko si, gade jedan. Ti si Harvey!

On sada prestane glumiti.

- Kako si znala?

- Dodirnuo si obrvu vrhom kažiprsta, posve jednako kao Berrington.

- Pa kakve to ima veze? - reče on, ustajući. - Ako smo toliko slični, možeš se pretvarati da sam Steve.

- Jebi se! Odlazi odavde!

On se dodirne za prepone, pokazujući erekciju.

- Sada kada smo došli ovako daleko, ne odlazim otečenih jaja.

O, Isuse, sada sam u velikoj neuolji. Ovaj je tip prava životinja.

- Bježi od mene!

On zakorači prema njoj, smiješeći se.

- Svuci ću ti te uske traperice i pogledati što je ispod njih.

Ona se prisjeti kako je Mish rekla da silovatelji uživaju u žrtvinu strahu.

- Ne bojim te se - reče, trudeći se da govori postojanim glasom. - Ali, dotakneš li me, kunem se da ću te ubiti.

Pokreti su mu bili užasno brzi. U djeliću sekunde uspio ju je ščepati, podići i odbaciti je na pod.

U tom trenutku zazvonio je telefon.

Ona vrisne:

- Upomoć! Gospodine Oliver! Upomoć!

Harvey brzo uzme kuhinjsku krpu i grubo joj je nagura u usta, nanoseći joj bol. Ona više nije mogla ispustiti glas i počela je kašljati. Držao ju je za zapešća kako ne bi mogla rukama izvaditi krpu iz usta. Ona ju je pokušala izbaciti jezikom, ali to joj nije uspijevalo, jer je krpa bila prevelika. Je li je gospodin Oliver čuo kako vrišti? On je star i televizor mu je uvijek uključen vrlo glasno.

Telefon je i dalje zvonio.

Harvey je ščepa za struk traperica. Ona se migoljeći odmakne od njega. On je pljusne posred lica, toliko jako da je ugledala zvjezdice. Dok je bila tako omamljena, pustio joj je ruke i strgnuo joj traperice i gaćice.

- Hej, kakva dlakava pica - reče.

Jeannie istrgne krpu iz usta i krikne:

- Pomognite mi! Upomoć!

Harvey joj svojim velikim dlanom pokrije usta, prigušujući njezine krikove, te se spusti na nju, pritisnuvši je toliko da je iz nje istisnuo dah. Nekoliko trenutaka bila je posve bespomoćna i borila se za dah. Njegova šaka joj je ozlijedila stegna dok je jednom rukom pokušavao otkopčati hlače. A onda se stao gurati u nju, tražeći ulaz. Ona se očajnički otimala, pokušavajući ga zbaciti, no bio je pretežak.

Telefon je i dalje zvonio. A tada se oglasilo i zvono na vratima.

Harvey nije prestajao.

Jeannie otvori usta. Harveyevi prsti skliznu joj među zube. Ona snažno

zagriže, iz sve snage, misleći kako joj je svejedno hoće li slomiti zube ili njegove kosti. U usta joj šikne topla krv i ona začuje njegov bolni krik, uz koji je trgnuo ruku unatrag.

Zvonce se oglasilo ponovno, dugo i ustrajno.

Jeannie ispljune Harveyjevu krv i ponovno poviče:

- Upomoć! - vikala je. - Upomoć! Upomoć! Upomoć!

U prizemlju se tada začuo glasan udarac, potom još jedan, a onda i tresak i zvuk razbijene drvene površine. Harvey se brzo uspravi na noge, stišćući povrijeđenu ruku. Jeannie se okrene na trbuh, ustane i odmakne tri koraka od njega.

U tom trenutku naglo se otvore vrata. Harvey se okrene, ostavljajući Jeannie za leđima.

U sobu upadne Steve.

U djeliću sekunde u kojem se činilo da je vrijeme stalo, Steve i Harvey preneraženo se pogledaju.

Bili su posve jednaki. Što bi se dogodilo da se potuku? Bili su jednako visoki, jednake težine, snage i u jednako dobroj formi. Takva borba mogla bi potrajati unedogled.

Jeannie bez razmišljanja objema rukama uzme svoju tešku tavu za jaja. Zamišljajući kako svojim čuvenim dvoručnim back-handom udara dijagonalu, ona svu težinu prebaci na prednju nogu, ukoči ruke u zglobovima i zamahne svom snagom.

Udarila je Harveyja točno na najosjetljivije mjesto na zatiljku. Začuo se odvratan tup udarac. Harveyja su istoga trena izdale noge. On klone na koljena, ljuljajući se.

Kao da je upravo dotrčala do mreže kako bi udarila volej, Jeannie desnom rukom visoko podigne tavu i svom je snagom spusti na njegovo tjeme.

On zakoluta očima i posve beživotno padne na pod.

Steve reče:

- O, Bože, kako mi je drago što nisi udarila pogrešnog blizanca.

Jeannie stane drhtati. Sada ispusti tavu i sjedne na kuhinjski stolac. Steve je zagri.

- Gotovo je - reče.

- Ne, nije - odvrati ona. - Tek počinje.

Telefon je još uvijek zvonio.

- **D**obro si ga sredila - reče Steve. - Tko je taj gad?

- Ovo je Harvey Jones - odgovori mu Jeannie. - Sin Berringtona Jonesa. Steve nije mogao vjerovati.

- Berrington je jednog od osmorice odgojio kao vlastitog sina? Neka me nosi vrag...

Jeannie je nepomično promatrala tijelo koje je u nesvijesti ležalo na podu.

- Što ćemo sada?

- Za početak, kako bi bilo da se javiš na telefon?

Jeannie automatskom kretnjom podigne slušalicu. Zvala ju je Lisa.

- Zamalo se dogodilo i meni - reče Jeannie bez ikakva uvoda.

- O, ne!

- Isti tip.

- Ne mogu vjerovati! Da dođem odmah?

- Hvala, bila bih ti zahvalna.

Jeannie spusti slušalicu. Od onog pada boljelo ju je čitavo tijelo, a usta su je boljela od nasilno ugurane krpe. U njima je još uvijek osjećala okus Harveyjeve krvi. Ona natoči čašu vode, ispere usta i ispljune je u kuhinjski slivnik. Potom reče:

- U opasnoj smo situaciji, Steve. Ljudi na koje smo se namjerali imaju moćne prijatelje.

- Znam.

- Mogli bi nas pokušati ubiti.

- Pričaj mi malo o tome...

Zbog pomisli na to Jeannie je sada bilo teško razmišljati. *Ne smijem dopustiti da me paralizira strah*, pomisli.

- Misliš li da bi me, obećam li da nikada neću ispričati što sam doznala, ostavili na miru?

Steve na trenutak razmisli o tome, a onda reče:

- Ne, mislim da ne bi.

- Ni ja. Znači, nemam izbora: moram se boriti dalje.

Na stubama se u tom trenutku začuje nečiji korak i kroz vrata sada proviri gospodin Oliver.

- Što se to, dobijesa, dogodilo? - upita. Čas je gledao onesviještenog Harveyja na podu, čas Stevea. - Neka me nosi...

Steve podigne Jeanniene crne traperice i pruži joj ih, a ona ih brzo navuče, prikrivajući golotinju. Ako je gospodin Oliver to i primijetio, bio je odviše obziran da bi bilo što rekao. Pokazujući na Harveyja, on sada reče:

- Bit će da je to onaj tip iz Philadelphije. Nije ni čudo da si pomislila da ti je on dečko. Njih dvojica moraju biti blizanci!

Steve reče:

- Svezat ću ga prije nego što se osvijesti. Imaš li kakvo uže, Jeannie?

Gospodin Oliver reče:

- Ja imam nešto žice za instalacije. Donijet ću kutiju s alatom. - On iziđe.

Jeannie sa zahvalnošću zagrlila Stevea. Imala je osjećaj da se probudila iz noćne more.

- Mislila sam da si to ti - reče. - Sve je bilo kao jučer, ali ovoga puta nisam bila paranoična, bila sam kako treba.

- Rekli smo da trebamo dogovoriti šifru, a onda se više nismo vratili na to.

- Učinimo to sada. Kada si mi prošle nedjelje prišao na teniskome terenu, rekao si: "*I ja pomalo igram tenis*".

- A ti si skromno rekla: "*Ako samo pomalo igraš tenis, onda vjerojatno ne pripadaš u moju ligu*".

- To je šifra. Kaže li netko od nas prvu rečenicu, drugi mora reći drugu.

- Dogovoreno.

Gospodin Oliver vratio se s kutijom za alat. Okrenuo je Harveyja na leđa i počeo mu vezati ruke s prednje strane, povezujući dlanove položene jedan uz drugi, ostavljajući, međutim, oba mala prsta slobodna.

Steve reče:

- Zbog čega mu ne svežete ruke straga?

Činilo se da je gospodinu Oliveru neugodno.

- Oprostite na izrazu, ali ovako si sam može držati pimpek kada mora ići na zahod. To sam naučio u Europi za vrijeme rata. - On tada počne vezati Harveyjeve noge. - Ovaj vam tip više neće stvarati nevolje. Što sada namjeravate s ulaznim vratima?

Jeannie pogleda Stevea, a on reče:

- Prilično sam ih razvalio.

- Bit će najbolje da nazovem stolara - reče Jeannie.

Gospodin Oliver reče:

- Imam nešto dasaka u dvorištu. Mogao bih ih popraviti tako da ih večeras možemo zaključati. A onda možemo potražiti nekoga tko će to sutra

bolje obaviti.

Jeannie je osjećala duboku zahvalnost.

- Hvala vam, to je tako ljubazno.

- To nije ništa. Ovo je najzanimljivije što mi se dogodilo od Drugoga svjetskoga rata.

- Ja ću vam pomoći - ponudi Steve.

Gospodin Oliver odmahne glavom.

- Vas dvoje imate puno toga riješiti, to je očito. Naprimjer, hoćete li pozvati policiju da dođe po ovog tipa kojeg ste svezali na podu.

Ne čekajući odgovor, on uzme kutiju s alatom i pođe niza stube.

Jeannie se pokuša pribрати.

- Sutra će *Genetico* biti prodan za stotinu osamdeset milijuna dolara i Proust će započeti predsjedničku kampanju. Istodobno, ja nemam posao i ostala sam bez posljednjeg tračka ugleda. Više nikada neću raditi kao znanstvenica. Ali, s onim što sam doznala mogla bih promijeniti i jedno i drugo.

- Kako ćeš to postići?

- Pa... mogla bih izdati izjavu za javnost o njihovim eksperimentima.

- Ne bi li u tom slučaju trebala neku vrstu dokaza?

- Ti i Harry zajedno poprilično ste dramatičan dokazni materijal. Naročito ako bismo vas zajedno mogli prikazati na televiziji.

- Da... u *Šezdeset minuta* ili nečemu sličnome. To mi se sviđa. - Izraz njegova lica tada ponovno postane potišten. - Ali, Harvey neće htjeti surađivati.

- Mogu ga snimiti svezanog. Potom pozovemo policiju, a oni snime i to. Steve kimne.

- Problem je u tome što vjerojatno trebaš poduzeti nešto prije nego što *Landsmann* i *Genetico* finaliziraju ugovor. Čim se domognu novca, moguće je da će bez posljedica preživjeti negativni publicitet koji uspijemo stvoriti. Ali, ne vidim načina da za nekoliko sati dospiješ na televiziju. A prema *The Wall Street Journalu*, oni će konferenciju za novinare održati sutra ujutro.

- Možda bismo mi trebali održati svoju konferenciju.

Steve pucne prstima.

- Sjetio sam se! Doći ćemo na njihovu konferenciju.

- Dovraga, da, tako je! U tom slučaju ljudi iz *Landsmanna* možda će odlučiti ne potpisati dokumente i kupnja će biti otkazana.

- A Berrington neće zaraditi sve one milijune dolara.

- I Jim Proust neće se natjecati za predsjedničko mjesto.

- Zacijelo smo ljudi - reče Steve. - Oni spadaju u red najmoćnijih ljudi u Americi, a mi razgovaramo o tome kako ćemo im pokvariti zabavu.

Iz prizemlja tada su se začuli udarci čekića: gospodin Oliver počeo je popravljati vrata. Jeannie reče:

- Znaš, oni mrze crnce. Sva ta sranja o dobrim genima i drugorazrednim Amerikancima samo je krinka. To su obični bijeli šovinisti i rasisti koji se skrivaju iza pomagala suvremene znanosti. Od gospodina Olivera žele stvoriti građanina drugog reda. Dovraga s njima, ja to neću mirno gledati i slušati.

- Potreban nam je plan - reče Steve, spuštajući je na zemlju.

- U redu, evo ovako - reče Jeannie. - Najprije moramo doznati gdje će se održati konferencija za novinare.

- Vjerojatno u nekom hotelu u Baltimoreu.

- U tom slučaju, bude li potrebno, nazvat ćemo ih sve redom.

- U tom hotelu vjerojatno bismo trebali uzeti sobu.

- To je dobra zamisao. A onda se nekako uvući na konferenciju, ustati usred cijelog događaja i održati govor upućen okupljenim predstavnicima medija.

- Ušutkat će te.

- Trebam imati gotovu izjavu za javnost koju ću moći podijeliti. Ali, onda ćeš ti ući s Harveyjem. Blizanci su tako fotogenični, svi objektivni okrenut će se prema vama.

Steve se namršti.

- Što ćeš dokazati time što se Harvey i ja pojavimo na konferenciji?

- Zbog toga što ste isti, ostavit ćete dramatičan dojam zbog kojeg će novinari početi postavljati pitanja. Neće im trebati dugo da se uvjere da doista imate različite majke. Kada dođu do toga, bit će im jasno da je potrebno razriješiti zagonetku, jednako kao što je to postalo jasno i meni. A znaš kako provjeravaju prošlost predsjedničkih kandidata.

- Ali, trojica bi bila bolja od dvojice - reče Steve. - Misliš li da bismo mogli pokušati dovesti još jednoga od nas?

- Možemo pokušati. Možemo ih sve pozvati i nadati se da će se barem jedan i pojaviti.

Na podu, Harvey otvori oči i zastenje.

Jeannie je na njega već bila gotovo zaboravila. Dok ga je sada promatrala, nadala se da ga boli glava. A onda osjeti grižnju savjesti zbog tolike osvetoljubivosti.

- Nakon onoga kako sam ga udarila, vjerojatno bi trebao otići liječniku.

Harvey se brzo osvijestio.

- Odveži me, kučko jebena! - reče.

- Zaboravi na liječnika - reče Jeannie.

- Odveži me istoga trena, inače se kunem da ću ti razrezati sise čim se oslobodim.

Jeannie mu u usta ugura kuhinjsku krpu.

- Začepi, Harvey - reče.

Steve zamišljeno reče:

- Bit će zanimljivo pokušati ga ovako svezanog neopaženo dovući u hotel.

Iz prizemlja se začuje Lisin glas. Pozdravljala je gospodina Olivera. Trenutak kasnije, ona uđe, u trapericama i teškim martensicama. Pogledavši Stevea i Harveyja, tada reče:

- Bože moj, istina je.

Steve ustane.

- Mene ste pokazali na identifikaciji - reče on. - Ali, on vas je napao.

Jeannie objasni:

- Harvey je meni pokušao učiniti isto što i tebi. Steve je naišao u posljednji čas i razvalio ulazna vrata.

Lisa pride mjestu na kojem je ležao Harvey. Nekoliko dugih trenutaka nepomično ga je promatrala, a onda zamišljeno podigne nogu i vrhom teških cipela svom ga snagom udari u rebra. On zastenje i previje se od boli.

Ona to ponovi.

- Hej - reče, odmahujući glavom - ovo je tako dobar osjećaj.

Jeannie brzo prepriča Lisi najnovije događaje.

- Puno toga dogodilo se dok sam spavala - reče Lisa iznenađeno.

Steve reče:

- Vi ste na JF-u godinu dana, Lisa... čudi me da nijednom niste vidjeli Berringtonova sina.

- Berrington se u privatnome životu nikada ne druži s kolegama iz akademskoga svijeta - reče ona. - Za to je odviše slavan. Posve je moguće da nitko s JF-a nikada nije vidio Harveyja.

Jeannie joj izloži plan prekidanja konferencije za novinare.

- Upravo smo razgovarali o tome kako bismo osjećali više samopouzdanja kada bismo mogli onamo dovesti još nekoga od klonova.

- Pa... Per Ericson je mrtav, Dennis Pinker i Murray Claud su u zatvoru, no i tako nam ostaju još tri mogućnosti: Henry King u Bostonu, Wayne Stattner u New Yorku i George Dassault... a on bi mogao biti u

Buffalu, Sacramentu ili Houstonu, to ne znamo. No mogli bismo ih sve još jednom nazvati. Sačuvala sam sve brojeve telefona.

- I ja - reče Jeannie.

Steve reče:

- Mogu li doći ovamo na vrijeme?

- Mogli bismo pogledati letove na *CompuServeu* - reče Lisa. - Gdje ti je računalo, Jeannie?

- Ukradeno.

- U autu imam laptop, donijet ću ga.

Dok je ona bila vani, Jeannie reče:

- Morat ćemo jako dobro razmisliti o tome kako ove ljude navesti da dođu u Baltimore u tako kratkome roku. I morat ćemo im ponuditi plaćanje avionskih karata. Nisam sigurna da će moja kreditna kartica to podnijeti.

- Ja imam *American Express* karticu koju mi je mama dala za hitne slučajeve. A znam da će ovo smatrati takvom situacijom.

- Kakva divna mama - reče Jeannie zavidno.

- To je istina.

Lisa se vrati i priključi prijenosno računalo na Jeannienu modemsku liniju.

- Samo malo - reče Jeannie. - Pokušajmo se malo organizirati.

58.

Jeannie je napisala izjavu za javnost, Lisa je pristupila *WorldSpan Travelshopperu* i provjerila letove, a Steve je iz poslovnog imenika vadio brojeve i nazivao vodeće hotele kako bi ih pitao: "*Je li kod vas za sutra zakazana konferencija za novinare Genetica ili Landsmanna?*"

Nakon šest pokušaja palo mu je na pamet da se konferencija za novinare ne mora održati u hotelu. Mogla je biti zakazana u nekome restoranu ili na kakvom egzotičnijem mjestu, na primjer na nekom brodu; ili možda imaju dovoljno velik prostor u sjedištu *Genetica*, sjeverno od grada. Međutim, nakon sedmog poziva, uslužan službenik u hotelu rekao mu je:

- Da, u dvorani *Regency Room*, u podne, gospodine.

- Odlično! - reče Steve. Jeannie ga upitno pogleda, a Steve se nasmiješi i uzdignutim joj palcem pokaže kako je sve u redu. - Mogu li, molim vas, rezervirati sobu za večeras?

- Spojit ću vas sa službenikom koji radi rezervacije. Trenutak, molim.

On rezervira sobu, plaćajući je majčinom *American Express* karticom. Kada je spustio slušalicu, Lisa reče:

- Postoje tri leta kojima bi Henry King ovamo mogao doći na vrijeme. U sva tri slučaja riječ je o *USAiru*. Polaze u šest i dvadeset, sedam i četrdeset i devet i četrdeset pet. Na sva tri još ima slobodnih mjesta.

- Rezerviraj mjesto na letu u devet četrdeset pet - reče Jeannie.

Steve Lisi pruži kreditnu karticu, a ona utipka podatke. Jeannie reče:

- Još uvijek ne znam kako ga uvjeriti da dođe.

- Jesi li rekla da je student i da radi u baru? - upita Steve.

- Da.

- Potreban mu je novac. Dopusti da ja nešto pokušam. Koji je njegov broj?

Jeannie mu reče broj.

- Zovu ga Hank - doda.

Steve nazove taj broj. Nitko se nije javljao. On razočarano odmahne glavom.

- Nemam nikoga - reče.

Na trenutak, Jeannie se doimala potišteno, a onda pucne prstima.

- Možda je na poslu.

Ona Steveu da broj, a on ga nazove. Javio se muški glas s hispaničkim naglaskom.

- Blue Note.

- Mogu li na telefon dobiti Hanka?

- On bi trebao raditi, znate? - reče muškarac razdraženo. Steve se nasmiješi Jeannie i usnama joj bez glasa reče: "*Tu je!*".

- Ovo je vrlo važno, neću ga dugo zadržati.

Trenutak kasnije začuo je glas posve jednak svome.

- Da, tko je?

- Bok, Hank. Zovem se Steve Logan i nas dvojica imamo nešto zajedničkoga.

- Prodaješ nešto?

- I tvoja i moja majka bile su na terapiji u nekakvoj klinici *Aventine* prije nego što smo se nas dvojica rodili. To možeš provjeriti kod nje.

- Da, i?

- Da ti skratim priču, tužim kliniku za deset milijuna dolara i volio bih da mi se pridružiš u tužbi.

Uslijedila je zamišljena stanka.

- Ne znam kakve su ti prave namjere, prijatelju, no bilo kako bilo,

nemam novca za tužbu.

- Ja ću platiti sve troškove suđenja. Ne želim tvoj novac.

- Zašto me onda zoveš?

- Jer bih s tobom bio jači.

- Bit će najbolje da mi napišeš pojedinosti...

- U tome i jest problem. Trebam te ovdje, u Baltimoreu, u hotelu *Stouffer*, sutra u podne. Prije podizanja tužbe održat ću konferenciju za novinare i želim da se i ti pojaviš na njoj.

- Tko bi još želio ići u Baltimore? To baš i nije Honolulu.

Uozbilji se, idiote.

- Imaš rezerviranu kartu na *USAiru* s Logana u devet četrdeset pet. Karta ti je plaćena, to možeš provjeriti kod zrakoplovne tvrtke. Samo je podigni na aerodromu.

- Nudiš mi da ćeš sa mnom podijeliti deset milijuna dolara?

- O, ne. Ti dobivaš svojih deset milijuna.

- Zbog čega ih tužiš?

- Prijevара i nepoštivanje nepisanog ugovora.

- Studiram ekonomiju. Ne postoji li za to vremensko ograničenje? Što god da se dogodilo prije dvadeset tri godine...

- Postoje ograničenja, ali odnose se na vrijeme nakon trenutka kad je prijevara otkrivena. U ovome slučaju, to je bilo prošloga tjedna.

Negdje u pozadini, onaj hispanički glas vikao je:

- Hej, Hank, čeka te oko stotinu gostiju!

Hank sada reče u slušalicu:

- Sad već zvučiš malo uvjerljivije.

- Znači li to da ćeš doći?

- Dovraga, ne. To znači da ću razmisliti o tome kada večeras završim smjenu. A sada moram ići poslužiti pića.

- Do mene možeš doći u hotelu - reče Steve, no bilo je prekasno: Hank je već prekinuo vezu.

Jeannie i Lisa nepomično su ga promatrale. On slegne ramenima.

- Ne znam - reče frustriranim glasom. - Ne znam jesam li ga uspio uvjeriti ili ne.

Lisa reče:

- Morat ćemo jednostavno pričekati i vidjeti hoće li se pojaviti.

- Čime se bavi Wayne Stattner?

- Vlasnik je nekoliko noćnih klubova. Vjerojatno već ima deset milijuna dolara.

- U tom slučaju, moramo mu potaknuti znatiželju. Imaš li broj?

- Da.

Steve ga nazove, no javi mu se automatska sekretarica.

- Bok, Wayne, zovem se Steve Logan. Možda ćeš primijetiti da je moj glas posve jednak tvome. To je zbog toga što smo, vjerovao ili ne, identični. Visok sam sto osamdeset osam centimetara, težak osamdeset šest kilograma i izgledam posve isto kao ti, osim boje kose. Još neke stvari koje su nam vjerojatno zajedničke: alergičan sam na australske oraščice, a kada razmišljam, prstima desne ruke grebem lijevu nadlanicu. A sada ono glavno: nismo blizanci. Ima nas više. Jedan od nas prošle je nedjelje počinio zločin na sveučilištu *Jones Falls*, zbog toga te jučer posjetila policija iz Baltimorea. Sutra u podne sastajemo se u hotelu *Stouffer* u Baltimoreu. Znam da je sve ovo jako čudno, ali, Wayne, kunem se da je od riječi do riječi istinito. Nazovi mene ili doktoricu Ferrami u hotel, ili jednostavno dođi. Bit će zanimljivo. - On spusti slušalicu i pogleda Jeannie. - Što kažeš?

Ona slegne ramenima.

- To je čovjek koji si može dopustiti povodenje za hirovima. Možda se zainteresira. A vlasnik noćnoga kluba ponedjeljkom ujutro vjerojatno nema osobito neodložnoga posla. S druge strane, ja ne bih pošla na put zrakoplovom samo na temelju takvog telefonskog poziva.

U tom trenutku zazvoni telefon i Steve bez razmišljanja podigne slušalicu.

- Molim?

- Mogu li dobiti Stevea? - Glas mu je bio nepoznat

- Ja sam...

- Ovdje stric Preston. Dat ću ti tatu.

Steve nije imao strica Prestona. On se zbunjeno namršti. Trenutak kasnije s druge se strane začuo drugi glas.

- Je li tko s tobom? Sluša li te ona?

Steveu odjednom sve postane jasno. Osjećaj zbunjenosti sada se pretvorio u šok. Nije mogao odlučiti što da učini.

- Samo trenutak - reče. Potom dlanom pokrije mikrofona. - Mislim da zove Berrington Jones! - reče tada Jeannie. - I misli da sam Harvey. Što da, dovraga, radim?

Jeannie bespomoćno raširi ruke.

- Improviziraj - reče.

- Hej, baš ti hvala. - Steve prisloni slušalicu na uho. - Aa... da, ovdje Steve - reče.

- Što se događa? Tu si već satima!
- Pa, da, valjda...
- Jesi li otkrio koje su Jeanniene namjere?

- Aaa... da, jesam.

- Onda se vrati ovamo i ispričaj nam!

- U redu.

- Nisi na neki način zarobljen?

- Nisam.

- Pretpostavljam da si je ševio.

- Moglo bi se reći...

- Navuci proklete hlače i dođi kući! Svi smo u velikoj nevolji!

- U redu.

- A sada, kad spustiš slušalicu, reći ćeš da je zvao netko tko radi za odvjetnika tvojih roditelja i da ti je rekao da trebaš što je prije moguće doći u Washington. To će ti biti izgovor i razlog da se požuriš. Može?

- Može. Dolazim što prije.

I Berrington i Steve sada spuste slušalicu. Steveova ramena opuste se od silnog olakšanja.

- Mislim da sam ga uspio prevariti.

Jeannie reče:

- Što je rekao?

- Bilo je vrlo zanimljivo. Čini se da su Harveyja poslali ovamo da dozna kakve su tvoje namjere. Zabrinuti su zbog onoga što bi ti mogla učiniti s onim do čega si došla.

- Oni? Tko?

- Berrington i netko tko se zove stric Preston.

- Preston Barck, predsjednik *Genetica*. Zašto su te onda nazvali?

- Nestrpljivi su. Berringtonu je dosta čekanja. Izgleda da on i njegovi pajdaši čekaju kako bi smislili kako reagirati. Rekao mi je neka se pretvaram da moram ići u Washington k odvjetniku i da što prije odem k njemu kući.

Jeannie je izgledala vrlo zabrinuto.

- To je vrlo loše. Ako se Harvey ne pojavi, Berrington će znati da nešto nije kako treba. Upozorit će ljude iz *Genetica*. A nikako ne možemo predvidjeti što će oni učiniti: promijeniti mjesto održavanja konferencije, postaviti osiguranje, tako da ne možemo ući, možda čak i odgoditi čitav događaj i potpisati dokumente u uredu nekog odvjetnika.

Steve se namršti, zagledan u pod. Imao je jednu zamisao, ali je oklijevao

s njezinim iznošenjem. Na koncu ipak reče:

- U tom slučaju, Harvey se mora vratiti kući.

Jeannie odmahne glavom.

- Ležao je na podu i slušao nas. Sve će im ispričati.

- Neće ako umjesto njega odem ja.

Jeannie i Lisa preneraženo ga pogledaju. On još nije bio smislio plan, razmišljao je naglas.

- Otići ću do Berringtona i pretvarati se da sam Harvey. Uvjerit ću ih u to.

- Steve, to je tako opasno. Ne znaš ništa o njima. Nećeš znati ni gdje je kupaonica.

- Ako je Harvey mogao prevariti tebe, mislim da i ja mogu prevariti Berringtona. - Steve se trudio da pokaže više samopouzdanja nego što ga je osjećao.

- Harvey me nije prevario. Otkrila sam ga.

- Neko te vrijeme zavaravao.

- Manje od sata. A ti ćeš ondje morati ostati duže.

- Ne puno duže. Harvey se nedjeljom navečer obično vraća u Philadelphiju, to znamo. Vratit ću se ovamo do ponoći.

- Ali Berrington je Harveyjev otac. To je nemoguće.

Znao je da ona ima pravo.

- Imaš li kakvu bolju zamisao?

Jeannie je nekoliko dugih trenutaka razmišljala, a potom reče:

- Nemam.

59.

Steve je odjenuo Harveyjeve plave samterice i svijetloplavi pulover i njegovim se *Datsunom* odvezao do *Roland Parka*. Kad je došao do Berringtonove kuće, već je bio mrak. Parkirao se iza srebrnog *Lincoln Town Cara* i nekoliko trenutaka ostao sjediti u automobilu, prikupljajući hrabrost.

Ne smije pogriješiti. Razotkriju li ga, Jeannie je gotova. Ali, nije imao ništa na temelju čega bi mogao glumiti, nije raspolagao nikakvim informacijama. Morat će budno paziti na svaki mig, pratiti što se od njega očekuje, opušteno reagirati na pogreške. Sada je žalio što nije glumac.

Kako je Harvey raspoložen, upita se sada. Ton kojim ga je otac pozvao nije dopuštao puno odlaganja. Sada se još mogao zabavljati s Jeannie.

Mislim da je loše raspoložen.

On uzdahne. Više ne može odgađati trenutak kojeg se toliko pribojava. Potom izađe iz auta i priđe ulaznim vratima.

Harvey je na istome prstenu imao nekoliko ključeva. On pomnije promotri bravu na Berringtonovim vratima. Činilo mu se da razabire riječ "Yale". Potom potraži ključ s istim natpisom. Prije nego što ga je uspio pronaći, Berrington otvori vrata.

- Zašto stojiš pred vratima? - reče razdraženo. - Hajde, ulazi.

Steve uđe.

- Idi u radnu sobu - reče Berrington.

Gdje je sad jebena radna soba? Steve s naporom potisne val paničnoga straha. Kuća je imala klasičan izgled za takva predgrađa. Bila je izgrađena sedamdesetih godina, niska i s polukatovima. Njemu slijeva, iza luka, vidio je dnevnu sobu u kojoj se nalazio klasičan namještaj i u kojoj nije bilo nikoga. Ravno naprijed nalazio se hodnik iz kojeg je vodilo nekoliko vrata, pretpostavljao je za spavaće sobe. Njemu zdesna nalazila su se dvoja zatvorena vrata. Kroz jedna od njih vjerojatno se ulazi u radnu sobu, ali kroz koja?

- Pođi u radnu sobu - ponovi Berrington, kao da ga prvi put možda nije čuo.

Steve nasumce odabere jedna vrata. Pogriješio je. Našao se na ulazu u kupaonicu. Berrington ga pogleda i razdraženo se namršti.

Steve je na trenutak oklijevao, a onda se prisjeti da bi trebao biti ljutit.

- Mogu najprije pišati, zar ne? - otrese se tada. Ne čekajući odgovora, potom uđe i zatvori vrata.

Bio je to nužnik za goste, u kojem se osim WC-školjke nalazio još samo umivaonik. Naslonivši se na rub umivaonika, on se pogleda u zrcalo.

- Ti si lud - reče vlastitome odrazu.

Pustivši vodu, oprao je ruke i izišao.

Negdje dalje iz unutrašnjosti kuće dopirali su muški glasovi. On otvori vrata do kupaonice: ovo je bila radna soba. On uđe, zatvori vrata i hitro pogleda oko sebe. U prostoriji se nalazio radni stol, drveni ormar za držanje spisa, mnoštvo polica za knjige, televizor i nekoliko kauča. Na radnome stolu stajala je fotografija privlačne plavuše, stare četrdesetak godina, u odjeći kakva se nosila prije dvadesetak godina, s djetetom u naručju. *Berringtonova bivša supruga? Moja "majka"?* On po redu otvori ladice radnoga stola, zavirujući unutra, a onda pogleda u ormar za spise. U donjoj ladici nalazila se boca whiskeyja *Springbank* i nekoliko kristalnih čaša, kao

da je namjera bila sakriti ih. Možda je to nekakav Berringtonov hir. U trenutku kada je zatvorio ladicu, otvorila su se vrata i u sobu uđe Berrington. Za njim su ušla još dva muškarca. Steve prepozna senatora Prousta, čiji su mu ćelava glava i veliki nos bili poznati iz televizijskih vijesti. Pretpostavio je da je povučeni muškarac crne kose "stric" Preston Barck, predsjednik *Genetica*. Prisjetio se da mora biti zlovoljan.

- Nisi me morao dovlačiti ovamo u takvoj proklesoj žurbi.

Berrington mu se sada obrati pomirljivim tonom.

- Upravo smo dovršili večeru - reče. - Želiš li štogod? Marianne ti može složiti nešto na pladnju.

Steveov je želudac bio zgrčen od napetosti, no Harvey bi zasigurno poželio večerati, a Steve je morao ostaviti što prirodniji dojam, stoga se pretvarao da se pomalo smekšao:

- Naravno, pojest ću nešto.

Berrington poviče:

- Marianne! - Trenutak kasnije na vratima se pojavi zgodna crna djevojka nervozna izgleda. - Donesi Harveyju nešto na pladnju - reče Berrington.

- Odmah, monsieur - reče ona tiho.

Steve ju je promatrao kako odlazi, primjećujući da je u kuhinju pošla kroz dnevnu sobu. I blagovaonica je vjerojatno na toj strani, osim ako ne jedu u kuhinji.

Proust se nagne naprijed i reče:

- Onda, mladiću moj, što si doznao?

Steve je već bio smislio izmišljeni plan kojim bi se navodno trebala poslužiti Jeannie.

- Mislim da se možete opustiti, barem zasada - reče. - Jeannie Ferrami namjerava tužiti sveučilište *Jones Falls* zbog neopravdanog otpuštanja. Drži da će se za vrijeme suđenja moći pozvati i na postojanje klonova. Dotada nema nikakvih planova koji bi se ticali obavještavanja javnosti. Za srijedu ima dogovoren sastanak s odvjetnikom.

Na licima trojice starijih muškaraca pokazalo se olakšanje. Proust reče:

- Tužba zbog neopravdanog otpuštanja. To će potrajati najmanje godinu dana. Imamo vremena napretek da ostvarimo planove.

Prešao sam vas, pokvareni stari gadovi.

Berrington reče:

- A što je sa slučajem Lise Hoxton?

- Zna za mene i misli da sam ja to učinio, ali za to nema nikakva

dokaza. Vjerojatno će me optužiti, ali uvjeren sam da će to izgledati kao nepromišljena optužba od strane bivše namještenice koja se želi osvetiti.

On kimne.

- Dobro, ali ipak ti je potreban odvjetnik. Znaš što ćemo... Večeras ćeš ostati ovdje... ionako je prekasno da se sada vraćaš u Philadelphiju.

Ne želim prenoćiti ovdje!

- Ne znam...

- Sutra ćeš sa mnom doći na konferenciju za novinare, a odmah nakon toga idemo do Henryja Quinna.

Preopasno je! Ne predaj se panici, razmišljaj.

Ostanem li ovdje, u svakom bih trenutku točno znao što ova trojica pokvarenjaka smjeraju. To je vrijedno određenog rizika. Pretpostavljam da se dok spavam ne može dogoditi puno toga osobito važnoga. Mogao bih neopaženo nazvati Jeannie i obavijestiti je o tome što se događa. On se u trenutku odluči.

- U redu - reče.

Proust reče:

- No, dobro, sjedimo ovdje i nasmrt mučimo sami sebe ni za što.

Barck nije tako lako prihvaćao povoljne novosti. On sumnjičavo reče:

- Djevojci nije palo na pamet da pokuša spriječiti prodaju *Genetica*?

- Pametna je, ali mislim da nema smisla za poslovne stvari - reče Steve.

Proust namigne i reče:

- Kakva je u postelji, ha?

- Više nego živahna - reče Steve i naceri se, a Proust se grohotom nasmije.

U tom trenutku u prostoriju ude Marianne s pladnjem: narezana piletina, salata s lukom, kruh i Budweiser. Steve joj se nasmiješi.

- Hvala - reče. - Ovo izgleda izvrsno.

Ona ga iznenađeno pogleda i Steve tada shvati da Harvey vjerojatno često ne govori "*hvala*". Tada uhvati pogled Prestona Barcka, koji se mrštio. *Oprezno, oprezno! Nemoj sada sve upropastiti, postigao si što si htio. Trebaš još samo izdržati kojih sat vremena do spavanja.*

On stane jesti. Barck reče:

- Sjećaš li se kada sam te vodio na ručak u hotel Plaza u New Yorku? Bilo ti je deset godina.

Steve se već spremao reći "da", kada je na Berringtonovu licu ugledao tračak zbunjenog mrštenja. Je li ovo trik? Barck sumnja?

- U Plazu? - reče, mršteći se. U svakom slučaju, mogao je odgovoriti

samo na jedan način. - Bože, striče Preston, toga se ne sjećam.

- Možda je to bio sin moje sestre - reče Barck.

Uh... Berrington ustane.

- Od svog tog piva samo mi se piša kao konju - reče i iziđe.

- Meni je potreban whiskey - reče Proust.

Steve reče:

- Potraži ga u donjoj ladici ormara. Tata ga obično drži ondje.

Proust priđe ormaru za spise i otvori ladicu.

- Bravo, mladiću! - reče. Potom izvadi bocu i nekoliko čaša.

- Za to tajno mjesto znam još od dvanaeste godine - reče Steve. - Tada sam ga počeo krasti.

Proust prasne u smijeh. Steve krišom pogleda Barcka. Na njegovu licu više nije bilo onog zabrinutog izraza. Sada se smiješio.

60.

Gospodin Oliver donio je ogroman pištolj koji je čuvao još iz Drugoga svjetskoga rata.

- Uzeo sam ga od jednog njemačkog zarobljenika - reče. - Crnim se vojnicima u ono vrijeme u pravilu nije dopuštalo da nose vatreno oružje. - On sjedne na Jeannien kauč, pištolj usmjerujući prema Harveyju.

Lisa je telefonom pokušavala doći do Georgea Dassaulta. Jeannie reče:

- Idem u hotel, pa ću malo izvidjeti situaciju.

Stavivši nešto stvari u kovčeg, odvezla se do hotela *Stouffer*, razmišljajući o tome kako će dovesti Harveyja u sobu a da ne privuku pozornost osoblja hotelskog osiguranja.

Stouffer je imao podzemnu garažu; to je već dobro za početak. Ostavivši auto, dizalom je pošla gore. Dizalo je vozilo samo do predvorja, a ne i do soba, primijeti. Da bi se došlo do soba, trebalo je poći u drugo dizalo. No sva dizala bila su na jednome mjestu, u hodniku koji je vodio iz glavnoga predvorja i koji se nije vidio s recepcije. Od dizala iz garaže do druge strane, gdje je bilo dizalo za sobe, moglo se doći za samo nekoliko sekundi. Hoće li Harveyja nositi, vući ili će surađivati i hodati? To nikako nije mogla zamisliti.

Prijavivši se na recepciji, otišla je u sobu, odložila kovčeg, a onda odmah izišla i automobilom se vratila u svoj stan.

- Došla sam do Georgea Dassaulta! - reče joj Lisa uzbuđeno čim je ušla.

- Izvrsno! Gdje?

- Pronašla sam njegovu majku u Buffalu, a ona mi je dala njegov broj u New Yorku. Glumi u nekoj *off off off* broadwayshoj predstavi.

- Hoće li doći sutra?

- Da. "*Učinit ću bilo što za malo publiciteta*", rekao je. Sredila sam mu avionsku kartu i rekla mu da ću ga dočekati na aerodromu.

- Pa to je fantastično!

- Imat ćemo tri klona: na televiziji će to izgledati nevjerojatno!

- Ako uspijemo otpremiti Harveyja u hotel. - Jeannie se sada obrati gospodinu Oliveru. - Možemo izbjeći hotelskog vratara ulaskom u podzemnu garažu. Dizalom dolazimo samo do prizemlja hotela. Da bi se došlo do soba, potrebno je ući u drugo dizalo. Ali, hodnik u kojem se nalaze dizala djelomično je zaklonjen od pogleda.

Gospodin Oliver sumnjičavim glasom reče:

- Ipak, morat će šutjeti dobrih pet, možda i deset minuta dok ga iz automobila dopremimo do sobe. A što ako ga netko od gostiju vidi tako vezanog? Mogli bi početi postavljati pitanja ili pozvati čuvare.

Jeannie pogleda Harveyja, koji je ležao na podu, svezan i s krpom u ustima. Promatrao ih je i slušao.

- Razmišljala sam o ovome i imam nekoliko zamisli - reče Jeannie. - Možete li ga ponovno svezati tako da može hodati, ali ne prebrzo.

- Svakako.

Dok ga je gospodin Oliver vezao, Jeannie ode u spavaću sobu. Ondje iz ormara izvadi šareni sarong koji je kupila za plažu, veliku maramu, rupčić, te masku s likom Nancy Reagan koju je dobila na nekoj zabavi, a kasnije je zaboravila baciti.

Gospodin Oliver upravo je pridizao Harveyja na noge. Čim se našao u uspravnome položaju, Harvey objema svezanim rukama zamahne prema gospodinu Oliveru. Jeannie zastane bez daha, a Lisa vrisne. No činilo se da je gospodin Oliver to očekivao. Bez poteškoća se izmakao udarcu i potom drškom pištolja udario Harveyja u trbuh. Harvey zastenje i savije se, a gospodin Oliver ponovno ga udari drškom, ovoga puta u glavu. Harvey se spusti na koljena. Gospodin Oliver ponovno mu stegne žice. Sada se doimao poslušnim.

- Želim ga odjenuti - reče Jeannie.

- Samo naprijed - reče gospodin Oliver. - Ja ću stajati uz njega i s vremena na vrijeme udariti ga kako bi surađivao.

Jeannie nervoznim pokretima omota sarong oko Harveyjeva struka i

poveže ga poput suknje. Ruke su joj drhtale; gadilo joj se što mu mora biti toliko blizu. Suknja je bila duga i pokrivala mu je gležnjeve, skrivajući žicu koja ga je sputavala. Potom mu je preko ramena prebacila maramu, sigurnosnom je iglom učvršćujući za povez na zapešćima, tako da je izgledao kao da drži krajeve marame poput kakve stare gospođe. Nakon toga, smotala je rupčić i povezala mu ga preko otvorenih usta, povezujući mu ga za vratom, kako kuhinjska krpa ne bi ispala. Zatim mu je stavila masku koja je sakrila krpu i rupčić.

- Bio je na krabuljnome plesu, odjeven kao Nancy Reagan, i pijan je - reče ona.

- Vrlo dobro - reče gospodin Oliver.

U tom trenutku zazvonio je telefon. Jeannie podigne slušalicu.

- Molim?

- Ovdje Mish Delaware.

Jeannie je na nju već bila posve zaboravila. Od trenutka kada je očajnički željela doći do nje prošlo je već četrnaest-petnaest sati.

- Zdravo - reče joj.

- Imali ste pravo. Počinitelj je Harvey Jones.

- Kako znate?

- Policija u Philadelphiji brzo je reagirala. Ušli su u njegov stan. Njega nije bilo, no unutra ih je pustio neki susjed. Pronašli su kapu i uvidjeli da odgovara opisu.

- To je fantastično!

- Pripravna sam uhititi ga, ali ne znam gdje je. A vi?

Jeannie ga pogleda, odjevenog kao Nancy Reagan od stotinu osamdeset osam centimetara.

- Nemam pojma - reče. - Ali mogu vam reći gdje će biti sutra u podne.

- Slušam vas...

- U *Regency Roomu* hotela *Stouffer*, na konferenciji za novinare.

- Hvala.

- Mish, možete li mi učiniti jednu uslugu?

- Što?

- Nemojte ga uhititi prije svršetka konferencije za novinare. Jako mi je važno da bude ondje.

Ona je na trenutak oklijevala, a onda reče:

- U redu.

- Hvala. Uistinu sam vam zahvalna. - Jeannie spusti slušalicu. - U redu, idemo s njim u auto.

Gospodin Oliver reče:

- Ti idi otvoriti vrata, a ja ću ga dovesti.

Jeannie uzme ključeve, potrči stubama i iziđe na ulicu. Već je pao mrak, ali nebo je bilo obasjano svjetlom zvijezda, a ulice prigušenim svjetiljkama. Ona pogleda niz ulicu. Neki mladi par u poderanim trapericama šetao se u suprotnome smjeru, držeći se za ruke. Na drugoj strani ulice, neki muškarac u slamnatome šeširu šetao je žutog labradora. Svi oni moći će jasno vidjeti što se događa. Hoće li pogledati? Hoće li ih to zanimati?

Jeannie otključa auto i otvori vrata.

Harvey i gospodin Oliver tada izidu iz kuće, vrlo blizu jedan drugome. Gospodin Oliver gurao je svog zatočenika naprijed, a Harvey se spoticao. Lisa je išla za njima, zatvarajući ulazna vrata.

U jednome trenutku, čitav se prizor Jeannie učinio posve apsurdnim. U grlo joj tada navali histeričan smijeh. Ona rukom prekrije usta kako bi ga prigušila.

Harvey dođe do auta i gospodin Oliver još ga jednom odgurne. Harvey gotovo padne na stražnje sjedalo. Histerični se smijeh smirio. Jeannie ponovno pogleda ljude na ulici. Muškarac sa slamnatim šeširom promatrao je psa kako mokri na gumu *Subaru*. Mladi se par nije okrenuo.

Zasada je sve u redu.

- Ja idem straga s njim - reče gospodin Oliver.

- U redu.

Lisa sjedne na suvozačko mjesto, a Jeannie za upravljač. Bila je subota navečer i središte grada bilo je prazno. Ona uđe na parkiralište ispod hotela i parkira se najbliže što je mogla vratima dizala, kako bi što više skratila udaljenost na koju je potrebno odvući Harveyja. Garaža nije bila pusta. Morali su čekati u automobilu dok je elegantno odjeveni par izišao iz *Lexusa* i dizalom pošao u hotel. A onda, kad na vidiku više nije bilo nikoga, izišli su iz auta.

Jeannie je iz prtljažnika izvukla mehaničarski ključ, pokazala ga Harveyju i onda ga ugurala u džep traperica. Gospodin Oliver imao je pištolj iz rata za pojasom, ispod košulje. Izvukli su Harveyja iz automobila. Jeannie je očekivala da će svakoga časa podivljati, no on je mirno došao do dizala.

Čekali su dugo.

Kada su se vrata konačno otvorila, ugurali su ga unutra i Jeannie je pritisnula gumb uz koji je pisalo "*prizemlje*".

Dok su se vozili, gospodin Oliver još je jednom šakom udario Harveyja u trbuh. Jeannie je to šokiralo: udarac nije bio ničim izazvan.

Harvey zastenje i presavije se upravo u trenutku otvaranja vrata. Dva muškarca koji su čekali dizalo zagledaju se u Harveyja. Gospodin Oliver povede ga van, govoreći:

- Oprostite, gospodo, ovaj je mladić previše popio.

Njih dvojica brzo se odmaknu u stranu.

Drugo dizalo stajalo je i čekalo otvorenih vrata. Oni uđu i Jeannie pritisne gumb za sedmi kat. U trenutku kada su se vrata zatvorila ona odahne s olakšanjem.

Do sedmoga kata došli su bez poteškoća. Harvey se oporavljao od posljednjeg udarca, no sada su već bili gotovo na cilju. Jeannie ih povede do sobe. U trenutku kada su došli do vrata, ona obeshrabreno primijeti da su otvorena i da na ručici visi kartica s natpisom "*Soba se posprema*". Spremačica vjerojatno namješta krevet ili tako nešto. Jeannie zastenje.

Harvey iznenada stane rukama i nogama udarati uokolo, buneći se nekakvim glasovima iz grla, divlje zamahujući povezanim rukama. Gospodin Oliver pokuša ga udariti, no on se izmakne i načini tri koraka niz hodnik.

Jeannie se sagne ispred njega, objema rukama uhvati žicu kojom su mu bile svezane noge, i povuče. Harvey posrne. Jeannie povuče još jednom, ovoga puta bez ikakva učinka. Bože, kako je težak. On podigne ruke ne bi li je udario. Ona se upre objema nogama i povuče svom snagom. On izgubi tlo pod nogama i padne uz tresak.

- Bože moj, što se to, za ime Božje, događa? - reče neki strogo ukočen glas. Spremačica, crnkinja od šezdesetak godina u besprijekornoj odori, izišla je iz sobe.

Gospodin Oliver klekne uz Harveyjevu glavu i pridigne mu ramena.

- Ovaj je mladić malo pretjerao s tulumarenjem - reče. - Ispovraćao mi je čitav prednji dio limuzine.

Kužim. Pred ovom spremačicom, on nam je vozač.

- Tulumario? - reče spremačica. - Meni više izgleda kao da se tukao.

Obraćajući se Jeannie, gospodin Oliver reče:

- Možete li mu podići noge, gospodo?

Jeannie ga poslušala. Oni podignu Harveyja. On se stane migoljiti. Gospodin Oliver naoko ga ispusti, no podmetne koljeno, tako da Harvey padne na njega i ostane bez daha.

- Pazite, ozlijedit ćete ga! - reče spremačica.

- Još jednom, gospodo - reče gospodin Oliver.

Njih ga dvoje podignu i odnesu u sobu. Potom ga spuste na bliži od

dvaju kreveta. Spremačica uđe za njima.

- Nadam se da neće i ovdje povraćati.

Gospodin Oliver joj se nasmiješi.

- Recite mi kako to da vas dosada nisam viđao ovdje? Zgodne mi djevojke inače ne promiču, no ne sjećam se da sam vas primijetio.

- Ne budite drski - reče ona, ipak se smiješeći. - Nisam vam ja nikakva djevojka.

- Meni je sedamdeset jedna, a vi ne možete biti ni dana stariji od četrdeset pet.

- Imam pedeset devet godina i prestara sam da bih slušala vaše foliranje.

On je uzme pod ruku i obzirno je povede iz sobe, govoreći:

-Hej, ja sam praktički gotov s ovim ljudima. Hoćete li poći na jednu vožnju mojom limuzinom?

- Prekrivenom bljuvotinama? Ni slučajno! - Ona se zasmijulji.

- Mogao bih je dati na čišćenje.

- Kod kuće me čeka muž i da vas sada čuje što govorite, auto bi vam bio u još težem stanju, gospodine iz limuzine.

- Oh, oh... - Gospodin Oliver pokajnički uzdigne ruke. - Nisam mislio ni na kakvo zlo. - Glumeći strah, on zakorači unatrag, u sobu, i zatvori vrata.

Jeannie se sruši u naslonjač.

- Bože svemogući, uspjeli smo - reče.

61.

Čim je završio s jelom, Steve ustane i reče:

- Moram poći na spavanje.

Želio se što prije povući u Harveyjevu sobu. Kada ostane sam, više neće biti mogućnosti da ga otkrijū.

Društvo se potom razišlo. Proust je popio ostatak whiskeyja, a Berrington je otpratio goste do automobila.

Steve je uočio prigodu da nazove Jeannie i ispriča joj što se događa. On brzo podigne slušalicu i nazove informacije. Telefon je dugo zvonio. *Hajde, javi se!* Kad je konačno dobio vezu, zatražio je broj hotela. Prvi put nazvao je pogrešan broj i dobio neki restoran. Mahnitim pokretima prstiju, nazvao je još jednom i dobio hotel.

- Trebao bih doktoricu Jean Ferrami - reče.

Berrington se vratio u radnu sobu upravo u trenutku kada mu se javila.

-Molim?

- Bok, Linda, ovdje Harvey - reče.

- Steve, jesi li to ti?

- Da, odlučio sam prenoćiti kod tate; malo je kasno za tako dugu vožnju.

- Za ime Božje, Steve, jesi li dobro?

- Imam nešto za obaviti, ali ništa strašno. Kako si ti provela dan, dušo?

- Dovedi smo ga u hotelsku sobu. Nije bilo lako, ali uspjeli smo. Lisa je došla do Georgea Dassaulta. Obećao je da će doći, što znači da ćemo imati najmanje trojicu.

- Dobro. Ja sada idem spavati. I dalje se nadam da se sutra vidimo, srce, može?

- Hej, sretno.

- I tebi. Laku noć.

Berrington mu namigne.

- Dobra mačka?

- Uspaljena.

Berrington izvadi nekoliko tableta i popije ih s wiskeyjem. U hvativši Steveov pogled na bočici, objasni mu.

- *Dalmane*. Nakon svega ovoga potrebno mi je nešto da lakše zaspim.

- Laku noć, tata.

Berrington mu prebaci ruku preko ramena.

- Laku noć, sine - reče. - Budi bez brige, sve će biti u redu.

Odista voli svog pokvarenog sina, pomisli Steve i na trenutak osjeti iracionalnu grižnju savjesti zbog toga što vara oca punog ljubavi.

A onda shvati da ne zna gdje mu je soba.

Izišao je iz radne sobe i načinio nekoliko koraka hodnikom za koji je držao da vodi do spavaćih soba. Brzo je otvorio najbliža vrata, očajnički se trudeći da to izvede bešumno. Našao se na ulazu u kupaonicu, s kadom i tuš-kabinom. On oprezno zatvori vrata.

Sljedeća vrata bila su zidni ormar pun ručnika i posteljine. On sada otvori vrata na suprotnoj strani hodnika. Njima se ulazilo u veliku spavaću sobu s bračnim krevetom i puno ormara. Na kvaki je visjelo prugasto odijelo u prozirnoj vreći iz kemijske čistionice. Činilo mu se da Harvey ne bi imao prugasto odijelo. Upravo se spremao tiho zatvoriti vrata, kada je užasnuto začuo Berringtonov glas, neposredno iza sebe.

- Trebaš nešto iz moje sobe?

On se prestrašeno trgne. Na trenutak je ostao posve paraliziran. *Što*

sada, dourega, uopće mogu reći? Riječi se tada pojave same od sebe.

- Nemam u čemu spavati.

- Otkada si to počeo nositi pidžamu? - Berringtonov ton mogao je biti sumnjičav ili tek zbunjen; Steve to nije mogao odrediti.

Očajnički improvizirajući, reče:

- Mislio sam da možda imaš neku veliku majicu s kratkim rukavima.

- Ništa što bi išlo na ta tvoja ramena, dječaće moj - reče Berrington i, na Steveovo veliko olakšanje, nasmije se.

Steve slegne ramenima.

- Nije važno. - Potom pode dalje. Na kraju hodnika nalazila su se dvoja vrata, svaka s jedne strane: vjerojatno Harveyjeva i služavkina soba.

Ali koja je koja?

Steve se vukao hodnikom, nadajući se da će se Berrington izgubiti u svojoj sobi prije nego dode trenutak u kojem će se morati odlučiti.

Došavši do kraja hodnika, on se osvrne. Berrington ga je promatrao.

-'Noć, tata - reče.

- Laku noć.

Lijevo ili desno? To je nemoguće odrediti. *Odaberi prvo što ti padne na pamet.*

Steve otvori vrata s desne strane.

Sportska majica sa širokim prugama na naslonu stolca, CD *Snoop Doggy Doga* na krevetu, *Playboy* na radnome stolu.

Muška soba. Hvala Bogu. On uđe i zatvori vrata.

Potom se umorno nasloni na njih, iznemogao od olakšanja. Trenutak kasnije, svukao se i ušao u krevet, osjećajući se vrlo neobično u Harveyjevu krevetu, u Harveyjevoj sobi, u kući Harveyjeva oca. Isključio je svjetlo i ostao budan ležati i oslušivati zvukove nepoznate mu kuće. Još neko vrijeme čuo je korake, zatvaranje vrata i zvuk vode iz slavina, a onda je sve utihnulo.

Na trenutak je zadrijemao, a onda se odjednom probudio. U sobi je još netko. Osjetio je jasan miris nečijeg cvjetnog parfema pomiješan s češnjakom i začinicima, a onda ugledao obrise Marianneina sitnog tijela kako prolazi ispred prozora.

Prije nego što je uspio bilo što reći, ona je već bila u postelji. On prošapće:

- Hej!

- Popušit ću ti ga upravo onako kako voliš - reče ona, a on u njezinu glasu nedvosmisleno prepozna strah

- Ne - reče on, odgurujući je, dok se ona ispod pokrivača provlačila prema njegovim preponama. Bila je gola.

- Molim te, večeras me nemoj ozlijediti, 'Arvey - reče. Naglasak joj je bio prepoznatljivo francuski.

Steveu tada sve postane jasno. Marianne je imigrantica, a Harvey ju je toliko isprepadao da je ne samo činila što god bi je tražio, već je i predviđala njegove prohtjeve. Kako je samo uspijevao tući tu jadnicu kada mu je otac bio u susjednoj sobi? Zar je to podnosila bez glasa? Steve se tada prisjeti tablete za spavanje. Berrington je spavao toliko duboko da ga Marianneini povici nisu mogli probuditi.

- Neću te ozlijediti, Marianne - reče on. - Smiri se.

Ona mu stane ljubiti lice.

- Budi dobar, molim te, budi dobar. Učinit ću sve što želiš, samo me nemoj tući.

- Marianne - reče on strogim glasom. - Umiri se.

Ona se posve ukoči. On joj obgrli krhka ramena. Koža joj je bila meka i topla.

- Samo malo ovako lezi i smiri se - reče on, milujući joj leđa. - Nitko ti više neće nanositi bol, obećajem.

Bila je napeta, u očekivanju udaraca, no malo-pomalo ipak se opustila. Sada mu se još malo približi. Imao je erekciju, tu nije bilo pomoći. Znao je da bi lako mogao s njom voditi ljubav. Dok je tako ležao i držao to maleno, drhtavo tijelo, osjećao je silno iskušenje. Za to nitko nikada ne bi doznao. Kako bi bilo divno maziti je i uzbuditi. Toliko bi se iznenadila i bilo bi joj toliko drago kada bi se netko prema njoj odnosio tako nježno i obzirno. Ljubili bi se i dodirivali čitave noći.

On uzdahne. Ali to ne bi bilo u redu. Ona tu nije došla dobrovoljno. U njegovu postelju doveli su je nesigurnost i strah, a ne želja. *Da, Steve, možeš je poševiti i tako ćeš iskoristiti prestrašenu useljenicu koja je uvjeren da nema izbora. A to bi bilo vrijedno najdubljeg prijezira. Prezirao bi svakog čovjeka koji bi bio u stanju učiniti takvo što.*

- Je li ti sada bolje? - upita on.

- Da...

- Onda se vrati u svoj krevet.

Ona mu dodirne lice, a potom ga nježno poljubi u usta. On je držao usta čvrsto zatvorenima, pritom je, međutim, prijateljski pomilovao po kosi. Ona ga je nepomično promatrala kroz polumrak.

- Ti nisi on, zar ne? - reče.

- Ne - odgovori Steve. - Nisam on.

Trenutak kasnije više je nije bilo.

On je i dalje imao erekciju.

Zašto nisam on? Zbog toga kako sam odgojen? Dobra, ne.

Mogao sam je poševiti. Mogao sam biti Harvey. Nisam on zbog toga što je to moj izbor. Tu odluku sada nisu donijeli moji roditelji: ja sam je upravo donio sam. Hvala na pomoći, mama i tata, ali ja sam je poslao natrag u njezinu sobu, a ne vi.

Nije me stvorio Berrington i niste me stvorili vi. Ja sam stvorio samoga sebe.

PONEĐJELJAK

62.

Steve se trgnuo iz sna. *Gdje sam?*

Netko ga je tresao za rame, neki muškarac u prugastoj pidžami. Bio je to Berrington Jones. Na trenutak je bio posve dezorijentiran, a onda se svega sjetio.

- Molim te, lijepo se odjeni za novinare - reče Berrington. - U ormaru ćeš pronaći košulju koju si ovdje ostavio prije par tjedana. Marianne ju je oprala. Dodi u moju sobu, pa ćeš odabrati kravatu koju ćeš posuditi. - On potom iziđe.

Berrington se svome sinu obraća kao teškom, neposlušnome djetetu, pomisli Steve dok se ustajao iz kreveta. Neizgovorena rečenica "*Nemoj se prepirati, samo učini što sam ti rekao*" bila je pridodana svakoj njegovoj izjavi. Ali zbog takvog tona Steveu je razgovor bio olakšan. Mogao se izvlačiti s jednosložnim odgovorima zbog kojih nije bio u opasnosti odavanja neznanja.

Bilo je osam ujutro. Samo u gaćicama izišao je na hodnik i ušao u kupaonicu. Otuširao se i potom se obrijao britvicom za jednokratnu uporabu koju je pronašao u ormariću. Sve to činio je polako, odgađajući trenutak kada će se morati izložiti riziku razgovora s Berringtonom.

Omotavši ručnik oko struka, otišao je u Berringtonovu sobu, u skladu s njegovim uputama. Berringtona nije bilo u sobi. Steve otvori ormar. Berringtonove kravate bile su raskošne: pruge, točkice i sitni uzorci, sve od sjajne svile, ništa modernoga. On odabere kravatu sa širokim vodoravnim prugama. Bilo mu je potrebno i donje rublje. On pogleda Berringtonove bokserice. Iako je bio znatno viši od Berringtona, u struku su bili jednaki. On uzme obične plave gaćice.

Kada se odjenuo, stao se pripremati za još jednu muku u kojoj će biti prisiljen varati na sve moguće načine. Još samo nekoliko sati i sve će biti završeno. Mora suzbijati Berringtonove sumnje do nekoliko minuta nakon podneva, kada će Jeannie prekinuti konferenciju za novinare.

On duboko udahne i iziđe.

Prateći miris pržene slanine došao je do kuhinje. Marianne je bila za štednjakom. Razrogačenih očiju sada je promatrala Stevea. Steve na trenutak osjeti kako ga obuzima paničan strah: primijeti li Berrington izraz

njezina lica, mogao bi je upitati što joj je, a jadnica je bila toliko užasnuta da bi mu vjerojatno rekla. Ali Berrington je gledao CNN na malenome televizoru i nije bio od onih koji bi se zanimali za posluđu.

Steve sjedne i Marianne mu natoči kavu i sok. On joj se nasmiješi kako bi je ohrabrio i umirio je.

Berrington podigne ruku, tražeći tišinu, posve nepotrebno, jer Steve nije imao nikakvu namjeru neobavezno čavrljati a voditelj tada pročita vijest o prodaji *Genetica*.

Michael Madigan, generalni izvršni direktor tvrtke Landsmann - Sjeverna Amerika, sinoć je rekao da je faza upoznavanja sa svim aspektima poslovanja uspješno privedena kraju, te da će kupoprodajni ugovor biti potpisan pred očima javnosti, na konferenciji za novinare koja će se danas održati u Baltimoreu. Landsmannove dionice porasle su pri jutrošnjem otvaranju frankfurtske burze za pedeset pfeniga. Pokazatelji uspješnosti poslovanja General Motorsa za treći kvartal...

Na ulaznim vratima začulo se zvonce i Berrington isključi ton na televizoru. Pogledavši kroz kuhinjski prozor, reče:

- Vani je policijski automobil.

Steveu tada sine užasna pomisao. Ako je Jeannie uspjela doći do Mish Delaware i ispričala joj što je doznala o Harveyju, policija je možda odlučila uhititi Harveyja. A Steve će imati poteškoća s poricanjem činjenice da je Harvey Jones, kada nosi Harveyevu odeću, sedi u kuhinji Harveyeva oca i jede mafine s borovnicom spremljene od strane kuharice Harveyeva oca.

On nije želio da se vrati u zatvor.

No, to nije najgore. Ako je trebao biti uhićen sada, on će propustiti press konferenciju. Ako ne dođe nitko od ostalih klonova u emisiji će imati samo Harveya. I jedan blizanac nije dokazao ništa.

Berrington ode do vrata. Steve reče:

- Šta ako su došli zbog mene?

Marianne je izgledala kao da će umrijeti. Berrington reče:

- Reći ću im da nisi ovdje.

Steve nije mogao čuti razgovor na vratima. Sjedio je zaleđen na svome sjedalu, ne jedući i ne pijući. Marianne je stajala ukočeno sa kuhinjskom lopaticom u ruci.

Najzad se Berrington vrati.

- Prošle noći su tri naša susjeda opljačkana, - reče - mislim da smo imali sreće.

* * *

Tokom noći Jeannie i gospodin Oliver su se smenjivali, jedno je čuvalo Harveya dok je drugo odmaralo, no nijednom od njih nije bilo dobro, samo je Harvey spavao i hrkao.

Ujutro su se smenjivali u kupaonici. Jeannie je obukla odjeću koju je donela sa sobom, belu bluzu u kojoj je nalikovala konobarici.

Naručili su doručak u sobu, no nisu smjeli poslužitelja pustiti u sobu da ne bi vidjeo svezanog Harveya. Gospodin Oliver je potpisao ček na vratima govoreći:

- Moja žena je neodjevena, preuzeću kolica ovdje.

Dao je Harveyu narandžina soka, držeći mu čašu na ustima, dok je Jeannie stajala iza njega, spremna da ga udari ako zatreba.

Jeannie je nestrpljivo čekala Steveov poziv. *Što mu se dogodilo? Proveo je noć u Berrintonovoj kući. Je li razotkriven?*

U devet je stigla Lisa sa hrpom primjeraka za press, zatim je otišla u zračnu luku dočekati George Dassaulta i klonove koji bi se mogli pojaviti. U međuvremenu, nije ih nazvao nitko od trojice.

Steve je nazvao u pola deset.

- Moram biti brz - reče. - Berrington je u kupaonici. Sve je u redu, dolazim s njim na konferenciju.

- Ništa ne sumnja?

- Ne... premda je bilo par napetih situacija. Kako je moj dvojnik?

- Pod kontrolom.

- Moram ići.

- Steve...

- Samo brzo!

- Volim te. - Ona spusti slušalicu. *To nisam trebala reći; djevojka mora pokazivati da je nije lako pridobiti. No, dovraga i s tim.*

U deset je izišla u izviđanje dvorane Regency Room. Bila je to prostorija u kutu zgrade s malenim predvorjem i vratima koja su vodila u pomoćnu sobu. Ondje je već bila promotorica, koja je slagala pozadinu s *Geneticovim* logotipom, koja će se lijepo vidjeti na snimkama.

Jeannie brzo pregleda prostor, a onda se vrati u sobu.

Lisa je nazvala iz zračne luke.

- Loše novosti - reče. - Let iz New Yorka kasni.

- O, Bože! - reče Jeannie. - Ima li kakva traga ostalima, Wayneu ili Hanku?

- Ne.

- Koliko kasni Georgeov avion?
- Očekuje se u pola dvanaest.
- Još uvijek postoji mogućnost da stignete.
- Budem li jurila poput vjetra.

* * *

U jedanaest sati Berrington je izišao iz svoje sobe, navlačeći sako. Odjenuo je plavo prugasto odijelo s prslukom, bijelu košulju s udvostručenim orukavljem, staromodnim, ali dojmljivim.

-Pođimo - reče.

Steve odjene Harveyjev sportski sako od tvida. Pristajao mu je kao saliven, dakako, i bio jako sličan jednom Steveovu sakou.

Njih dvojica iziđu iz kuće. I jedan i drugi bili su pretoplo odjeveni za ovakvo vrijeme. Ušli su u srebrni *Lincoln* i uključili klimatski-uređaj. Berrington je vozio brzo, u smjeru središta grada. Na Steveovo olakšanje, tijekom vožnje nije puno pričao. Automobil je ostavio u hotelskoj garaži.

- *Genetico* je za ovaj događaj angažirao tvrtku koja se bavi odnosima s javnošću - reče on dok su se uspinjali dizalom. - Naš odjel za odnose s javnošću nikada nije organizirao nešto ovako veliko.

Dok su se približavali *Regency Roomu*, zaustavila ih je neka žena s elegantnom frizuricom, u crnome kostimu.

- Ja sam Caren Beamish iz tvrtke *Total Communications* - reče im vedrim tonom. - Hoćete li doći u sobu za posebne uzvanike? - Ona ih uvede u malu prostoriju u kojoj je bila priređena zakuska.

Steveu je to pomalo zasmetalo; bio bi volio pogledati raspored u dvorani. No, to možda i nije važno. Sve dok Berrington vjeruje da je on Harvey, te ostane li u to uvjeren do trenutka kada se pojavi Jeannie, ništa drugo nije važno.

U malenoj sobi već je bilo šest-sedam osoba, među njima i Proust i Barck. S Proustom je bio neki mišićavi mladić u crnome odijelu koji je izgledao kao tjelohranitelj. Berrington Stevea predstavi Michaelu Madiganu, prvom čovjeku *Landsmannove* sjevernoameričke podružnice.

Berrington potom nervozno iskapi čašu bijelog vina. Steveu bi bio dobro došao martini, imao je puno više razloga za strah od Berringtona, ali, morao je ostati pribran i nije si mogao čak ni na trenutak dopustiti opuštanje. On pogleda na sat koji je uzeo Harveyju s ruke. Bilo je pet do dvanaest. Još samo nekoliko minuta. A kada ovo završi, onda ću popiti martini.

* * *

Caren Beamish pljesne rukama, tražeći pozornost, i reče:

- Gospodo, jesmo li spremni? - Svi promrmljaju potvrdan odgovor i kimnu glavom. - U tom slučaju molim da svi osim onih koji će biti na pozornici zauzmu mjesta.

Gotovo je. Uspio sam. Gotovo je.

Berrington se okrene Steveu i reče:

- Vidimo se doma, Montezuma. - Po izrazu njegova lica vidjelo se da očekuje odgovor.

- Svakako - reče Steve.

Berrington se naceri.

- Kako to misliš, svakako? Hoću odgovor!

Steve se sledi. Nije imao pojma o čemu Berrington govori. Činilo se da je riječ o nekakvoj šali za koju su znali samo otac i sin. Bilo je očito da postoji odgovor, ali ne onaj kakvog na sličnu izjavu dobiva lik u crtiću. Što bi to, dovraga, moglo biti? Steve u sebi opsuje. Konferencija samo što nije počela, treba biti uvjerljiv još samo nekoliko sekundi!

Berrington se zbunjeno namršti, nepomično ga promatrajući. Steve osjeti kako mu na čelu izbijaju kaplje znoja.

- To nisi mogao zaboraviti - reče Berrington, a Steve u njegovim očima ugleda prvi tračak sumnje.

- Dakako da nisam - odvrati Steve brzo, prebrzo, jer tada shvati da je samome sebi zatvorio sve ostale mogućnosti. Sada je slušao i senator Proust. Berrington reče:

- Reci mi onda odgovor. - Steve primijeti kako je pogledao Proustova tjelohranitelja, a ovaj se tada očito napeo.

Obuzet očajem, Steve reče:

- Za pola sata, tata.

U jednom trenutku nastala je potpuna tišina.

Berrington tada reče:

- Ta ti je dobra! - I nasmije se. Steve se opusti. Izgleda da su to pravila igre: svaki put moraš izmisliti novi odgovor. On se zahvali nebu. Da bi prikrrio izraz olakšanja, okrene se od njih.

- Vrijeme je za predstavu - reče voditeljica konferencije.

- Ovuda - reče Proust Steveu. - Nećeš valjda izići na pozornicu. - On otvori vrata i Steve uđe.

Našao se u nužniku. Okrenuvši se, reče:

- Ne, ovo je...

Proustov tjelohranitelj bio je na korak iza njega. Prije nego što se Steve

uspio snaći, ovaj ga je bolnim zahvatom već držao ispod ruke i za stražnji dio vrata.

- Samo pisni i slomit ću ti jebene ruke - reče.

Berrington uđe u nužnik iza tjelohranitelja. Jim Proust uđe za njim i zatvori vrata. Tjelohranitelj je snažno držao mladića. Berringtonova je krv kiptjela.

- Ti mali gade - prosikće on. - Tko si ti? Vjerojatno Steve Logan.

Mladić je pokušavao nastaviti s glumom.

- Tata, što to činiš?

- Zaboravi na to, igra je gotova... a sada mi reci gdje mi je sin.

Mladić mu ne odgovori. Jim reče:

- Berry, što se to, dovraga, događa?

Berrington se pokušava primiriti.

- Ovo nije Harvey - reče on Jimu. - Ovo je jedan od ostalih, vjerojatno Logan. Zacijelo glumi Stevea od sinoć. A Harvey je vjerojatno negdje zatočen.

Jim probljedi.

- To znači da je ono što nam je ispričao o namjerama Jeannie Ferrami bila varka!

Berrington mrzovoljno kimne.

- Vjerojatno planira neku vrstu prosvjeda na konferenciji.

Proust reče:

- Dovraga, samo ne pred svim tim kamerama!

- Na njezinu mjestu, ja bih učinio upravo to... ti ne bi?

Proust se na trenutak zamisli.

- Hoće li se Madigan predomisлити?

Berrington odmahne glavom.

- To ne bih znao reći. Izgledao bi prilično glupo da u posljednji tren otkaže posao. S druge strane, ispao bi još gluplji da plati sto osamdeset milijuna dolara za tvrtku koju će tužiti do posljednjeg novčića. Sve je moguće.

- U tom slučaju moramo pronaći Jeannie Ferrami i spriječiti je!

- Možda je u nekoj hotelskoj sobi. - Berrington brzo podigne slušalicu telefona koji se nalazio pokraj nužnika. - Ovdje profesor Jones, s konferencije za novinare tvrtke *Genetico* u *Regency Roomu* - reče glasom prepunim autoriteta. - Čekamo doktoricu Ferrami... u kojoj je ona sobi?

- Žao mi je, gospodine, nije nam dopušteno davati brojeve soba. - Berrington je bio na rubu erupcije kada je dodala: - Želite li da vas spojim?

- Da, svakako. - Tada je začuo znak zvonjenja telefona. Nakon nekoliko trenutaka javio se muškarac po čijem se glasu moglo zaključiti da je postariji. Improvizirajući, Berrington reče:

- Rublje vam je oprano i spremno, gospodine Blenkinsop.
- Nisam dao nikakvo rublje.
- O, oprostite, gospodine... u kojoj ste sobi? - Čekao je suspregnuta daha.
- Sedamsto dvadeset jedan.
- Trebao sam sedamsto dvanaest. Ispričavam se.
- Nema problema.

Berrington spusti slušalicu.

- U sobi su sedamsto dvadeset jedan - reče uzbuđeno. - Mogao bih se okladiti da je i Harvey ondje.

Proust reče:

- Konferencija samo što nije počela.
- Možda je već prekasno. - Berrington je oklijevao, razapet između mogućih sljedećih koraka. Nije želio ni za trenutak odgoditi objavljivanje potpisivanja ugovora, ali morao je spriječiti ostvarenje Jeanniena plana, o čemu god da je bila riječ. Trenutak kasnije, on reče Jimu: - Bit će najbolje da ti izideš s Madiganom i Prestonom. Ja ću dati sve od sebe da pronađem Harveyja i zaustavim Jeannie Ferrami.

- U redu.

Berrington pogleda Stevea.

- Više bih volio da mogu povesti i tvog čuvara. Ali, ne možemo ostaviti Stevea da slobodno ode.

Tjelohranitelj reče:

- Nema problema, gospodine. Mogu ga lisicama svezati za cijev.
- Odlično. Učini to.

Berrington i Proust vrata se u sobu za uzvanike. Madigan ih znatiželjno pogleda.

- Nešto nije u redu, gospodo?

Proust reče:

- Sitnica u vezi s osiguranjem, Mike. Berrington će to riješiti dok mi objavimo novosti.

Madigan time nije bio posve zadovoljan.

- Osiguranje?

Berrington reče:

- Žena koju sam prošlog tjedna otpustio, Jean Ferrami, sada je u hotelu. Mogla bi pokušati izvesti nekakav trik. Zaustavit ću je na ulazu.

Njemu je to bilo dovoljno.

- U redu, otvorimo konferenciju.

Madigan, Barck i Porust tada uđu u dvoranu. Tjelohranitelj iziđe iz nužnika. On i Berrington žurno iziđu na hodnik i pozovu dizalo. Berrington je bio zabrinut i prepun strepnji. On nije bio čovjek od akcije, nikada nije bio takav. Borbe na koje je bio naviknut odvijale su se u sveučilišnim odborima. Nadao se da se neće naći u tučnjavi.

Došli su do sedmoga kata i otrčali do sobe sedamsto dvadeset jedan. Berrington odlučno pokuca. Muški glas upita:

- Tko je?

Berrington reče:

- Služba održavanja.

- Sve je u redu, hvala vam, gospodine.

- Molim vas, trebam pogledati vašu kupaonicu,

- Dođite kasnije.

- Imamo problema, gospodine.

- Trenutačno sam zauzet. Dođite za sat vremena.

Berrington pogleda tjelohranitelja.

- Možeš li razvaliti vrata?

Činilo se da je tjelohranitelj zbog toga sretan. A onda pogleda iza Berringtona i neodlučno zastane. Pogledavši u istome smjeru, Berrington ugleda neki stariji par s vrećicama u ruci kako izlazi iz dizala. Potom su polako pošli hodnikom u smjeru sobe 721. Berrington pričekava da prođu. Zaustavili su se ispred sobe broj 730. Suprug je tada odložio vrećicu, potražio ključ, nakon nekoliko ga pokušaja ugurao u bravu i otvorio vrata. Par se potom konačno izgubio u sobi.

Tjelohranitelj nogom udari vrata.

Okvir napukne i odlomi se, no vrata ostanu na mjestu. Iznutra su se začuli užurbani koraci.

On ponovno udari i vrata se širom otvore.

On sada pojuri unutra, a Berrington pođe za njim.

Zaustavili su se u trenutku kada su ugledali postarijeg crnog muškarca kako prema njima podiže ogroman starinski pištolj.

- Dižite ruke, zatvorite vrata, ulazite i legnite na trbuh, inače ću vas obojicu ustrijeliti - reče im on. - Nakon ovakvog upada, nema te porote u Baltimoreu koja bi me osudila zbog toga što sam vas ubio.

Berrington uzdigne ruke.

U tom trenutku s kreveta odjednom poskoči neka pojava. Berrington je

samo uspio razabrati da je to Harvey, svezanih ruku i s krpom na ustima. Starac zamahne pištoljem prema njemu. Berrington s užasom uvidi da bi mu sin mogao biti ustrijeljen. On poviče:

- Ne!

Starac je zakasnio za djelić sekunde. Harvey mu svezanim rukama izbije oružje iz ruku. Tjelohranitelj skoči prema pištolju i podigne ga sa saga. Podižući ga, usmjeri ga prema starcu.

Berrington stane ponovno disati. Starac polako podigne ruke.

Tjelohranitelj podigne slušalicu.

- Osiguranje u sobu sedamsto dvadeset jedan - reče. - Jedan gost ima pištolj.

Berrington pogleda oko sebe. Nigdje nije bilo ni traga Jeannie.

* * *

Jeannie iziđe iz dizala, u bijeloj bluzi i crnoj suknji, noseći pladanj s čajem koji je naručila iz sobe. Srce joj je udaralo poput bas-bubnja. Brzim korakom konobarice ušla je u *Regency Room*.

U malenome predvorju, pokraj stolova su sjedile dvije žene koje su ispred sebe imale popise uzvanika i novinara. Uz njih je, čavrljajući s njima, stajao hotelski čuvar. Ulazak vjerojatno nije bio dopušten nikome bez pozivnice, no Jeannie je bila uvjerena da neće sumnjati u konobaricu s pladnjem. Ona se usiljeno nasmiješi čuvaru i krene prema ulazu u dvoranu.

- Hej! - reče on. Ona se okrene s vrata.

- Unutra imaju više nego dovoljno kave i pića.

- Ovo je čaj od jasmina, posebna narudžba.

- Za koga?

Ona stane brzo razmišljati.

- Za senatora Prousta. - Molila se za to da je on unutra.

- U redu, uđi.

Ona se ponovno nasmiješi, otvori vrata i uđe u konferencijsku dvoranu.

Na suprotnome kraju prostorije tri muškarca u odijelima sjedili su za stolom na podiju. Pred njima su stajale hrpe dokumenata. Jedan od njih držao je govor. U publici je bilo četrdesetak ljudi s notesima, mini-kasetofonima i televizijskim kamerama.

Jeannie priđe prednjem dijelu dvorane.

Pokraj podija stajala je žena u crnome kostimu i sa skupim naočalama. Na okrugloj znački koju je nosila pisalo je

Caren Beamish

Total Communications

Bila je to promotorica koju je Jeannie već vidjela dok je uređivala pozadinu. Ona znatiželjno pogleda Jeannie, no ne pokuša je zaustaviti, pretpostavljajući, što je Jeannie i bila namjera, da je netko nešto posebno naručio.

Ispred muškaraca na podiju stajali su natpisi s imenima. Ona na desnoj strani prepozna senatora Prousta. S lijeve strane sjedio je Preston Barck. Muškarac u sredini, koji se obraćao skupu, bio je Michael Madigan.

- *Genetico* nije tek jedna od zanimljivih biotehnoloških tvrtki - govorio je jednoličnim tonom.

Jeannie se nasmiješi i pred njega položi pladanj. On se doimao pomalo iznenađenim, te je na trenutak zašutio.

Jeannie se tada okrene prema publici.

- Imam za objaviti jednu vrlo osobitu novost - reče.

* * *

Steve je sjedio na podu nužnika s lijevom rukom lisicom zavezanom za odvodnu cijev umivaonika, bijesan i očajan. Berrington ga je otkrio samo nekoliko sekundi prije nego što je njegova predstava trebala završiti. Sada je u potrazi za Jeannie i u slučaju da je pronađe mogao bi upropastiti čitav plan. Steve se mora osloboditi i upozoriti je.

Cijev je na gornjem dijelu bila učvršćena za odvod koji je dolazio iz umivaonika. Malo niže bila je svinuta u obliku slova "S", a nakon toga nestajala je u zidu. Izvijajući tijelo, Steve uspije na cijev položiti nogu. Potom je povuče i udari. Čitava se instalacija zatrese. On udari još jednom. Žbuka na mjestu na kojem je cijev ulazila u zid stane se mrviti. On udari još nekoliko puta. Žbuka otpadne, no cijev se i dalje čvrsto držala.

Osjećajući se nemoćnim, on pogleda mjesto na kojem se cijev spajala s umivaonikom. Možda je taj spoj slabiji. On objema rukama uhvati cijev i mahnito je protrese. Još jednom sve stane podrhtavati, no ništa ne pukne.

On tada pogleda mjesto na kojem je cijev bila savijena. Neposredno iznad tog mjesta nalazila se izbočena obujmica. Znao je da se ona odvija prilikom čišćenja sifona, ali znao je i da se vodoinstalateri pri otvaranju koriste alatom. On lijevom rukom uhvati prsten, stisne ga koliko god je mogao i pokuša ga okrenuti. Prsti mu se skliznu i on bolno odere zglobove.

Potom stane kuckati po donjoj strani umivaonika. Bio je načinjen od neke vrste umjetnog mramora, poprilično čvrst. Sad ponovno pogleda mjesto na kojem se cijev spajala s odvodom. Uspije li prekinuti taj spoj, možda bi mogao izvući cijev. Tada bi lako izvukao lanac lisica i oslobodio se.

On promijeni položaj, zamahne nogom i stane ponovno udarati.

Jeannie reče:

- Prije dvadeset tri godine *Genetico* je proveo protuzakonite i neodgovorne eksperimente na osam Amerikanki koje o tome nisu imale pojma. - Disala je ubrzano i svim se silama trudila da govori normalno i da je svi čuju. - Sve te žene bile su supruge vojnih časnika. - Među publikom je tražila Stevea, no nije ga vidjela. Gdje je, dovraga? Trebao bi biti ovdje, on je dokaz!

Caren Beamish drhtavim glasom reče:

- Ovo je skup zatvorenog karaktera, molim vas, odmah izidite.

Jeannie se nije obazirala.

- Te žene došle su na *Geneticovu* kliniku u Philadelphiji kako bi se zbog neplodnosti podvrgnule hormonskoj terapiji. - Sada je dopustila da se nedvosmisleno vidi koliko je ogorčena. - Bez dopuštenja, usađeni su im embriji posve nepoznatih osoba.

Među okupljenim novinarima začuo se žamor. Jeannie je jasno vidjela koliko ih ovo zanima. Ona pojača glas.

- Preston Barck, navodno odgovoran znanstvenik, bio je toliko opsjednut svojim pionirskim dostignućima na području kloniranja da je jedan embrio podijelio sedam puta i tako stvorio osam identičnih embrija, te ih usadio u maternice osam žena koje o tome nisu imale pojma.

Jeannie tada ugleda Mish Delaware koja je sjedila u stražnjem dijelu dvorane, promatrajući razvoj događaja s izrazom laganog zabavljanja. Međutim, Berrington nije bio u dvorani. To ju je iznenadilo i zabrinulo.

Na podiju, Preston Barck ustane i reče:

- Dame i gospodo, ispričavamo se zbog ovoga. Unaprijed smo upozoreni da bi moglo doći do ovakvog izgreda.

Jeannie odlučno nastavi dalje.

- Taj nečuveni čin zadržan je u tajnosti dvadeset tri godine. Tri počinitelja... Preston Barck, senator Proust i profesor Berrington Jones... bili su pripravnici učiniti bilo što samo da to prikriju, što dobro znam iz osobnog gorkog iskustva.

Caren Beamish govorila je na interni hotelski telefon. Jeannie je čula njezine riječi:

- Odmah nam pošaljite nekog iz prokletog osiguranja, molim vas.

Ispod pladnja koji je donijela, Jeannie je nosila hrpu fotokopija izjave za javnost, koju je ona napisala, a Lisa umnožila.

- Sve pojedinosti pronaći ćete u ovome materijalu - reče i počne dijeliti

listove novinarima, i dalje govoreći. - Tih se osam stranih embrija razvijalo. Rodila su se djeca, od koje je sedmero i danas živo. Lako ćete ih prepoznati, jer svi su izrazito slični.

Izrazi lica novinara jasno su joj govorili da je postigla željeni učinak. Jednim pogledom na podij primijetila je da Proustovo lice sijeva poput munje, dok Preston Barck izgleda kao da bi najradije nestao s lica zemlje.

Negdje u ovom trenutku gospodin Oliver trebao je ući u dvoranu s Harveyjem, tako da bi svi trebali uočiti kako je posve jednak Steveu i, po mogućnosti, Georgeu Dassaultu. Ali, nije bilo traga nikome od njih. *Nemojte čekati da bude prekasno!*

Jeannie nastavi govoriti.

- Pomislili biste da je riječ o jednojajčanim blizancima, i doista imaju identičnu DNA, no rodilo ih je osam različitih majki. Ja se bavim proučavanjem blizanaca i upravo zbog zagonetke blizanaca rođenih od različitih majki počela sam istraživati ovu sramotnu priču.

Vrata u stražnjem dijelu prostorije tada se naglo otvore. Jeannie podigne pogled, u nadi da će ugledati nekoga od klonova. Ali, u dvoranu je uletio Berrington. Bez daha, kao da je trčao, on reče:

- Dame i gospodo, ova dama doživjela je živčani slom i nedavno je otpuštena s posla. Radila je kao istraživač na projektu koji je financirao *Genetico* i stoga je kivna na tvrtku. Pripadnici hotelskog osiguranja na sedmome su katu upravo uhitili njezina suučesnika. Molim vas, ostanite s nama dok ova osoba ne bude izvedena iz zgrade, a naša će se konferencija tada moći nastaviti.

Jeannie je ostala potpuno zbunjena. Gdje su gospodin Oliver i Harvey? I što se dogodilo sa Steveom? Njezin govor i napisana izjava bez dokaza ne znače ništa. Ostalo joj je još samo nekoliko sekundi. Nešto je pošlo užasno krivim putem. Berrington im je nekako pokvario plan.

U tom trenutku u dvoranu uđe uniformirani čuvar i nešto stane govoriti Berringtonu.

Jeannie se u očaju okrene prema Michaelu Madiganu. Izraz njegova lica bio je sleđen i ona zaključí da je riječ o tipu čovjeka koji mrzi kad se prekida ustaljeni red. Ona ipak pokuša.

- Vidim da pred sobom imate službene dokumente, gospodine Madigan - reče. - Ne mislite li da biste prije potpisivanja trebali provjeriti istinitost ove priče? Samo pretpostavite da imam pravo ... zamislite koliko bi tih osam žena sudskim putem od vas moglo zatražiti novca!

Madigan blagim glasom reče:

- Nije mi običaj donositi odluke na temelju informacija koje mi daju neki ludaci.

Novinari se nasmiju, a na Berringtonovu licu pojavi se nov izraz samopouzdanja. Hotelski čuvar priđe Jeannie. Ona se obrati publici:

- Nadala sam se da ću vam moći pokazati dvojicu-trojicu klonova, kao dokaz. Ali... nisu došli.

Novinari se još jednom nasmiju i Jeannie shvati da je postala predmetom ismijavanja. Sve je završeno, a ona je izgubila. Čuvar je odlučno uhvati za ruku i pogura je prema vratima. Mogla se osloboditi njegova zahvata, ali to više nije imalo smisla.

Dok je prolazila pokraj Berringtona, na njegovu licu ugledala je osmijeh. Tada osjeti kako joj na oči naviru suze, no ipak ih proguta i visoko uzdigne glavu. *Idite dovruga, svi vi, pomisli; jednoga dana uvidjet ćete da sam imala pravo.*

Iza sebe čula je glas Caren Beamish:

- Gospodine Madigan, molila bih vas da nastavite...

U trenutku kada su Jeannie i čuvar došli do vrata, ona se otvore i na njima se pojavi Lisa. Jeannie bez daha uvidi da za njom ulazi i jedan od klonova. To je najvjerojatnije George Dassault. Ipak je došao! Ali, jedan nije dovoljan, da bi dokazala tvrdnju trebala je dvojicu. Kad bi se barem pojavio Steve, ili gospodin Oliver s Harveyjem!

A onda, sa zasljepljujućom radošću, Jeannie ugleda i drugog klona kako ulazi. To je zacijelo Henry King. Ona se oslobodi čuvara.

- Pogledajte! - poviče. - Pogledajte ovamo!

Dok je to govorila, u dvoranu je ušao i treći klon. Po crnoj kosi znala je da je to Wayne Stattner.

- Vidite?!? - poviče Jeannie. - Evo ih! Posve su jednaki!

Sve kamere sada se okrenu od podija i usmjere na pridošlice. Uz neprestano bljeskanje, fotografi stanu snimati novonastalu situaciju.

- Rekla sam vam! - reče Jeannie slavodobitno novinarima. - A sada ih pitajte o roditeljima. Oni nisu trojci... majke im se nikada nisu čak ni vidjele! Pitajte ih. Hajde, pitajte ih!

U tom trenutku uvidjela je da joj je u glasu previše uzbuđenosti i sada se uz velik napor pokušava primiriti. No, to joj je bilo teško, bila je tako sretna. Nekoliko novinara poskoči na noge i priđe trojici klonova, željno iščekujući odgovore. Čuvar ponovno uhvati Jeannie za ruku, no ona je sada bila u središtu okupljene mase i ionako se nije mogla pomaknuti.

Negdje iz pozadine čuo se Berringtonov glas, koji se uzdizao iznad

žamora novinara.

- Dame i gospodo, možemo li vas zamoliti za pozornost?!? - Glas mu je na početku bio prepun bijesa, no ubrzo je postao osoran. - Uistinu bismo voljeli nastaviti s konferencijom! - Nije mu vrijedilo. Novinari su nanjušili pravu priču i više ih nisu zanimali govori.

Krajičkom oka Jeannie primijeti senatora Prousta kako neprimjetno izlazi iz dvorane.

Neki mladić pred nju gurne mikrofon i reče:

- Kako ste doznali za ove eksperimente?

Jeannie u mikrofon reče:

- Zovem se Jeannie Ferrami i kao znanstvenica radim na sveučilištu *Jones Falls*, na *Odsjeku za psihologiju*. Tijekom istraživačkog rada naišla sam na skupinu ljudi za koje sve ukazuje na to da su jednojajčani blizanci, premda nisu ni u kakvu srodstvu. Tako sam se bacila na istragu. Berrington Jones pokušao je ishoditi moje otpuštanje kako bi spriječio otkrivanje istine. Unatoč tome, otkrila sam da su klonovi posljedica vojnog eksperimenta koji je provela tvrtka *Genetico*. - Ona pogleda oko sebe.

Gdje je Steve?

* * *

Steve udari još jednom i cijev se konačno odvoji od donje strane umivaonika, uz pravu kišu žbuke i komadića mramora. Povlačeći cijev, on je udalji od umivaonika i provuče lisice kroz otvor. Slobodan, potom se podigne na noge. Stavivši lijevu ruku u džep kako bi prikrio lisicu koja mu je visjela sa zapešća, on iziđe iz nužnika.

Sobica za uzvanike bila je prazna.

Ne znajući kakvu bi situaciju mogao zateći u konferencijskoj dvorani, on iziđe na hodnik.

Pokraj sobe za uzvanike nalazila su se vrata na kojima je pisalo *Regency Room*. Dalje niz hodnik jedan od njegovih dvojnika čekao je dizalo.

Tko je to? Trljao je zapešća, kao da su mu ta mjesta bolna; a preko oba obraza imao je crveni trag koji je izgledao kao posljedica čvrsto povezanih usta. Ovo je Harvey, koji je čitavu noć bio svezan.

On podigne glavu i uhvati Steveov pogled.

Čitav jedan dugi trenutak nepomično su se promatrali. Bilo je to kao da se gledaju u zrcalu. Steve pokuša prodrijeti dublje od vanjskog izgleda, pokuša mu odgonetnuti izraz lica i proniknuti u srce, ugledati taj rak zbog kojeg je postao toliko zao. Ali, to mu nije uspijevalo. Vidio je samo posve istog muškarca koji je pošao istim putem i onda skrenuo na drugome mjestu.

On s mukom odvрати pogled od Harveyja i uđe u *Regency Room*. Ondje je vladao kaos. Jeannie i Lisa stajale su u središtu gomile snimatelja. On uz njih ugleda jednog, ne, dva, tri klona. Potom se probije do nje.

- Jeannie! - reče.

Ona podigne pogled, a na licu joj se pojavi izraz posvemašnje zbunjenosti.

- Ja sam O.K. Steve! - reče.

Mish Delaware već je bila kraj nje. Steve joj reče:

- Ako tražite Harveyja, vani je, čeka dizalo.

Mish upita Jeannie:

- Možete li točno utvrditi tko je ovo?

- Svakako. - Jeannie ga pogleda i reče: - I ja pomalo igram tenis.

On se nasmiješi.

- Ako samo pomalo igraš tenis, onda vjerojatno ne spadaš u moju ligu.

- Hvala Bogu! - reče ona. Potom mu se baci oko vrata. On se nasmiješi, nagne se prema njoj i tada se poljube.

Svi snimatelji okrenu se prema njima i tada ih zaslijepi more bljeskalica. Sljedećeg jutra ta se fotografija pojavila na naslovnim stranicama novina širom svijeta.

SLJEDEĆEG LIPNJA

63.

Forest Lawns više je nalikovao kakvom otmjenom hotelu staroga stila. Zidovi su bili pokriveni tapetama s cvjetnim uzorkom, u vitrinama su se nalazile porculanske igurice, a gdjegdje je bilo i stolova s tananim nogama. Sve je mirisalo po cvjetnim potpurijima, a ne sredstvu za dezinfekciju, dok je osoblje Jeannienu majku oslovljavalo s "*gospodo Ferrami*", a ne "*Maria*" ili "*dušo*". Mama je imala maleni apartman, s malenim salonom u koji su joj posjetitelji mogli dolaziti na čaj.

- Ovo je moj suprug, mama - reče Jeannie, a Steve joj uputi svoj najšarmantniji osmijeh i stisne joj ruku.

- Kakav zgodan mladić - reče mama. - Čime se baviš, Steve?

- Studiram pravo.

- Pravo. To je dobar posao.

Između dugotrajnih razdoblja konfuzije, kod nje bi se nakratko pojavljivali bljeskovi zdravog razuma.

Jeannie reče:

- Tata nam je bio na vjenčanju.

- Kako ti je otac?

- Dobro. Prestar je da bi i dalje pljačkao ljude, stoga ih umjesto toga štiti. Otvorio je vlastitu tvrtku za osiguranje. Ide mu dobro.

- Nisam ga vidjela dvadeset godina.

- Jesi, mama. Posjećuje te. Ali ti zaboravljaš. - Jeannie promijeni temu. - Izgledaš dobro. - Njezina majka na sebi je imala lijepu pamučnu haljinu sa svijetlim prugama i prsluk. Imala je trajnu, a nokti su joj bili manikirani. - Sviđa li ti se ovdje? Bolje je nego u *Bella Visti*, zar ne?

Na majčinu licu tada se pojavi zabrinutost.

- Kako ćemo to platiti, Jeannie? Nemam novca.

- Imam novi posao, mama. Ovo mogu plaćati bez poteškoća.

- Koji je to posao?

Jeannie je znala da majka to neće shvatiti, no ipak joj ispriča.

- Radim kao direktorica odjela za genetska istraživanja u jednoj velikoj tvrtki koja se zove *Landsmann*.

Michael Madigan ponudio joj je posao nakon što mu je netko objasnio kako funkcionira njezin kompjuterski program za pretraživanje. Plaća joj je

bila tri puta veća od onoga što je zarađivala na *Jones Fallsu*. Još uzbudljiviji od toga bio je sam posao, u prvim redovima borbe za nove spoznaje na području genetike.

- To je lijepo - reče mama. - Oh! Dok ne zaboravim... izišla ti je slika u novinama. Sačuvala sam je. - Ona stane prekopavati po torbici i iz nje izvuče presavijeni izrezak. Otvorivši ga, pruži ga Jeannie.

Jeannie je tu fotografiju već bila vidjela, no sad ju je promatrala kao da joj je posve nova. Snimili su je prigodom kongresnih saslušanja o pitanju eksperimenata održanih na klinici *Aventine*. Kongresni odbor još nije objavio konačan izvještaj o slučaju, ali nije bilo puno dvojbi o tome što će u njemu stajati. Ispitivanje Jima Prousta, koje su prenosile televizijske postaje širom Sjedinjenih Država, bilo je javno poniženje dotad nevidenih razmjera. Proust je bjesnio, urlao i lagao, a nakon svake riječi njegova je krivnja postajala sve očitijom. Kad je ispitivanje završilo, podnio je ostavku na senatorsku dužnost.

Berringtonu Jonesu nije dopušteno da uruči ostavku, već ga je s *Jones Fallsa* otpustio sveučilišni disciplinski odbor. Jeannie je čula da se odselio u Kaliforniju, gdje je živio od malene novčane pomoći koju mu je pružala bivša supruga.

Preston Barck podnio je ostavku na mjesto predsjednika *Genetica*, tvrtke koja je u stečajnom postupku majkama osmorice klonova isplatila dogovorenu naknadu. Jedan manji iznos novca ostavljen je za plaćanje troškova stručne pomoći koja bi svakome od klonova trebala pomoći da se suoči s mučnom prošlošću.

A Harvey Jones nalazio se na izdržavanju petogodišnje zatvorske kazne zbog podmetanja požara i silovanja.

Mama reče:

- U novinama piše da si morala svjedočiti. Nisi valjda bila u nekim nevoljama, zar ne?

Jeannie i Steve na trenutak se pogledaju i nasmiješe.

- Tjedan dana, još prošloga rujna, bila sam u svojevrsnim nevoljama, mama. Ali na koncu je sve završilo kako valja.

- To je dobro.

Jeannie ustane.

- Sada moramo poći. Na medenome smo mjesecu. Moramo stići na avion.

- Kamo putujete?

- U jedno malo turističko mjesto na Karibima. Kažu da je to najljepše mjesto na čitavome svijetu.

Steve mami pruži ruku, a Jeannie je za rastanak poljubi.

- Dobro se odmori, dušo - reče mama dok su odlazili. - Zaslužila si.

KRAJ

ZAHVALE

Ovo su osobe kojima sam duboko zahvalan na tome što su mi u pripremanju za pisanje Trećeg blizanca ljubazno pružile pomoć:

U Policijskoj upravi grada Baltimorea: poručnik Frederic Tabor, poručnik Larry Leeson, narednica Sue Young, detektivka Alexis Russell, detektiv Aaron Stewart, detektivka Andrea Nolan, detektiv Leonard Douglas;

U Policijskoj upravi okruga Baltimore: narednik David Moxely i detektivka Karen Gentry;

Sudska povjerenica Cheryl Alston, sutkinja Barbara Baer Waxman, pomoćnik državnog tužitelja Mark Cohen;

Medicinska sestra Carole Kimmell, bolnica Mercy; profesorica Trish Van Zandt i njezini kolege na sveučilištu Johns Hopkins; Bonnie Ariano, izvršna direktorica Centra za seksualno zlostavljanje i obiteljsko nasilje u Baltimoreu;

Na sveučilištu Minnesota: profesor Thomas Bouchard, profesor Matthew McGue, profesor David Lykken;

U Pentagonu: potpukovnik Letwich, satnik Regenor;

U Fort Detricku u Fredericku, država Maryland: Eileen Mitchell, Chuck Dasey, pukovnik David Franz; Peter D. Martin iz Newyorškog Laboratorija za forenzična ispitivanja;

Stručnjaci za računala Wade Chambers, Rob Cook i Alan Gold;

te naročito profesionalni istraživač materijala za pisce Dan Starer, iz tvrtke Research for Writers iz New Yorka, koji me povezo s većinom gore navedenih ljudi.

Zahvalan sam i svojim urednicama,

Suzanne Baboneau, Marjorie Chapman i Ann Patty; prijateljima i obitelji koji su pročitali rane verzije ove knjige i pomogli mi primjedbama, a među njima, Barbari Follett, Emanuele Follett, Katy Follett, Jann Turner, Kim Turner, Johnu Evansu, Georgeu Brennanu i Kenu Burrowsu; agentima, Amy Berkower, Bobu Bookmanu i - nadasve - svojem najstarijem suradniku i najstrožem kritičaru, Alu Zuckermanu.

